

ॐ

॥ णमो सप्तणस्स भगवत्तो महावीरस्स.

ॐ श्रीनिराधीथस्त्रूतम् ॐ

चूर्णभाष्योपेतम्

- चूर्णिकाराः -
} श्रीजिनदासमहतरपादाः।
उद्देशाः -

संशोधितम् १५ . १६ . १७
सिद्धान्तप्रहोदधि-आचार्यवर्यश्रीमद्-

पुस्तकस्मै सज्जीकृतः विजयप्रेमसूरीश्वरैः

सकलागमरहस्यवेदि-आचार्यवर्यश्रीमद्विजयदानसूरीश्वरपट्ट-

प्रभावक-सिद्धान्तप्रहोदधि-आचार्यश्रीमद्विजयप्रेमसूरीश्वर-

विनेयावतंज-वार्यानबाचस्पति-प्रखरवह्न-आचार्य-

श्रीमद्विजयरामचन्द्रसूरीश्वरशिवरत्न-सुनि श्री-

तिकूळविजयोपदिष्ट-भाणवडनिवासि-आर्हत-

धर्मैकश्रद्धाओदायर्थभृतिसुगुणोपपन्नश्राद्ध-

वीर वर्य-श्रमणोपासक-शापरिया-धर्मस्ती विक्रम

संवत् भाई-ततुज-भाणजीभाई-तत्पली संवत् -

श्रीमती-सुरीदाई विहितसहायेन.

२४८ पृष्ठ १९४८

आचार्यश्रीविजयप्रेमसूरिजी-पाठकप्रवर्श्रीमञ्जस्त्रूविजयजी-
गणीत्येतयोरत्तलप्रयत्नेन निर्णयितव्रक्ततयन्यप्रतिकृत्यतु सारेण।

— X — O — X —

सुविहितगीतार्थप्रतिनिर्देशमन्तरे तत्त्वस्त्रूत्य पाठको जिनाज्ञाभंगदेवाधिकारी
भविष्यति।

श्री॥ एमो सिरि- विजयप्पेमझरितरगुरुणो उवज्ञायसिरि-
रामविजयर्पना सिरिंबूविजयपगुरुणो आयरियपदधारिणा विजय-
दामझरीतराणं ॥

॥ एमो दंभीए लि चीए ॥

उक्तस्त्वत्तुर्वद्यमः । इदानि पञ्चदशमः । तस्समो संबंधो -- तस्त्व ईमे

मा-४६६८ -- ए षिरत्थयमोवसिया, रूढा बल्लिफला उ संवदा । वि
इति हरिसगमण चोदण, आगाढं चोदितो भणति ॥ १॥

कारणे वासावासे भावणाणं कलेण वसिता पासति तुंवी च उ
ता / उ / अ / आ जायुषुत्तमंडा ओ ताहे सो हरिसितो भणति - "ए षिरत्थयमोव-
उ त सिता" । मंडिवादितु अतीव वस्त्रीलो पसरिता ए केवलं पसरितातो उ
पमृता कला वि संवदा, न केवलं संवदा प्रायसो निष्ठुन्ना, अपि प्प
अलिप्ससामो पाके, तं एवं भणते क्लेति साधु पठिचोरज्जा - देज्ज
"मा अज्जो एवं भजाहि, ए वटूति", तातो सो पठिचोदणाए तज्जे
रुठठो फलसं वटेज्ज, लत्यतिथेष्वार्थमिदं सुश्वारध्यते --

कर्म्मुँ/दति सूत्रम् - १ -- जे भिक्खु भिक्खुणं आगाढं वयुङ् वयंतं वा सातिज्जति ॥ १-१ दत्तं
सूत्रम् - २ -- जे भिक्खु भिक्खुणं फलसं वयुङ् वयंतं वा सातिज्जति ॥ १-२॥
सूत्रम् - ३ -- जे भिक्खु भिक्खुणं आगाढं फलसं वयुङ् वयंतं वा सातिज्जति ॥
॥ १-३॥

तत्त्वापु सूत्रम् - ४ -- जे भिक्खु भिक्खुणं अष्टव्यरीए अच्चासायणाए अच्चासाइ - सायुति
अच्चासाएंतं वा सातिज्जति ॥ १-४॥

मा-४६६९ -- आगाढफलसमीसग, दसमुद्देसम्मिव विषयं पुष्टं । विं
कंडा^३ चेव य पठणरसे, भिक्खुस्ता हौति भिक्खुम्मि ॥ २॥

सूत्रम् - १५-५ -- जे भिक्खु सचितं अंवं भुजं भुजंतं वा सातिज्जति ॥ १५-५॥

सूत्रम् - ६ -- जे भिक्खु सचितं अंवं विडसइ विडसंतं वा सातिज्जति ॥ १५-६॥

सूत्र - ७ -- जे भिक्खु सचितपइटिठयं अंवं भुजं भुजंतं वा सातिज्जति॥
॥ १५-७॥

सूत्रम् - ८ -- जे भिक्खु सचितपइटिठयं अंवं विडसइ विडसंतं वा साति-
ज्जति ॥ १५-८॥

सुल्ल एते चउरौ सुता । एतेसिं इमो भूत्यो-सचिचतं णाम सजीवं,
चतुर्थरसास्वादं गुणग्रिकणं णाम अंवं, "मुज" पालनाध्यवहारयोः

इह भोयणे इदाहडवो । आणावी चहलुं च प.पचित्तं, एवं वित्तयसुतं
पि । गवरं विडसंगं ग्रिक्खणं विविहेहिं पगारेहिं डसति डससइ ।

एवं पइटिठय वि, घरं चउरंगरो - सचितं सचिते, सचितं अचिते,
अचितं सचिते अचितं अचिते । आदिलेषु दोषु भेषेषु चहलुं, चरिमेषु

दोषु मासलुं । इमो तुराफासी --

मा-४६७० -- सचिचतं वा अंवं, सचिचतपतिटिठयं च डुविहं तु ।
जो भुजे विडसेज्ज व, सो पावति जाण मादीणि॥ ३॥

न्त सचितं सचिते पइटिठयं वा, एवं चेव डुविहं । सेसं कंठं ।

- ता भा. ४६७१ - अभिलुभिष्वच्छिणं, अप्यक्लसचित् होतःछिणं वा।
 क्रेस्ट / रन तं चिय सयं मिलात्, कृत्वग्य सचेदपतिटठं ॥४॥
- वृं जं शमिणवच्छिणं अभिलाप्तं तं सचितं भवति, जं च रुक्षे
 चेव उद्दिठतं अच्छिणं उद्दिठयं अवडिठयं वा अपकं च तं पि -
 सचितं, "तं चिय" - तदेव अंवादियं पलंबं, रुक्षे चेव ठियं दुव्वा-
 यमादिषा अप्यणा वा अप्यज्ञति भावं मिलाप्तं तं सचेयणपतिटिठयं दु-
 षणति ॥४॥
- भा. ४६७२ -- अहवा जं वह्निटं, वहिपक्कं तं सचेयणपतिटठं ।
 विविहृत्सपा विदसणा, जं वा अक्खुंदति णहाती॥५॥ स्वादी
 ते / अ जं वा पलंबं वाहिरकडाहपक्कं अंतो सचेयणं वीयं तं वा - तण्णीर्वं
 सचितपतिटिठयं भणति । अपनीतत्वचं गुडेन वा सह अपूरिण वा -
 सह तथाऽन्येन वा लवणवातुर्जातिकृवासनादिनासह एसा विविह-
 दसणा, "अक्खुंदह" ति चक्षितुं मुचति, अन्तोन्युण्डेत्विव वा अक्खुंदति, दं
 नलपदानि ददुतीत्यर्थः, एसां वा विंडसणो भणति । एवं परिते तं
 भणियं । अपते विए एवं चेव । पवरं उठगुरुं पच्छितं ॥५॥ सचिते सचि-
 चपतिटिठं य दोषु वि सुत्तेषु हयो अववातो --
- भा. ४६७३ -- वितियपदमणप्पज्ञे, भुजे अविकोविए व अप्यज्ञे ।
 आ जापते वा वि पुणो, गिलाण अद्वाण ओमे चा ॥६॥
- सितादिगो अप्यप्पज्ञो वा भुजति, सेहो अविकोवियत्तणओ वा
 अजापांतो रोगोवसमणिमिसं वेज्जुवदेसितो गिलाणो वा भुजे, - स
 अद्वाणोमेषु वा अस्यरंता भुजता विसुद्धा ॥६॥ इमो दोषु विंडसण-
 शुत्तेषु अववातो --
- भा. ४६७४ -- वितियपदमणप्पज्ञे, विडसे अविकोविते व अप्यज्ञे । वि
 जापते वा वि पुणो, गिलाण अद्वाण ओमे चा ॥७॥
- कंठा ॥७॥ जवरं चोदगाह -- "विडसणा लीला, तं अववाते
 मा करेहुं । आचार्याह -- जरदुठवाहिरकडाहं तं अवणेउसायंतस्स - उं
 अववादे ण दोसा, जडु वा पलंबस्स जं उक्कारकारी लवणादिकं तेण
 सह तं भुजंतस्स ण दोसो, कोमलं जरठं वा इमं ति परिण्पाहेतुं
 णहमादीहिं अखुंदेज्ञ ॥७॥
- उ / ठर सौ / स्वर कीमलजस्तं च वि | जा १. स्वित्तायं / २. रम्भिं / सूत्रम् -- ९ -- जे भिक्षु सचितं अंवं वा अंवपेसिं वा अंवमितं वा अंवसालंगं स्तानं
 वा अंवडालंगं वा अंवचोयं वा भुजंह भुजंतं वा सातिज्जति ॥१५-१॥
- सूत्रम् - १० -- जे भिक्षु सचितं अंवं वा अंवपेसिं वा अंवमितं वा अंवसालंगं
 वा अंवडालंगं वा अंवचोयं वा विडसइ विडसंतं वा सातिज्जति ॥
 १५-१०॥
- सूत्रम् - ११ -- जे भिक्षु सचितपहिटिठयं अंवं वा अंवपेसिं वा अंवमितं वा
 अंवसालंगं वा अंवडालंगं वा अंवचोयं वा भुजति भुजंतं वा साति-
 ज्जति ॥१५-११॥
- सूत्रम् - १२ -- जे भिक्षु सचितपहिटिठयं अंवं वा अंवपेसिं वा अंवमितं वा
 अंवसालंगं वा अंवडालंगं वा अंवचोयं वा विडसइ विडसंतं वा -
 चत्तारि आलावौश्वस्या सातिज्जति ॥१५-१२॥
- एते छु सुत्तपदा विडसणाए वि छ च्चेव । एतेसिं इमो अत्थो-

अंबं सकलं य केणङ्ग ऊँण् । चोदगाह - "आदिल्लेषु चरुसु सुतेषु णयु
सकलं चेव भणियं" । आचार्याह - सच्चं किंतु तं पलंबत्तणेण पञ्जनं
वद्दिट्ठयगिहयं, इमं तु पलंबत्तणेण अमज्जतं अवक्टिठयं अविप्रक्वरस- य
त्वादसकलमेवेत्यर्थः । पेसी दीहांगारा, अद्य भित्तं, बाहिरा छल्ली
सालं भणिणह, अदीहं विसमं चकलियागारेण जे संडं तं डगलं भणिणति,
एहारुणिभागा जे केसरा तं चोयं भणिणति ॥

इमो सुतफासो --

भा.४६७५ -- एसेव गमो णियमा, डगले साले य भित्तए बोए ।

चरुसु विसुतेषु भवे, पुछ्वे अवरम्मि य पदम्मि ॥८॥

अंबगपेसिवज्जा चरुसु सुतेषु ति । सेसं कठं । अहवा आदिल्लेषु
चरुसु सुतेषु जो गमो भणितो सो चेव गमो अंबगादिपसु छु पदेषु क
सविडसणेषु भाणियठवो ॥८॥ चोदगाह - "णु पढमसुतेषु भणितो
चेव अत्थो किं शुणो अंबगादियाणं गहणं ?" आचार्याह --

मिन्नो भा.४६७६ -- एवं ताव अभिष्णे, अच्ये पुणो इमा मेदा ।

डगलं तु होइ संडं, सालं पुण बाहिरा छल्ली ॥९॥ एवं ताव
आदिल्लेषु चरुसु सुतेषु अभिष्णाणं अंबाणं गहणं, इह मिणाणं गहणं ।
अहवा आदिसुतेषु अविसिटठं गहणं, इह विसिटठं गहणं कये । अहवा
मा कोइ चिंतिहिंति अभिष्णं अभक्तिपिज्जं भिणं पुण भक्त्वं तेष
अंबं पेसिमादिगा य णिसिज्जन्ति । डगलं तु पच्छांक कठं ॥९॥

भा.४६७७ -- भित्तं तु होइ अद्य, चोयं जे तस्स केसरा हौंति ।

पुहपथकरं हारिं, तेण तु अंदे कयं सुते ॥१०॥

पुठवङ्गं कठं । चोदगाह -- "किं अणे माठलिगादिया फला
भक्त्वा जेण अंबं चेव णिसिज्जन्ति" ? आचार्याह -- एगग्नहजा गहणं
तज्जातियाणं ति सट्वे संगहिया, अंबं पुण मुहपण्ह पच्छांक । अंबेण
मुहं पल्हाति - प्रस्यंवदेत्यर्थः, किं च "हारितं" - जिव्हेन्द्र- हुरियं
यप्रीतिकारकमित्यर्थः । अनेन कारणेन अंबे सूत्रपतिवधः कृतः ॥१०॥ ऐसे
अन्याचार्याभिप्रायेण कृता गाया --

उत्तं अंबं प्रेषेण ॥११॥

भा.४६७८ -- "अंबं केण त्रिल्लणं, डगलांक भित्तं चतुर्भागो ।

चोयं तयाओ भणिता, सालं पुण अब्जुयं जाण ॥११॥ साणां

धोवेण ऊँणं अंबं भणिति, डगलं । अद्य भणिणति, भित्तं ऊँणं
चरुभागादी, तया चोयं भणिणति, नक्तादिभिः अक्खुण्णं सालं रक्तं
भणिणति, अक्खुं अंबसालमित्यर्थः, पेसी पूर्ववत् ॥११॥

भा.४६७९ -- सच्चिचं व फलेहिं, अगगपलंवा तु सूतिता सच्चे ।

हिं अगगपलंवेहि पुणो, मूलपलंवे कवा सूया ॥१२॥

कंठया ॥१२॥ तत्थ इमे अगगपलंवा --

र/ठ भा.४६८० -- तलणालिप्रिलहुप, कविद्ठ अबाड अंबए चेव ।

एयं जग्गपलंवं, येयठवे आणुपुठवीए ॥१३॥

पद/एड सेव्वतलादिगा जणपुसिक्षा एते, "आणुपुठिव" चि-एसेव तलादिगा ॥१३॥

तत्थ मूलपलंवं इमं --

भा.४६८१ -- क्षिज्जरिसुरहिपलंवे, तालपलंवे य सल्लूपलंवे । मि/एड

एयं मूलपलंवं, नेयठवे आणुपुठवीए ॥१४॥

- १ शतं तु इक्षः। क्षिज्ज्वरी वली, पलासगो सुरभी सिंगुगो (संज) , सेसा
८८ जणप्रसिद्धा । एत्य वि आशुपुठवी - "क्षिज्ज्वरिमादी" । चोदगाह -
भा.४६८२ -- जति मूलगगपलंबा, पडिसिद्धा ण-यु इदाणि कंदादी ।
कप्यंति न वा जीवा, को व विसेसो तदगगणे ॥१५॥
कैवल्यम्भुगमे, मूलपलंबा अगगपलंबा य पडिसिद्धा य पुण
कंवमूलसंधतयासालपवालपतथुष्टं च पडिसिद्धा, जम्हा एतेसिं पडिसेहं ।
करेह तेण मे मती अवस्सं एते कप्यंति पडिगहितर, जीवा वि - गगा
हौंतया । अहवा ण वि एते जीवा जेण एतेसिं पडिसेहो ण कतो ।
अथ जीवा ण य कप्यंति तेण सुतं दुबद्धं । अथ मतं ते - "जीवा ण -
कप्यंति सुतं च सुबद्धं" तो विसेहेहु वत्तव्यो । १५॥ आयर्तजो आह-
भा.४६८३ -- चोदग कण्णुहेसू, सदेसुअमुच्छमाणो सह कासे ।
मञ्जश्चिम अटठ विसया गहिता एवुटठ कंदाती ॥१६॥ ×
हे चोदग ! जहा दसवेयालिते आवारपणीए भणिये -
कण्णसोक्षेहिं सद्देहिं, पेम्मं णाभिणवेसते ।
दारूण कक्कसं फासं, काएणं अधियासते ॥ (दश.वै.अ.८ स्लो. ८
॥ २६॥)
गगो/उत्ते
८८ पत्थ सिलोगे आदिमंतनगहणं कयं, इहरहा उ पवं वत्तव्यं --
कण्णसोक्षेहिं सद्देहिं, पेम्मं णाभिणवेसए ।
८८ दारूण कक्कसं सद्दं, सोएणं अहियासए ॥ १॥
चक्खुक्तेहि रुवेहिं, पेम्मं णाभिणवेसए ।
दारूण कक्कसं रुवं चक्खुणा अहियासए ॥ २॥
घाणक्तेहि गंथेहिं, पेम्मं णाभिणवेसते ।
दारूण कक्कसं गंथं, घागेणं अहियासए ॥ ३॥
जीहक्तेहिं रसेहिं, पेम्मं णाभिणवेसते ।
दारूण कक्कसं रसं, जीहाए अहियासए ॥ ४॥
सुहफासेहिं कंतेहिं, पेम्मं णाभिणवेसए ।
दारूण कक्कसं फासं, काएणं अहियासए ॥ ५॥
एवं रागवोसा, पंचहिं इंदियविसाहिं गहिता, आदिअंत-
गहणेण मज्जिल्ला अटठ विसया गहिता भवंति, एवं इह वि महंते
सुतं मा भवउ ति आदिअंतगहिता, तेहिं गहएहिं मज्जिल्ला
वि अटठकंदादिणो गहिया चेव भवंति ॥ ६॥
भा.४६८४ -- अहवा एगगगहणे, गहणं तज्जाइयाण सव्वेसिं ।
तेणगगपलंवेण, तु सूतिता सेसगपलंबा ॥ ७॥
उच्चारियसिद्धा, तस्स पलंवस्समे भेदा --
भा.४६८५ -- सठवं पि य तं दुविहै, आमं पक्कं च होति नायठवं ।
आमं भिण्णाभिण्णं, एमेव य होति पक्कं पि ॥ ८॥
दो भेदा - आमं पक्कं च, जं तं आमं तं भिण्णं अभिण्णं वा,
पक्कं पि एवं भिण्णाभिण्णमेदेण भाणियठवं ॥ ९॥ तत्थ आमस्स झे
इमो निक्षेवो --
भा.४६८६ -- नामं ठवणा, आमं, दठवामं चेव होति भावामं ।
उस्सेतिम संसेतिम, उवक्षदं चेव पलियामं ॥ १॥

पामनवणाओ गयाओ, वल्वामं चउठिवहं, तं जहा - उस्से-
तिमामं संसेतिमामं उवक्षडामं पलियामं चेति ॥

एतेसिं चउणह वि इमा विभासा -

भा.४६८७ -- उस्सेतिम पिटठावी, तिलाति संसेतिमं ति नायवं ।

कंकडगादि उवक्षड, अविपक्करसं तु पलियामं २०॥

उस्सेतिमं णाम जहा - "पिटठं" - मुढविकायभायणं, आउक्का-

ठीर्चचुल्या। यस्स भरेत्ता मीराए अद्विज्जति मुहं से वत्थेण ओहा डिज्जति पिटठ-
पयणयं रोटटस्स भरेत्ता [हाहे] तीसे धालीए जलभरियाए उवरि - रि-
ठविज्जति, ताहे अहो[छिद्धे] तुं पि ओसिज्जति, हेटठा-हुतं वा
ठविज्जति, तत्थ जं आमं तं उस्सेतिमामं भण्णति । आदिग्गहणेण

१ नमो लगादि (५) उडेर्गादी । संसेतिमं णाम पिटठे पायियं तावेत्ता पिंडियटिया ढेरे
उहुक्कि तिला तेण शोलहिज्जंति, तत्थ जे आमा तिला ते संसेतिमामं भण्ण-
ति । आदिग्गहणेण जं पि अणं किं चि एतेणं कमेणं संसिज्जति तं
पि संसेतिमामं भण्णति । उवक्षडामं णाम जहा चृणयादीण उवक्षडहि-ज
याण "जे ण सिज्जंति ते कंकड्या, तं उवक्षडियामं भण्णति ।

पलिआमं जं परियाकु कुतं परिष्ठायं वा पतं तहावि आमं तं - वा
परिआमं, तं च अविपक्करसं ॥२०॥ इम चउठिवधं --

भा.४६८८ -- इधणधूमे नंधे, वंच्छप्पलियामए य आमविही ।

एसो खु आमविही, नेयव्वो आणुपुऱ्बीए ॥२१॥

इधणपलिआमं धूमपलियामं गंधपलियामं वच्छपलियामं, एसा
चउठिवहा पलियामविधी । "आणुपुऱ्बव" चि- एसा चेव इधणा-
विया, अधवा इधणादिकरणादिया वा आणुपुऱ्बी ॥२१॥ तत्थ इध-
णामधूमामूस्स य इमं वक्षाणं --

भा.४६८९ -- कोडवपलालामादी, इधणेण पलंबमाइ पच्चंति ।

मज्जस्सडाऽगणिपेरंत तेँदुगा छिणूनधूमेण ॥२२॥ इ

जहा कोद्वपलालेण अंबगादिकलाणि वेटेत्ता पाविज्जंति,
आदिग्गहणेण सालिपलालेण वि, तत्थ जे ण पक्काफला ते इधण-
पलियामं भण्णति । धूमपलियामं णाम जहा खद्द सणित्ता तत्थ -
करीसो छुळभति, तीसे खद्दाए परिपेरंतेहिं अणाओ सद्दाओ
खणित्ता तासु तेँदुशादीणि फलाणि छुभित्ता जा सा करीसगसद्दगा इडा
तत्थ अग्गी छुळभति, तासिं च तेँदुगसद्दाणं सोआ तं करीसगसद्दगं ता
मिलिया, ताहे धूमो तेहिं सोतेहिं पविसित्ता ताणि फलाणि -
पावेति, तेणं ते पच्चंति, तत्थ जे अपद्का ते धूमामं भण्णति - ॥२२॥

इदाणि गंधामवच्छामाणं इमं वक्षाणं --

भा.४६९० -- अंबगमादी पद्कं, छुँ आभेसु जं ण पावयती । लेति

थै तं गंधामं वच्छे, कालप्पतं न जं पच्चै ॥२३॥

गंधामं अंवयं आदिसद्दातो मादुलिंगं वा पद्कं अणेसिं -
आमयाण मज्जे छुळभति, तस्स गंधेण तेण अणे आमया पच्चंति,
जं तत्थ ण पच्चंति तं गंधामं भण्णति । वच्छपलियामं णाम वच्छा- चो
रुवसो भणइ, तस्मि रुक्से जं फलं पते विकाले अणेसु वि पद्केसु
ण पच्चंति आमं सरडीभूतं तं वच्छपलियामं भण्णति ॥२३॥ सच्च-
च्छवामोवसंधारिणी इमा गाहा --

आमस्सर्की

- मा.४६९१ - उस्सेतिभावादीयं, सद्वेसि तेसि जं दु मञ्जगतं। से
पच्चंतं पि य पच्चति, तं होति दव्वामायं दु ॥२४॥
- ज्ञमायं पि दुर्तं भवति, य पच्चति तं दव्वामायं भण्णति ॥२४॥
१. स्ति
१. गा.१९ इदायिं "भावामं" --
- मा.४६९२ -- भावामं पि य दुविहं, वयणामं चेव यो य वयणामं।
वयणाममयुभतत्ये, आमं ति य जो वदे वक्तं ॥२५॥
- पुठवद्यं कंठं। वयणामं अयुमयन्ये, जहा कोइ साधू गुरुपेसणेण
१. गा.२५ गच्छतो अणेण पुठिछतो - "किं भो गुरुपेसणेण गम्मति ?" सो -
पडिभण्ड - "आमं" ति, शब्दभाव्रोच्चारणं करेति ॥२५॥ "यो - रे
वयणामं" इमं --
- मा.४६९३ -- यो वयणामं दुविहं, आगमतो चेव यो य आगमतो।
आगमओ उवउत्तो, नो आगमतो इमं होइ ॥२६॥
- पुठवद्यं कंठं। आगमतो जो "आमवयं" तस्तत्यं जापति,
तस्य उवउत्सस्य स आमभावोवयोगो भावामं भण्णति ॥२६॥ व
जं यो आगमतो भावामं तं इमं --
- मा.४६९४ -- उग्गमदोसादीया, भावतो अस्संजमो य आमविही।
अन्नो वि य आरसो, जो वास्सतं न पूरेति ॥२७॥
- शाहाक्ष्मादि उग्गमदोसा, आदिसद्धाओ एसणदोसा उप्पा-
यणाय दोसा, भण्यियं च "सद्वामगंधं परिण्णाय णिरामगंधो परि-
ठवतो, जओ तेहिं उग्गमादिदोसेहिं धेष्पमाणेहिं चारितं अविपक्षं
अपज्जतं आमं भवति, तेण ते आमं भण्णति, असंजमो वि आमविधीय
चेव भवति जतो चरणस्सोवधायकारी। किं च -- जो वरिस्सतायु-
क्तु पुरिसो वरस्सतं अंतरेता अंतरे मर्ततो आमो भण्णति ॥२७॥
- ४ मा.४६९५ -- एसो उ आमविही, एत्यःहिकारो उ दव्वभामेण।
तत्य वि पलियामेण, तत्य वि य वच्छपलियामे ॥२८॥
- भणितो आमविही, एत्य दव्वभेण अधिकारो, तत्य वि -
पलियामेण, तत्य वि वच्छपलियामेणेत्यर्थः, सेसा उच्चारियसिद्धा ॥
॥२८॥ इदायिं भंगविकल्पनार्थं सूत्रविभागः क्रियते -- "सच्चितं
अंवं भुजति। सच्चितं विडसति," "पतिठिठए" वि दो सुत्ता, एते
चउररो दव्वभो सगलहुता। भित्तं सालं दुग्लं चोयं एते चउररो सह-
विडसणाए दव्वतो भिण्णा। जं पुण "अंवं वा" सुतं पतद् सगलत्वात् त
पूर्वद्युतेषु प्रविष्टं, जं पुण अंवपेसि वा सुतं एयं पेसिभेवित्वात् भित्ते
प्रविष्टं। एवं अष्टसूत्राणि भवन्ति। अतो पठचते --
- मा.४६९६ -- दव्वतो चउररो हुता, अभिष्णा चउररो य पच्छिमा भिण्णा।
भावेण पुण मह्या, अटठ वि भेया इमे चउहा ॥२९॥
- पढवा चउररो हुता दव्वतो अभिष्णा, पच्छिमा चउररो हुता
दव्वतो भिण्णा। एते गटठ वि हुता भावतो भिण्णा वा अभिष्णा
वा ॥२९॥ एत्य भिण्णे इमो चउविहो णिद्यसेवो --
- मा.४६९७ -- नामं ठवा रिण्यं, दव्वे भावे य होइ णायव्यं।
दव्वभ्यं घडपडावी, जीवजदं भावतो भिण्णं ॥३०॥

- पामठवणाओ गताजो, दब्बमिणे घडो पडो वा, भावमि-
 ज्ञं पुण जीवविष्पजं जं सरीरयं, इह तु पलंबं भाणियव्यं, ॥३०॥
- पतेसु चेव दब्बभावमिणःमिणेसु चउभंगो कायव्यो -
- भा.४६९८ -- मावेण य दब्बेण य, मिणामिणे चउक्कमयणा उ ।
 पठमं दोहि अभिणं, वितियं पुण दब्बतो मिन्नं ॥३१॥
- भावतो अभिणं दब्बतो अभिणं । एस पढमो । भावतो अभि-
- लितिझो ज्ञं दब्बतो मिणं । एस वीनो ॥३१॥
- भा.४६९९ -- ततियं भावतो मिणं, दोहि वि मिणं चउत्थं होति ।
 रतेसिं पचिछं, वोच्छामि अहापुषुङ्गीए ॥३२॥
- भावतो मिणं दब्बतो अभिणं । ततितो भंगो । भावतो
 मिन्नं दब्बतो मिन्नं एस चउत्थो । एतेसु इमं पचिछं --
- भा.४७०० -- लहुगा य बोसु दोसु य, लहओ पढमम्मि दोहि वी युरुगा ।
 तवयुरुग कालयुरुगा, चउत्थए दोहि वी लहओ ॥३३॥ गा
 पढमवितिपसु दोसु वि भंगेसु चउलहुगा सचेनत्वात्, ततिय-

दोसु वेठत्थेसु वि भंगेसु मासलहुं अचेनत्वात् । पठमभंगे चउलहुं तं दोहिं
 वि तवकालेहिं युरुगं कायव्यं, वितियमंगे जं चउलहुं तं तवेण युरुगं
 कालतो लहुगं कायव्यं । ततियमंगे जं मासलहुं तं तवलहुं कालयुरुग कायव्यं ॥३३॥

भा.४७०१ -- उङ्घातिया परिते, होंति अधुङ्घातिता अण्टम्मि ।
 वै अ॒धुङ्घातिया मिछ्छा, विराहणा कस्सेऽगीयत्ये ॥३४॥ (यारगालु)

एतेहिं पचिछता "उङ्घातिय"ति - लहुगा भणिता । अण्टे
 पुण ते एते चेव पचिछता "अधुङ्घाइय"ति-युरुगा इत्यर्थः, आणा
 अण्टवत्थमिछ्छा विराहणा य । "कस्स" ? अगीयत्ये, एयं उवरिं -
 सचिवत्थरं भणिणहि ति । तहावि असुण्टथं अवतरत्थो भणिति -
 पलंबं गेणहेतेप तित्यकराणं आणामंगो कतो, अणवत्था कता, मिच्छतं
 जणेति, आयसंजमविराहणा य भवति । सीसो पुछ्छति - "कस्सेयं -
 पचिछतं ? आयरियो भणिति -- अगीयत्थस्स भवति । सीसो पुछ्छति
 -- "एयं पचिछतं किं गहिए पलंबे भवति अगहिए ? आयरिओ -
 भणिति -- गहिते, णो अगहिते । किं कारणं ? जति अगहिते, णो -
 गहिते, तो य कोति वि अपायच्छती ॥३४॥ एतेण अवसरेण इमा -
 दारगाहा आगता --

भा.४७०२ -- अण्टत्थ तत्थ गहणे, पडिए ज्ञच्चतमेव सच्चिते । तहु य
 बुझारुणा पडणा, उवही तत्तो य उडडाहो ॥३५॥

तं गहणे दुविधं - अण्टत्थगहणं, तत्थ गहणं च ॥ जं तं

गा.३५ "अण्टत्थ गहणं" तं इमं --

भा.४७०३ -- अण्टत्थगहणं तु दुविधं, वसमाणऽडवि वसंते अंतो वहिं ।
 अंतावणत्वुज्जं, रत्था गिहे अंतो पासे वा ॥३६॥

जं तं "अण्टत्थ गहणं" तं दुविधं - वसमाणे य, अडवीए ॥३६॥
 तत्थ जं तंवसंते तं पुणो दुविधं -- गामस्स अंतो, वाहिं वां । जं तं
 अंत्रे तं पुणो दुविधं -- आवणे वा तच्छज्जे वा । तच्छज्जं आवण-
 वज्जं । तं तच्छज्जं इमेसु ठाणेसु होज्जा -- रत्थाए वा होज्जर, च्छा

गिहे वा होज्ञा, गिहस्त वा अंतो अलिंवगासु, गिहस्त वा पासे अंगणपुरोहठादिसु ॥३६॥ एयं सङ्खं पि अपरिगंगहं होज्ज सपरिगंगहं वा । एत्य आवणे वा तथ्वज्जं वा अपरिगंगहं नेष्हमाणस्स इमं - पच्छितं । दृष्टवतो ताव मण्णति --

भा.४७०४ -- कप्पटदृष्टिठ लहुओ, अद्रुप्पती य लहुग ते चेव ।

परिवद्धमाप दोसे, दिदठादी अण्णाल्लामिन्म । ३७॥

पलंबं गेष्हंतो कप्पटदृष्टिनोन विट्ठनो, एत्य से मासलहुं । अठु-
पती य लहुग "त्ति - अह तस्स संजवस्स गहिए पलंबे अठो-पृष्ठज्जति उ-
- भव्यामीति पत्य से चउलहुं, अथवा "अद्रुप्पती"-संजएण पलंबं
गेष्हंतेण कप्पटदृष्टिनोन पलंबे अठो उप्पावितो - "अहमवि गेष्हामी"
त्वर्धः, एत्य वि चउलहुं ते चेव त्ति । अह ण कप्पटदृष्टिनोन महल्लपुरि- मङ्ग
सेण दिदठो गेष्हंतो, एत्य से चउलहुं पच्छितं । अध महल्लस्स अठो मङ्ग
उप्पज्जति - "अल्लनि लैल्लामि"त्ति, एत्य वि चउलहुं चेव । महल्लेष मङ्गे
य विट्ठठे इमे अधिकतरा चिद्धादी प्रिच्छद्वन्नाना चोत्ता चक्षु-

५ न भाष्ये

१निब्रः २ यीवा (८)
भा.४७०५ --

एवं अम्भस्त्यग्नेण भण्माणा सुणह --

विट्ठे संका भोतिय, घाडिय जातीणं गामवहिता वा । × / अ
नतारि उच्च लहु गुरु । छेदो शूलं तह दुगं च ॥३८॥ खुव्यादि गहित्यं

ण/जेष्हंतो/दिदौ महल्लेष लैल्लामो छिट्ठो इ । अह संका लिं तुन्नामि नहित्यं

अध पलंबं, एत्य संकाए इ । जिस्सकिते बुवणं ति इ । "भोइय"
त्ति भज्ञा, तीए कहिय - "मए संजतो दिट्ठो, फलाणि गेष्हंतो,"
जति तीए भुच्छुझो - "मात्रं भास्त्रं भास्त्रं, एवं तज्जन्त च संभेष्हद्" तो एति
चउगुरू चेव ठितं । अह तीए पडिहतं तो ११८ । किंकारं ?

भोइयाए पढमं कहेति? आसणपतरो सो संजतो त्ति । ततो "घाडिय-
स्स कहेति, तेण पडिहते छलहुं चेव, अपडिहते ४६६ । ततो अपडिहते

"जातीणं" कहेति, तेहिं भित्तसे राम्पुरुं चेव, अपडिहते छेदो । ततो देवो...
"जो सुओ झुक्को भारविक्षपुदिसेहिं वस्स वा समीवा, सुते तेहिं पडिहए छेदो चेव,

अपडिहते मूलं । इभ्सेटठीसु सुते पडिहते मूलं चेव, अपडिहते अणवटठो ।
अमच्चराइणहिं सुते पडिहते अणवटठं चेव अपडिहए पारंचियं । पच्छज्ज-

गतार्थं । जवरं "दुगं" × अणवटठं पारंचियं । अहवा संका भोतिय-
मातापित्रौ पिवृत्यकमहत्तरौ औरविस्या सिंदिनस्त्यवाहा अमेच्च-

रायापो एतेसु सच्च पवेसु अद्धोकंतीए पूर्वत । "गामवहियाई"

त्ति - सान्न्यासिकं वक्ष्यमाणं ॥३९॥

५ गा.४०

छित्र/य भा.४७०६ -- एवं तावःदुगुणे, दुगुणिते लुष्णमाति ते चेव । दिते

जवरं पुण चउलहुगा, परिगंगहे नेष्हमादीया ॥३९॥

एतं सङ्खं अदुगुणिते अंबादिके पलंबे भणितं । दुगुणिते इमं -

पापतं - दुविधं दुगुणितं - जातिदुगुणितं ठाणदुगुणितं च । जाति-
दुगुणितं जहा लुणमादी, आदिगंगहेण पलंदुगुणेसु-हुंडैफूलं तालफलं रु/ल
च । ठाणदुगुणितं अदुगुणिते पडिहयं । दुविधं दुगुणितं कप्पटदृष्टि- एति

दिट्ठं गेष्हंतस्स चेव चउलहुं, सेसं सङ्खं एयं चेव दृष्टव्यं । एयं -
अपरिगंगहं गतं । "परिगंगहे गेष्हमादीय"त्ति - सपरिगंगहे वि अंतो
अदुगुणिते दुगुणिते वा कप्पटदृष्टादिगा सव्या एसेवंविधी आरो-

८ च

दुर्ल्लहे

ग्र

८ जं

वर्णा य, ज्ञवरं सपरिग्रहे गेण्हणकद्वयवहारादिया दोसा भवंती-
त्पर्यः । ३१॥ एवं दव्यतो पच्छित्तं गतं । इवार्जिं सेततो-एत्यं जं -
“गामवहिया”य ति संजासिं पदं ठवितं प्रतेष सित्पायच्छित्तं
स्मृत्यं --

मा.४७०६ -- सेततो प्रिवेसणादी, जा सीमा लहुगमाति जा चरिम् । दि
केसिं ची विवरीयं, काले दिष्ण अदठमे सपदं ॥४०॥

दी
८ ग्राम
८५५/८८८ रेक्टर कै पट्टा
सुन्दरी श्वारे श्वारे श्वारे
मामज्जे श्वारे
कै कै
हु / हु
द्वा
द्वै / द्वै
भवति
८ ग्राम
८५५/८८८

सेततो पायच्छित्तं भण्णइ - तत्यं इमे अठ-पदा, प्रिवेसण-
बौद्धगात्राहिगाममज्जे गामद्वारे गामवहिया उज्जाणे सीमापु । एतेषु अन्तमामे
ठाणेषु गेण्हंतस्स जहासंखं चउल्लासादी मन्त्रवायस्त्राप्रचिछत्ता ।
जहाया प्रिवेसणादुग्नाहीगाममज्जे वारे उज्जाणे सीमाए अणगामे
एतेषु इमे जहासंखं एकं एका झुं झुं छे । मूलं अ-पा । “केसिं चि - चू
विवरीयं ति- अणगामे एक । सीमाए गेण्ह एका । उज्जाणे झुं । तीकी
गममज्जे छे । साहीए मूलं । वाहए अ- । प्रिवेसणे पारंची । सेततो
गतं । इवार्जिं कालतो - “काले दिवजट्टमे सपदं” ति+ पकं दिवसं
गेण्हति एक । वितीए एका । ततिए झुं । चुर्थे झुं । पंचमे छे । छट्ठे
मूलं । सत्तमे अणवट्ठो । अदठमे सपदं ति ॥४०॥ गतं कालतो । इवार्जिं
भावतो --

मा.४७०८ -- भावट्ठारासपदं, मासादी भीस दसहि सपदं तु ।

एमेव य वहिता वी, सत्के जासाद्वि ठाणेषु ॥४१॥

भावतो एक्कवारं गेण्हति एक । विद्यमन्त्रं एका । ततियं झुं ।

चुर्थे झुं । पंचमे छे । छट्ठे मूलं । सत्तमे अणवट्ठो । अदठमवारं -

(सत्त्विक्षिप्तं) गेण्हंतस्स पारंचियं । भावपारंचियं झुं गतं । इवार्जिं भीसे भण्णति -
द्वा / द्वा
द्वा
द्वै / द्वै
भवति
८ ग्राम
८५५/८८८

“मासादी भीस दसहि सपदं तु” । कप्पट्टेविट्टे लहुगो, अदुप्पत्तीए
भीसे लहुगो चेव । महत्त्वेण दिट्ठे संकाए मासलहुं, प्रिस्से के मासगुरुं ।
भोतियाए चउलहुं, धांडिए छां । याविषु झुं । भारिक्षिए झुं । ×
सत्थवाहे छे । सिदिठम्मि मूलं । अमच्चेप अणवट्ठो । रायाणो - औं
पारंचियं । सेततो इमे - प्रिवेसणादुग्नाहीगाममज्जे गामद्वारे -
गामवहिं उज्जाणे सीमाए सीमतिक्केते एतेषु जहा-
संखं मासलहुगादि पारंचियावसाणं देवं । कालओ मासलहुगादि दसहि
दिणेहिं पारंचियं । भावतो दसमवारं गेण्हंतस्स मासलहुगादि पौरं-
चियं । गामस्संतो गयं । एमेव य गामवहिया वि प्रायच्छित्तं भारि-
यवं । दिट्ठे संकादियं सब्बं । तं पुं सत्याण वासलठाणे वा जं वा
ठाणं लोगो जताए गच्छति ॥४१॥ “वहिया गेण्हणे प्रच्छितस्स अति-
द्वेसं करेति --

मा.४७०९ -- अंतो आवणमादी, गहणे जा वर्णिया सवित्यरा ।

ए / ए
द्वै
८ ग्राम
८५५/८८८

वहिया उ अणगहणे, पडितम्मी हाँति सत्थेव ॥४२॥

अंतो यगरादीयं आवणा वा आवणवज्जे वा अदुंगियं -
दुंगियं वा अपरिग्रहियं परिग्रहप्रियं गेण्हमाप्तस्स जं प्रच्छितं
भणियं, वहिया वि गामादीयं अणगहणे परियं गेण्हंतस्स सोधी त्रिग
सत्थेव - अपरिसेसा वदठव्वा ॥४२॥ गतं, इवार्जिं अणगहणे -
“अठवीए” जं तं भण्णति -- × वसमाले

३० भा.४७१० -- कोटटगमाविषु रन्ने, एमेव जणो उ जत्यं पुंजेति। य जर्तीं जोउ
तहिंयं पुण वच्चंते, चतुपदभयाणा तु छष्टिसंगा। ४३। द्विसिता
कोटटगं जास जहा पुलिंवकोटटं चोरपलिकोटटं वा, इं पुण -
अहिगारो जत्यं लोगो अड्बीए पठरफलाए गंधुं फलाइं सोसेति
तं कोटटगं भण्णति, पच्छा भंडीए बहिलपहि य आर्णति, आति-
सद्यातो पुलिंवकोटटाविषु जत्यं जणो पुंजेति। एसेषु य विश्वामित्रिसंगं
एमेव वदठठवं जहा वसाणे, पृथरं हमो विसेसो - तत्यं गच्छतस्स
कल्पितं विश्वामित्रं विश्वामित्रं विश्वामित्रं विश्वामित्रं विश्वामित्रं ॥४३
१८३(इ.) चुंडु वच्चंतस्सं य भेदा, विया ये राओ य पंथ उप्पयंथे।
भा.४७११ -- दवत्तज अग्नितरो, सालंब तहा पिरामिंथे।

ब्रह्मस्तस्स भंगरयणमेदा एते - विवा अभद्राच्छ अभद्राच्छ
 पृथ्वीं चर्जुनं भेदोहि अक्षयं सालंबो १ एतेहि पृथ्वीं नव्यं पांता भवंति दिवा पंथेण -
 अगुवर्त्तो गिरलंबो २ दिवा पंथे अगुवर्त्तो सालंबो ३ दिवा पंथे इति ॥४॥
 ५ सालंबो दिवा
 पंथेण द्वावर्त्तो
 अदठ भासा । एवं उप्परेण विचर्त्तो । पंथं दिवसतो -
 सोलस भंगा ॥५॥ अहवा इमा भंगरयणमिठी भंगरयणमिठी
 भा.४७१२ -- अदठगच्छक दुगं पक्कां च लहगा य होंति युला वा । य

भा.४७१३ -- लहुगा य णिरालंबे, दिवसतो रत्ति हवति चतुरुला। लहुगो य उप्पहेण, रीयादी चेव अशुषउत्तो ॥४६॥
दिवसतो जन्य जन्य णिरालंबे तत्य तत्य ह। रातो जन्य जन्य णिरालंबे तत्य तत्य हूँ। दिवसतो जन्य जन्य उप्पहेण
तत्य तत्य मासलहुँ, दिवसतो चेव अशुषउत्तो जन्य जन्य तत्य वि
मामलहुँ। अणवहुत्तो य इरियासमितीए जं आवज्जति तं च पावति।

अपुवर्त्त उपहेषु रातो मासयुरं । ४६॥ अहवा --

भा. ४७१४ -- दियरातो लहुरुगा, आणा चउरुग लहुगलहुगा य।

संजम आयविराहण, संजमे आरोवणा इणमो ॥४७॥ आ

अपुदेषु भेषु दिवसतो कँ। रातो हङा। तित्वकराणं आणा-
भेषे कँ। अणवत्याए चउलहुं। मिछउर्ज जणितस्त कँ। विराहणा - मे-
दुविधा - संयमविराहणा आयविराहणा च। तत्य संजमविराहणे णामु-
आ/८८ अरोषणपचित्तं ॥४७॥

तं च हमं --

भा. ४७१५ -- उककाय चउसु लहुगा, परित्तलहुगा य युरुग साहारे। जै
संपटदण परित्ताकण, लहुरुगतिबायणे मूलं। लहुरुगतिबायणे
पूर्ववत् ॥४८॥ एवं चेव कायपचित्तं चित्तरातीहिं विसेसि-
ज्ञति --

भा. ४७१६ -- जहि लहुगा तहि युरुगा, जहि युरुगा कालओ तहि युरुगा।
ठेदो य लहुरुगाओ; काए सारोवणा रति ॥४९॥

जत्य विवसतो कायपचित्तं भासलहुं चउलहुं ठलहुं च रातो ते-
स्ते चेव मुरुगा वायछवा, जत्य पुण एते मासादीना मुरुगा तत्य
ते चेव मासयुरुगाविगा कालयुरु वायछवा, ठेदो जत्य लहुगो तत्य
सो चेव युरुगो कोरति, यं राओ कायपचित्तं भणियं ॥५०॥

आयविराहणा इमा चित्तरातीहिं पासुच्छरुत्तिविसे

भा. ४७१७ -- चंटदित्तातुविज्ञल, चित्तमधरीमिं पासुच्छरुत्तिविसे।

हु/उगो/ वालः च्छभल्लकोले, सिहुवंधवराहमेचित्तत्य ॥५०॥

भा. ४७१८ -- तेण देवमणुस्ते, पडिणीए एवमादि बाताए। यात्तासे
मास चउ छच्च लहु युरु, ठेदो मूलं तह दुंगं च ॥५१॥

कंटोण विज्ञति, शरठी-हदं, तेण दुक्सविज्ञति, साणु चेत्तज्ज-
ति - सापुमेषु दुक्सविज्ञति, विज्ञलं उक्सचित्तिप्पमं तत्य म्हेज्ञा,
चित्तमं जिम्पुणतं तत्य थि पडिज्ञा, दरी-कुसाराती तत्य पादो दी
विमोडिज्ञति, फिणं-खदा तत्य पडति, मुच्छा वा भवति, मूलं
वा अयुधावति, विसेण वा सप्पादिणा वा वालेण वा खज्जति,
रिंच्छो अच्छभल्लो तेण वा विरंगिज्ञति, कोल-मुणगेण वा सज्जति,
सीहेण वा, "वग्धो"ति - विरूवो, "वराहो" सूकरो, मेच्छपु-
रिसो वा आहणेज्ञति, इत्यी वा उवसगेज्ञा, अहवा भेच्छा
इत्यी उवसगेज्ञा, तणिमित्तं मेच्छपुरिसो पंतावेज्ज, तेणहिं वा प
वंधणादि पावेज्ज, देवता वा उलेज्ज, अणो वा कोइ पडिणीया-
दी पंतावेज्ज। एतेहिं ठाणेहिं आयविराहणा होज्ज। एतेषु सञ्चेषु
परितावणादिकेषु इमं पचित्तं -- "मासचउ" गाहद्व। "लहु"युरु"
ति - चत्तारि मासा लहुगा युरुगा, छच्च मासा लहुगा युरुगा,
इमं अणागादाविसु पचित्तं। जति अणागाढं परिताविज्ञति तो
कँ। अहागाढं तो हङा। अह दुक्सादुक्सं भवति झुं। अह मुच्छा भवति
झ्झो। किच्छपाये डे।। किच्छुस्तासे मू।। समुग्धाते अणवटठो। अह
कालगते पारंचियं ॥५०-५१॥ इमं आयविराहणाए विवसराति-
णिष्टफण्यं --

X /

- दिप भा.४७१९ -- कंटः दिठावाति^१, दिवसतो सठवत्य चउगुरू हौंति।
रति पुण कालगुरू, जन्य य अणन्य आतवधो।
- भा.४७२० -- उच्चारितसिक्षा ॥५२॥
- पोरिसिणासम्परिताव दठवणा तेण य देह उवहिगतं।
पंता देवतछलणे, मयुस्तपदिणीय वहणं वा ॥५३॥ च
- रमासलहुं, अहअत्य
प्रेरिसि^२ य करेत्ति^३
अत्यन्य णासे इङ्गा^४ क्रूरितावण ति गतार्थे। “ठवण”ति - अणाहार ठवेति^५, परित्त^६ क्रूरि
ठवेति^७ हु, अण्टे हु, अस्नेहं रन्ह^८ हु, सस्नेहं हु, जड भिछ्ठो^९ मारेति भेच्ये
तो पार्वचियं। अह-एक्को ओहावति मूलं, दोषु अणवठं, तिषु -
पारंचियं। “तेण”ति - उवहीतेणा सरीरतेणा वा, उवहीए उवहि-
पिष्कण्ठं भाणियच्वं, सरीरतेणएहिं जति एक्को साधु हीरति तो
मूलं, दोहिं अणदठो, तिहिं पार्वचितो। पंता देवता उलेति चउ-
गुरू, पदिणीतो इत्यु पुरिसो णपुंसगो वा हणति हु। एसा आय-
विराधणा ॥५३॥
- भा.४७२१ -- एवं ता अणहार, सहायगमणे इमे भवे दोसा।
पुठवज्जं कंठं। ते इने सहाया --
- जयब्रजयहत्यपंडो^{१०}, अस्तंजती^{११} संजतीहिं च ॥५४॥ य
- गा.५४ तन्थ जे ते “ज्या” ते इमे --
- भा.४७२२ -- संविग्नगमसंविग्नगा, गीता ते चेव हौंति उ अगीता।
लहुगा दोहिविसिठठा, तेहि समं रत्ति युरुगा उ ॥५५॥
- संविग्नगा गीयत्या, असंविग्नगा गीयत्या, संविग्ना अगी-
यत्या, असंविग्नगा अगीयत्या। एतेसिं पचित्तं पचछेष्ण-संविग्नेहिं
गीयत्येहिं, जति जाति दिवसतो तो चउलहु, उभयलहुं। असंविग्नेहिं
गीयत्येहिं समं जति जाति तो चउलहुं तवलहुं कालगुरू। एवं संवि-
ग्नेहिं अगीयत्येहिं चउलहुं कालगुरूं तवगुरुं। असंविग्नेहिं अगीयत्येहिं
चउलहुं उभयगुरुं। एवं दिवसतो भणिते। रत्ति तेहिं चेव समं -
गच्छतस्स चउगुरुगा, एवं चेव तवकालेहिं विसेसियव्वा ॥५५॥
- गा.५४ “अज्य”ति, ते इमे --
- भा.४७२३ -- अस्तंजयलिंगीहिं, हु पुरसा^{१२} पंडएहिं य दिवा उ। गिहति
अस्सोयसोय छल्लहु, ते चेव य रत्ति युरुगा उ ॥५६॥
- असंजता गिहिलिंगी वा लिंगमेषां विद्यत इति लिंगिनः -
अन्यपाषंडिन इत्यर्थः। ते गिहत्या सोयवादी असोयवादी।
लिंगिनो वि असोयवादी सोयवादी। जड गिहीहिं असोयवादीहिं
समं वच्चति शु उभयलहुं, तेहिं चेव सोयवादीहिं समं वच्चति शु -
कालगुरू तवलहुं। अणपलिंगीएहिं असोयवादीहिं समं वच्चति छल्लहुआ
तवगुरुगा काललहुआ, तेहिं चेव सोयवादीहिं छल्लहु दोहिं वि समं प्रे-
युरुं। हयाधिं पपुंसगा! ते दुविधा -- पुरिसेवत्यिथा य इत्य-
षेवत्यिथा य। जे ते पुरिसेवत्यिथा ते गिहत्या लिंगी वा, पुणो
असोयसोयभेदेण प्रिंदियञ्चवा, एतेहिं सह दिवसतो गच्छतस्स पचित्तं
जहा असंजयलिंगुपुरिसायं भणियं तहा भाणियच्वं। एवं दिवसतो
भणियं। रत्ति छगुरुआ तवकालविसेसिया, एवं चेव भाणियच्वा।
॥५६॥

- ^१ गा. ५४ इवाणिं “ इर्त्थीसु ” भण्यह --
 भा. ४७२४ -- पासंडिणित्य पंडे, इर्त्थीवेसेसु दिवसतो छेदो ।
- निं तेहिं चिय णिसी मूलं, दिवरतिं दुर्गं तु समणीहिं॥५७॥
- ३४ परिव्वाऽसादिसु पासंडिणित्यीसु गिहत्थीसु य पंडे य इत्य-
 वेस धारने एतेहिं दिवसतो गच्छतस्स छेदो भवति, एतेहिं चेव सह
 गच्छतो णिसी मूलं भवति । समणीहिं समं जति दिवसतो जाति तो
 अणवट्ठो, अहं रातो समणीहिं समं गच्छति तो चारंचितो ॥५७॥
 अहवा -
- भा. ४७२५ अहवा समणा संजय, अस्तंजति संजतीहि दिवरातो ।
 चत्तारि हृच्च लहु गुरु, छेदो मूलं तह दुर्गं च ॥५८॥
- अवरकल्पः - समणेहिं सद्दिं दिवा वच्चति इङ् । रातो इङ् । सामणेण
 सामणेण अस्तंजएण सह दिवसतो गच्छति ईङ् । रातो ईङ् । सामणेण
 असंजतीहिं सह दिवसतो गच्छति छेदो रतिं मूलं । संजतीहिं समं -
 दिवसतो गच्छति अणवट्ठो, रतिं पारंचितो ॥५८॥ अडवीए ति गतं ।
- ^२ गा. ३५ जट्ठे त्रिते रुक्षा जेहु तं पलंबं उप्पज्जति तत्येव तं पठियं गेणहति,
 तस्सिमो अतिदेसो ॥--
- भा. ४७२६ जहं चेव अणगहये ॥रत्ते मप्पाडि बणिण्यं एयं । ए
 तत्य गहणे वि एवं, पठियं जं होति अचित्ते ॥५९॥ न्तं
 स्त्र अणगहणे कोट्टादिसु भंगविगप्येण जा सोधी दोसा य
 जे वणिण्या तत्य गहणे वि हेट्ठा पठितं अचितं आदि कारुं सञ्जेव x
 सोधी दोसा य अपरिसेसा वणिण्यवा जाव समणीहिं सह गमणं
 ति ॥५९॥ एवमतिदेसं कारुं ति अपरितुष्टः आचार्यः विशेष ता-
 पनार्थं च इवमाह ॥--
- भा. ४७२७ तत्य गहणं पि दुविहं, परिर्गगमपरिर्गहं दुविधेयं ।
 दिव्ठादपरिर्गहिते, परिर्गहिते अणगहं कोति ॥६०॥
 तत्य गहणं दुविधं - सपरिर्गहं अपरिर्गहं ॥ “ दुविधेयं ”
 ति - पुणो एकेकको भेदो सचित्ताचित्तभेदेण भिंदियठवो । “ दिव्ठा-
 दपरिर्गहिए ” ति - जं तं अपरिर्गहियं तं अचितं तं गेणहतस्स जा
 हेट्ठा आरोवणा भणिता “ दिव्ठठे संका भोतिगादि ” सा सव्वा
 भाणिण्यवा । जं पि अपरिर्गहं सचितं तत्य वि “ दिव्ठठे ” संका -
 भोतिगादि तं चेव, जवरं कायपच्छतं, परिते लहुगा, अंते गुल्मुत । गा
 एतेसु चेव सपरिर्गहेसु “ कोति ” ति - भद्रो अणगहं करेज्ज - अणग-
 हं मन्यत इत्यर्थः, पंतो पुणो पंतावणादि करेज्ज ॥६०॥ सपरि-
 र्गहो इमेसि ॥--
- भा. ४७२८ तिविहपरिर्गह दिव्ये, चउलहु चउगुरुग छल्लहक्कोसा ।
 अहवा छल्लहुं चिच्य, अंतगुरु तिविहवव्यम्मि ॥६१॥
 निं जं तं सपरिर्गहं तं तिहिं परिर्गहियं होज्जा - देवेहिं -
 माणुसेहिं तिरिएहिं । जं तं देवेहिं तं तिविहं होज्जा- जहणं
 मज्जिमं उक्कोसं । जहणं वाणमंतरेहिं मज्जिमं भवणवासिजातिएहिं
 उक्कोसं वेमणिएहिं । दिव्यं जहणं वाणमंतरपरिर्गहियं गेणहति

कृ / उत्तरं एक। मजिज्ज्वामं परिरग्गहनं गेणहति ह्ना। उवक्कोसं परिरग्गहियं गेणहति
वि छल्लहुं अथवा तिसु छल्लहुं तवक्कालविसेसियं, उवक्कोसएहिं दोहिं
वि युरुं कायवं गतं। इदापिं माषुस्सं --

भा.४७२९ -- सम्प्रेयर सम्पु दुहा, सम्प्रे लिंगि लहुरुगो गिहाप्रसु।

मिच्छा लिंगिगिही वा, पागवलिंगीषु या लहुगा। ६२॥

जं तं माषुस्सं परिरग्गहियं तं दुविहं - सम्प्रदिदिट्ठपरिरग्ग-
हियं, "इयरे"ति-मिच्छदिदिट्ठपरिरग्गहियं वा। "सम्पु दुह"ति-जं
तं सम्प्रदिदिट्ठपरिरग्गहियं तं दुविधं - "सम्पुलिंगि"ति, सावपरिहं
लिंगत्थरहिं य। लिंगत्थपरिरग्गहियं मासलहु, सावपरिरग्गहियं
मासगुरु। जं तं मिच्छादिदिट्ठपरिरग्गहियं तं चउविधं। तं जहा --

अण्णासंडिपरिरग्गहियं, गिहत्थेहि य पायावच्चपरिरग्गहियं, -
कोहुंवियपरिरग्गहं, दिंडियपरिरग्गहं। एत्य गिहीहिं पागतेहि अण्ण-
पासडियलिंगीहिं य चउलहुया परिच्छतं ॥ ६२॥

भा.४७३० -- युरुगा पुण कोहुवे, छल्लहुगा हाँति दिंडिगारामे।

तिरिया उ डुदठः डुदठा, डुटठे युरोतरे लहुगा ॥ ६३॥

कोहुंवियपरिरग्गहे फ्ना। दिंडियपरिरग्गहे झु। माषुसपरिरग्गहं
गतं। इदापिं तिरियपरिरग्गहं दुविहं -- डुटठेहिं य अबुटठेहिं य
अहिसुन्याअजिणहुयहलित्थमाविज्ञहुदेषु युरुगा, इयर ति-अबुटठा,
तेसु लहुगा। तिरियपरिरग्गहियं गतं ॥ ६३॥ "परिरग्गहेयुग्गहं कोइ"
ति अस्य व्याख्या --

भा.४७३१ -- भद्रतरसुरमण्या, भद्रो धेप्पतं दद्दुं भणति। ते
अण्णे वि साहु गेणहसु, पंतो भग्गेगतर कुज्जा ॥ ६४॥

आ/ वा० जेसिं सो परिरग्गहो ते भद्रता होज्ज, इयरा वा- पंता वा,
त ज्ञन्य जे सुरा वा भण्या वा जेहिं तं परिरग्गहियं भद्रोहिं ते तं
धेप्पतं दद्दु भणेज्ज -- "लदठं कयं जं ते पलंबगा गहिया, अम्हे मो
तारिता, भो हे साहु ? अण्णे वि पञ्जतिए गेण्हेसु, पुणो वा - ष्ण
गेण्हेज्जह"। जो पुण पंतो सो इमेसिं छण्हं भेदापं एगतरं कुज्जा॥ ६४

भा.४७३२ -- पंहिसेहणा सरंटण, उवालंभो पंताँवणा य उवैहिन्म।

गेण्हेण कुदुणववहार पच्छकुदिडाह नित्विसर ॥ ६५॥

पुछवेष्णे पंचपदा गहिता। गेण्हणादी सव्वं पच्छक्षं छठो

५ गा.६५ भेदो ॥ ६५। तत्य "पंहिसेहणो" इमो --

भा.४७३३ -- जं गहितं तं गहितं, वितियं मा गेणह हरति वा गहितं।
जायसु व ममं कज्जे, मा गेणह सयं तु पंडिसेहो ॥ ६६॥ दारं

६ गा.६५ उच्चारियसिङ्गा । ६६। "सरंटणा" इमा --

भा.४७३४ -- धी मुंडिओ दुरप्पा, धिरत्थु ते एरिसस्स धम्मस्स।

वि अण्णस्स वा वि लज्जसि, मुक्को सि सरंटणा एसा ॥ ६७॥ दारं
मर मुक्को, अण्णो ते कोइ सिक्सवं काहिति, एवमादि-

३ गा.६५ णिप्पिवासा सरंटणा ॥ ६७॥ इमो सप्पिवासो "उवालंभो"--

भा.४७३५ -- आमफलाइ न कप्पति तुज्ज मा सेसर वि द्वैसेहिं।

मा यस ज्जे मुज्जसु, एमादी हो उवालंभो ॥ ६८॥ दारं।

४-५ गा.६५ पंताँवणा उवैधिहरणं च पसिद्धा, परिच्छेण वा सह भणी- जि
हिति ॥

एतेषु पंचत्रु विपदेषु पञ्चित्तं भजाति - -

भा.४७३६ -- लहुगा अयुग्महम्मी, अप्पतिय गुरु य तीसु ठाणेषु ।
पंताक्षण चठुरुगा, अप्पवहुम्मी हिते मूलं ॥५९॥

^{२८} मि सो आरामो पढिंगहे सो जति चिंतेति अयुग्महो जं
मे साधवो पलंडे गेणहेति एत्थ अयुग्महे चठलहुगा । अह अप्पतियं
करेति तुझिहको य अळ्छति ताव चठुरुं, अप्पतियण वा तयो
पगारा करेज्ज - पडिसेह सरंटा उवालंभे, एतेषु तिसु ठाणेषु पतेयं
चठुरुगा । सामणेणं पंताक्षणे चठुरुगा, अप्पे वा वहुम्मी वा उव-
धिम्म हरिते मूलं भवति, अहवा उवहिणिपक्षण् ॥६०॥ ऊंतावितस्त

भा.४७३७ -- परिताक्षणाय पोरिसि, ठवणा [कासुग सिंगह] महतमुच्छ
किछ करलगते ।

मास चउ छच्च लङ्घ गुरु, ऐदो मूलं तठ दुंगं च ॥७०॥

गाडपरिताक्षणा, पंतावियस्त अणागाढपरिताक्षणा॑, अहवा पंतावितो परि-
त्यनकरेति मास- ताक्षणामिभूओ सुतपोरिसि॒ य करेति मासलहुं॑ अन्त्यपोरिसि॑ अकरे-
खुसुलकोरिसि॑ माणा दुरं यासिंति ह्वा । अन्त्यं यासिंति ह्वा । अणाहारं ठवेति क्ष,
आहारिमे ह्वा । परिसे ह्वा, अप्पो ह्वा । फासुइ ह्वा, अफासुए ह्वा ।

^{२९} परि॒ यो असिहे ह्वा, सिपिहे ह्वा । महादुक्खे ई, मुच्छाए फ्राँ । किञ्चिपाये
उर्जो छे । किञ्चुस्सासे मू. । संपोहते अणवटथ्पौ । कालगते पारंचियं ।

१ सु-^(छ) ॥७०॥ सा परिताक्षणा इनेहिं तालियस्त भवति --

भा.४७३८ -- करपावडंडमादिहि॑, पंताक्षणे नाडमादि जा चरिम ।

अप्पो उ अहाजातो, सब्बो दुविहो त्रि॑ जं च विणा ॥७१॥ उ

हत्थेय वा पादेण वा दंडेण आदिग्नहणेष लतादिसु पंतावेज्जा,
पंतावियस्त अणागाढादिविकप्पा भवंति, देसु य चठलहुगादि जाव
चरिमं पञ्चित्तं भवति । तं च अंतरभेव भणियं । अप्पवहुम्मी हितेति

अस्य ढ्यार्ब्या - अप्पो उ पच्छदं । "अप्पोवधी को?" एसा -
पुच्छा, उत्तरं अहाजातो । कतिश्वो ? अत्रोच्यते - रयहरणं, दो
णिसिज्जराओ, मुहपोतिया, चोलपटोय । वहु केरिसो ? सब्बो
ति - चोद्दसविहो, अहवा दुविधो वि - औहितो उवग्नहितो
य । चोदगाह - "कहं उवधिणिपक्षणं कहं वा मूलं?" अत्रोच्यते -
पमादतो उवधिणिपक्षणं, अह दप्पतो पलंडे गेणहंतस्त सठवोपकर- च
जावहारो तो मूलं भवति । अहवा सब्बोवेकरणे चिंते पिण्यमा परलिंगं
भवति तेण मूलं भवतीत्यर्थः । जं च एतेज उवधिया विणा काहिंति
पाविहिंति वा ॥७१॥ किं च तं ? उच्यते --

भा.४७३९ -- तणगहे ह्वसिरेतर, अग्नीसदृशं अभियवे जं च ।

कामामुय १९हणे (छ.) एसण पेल्लणगम्भे, काए द्युम्य मरपतोहाणे ॥७२॥ डोर्पाठी

^{३०} मि सीतामिश्रता तं सेवंति ज्ञुतिरे ह्व । हतरे ति - अज्जुसिरे
सेवंते नासलहुं । अग्नी सेवंति तीय साठाणे॑ चठलहुं । अह अहिणवं -
अग्नीं जर्दित तो मूलं । जं च अग्निसदृशं॑ अभेसिं जीवाणं विरा-
हणं करेति तपिष्पक्षणं च । "एसने पेल्लडि॑" ति॑ - उवकरणाभावे उग्ग-
मुप्पाव्यापोसेण जेण दुदठं॑ गेणहेति तपिष्पक्षणं च । "गमणे॑" ति॑ -

उवहिया विणा जति सीताविहिंत परिताविज्जमाणां अणन्तितिथेषु
एकके मूलं, दोहिं अणवटठो, तिठिं परिन्म । "काए॑" ति॑ - अग्निसेवूणा

जं पुद्वादिकाए विराहेति तपिष्टकर्पणं । अहदा "काए"ति - अणेसणादिसु जंकाए वहिति तपिष्टकर्पणं । "सुसे"ति-सुतं य करेति अत्यं य करेति सुतं पासेति अत्यं पासेति पच्छतं पूर्ववत् । उवहिणा विषा जति एक्को मरति तडावि चरिमं । उवकरपाभावे जति एक्को ओहावति मूलं, दोहिं अणवटठो, तिहिं पारंचिओ॥७२॥

६ गा. ६५

विभासा --

માં.૪૭૫૦ -- ગેણ્ણે ગુણા છમા-સ કહદે તેઓ હોતિ વચ્ચારે
પચ્છાકડિય મૂલું, ઉડહણવિલંગણે જવનું ॥૭૩॥

पलंबे गेणहंतो गहितो तस्स चरगुणा, उवकरण हत्ये वा
ऐसुं कदिदतो ताहे छगुरुं, करणे आरोविते ववहारे य पयटे ठेदो,
“पच्छाकडो”नि - जितो तम्मि झूळ, तिगचउक्कच्चरेसु “एसापंलंब-
हारि”ति उद्डालो, हत्ये वा पादे वा फिरंगिते, एतेसु उद्डालण-
विरुंगितेसु दोसु वि झश्वठठो ॥७३॥

મા.૪૭૪૧ -- ઉદ્ઘાનણિથિવસાર, એગ્જાયેને પદોસ પારંચી।

अणवदठो दोसु य, दोसु य पारंचितो होति ॥७४॥

जति उद्धविजो णित्विक्षां वा आनन्दो एतेषु दोष्यु वि -
पारंचियं । "अणवटठप्पो" ति पच्छदं गतार्थं । अधवा एगस्त्स अणेनाप
वा जति पदोंसं जाति तो पारंचितो ॥७४॥ इमं परिग्रहविसेसेण
पच्छित्तविसेसं दरिसेति --

मा.४७४२-- आराममोल्कीते, परउत्तियएण भोइगामेण । कुडंबि | गामवणी
असरक्रिय विघडकुंबवरना, परिगङ्गेव मद्दितरा ॥७५॥

आरामो मौलिका कीजो, सो पुण केंग कीतो होज्जा ?
 दाढ़ापुण वा इमेहि -- कुदुंविणा परउत्तिथएण वा भोइण वा
 रुघड़त्ति जोहीए वरिष्पण वा आरक्षितएण वा रण्णा वा ॥७५॥

ਮਾ.੪੭੪੩ -- ਏਤੇਸੁ ਜ ਗੇਪਹੰਤੇ, ਪਚਿਛੜ ਇਸੰ ਤੁ ਹੋਤਿ ਯਾਥਵੰ।

ਚੜ੍ਹਾਰਿ ਛੱਚ ਲਦ੍ਹ ਗੁਰੂ, ਛੇਦੋ ਸੂਲੰ ਤਹ ਦੁਗੰ ਚ ॥੭੬॥

४ ल-४गु. ६ ल-६ गु. दे. मूलं अणवठो पारंचितो ति । एत्य वि ते वेष भद्रेतरदोसा पढिसेहणाक्षय ॥७६॥ रुक्माहो जं पढितं सुचितं च तं भणियं । अहं भूमिटिठयो जं हत्येन पावति तं गैजङ्गतस्स भणति --२

पा.४७४४ - सजियपतिदित्तर लहुओ, सजिय लहुगा य जत्तिया मासा। गा
गुरुगा हौंति झरेते, हत्याकर्तं दु नेहंहो ॥७॥

सचित्पादिठं अधिरुद्धं यह ऐठति तो मासलहुं, अधिते जतिया “ग्रासा” करेति तत्त्विया चेय मासलहु। जति पुण सचिते अधिते वा पतिठं सचिरुद्धति तो चरुहुगा, तत्य चि -

जत्तिया गासा करेति तत्तिया चहलहू। एवं परिते। अपंते एते चेव
युग्मा पच्छित्ता। भूमिदिठतो रुक्षटिठयं गैणहंतो एवं भणित्तो, दे। अं/अं/अं
एत्य वि दिट्ठे संकामोतिगादी सव्ये दोसा तिविहपरिग्नहे दोसा
य बच्चंतस्स य जे दोसा जाव आराममोल्कीए ति सव्यं भाणि-
यठ्डं ॥ ७७॥

भा.४७४५ -- एमेव य संचित्ते, हुभणा आदूभणा य पडणा य । ४ गा.३५
जं एत्यं पाणतं, तमहं बोच्छं समासेण ॥७८॥

प्रथमपातो गतार्थः । हुभणा- आरुभणा - पडणा य तिष्ण
वि भूलदारा उवण्णत्या । पच्छं कंठं ॥

संचित्तं युण
भा.४७४६ -- ते संचित्तं दुविहं, पडियापडियं पुणो परित्तितरं ।

पडियासति यः पावेते, हुभ्यति कटठातिरं उवरिं ॥७९॥

५ गा.३५
६ गा.३५
८ वि
पुछवं गतार्थः । एत्यं "संचित्त" मिति भूलदारं गतं । इदाणिं
"हुभण" ति - "पडियासति" पच्छं । भूमिपडिया-पलवस्स असति व
भूमिदिठतो रुक्षटिठं पलंबादि जाहे ण पावति ताहे पलंबपाठ्ण-
ठा कटठादी उवरिं हुभ्यति । तं कटठमादी ठावेंतस्स १०३ । हुभ- गवेसं
माणस्स वि हु ॥७९॥ कौ

भा.४७४७ -- छहमाणं पंचकिरिया, पुढवीमादी तेसु तिसु चरिमं ।
तं कायपरिच्छयती, आवडणे अप्पगं चेव ॥८०॥

तं कटठमादिलिखिमाणो पंचकिरियाहिं पुटठो, तं जहा -
कातियाए अधिकरणियाए पादोसियाए परितावणियाए पाणाति-
वातकिरियाए य । संपत्ती वा मा वा होठ तहावि पंचकिरियो ।
पुढविकायादिसु तसावसाणेसु य जीवेसु संघटठाए परितावणाए - दृणाए
उद्वयणाए एतेसु तिसु ठाणेसु मासादी आदर्ते भूलं पावति, तिसु
पंचिंदिएसु चरिमं भवति, कटठादिलिखेतो तं वणस्सतिकायं परि-
च्छयति, सो य लगुडादी "आवडणे" ति- पच्चुपिक्ष्येणियतो अप्पणो
चेव आपडति, एत्य आयविराहणा ॥८०॥ कहं पुण तत्य छक्काय-
विराहणा ? उच्यते --

भा.४७४८ -- पावेते पत्तम्न य, पुणो पडंते य भूमिपते य ।

रयवास- विज्ञुमादी, वात-फ्ले मच्छगादि तसे ॥८१॥

अस्यैचुत्तं
पावंति ति-हत्यं मुत्रं जाव रुक्षं य पावति एत्यं अंतरा तं रायं
पावंत - गच्छेतमित्यर्थः, उणहं कायाणं विराहकं । "पत्तम्न" य एं
रुक्षं जता परं एत्य वि छक्काया, पुणो पडंते छक्काए विरापेति,
भूमिपडिए वि छक्काया, कहं ? उच्यते -- एतेसु चरसु वि ठाणेसु
इमे छक्काया संभवंति, "रओ" ति - पुढवि, वासे पडंते उदां -
वाऽकायं विरहेति, विज्ञुम्न अगणिकाए विराहेति, रुक्षे "पलंबा" आहंतस्स वण- फन्द- वा
स्तती, तसा मच्छगादिगा संभवंति ॥८१॥ एवं चेव पुणो फुडतरं -
दरिसिज्जति --

भा.४७४९ -- र्येतोल्लमादिसु मही, वासोसा उदग अग्निं द्वयदह्ने । र्
तत्येवः पिल वणस्सति, तसा उ किमिकीडसउणादी ॥८२॥

पर्णी
स्तोल्लं को त्यरं, तत्य पुढविसंभवो, पण्णेतयाए वा वासं -
पडति, जोसे वा महियाए वा पडंतीए उदगविराहणा, विज्ञूप
१ र्येत्येत्यादिसु स्तो, महिवासो स्तो अग्निं द्वदह्ने । इत्यन्ति(आन्ति)

पा. वा. दस्तावेजे
वणदवादि, बावरवदे आणी, तत्येवाणि लोति वातं विराहेज्जा,
सो चेव वणस्तती पत्तपुष्टकला दि वा, तसा मच्छया क्रिमिया वा
कीडा वा सरणादि वा, एवं ताव अप्राप्ते कटठे विराहणांछण्ह
कायार्ण मणिता। पते वि एवं चेव, पुणो पडंते एवं चेव, भूमिपते वि
एवं चेव ॥८२॥ जओ भणिति -

भा. ४७५० -- अप्पते जो उ गमो, सो चेव गमो उगो पडंतम्मि ।
सो चेव य पडितम्मि वि, निककंपे चेव भूमीए ॥८३॥

उच्चरियस्त्रिका । “णिकंपे चेव भूमीए” ति-जहिं ठितो ठाणे
जन्मति/शंजं कटठं स्तिवंतो थामं चंधति, तत्य वि पाताणं णिष्पगं पर्तेय पुढवा-कृपन्तेण
दीणे छण्हं कायार्ण विराहणा भवति, अथवा तं कटठं पडिते णिष्पगं के-
पाए भूमीए पुढवादीयार्ण छण्हं कायार्ण गाढतरं विराहण करेति ॥
८३॥

भा. ४७५१ -- एवं दब्बतो छण्हं, विराहतो भावतो उ इधरहरावि ।
चिज्जति हु घणं कम्मं, किरियागहणं भयणिमितं ॥८४॥ अग्रा
स्तेण जहासंपवप्पनारेष्यं दब्बतो छण्हं पि कायार्ण चिराहणो
भवति, भावओ पुण “इहर”ति - जति वि य विराहेति तहावि
छण्हं कायार्ण विराहतो चेव भवति, कहं ? भावपाणातिवाएण
निरपेक्षत्वात्, भावपाणातिवाएण य जहा घणं कम्मं चिज्जति य -
तहा चच्चक्षाणातिवाएण, जओ “उच्चालयम्मि पादे” ॥८४॥ कारगःगारु

चोवगाह - “जं भणियं पंचहिं किरियाहिं पुटठो ति तं
कहं ? जति य विराहेति तो परितावणिया पाणातिवायकिरिया
य कतो संमवंति ? अह विराधेति तो एयाओ होज्जा, पादोसिया
कहं होज्जा ? आवार्य आह - किरियागहणं भयणणत्यं कीरति,
अहवा जत्य एगा किरिया तत्य दिदिठवायनयुद्धमत्तज्जो पंच - न्तणते/वि
किरियाओ भवंति, अतो पंच किरियगहणे ण दोसा । एवं ताव
संजमविराहणा भणिता। आयविराहणा कहं भवति ? उच्यते -

भा. ४७५२ -- ऊऱणयपत्तरलेदू, खुक्कूच्छै कलै य पवडंते ।
या/व पक्कुक्कुडै अनांत, अन्नाड्यासे छू हत्यादी ॥८५॥ दारं

तप्पज्जेतेण सो सितो विलग्गो अच्छमाणो वा उखओणे साधुणा वा जं सितं
तेण संचालिती पडंतो सार्धं विराहेज्जा, एवं पत्त्वरो लेदू फळं
तं वा पडंतो । अहवा जं साधुणा घर्तियं तं सोडादिसु पच्चुपिकडियं
आहणेज्जा, वाहू वा अच्चायामेण दुक्षेज्जा । एवं आयविराहणा
भवति ॥८५॥ “झुम्मे”ति दारं ग्रांत, इयाणि अारु भणति दारं--

भा. ४७५३ -- सिवणे वि अपावंतो, दूहति तहि कंटविच्छुभिमाती ।
त्त/ पक्किस_तरच्छादिवाहो, देवतस्तितादिकरणं च ॥८६॥

जाहे सिते वि कटठादिगे जुहा पलंवा ण पडंति अपावंतो अहे
ठितो जलभंतो ताहे पलंवदठा तं रुक्खं दुरुहति, तत्य दुरुहंतो जति-

गा. ३५ द्वा. याते वाहुक्षेवेहिं चटति तत्तिया ००० । अंते ते चेव चउगुरुगा ।
अंते एवमादि कायविराहणा । इमा आयविराहणा - तेहिं चडंतो त/तप्पं -

कंटगेहि विज्ञति, विठिणेण सप्तेष वा सज्जति, सेणमा-
विष्पवतीण वा आहम्मति, तरच्छमादिण वा सुज्जति, देवता चाई
वा जस्स परिग्गहे सो रुक्खो सा रुठा लित्तचित्तादिकं करेज्जा॥

॥८३॥ अहवा --

भा.४७५४ -- तत्त्वेव य णिटठवणं, अंगेहि समोहतेहि छक्काता।

स्त्रैवा

आरोवण सब्बे वा, गिलाणपरितावणादीया ॥८४॥
सा देवता रुठा तत्थ "णिटठवेति"ति - मारेज्जा, अहवा
सा देवता रुठा पाडेज्जा, तत्थ से अनुंतरं अंगं सब्बाणि वा - या
समोहणेति - भज्जतीत्यर्थः । तत्थ य पठति तत्थ छहं जीवणि-
कायाणं विराहणं करेज्जा, एत्य कायारोवणा पूर्ववत् । परितावणा-
दी य गिलाणरोकणा पूर्ववत् । जोरोहणं ति दारं गतं । इदाणि आसेवण उ

५ गा.३५

भा.४७५५ -- गेलण्णमरणमाती, जे दोसा हौंति दुर्लभामानस्स ।

ते चेव य सारुवणा, सविसेसा हौंति पवडंते ॥८५॥

कताति सो तत्थ चंडतो पडेज्जा सयमेव, एत्य य दोसा
भाणियठवा जे आरुहंतस्स पडणमादी भणिता, जा त आयसंजम- अ
विराधणा जे च पठिछते तं सब्बे पठते भाणियठवं सविसेसं, सवि-
सेसगगहणं आरुभंतस्स दोसाणं संभवो भणितो पठते पुण णियमा
गिलाणगातसमुधायादिया दोसा ॥८६॥ पडणति दारं गतं । इदाणि

५ गा.३५

"ईवहि"ति दारं --

हूं भा. ४७५६ -- तं मूलमुवहिग्रूणं, पंतो साधूण चेव सब्बेसिं ।

१ तप्तञ्जन्मिगहणपरितावणा, तैगहण अग्निगपडिसे-वणा य गेलणपडिगमणे ॥८७॥
(४)

जस्स सो परिग्गहे सो भणति "कीस मे अणापुच्छाए गेणहति", ति
तप्तिमितं जो पंतो सो तस्स वा साधुस्स अणस्स वांसाधुस्स -
सळवेसिं वा साधूण वा उवधिं गेणहति, एत्थ से मूलं पठिछते -
उवधिगिर्घणं वा । अहवा अहाजाते मूलं, सेसेसु उक्कोसए ङुँ, सीरेसे
मज्जिमए मासलहू, जहण्ये पणं । एवं उवहिणा हडेणं तणाणि हुसि-
राणि य अज्जुसिराणि वा गेणहेज्जा, सीतेण वा अभिभूतो अर्चिणं
सेवेज्जा, सीतेण वा अगाढा वि परिताविज्जेज्जा, सीतेण वा
अजीरंते गेलणं वा हवेज्जा, सीताभिभूता वा साधू पासन्त्येसु -
अणतित्यरसु वा गिहत्येसु वा गमं करेज्ज ॥८७॥ पतेसु इमं
पठिछते --

भा.४७५७ -- तपणहण अग्निसेवणं, लहुगा गेलणे हौंति ते चेव ।

मूलं अणवदठप्पो, दुग्धिनपारंचियं ठाणं ॥९०॥

अज्जुसिरतणेसु ङुँकू जज्जुसिरे ङुँकू, परकडं अग्निं सेवति

हि व च ति काढं जतिए वारे हत्यं पादं वा संचालेति ततिया ङुँकू, कोह
पुण धम्मसद्वाए अग्निं य सेवति ति परिताविज्जति, गिलाणो वा
भवति तत्थ तं चेव पुठवभणिं भाणियठवं, सीतेण वा परिता-
विज्जतो पासत्थादिसु जति जाति ङुँकू, अहाङ्केसु ङुँकू, जति ओहा-
वति एक्को मूलं, दोहिं अणवदठो, तिसु पारंचितं । अणतित्य-

सु

- ८३.३५ एसु एवं चेव ॥१०॥ उवहिति गतं । इदाणि "उडाहो" ति दारं, जे पठणादिया वारा पडिलोभेषं एते अपरिग्नहे सपरिग्नहे वा - भवन्ति । जे पुण उवहितउडाहो वारा एते दो वि णिमा सपरिग्नहे भवन्ति, अस्त्वार्थस्य शापनार्थमिवमाह --
- ८३.४७५८ -- अपरिग्नहितपलंबे, अलभंतो समणजोगमुक्कधुरो ।
रसोही पडिवद्दो, इतरे गिणहंतो उ गहितो ॥११॥
"इयर" ति - सपरिग्नहे पलंबे गेणहंतो पलंबसामिणा गहिओ॥
॥११॥
- ८३.४७५९ -- महजणजाणता पुण, सिंघाडगतिगच्छकगामेसु ।
उडहितुण विसज्जिते, महजणणाते ततो मूळं ॥१२॥
गहितो समणो, महाजणस्स जाणाविओ । कहं उच्यते -
सिंघाडगठाण णीतो, तिं णीतो, चउक्कं वा, आरामाओ वा
गामं णीतो, एतेसु महाजणदठाणेसु णीतो महाजणेण आतो, जेण -
गहितो तेण महाजणपुरतो उडाहितुण विसज्जितो ति मुक्को,
तत्य से मूळं भवति ॥१२॥ इमो य दोसो --
- ८३.४७६० -- एस तु पलंबहारी, सहोढगहितो पलंबठाणेसु । यौ
सेसाण वि वाधातो, सविहोढ विलंबिओ एवं ॥१३॥
जेण सो पलंबे गेणहंतो गहितो सो तं सिंघाडगादिठाणेसु
ऐं भणति - "एस मर आरामे ति चोरो गहिओ पलंबे हरंतो -
सहोढो । ति - सरिच्छो, एवं सो "सविहोढो" ति-लज्जावृणिज्ञ, र/म
वेलं-विय इव विलंबितो, अहवा त्रिकादिषु इत्यैतत्यच नीयमानो
महाजनेन वृश्यमानः "किमिदं किमिदं" ? इति पृच्छकजनस्पास्या-
यमानो स लज्जमानमधोद्विष्टिविवर्णविषणमुसो दृश्यमानो धिग
जननोच्यमानो स्वकृतेन कर्मणा विलंबितो इव विलंबि, एवं विलंबिते
सेसाण वि साधूण जहरकिरियटिठयाणं स्वेष एते अकिरियटिठया
इति : वा_आतो भवति ॥१३॥ उडाहो ति वारं गतं इदाणि जं
तं हेठा भणियं "आणाणवत्थमिच्छतविराहणा कस्सःगीयत्ये" ति,
एवं उवर्ति भणिहिति "ति तं इदाणि पसं । तत्य पदमं "आणे" ति
दारं -- भगवता पडिसिंदं "ण कप्पति" ति, पलंबे गेणहंतेण आणा-
भंगो कतो । तस्मि य आणाभंगे चउगुरुं पच्छित्तं । चोदगाह --
- ८३.४७६१ -- अवराहे लहुगतरो, आणाएंगम्म्य गुरुतरो किह षु ।
आणाए चिच्य चरणं, तळभंगे किं ण भग्गे दु ॥१४॥
- ८३.४७६२ र० "जीवराहो" ति - चरिताह्यारो । तत्य पच्छित्तं-दंडो लह-
तरो स्यात् । कहं ? उच्यते - भौववठवपलंबे मासलहं, भावतो
अभिष्ठे परित्ते चउलहुं । इह य आणाभंगे चउगुरुं तो कहं षु एवं
एवं भवति - "अवराहे लहुत्यतरो सति जीवोवधाए वि, आणाए
पुण पत्त्व जीवोवधातो" ति । आचार्याह - आणाए चिच्य चरणं
ठियं जतोतळभंगे किं ण भग्गं, किमिति परिप्रश्ने आचार्यः शिष्यं
पृच्छति - किं तत् वस्तु अस्ति यद् आशरभंगे न भज्यते ? नास्त्यै-
वेत्यर्थः, अत आशायां गुरुतरो दंडो उक्तः, अवराहे लहुतरो इति ।
॥१४॥ इमस्स चेव अत्यस्स साहण्णदठा इमो विटंतो --
१ भावभिन्ने उभयस्त्रिन्ने च नेत्रेन्ने

- भा.४७६२ -- सोठण य घोसण्यं, अपरिहरंता विणास जह पत्ता ।
 अ एवं अपरिहरंता, हित्सव्यवस्था तु संसारे । १५॥
- रणा घोसाविंयं, सोत्पुण तं अपरिहरंता जहा धणविणासं
 सरीरविणासं च पत्ता, तहा तिन्थकरणिसिंदं अपरिहरंतो हिय-
 रा संजमधनसङ्कवसारो संसारे दुक्खं पावेति ॥१६॥ एस भद्रवाहकया गाहा ।
- एतीस चेव भासकरो वक्तव्याणं करेति --
- भा.४७६३ -- उपपुरिसा मज्ज्ञ पुरे, जो आसादेज्ज ते अयाणं-तो ।
 तं डंडेमि अकडे, सुण्ठु पठरा जणवया य ॥१७॥
- जहा कोति जरवती, सो छहिं पुरिसेहिं अण्टते कज्जे
 व्यु तोसितो इमेणःत्थेण घोसणं करेति-मज्ज्ञमृता सचिस्तवपुरे अम्मणो
 इच्छार वितरमाणा अमुमलद्वृक्षा वि जो ते छिवति वा पीडेति तापाडेति
 वा मारेति वा तस्स उग्गं डंडं करेमि, सुण्ठु एयं पुण जणवया ॥१८॥
- भा.४७६४ -- आगमिय परिहरंता, णिदोसा सेसगा अण्दोसा ।
 जिणआणागमचारी, अदोस इतरे भवे दंडो ॥१९॥
- ततो ते जणवया डंडभीता ते पुरिसे पयतेण आगमियपीडा-
 परिहारकयुद्धी जे तेसिं पीडं परिहरंति ते णिदोसा, जे पुण अणा-
 यारमंता य परिहरंति ते रणणा डंडिया । एवं रावाणे इव स्तिथ-
 करा, पुरमिव लोगो, पुरिसा इव छक्काया, घोसणा य छक्काय-
 वज्जणं, पीडा इव संघटणावी, एवं जहुतं छक्कायवज्जणं जिणा-
 णागमचारी कम्पवंधुणडंडवोसेण अडंडा, इतरे भवे पुणो पुणो -
 सारीरमाणसदुक्खदंडण डंडिता ॥२०॥ आणे चि दारं गतं । इवाणि
 १ गा.३४ द्वा.२ "अणवत्य"ति दारं --
- भा.४७६५ -- एगेण क्यमकज्जं, करेति तप्पच्चया पुणो अण्णो ।
 सायावहुलपरंपर, वोच्छेदो संजमतवाणं ॥२१॥
- एगेण कतो, "तप्पच्चय"ति-एस आयरिभो सुबधरो वा एवं
 करेति पूणं जन्त्येत्य दोसो, अहं पि तप्पच्चयातो करेमि ति, ततो
 वि अण्णो करेति, एवं सोक्षपदिवद्वाणं जं संजमतवपदं पुव्वायरिण
 वज्जितं तं पच्छेमेहिं अविठंति काउं वोच्छिणं चेव ॥२२॥ इवाणि
 "मिच्छ"ति दारं --
- १ गा.३४ द्वा.३ भा.४७६६ -- मिच्छेते संकादी, जहेव मोसं तहेव सेसं पि ।
 मिच्छतपियीकरणं, अङ्गुवगमवारणमसारं ॥२३॥
- अणभिग्गहियसम्मिच्छाणं मिच्छतं जेणेति, जहा एयं मोसं
 तहा सेसं पि सव्वं, एतेसिं मोसं संकं वा जेणेति, आदिसदातो
 कंखादी भेवा वदठव्वा, मिच्छतवलियभावस्स सम्मताभिमुहस्स -
 पलंबगहणदरिसणातो मिच्छते धिरं भावं जेणइ, "अङ्गुवगमो"ति -
 पठवतिठकामस्स वा अणुद्व्याणि वा धेतुकामस्स सम्मदंसणं वा पडिं-
 वज्जितुकामस्स भावपरावत्तणं करेति, पवयणे सिदिलभावं जेणेति,
 तं वटदं सेहावि वा पडिगमणावि करेज्ज । अहवा अङ्गुवगमं संजमे
 करेतस्स संजमासंजमे वा सम्मदंसणे वा वारणं करेज्ज - "मा एयं -
 पडिवज्जह, "असारं" ति - एयं पवयणं णिस्सारं, मर एत्य इमं
 च इमं विठं"ति गतं । इवाणि "विराहणे"ति

- गा. ३४ दारं -- सा दुविधा ओयाए संजे य। दो वि पुच्छपिता तहावि
इमो विसेसो भण्णति --
- भा. ४७६७ -- रसगेही पडिवद्धे, जिडभादंडा अतिष्पमाणाणि।
भोज्यूङ्गजीरमाणे, विराहणा होति आताए ॥१००॥
पलंवरसगिद्धो 'जिडभादंडि' ति- अतीवगिद्धे अतिष्पमाणे वहू- श्रिंदृते
न्त / गा भुते ते य अजीरमाणा सज्जिवसूतितादी करेज्ज, एवमादी आय-
विराहणा गता ॥१००॥ इदाणिं संजमविराहणा --
- भा. ४७६८ -- तं काय परिच्छवयती, जैयं तह दंसेण चैरितं च।
दारणाहा. वीयादी-पैडिसेवग लोगो जह तेहि सो पुटठो ॥१०१॥
- ती/x "तं कायं परिच्छवयु" इति मुच्छक्षस्त्व इमा चो च भास्त्राहाअ-
भा. ४७६९ -- कायं परिच्छवयतो, सेसे काए वए य सो चयति।
णाणी णाणुवदेसे, अवट्टमाणो उ अन्नाणी ॥१०१॥
- भा. ४७७० -- दंसणचरणामूढ-स्स णत्यि समता व णत्यि सम्मं तु।
विरतीलक्षणवरणं, तदभावे णत्यि वा तं तु ॥१०३॥
पलंवे गेझहंतेण वणस्त्विकाजो परिच्छतो, वणस्त्विकायपरि-
च्छागेण सेसा वि काया परिच्छता, एवं छबकायपरिच्छागे पढम-
वयं परिच्छतं, तस्य य परिच्छागे सेसवया वि परिच्छता। एवं -
भवती भवति। दारं। जहा अणाणी णाणाभावातो णाणुवदेसे
ण वटटति एवं णाणी वि णाणुवदेसे अवट्टतो णिच्छयतो णाणक-
लाभावाभो अणाणो वेव। दारं ॥ णाणाभावे मूढो भवति मूढस्स
य दंसणचरणा ण भवति। अधवा जेण जीवेसु समता णत्यि पलंव-
गहणातो तेण सम्पतं णत्यि, वारं। विरतीलक्षणं चारितं भणियं,
तं च पलंवे गेझहंतस्स लक्षणं ण भवति, "तदभावे" चि-लक्षणाभावे
चारितं णद्विय, चाग्रहणात् अपवावे गृणहतोऽपि चारितं भवत्येव।
दारं। "वीयाह" ति - फलू वीजं भवतीति कृत्वा वीजग्रहणं, वा -
आदिसद्वातो फलं पुष्प परं प्रवालं शाखा तथा लंधं कंदो मूलिम
ति ॥१०१-१०२-१०३॥ चोदगाह - "कीस वीयाती कृता, कीस
मूलादी न कृता, सङ्खो वणस्त्वि मूलादी भवति ति। आचार्याह
भा. ४७७१ -- पाएण वीयभोई, चोदगपुच्छाणुपुठिव वा एसा।
जोणीयाते वहता, तदादि वा होति वणकाजो ॥१०४॥ दारं
पाएण जणवयो वीयभोती, तेण कारणेण वीयाई करं। अधवा
समए तिविहा आपुपुछवी- पुछवापुपुछवी पच्छाणुपुछवी अणापुपुच्छवी।
तिविधा वि अत्थतो पदूविज्जति, ण दोसो, इह एस पच्छाणु-
पुछवी गहिता। अधवा वीयं जोणी, तम्म धातिए सव्ये वेय -
मूलादी धातिता हौंति। अहवा सव्येसि वणस्त्विकातियाण
"तदावि" ति-वीयं आदि, कहं ? जेण ततो पसुती, तेण कारणेण
आदीए पडिसेहियाए सङ्खं पडिसेहियं भवति ति कारं वीयादि-
गहणं करं ॥१०४॥ "पैडिसेवगलोगो जह तेहि सो पुटठो" अस्य
छ्यास्या --
- भा. ४७७२ -- विरतिसहावं चरणं, वीयासेवी हु सेसधाती वि।
गा अस्तंजमेण लोगो, पुटठो जह सो वि हु तहेव ॥१०५॥ दारं

हाँ/अल्पे

गा. १०१

जतो च एवं ततो जो वीए पडिसेवति सो नियमा मूलादि-
सेसधाई भवति, जो य ते धारण्ति तस्य विरतिसभावं चरणं तं
य भवति, जो य वीए पडिसेवति सो जहा लोगो असंजतो-असंजतत-
ज्ञो य असंजमेण पुटठो एवं सो वि तेहिं पलंबेहिं आसेवितेहिं जड़ा न्होगो तड़ा
असंजमेण पुटठो, अतो पलंबपडिसेवतरणस्य पडिसेहो कर्जति । १०५
५ गा. १४ विराहणे त्रि मूलदारं गतं । इवरपिं “कर्स्सःगीयत्थे”ति दौरं, एवस्य
विभासा --

मा. ४७७३ -- कस्तेयं पच्छितं, गणिणो गच्छं असारवेतस्य ।
अहवा वि अगीयत्थस्य मिक्खुणौ विसयलोलस्य ॥ १०६ ॥
सीरो पुच्छति - “एस जो पच्छितगणो भणितो, एस कस्त
भवति”? आयरिशो आह - “गणिणो गच्छं असारवेतस्य, असार-
वणा णाम अगवेसणा-“को तत्थ गतो, को वा पुच्छिरुं गतो,
अणापुच्छावा, पलंबगणाआलोइए वा सोहिं ण देत्रि, य कारवेति वा
वा, य वा चोदेति वा”, एवं असारवेतस्य गुरुणो सच्चं पच्छितं
भवति । अहवा अगीयत्थो अणं च विसयलोलो होउं पलंबे गेणहति
तस्य मिक्खुणो पच्छितं भवति । अधवा अगीयत्थस्य गीयत्थस्य वि
विसयलोलस्य एयं पच्छितं भवति । पुणो चोदगाह - “किं कारणं -
आयरियस्य अविराहेतस्य जीवकाए पच्छितं भवति”? आचायाह
जेण सो गच्छविराहणाए वटटति । कह? जेण गच्छं ण सारवेति,
तत्थ य इमे आयरियंगा - अगीयत्थो आयरिशो, गच्छं ण -
सारवेति, विसयलोलो य, एतेषु तिषु पदेषु सपडिपक्षेषु अटठं मंगा
कायव्वा । एत्थं अंतिमो सुखो । आदिमा सत्त वज्जणिज्जा । १०६ ॥
कह? --

मा. ४७७४ -- देसो व सोवसग्गो, वसेणी व जहा अजैषणनरिंदो ।
दारगाहा रज्जं विलुत्सारं, जह तह गच्छो वि निस्सारो ॥ १०७ ॥
५ गा. १०७

मा. ४७७५ -- “देसो व सोवसग्गो”ति अस्य ठ्यास्या --
ओमोयरिया य जहिं, असिवं च ण (तत्थ) होइ गंतव्यं ।
उप्पणे ण वसितव्यं, एमेव गणी असारणितो ॥ १०८ ॥
जहा देसो असिवादिउवद्वजुतो वज्जणिज्जो तहा गणी असार-

२ गा. १०७ णिजो विसयलोलो वज्जणिज्जो ॥ १०८ ॥ “वसेणी व जहा” अस्य
ठ्यास्या --

१ जणई(क)मा. ४७७६ -- सत्तणं वसणाणं, अणतरुओ ण रक्षती रज्जं ।
अंतेषुरे व अच्छति, कज्जाणि सयं न सीलेति ॥ १०९ ॥

जहा राया रज्जणीतिजाणगो अजाणगो, वसणाभिमूलतणओ
रज्जमणुपालेउं ण याणति, अधवा सेसवसणेहिं अवटुहुतो वि विसय-
लोलतणतो णिच्चमेतेउरे अच्छति तस्य वि रज्जं विणस्सति, एवं
गणियस्य असारणियस्य सारणियस्य वा विसयलोलस्य गच्छो विण-
स्सति । “अजैषणगणरिंदो”ति अस्य ठ्यास्या --

३ गा. १०७ रज्जणीतिजाणतणतो वधारादि कज्जाणिं “ण सीलेति” - ण
अप्पणा वैक्षति त्रि द्वुतं भवति, अपेक्षतस्य यं रज्जं विणस्सति अणो वा
राया ठविज्जति, एवं गणिस्य वि अगीयत्थस्य गीयत्थस्य वा -
असारणियस्य गच्छो विणस्सह, तेण तेषु ण वसियव्यं । “सत्तणं

वसणादीं” ति अस्य व्याख्या --

- भा.४७७७ -- इत्थी ज्ञयं मज्जे, मिगच्च वयणे तहा फल्लता य ।
डंफरस्तमत्थ-स्स द्वासं सत् वसणाणि ॥११०॥
- इत्थीसु णिच्चं आसत्तो अच्छति, तहा जुते मज्जे य निच्च-
मासत्तो अच्छति, “मिगच्चं” ति- शाहेडगो, एतेसु णिच्चासत्तणतो रज्जं
ण सीलेति । “वयणकरुसो” - एत्थ वयणदोसेण रज्ज विषस्तति । अति-
उग्गवंडो “वंडफरसो”, एत्थ जणो भया परस्तति । अत्युप्पत्तिहेतवो
जे ते द्वूसेतस्स अत्युप्पत्ती ण भवति, अत्थामावे कोसविहूणो राया
विषस्तति ॥११०॥ अहवा अन्यः विकल्पः --

- भा.४७७८ - अहवा वि अगीयत्थो, गच्छं न सारेति एत्थ चउभंगो ।
बीए अगीयदोसो, ततिओ ण सारेतरो सुद्धो ॥१११॥
- अगीयत्थो गच्छं ण सारवेति ॥१॥ अगीयत्थो गच्छं सारवेति ॥२॥
- गीयत्थो गच्छं न सारवेति ॥३॥ गीयत्थो गच्छं सारवेति एक ॥४॥
- एत्थ पढमस्स दो दोसा, अगीयदोसो असारणदोसो य । वितियस्स
एकको अगीयत्थदोसो । ततियस्स वि एकको असारणदोसो । इतरो
चउत्थो सुद्धो ॥१११॥ एतेसिं भंगाण इमो उवसंघारो --
- भा.४७७९ -- देसो व सोवसण्गो, पढमो बीओ व होह वसणी वा ।
ततिओ अजाणदुल्लो, सारो दुविधो दुहेककेकको ॥११२॥
- पढमभंगिल्लो सोवसण्गो देसो इव परिच्चयणिज्जो । वितिय-
भंगिल्लो तस्स चोवणा वसणमिव दट्ठांव, तेण वसणिरिंद्रदुल्लो
इव सो परिच्चयणिज्जो । ततियभंगिल्लो असारणियतणओ अजाण-
गतुल्ल पव । अहवा चउभंगो अगीयत्थो गच्छं ण सारवेति । अगीयत्थो
गच्छं सारवेति । गीयत्थो गच्छं ण सारवेति । गीयत्थो गच्छं सारवेति ।
चउत्थो सुद्धो । सेसु भंगेसु देसोवसण्गो पढमसभो रुकुटरं गाया - मौ
- ^५ गा.१०७ ^६ गा.१०७
- अवतरति । “रज्जं विलुत्सारं” एयस्स पच्छखस्स वस्त्वाणं कज्जति-
“पिस्सारो” ति अस्य व्याख्या - “सारो दुविधो दुहेकिकको”,
णिगतो सारो णिस्सारो, को पुण सो सारो भण्णति - सो -
सारो दुविधो - लोइओ लोउतरिथो य । पुणो एककेकको दुविधो -
वाहिरो अछिमंतरो य ॥११२॥ तथ जो लोइओ दुविधो सो -
इमो --

- भा.४७८० -- गोमंडलधन्नादी, वज्ञो कणगादि अंतो लोगम्बि ।
लोउतरितो सारो, अंतो वहि याणवत्थादी ॥११३॥
- १बलवदयकुलमं. “गो” ति गावीओ, मंडलनिति विस्तरंड, ^{तुलशी} खुन्नंडलं वन्देदयकु-
१कोठय. कोठयमंडलं छन्नउइ मंडलाइ सुरट्ठा, अहवा मंडलनिति गोवग्गो ।
एवं महिष्यादी । सालिमादीए धण्डा, जादिसक्तातो घाणाविहो
कुवियमुवक्तरो, एवमादिलोइओ वाहिरो सारो, अछिमंतरो सुवण्णं
टूपं रयणाणि य एवमादिअछिमंतरो लोइथो । जो उप लोउतरो
सारो सो दुविधो - अंतो वाहिरो य, तथ अंतो घाणं दंसणं
चारितं च, वाहिरो-आहारो उवधी सेज्जा य । अगीयत्थस्स अगीय-
त्थणओ गीयस्स य असारणियतणओ गणी दुनिडेजावि सारेण पिस्सारो
भवतीत्यर्थः ॥११३॥ तम्हा गणिणो गच्छं असारपैतस्स एवं सवं ।

पच्छितं भवति । अधवा वि अगीयत्थभिन्नद्वयो विसयलोलस्स-जो अगीयत्यो भिक्खु आभरियाणं अणुवदेसेण जिडिमेदियविसयलोलताए पलंबे गेणहति तस्स एयं स्त्रवं पच्छितं भवति । चोदगाह - “यावं अत्थावत्तीतो जो अगीतो आयरिओवदेसेण गेणहति तस्स अन्त्य पच्छितं” । यीयत्थुवदेसमंतरेण य अगीयत्थस्स सओ कृज्ञेषु भवत्त-माणस्स इमो दोसो --

- मा.४७८१ -- सुहसाहं पि कज्जं, करणविहूणमणुवायसंजुतं ।
अउषातदेसकाले, विवित्तिमुवयादि सेहस्स ॥११४॥
जं पि य सुहसाहं कज्जं “ करणविहूण”ति - अणार्मो, अग-
यडस्स वा जहा चक्कादीकर्णं तेहिं वा विणा अणुवाओ, जहा
मिठपिंपडातोऽपदमुप्पारुभिन्नहति, अणायं णाम जहा अवित्तकरो
चित्तं काढं ण याणति अशत्वात् अ-विवानत्वादित्यर्थः, अदेसकालो
जहा अर्विकाशे वृष्टौ निपतमानायां घटं कर्तु न शक्यते, विवति दृ-
अस्त्रिदी कज्जविणासो वा विवति सेहो चिं अजाणगो, उक्तं च-
सम्प्राप्तिश्च विपतिश्च, कार्याणां द्विविधा स्मृता ।
सम्प्राप्तिः सिद्धिरथेषु, विपतिश्च विपर्यये ॥ ()
एत्थ “अणार्मे अणुवाए” य इमं गिदरिसं --
मा.४७८२ -- यक्षेणावि हु छिज्जति, पासादे अभिषवो वृ आसुत्थो । स्तोङ्गे
अच्छेज्जो वद्दुहंतो, सो वि य वृत्थस्स भेदो य ॥११५॥ वल्लु व मेरेति
वडपिप्पलादी पासादुठिठतो अच्छिणो अप्रयत्नछिण्नो
य वत्थुभेदं करेति, अदेसकाले पुण छिज्जमाणे महंतो किलेतो भवति,
वत्थुभेदं वा करेज्ज । एस अजाणगस्स विधी । जो पुण जाणगो सो
देसकाले णहेण वेव छिंदति, छिंदिवच्चे य आरंभं करेति, प्रयत्न-
छिंनं च करेति, घूले वि से उद्धरति, उद्धरिता य गोकरिसमिग्ना
उहति, एस जाणगस्स विधी - ॥११५॥
मा.४७८३ -- जो वि य अणुवायछिणो, तस्स वि घूलाणि वत्थुमेया य ।
अभिनव उवायछिण्नो, वत्थुस्स न होइ भेदो य ॥११६॥
पुछद्वेष अणुवाओ, पच्छद्वेष अहिणवे उवायछेदो । एस विट्ठंतो
॥११६॥ इमो से उवणतो --
मा.४७८४ -- पठिसिद्धं तेगिच्छं, जो उ ण कारेति अभिषवे रोगे ।
किरियं सो हु ण मुच्चति, पच्छा जतेण वि करेतो ॥११७॥
जस्स रोगो उच्चणो साहुस्स सो जइ इमं सुतं अणुसरिता
तेगिच्छं णाभिषवेज्ज ति । “पडिसिद्धं” ति काढं ण कारवेति किरियं
सो तम्म वाहिम्म वद्विते समाणे जतेण वि किरियं करेतो ण -
सक्केति तेगिच्छं, जति पुण अहुपुदितो वेव रोगे कारवेतो -
किरियं तो तिगिच्छतो हाँतो ॥११७॥ जो वा अणुवाणं करेति या
जहा --
मा.४७८५ -- सहसुप्पहयम्म जरे, अदृठमभतेण जो वि पारेति । गा गु जाया
सीयलञ्जुवदवाणि व, य हु पउणति सो वि अणुवाया ॥११८॥
सहसा जरे जाते झप्रम्म वा आमसमुत्ये रोगे अटठं करेता
सीयलकूरं सीयलदवचं वा पारेति “ मा पेज्जा कायच्चा भविस्स-
ति ” चिं काढं, ततो तस्स तेण सीयलकूररविणा सो रोगो पुणो

हि
१क्षिंदितं।

पि रोअंक्रियस्तु

- कप्पति । जति पुण तेण पेज्जादिणा उवाएणं पारियं होतं तो -
 पठ्णतो जं च तं अप्त्यं भोयावराहकं पावं तं पि पच्छा सत्थो
 तेव उवाएण पथ्यं जो पउणते ॥११॥
- भा.४७८६ -- संपत्ती च विवत्ती, च होज्ज कज्जेसु कारनं पर्पे ।
 अणुपायथो विवत्ती, संपत्ती कालुवाएहि ॥११॥
- व. चारगो-कत्ता, जति सो जाणगो ततो तेण अदेसकाले अपु-
 वाएण आदत्तं कज्जं विरुद्धिं विणासं गच्छति, अह सो जाणगो ततो
 तेण आडत्ते देसकाले तं उवाएण पयतेण य तस्स कज्जं सिज्जति ॥११॥
- भा.४७८७ -- इति दोसा उ अगीते, गीयिम्य य कालहीणकारिम्य ।
 गीयत्यस्स गुणा पुण, हौंति इमे कालकारिस्स ॥१२०॥
- इतिसद्दो एवार्थे । एवं अगीते दोसा । जो गीतोऽदेसकाले
 करेति हीणे वा काले करेति अतिरिक्ते वा काले करेति तस्स वि एते
 चेव दोसा भवंति । जो पुण गीयत्थो अहीणमतिरित्काले करेति -
 उवाएण वा प्रयत्नेन च तस्स इमे गुणा भवंति ॥१२०॥
- भा.४७८८ -- आँय कौरणमोगाढं, वत्थुञ्चुत्तं स्त्रीत्तिजयं च ।
 दारगाहा । सठवं च सप्तदिवक्स्ने, फलं च विविहं वियाणाति ॥१२१॥
- “सठवं च सप्तदिवक्स्ने”ति- आयस्स अणातो, कारणस्स अवुकारणं, x
 गादस्स अणागाढं, वत्थुस्स अवत्थुं, जुत्स्स अबुत्तं, ससत्स्स असत्ती,
 जयणाए अजयणाए य, एस्तद्वं गीत्यो जाणति, विविधं च णिज्जरा-
 न्ति फलं च जाणिता समायरति ॥१२१॥ इदाणिं एतेसि आयादियाण
 इमे वक्स्नाणं --
- भा.४७८९ -- सुंकातीपरिसुद्धे, सति लाभे कुणति वाणितो वेठं ।
 एमेव य गीयत्थो, आयं दद्धुं समायरति ॥१२२॥
- जहा वणितो देसंतरं भंडं जेकामो जइ सुंकम्भदो आदिसद्धातो
 x भंडगकम्भकुरवित्तीपरिसुद्धाए । जति लाभस्स सती भवति तो
 अभवति । वणितो वाणेज्जचेठं आरैत्तिंतो ण अरैति । ततो एवं गीयत्थो
 गा.१२१गा. याणादिआयं दद्धुं पलंवादिअकप्पयपडिसेवयं समायरति ॥१२२॥ “आँय”
 त्ति दारस्स ठयारव्या --
- भा.४७९० -- असिवादी सुंकत्थाणिएसु किं वि सलियस्स तो पच्छा ।
 वायणवेयावच्चे, लाभो तवसंजमज्जयणे ॥१२३॥
- असिवोमोवरियुञ्जिभक्तादिएसु सुंकत्थाणिएसु केसु वि संजम-
 ठाणेसु अकप्पयपडिसेवणाए सलियस्स पच्छा तेसु असिवादिसु फिटटेसु
 तं अतियारं पच्छिएसु विसोहिस्सामि, वायणं देत्स्स आयरि-
 यादीयं वेयावच्चं कर्तेत्स्स तवसंजमज्जयणेसु य उज्जमं कर्तेत्स्स अण्णो
 हि ज्ञै अभ्युतोलाभो भविस्सह, यथो अप्ततरो तो गीयो समायरति,
 अं अगीतो पुण एवं आयवत्तं ण याणति ॥१२३॥ आय ति दारं गतं ।
 गा.१२१ इदाणिं “कारणमागाढे” वो वि दारे एगगाहाए वक्स्नाणेति -
- भा.४७९१ -- याणादितिगस्सठाठा, कारणिक्कारणं तु तत्त्वज्जं ।
 अहितुञ्जकविसविसूद्धय, सज्जक्षत्यसुलमागाढं ॥१२४॥ मु
 जो गीयत्थो सो कारणे पडिसेवति णिक्कारणे य पडिसेवति ।
 आह - केरिस्स कारणस्स अदठाए पडिसेवति ? केरिसं चा -

पिद्कारां ? उच्यते - "णाणादि" पुव्यद्वं कंठं । इदाणिं "आगाढे" ति - आगाढे सिप्पं पडिसेवति, अणागाढे तिपरिरपण पणगादि- परिहाणीए, जारिसं वा आगाढे पडिसेवियवं तं आगाढे चेव - पडिसेवति जारिसं अणागाढे पडिसेवियवं तारिसं अणागाढे पडि- सेवति । आह - केरिसं आगां ? केरिसं वा अणागां ? उच्यते - अहिडकं पच्छां, उच्चारियस्थं ॥१२४॥

- ^५ गा.१२१ इदाणिं "वर्त्तयुजुतं" च दो वि दारे वक्षाणेति -
भा.४७९२ -- आयरियादी वन्त्यु, तेसिं चिय जुत होति जं जोग्नं ।
गीयपरिणामगा वा, वन्त्यु इयरे पुण अवन्त्यु ॥१२५॥
- उरुप्रमाणितो वन्त्यु पहाणपुरिसो आयरियादी वन्त्यु, परिणामा वा, "पयारिसं वन्त्युमिति" अह जाणिता पडिसेवति पडिसेवाविज्ञति वा, "अह- मेतस्स पडिसेवियथवस्स शिक्कयं करिस्सामी" ति, "इयरा"-पडि- पक्खभूता अवन्त्यु, । एतेसिं चेव आयरियायं जं जोग्नं तं "ुतं" - भण्णति + इतरे पुण अचुर्तं
- ^६ गा.१२१ इदाणिं "समत्थं ति जयं च" दो वि दारे एकगाहाए झरति वक्षाणेति --
भा.४७९३ -- धिति सारीरा सती, आयपरगया य तं ण लोर्वेति । छ दे जयणा खलु तिपरिता, अलंभे पच्छा पणगहाणी ॥१२६॥
- दृ धिति बलं अप्पणो जाणिता सारीरं च संघयणवलं जाणिता परस्स य एते जाणिता आयरिजो अण्णो वा जो अप्पणा समत्थो परो वि समत्थो दो वि य होर्वेति । अह अप्पणा समत्थो परो अलमत्थो एत्थ परस्स वितरति । ततियमंगे अप्पणा पडिसेवति णो परस्स वितरति । चउत्थे दो वि पडिसेवंति । "जयाप-तिण्ण वारा सुद्धस्स पडियरति, जति तोहिं वारेहिं सुद्धं ण लभति तो रा चउत्थवारादिसु पणगपरिहाणीए असुद्धं गेणहति । सठवं आयादियं सपडिपक्खं जाणिता गीतो आयरति वा ण वा । अगीतो पुण एयं एवं ण याणति, तेण अगीयस्स पच्छितं ॥१२६॥ इदाणिं "फळं" ति - दारे --
- भा.४७९४ -- इह परलोए य फळं, इह आहारादि एकमेकस्सा । सिद्धो सग्गसुकुलता, फळं तु परलोइयं बहुहा ॥१२७॥
- गम५ एवं मम चेदठंतस्स फळं भविस्सति अण्णस्स वा, तं च फळं - दुविधं - इहलोइयं आहारवत्थपत्तादी, "एकमेकस्स" ति - एकमेकस्स फळं भवति, अहवा अप्पेणो परस्स वा, अधवा परोप्परो- पकारेण फळं भवति । परलोइयं फळं सिद्धिगमणं सग्गांगं वा सुकुले वा उप्पत्ती । गीयस्स उस्सगे उस्सगं अववाए अववाद करेतस्स एयं - विविधं फळं भवति । किं चान्यत -- जं गीयत्थो अरतो अदुट्ठो य पडिसेवति अपायच्छिती भवति ॥१२७॥ आहकें कारणेण अपाय- च्छिती भवति ? उच्यते --
- भा.४७९५ -- सेतोऽयं कालोऽयं, करणिणं साहबो उवाजोऽयं । कतति य जोग ति य, इति कडजोगिं वियाणाहि ॥१२८॥ "सेतो यं कालो यं" अस्य ठ्यारव्या --

- भा. ४७९६ -- ओयक्षमूतो सेते, काले भावे य जं समायरति ।
कत्ताथो सो अकप्पो, जोगीव जहा महावेज्जो ॥१२९॥
- उत्त
रागदोसविरहितो दोणह वि मज्जे बद्टमाणो बुलासमो -
ओयो भण्णति, तेण रागदोसविरहितस्तपेण भूतो ओयभूतो, सो य उत्त
ओयो अद्वापादीसेतपिडिसेवं पहुच्च दुष्ठिम्बक्षादिकालपडिसेवं वा
पहुच्च गिलाणादि भावपडिसेवं वा पहुच्च जं समायरइ ति-
- गा. १२८ पडिसेवति रागदोसविरहितो सो अदोसो । कहं ? जेण सम्यं कैरण
मिणं ति अवेक्षति, करण-किरिया, इह एवं कज्जमाणं पिंजररालामं
करेति, "साहशो उवाठ" ति पाणचरणाणि साहणिज्जाणि, तेसि -
साहणे इनो उवाशो - "जयणाए अकप्पपडिसेवण" ति । अहवा इह
एरिसे सेते काले वा अकप्पपडिसेवणमंतरेण यत्त्वं सरीरस्स धारणं,
तदधीष्टाणि य णापदंसणवरणाणि ति पडिसेवति, एस चेव उवाशो ।
दोणह वि गाहाए पच्छादा उगं वक्षाणिज्जंति कैत ति यैंति । कत्ता इति
जो एवं आलोइयुठवावरो कत्ता सो "अकप्पो" भवति - अको-
पणिज्जो जकप्पो अदूसणिज्जो ति बुतं भवति । कहं ? उच्यते -
"जोग" ति य अस्य ठ्यास्व्या - "जोगीव जहा महावेज्जो" । जोगी
- पण्णतरी, तेण विभंगणाणेण दट्ठु रोगसंभव वेज्जस्त्वय, कयं, तं
अधीयं जेणज्हृतं सो महावेज्जो, सो आगमाणुसारेण जहृतै किरियं हृतं
ज्ञैतो जोगीव भवति - अदोसो, जहृतकिरियकारिस्स य कम्यं
सिज्जति । एवं इहं पि जोगिणौ इव तित्यगरा, तदुवरेसेण य -
गा. १२८ उस्तग्रीष्मः ववाकेण वा कर्त्तो "कडजोगि" ति-गीयत्यो अदोसं
विपापाहि, इतिसहो विद्ठंतुवणयावधारणे दट्ठव्यो । १२८॥१२९॥ तो
अभवा "कर" सि य "जोगि" ति य एतेसि इमं वक्षाणं --
- भा. ४७९७ -- अहवं कत्ता संत्या य सेण कोविज्जति कयं किंचि । व्या
कत्ता इव सो कत्ता, एवं जोगी वि नायव्यो ॥१३०॥
- को कत्ता ? "सत्था"-तित्यकरो, तेण तित्यकरेण कयं "ण
कोविज्जह" प्रत्येकोभिज्जह ति बुतं भवति, एवं सो गीयत्यो कत्ता
विभीए कर्त्तो अकप्पो भवति । कत्ता इव तीर्थकर इवेत्यर्थः । एवं
जोगी वि णापठवो, "जोगी" - विभंगणाणी धण्णंतरी, जहा तेण
कयं अकोप्यं भवति एवं गीतेण वि कतं अकोप्यं । एवं गीतो जोगी-
वत् जम्हा तम्हा गीतो जोगीविव णायठवो । जतो य एवं ततो
गीतो भद्रोसं भवति ॥१३०॥ एवमुवदिठे सूरिणा आह चोदग -
- भा. ४७९८ -- किं गीयत्यो केवलि, चुठिवहे जाणणे य गहणे य ।
ज्ञारणाहा दुहेले राँगदोसे, अणंतकायस्स वज्जनता ॥१३१॥
- सीम्हो पुच्छति - "किं गीयत्यो केवली जेण तस्स वयणं करणं
च श्लाप्यं प्रवति" ? ओमिन्त्युच्यते, अेवली वि केवलीव भवति ।
अहवा केवली तिविधो - सुयकेवली अविधिकेवली केवलिकेवली । एत्य ल-
सुयकेवलिप्रवयणं पहुच्च केवलिवद्भवति । कथमुच्यते - "चुठिवहे
जाणणे सु गहणे य तुल्ले रागदोसे अणंतकायस्स वज्जनया," एयाणि
द्वारालि, अणे य पयन्त्ये जहा केवली पण्णवेइ तहा सुअभरो वि ।
॥१३१॥ "चुठिवहजाणे" ति अस्य ठ्यास्व्या -

- भा.४७९९ - सठवं नेयं चउहा, तं वेइसि जहा जिणो तहा गीओ
चित्तमचित्तं मिस्सं, परिरत्नं च लक्षणओ ॥१३२॥
- सठवमिति अपरिसेसं चउचित्वं - दठवतो सेततो कालओ -
- भावओ य। तं पण्णवं पहुच्च जहा केवली द्रवते तहा गीयत्थो वि
अहवा तं वेति, जहा जिणो जाणइ तहा गीयत्थो विं इमेण सचित्ता-
दिलक्षणभेदेण। इहुं पुण पलंबाभिकारातो जहा केवली सचित्तं जाणति
अचित्तं मीसं वा परिरत्नं वा सचित्तादिलक्षणाणि वा पद्मवेति तहा
सुअधरो वि सुताणुसारेण सचित्तलक्षणेण सचित्तं जाणति पण्णवेह य,
एवं अचित्तमीसपरिरत्नाणं वि लक्षणतो जाणति पद्मवेति य ॥१३२॥
- चोदगाह - "णु केवली भिण्णतमो सठवण्ण, सुअकेवली, छउमत्थो
असद्वण्ण, जो य असठवण्ण स कहं केवली-हुल्लो भण्णति"? आचार्य
आह --
- भा.४८०० -- कामं लछु सठवण्ण, याणेणःहिगो दुवालसंगीतो ।
पण्णत्तीए हुल्लो, केवलनाणं जतो मूँझे ॥१३३॥
- चतुर्दश्यूर्ध्वधारित्तानात् केवलज्ञानिन अधिकतरत्तानसंभवाच्चो-
दकाभिप्रायसमर्थनाभिप्रायेण कामशब्दप्रयोगः । अहवा आचार्येण -
चोदकाभिप्रायोऽवृत्त इत्यतो "काम" शब्दप्रयोगः, खलु पूरणे -
हुल्यत्वे, .. अन्नद्वन्त्विवेशषप्रदशने, "पण्णतीए हुल्ल" ति केवली
सुअकेवली य पण्णवं पहुच्च हुल्ला, जेण केवली वि सुयणाणेण पण्ण-
वेति, केवलनाणं जतो मूँझंति ॥१३३॥ "केवली दुवालसंगीतो केति-
एण अधिगो, कहं वा पण्णवणाए हुल्लो" ति जतो भण्णति -
- भा.४८०१ -- पण्णवणिज्जा भावा, अर्णतभागे उ अणभिलम्पाणं ।
पण्णवणिज्जाणं पुण, अर्णतभागो सुयनिवद्धो ॥१३४॥ नि ~
भावा दुविधा - पण्णवणिज्जा अपणवणिज्जा । पण्णवज्ज्ञा
अभिलम्पा इतरे अणभिलम्प्या । दो वि रासी अर्णता, तहावि -
विसेसो अन्त्य अणभिलम्पाणं भावार्ण । अर्णतभागे पण्णवणिज्जा -
भावा, पण्णवणिज्जा याम जे पण्णवेउं सकंति, छउमत्थो वा -
बुद्धीए धेउं सकेति, एयट्ववरीया अपणवणिज्जा । तेसि पि -
पण्णवणिज्जाणं जो अर्णतभागो भागो सो दुवालसंगसुतणिवंथेण निवद्धो ।
॥१३४॥ चोदगाह - "कहं एवं जाणियड्वं जहा पण्णवणिज्जाणं -
अर्णतभागो सुअणिवंधो"? उच्यते --
- भा.४८०२ -- ज चोदसपुठवधरा, छठायगता परोप्पर होईति ।
तेण उ अर्णतभागो, पण्णवणिज्जाण जं सुतं ॥१३५॥
- जमिति जम्हा चोदसपुठवी छठायगडिया लङ्घंति । कहं ?
उच्यते -- "चोदसपुठवी चोदसपुठिवस्स किं हुल्ले किं हीणे किं
अभमहिते ? जइ हुल्ले तो हुल्लरात्यां णान्त्य विसेसो, अध हीणे
तो जस्स हीणो तस्य तं नां ततो अर्णतभागहीणे वा असंसेज्ज-
भागहीणे वा संसेज्ज भागहीणे वा संसेज्जगुणहीणे वा असंसेज्ज-
गुणहीणे वा । अह अजमहितो अर्णतभागडमहिते वा असंसेज्ज-
भागडमहिए वा संसेज्जभागडमहिए संसेज्जगुणडमहिए वा असंसेज्ज-
गुणडमहिए वा अर्णतगुणडमहिए वा, तेण कारणेण णज्जते । त्रुसद्धो -

कारणावधारणे । पणव यिज्जाणमावाणं अंतभागो जं सुतं वटटि
ति, उत्तं तं चोदसपुठ्वीण छटाणपडियत्तणतो फुँडं जातं ॥१३५॥
चौवगाह - "एषु चोदसपुठ्वीण अभिषणवोदसपुठ्वत्तणतो छटाणं
विरुज्जति" ? आचार्याह -

भा.४८०३ -- अक्सरलंभेण समा, उगःहिया हौंति मतिविसेसेहिं ।

ते विय मतीविसेसा, सुतणाणःठमतेरे जाण ॥१३६॥ प्रक्षतरलंभो
मवति कुण्डाणापाद्यत्तणर्ल देशपातीर्ण लक्ष्मीनाथ भैरवानाम भक्तरलंभो
मतीत, ते च अभिषणवोदसपुठ्वीण अक्सरलाभपद्धाय प्रायो समा
तथोवसमं गता तेण ते अभिषणवोदसपुठ्वीण अक्सरलाभपद्धाय प्रायो समा
मवति । अ सुयनाणापाद्यत्तणर्ल देशपातीर्ण लक्ष्मीनाथ भैरवानाम भक्तरलंभो
जस्त सोवतरा सोवतरा गता सो सठवक्तरलंभोवरि सुयालं मणमति-
मतिविसेसेण अधियतरो भवति, ते य मणिक्षेत्राणि भैरवानाणापाद्यत्तणर्ल
मवति । कवं ? उच्यते - जातो कुण्डाणापाद्यत्तणर्ल दुष्टिठया ते, भणियं
च - "ए मती सुभं तप्युठ्वियं" ति, तेण ते मतिनाणं तावण लक्ष्मीनाथ भैरवानाम
जम्हा ते सुयनाणसमुदितया कुण्डाणापाद्यत्तणर्ल च लक्ष्मीनाथमंतरा
ते । एवं जे अपणवणिज्जा ते पणवणिज्जाणं अंतगुणा । ते य सुय-
केलिस्त्वा अभिषणवो अंतगुणं जाणति ॥१३६॥ जं सुतं "पर्णवणाए दुल्ला"
भा.१३३ कहे कहे ? उच्यते -- अद्यैरेति लेगेणं

भा.४८०४ -- केवलविष्णु अत्ये, वर्तितज्जीवं जिणो पगासेति ।

१ सुयनाणाणा(ह.) सुयनाणकेवली वि हु, तेणेव अत्ये पगासेति ॥१३७॥

वि केवली, सो केवलाणेण विष्णुति, जिज्ञासु छाड्ये विष्णाए अत्ये
सुपचाणामुलाक्षण वा ज्रोगप्युत्तेण अधवा वच्छुतेण अत्ये पगासेति,
चौदसपुठ्वी सुयनाणकेवली, हुशब्दो यस्मादर्थे, तेणेव सुयनाणेण
वा जोगप्युत्तेण अत्ये पगासेति, एवं पणवणाए दुल्ला । एतेण कार-
णेण जहा केवली ववाविजुतं परित्ताणं जाणति तहा गीयो वि -
जाणति ॥१३७॥ तत्य दैवतो ताव लक्षणेण कहे जाणति अंतं परित्तं पूर्णं ति
वा? अतो भण्णति -

भा.४८०५ -- गृढसिरागं पत्तं, सच्छीरं जं च होइ णिच्छीरं । ति
जं पि य पणटसंधिं, अंतजीवं वियाणाहि ॥१३८॥

तू गृढा-गुप्ता अयुवलक्ष्मा, छिरा णाम-एहारुपिता पणस्स - एवं
तं सच्छीरं भवति जहा थुभगस्स, अच्छीरं ————— वा भवति
जहा पणस्स, जति य तं पणं पणटसंधिं, संधि णाम जो
पणस्स मज्जे पासलतो पुठीवंसो ति दुतं भवति, एवमादिलक्षणेहिं
जुतं पणं अंतजीवं पायठ्वं, इमं मूलं धपणादियाष सठ्येसिं अंत-
लक्षणं ॥१३८॥

व भा.४८०६ -- चकागं भज्जमाणस्स, गंठी चुणपूणो भवे । द्य
पुढविसरिसभेदेण, अंतजीवं वियाणाहि ॥१३९॥

जस्स चक्रागारो भंगो "समो"ति दुर्चं भवति, भज्जमाणं
वा सद्य करेति, "चक्रिक"ति - जस्स य अल्लगादिगंठीए भेयो -
बुधण्डणसमाणो भवति, बुधणो पाम तंडुलादिबुधणो, धणीकृतो -
लोलीकृत इत्यर्थः, सो भिज्जमाणो सतधा भिज्जति य य तस्स
हीरो भवति, किं च - जस्स य पुढविसरिसभेदो, एवमादिलक्षणेहि
अण्टजीवो वणस्ती पायठ्वो, सेसो परित्तो पायव्यो ॥३९॥ इमं
मूलस्स परित्ताण्टलक्षणं --

भा. ४८०७ -- जस्स मूलस्स भेन्गस्स, समो भंगो पदीसती ।

अण्टजीवे हु से मूले, जे यावण्णे तहाविहे ॥१४०॥

त्र धाविजो बुल्लक्षणो सो वि अण्टजीवो जायव्यो ॥१४०॥

भा. ४८०८ -- जस्स मूलस्स भेन्गस्स, हीरो मज्जे पदिस्सती ।

परित्तजीवे हु से मूले, जे यावण्णे तहाविहे ॥१४१॥

हीरो जाम अंसी, जहा वंसस्स दीसति ॥१४१॥ इमं छलीप
अण्टलक्षणं --

भा. ४८०९ -- जस्स मूलस्स सारातो, छली बहलतरी भवे ।

१ क हातो (८) अण्टजीवा उ सा छली, जा यावण्णा तहाविहा ॥१४२॥ रा
सारो-कट्ठं, तस्स समीवातो छली बहलतरिति जहडतरी रा
जहा सत्तावरीए सो अण्टजीवा॑छली । कट्ठं परित्तजीवं ॥१४२॥

भा. ४८१० -- जस्स मूलस्स सारातो, छली तथुतरी भवे ।

परित्तजीवा उ सा छली, जा यावण्णा तहाविहा ॥१४३॥
कठा । एवं दव्यतो सुतधरो केवली य थो वि पञ्चयेति ।

गम-१३२ ॥१४३॥ इमं खेत्तो --

भा. ४८११ -- जोयणसयं तु गंताः, पाहारेण तु भंडसंकंति ।

वातागणिष्ठमेहिं, विद्धन्यं होति लोणादी ॥१४४॥

इ केवी पठंति - "गाउयसय" गाहा, जाव जोयणसयं गच्छति
ताव प्रतिदिनं विध्वंसमाणं सव्यहा विद्धंसति, जोयणसतातो -
परेण अचित्तं सव्यहा भवति । चोदगाह - - "इधणाभावे कहं -
अचित्तं भवति"? आचार्याह - "अणाहारे"ति, जस्स तं आधारणं तं ढा
ततो बोचिल्लणं, आहारविच्छेदाविद्धं-समागच्छति, जहा पुढवीओ
बोचिल्लणं लोणादी, तं च लोणादी जोयणसयमगयं पि सदठापे
अत्तरे वा विद्धंसति, भंडसंकंतीए-पुढवायणातो अणुम्म भावये -
संकामिज्जति, भंडसालातो वा अण्णभंडसालं संकामिज्जति, वातेण
आतवेण वा भत्तघरे वा अगणिणिरोहेण वा धूमेण ॥१४४॥ आदि-
सद्धातो इमो --

भा. ४८१२ -- हरियाल मणोसिलं, पिप्पली य सज्जूरमुद्दिया अभया ।

आइषणमणाइणा, ते वि हु एमेव पायव्या ॥१४५॥

दि हरितालमणोसिला जहा लोणं, "अभय"ति- हरीतकी एते
पिप्पलिमादिणो जोयणसतातो आगया वि जे हरितकिमादिणो
आतिष्णा ते धेप्पंति, सज्जूरादओ अणा-इण्ण ति न धेप्पंति ।
॥१४५॥ इमं सव्येसिं सामण्णं परिणामकारणं --

- मा.४८१३ -- आरुहये ओरुड्हें, पिसिवणगोणादिष्ठं च गारुम्हा।
भुम्माहारच्छेदो, उवस्केनेव परिणामो ॥१४६॥
- संगढे गोणगादिपद्ठीसु य आरुभेज्जमाणा उरुभिज्जमाणा य,
तहा भरगादिसु मयुया णिसीवंति तेसिं गारुम्हाए, तहा गोणा-
(सत्य), दिव्याण गारुम्हाए, जो जस्त्स आहारो भोमुआदितो तेण य वोच्छ-
उभयं छणेण, "उवकमो" नाम- किं चिं सकायसत्यं किं चिं परकाय, तदुभयं
किं चिं जहा लबणोदगं मधुरोदगस्स सकायसत्यं, परकायो अग्नी
उवगस्स-भयंमदिटोदगं सुक्ष्मोदगस्स, एवमाचिलचिताण परिणाम-
कारणाणि ॥१४६॥
- मा.४८१४ -- चोकेती वणकाए, पगते लोणाह्याण किं गहणं ।
आहारे अहिगारो, तदुवकारी अजो गहणं ॥१४७॥
- चोदनो अणति - "पलंवाचिवणस्सतीए पत्त्युर सोणादिपुद-
विकायस्स किं गहणं कज्जति?" आयरिझो भणति - मए आहारस्य
पलंवादी पगता, तस्य आहारस्स लोणं उवकारि भवति, तेण
तग्गहणं कज्जति ॥१४७॥ पुणो चोदगाह --
- मा.४८१५ -- छठि पिष्पञ्जति सो उ, तम्हा सलु आणुपुच्छि किं ण कता ।
ज्ञ ४ पाहण्यंवहुयत्तं, णिष्प्रौति सुहं च तो ण कमो ॥१४८॥
- सो आहारो छहिं वि काएहिं पिष्पञ्जति ति तम्हा छण्ह
वि पुढविकायादिव्याण आणुपुठवीए गहणं किं ण कयं? आयरिझो
भणति - तेच्चिम आहारे वणस्सतीए पाधणं, आहारे वणस्सतीवहु-
तरो गच्छति, वणस्सतिकाएण य सुहं आहारो णिष्पञ्जति, अणेहिं फाइ
काएहिं तहा ण सक्कति, एतेण कारणेण कमो ण कतो ॥१४८॥
- ^५मा.१२२ लेततो (गतं) । इदाणिं काँलतो --
- मा.४८१६ -- उप्पलपउमाइं पुण, उण्हे छूढाणि जाम ण धरेति ।
मोऽगरगज्जुधिता उ, उण्हे छूढा चिरं होति ॥१४९॥
- छूढति-उण्हे ठिया, जामो ति - पहरेतें कालं, "ण धरेति"
न जीवंतीत्यर्थः, "मोऽगर" ति-मगदंतिपुष्पा ज्ञुहिङपुष्पा य -
उण्हजोणिगत्तणओ उण्हे ठिया वि चिरं जाव धरेति, अधवा "मो-
गगर" ति-पुष्पा ज्ञुहिंगा एते ण य ति डुसं भवति ॥१४९॥
- पक्कर मा.४८१७ -- मगदंति य पुफ्काइं, उवए छूढाणि जाम_ण धरेति । व
उप्पलपउमाइं पुण, उवए छूढा चिरं होति ॥१५०॥
- ^६गा.१२२ कंठया॥१५०॥ कालतो गतं । इदाणिं भाँवतो --
- मा.४८१८ -- पत्ताणं पुफ्काणं, सरडुफलाणं तहेव हरिताणं ।
- ज्ञ वेटच्चिम मिलात्म्बी, यायठं जीव विष्यजदं ॥१५१॥
- पत्तस्स उप्पलस्स सरडुफलस्स य खेटे मिलाणे जीवविष्यजदं ति
यायठं, जं तलं अक्षद्विठ्यं वळदिठ्यं वा जाव कोमलं ताव सरडु-
फलं भणति, वत्त्युलादि हरियं शणति, अहवा सळवो चेव -
वणस्सती कोगलो हरितावत्यो भणति, सो वि मूलणाले मिलाणे
यायठो, "जीवविष्यजदो" ति - भावमिणमित्यर्थः ॥१५१॥
- ^७गा.१२१ भावतो गतं । चउऽविहे जाणेति वारं गतं । इदाणिं "गहणे" ति
दारं --

- भा.४८१९ -- चठमंगो गहणपक्षेवाए य एगम्म मासियं लहरं ।
गहणे पक्षेवाम्म य, हौंति अणेगा अणेगेतु ॥१५२॥
- एकको रग्हो पक्षेवो, एकको रग्हो अणेगे पक्षेवा २,
अणेगे रग्हा एकको पक्षेवो, ३, अणेगे रग्हा अणेगे पक्षेवा एक॥
- ग्रही लंबणे ॥ग्राहा॥ बयणे पक्षेवो भवति, अचित्तवणस्सतिकाए पढमंगे जो
गहणपक्षेवेतु पतेयं मासियं भवति । वितियंगे एगर्गहणे मासियं,
पक्षेवट्ठाणे जत्तिया पक्षेवा तत्तिया मासलदू । तत्तियंगे जत्तिया
गहणा तत्तिया मासिया, पक्षेवे एकको मासो । चठत्थंगे अणेगहण- ए
अणेगपक्षेवेतु पतेयं अणेगा मासिया भवति । एवं पि जहा केवलि गहण- ए
पक्षेवणिपक्षणं पच्छितं जाणति दोसे य तुहा गीओ वि जाणति ।
३ गा.१३१ ॥१५२॥ "गहणे"ति वारं गतं, इवाणि "दुल्ले"ति वारं --
- भा.४८२० -- पडिसिद्धा सलु लीला, वितिए ततिए य दुल्लवन्धेतु ।
णिद्यता वि हु एवं, बहुधाए एगपच्छितं ॥१५३॥
- चोवगो भणति - "वितियंगे एगफलस्स गहियस्स बहूप वा व्यूह
जुगं गहियाप बहुवारा पवित्रं काउं बहूण मासियाणि देह, ति
जं च तत्तियंगे बहूण वैष्टप्कलावीणि धेरुं धेरुं वा अणेगहणे अणेग-
मासियाण वाणं तं सुंदरं, जं एत्य चेव एकको पक्षेवो ति काउं
एगं मासियं देह पुर्यं मे अणिदं भवति, दुल्लवन्धेतु विसम्भसोधी ।
अणं च मे इमं पडिभाति "दुल्ले लीला" पडिसेहणिमितं पच्छितं देह
ण उ जीवयाउ ति काउं", अणं च एवं तुज्यं णिद्यया भवति, "जं
बहूण छिरुं तेसि एगपक्षेवे एगं मासियं देह ॥१५३॥ आयरिबो -
भणति -
- भा.४८२१ -- चोयग णिद्ययं चिय, ऐच्छंता विहसं पि ऐच्छामो ।
निव छगल मेच्छ सुरकुड मता गुतालिंपभक्त्यया ॥१५४॥ म
हे चोयग! णिद्ययं चेव ऐच्छंता विविधं डसणा" विडसणा"
तं ऐच्छामो । कहं? भणति - एत्य दोहिं मिच्छेहिं विटठंतं
करेति आयरिया - एगस्स रण्णो दो मेच्छामो-लग्ना, तेष रण्णा ग्राय,
तेसि दुदेठें दो सुरकुडा दो य छगलाविणा, ते तेहिं गहिया । लग्ना
तत्य एगेण छगलो एगप्पहारेण मारेतुणं सहओ, दोहिं तीहिं
वा दिणेहिं । वितिजो एककेकं अंग छेरुं सायति, तं पि से डेङ्गा- द
यामं लोणेण आसुरादीहि वा छगेण वा लिंपइ मुतेण वा, एसो तं
मंसं सायति, सुरं च पिवंतो, एवं तस्स छगलस्स जीवंतस्सेव गाया-
णि छेरुं सङ्खियाणि, मतो य । पढमस्स एगप्पहारेण एकको वधो,
वितियस्स जत्तिएहिं छेदेहिं मरति तत्तिया वधा । लोगे य सावो - मृदु
गणिज्जति, णिद्यया वि तस्स चेव । एवं जेण पलंवादिगे एककेकको
पक्षेवो कओ तस्स एकं मासियं, जो विडसंतो सायति तस्स -
तत्तिया पच्छित्ता, घणचिकणाए य पारितावणियाए किरियाए
बदटति, विडसणा णाम-आसादेतो थोवं थोवं सायति ॥१५४॥ किं
च --
- भा.४८२२ -- अचिच्वते वि विहसणा, पडिसिद्धा किं मु सचेतणे दुव्ये । स्त
कारणपक्षेवम्म य, पढमो ततिबो य जयाए ॥१५५॥
जं पि अचित्तवन्धं तत्य वि विहसणा पडिसिद्धा रागोति

काउं किमंग पुण सचित्तदब्दवे । जन्य पुण कारपैसचित्तं भवसेति तत्थ
पढमभंगेण ततियभंगेण एगो पद्मदेवो कायब्दो ति, तिपरिररया जयना॥

- ४ गा.१३१ ॥१५५॥ हुल्लेतिगम्य । “रौंगहोसे अणंतकायस्स बज्जण”ति दारं -
भा.४८२३ -- पायचिछते पुँछा, कैरण मैहिदिड दौँरुभर घौंगी य दिदंतो ।
दारगाहा चउत्पयं च विक्षुभं, खैलिमधो चेव णाइण् ॥१५६॥ दारगा. ऊं
५ गा.१५६ “पौंयचिछते पुँछा” अस्य छयाब्द्या --
भा.४८२४ -- चोदेति अजीवते, हुल्ले कीस गुरुगो अणंतम्म ।

कीस य अवेयपम्म य, पचिछतं दिज्जती दब्दे ॥१५७॥
“पुँछ”ति वा “चोवण”ति वा एगदनं, चोदगो बुदेति- ज्ञाये
ततियचउत्पये य अणंते य हुल्ले अजीवते किं कारनं परिरे
मासलहं अणंते मासगुरुं, किं वा परिरे अणंते वा अवेयणे दब्दे पचिछतं
दिज्जति ? अणं च रागदोसीमवंतो जं अवेयणे परिरे मासलहं देह
एत्थ मै रागो, जं च अवेयणे अणंते मासगुरुं देह एत्थ मै दोसो ”।
॥१५७॥ जं चोदिये “कीस”परिरे लहुगो अणंते गुरुगो ” जं च राग-

सो दोसो” एत्थ उत्तरं इमे --

- भा.४८२५ -- सादू जिनपडिकुटठो, अणंतजीवाण गायणिप्कणो ।
गेही पसंगदोसा, अणंतकाए अओ गुरुगो ॥१५८॥

८८

अणंतवणस्सति जीवाण जं गायं तं अणंतजीवेहिं णिप्कणं, तं
च परित्वणस्सतिसमीवातो “साडु”ति- छुस्वादुतरं, तहा जिणेहिं
पडिसिद्धं । कहं ? इच्यते - जेण कारणे विकुंदं परितं धेत्तवं । किं च तुव्यं
अणंतवणस्सतातिशु सुस्वादुतर इति अधिगयरागे धी भवति, गेहिपसंगे ठृ
य अधिकतरा रागदोसा भवंति, इत्यतो अणंते अधिकतरं पचिछते,
दब्दवाणुदूवओ य देतस्स रागदोसा वि प भवंति ॥१५९॥ “पुँछ”ति
दारं गतं । जं च चोदितं “कीस अविते पचिछतं देह”, एत्थ उत्तरं -
- अणवत्पयसंगदारणाणिमितं सजीवपरिरक्षणाणिमितं च । आय-
रिया उच्छुकरणेण महिदिदृपणं दारुभर घलिए य दिदंतं करेति ।

- २ गा.१५६ एत्थ पढमे उच्छुकरणविदंतो --

- भा.४८२६ -- ण वि सातियं ण वि वती, ण गोणपहियातिए णिवारेति । चैर्ण
इति करणमईछिन्ने, विवरीय पसंत्युवणतो तु ॥१५९॥

पर्णे कुहुविणा उच्छुकरणं रोवितं, तस्स तेण परंतेण ण
वि सातिया खता, णा वि वतीए पलियं, णावि गोणादी - पलीइयं
वारेति, णावि पहिया सायंते वारेति, ताहे अवारिज्जमाणेहिं
गोणादीहिं तं सधं उच्छावियं, इतिसद्दो एव॑त्ये, एवं करेतो -

भं उच्छुकरणं भतीते छिण्णो, “खती” णाम भेयगाणं - कम्मकराणं ति
त्तेहिं जं दिज्जरि दुतं भवति, जं च परंतयं छेतं वारेतेण दुतं एतियं ते वाहंति तं पि
दायवं, एवं सो उच्छुकरणे विणदठे मूले छिण्णे जं जस्स, देयं तं अदैतो ओ-
बछो विणदठो य । अणेण वि उच्छुकरणं कयं, सो विवरीतो -
भणियब्दो । सादिवादि सधं कतं । जे य गोणादी पहंति ते तहा
उत्त्रासेति । जहा अणे वि य दुव्यक्ति । एस पसंथो ॥१५९॥ एय-
विदंतस्स इमो उवयो --

- भा.४८२७ -- को दोसो दोहिं भिण्णे, पसंगदोसेण अणरुई भते ।

भिण्णाभिण्णगणहेणे, ण तरति सजिए वि परिहरितुं ॥१६०॥

कु उच्छुकरण, ग्रामवाद । (८)

- जो निष्ठामयाए तित्थकरवयं अकर्त्ता पलंके देहुकामो
मणता "कोदोसो" ति दोहिं वच्वभाविभिणनगहने करेति, पुणो
पुणो तेज पलंकमोगरसपसंगेष पच्छा तेडिं अलब्धभाषेहि भर्ते अणहती ई
ताहे "मिष्णाभिणे" ति - जे भावतो मिष्णा वच्वतो अभिष्णा
ते गेण्हति, जाहे तं पि य लब्धति ताहे पलंकवरसगेहि गिङ्गो य
तरेति सजीष वि परिहारिडं, विषस्तति य संजमजीवियाओ, जहा
सो उच्छुकरणकासमो । सो य क्रासनो एगमवियं वरणं पत्तो एवं
इमो वि अणगाइ जातियव्वमरिव्वाइ पावति । एस अप्पसत्यो
उवणओ ॥१६०॥ इमो पसत्यो उवणओ -- जहा तेषं कासोरें ते
गोणादीउत्रासिता रक्षितो य छेत्तो इहलोहवाणं कामभोनाणं -
आभानाणी जाओ । एवं केणह लिस्लेण दोडिं वि मिष्णं पलंवं आणिं
आयस्तिथाणं च आलोहयं ति तेहि आयरिराहिं षिस्टठं चुवित्ता - च सङ्कृता
- ^{वि} पा.४८२८ -- छडावित शतदंडे, य कवनति फरी पुणो वि तं देहुं ।
य य वटटति नेही से, एमेव अंगतकाए वि ॥१६१॥
- छडावितो ते पलंके, पच्छिराडलो य से दिण्णो, ताहे तस्स
छडावियक्यवंडस्स मर्ती य कवनति चुशो यि तं देहुं, य वि से नेही
वटटति पलंकेसु, जातितव्वभरियव्वायि य य पावति । एयं परिते
मणियं । "एमेव अंगतकाए वि" ति - एतेष चेवं कारणेण अंगु युरुं
पच्छित्तं दिज्जति ॥१६१॥ "उच्छुकरणे" गतं । इवाणिं "महिहिद्य-
दिदंठतो" --
- पा.४८२९ -- कण्णंतेपुरमूलो-अणेण अणिवारितं जह विणदंठं ।
दारुभरो य विलुतो, णगरद्वारे अवारेतो ॥१६२॥
- महिहिदतो याम राया, तस्स कण्णंतेपुरं, तं वायायणेहि
ओलोरेंतं ण को वि वारेति, ताहे तेषं पसंगेषं मिष्णंभुधःदराओ,
तह वि य को ति वारेति, पच्छा विडपुरिसेहि समं आलावं -
कारुमाढताओ, एवं अवारिजंतीओ विषठ्ठाओ । "दारुभरदिदंठतो"
एगस्स सेटिठस्स दारुभरिया भंडी, पविसंती णगरदारे एगं दारुं
"संयं पडियं" ति तं चेहरवेण गहियं, तं पासिता "य वारियं" ति
काडं अणेण चेहरवेण भंडीओ चेव गहियं, तं अवारिज्जमाणं पासिता
सठवो दारुभरो विलुतो लोगेपं ॥१६२॥ एते अपसत्था, इमे पसत्था-
- पा.४८३० -- वितिएणोलोरेती, सख्या पिठेहु तालिता पुरतो । ^{सेलेचु}
भयजणं सेसाण वि, एक्ख य दारुहारी वि ॥१६३॥
- वितिएणं अंतपुरपालगेज अगा उलोरेती दिट्ठा, ताहे तेज
सठवातो पिंडिता तासिं पुरतो सा तालिता, ताहे सेसियाओ
वि भीयाथो ण पलोरेति । एवं देहुं रतिस्थं । एवं पढमदारुहारी
वि पिटित्या, एवं दारुभरो वि रक्षितो ॥१६३॥ इयाणिं "थळे- ^{थै}
दिदंठतो" --
- पा.४८३१ -- थलि गोणि संयं मत-भव्वलेप लक्ष्यसरो पुणो वि थलिं ।
^{देहुं} घारु वितिए पुण कोदट्ठंवि-गठ पिष्टतो ॥१६४॥ ^{एग}
थलि णाम देवद्रोणी, तस्तो णावीयं गोज्जुइ गताणं एका -
जर-गवी मता, सा पुर्लिपेहि "संयं मय" ति लइया, कहियं -

दि/दि/ गोवालरहिं डंगरायं, "डंगरा"- पादम्बुलिया, ते भणति - "जह खतिया खतिया जाय", ते पसेणे अवारिज्जन्ता अप्पणा चेव मारिता, पच्छा तेहिं लहपसरेहिं थली चेव धातिता। एस अपसत्थो। इमो पसत्थो - "वितिझो पुण" कोटटगवंदिङ्गह नियति ति-तहेव - गोज्जुतिं गयायं गावीणे एक्का मया, सा पुलिंदेहिं खतिता, गो- प्रतेंगया दिं/य/दि/ वालेहिं सिटठं डंगरायं, ते डंगरा पातीसु वितियदिवसे कोटटने चेव घाटेसु कोटटं जाम पुलिंदपल्ली, "मा पसेंग करहिंति" ति काउं तत्थ वंदिङ्गहो कओ, एवं पुलिंदायं यिणती क्या तेहिं डंगरेहिं, उवणओ दि सो चेव जो उच्छुकरणदिठंते ॥१६४॥ इदायिं "चउत्थपदं विकहुभं" अस्य व्याख्या --

मा.४८३२ -- विकहुभमग्गणे दीहं, च गोयरं एसं च पेल्लेज्जा।

ऐविस्तर सर्वे पिप्पिस्त्सुसोऽडणायं, मुग्गछिवाडी य पलिमंथो ॥१६५॥

* एवं*

डं

१५५फा सु या
भेसाजिंति,
वि

विं

विळु
१३पथा।

७ गा.१५६
रुद्धिगाव्यिक्काडी
पलिमंथोग्यात्/ न
पलंबे रवायं ।

इ

८ गा.१५६

मा.४८३३ -- अवि य हु सच्चवलंवा, जिषगऽहरभाइहि याइणा।

लोउत्तरिदा धम्मा, अगुरुलगो नेते तच्चवज्जा ॥१६६॥ ले वा /

"अणाइणा" याम- अणेहित ति बुँ भवति, ते य सव्वेहिं तित्थकरेहिं गोवमादीहिं य गणधरेहिं आविस्त्रातो जंवृणाम-

ज भावतो वि भिण्यं दव्वतो वि भिण्यं चउत्थपदं भणति।

एत्थ तिथिण दारा- दिकटुभं पलिमंथो अणाइणं चेव, "विकटुभं" याम वीडुको सालयं वा, अणे भणति उवातियं, अणम्म भतपाणे लद्वे

वि तं विकटुभं मग्गमाणो दीहं गोयरं करेति, एसं वा पेल्लेज्जा, फासु-एसणिज्जं अलभमापे अफासुयपसणिज्जं" ति गेणहेज्जा। कहं? चि

भणह - एत्थ "निप्पिस्त्सुसोऽसोऽदुणातं"। यायं याम आहरणे - डं

जहार एगो "निप्पिस्त्सो" ति - अमेसभक्ती भणति, असोऽडो अम-

ज्जपाणो भणति, तस्य य मज्जपाएहिं सह संसार्णी, अणया तेहिं

भणिओ - मज्जे यिज्जिके को दोसो? तेहिं य सो भणतेहिं करिणं

गाहितो लज्जमाणो एगंते परेण आणियं पियति। पच्छा लद्वरसो - वहुजणमज्जे वीहीए वि चत्तलज्जो पाउमाढतो, पुणो तेहिं भणियं-

"केरिसं मज्जपायं विणा विलंगेण, परमारिए य मंसे को दोसो? सायसु इमे"। तत्थ वि सो करणिगाहितो "परमारिए यात्य दोस"

ति सायति। पच्छा लद्वरसो कटिणवित्तीभूतो अप्पणो वि मारेउं या

सायति। जहा सो सौंडथो विंकेण विणा य सक्केइ अचेडें एवं तस्से लं

वि पलंवे लायांतस्स पच्छा गिद्धस्स पलंवेण विणा छूरो य पडिभाति,

तस्स एरिसी गेही, ते सु जायति जेणा तेहिं विणा एक्कदिणं पि -

ण सक्केति अचिछडं। विकटुभे ति गतं। इदायिं "पलिमंथे" ति दारं -

तस्स आविवराहणा, कहं? उच्यते - जहा एक्का अविरह्या -

मुग्गछेते कल्लेदायि उल्लुज्जित्वा सायती अच्छति जाव पहरो

गओ, तं च एक्को राया पासति, तस्स कोउआं जायं - केतियं

खतियं होज्जति, पोटटं फळियं, विठ्ठो अप्पो केणरसो, एवं -

विवराहणा होज्जता, पलिमंथो ति भवति, जाव सो तापि सायति

जाव सुत्तत्येषु हाणी भवति ॥१६५॥ पलिमंथेति दारं। इदायिं

"अणाइणं" ति दारं --

अ

मादिरहि आयरिएहि जाव संबुद्धनवि अणाइण्णा, तें कारणेण ते वज्जणिज्जा, आह “तो किं जं जिगेहि अणाइण्णा तो एयाए चेव आणाए वज्जणिज्जा”? ओवित्पुच्यते, लोउत्सरे जे धम्मा ते अणुधम्मा। किउक्तं भवति? जं तेहिं गुद्दहिं चिष्णं चरियं आचेटिठं तं पच्छिमेहिं वि अणुचरियठवं, जन्हा य एवं तम्हा तेहिं पलंवाण सेविया, पच्छिमेहिं वि य सेवियठवा। अतो ते वज्जणिज्जा। एवं अणुधम्मया भवति ॥१६६॥ चोदगाह - “जहं जं गुद्दहिं चिष्णं तं तं पच्छिमेहिं अणुचरियठवं तो तित्थकरेहि पाहुडिया सातिज्ज- ता पागारततियं देवचंडंगो खेडं च अतिसया य एहि तेहिं उवजी- विठं अस्ते वि एवं किं य उवजीवामो”? आचार्याह --

भा.४८३४ -- कामं खलु अणुगुरुणो, धम्मा तह वि उ ण सव्वसाधम्मं। गुरुणो जं तु अतिसए, पाहुडियाती समुपजीवे ॥१६७॥

विक्रिं दि
विति ति वृत्तं भवति। खलुसद्धो विसेसणे, किं विसेसति? - ण - सळव्वा अणुधम्मो। कांड? उच्यते - गुड-तीर्थकरः, अतिशयास्तस्यैव भवंति नान्यस्य, अत्राजुधर्मता न चित्त्यते, पाहुडियादि उवजीविति प सो “तित्थकरजोयकप्ये”ति कांडं अत्राज्युधर्मता न चित्त्यते, तीर्थ- करकल्पत्वादेव, जन्त्य तित्थकरेतराणं सामण्णधम्मता तत्प्र अणुधम्मो चिंतिज्जति ॥१६७॥ तं च अणाइण्णे दंसिज्जति इम -

भा.४८३५ -- संकेंद्रहस्तैमभोम्मे, अवि य विसेसण विरहिततरां। तह वि खलु अणाइण्णं, एसऽषुधम्मा पवयणम्मि ॥१६८॥

“सगडवहसमभूये”ति तिणिण दारा, अवसेसा तिणिण पदा, तिहिं वि दिठठेहि उवसंयारेयठवा ॥१६९॥ तत्प्र पदम “संगड” ति दारं -- यथा समये भगवं महावीरे मगधविसयाओ वीतिभयं पगरं पत्त्यतो उद्यायणस्स पव्वावगो तद्या अंतरा साढणो भुक्षत्ता, जन्त्य भगवं आवासियल्लओ तत्प्र तिलभरियसगडसत्यो अविसितो। अग्रा

भा.४८३६ -- वक्कंतजोणियंडिल, अतसा दिणणा ठिती अवि छुहार। तह वि य गेझंसु जिणो, मा हु पसंगो असत्थहते ॥१६९॥

*गा.१६८
ते तिला वक्कंतजोणिया, थंडिले य ठिएल्लवा। अवि य ते तिला “विसेसण विरहिततरा” तसेहिं, विसेसणहणं तदुत्था आगं- दुगाकातसा णत्यि, गिहत्तेहि य दिणणा - “भगवं जिति, कप्पन्ति तो धेप्पंतु इमे तिला”, तह वि य गेझंसु जिणो, “असत्योहय”ति कांडं, मा पसंगं करेस्सेति “तित्थकरेणं गहिय”ति इमे आलंवणे काउं, एयं

²गा.१६८ अणाइण्णं, एस पवयणे अणुधम्मो ॥१६९॥ इदाणि दै-हति दारं

भा.४८३७ -- एमेव य घिज्जीये, दहन्ति तसवज्जिते दए दिन्ने। दिने समभोमे अवि दिठतो, जिपिता॒सन्ना॑ ण वा॒अण्णा॑ १३७०॥

व

तदा तत्प्रेव कडो घिज्जीयो आउक्काओ, अवि य - विसेसण विरहिततसागो, धंडिलं च तं सळवं, सा सव्वा भुडवी बुक्कंतजोणिगा-ति वृत्तं भवति, दज्जामिया य चिष्णं तं दगं, अवि तत्प्र केह साधु तिसामिभूता ठितियं करेज्जा, य य सामी “असत्योवहय”ति काउं अणुजापेज्जा। “तित्थगरेण गहिय”ति मा

३ गा. १६८

व

पुरुषो भविस्त्वति । एवं अणाइण्ये । एस अणुधम्मो पवयेऽ। इदाणि
“भोगे”ति वारं -- “समपोगे”ति पच्छाद्यं । समभोग्मरुक्षविरहिय- १५५
ठंदूगओ—देहिकागोपवदालिङ्गसिरविरहियं पुढवी वक्तंतजोणी,
अविय विसेसेण विरहियतरागं तरेहिं, अणावातमसंतोर्यं च साधु
य जिमियमेत्ता, अण्यं च सत्यहतं थंडिलं पत्त्य, य पावंति वा,
“आसण्यं” आसण्ये”ति भावसण्णाटटा, अधवा तं चेव असत्यहयं थंडिलं अविडा
लेति साधु जिवितकर्यं करेज्ज, य य सामी अणुजापेज्जा, “इमं तित्य-
करेहिं अणुण्णायं”ति असत्यहतेपंसंगं करेज्जा । एवं अणाइण्यं एस
अणुधम्मो पवयेऽ। १७०॥ एस सब्बो विधी साधुण मणितो । णिगं-
यीण वि एस चेव विधी । जतो भण्णति -

भा. ४८३८ -- एसेव गमो णियमा, णिगंयीणं पि होइ याव्यवो ।

सविसेसतरा दोसा, तासिं पुण गेणहमाणीयं ॥१७१॥

कंठा ॥ १७१॥ यवरिं तासिं सविसेसा यलंबेय हल्मधम्मांचिनो
दोसा, इमं कप्पसुत्राभिप्पायतो भण्णति । तं च इमं कप्पस्त वि-
तियसुत्रं --

कप्पति णिगंयाण वा णिगंयीण वा आमे तालपलंवे भिण्णे
पडिण्णाहित्तए ॥ (वृ.क. १-३ २ सूत्रम्)

गा. ३२

एवस्त्व सो चेव पुढवमणितो सुत्रत्यो । सुतेण अणुण्णायं जहा
कप्पति आमं, “भिण्णं”ति - तंतियचरुत्येहिं भंगेहिं जं भावभिण्णं,
एवं सुतेण अणुण्णातं अन्यतो पडिसेहति “ण कप्पति ति । आह -
चोदकः -- “तो किं सुते णिवदं जहा कप्पति ति भिण्णं” ? उच्यते

भा. ४८३९ -- जति वि णिवंधो दुते, तह वि जतीयं ण कप्पति आमं ।
जति गेणहति लग्गति सो, पुरिमपवदणिवारिते दोसे । १७२॥(अ)
के पुरिमपवदणिवारिता दोसा ? जे पढमसुते दोसा भणिता,
तेसु लग्गति । सु तं लु कारणीयं, गेलच्छाण अोमस्त्रैसु ।

जह याम चउत्यपदे इयरे गहणं कहं होज्जा ॥ १७२॥(ब्र)

गेल्लण्णद्वाणो—मोदरिए वा कारणियं निरत्ययं होइ सुते ।

भा. ४८४० -- इति वप्पतो अणाइण्यं, गेलण्णद्वाण ओम आइण्यं ।
तत्य वि य चउत्यपदे, इतरे गहणं कहं होज्जा ॥ १७३॥
इति- एयं, दप्पतो गेहंतस्त्वं पलंवं अणाइण्यं, अहवा “भिण्णं
कप्पइ”ति एयं पि अत्ये णिसिद्ध ववत्तो चेव, जं पुण अणुण्णायं
सुतेण एयं कारणतो, ते य कारणा इमे - गेलण्णकारणं एवं अद्वा-
णोमे य । एतेसु कारणेषु आइण्यं । तत्य चउत्य भंगो, ततो ततिय-
भंगो, “इयर”ति-पढमवित्यंगा भावतो अभिण्णा तेसु गहणं कहं
होज्जा? तेसु वि कारणा गहणं होज्जति ॥ १७३॥ एवं भणिए - जे
चोवगाह --

भा. ४८४१ -- पुढवमभिण्णा भिण्णा, य वारिता कहमियाणि कप्पति ।
सुण आहरणं चोवग, य कमती सब्बत्यं दिठंतो ॥ १७४॥

चोदगो भणति - “पुढवसुते तुब्भेहिं भणियं भिण्णा अभिण्णा.
य चउसु वि भंगेसु य कप्पति, इदाणि भणहु भावभिण्णा कप्पति,
कारणतो वा चउसु वि भंगेसु कप्पति ति, य उत्तं भणह” । आयरिओ

ए औ

भणति - जहा कप्पयंति तहा सुणसु आहरणं चोदगः गुरुवयणं असुणेता
दप्पयं असहमाणो चोदगो भणति - "ण कमति सठवत्य विदठंतो" ।

॥ १७४॥ णोदग एवाह --

भा.४८४२ -- जति विदठंता सिद्धी, एवमसिद्धी उ आणगेज्ञाणं । इति

अ४८४२/५ अह ते तेसि पसाधण, किं षु दु विदठंततो सिद्धी॥ १७५॥

चोदगो आयरियं उवालभिति - "जति अत्थाणं विटठंतेण -
सिद्धी कज्जति तो आणगेज्ञाणं अत्थाणं असिद्धी, अह तेसि अर्पितो उरातो
चेव पसिद्धी किंषु हु विदठंततो सिद्धी ।" किंषु ति त - किमिति,
हु एवार्थे किमित्येवं दृष्टान्तेन अर्थसिद्धिः क्रियेते । किं चान्यत,
विदठंतेण जं जं अप्यणो इटठं तं तं सव्यं पसाहिज्ञति ॥ १७५॥ कहं?
उच्यते --

भा.४८४३ -- कप्पयमिम अकप्पमिम अ, विदठंता जेण हाँति अविस्त्वा ।

तम्हा ण तेसि सिद्धी, विहिभवित्तिविसोवभोग इव ॥ १७६॥

"जहा" कप्पयति हिंसा काढं विधीए "ति पइण्णा, के हेऊ? की
निष्पापत्ताल्लो, जमिम कज्जमाणे इह परलोगे वा अवातो प भवति अ॒लोगोत
तं कप्पयति । को विदठंतो ? विधि-अविधि-विसोपभोग इव, जहा
विसं विधीए मंतपरिणगहितं सज्जमाणं अदोसाय भवति अविधीए
पुण सज्जमाणं मारं भवति तहा हिंसा विधीए मंतेहिं जं ज्ञायमा-
दीहिं कज्जमाणा य दुग्गतिगमणाय भवति, तम्हा णिरवायता
पस्सामो हिंसा विधीए कप्पयति काढं, एवं विदठंतेण कप्पमकप्पं
कज्जति अकप्पं कप्पयं कज्जति, तम्हा विदठंतेण जा सिद्धी असिद्धिरेव ॥
॥ १७६॥ आत्माभिप्राये चोदकेनोक्ते आवार्याह -- सा-

भा.४८४४ -- असिद्धी जति णारणं, णायं किमिह उच्यते । इत्यते

अह ते णायतो सिद्धी, णायं किं पडिसिज्जति ॥ १७७॥

यवि दृष्टान्तेन अर्यानामसिद्धिस्ततस्त्वया इह विषदृष्टान्तः
किमुच्यते, अह विधिभित्तिविदृष्टान्तेन हिंसार्थः त्वया साध्यते -
मयोच्यमानो दृष्टान्तः किं प्रतिष्ठिक्यते ॥ १७७॥ किं च --

भा.४८४५ -- अंधकारो पवीवेण, वज्रे ण तु अन्हा ।

तहा विदठंतिभो अत्यो, तेणव उ विसुज्जति ॥ १७८॥

आणगेज्ञे अन्ये विदठंतो ण कमति ण वा अत्य विदठंतो
तेण ते आणगेज्ञा, जो पुण विदठंतिभो अत्यो स तेण परिस्कृतो
विसुज्जति ति अतो विदठंतेण पसाहि तिति ण दोसो ॥ १७८॥ किं
च सुप्रीता वयं - भवता स्ववाक्येनैव दृष्टान्तेनार्थप्रसाधनमपुगत-
मिति । किं च --

भा.४८४६ -- एसेव य विदठंतो, विहिभविहीए जहा विसमदोसं ।

होष सदोसं च तहा, कज्जितर जताजत फलादी ॥ १७९॥

जो एस भवता विदठंतो कतो ममं पि एसेव विदठंतो -

अभिप्पेयसुत्तन्यं साधयिस्सति । कहं ? उच्यते - जहा विसं विधीए
अ॒ज्ञामाणं अदोसकारयं भवति ॥ तह "ति - एवं कज्जे जयणाए पलंबा
सेविज्जमाणा हियाय भवंति, "इतरे"ति - अकल्पे जयपाप वा - अज्जतु
व सेविज्जमाणा अहियाय भवंति ॥ १७९॥ अणं च ते आणालो इडण -

विसविदठंतो कयो ।

मा.४८४७ -- आयुहे दुष्णिसदठिम्म, परेण वलसाहितो । सि | ते
वेताल इव दुजुत्तो, होहि पच्चंगिराकरो॥ १८०॥

इ जहा केणती सारीरवलद्युद्धतेण आयुधं गहियं, परवधाए पि-
सदठं, तं च दुष्णिसदठं कयं जेण परो ण साधितो, तं वेव परेण - ग्रामगादितो
गहियं तेणेव आयुधेण सो वहितो । अहवा अणिस्तुठं वेव परेण "वल- सि
सा हिते" वलाकारेण ति दुतं भवति । अधवा मंत्रवादिना होमजा-
वादीहिं वेतालं साहियस्सामिति आदृतो आगतो, किं च दुष्प-
उतं वदूपैं स वेयालो तस्स साहगस्स इटठमत्यं ण साथेति प्रत्युत-
अपकाराव भवति । एवं हे चोदग दुमे विधिविधिविसविदठंतो
ममामिष्टेतमुत्थस्स घाताय पयुत्तो ममं पि एतेणेव इटठमत्ये सिद्धी
जाता, सवयं च ते घातियं "ण कमति सञ्चवन्त्य दिटठंत" इति ।
॥ १८०॥ अधवा --

मा.४८४८ -- णिरुभस्स गदपओगो, णिरत्यओ कारणे य अविहीए ।
इव दप्तेण फलादी, अहिता कज्जे य अविहीए॥ १८१॥

जहा णिरुभस्स ओसहपाणं णिरत्यं, रोगकारणे समुप्पणे
पुण ओसहपाणं कज्जमाणं अविधीए. सरीरपीडाकरं विणासकरं वा
भद्रति, "इय"ति - एवं दप्तेण पलंबा अहिया संसारवद्धणा भवति ।
ओमादिकज्जे य "अविधीए"ति - अजयाए गहिया इह परत्य य
अहिया भवति॥ १८१॥ किं च दिटठंतसाहणत्यं भण्णते इमं -

मा.४८४९ -- जति कुसलकप्पियातो, ण होज्ज उवमाओ जीवलोगम्म ।
छिणःळम्पं पित्व गयणे, भमेज्ज लोओ निरुवमाओ॥ १८२॥ उ
"कुसल"ति - पंडिता, तेहिं कपिप्या जा जस्स बत्थस्स -
साधिका उवमा सा तम्म वेव अत्ये णिरुता, जति ताओ उवमाओ
ण होज्ज इमम्म मयुयजीवलोगे तो इमो मयुयजीवलोगो छिण-
ःळमिव, "छिणःळमं"ति - एगं अब्धयं तं जहा वाएण इतो य
इतो य मामिज्जति निराब्रयत्वात तहा, इमो वि लोगो मा-
मिज्जति णिरुवमाओ, णिरुग्या उवमा जन्य अत्ये सो अत्यो -
दृष्टान्ताभाव इत्यर्थः, तो दिटठंतितो अन्थो दिटठंतेण विणा य
इछिठओ भवति, ण सम्ममुवलभ्यति ति दुतं भवति । उक्तं च --

तावदेव चलत्यर्थो, मन्त्रुविषयमागतः ।

यव्वन्नोऽन्त्यनेनेव, दृष्टान्तेन प्रसाध्यते॥ १॥ ()
सिलोगो॥ १८२॥

एवं बहुधा उक्ते गुरुणा, चोदगाह - "यदेवं ततः क्रियतां
दृष्टान्तः ? उच्यते, श्रयतां तत्य -- तुणु वारगत्,

मा.४८५० -- मरुरहिं य दिटठतो, चुरहिं येयछवो आयुपृथ्वीए ।

व एवमिहुङ् अद्वाणे, गेलणे तह य जीमे य॥ १८३॥ वारगाहा.
एतीए पुठवद्धस्स इमं वक्षताणं --

मा.४८५१ -- चुररो मलग विदेसं, साहपारए सुणग अण सत्य वहो ।
ततियदिणे पुश्मुदां, पारठ सुणगं हणिय सामो॥ १८४॥

× चत्तारि मरुआ आ सत्येण विदेस गच्छति, तेसि पंचमो

साहपारगो, तेव भणिता सुणं सह ऐह तेहि सङ गेतो, ते सुणह-
च्छटुा अगेनाहगमणिज्जं विहं पवच्छणा, तेसिं तत्परज्ञे वच्चंतां
सो सत्थो वहितो-मुठो त्रि भणियं होति, सो य सत्थो दिसो-
दिसिं पलातो, इतरे वि मरुपंचणा सुणगच्छटुा एकतो पटिठता, ते
एमयगक्लेवराउँश्रीवत्तिसियमुकिया तइयदिणे वेच्छंति प्रुशुदग्रं, तत्पर ते साहपा-
(एयं च सम्भवित्वा- रेण भणिता - "एयं सुणं मारेउ खामो अण्हा विवज्जामो, एयं
नियं मिकामे) ८ च वेदरहस्यं आवतीए भणियल्लयं य दोसो," ॥१८४॥ एवं तेष ते
भणिता --

मा.४८५२ -- परिणामओ उ तहि, एगो दो अपरिणता उ अंतिमो अतीव।
छुंडु

इ तेसिं मरुपाणं एक्को परिणामतो, दो अपरिणामगा, चउत्थ-
तो अतीवपरिणामगो। तत्पर जो सो परिणामओ तेणं जं साहपार-
गेण भणियं तं सङ्कुहियं - अबुवगयं ति दुर्तं भवति, जे ते दो अप-
रिणामया तेसिं एक्कोण साहपारगवयणं सोरुं कणा ठइया- "अहो
अकजं, कणा वि ये य सुणंति; सो अपरिणामगो तं कुहिमुदगं य
सुणगमंसं च अखायभायो तिलियमुक्लितो मतो ॥१८५॥

मा.४८५३ -- वितिएण एतःकिच्चं, दुक्खं मरिउं ति तं समारद्धो ।
किं एच्चवरस्स सिद्धं, अतिपरिणामोऽहियं कुणति ॥१८६॥

चर्चं जो सो वितिओ अपरिणामगो सो भणाति - "एयं एयव-
त्थाए वि अकिञ्जुं किं पुण दुक्खं मरिज्जति" ति काढं "समारद्धो"
णाम सहयं तेण, जो सो अतिपरिणामो सो भणाइ - "केव-विवरस्स
सिद्धं "वंचियामो" ति अतीते काले जं य खातितं, सो अण्याणि य
वि गाविगदभंसापि खादिमादत्तो, मज्जं च पाउं ॥१८६॥

इ मा.४८५४ -- पच्छितं छु वहेज्जह, पढो अहलहस धाहितो वितिओ। जे
ततिओ य अतिपसंगा, जाओ सोवागचंडालो ॥१८७॥

त्थि तत्पर जेहिं सहयं ते, साहपारगेण भणिता - "इतो णिच्छुणा त्थि
समाणा पच्छितं वहेज्जह", तत्पर जो सो परिणामगो तेण अप्प-
सागारियं एगस्स अज्ञावगस्स आलोइयं, तेण भणियं वेदरहस्से दुर्तं
- "परमणं गुलमृतमधुधुतं प्राशयेत्"। एसेव पढमो। एयस्स य एयं
अहालहुसं पच्छितं दिणं, सुद्धो। तत्पर जो सो अपरिणामगो जेण
"य दुक्खं समारद्धं" सो णिच्छुणो समाणो सुणगकरि सिरे काढुं
चाउवेज्जस्स पादेहिं पडिता साहंति, सो चाउवेज्जेण धिद्विकतो
णिच्छुडो। जो सो ततिओ अतिपरिणामगो "णत्वि किंचि अभक्षं
अपेयं वा" अतिपरिणामपसंगेण सो मायगचंडालो जातो ॥१८७॥ एस
विद्ठंतो, अयनत्थोकणओ - अद्वाणे वा गेलणे वा ओमोदरियाए
वा --

मा.४८५५ -- जह पारशो तह गणी, जह मरुगा एव गच्छवासी उ।
सुणगसरिसा पलंवा, महतोयसमं दग्मकासुं ॥१८८॥

कु रु उच्चारेयसिद्धा। मञ्जुहिं य विद्ठंतो त्रि गतं। इदाणि
"गर्जाणे" ति दारं ।

^५गा.१८३ मा.४८५६ -- एवं अद्वाणादिसु, पलंवगहणं कया विहोज्जा हि। ति
गंतव्यमगंतव्यं, तो अद्वाणं इमं सुणसु ॥१८९॥

आह चोदकः - अद्वाणं किं गंतव्यं? उच्यते --

भा.४८५७ -- उद्धरे सुभिक्षे, अद्वाणे पवज्जणाऽ दप्त्येण। ए

लहुगा पुण सुहमर, जं वा आवज्जती जतो ॥१९०॥

स्त्रं उद्धरा - उद्धरं, उद्धं पूरिज्जन्ति तिं दुर्तं भवति। ते य

दरा दुविधा - धन्दरा पोदटदरा। धन्दरा धण्णदासणा कडपुल्लादि, व

पोदटाणि वेव पोदटदरा एत्थ वत्तारि भंगा- उद्धरं सुभिक्षं १

उद्धरं नो सुभिक्षं २ नो उद्धरं सुभिक्षं ३

सुखं यो उद्धरं यो सुभिक्षं एक। एत्थ यदमध्ये जति गच्छति
अद्वाणं वर्पेण, एत्थ जतिम् बुद्धेण गच्छति य किं चि आवज्जति -

द्मुलुत्तरविराहणं तहावि चउलहुं पच्छितं, "कीस दप्त्येण अद्वाणं -
पवज्जति" ति अतो चउलहुं। जं वा अणं आवज्जति ति "जतो" ति

- मूलुत्तरयुणविराहणातो तणिण्पक्षणं सठ्यं पच्छितं। अहवा जं वा

मूलुत्तरयुणविराहणाऽ आवज्जति तं पुण विराहणं करेति, जतो ति-
दछवतो सेत्ततो कालतो भावतो वा, तणिण्पक्षणं सठ्यं पावति।

एवं ततियमध्ये वि अन्त्यतो पतं। सेसेहिं वितियचउत्थमध्येनि अद्वाण-

गमणं हवेज्जा, पठमततिरसु वा अण्णतरकारणे ॥१९०॥ किं तं कारणं?

उच्यते --

भा.४८५८ -- असिवे ओपोवरिइ, रायहुदठे भए व आगाडे।

गेलण उत्तिमदठे, णाणे तह दंसणचरिते ॥१९१॥

आगाढसद्दो सठ्याणुवादी मन्द्वाटिनओ, अहवा जं दब्बादि
आगाढं सत्तविहं दुर्तं एत्थ दट्ठवं ॥१९१॥

भा.४८५९ -- एपहि कारणेहिं, आगाढेहिं तु गम्ममाणेहिं।

उवगरणपुडवपडिले-हितेण सत्थेण गंतव्यं ॥१९२॥

अद्वाणे जं उवकरं गुलिगादि उवउज्जति तेण "मुच्चपडिलेहि-
एण" ति - गहितेणत्यर्थः॥

भा.४८६० -- अद्वाण पविसमाणो, जाणगणीसाए गाहए गच्छं।

अह तत्थ य शाहेज्जा, चारुमाला भवे गुरुया ॥१९३॥

जाहे अद्वाणं पविसियव्यं पिच्छियं भवति ताहे आयरिया
"जाणगणिस्साए" ति - जाणतो गीयत्वो, तणिस्साए गच्छो अद्वाण-
कप्पटिठतिं गाहेज्जति। पच्छद्दं कंठं ॥१९३॥ स्यान्मतिः - "को
अद्वाणकप्पटिठतिं गाहेति? कहं वा गाहेज्जति?" उच्यते -

भा.४८६१ -- गीयत्थेण सयं वा, वि गाहते छहंतो पच्चयणिमिरं।

सारेति ते सुतत्था, पसंग अपच्छबो इहरा ॥१९४॥

जति अप्पणा केणइ कारणेण वावडो तो अणेण उवज्ज्ञाया-
दिणा गीयत्थेण गाहेति, अप्पा वा गाहेति अणगीयत्थसमक्षं,
ताहे सो गाहिंतो अंतरंतरे अन्त्यपदे छहंतो कहेति, ताहे जे ते

गीयत्था ते ताणि अन्त्यपदाणि संरिति - "इमं ते विस्सरियं" ति,
किं पिभितं एवं कज्जति? अगीयत्थाणं पच्चयणिमितं - "सठ्ये एते

जाणेति" ति सठ्यमेवं। अथ एवं य कज्जति तो तेसि एवं उप्पञ्जइ

"सत्ताहे एयं सदिठतिं सेच्छाए करेति, "इहर" ति- एवं अकज्जते -

अद्वाणमुत्तिणा वि तत्थेय पसंगं करेति, अपच्छतो वा भवति॥१९५॥

- सीसो भणति - "भणध सङ्खं अद्वाणविधिं"। आचार्याह --
 भा.४८६२ -- अद्वाणे जयणाए, प्रूपणा विधिया उवरि सुते।
 ओमे उवरि वक्त्वति, रोगात्केसिमा जयणा ॥१९५॥
- जहा अद्वाणे गम्पति जा य अद्वाणे विधी जा य अद्वाणे जयणा
 सा सब्बा उवरि अद्वाणसुते सोलसकमुद्देसके प्रूपिता तं तत्थेव भणी-
 हामि। ओमे वि जा विधी पलंबगहणं पति तं पि उवरि इहेव -
 १ गा.१८३ उद्देसके वक्त्वति। इह "गेलणे"ति जं दारं भणामि तं च गेलणं रोगो -
 वा भवति आतंको वा ॥१९५॥ स्यान्मतिः - "केरिसो रोगो -
 केरिसो वा आतंको ? तत उच्यते --"
- भा.४८६३ -- गंडी कोदस्यादी, रोगो कासावितो उ आतंको।
 दीहरुया वा रोगा, आतंको आसुधाती य ॥१९६॥
- पती / ति गंडमस्यास्तीति गंडी गंडमालादी, आविसदातो सिलि-
 प्पादी, सूर्यिं, गिलासिणीमादी रोगो। कासो, आविसदातो -
 सासो, सूलं, सञ्जकस्यमादी आतंको। अहवा सङ्खो जो दीहका-
 लितो सो रोगो, जो पुण आसुधाती सिंघं मारेति सो आतंको।
 ॥१९६॥ समासतो गेलणस्मै इमे भेदा --
- भा.४८६४ -- गेलणं पि च दुविहं, आगाढं चेव तह अणागाढं।
 आगाढे कमकरणे, गुरुगा लहुगा अणागाढे ॥१९७॥
- एतीए इमा विभासा --
- भा.४८६५ -- आगाढमणागाढं, पुष्टुत्तं सिष्पगहणमागाढे।
 कासुगमकासुं वा, चतुपरियटं तःणागाढे ॥१९८॥
- अहिणा डब्को, विसं वा से केण ति दिणं, सज्जविसूतिगा
 वा विद्वाति, सूलं वा आसुधाती, यवमादि आगाढं पुष्टुत्तं।
 "इतरं" पुण जं कालं सहते तं अणागाढं। तम्म आगाढे कासुं वा
 एसणमणेसं वा झट्ठति गेणिहयूठं। अह आगाढे कमकरणं करेति -
 तिपरियटं पणगाविजयं वा तो चरुरुगा पच्छितं। अणागाढे पुण
 तिपरियटे कर चउत्थपरियटेण गेणहति, तत्थ वि पणगपरिहाणीए।
 अह अणागाढे आगाढकरणिजं करेति अजयणाए वा गेणहति तो
 चउलहुगा पच्छितं ॥१९९॥ एत्य गेलणे इमा जयणा --
- भा.४८६६ -- वेज्जे पुच्छणजयणा, पुरिसे लिंगे य दब्वगहये य।
- टुटु दारगा. पिटुमपिटु आलो-यपाए पणवप जयणाए ॥१९९॥
- एस भद्रवाहुक्या अत्यसंगहणाहा। इमा से विभासा --
- भा.४८६७ -- वेज्जेटुग एगदुगा-दि पुच्छणे जा चउब्कउवदेसो।
- १ गा.१९९ इह पुण चैव पलंदा, तिणिप य ऊरिसाऽऽयरियमादी॥२००॥
- २ गा.१९९ अट्ठवेज्जा संविग्नादी पुष्टुत्ता गिलापसुते, "पुर्वैष्ण"जयण
 ति - वेज्जस्स एगो पुच्छगो य गच्छति जमद्वंहोति कातुं, दो य
 गच्छति जमद्वंहं ति कातुं, चतारि य गच्छति पीहारे चि कातुं,
 मा वेज्जो एयं णिमित गहिस्सति, तम्हा जयणाए गंतव्यं - तिणिण
 वा पंच वा सत वा। सो य पुच्छितो चउब्कउवदेसं देज्ज - चैवओ
 सेत्तओ कालओ भावओ। एते वि गिलापसुते वक्त्वापिया। इह -
 दब्वतो पलंदा य भाणियन्तवा। वेज्जो पुच्छज्जो मण्ज्जा - जारिसं

रोगं कहेह एरिसस्त इन् बजस्तिन्हेदं देह ॥२००॥ सो चउव्विडो
होज्जा । रोगभेदांगो --

मा.४८६८ -- परयुप्पलब्धारुलिंगे, एरंडे खेव निंवपसे य ।

पितुदयसन्निवाते, वातपकोवे य सिंभे य ॥२०१॥

एते जहासंसे पित्तादिसु हवेज्जा । जो सो गिलाणो सो

इमेसिं एकतरो इवेज्ज - गणी वा बलभो वा भिक्खु वा । भिक्खु
गीतागीतो परिणामोऽपरिणामो वा । एतेसिं तिष्ठ विपुरिसाण
फासुपसगिज्जेय आलेयणादि जातेण कायच्चं, जता फासुयं ऊ लब्धति जोएण
तवा अफासुएण वि कज्जति, ॥२०१॥ कहिज्जति य जं जहा गहियं
इमेसिं --

मा.४८६९ -- गणिवसम्पातिपरिणा-मगां य जायंति लं जहादच्चं ।

इत्तरेसिं वा तुल्या, णतम्म्य य भेंडिपोतुत्रना ॥२०२॥

गणि बलय गीतो य भिक्खु जं जडा गडियं दच्चं तं जायंति
१अवसरे, चेव आगमतो, चित्तनविरं वा, सुद्रमङ्गुं वा, जं वा जन्म य थैके
दच्चं धेय्यति । ज्ञे य अगीशो परिणामवो तस्स वि कहिज्जति,
सो वि जं जहा कहिज्जति तं तहेव परिस्युत्ति ति । "इत्तरे"णाम णाम/
जे अगीता अपरिणामगां तेसिं य कहिज्जति जहा "अकासुयं अज्ञानि-
सिज्जं"ति, तेसिं वा तुल्या कज्जति, जहा "अतुगिहातो आयठा
कयं रथं आणियं" ? अह कह एतेहिं णायं जहा - "रथं अफासुयं
अगेसणिज्जं वा अणियं"ति । ततो ते भेंडिपोतविट्टन्तेहिं पण्ण-
विज्जंति ॥२०२॥

मा.४८७० -- जा रगदेसे य दढा उ भेंडी, सीलप्पई सा य करेह कज्जं ।

जा तुव्वला सीलविया विसंती, न तं हु सीलंति विसन्नदारु ॥१॥

जा भेंडी पोतो वा एगवेसभग्गा सेसं सच्चं दढं सा तम्म्य एगवेसे (१३-४७-भा)
संठविता संती कज्जं करेति, जा पुण भग्गविभग्गा चुटदु वि संठुसा
कज्जं य करेह, य तं संठवेति, गिरत्यरे वाउँक्कोसो य तत्य वि, उठ केसाय
एवं तुमं पि जड़ जाणसि - "पुणीहं पुणो य समाणो एवं पच्छरं तु
वहीहामि अणं च अप्पणो आयं सज्जायज्जायवेयावच्चादीहिं उव-
ज्जिणीहामि तो पडिसेव अकप्पणिज्जं, अध एतेसिं असमत्थो तो
मा पडिसेव ति ॥२०३॥ इवायिं "दर्ढवग्गहे य पिट्टमपिदुर्तेति ठुँडे
अस्य व्याख्या --

मा.४८७१ -- सो पुण आलेवो वा, हवेज्ज आहारिमं च भिस्सतरं ।

ठु पुञ्चं तु पिठुलगडं, विकरण जं पुञ्चविष्णं वा ॥२०४॥

आहारिमं इवायिं आलेवो वा होज्ज आहारिमं वा
होज्ज, अचिराक्षावे भिस्सं इयरंबं सचिरं, अउवा अणाहारिमं वा
भिस्सं जं आलेवो आहारेयच्चं च, "इतर"ति - जं पो आहारेयच्चं
यावि आलेवो, तं किं होज्ज ? कासेव त्रिरित्यवं णासार वा
पुट्टादि अधारितयच्चं पाडलाह वा पाणगं वा सौळूणादि वा पाणगावा
किं चि, रथं अवितायि सच्चं जं पुञ्चविदुर्तु लब्धति तं - चिंडं
देताच्चं । अतति पुञ्चविदुर्तस्स जं पुञ्चविष्णं तं विकरणं करिता,
विकरणरणं णाम अगेसंड दोरेता जहा णिज्जीवावत्यं भवति तं -

पि

तारिसं, अर्थेता पीसंति । असति पुब्वचिष्णवस्स अन्यथा वि छिंदति ।

॥२०४॥ जं पुण पुठवचिष्णवं तं इमेतु गेणहंति --

भा.४८७२ -- भावितकुलेत्तु गहणं, तेसः सति सलिंगेणहणावण्णो ।

विकरणकरणालोयण, अमुगगिहे पच्चतो अगीए ॥२०५॥

जाणि सहडकुलाणि अम्मापित्तिसमाणाणि वा अपूरिणाम् । वि

गाणि अपुड़ाहकराणि तेसिं, भावियकुलाणं असति अभावियकुलेत्तु

चमलिंगगहणं, अवण्णो भवति तम्हा अणलिंगेण नेपिण्यव्यं । अहवा

*पर्णवणे*ति - अविज्ञमाणेतु भावियकुलेत्तु जाणिकुलाणि सुषुण्णूणि- प

ज्ञाणि ताणि पण्णवेता मण्णंति गेणहंति य । ताणि पुण जन्य गहि-

याणि पठमवितियभंगिल्लाणि पलंवाणि ताणि तस्य चेव विकर-

णाणि करेता आणें उरुसमीवे आलोएंति अुरीयपच्चयणिभिरं, अमु-

गस्स गिहे सयद्धार एताणि मणलद्धाणि ॥२०५॥ एसा चेव *जैयणा*,

जा इदाणि जिगंधीणं भण्णति -- १ नवरि छ अंगा । (वृ.)

भा.४८७२ -- एसेव गमो णियमा, णिगंधीणं पि होइ जायव्यो ।

आमे भिण्णाभिणे, जाव तु पठमुप्पलादीणि ॥२०६॥

१ नास्तीमङ्ग्रेणौ । ऐं आमं ण कप्पति, प्रकं पुण कप्पति न वा वि । ए

भण्णति सुणसू प्रकं, जह कप्पति वा ण वा वा वि ॥२०७॥

जहा णिगंधाणं तहा णिगंधीणं पि भाणियव्यं जाव -

पठमुप्पलादीणि, जाव य *अमुगगिहे प्रचञ्चओऽगीते*ति । यवरि

तासिं भिणे छङ्गंगा कायव्या, ते अणंतरुते भणिहंति, पलंवा-

धिकारतो इमे वि कप्पस्स ततियचउत्त्यंपचमदुता भण्णति --

कप्पति णिगंधाणं पक्के तालपलंवे भिणे वा अभिणे वा

पडिण्णाहित्ते (वृ.क.उ.१ सू.३)

जो कप्पइ णिगंधीणं पक्के तालपलंवे अभिणे पडिण्णाहित्ते ।

(वृ.क.उ.१ सू.४)

कप्पति णिगंधीणं पक्के तालपलंवे भिणे पडिण्णाहित्ते, से

वि य विधिभिणे जो चेव णं अविधिभिणे ॥ (वृ.क.उ.१ सू.५)

एते सुते पगट्टे चेव भण्णति । सुखत्यरे पुव्ववन्नितो । इमो सुन्त

णिजुति अत्थो --

भा.४८७५ -- नामं ठवणा प्रकं, वच्वे भावे य होति जायव्यं ।

उर्स्सेतिमादि तं चिय, पर्वक्षेणजोगतो पक्कं ॥२०८॥

यामठवणाशो गताओ, दछवपक्कं तं चेव उर्स्सेतिमादि जं आमे

मणियं तं चेव जया इंधणसंजोगे प्रकं भवति तदा दछवपक्कं भण्णति ।

... दछवैण प्रकं दछवपक्कं ॥२०८॥ इमं भावपक्कं --

भा.४८७५ -- संजमचरितजोगा, उर्गमसोही य भावपक्कं तु ।

अण्णो वि य आएसो, णिरुवक्कमजीवमरणं तु ॥२०९॥

संजमजोगा चरितं च सुविसुद्धं भावपक्कं, अधवा उर्गमादि-

दौसचिवुद्धं भावपक्कं, अधवा जेण जं आउगं णिठवतियं तं सां - सर्वं

पालेता मरमाणस्स भावपक्कं भवति ॥२०९॥ पाक्क ति गते ।

इदाणि *भिण्णाभिणे*ति सुतपदस्य ठ्यारव्या --

भा.४८७७ -- पक्के भिण्णाभिणे, समणाण वि दोसो किं तु समर्पीयं ।

गामो गामो गामो गामो । विकटभ्रपलिमंधणाचिरायं ॥२१०॥

पद्धकं जं णिज्जीवं, पुण वल्कतो मित्रं अभिष्ठं वा, एत्य जं
समणाण वि दोसो भवति किमंग पुण समणीयं, समणा जति गिणहंति
तो मासलहुं दोहिं वि तवकालेहि लहुं, अणे य विकहृष्पतिलि-अन्ने य रहुमे-
मंथादओ दोसा पुञ्चविष्णया ॥२१०॥ परिष्ठिति नद्य

- भा.४८७८ -- एमेव संजईण वि, विक्खुभपलियथमादिया दोसा । संजलीण ण विनिक्खुद्धे कम्मादिया य दोसा, अविहीभिणे अभिष्ठे य ॥२११॥
पुठवङ्गं कंठं । तासिं अहितो दब्बतो अविधिभिणे अभिष्ठे
य हत्यकम्मदोसो, जम्हा एते दोसा तम्हा पिण्गंधीणं ण कर्प्पति ।
न्तए पकं अभिष्ठं पडिग्गाहिता । जं पि पक्षं भिणं तं पि विधीए -
दोसेहि भिणं अववावे कर्प्पति, णो अविधिभिणं कर्प्पति, एते देव विकद्ध-
मकम्मादिपहिं ॥२११॥ समणीणं उमंगा कहं भवंति ? --

भा.४८७९ -- विहिअविहीभिणम्पी, छङ्गेगा हैंति णवरि समणीणं ।
पढमं दोहि अभिष्ठं, अविहिविही दब्बे वितितितिए ॥२१२॥

भा.४८८० -- एमेव भावतो वि य, भिणं तत्त्वेककदब्बतो अभिष्ठं ।
पंचमछठां दोहि वि, णवरि पुण पंचमे अविही ॥२१३॥

(वृ.उ.१८५) जं च सुतपदं "सैवि य विधिभिणे णो देव णं अविधिभिणे"
विहि एवम्पि णिगंधीण सुतपदे छ भंगा भवंति । तं जहा - भावतो -
अभिष्ठं दब्बओ अभिष्ठं १ भावओ अभिष्ठं दब्बओ २ अभिष्ठं २
भावओ अभिष्ठं दब्बतो विधिभिणं ३ भावतो भिणं दब्बतो भिणं
एक । भावतो भिणं दब्बतो अविधिभिणं । (नो) भावतो भिणं
दब्बतो विधिभिणं शु । एतेसु छु भेसु विवहडा गाहा समोतारे-
यठवा ॥२१२-२१३॥ १ छहकर्प्पत्रप्रथमस्त्रे,

भा.४८८१ -- आणादि रसपसंगा, दोसा ते देव जे पढमझुते ।
इह पुण सुतनिवातो, ततियचउत्थेसु भेसु ॥२१४॥
इमा गाहा णिगंधसुते चुभंगकमे समोतारेयठवा, ततिय-
चउत्था भंगा भावतो । भिणं तिं लेण लेसु सुतणिवातो एमेव -
गायता॥

मे णिगंधीण छङ्गभंगकडे चुत्थपंचमछठांभेसु^१तुनणिवातो कायव्वो,
तेषां भावभिणत्वात्, अहवा छट्ठे भेसु सुतणिवातो ॥२१४॥ समणीणं
छु भेसु जहवकमे इमे पच्छित्ता ॥

भा.४८८२ -- लहुगा तीसु परिरे, लहुगो मासो य तीसु भेसु ।
गेसमणाणविदेवकिणाम्पुर्वाण ॥ गुरुगा हौंति अंते, पञ्जित्ता संजतीणं तु ॥२१५॥
विकद्धुन्ते प्रसिद्धम्प्रसादियादेवाण ॥ अह हत्यकम्मभावतो छु भेसु इमं पच्छित्तं --
अरिजीभिणो यभिणो य कठा ॥ अह गुरुगा गुरुगा, लहुगा गुरुगा य पंचमे गुरुगा । लहुगा ॥२१५॥
मा.४८८३ -- अहवा गुरुगा गुरुगा, लहुगा गुरुगा य पंचमे गुरुगा । लहुगा ॥२१६॥ लहुगा
छठांम्पि होति लहुगो, लहुगद्धाणे गुरुगंते ॥२१६॥ लहुगा
कठा ॥

भा.४८८४ -- आयरितो पवर्तिणीए, पवर्तिणी भिक्खुणीण ण कथेति ।
गुरुगा लहुगा लहुगो, तत्थ वि आणादिपो दोसा ॥२१७॥
एयं पलंबसुतं आयरिओ पवर्तिणीए ण कथिति ॥२१७॥

जइ सा भिक्खुणीण ण कहेति पवर्तिणी तो हूँ । जति ता -
भिक्खुणीओ ण सुणति तो तासिं मासलुँ पच्छित्तं । आयरियस्त्स
अकहेतस्स आणादिव्या दोसा, पवर्तिणीए वि आणाडिणो दोसा,

मूलनिपातस्त्सीयं चुर्द्यांभाको भवति, भावते विवानि ति क्वा न्ततीवचतुर्वस्त्सं भंगद्वयमपूर्ण
सिं वृत्तांप्रतिभाव । नियं चास्त्रामध्यिक्षये इत्यपि) *Jan Gun Aaradhak Trust*

भिक्खुणीए वि अङ्गंतीयं आणादिवा सोसः ॥२१७॥

भा.४८८५ - अभिष्ठे महव्यपुच्छाता, विज्ञप्तिराहया य देवीए ।

किं पुण ता दुविप्रातो, भुज्ञोनो अभुज्ञा य ॥२१८॥

चोदगाह -- “णिगंधायं पदकं भिज्यं वा अभिज्यं वा - कर्पति, णिगंधीयं अभिष्ठे अविधिभिष्ठे च ण कर्पति, विधि-भिष्ठे कर्पति, जहा एस सुत्तन्ये भेदो किमेवं महव्यपुच्छ वि तेसि भेदो ? जहा तच्चणियायं भिक्खूयायं किल अहडाइज्जा सिक्षा पदसीता, भिक्खुणीयं पञ्च सिक्षोपदसीता । एवं णिगंधीयं किं छ - महव्याया, साहुपंचमहव्यरहिंतो दुगुणा वा” ? उच्यते --

भा.४८८६ -- य वि थमहव्यता ऐव, दुगुणिता जह उ भिक्खुनीवग्ने । वंभवयरक्षणटाता, न कर्पति तं तु समणीयं ॥२१९॥

उच्चारित्यसिद्धा । अंगादाणसरिसं पलंजं धेप्यंते ददर्दु को_ति मिछत्तं गच्छे, तेऽव वा करक्षन्न करेज्जा । तत्य य संज्ञायविरा-
देविदिक्षेतो/कृष्टे हणा भवति । रत्न्य देविविदृत्तंता कज्जति । तथायो य समणीयो दुविधा - भुज्ञोगाओ अभुज्ञोगालो वा । अंगादाणसरीसे पलंवे ददर्दु भुज्ञोगीयं सतिकरणं भवति, इयर्ण कोउयं भवति तिं ॥ २१८॥ २१९॥ किं च ण केवलं पलंये विशेषो--

भा.४८८७ -- अण्णत्य वि जत्य भवे, एगतरे भेदुणुभवो तं तु । तस्येव तु पडिकुटं, वितियस्सऽज्ञेण दोसेण ॥२२०॥

“एगतरे”ति-साधुपक्षे साधुष्यियपक्षे वा, जेण भुजेण करि-
सिएण वा भेदुणुभवो भवति तस्येव पक्षतस्स तं भेदुणुभुवदोसपरि-
अन्वेण ॥ हरणत्यं पडिकुटं प्रतिषिद्धमित्यर्थः । वितियस्स पक्षतस्सऽवोसेण -
पडिसिज्जति असंज्ञदोसेण ति दुर्तं भवति ॥२२०॥ जहा किं उच्यते

भा.४८८८ -- णिल्लोमसलोमऽजिणे, दारुणदेष्टे सर्वेषाये या । वंभवयरक्षणटाता, वीसुं वीसुं कता सुत्ता ॥२२१॥

णिल्लोमं अजिणं णिगंधायं सतिकरणकोउआदीयं दोसायं वारणाणिमितं पडिसिज्जति, णिगंधीयं पुण पाणिदयाणिमितं अतिरेगोवधिभारणिमितं च पडिकुटं । सलोनं णिगंधीयं सतिकरण-कोआदीयं दोसायं वारणाणिमितं पडिसिङ्गं, णिगंधायं पुण पाणिदयाणिमितं अतिरेगोवहिभारणिमितं च पडिकुटं । दारुणदेष्टं पाय-पुंष्यं सर्वेषायादं च णिगंधीयं वंभवयरक्षणा णिमितं पडिसिङ्गं, -
णिगंधायं अतिरेगोवहिभारणिमितं च पाकुण्यायं । एतेण कारणेण
गं ॥ णिधायायं णिगंधीयं कहिं वि पुढो द्वारकरञ्ज ॥२२१॥ चोदगाह -
णिदाणतो त्वि कर्मणै “णु कम्मोदयओ भेदुणुभवो भवति, ण् णिदाणपरिहारो कज्जति ॥
आचार्यह ॥

भा.४८८९ -- णन्त्य अणिदायं तो, होतुल्लवो लेण परिहर णिदाणे । ते पुण तुल्लाऽतुल्ला, लोळणिदाज्ज्ञ द्वुपक्षे वि ॥२२२॥

णिदायं पाम जं पहुच्च दोहुणिज्ज्ञं उदिज्जति, तं जहा-इट्ठसद्धादि । उक्तं च --

घठवं लेतं कालं, भावं च भवं तहा समासज्ज ।

तस्स समादुष्टिठ्ठनो, उदलो कम्भस्स दंबविहो ॥()

“द्वुपक्षे वि ति - इत्थीयं पुरिसाण य तुल्ला अतुल्ला या॥

॥२२२॥

- भा.४८९० -- रसगंधा तहि हुल्ला, सदाहो सेस थम हुपद्दे वि।
प्रिस्त्रेने सरिसे वि हाँति दोसा, किछु केंते विसभवत्युम्मि ॥२२३॥
- इट्ठरसगंधं पहुच्च इत्यिपुरिसांगं हुल्लो मोहुदयो, जहा णिघादिरसेण पुरिसस्त्रा इंदिया बलिज्जंति तडा इत्यियाए वि, तहा चंदणादिगंधें वि, सेसु सद्गूवफासेहु। “हुपक्षे वि” ति-इत्यिपन्ते पुरिसपक्षे भयणा कायब्बा, जहा पुरिसस्त्रा पुरिसकासेण मोहोदयो होज्जा वा य वा, जह होज्जा तो मंदो पाण य जारिसो इत्यिकासेण उक्कटो भवति, इत्यिकासेण पुण पुरिसस्त्रा णियमा भवति मोहोदयो उक्कडो य, एवं इत्यीए इत्यिकासेण भयणा, इत्यीए पुरिसकासेण उदयो णियमा। एवं इट्ठं पि सद्गं सोरं पुरिसस्त्रा पुरिसद्गं सद्गं सोरं भयणा, इत्यिसद्गं मोहुदब्बो। एवं इत्यीए भाषण्यब्बं। एवं दूवं पि इट्ठं जीवसहगं चित्तकम्मादियडिमाओ वा वट्ठं, एतेण कारणेण सलोमणि ल्लोमा दिणो हुल्लाहुल्लणिदाणा परिहरिज्जंति। एतेणव कारणेण णिन्नंवीं अभिष्णु अविधिभिष्णु य दोसा। तत्य ताव अभिष्णु दोसा भण्ति, “जिन्हुत्त” विराहणा य देवीए य “ति अस्य व्याख्या-मिच्छत्तं कोह जाएज्जा एस दोसो य विठ्ठो ति काठं। विराहणा वंभवयस्त्र हवेज्जा। इसो देवि-विद्धितंते --
- भा.४८९१ मणिश्च
भा.४८९१ मणिश्च
- भा.४८९१ -- चीयतकक्कडी को-उक्कटनिसप्पसनितसत्तेण।
पुणरवि णिवेसफाह्य, किछु समणि णिरोहुपुस्तिरा ॥२२४॥ द्वि
एगस्स रण्णो महादेवी, तस्य लोमसियाओ चियताजो,
तीसे देवीए एगो णिरुत्पुरिसो विवसेविसेता आणेति, अण्ण्या तेण पुरिसेण अहापवित्तीए अंगादाणसंठिया लोमसिया आणिता,
तीसे देवीए तं लोमसियं पासेता कोहुयं जाय, “पेच्छामि ताव -
केयारिसो फासेति एयाए पडिसेविए”, ताहे ताए सा लोमसिया
पादे वंधिरं सागरियठांगं पडिसेविउमाडता, तीसे लोमसियाए
कंटओ आसी सो तम्म सागारिर लग्गो, विसप्पयं च तं, ताहे
वेज्जस्स सिठं, ताहे वेज्जेण सविया मद्दिया तत्य णिवेसिया - स्त्रावित्ता
उट्ठेता सुसियप्पदेसं विधियं, तम्मपदेसे तीए अपेच्छमाणीए सत्यओ
स्त्रोहिबो, पुणो तेणव आगारेण णिवेसिया फोडियं, पठणा जाया, फा
जति ताव तीसे देवीए दंडिएण पडिसेविज्जमाणीए कोउञ्ज जायं -
किंगं पुण समणीणं णिच्छविनिलङ्घां भुत्तभोगीणं अभुत्तभोगीण य ॥२२४
- भा.४८९२ -- कसिणा विहिमिज्जम्ब्य य, युरुगा भुत्ताण होति सतिकरणं।
इतरासि कोउगाढी, धेज्जंते होति उद्घाहो ॥२२५॥
- कसिणं णाम सल्लं, तम्म अविधिभिष्णु य सतिकरणं भुत्त-
भोगीणं, अभुत्तभोगीणं कोउञ्ज भवति, एत्य पञ्चित्तं युरुगा, तं च गं
अंगादाणसंठियं देष्पवंतं वट्ठु उहुडाउते द्वूयं इसा एतेण पादक्कमं - कम्म
काहिति” एवं लोगो संगादेति ॥२२५॥ देण य पलंवेण मोहुदयाओ
कम्म करेता इमं चिंतेइ --
- भा.४८९३ -- जइ ताव पलंवापं, सद्गृह्युग्मण एरिसो फासो।
किं पुण गाढालिंगण, इत्तरम्ब्य य णिद्धतो सुद्दे ॥२२६॥
“सहत्यणुणायं” ति -षुद घ्रेणे, स्वहस्तप्रेरितानाम् इत्यर्थः,

“इयर-मिमिति अंगादाणं जदा पुरिसेण णिदयभावेण सुद्धे ब्रूद्धमित्यर्थः । य
अहवा सुद्धेति पुरिसकरिसे सुद्धे सुटदुतरं सोक्तसं भवतीत्यर्थः । २२६॥
ताहे हत्यकाम्पकरणातो जोणि-पठटणलब्धसुहासादा उदिष्णमोहा
असहमाणी इमं कुञ्जा --

भा. ४८९४ -- पठिगमभजणतित्य, सिद्धे संजतसलिंगहत्ये य ।

वेहाणस औधाणे, एमेव अभुत्तमोगी वि २२७॥

संघाडगादिसमीवातो जन्यागता तत्त्वेव गमणं करेज्जा, अण्ण-
तित्यपरम् वा गच्छति, अहवा अण्णतित्यएण वा पठिदेवावेज्जा,
सिद्धपुरेण वा, संजतं वा उवसगेज्जा, “सलिंगि”ति-एयापि अण्ण-
उत्त्यपादी कम्पाणि सलिंगे कठपल्लया करेज्जा, हत्यकम्पं वा धुणो
धुणो करेज्जा, वयाणि वा भग्नानि ति काठं “उद्धाहं वा कहं
काहापि”ति कहं वा सीलं मंसेहामि”ति वेहाणसे करेज्जा, उभामां
वा धेचुं औधाणं करेज्जा, एते पदे सत्ये मुत्तमोगी करेज्जा । अपुत्र-
मोगी वि ब्र॒चिदठे एते वेव पदे करेज्जा, जवरं पठिगमष्टं भातापि-
तित्यमीयं ॥२२७॥ आह चोदकः ॥० - “य जापामो केरिसं बविधि-
मिष्णं केरिसं वा विधिमिष्णं” ? बतो मण्णति --

भा. ४८९५ ०० भित्यस्स पृथपता, उज्जुग तह चक्कली विसमकोटटे ।

ते वेव अविहि भिष्णे, अभिष्णे जे विष्णया दोसा ॥२२८॥

अंसंजमद्रोमणियक्त्वाहेठं गुणो वक्लभेठं च अविधिभिष्णस्त्वा विद्विभिष्णस्त्वा
पठूषपा कज्जति - उज्जुयङ्गभेष्कालिकरणं तिरियं चा चक्कलीकरणं
एते घो पि अविधिपेदा, विधिभिष्णं युप विसमकोटटकरणं जं धुणो
तदाकारं काठं प सक्तति तं सत्यं विधिभिष्णं, जे ते अविष्णे वेव-
विद्यठंतेष दोसा भणिया ते वेव घोसा सविसेसा भवंति अविधि-
भिष्णे ॥२२८॥ स्यात् क्यमित्युच्यते --

भा. ४८९६ ०० कठठेष व सुरेष व, संदापि ते अविहिभिष्णे ते वेव ।

सविसेस्तरा विभये, वेठविष्युवरहत्यीयं ॥२२९॥

स्तरमाणा विधिभिष्णं कठठेष सिल्लादिवा “संदापेति”ति-संपातिं
दोसा” विष्णागाहे ठवियं धुरेष वा संदापियं, जे वेव अविष्णे ते वेव सवि-
सेसा भवंति । कहं? उच्यते - “वेठविष्युवरहत्यीयं”ति- जावो
ईत्यीओ अंगादापे वेटियं ब्रोटियं वा बावंधिरा मुत्तुव्याओऽतेज
संदापियपल्लेष रत्तो भवति ति अविक्तरा दोसा एवं भवंति ॥२२९
अत्यतो कारपियं सुतं वरिसंतो उद्द भवति --

भा. ४८९७ ०० विहिभिष्णमिम्न ज कप्पति, लहुओ मासो य दोस आजावी ।

तं कप्पती य कप्पति, पिरत्ययं कारणं किं तं ॥२३०॥

जं पि छटे भेंगे विधिभिष्णं तं पि प कप्पति, ते गेहंतीण तं

मासलहुं आपादिवा य दोसा भवंति । आठ चोदकः ॥० - “यु

हेव भविष्णं “तं”ति विधिभिष्णं विष्णति”? आपासाहं “हाति हाति जतिवे

भेणेण तहाई नव्येण प्राणिलिङ्गस्ति, “य कल्पति” । जोडाहाह ज्ञानाद्य

• “र्व युहि भिरत्ययं”? आवरिषो भवति - हे चोदग ! सुतं

कारपियं । चोदगाह -- “किं तं कारणं ? यन्नापदिश्यते”? ज्ञानाद्य

लक्ष्म: उप्यते -- इप्प: --

तदृशि अत्यैर्गतप्रिमिज्ज्ञ
पुत्रं सुतं /

- भा. ४८९८ -- गेलण्णऽद्वाणोमे, तिविहं पुण कारणं समासेण ।
गेलणे पुष्टवुतं, अद्वाषुवरिं इमं ज्ञोमे ॥ २३१॥ त्वे
अद्वाणे उवरिं सोलसमे उद्देसो भणिहि । इमं ओमं पहच्च
भणिह - ॥ २३१॥
- भा. ४८९९ -- पिण्णंधीयं भिण्णं, पिण्णंधायं तु भिण्णऽभिण्णं तु ।
जह कप्पति दोणहं पि, तमहं बोच्छं समासेण ॥ २३२॥ न दब्ड मिन्नं अमिन्नं
पिण्णंधीयं णियमा विधिभिन्नं छट्ठैंभंगे, पिण्णंधायं चउत्थ-
ततिएसु भंगेसु, दोणह वि साद्वासाहुणीयं जहा कप्पति तहा संखेवओ
भणामि ॥ २३२॥
- भा. ४९०० -- ओममिम् तोसलीए, दोणह वि वग्गाण दोसु सेतेसु ।
जयणटिन्याण गहणं, भिण्णाभिण्णं च जयणाए ॥ २३३॥
ओमकाले तोसलिविसयगया साधुसाधुणीओ य एते चेव दो
वग्गा दोसु सेतेसु ठिता, एकममिम् सेते संजता ठिता अणमिम्
नितिए सेते संजतीओ ठिताओ । "जयणटिन्यति" - एसा चेव -
विधी यं अणेसु ठिता, उस्सगेण एगसेते ण ठायंति । अधवा
वर छ ५५५
"जयणटिन्य"ति - साधुसाधुणीपायोग्यं विहिं गाहेता सेते जे ठिता,
गहणं करेति । चरिमभंगे दब्बतो भिण्णं ततियभंगे वा दब्बतो अभिण्णं,
पिण्णंधीयं छट्ठैंचभेसु भंगेसु दब्बओ भिण्णं, चउत्थभंगे वा दब्बतो
अभिण्णं । "जयण"ति - जतीप चरिमभंगासति ततियभंगे, पिण्णंधीयं
छट्ठैंगासति घंघमे, घंघमासति चउत्थे ॥ २३३॥ चोदकाह - "को
णियमो तोसलिङ्गहणं"? आचायार्ह -
- भा. ४९०१ -- आमुगदेसे वासे-य विषा वि तेण तोसलीगहणं ।
पायं च तत्थ वासती, पठरपलंबो वि अणो वि ॥ २३४॥
आमुगदेसो णतिसलीलादीहि जलवहुलो, सो अंगलो भवति,
स्ता / एक. अणं च तम्म घरिसेण विषा वि सूर्सं णिष्पञ्जति सारणिपाणि-
एहिं, अणं च किल तोसलीए घरिसति, अणादुटठी न भवति, अणं
च किल तोसलीए पठरपलंबो, तेण तोसलिङ्गहणं क्यं । इवरहा अणो
वि जो एरिसो विसभो पठरपलंबो य तत्थ वि एसेव विधी ॥ २३४
- भा. ४९०२ -- पुच्छ सहुभीयपरिसे, चउभंगो पठमगो अणुणातो ।
सेसतिएणाणुणा, युरुगा परियटटणे जं च ॥ २३५॥
- गा. २३३ ज्ञमुत्तं एत्थ सीसो पुच्छति - "जं सुतं दोणह वि वग्गाण, द्वैसु
सेतेसु"ति, एत्थ पुढो ठियायं संजतीयं वा डुक्सं वावारो बुज्जति, अ-
दोसदंसी य पुढो सेते ठवेह, जतो य दोसा समुप्पञ्जंति तं ण घेत्तच्छ,
आगमे य पठवाबिज्जा, अतो संसतो किं परियटियव्वाओ न
परियटियव्वाओ "? आयरिजो भणइ -- णात्यि कोइ णियमो
जहा अवस्तं परियटियव्वाओ य व ति, जह पुण पठवावेता
णायओ परियटटइ तो महतीए णिज्जराए वटटति । अथ अणायओ णा
पालेइ तो अतिमहामोहं पकुठवइ वीहं संसारं णिठवतेइ । तो -
केरिसेण परियटियव्वाओ ? को वा परियटटणे विधी ? अतो
भणिति - " सदू भीयपरिसो"ति, एतेहिं दोहिं घुदेहिं चउभंगो ×
कायव्वो - सदू भीयपरिसो १ सदू अभीयपरिसो २ असदू भीत-
परिसो ३ असदू अभीतपरिसो ४ । खितिवलसंपण्णो इंदियपिण्णगह-

समत्थो धिरचितो य आहालवधिसेवाणि च ते पाठगगाणि उप्पुएँ च्चा
समत्थो, एरिसो साधू जस्त सलवो सादुकाहुणिकागो मया ण किं
च अकिरियं करेति, मया लंपात, एरिसो मीयपरिसो, एत्य पठम-
भंगिलस्त परियटदणं अणुण्णायं, सेमेतु तिषु भेष्टु पाणुण्णायं । अह
परियटदति तो चउगुँ । "परियटगे जं च" ति-वितियभंगिलो -
अष्टपणो सहू अभीतपरिसराणतो जं ताबों सच्छंदपयाराओ काहिंति
तं पावति । ततियभंगिलो पुण असदुक्षग्लो तासि अंगपच्चंगसंठाणं
चारुलविषयेहियं वटदुं समावरइ तं पावति । चरिमे य ततियभंग-
दोसा दटठवा ॥२३६॥

- मा.४९०३ -- जति पुण पब्बावेती, जावज्जीवीए ता उ पालेति ।
अणासति कप्ये वि हृ, गुरुगा जं निज्जरा विरला ॥२३६॥
पठम-भंगिलो "जह"ति - अङ्गुवगमे, किनबुवगच्छति?
ताओ पब्बावेतु, जति ता पब्बावेति तो विधीए जावज्जीवं -
परियटटेति, "पुण" चिति-विसेपे, किं विसेह ? इम - सो पठम-
भंगिलो जह जिणकप्यं पडिवजिज्ञाशो अणं च अज्जाओ परि-
यटियव्वातो, किं करेउ ? जह नत्य गच्छे अणो परियटटगो
तो विरविक्षिप्याओ अहिण्वाओ, दिशेर तस्त समप्येँ जिणकप्यं व्य
पडिवज्जात । अह नत्य अन्नो परियटटगो तो मा जिणकप्यं पडिव-
ज्जात ताओ चिच्य परियटटगो । एवं विसेति । किं एवं भण्णति? उ-
उच्यते -- अणवटटावगस्तासति जेति जिणकप्यं पडिवज्जति तो -
चउगुरुगा ! अणं च जिणकप्यटिठ्यस्त जा यिज्जरा त्रुतो यिज्जराओ ता
विधीए संजतीओ अगुपालेतस्त विज्जेतरा यिज्जरा भवति ॥२३६॥
इदाणि "जयणटिठताण गहणं भिणगा-भिणं च जयणाए" च एवं - जे
पच्छां, एस्त सुळवं अव्वरत्यते भणितो । इदाणि को विसेसऽन्यो?
भण्णति - "जयणटिठय"ति - इमाए जयणाए ठिता --

- मा.४९०४ -- उमयगणी पेहेतुं, जहि सुळं तत्य संजती ऐति ।
असतो च जहिं भिणं, अभिणे अविही इमा जयणा ॥२३१॥
जो उमयगणोवेओ गणी सो ओमकाले तोसालिमादी -
अणगविसए चलंपउरे गंतुं दो खेता गीयत्येण पडिलेहावेति, अप्यणो
वा गीयत्येतरसहितो वा पडिलेहेति, जेतु सुळंओदणं लब्धति तेसु
ठायंति, जह दो एरिसे जत्य खेते तो जत्य सुळं ओदणं लब्धति तत्य
तत्य संजतीओ ठवेति, जत्य पुण यज्ञभीसं ओदणं लब्धति तत्य
अप्यणा ठायंति, यत्य यिन्निसोलवेत्तें ताहे जत्य मीसं लब्धति
तत्य संजतीओ ठवेति, अप्यणा यिन्निसलवेत्तेसु ठायंति । "असति"
ति सठवेसु वेव खेते यिन्निसला पलंवा लब्धंति, ताहे जत्य विधि-
भिणा लब्धंति तत्य संजतीतो ठायेति, अभिणे अविधिभिणेसु
वा अप्यणा ठायंति, थध सञ्जेषु यिन्निसा अविधिभिणा वा -
लब्धंति ताहे इमं पठणगं जयणाए दरैति ॥२३७॥

- मा.४९०५ -- भिणाणि देह भेदुण वा वि असती पुरो व मिंदंति ।
ठायेति ताहे समजो, लारेव जयंति तेसऽसती ॥ २३८॥
जत्य संजतीतो ठविहकाना तं खेते पुव्वानेव अप्यणो मावेति, जा
कहं ? उच्यते -- जाहे णीण्या चलंका ताहे संजता भण्णति - "भि-

उजाणिं जाणिं ताणिं अ-ठं देह ” । अह ते गिही भर्णति - “ जन्त्य
प्रिष्ठणाणि धोवेहिं वा प्ता संथर्वेति भिष्ठेहिं ताहे भर्णति गिही-
“ अ-ठं भेत्तुयं देजह, ए कप्पति अम्ह एरिसे धेचु ”, “ असति ” ति- हुचिजिडि
जाहे भेचु पर्वेति भर्णति वा - “ अम्हे एत्तियं हिविष्पदं य याणामो ”,
अभिष्ठे वेव पण्डमैति ताहे ते वेव संजता गिहभायणे वेव ठिया
तेसिं गिहत्यायं पुरतो भिन्दंति ताहे गेणहंति । एवं कोरमाणे तेसिं
गिहत्यायं गाढं भावणा उप्पजइ - “ ए कप्पह पतेसिं अभिष्ठणाणि
धेचु ” ति । एवं ते भेचु देहंति । एवं जाहे माविदं भवति सेतं ताहे सम-
प्तीतो तत्थ नर्वेति । “ ता एवं जयंति तेसः सइ ” ति-तेसिं संजताण -
असतीए छावडेचु वा केण-ति कारणेण संजतेचु ताहे ता एव संजतीओ
- जाओ तत्थ थेरियाओ ताओ एतेव पुच्छुतेण जयणाए विहाणेण
सेतं भार्तीता ठायंति ॥२३८॥

^५
पा. २३३ इदायिं “ गठं पिण्डाभिष्ठणाय जयणाए ” ति अस्य व्याख्या -
भा. ४९०६ -- भिष्ठासति वेलाति-कळमे य गेणहंति थेरियाऽभिष्ठे ।
॥२३९॥

वा दारे गिहुमतिंती ठागासति भिंदती गणिणी ॥२३९॥
जति सेतं विधिभिष्ठणभावणाए ए सक्केति भावेचु ताहे भिष्ठणाय
असति जाव गिहत्येहिं भिंदावेति, अप्पणा वा जाव गिहत्यायं
पुरओ भिंदंतीओ अच्छंति ताव वेलातिकमो भवति ताहे जाव -
थेरियाओ ताओ अभिष्ठे अविधिभिष्ठे य गिणहंति, तरुणीओ -
विहिभिष्ठणाणि ओदणभर्तं च गिणहंति, एतेण विधिणा हिंडिता -
सहिणयटठातो वसहिदारे ठिच्चा जे ते अभिष्ठणा अविधिभिष्ठणाय
ते विधिभिष्ठे करेता वसहिं अतिंति, “ ठागासति ” ति-जति दारे -
ठाओ जन्त्य ताहे पविसिता ताणि अभिष्ठणाणि अविधिभिष्ठणाणि
य पवित्रिणीए पणामंति, सा गणिणी ते विधिभिष्ठे करेति ॥२३९॥
आह - किं कारणं तल्लीणं पडिग्गहणाए सामुद्दिसणाए वा अभिष्ठण -
अविधिभिष्ठणं वा ए दिज्जति ? उच्यते --

भा. ४९०७ -- कवसंतरुक्खवेग-च्छताइसु मा हु शुम्प्पे तरुणी ।
तो भिष्ठणं छुभ्मति पडिग्गहेचु ए य दिज्जते सकलं ॥२४०॥
कष्टायांतरितं कक्षांतरं, यथा स्तंभेनांतरितं स्तंभांतरं, अहवा
उक्खो-कव्खा, अंतरभिति - स्तनांतरे, उक्खो णाम परिधाण-तत्त्वस्स
अब्धभंतरव्यूलाए उवरि कणे णाभिहिठाउ उक्खो भणति, संगच्छ-
काकारा वामपासात्त्वया वेगच्छिया भणति, आदिसद्वातो अणतरे
वत्यंतरे, एवकादितायेचु मा तरुणी पूमेस्सति-स्थापयिष्यतीत्यर्थः,
एतेण कारणेण भिज्जग्गहणकाले अभिष्ठे अविधिभिष्ठणं वा ए च्छुहंति
पडिग्गहे तासिं, ए वा भोवणकाले तासिं तं दिज्जति, “ तो भिष्ठणं
छुहंति पडिग्गहेचु ” ति पाढंतरं, तो इति - तेणं कारणेण तल्लीणं
पडिग्गहे यि विधिभिष्ठणं छुभ्मति, भिज्जग्गहणकाले गेणहंतीत्यर्थः ॥
॥२४०॥

भा. ४९०८ -- एवं एसा जयणा, अपरिग्गहितेचु तेचु सेतेचु । ठोई
तिविहेचु परिग्गहिए, इना उ जयणा पुणो होति ॥२४१॥
पुच्छवद्धं कंठं । तिविहे ति-संजता संजईओ उभयं च ॥२४१॥ तीसे

गाहार पच्छदस्त इमा विभासा --

भा.४९०९ -- पुठ्वोगहिते लेते, तिविहेण गणेण जतिगणो तिविहो ।

एज्जाहि तयं सेत्तं, ओमे जयणा तहिं का पू ॥२४२॥

जं सेत्तं पुठ्वं उग्गहियं तिविहेण गणेण तिविधगणस्स वा -
अण्णतरेण गणेण, संजतेहिं संजतीहिं उभरेण् तिं एस तिविधो व
गणो, तं चेव सेत्तं तिविधो गणो एस-संजता संजतीबो उभयं वा,
एते ओमकाले असंथरंता आगता, तेसि आगयाणं तेहिं ठायमाणेण
का ठायवै जयणा, तेसि वा वत्थव्वाणं दायव्वे का जयणा? ॥२४२
अतोभण्णति --

भा.४९१० -- आयरियवसभभिसे-गभिक्खुणो पेल्लःलंभे ण वि देते। वर्णो

युरुगा दोहि विसिठाता, चतुरुरुगा दीव जा मासो ॥२४३॥

वत्थव्वाणं आगंतुगाण वा जो संजयपरिग्गहो सो इमाणं -
चउण्हमण्णतरस्स होज्जा, आयरियस्स वसभस्स अभिसेगस्स भिक्खुणो
वा, आगंतुगाण वि एते चेव चररो भेदा, संजतीण वि वत्थव्वा-

गंतुगीण एते चररो भेदा कायव्वा, इमा उच्चारणा - पवत्तिणी
वसभी अभिसेया भिक्खुणी। अत्राचार्यः प्रसिद्धः इह उपाध्यायो -
वृषभानुग इति कृत्वा वृषभैत्यकृतः, इह उनः इत्वा भिषेदेन आचार्य-
पदे अभिषिक्तो यः सोऽभिषेकः, अहवा गणावच्छेदक अभिषेकः,
शेषा भिषकः प्रसिद्धाः। एतेसि इमा चारणिका - आयरियपरिग्ग-
हिते सेत्ते जति अण्णो आयरिओ आगओ, जति सो वत्थव्वो सेत्ते
पहृप्पते पठरभत्तपाणे अण्णतो जलभृप्ते ण देति ठाणं आगंतुगाणं क्ल।

जं सो आगंतुगो हिंडतो पाविहिति तं सो वत्थव्वगो स्थवं पावति।
अहे ण पहृप्पते सेत्तं सो य आगंतुगो बला पेल्लिभो ठाति भणइ क्लैं
य-“कोऽसि तुम्भुं”, तस्स वि चरुरुं, जं च ते वत्थव्वा पाविहिति
तण्णिष्टफ्णं स्थवं आगंतुगो एगो पावति। एत्य एय पच्छितं उभय-
गुरुं भवति। सो चेव वत्थव्वगो आयरिओ वसभस्स आगंतुगस्स ण
देति क्ल। वसभो वा आगंतुगो वत्थव्वं आयरियं बला पेल्लिभो - उं
ठाति क्ल। एते पच्छिते तवगुरुगा काललहू भवंति। सो चेव वत्थव्वा-
यरिओ अभिसेगस्स ण देति क्ल। सो वा आगंतुगो अभिसेगो वत्थव्वं
आयरियं पेल्लिभू ठाति क्ल। एते पच्छिता तवलहुगा कालहुरू। सो
चेव वत्थव्वगो आयरिओ आगंतुगभिक्खुस्स ण देति क्ल। सो वा -
आगंतुगो भिक्खु वत्थव्वं आयरियं पेल्लिभू ठाति क्ल। एते पच्छिता
उभयलहुं। इवाणिं वसहस्स पुठ्वटिठयस्स आयरिओ आगओ जति
वसभो ण देति ठाणं तो क्ल। आयरिओ वा पेल्लिभू ठाति तो क्ल।
एत्य वि एते उभयगुरु पच्छिता। पुठ्वटिठतो वसभो आगंतुगो

उभयं तुगस्स विभिसो जति ण देति तो क्ल, एते पच्छिता
तवगुरुगा। वसभो वत्थव्वं आगंतुगो अभिसेगो ण देति तो क्ल,
पेल्लेति वा तो क्ल, एते पच्छिता कालहुरू। वसभो वत्थव्वो भिक्खु
आगंतुगो ण देति क्ल पेल्लेति वा क्ल। एते पच्छिता उभयलहुं। एवं
अभिसेगेणवि पुठ्वटिठएणं आयरियादिषु एते चेव चत्तारि गमा -
कायव्वा। एते चेव पच्छिता। एवं भिक्खुणा वि पुठ्वटिठएणं आय-
रियादि आगंतुगेषु चरुषु एते चेव चत्तारि गमा। एते चेव पच्छिता।

एवं एते सोलस गमा । अधवा १तेषु वेव सोलसु गमेषु पच्छतादेसो
इमो मण्णति - "चुगुरुगादी व जा नासो" ति - आयरिओ -
आयरियस्स ण देति हङ्, सो वा पेल्लेति हङ् । आयरिओ वसभस्स ण
देति हङ् सो वा पेल्लेति हङ् । आयरिओ अभिसेयस्स ण देति ०,
सो वा पेल्लेति ० । आयरिओ भिक्खुस्स ण देति ०, सो वा पेल्लेति
० । एवं एत्य वि ते वेव सोलसगमा । एवं वेव पच्छतं ज्वरं सत्वत्य
आयरियस्स उभयगुरुं । वसभस्स तवगुरुं, अभिसेगस्स कालगुरुं, भिक्खुस्स
उभयलहुं । २४३॥ संजयाण संजतपद्मे एते सोलस विकप्या मणिता, -
सेसविकप्पदरिसणत्यं इमं भण्णति -

मा.४९११ -- एमेव य भयणादी, सोलसिया एकमेककपक्षमिम् ।
उभयमिम् वि यायवा, पेल्लमलेये य जं पावे ॥२४४॥ देंते

"एकमेककपक्षमिम्" ति-एकमेकजिपक्षमो, अण्णो वि संजति-

अनागंतीसु पद्म-
तिज्ञ मादियासु
न्च उसु०

पक्षमो वेव, वत्थल्लासु पवत्तिणिमादियासु चउसु० एमेव सोलसिया -
ठायेयवा, इमा भयणा कायवा - "उभयमिम् वि यातव" ति, उभयं
संजतासंजतीओ य, वत्थल्लवाणे चउहणं एत्य वि सोलभंगा । अधवा
चउविवधसंजतिपरिग्हिष्यु उभयणाधिवो चउविवधो आगंतुगा वि उं
चउविवहाहिं संजतीहिं एत्य वि सोलसगमा, चउविवहाणे० चउविव- संजतोहि
हेहिं आगच्छमाणेहिं एत्य वि सोलस विकप्या भवंति, एते सब्बे
चउसदिनपगारा, सब्बेषु वि पच्छतं पूर्ववत् । अधवा अयमपरो विक-
ल्पः - एकमेककपक्षमिम्ति, एकमेककपक्षमो णाम जो उभयगणो प
भवति सेषु सोलसिया भयणा कायवा । तं जहा - संजयाण संजरहिं
एत्य सोलस भंगा कायवा । संजतीयं संजतीहिं एत्य वि सोलेस भेगा ।
ईहिं एत्यवि सोलेस० संजतीयं संजरहिं एत्य वि सोलस० "उभयमिम् वि यायवं" ति- उभयं
णाम उभय-ज्ञानाधिवो, सो य चउविवहो वेव आयरियादि तप्य-
रिग्गहिष्यु सेतेषु चउविवहेहिं आगंतुगसंजरहिं संजयाण० सोलस भंगा ।
अहवा उभयपरिग्गहिष्यु सेतेषु चउविवहाहिं आगंतुगसंजतीहिं सोलेस-
भंगा अहवा उभयपरिग्गहिष्यु सेतेषु उभयणाहिवो आगच्छेज्ज एत्य चुत्यित्वा
वि सोलस भंगा । अधवा चउविवधसंजयपरिग्गहिष्यु उभयगणो चउ-
विवधो, एत्य वि सोल्स० अधवा चउविवधसंजतिपरिग्गहिष्यु उभय-
गणो चउविवधो एत्य वि सोल्स०, सब्बे ज्वरं सोलस भंगा, चोयालं
भंगसयं । एतेषु पच्छतं पूर्ववत् । इमं पदं सत्वत्याशुवादी । "पेल्ल-
मलेये य जं पावे" ति- अपद्व्यप्तं सेतेषु आगंतुगा जति वला पेल्लउ-
ठंति तो जं वत्थल्लवा गच्छमाणा ओनोदरियादिणिगता या जं
विराहणं पावंति० । अध वत्थल्लवा पहुप्पमाणे सेतेषु य देति तो जं
आगंतुगा जडता पिराहणं पावेति तजिनज्जणं सत्वं वत्थल्लवाण -
पच्छतं ॥२४५॥ आह चोदकः - "जति एयं पच्छतं भवति तो - प्रतित्यं
सपक्षस्स द्वूरंद्वूरेण होयवं" । आचार्याहि - अज्ञस्स सेतस्स अलंभे -

मा.४९१२ -- चउवग्गो विहु अच्छठ, असंवरागंतुगा उ वच्चंतु ।

वत्थल्लवर उ असंधरे, मोहूग गिलाणसंधादं ॥२४६॥

चउवग्गो णाम वत्थल्लवा संजता संजतीतो वि, आगंतुगानि
संजता संजतीओ य । एते चउरो वि वग्गा । एगसेते अच्छंतु, जति

संघरणि न अच्छरो कायद्यो, हुक्क्वो धन्माद्यै, यस्यात्तत्र वर्तन-
मस्ति, हुक्क्वो अर्थप्रदयने, इन दर्शयति - चउबग्गो जह य संघरणि
तहिं तिबग्गो बिहु अच्छठ, तिबग्गो याम- वत्थठवगसंजय- संजईओ
आगंहुगसंजया य ! तिबग्गासंधेरे आगंहुगा गच्छति । अध तेसि गिलाणो

ल्पा होज्ज तो गिलुणो संस्कृतो अच्छति सेला गच्छति । अधवा तिबग्गो
वत्थठवगसंजयसंजयती आगंहुगसंजयतीओ य एत्थ भयणा भण्णति - जह
अज्ञ खेत्त आसहजं संजतीय वा गच्छतीय जिप्पच्चवायं ताहे वत्थ-
ठवगसंजतीओ गच्छति, अह तासि गिलाणी होज्ज तो मोहुं -

गिलाणिसंयाहं सेलाहु गच्छति । अह द्वूरे खेत्त संजतीय य सपच्चवायं ताहे
वत्थठवगसंजतीतो आगंहुगसंजतीतो य अच्छति । एत्थ भण्णति - ×
वत्थठवग्गो असंधेरे मोहूय गिलाणसंयाहं सेला सव्ये गच्छति । इदाणि
“हुबग्गो बिहु अच्छठ” - हुबग्गो याम वत्थठवगसंजयता आगंहुग-
संजया य, अह द्वूरे खेत्त संजतीय असंधेर ताहे आगंहुगा गच्छति, जति -

गिलाणो तो मोहूय गिलाणसंयाहं चाडनं गच्छति । अह तं आगंहुगभद्यं
खेत्त आगंहुगा वा लेदेसिवा असेउण्णा वा ताहे वत्थठवा असंधेरे -
गच्छति । मोहूय गिलाणसंयाहं ति । अधवा दोणह वि संजयवर्गायं
वालबुद्धबलहुसारीं अच्छति सेला तुणह वि वग्गायं गच्छति । अधवा
हुबग्गो वत्थठवगसंजतीजांहुगसंजतीधीय य, एयासि अप्पणो सट्ठाणे
पिणगपणविधि जहा संजयायं संजयी पहुङ्क्व जिग्गमणे भण्णियं तहा - नं
भण्णियवं ॥२५॥ इमो संजतीयं जिग्गमणे विसेसो --

भा.४९१३ -- पथेव संजतीयं, बुद्धी तरुणो जुंगितगमादी ।

पादादिविगलतरुणी, य अच्छते दुद्धिद्धतो पेसे ॥२५६॥

एत्थ दुग्गमेदो कायब्बो- बुद्धीयं तरुणीय य । तरुणीतो -

जिप्पच्चवाते गच्छति । बुद्धीओ अच्छति, जुंगियायं जुंगितायं वा
जुंगियायाओ गच्छति । जुंगिता दुविधा - जाति सरीरेण य । जाति-
जुंगिता गच्छति । सरीरपादादिजुंगिता तरुणीओ य सपच्चवाय -
अच्छति । सेला दुद्धिद्धमाइ गच्छति ॥२५६॥

भा.४९१४ -- एवं तेसि ठितायं, परेण वा वि अहव मीसायं ।

ओमस्मि असंधरये, इमा उ जतणा तहिं पगते ॥२५७॥

एत्थ एवमित्यवधारणे येन प्रकारेणौपदिष्टं परेण जिस्तामणे खेत्त
अण्णतरवग्गस्स “मीसे” दो तितिण चत्ताति वग्गा पगसेते ठिता
साधारणमित्यर्थः, ओऽक्काले असंधरतायं पलंवाधिकारे पगते इमा
जयणा तेहिं पलंवग्गहेण भण्णति ॥२५७॥

भा.४९१५ -- ओदणीसि जिप्पी- लुक्क्वडे पक्क आम परेणे ।

दारगाहा. साहारणसंयामे, परमामे भाक्तो वि भए ॥२५८॥

ओदणा दिपदेलु लुक्क्वडे साहारणपरव्यामपता चारेयछावा ॥२५८॥

“ओदणहैति एवस्स इदा विभासा” --

भा.४९१६ -- वर्तीसाई जा ए-झ घासो लानं द य वि य से हाणी ।

आवासप्पु अल्लहु, जा छान्दासे य उ पलेणे ॥२५९॥

ओदणस्स भरीसं घासा पुरिलस्स आहारो, ते एकेण घासेण

पुषता लम्भति, एकतीसं ति दुर्तं भवति, तेहिं अच्छठ, जति से

आयासंयमादिया जोगा य परिहायंति मा य पलंवे गेणहउ ।

"जा एकको धासो" तिः, एत्य छापी दंसिज्जति - दोहिं लंवेहि
ऊणा वर्तीसं लंवणा लब्धंति, तीसं ति बुत्तं भवति। तेहिं अच्छठ,
जति से आवस्सयमादिगा जोगा ण परिहायंति, मा य पलंवे
गेणहतु। एवं एककेकलंवण परिहायीए ताव येषच्चं जाव एकको लंवेहि
लब्धति, तेणेककेण अच्छठ जति से आवस्सयमादिया जोगा ण -
परिहायंति, मा य पलंवे गेणहेउ। एककधासो वि ण लब्धति पकं
दिवसं ताहे खमणं करेत्ता अच्छठ जति से आवस्सयमादिया जोगा
न परिहायंति, मा य पलंवे गेणहतु। वितियदिणे पार्हु वर्तीसं
एता ४ लंवणे एत्य वि पारणदिवसे एककेकलंवणपरिहाणीए अच्छठ, जाव
एकको धासो, जइ से आवस्सयमादिया जोगा न परिहायंति।
पारणदिवसे एकको वि धासो ण लद्वो ताहे छटनं करेउ, छटठपारणे
वर्तीसादि जाव धासो वि ण लद्वो ताहे अटनमं करेउ, जति से -
मन्त्र्य परिहाणी। "जा" इत्यनेन समणे वहढी दंसिता, समणविडिया ५
पारणे अलभंतो खमणं करेइ जाव छम्मासं संपत्तो, जति से आवस्सय-
परिहाणी परित्य, मा य पलंवे गेणहतु ॥२४९॥ सग्गामे जोदणे ति-

गा. २४८ गतं। इदाणिं परर्गामे --

भा. ४९१७ -- जावतियं वा लब्धति, सग्गामे सुद्ध सेसपरगामे।

मीसं च उवक्खडियं, सुद्धज्ञवपूरयं गेणहे ॥२५०॥ त्वे उत्तिङ्गु उणं

तेण ५ जावतियं सुद्धोदणं सग्गामे लब्धति जतिरौण संयररैति जो जति-
एष वा संयरति तं परर्गामाओ ओवणं सुद्ध आणेयव्यं। ओवणे ति
गतं। इदाणिं "मीसे" ति - पच्छां, ओवणं जया सग्गामपरर्गामेसु
पञ्जतियं ण लब्धति ताहे सग्गामे जं उदवणं मीसुवक्खडं दव्वभावतो
भिणं तं सुद्धज्ञवपूरयं सग्गामे गेणहति ॥२५०॥

भा. ४९१८ -- तत्थ वि धेष्पति जं मी-सुवक्खडं दव्वभावतो भिणं।
दव्वाभिष्णविमिस्सं, तस्सऽसति उवक्खडं ताहे ॥२५१॥

"तत्थ" गाहा पुव्वेदं जति तस्स सग्गामे असती ताहे -
तम्मीसोवक्खडं दव्वभावतो भिणं परर्गामतो सुद्धस्स अज्ञवपूरयं -
आणेति। "दव्वाभिष्णविमिस्सं तस्सऽसति उवक्खडं ताहे" पच्छां,
जइ तं पि ण लब्धइ तांहे सग्गामे चेव जे ओवणं मीसोवक्खडं ततिय-
भंगे दव्वतो अभिणं तं सुद्धज्ञवपूरयं गेणहति, जति सग्गामे ण -

गा. २४८ लब्धति ताहे तं चेव परर्गामातो आणेति ॥२५१॥ इदाणिं "पि-
मीस्सं" तं ठप्पं ताव, कमपतं पणगपरिहाणिं ताव भणामि-जाहे
सुद्धोदणं मीसोवक्खडं च पञ्जतियं ण लब्धति ताहे चेव सुद्धमीसो-
वक्खडा सग्गामपरर्गामेसु पणगपरिहाणीए उरुग्गामाविसुद्धस्स - गा
सुद्धोदणस्स मीसोवक्खडस्स च अज्ञवपूरयं गेणहति। एत्य लक्षणं जं
जं अवराहपदं अतिळक्षमति तं तं शाध्यारे ठपेयव्यं। तम्मि वि - उ
अलङ्घमाणे घसराइंदियदोसजुत्तं सग्गामपरर्गामेसु अज्ञवपूरयं गेणहति,
एत्य घसराइंदिया आहारे ठिया। तम्मि वि अलङ्घमाणे। पण्णर-
सराइंदिएहिं सग्गामपरर्गामे अज्ञवपूरयं गेणहंति। एत्य पण्णरस-
राइंदिया आहारे ठिया। एवं जाव पणुवीसा राइंदिया, तेहिं
वि अलङ्घमाणे इमं भणति -

भा. ४९१९ -- पणगाति मासपत्रो, ताहे णिम्मीसुवक्सङ्गं भिण्णं।

निम्मीस उवक्सडिये, गेणहति ताहे ततियमंगे ॥ २५२॥

“णिम्मीसं नप्पं”ति जं पुढवं तमिंदाणिं भण्णति - “जाहे -
भिण्णमासमिकर्कंतो मासलहुं पत्तो ताहे सग्गामे णिम्मीसुवक्सङ्गं -
अोदणमीसोवक्सडापूर्वकर्त्तव्याद्वचभावतो भिण्णं अज्ञवपूरव्यं गेणहति, सग्गामे अलब्धमाणे तं चेव
परग्गामातो अज्ञवपूरव्यं आणेइ। जाहे तं चरिमभंगे ण लब्धति ताहे
सग्गामे ततियमंगे दवत्तो अभिण्णं णिम्मीसोवक्सडं अज्ञवपूरव्यं -
गेणहति, असति सग्गामे तं चेव परग्गामातो अज्ञवपूरव्यं आणेति।

५ गा. २४८

भा. ४९२० -- एमेव पउलिताप - लिते य चरिम_ततिया भवे भंगा।

ओसहिफलमादीसू, जं चाइण्णं तयं नेयं ॥ २५३॥ वा तिण्णत्यं

“एवं” अवधारणे। किं अवधारेति ? उच्यते - जं अतिकर्कंतं
तं अवधारेति, “पक्कं” ति- पक्कं णाम जं अग्गणा पठलियं, जहा
वा_इंगणं इंगुप्रकृणगोविलंविं वा अटेरगमादि, एयं पि ओदणमीस- अन्न
णिम्मीसोवक्सडस्स वा सग्गामे चरिमभंगेण अज्ञवपूरव्यं गेणहति, असति
परग्गामतो चरिमभंगेण चेव आणेति, चरिमभंगासति एयं चेव ततिय-
भंगेण सग्गामतो परग्गामतो वा अज्ञवपूरव्यं आणेति। पक्कासतीए
“आमं”, आमं णाम जं अप_उलियं, अग्गणा ण पक्कं ति, अणेण
वा केणह पगारेण न पक्कं, णिज्जीवं च, जहा_कयलुंगं चिक्किं_लं
जरदुठतपुसादि वा, एयं पि चरिमभंगे सग्गामे परग्गामेषु अज्ञव-
पूरव्यं गेणहति, चरिमभंगासति ततियभंगेणगामेषु अज्ञवपूरव्यं गेणहति
“ओसहि” पच्छङ्गं, ओसधी धणाईं तिक्कला अंवातिया, एतेसिं मज्जे

६/३

म्परस्तग्गा

x

पुवमादि

भा. ४९२१ -- सगलासगलाइन्ने, मिस्सोवक्सडिते णत्य हाणीओ ।

जतितुमिमिस्तग्गहणे, चरिमदुगे जं च१णाइण्णं ॥ २५४॥

इमाए गाहाए आइण्णणाइण्णविभागो दंसिज्जति - पुढव-
द्देण आइण्णं पच्छद्देण आणाइण्णं। सगलं जं ततियमंगे दवत्तो अभिण्णं
तं दुविहं - ओदणं भीसोवक्सडं निम्मीसोवक्सडं च, असगलं जं -
चरिमभंगे दववभावेहिं य भिण्णं तं पि दुविधं - ओदणमीसोवक्सडं
निम्मिस्सोवक्सडं च। एयस्स जं जं अप्पदोसतरं पदं तं पुढवं सग्गाम -
परग्गामेहिं चारेयद्वं जाव णिम्मिस्सोवक्सडं आणाइण्णं ण पावह।
एयम्म आइण्णभेदे पवातो पदं संकमंतस्स पणगपरिहाणी णत्य।
कुतः ? उच्यते - आइण्णतेणतो अपायचित्तितणओ य। “जइउं”
पच्छङ्गं, जइउं पुण पणगपरिहाणीए जाहे मासं पत्तो ताहे णिम्म-

स्सोवक्षडस्स अणाइणप्रस्स गहणं करेति, "चरिमडुगि" ति चउत्थ-
ततियमंगेसु ति बुत्तं भवति, जं च ति जम्हा एवं पणगपरिहाणिपत्तो
गेणहति तम्हा एमादि अणाइणं जायव्वं, अहवा जं चऽणाइणं
ति- जं च अणं पि एवं पणगपरिहाणीए धेष्पति तं सव्वं अणाइणं
पायव्वं। चोदगाह - "आइणाऽणाइणेसु दोसु वि णम्मीसोवस्सहं
विट्ठं कहं रणमाइणं एगं अणाइणं"? अत्रोच्यते - सति णिम्मी-
सोवक्षडाभावे जं आयरियुपरंपरणं वालुकलाओ आदिणं पिम्मि-
सोवक्लङ्कं आसेविं तं आइणं, जं पुण तेहिं च्चेव वज्जसूरणकंवादि
णासेविं तं अणाइणं। अहवा जं आगमे अप्पे भोयणजाए बद्दुजिज्ञय-
धिम्मए एवमादिए पठिलिंदं तं अणाइणं, जं पुण अुणार्यं तं -
आइणं। चोदगाह - "णिज्जीवं कहमणाइणं"? उच्यते आगमप्रा-
माज्यात् ॥२५५॥

कैति चरिमडुगे नि
चउत्थतियमंगेसु द्वि
तुत्तं भवति

भा.४९२२ -- जति ताव पिहगमावी, सत्थोवहता व हौतःणाइणा।

तथ्यति किं पुण असत्थोवहता, पेसी पळवा य सरङ्ग वा ॥२५५॥ दू

विही पक्का भज्जिता भट्टो फुडिया तुसाविण्या पितुगा - डु
भण्णंति, अगणिसत्थोवहया जति ते वि अणाइणा, "किं ति-कहिं हूं
पुण विसेसो, किं विसेसेति? - असत्थोवहयतं पलवस्स उद्धकाल फळा
पेसी, पळवा तं मिलणं, सरङ्ग अवघटिठ्यं, एते असत्थोवहता कहं त्यैति
आइणा भविष्यन्तीत्यर्थं ॥२५५॥ एवं सव्वं परिते भणियं। परिते-
ति गयं। इदापि "साहारणे" ति भण्णति --

भा.४९२३ -- साहारणे वि एवं, मिस्सामिस्से य होइ भयणा उ।

पणगाह गुरुं पत्तो, सब्ब_विसोही य जय ताहे ॥२५६॥

साधारणं णाम अंतं, तत्थ वि चरिमततियमंगेसु मिस्से -
पिम्मिस्से य जहा पत्तेगे भणियं तहा भाणियव्वं, यवरं परिते जहा दा
ततियमंगे य लळभति तदा मासलहुगाओ उवरि उर्गमादिसु जत्थ -
पंचराइविया अब्भिहिया तं सङ्गामपरग्गामे गेणहति, एवं जाहे -
गुरुं मासं पत्तो ताहे साधारणस्स चउत्थभंगेण सङ्गामपरग्गामेसु -
गेणहति, तस्सऽसति ततियमंगे, अंतततियमंगासति "सब्बविसोही! य
जय ताहे" ति - इमा अविसोधी "आहाकिम्मयंविरिमेसु ति-सु उद्देसिक्केसु ×
पूतीकम्मे य मीसजाते य। वादरपाहुडियाए अज्जोयरए य चरि-
मदुगे। एते वज्जेउं सेसा उर्गमदोसा विसोहिकोडी, तत्थ वि
जं अप्पदोसतरं तं पडिसेवति, तं पि पण्गे परिहाणं पत्तो, जाहे ग
उर्गमातियावि न लळभंति तदुपरि पणगपरिहाणीए जाहे चउरुं
पत्तो तहा किं आहाकम्मं गेणहतु! ॥२५६॥ अह पढमवितियमंगा
गेणहतु, एत्थ

भा. ४९२४ -- कम्मे आदेसडुंगं, मूळुतरे ताहे विकलि पत्तेगे।

वादरकली अंते, ताहे जयणाए बुर्स्स ॥२५७॥

एत्थ दो आदेसा, आहाकम्मे चउरुंगा परिते, पढमविति-
एसु भेणेसु चउरुंगा, पायचिछत्तागुलोमें आहाकम्मं गुरुं, जुतागुं ड्र
लोमेपं पढमवितिया भंगागुरुंगा, जम्हा ब्रतलोवो, अधवा अहाकम्मं आ
उत्तरगुणो त्ति काडं लहतरं, पढमवितियागुणो त्ति काडं -
गुरुंगा, एवं कते आदेसडुंगे तहांवि कम्मभेव धेत्तव्वं णो पढमवितिया

मिम्मि

मंगा। किमिति ? उच्यते - आहाकम्ये जीवा अप्पणे वि जम्हा आ मारिया, पठमवितिएसु भेंगेसु पुण जीवा सद्वे अप्पणा मारेयवा। मोडे एतेण कारपेण आहाकम्यं धेत्तव्यं णो पठमवितिया मंगा। "कम्ये - आवेसदुर्गं मूलतरे" त्रि गतं। इदापिं "विकलिपत्रेग" त्रि - जदा आहाकम्यं ण लळभति तदा "कलि" त्रि पठमभंगो धेत्तव्यो "विकलि" त्रि - पतेगत्ति गतं। इदापिं "वादरकलि अण्ते" त्रि-जया पतेयसरीराणं पठमभंगो ण लळभति तदा पणगादिणा जाव उर्गमाविसु जयठ, चउलहुअं अतिककंतो चउगुरुं च पत्तो भवति तदा अण्ते वितिओ भंगो धेत्तव्यो, वादरो णाम वितियभंगो, तस्मि अलळभमाणे कली धेत्तव्यो कली णाम पठमभंगो। "वादरकलि अण्ते" त्रि गतं। इदापिं "ताहे जयणापु बुत्तस्से" त्रि, जदा अण्तपठमभंगे वि ण लळभति ताहे जयणापु बुत्तस्स, जयणा जत्प जत्प अप्पतरो कम्यंधो, तं गेणहमाणस्स संजयो भवतीति वादक्यशेषः ॥२५७॥ एवं ताव संजयाणं जयणा भणिता। अह संजतीयं का जयणा ? उच्यते --

मा.४९२५ -- एमेव संजतीय वि, विहि अविहीं णवरि तत्प्य णाणतं।

सङ्खत्प्य वि सङ्गामे, परगामे भावतो वि भए ॥२५८॥

जहा संजयाणं भिणणाभिणे सङ्गामपरगामेसु जयणा भणिता तहा संजतीय वि भाणियवा, णवरि तासिं विधिविधिभिणापि

~~आभालिक्या संधेप्पति सङ्गामपरगामेसु य। पठमं छटनभंगो, ततो पंचमभंगो, ततो~~
~~धूम्या विहुनि~~ ~~चुत्तप्यभंगो उवउज्ज सङ्खं भाणियवा~~ ॥२५८॥ पलंवपगतं सम्मतं ॥

सूत्रापि -- जे भिक्खु अण्ठत्प्यएण वा गारत्प्यएण वा अप्पणो पादे इ/इ आमज्जावेज्ज वा पमज्जावेज्ज वा आमज्जावेतं वा पमज्जावेतं वा सातिज्जति ॥१५-१३॥

~~पुंखं तद्युद्देश्यस्तरेण तद्युद्देश्यरेण~~ ~~जात्र भौतिकारेण तद्युद्देश्यरेण~~ जे भिक्खु अण्ठत्प्यएण वा गारत्प्यएण वा अप्पणो पादे ~~(प्रत्येकं तद्युद्देश्यरेण) संवाहावेज्ज वा पलिमद्वावेज्ज वा संवाहेतं वा पलिमद्वावेतं वा सातिज्जति ॥१५-१४॥~~

जे भिक्खु अण्ठत्प्यएण वा गारत्प्यएण वा अप्पणो पादे तेलेण वा घणे वा वासाए वा यवणीएण वा मक्खावेज्ज वा मिलिंगावेज्ज वा मक्खावेतं वा मिलिंगावेतं वा सातिज्जति ॥ १५-१५॥

जे भिक्खु अण्ठत्प्यएण वा गारत्प्यएण वा अप्पणो पादे लोद्देण वा कळकेण वा उल्लोलावेज्ज वा उब्बदटावेज्ज वा उल्लोलावेतं वा उब्बदटावेतं वा सातिज्जति ॥ १५-१६॥

जे भिक्खु अण्ठत्प्यएण वा गारत्प्यएण वा अप्पणो पादे - सीओदगवियहेण वा उसिणोदगवियहेण वा उच्छोलावेज्ज वा - पधोवावेज्ज उच्छोलावेतं वा पधोवावेतं वा सातिज्जति ॥ १५-१७॥

जे भिक्खु अण्ठत्प्यएण वा गारत्प्यएण वा अप्पणो पादे फूमावेज्ज वा रथावेज्ज वा फूमावेतं वा रथावेतं वा सातिज्जति ॥ १५-१८॥

जे भिक्खु अण्ठत्प्यएण वा गारत्प्यएण वा अप्पणो कायं आमज्जावेज्ज वा पमज्जावेज्ज वा आमज्जावेतं वा पमज्जावेतं

वा सातिज्जति ॥ १५-१९॥

जे भिक्खु अणुरुत्थएण वा गारत्थएण वा अप्यणो कायं संवाहावेज्ज वा पलिमदावेज्ज वा संवाहावेतं वा पलिमदावेतं वा सातिज्जति ॥ १५-२०॥

जे भिक्खु अणुरुत्थएण वा गारत्थएण वा अप्यणो कायं तेलेण वा घण वा वासाए वा षणीएण वा मक्षावेज्ज वा मिलिंगावेज्ज वा मक्षावेतं वा मिलिंगावेतं वा सातिज्जति ॥ १५-२१॥

जे भिक्खु अणुरुत्थएण वा गारत्थएण वा अप्यणो कायं लोदेण वा कफ्ण वा उल्लालावेज्ज वा उच्चटटावेज्ज वा उल्लोलावेतं वा उच्चटटावेतं वा सातिज्जति ॥ १५-२२॥

जे भिक्खु अणुरुत्थएण वा गारत्थएण वा अप्यणो कायं सीओवगवियडेण वा उसिणोदगवियडेण वा उच्छोलावेज्ज वा - पधोयावेज्ज वा उच्छोलावेतं वा पधोयावेतं वा सातिज्जति ॥ १५-२३॥

जे भिक्खु अणुरुत्थएण वा गारत्थएण वा अप्यणो कायं फुमावेज्ज वा रयावेज्ज वा फुमावेतं वा रयावेतं वा सातिज्जति ॥ १५-२४॥

जे भिक्खु अणुरुत्थएण वा गारत्थएण वा अप्यणो कायंसि वर्णं आमज्जावेज्ज वा पमज्जावेज्ज वा आमज्जावेतं वा पमज्जावेतं वा सातिज्जति ॥ १५-२५॥

जे भिक्खु अणुरुत्थएण वा गारत्थएण वा अप्यणो कायंसि वर्णं संवाहावेज्ज वा पलिमदावेज्ज वा संवाहावेतं वा पलिमदावेतं वा सातिज्जति ॥ १५-२६॥

जे भिक्खु अणुरुत्थएण वा गारत्थएण वा अप्यणो कायंसि वर्णं तेलेण वा घण वा वासाए वा षणीएण वा मक्षावेज्ज वा मिलिंगावेज्ज वा मक्षावेतं वा मिलिंगावेतं वा सातिज्जति॥ १५-२७॥

जे भिक्खु अणुरुत्थएण वा गारत्थएण वा अप्यणो - कायंसि वर्णं लोदेण वा रुक्फेण वा उल्लोलावेज्ज वा उच्चटटावेज्ज वा उल्लोलावेतं वा उच्चटटावेतं वा सातिज्जति ॥ १५-२८॥

जे भिक्खु अणुरुत्थएण वा गारत्थएण वा अप्यणो कायंसि वर्णं सोओदगवियडेण वा उसिणोदगवियडेण वा उच्छोलावेज्ज वा पधोयावेज्ज वा उच्छोलावेतं वा पधोयावेतं वा सातिज्जति॥ २९॥

जे भिक्खु अणुरुत्थएण वा गारत्थएण वा अप्यणो कायंसि वर्णं फुमावेज्ज वा रयावेज्ज वा फुमावेतं वा रयावेतं वा सातिज्जति ॥ १५-३०॥

जे भिक्खु अणुरुत्थएण वा गारत्थएण वा अप्यणो कायंसि गंडं वा पिलंगं वा अरइयं वा असियं वा भगंदलं वा अन्नयरेण - तिक्खेण सत्थजाएणं अच्छिदावेज्ज वा विच्छिदावेज्ज वा अछिंदा-वेतं वा विच्छिदावेतं वा सातिज्जति ॥ १५-३१॥

जे भिक्खु अणुरुत्थएण वा गारत्थएण वा अप्यणो कायंसि गंडं वा पिलंगं वा अरइयं वा असियं वा भगंदलं वा अन्नयरेण -

तिक्षेणं सत्थजाएणं अच्छिंदवेत्ता वा विच्छिंदावेत्ता पूयं वा
सोणियं वा नीहरावेज्ज वा विसोहावेज्ज वा नीहारावेत्तं वा
विसोहावेत्तं वा सातिज्जति ॥ १५-३२॥

जे भिक्खु अणउत्थएण वा गारत्थएण वा अप्पणो कायंसि
गंडं वा पिलं वा अरइयं वा असियं वा भगंदलं वा अन्नयरेण -
तिक्षेणं सत्थजाएणं अच्छिंदवेत्ता विच्छिंदवेत्ता पूयं वा सोणियं
वा नीहरावेत्ता विसोहावेत्ता सीओदगवियडेण वा उसिणोबगविय-
डेण वा उच्छोलावेज्ज वा पधोयावेज्ज वा उच्छोलावेत्तं वा पधोया-
वेत्तं वा सातिज्जति ॥ १५-३२॥

जे भिक्खु अणउत्थएण वा गारत्थएण अप्पणो कायंसि गंडं
वा पिलं वा अरइयं वा असियं वा भगंदलं वा अन्नयरेणं तिक्षेणं
सत्थजाएणं अच्छिंदवेत्ता विच्छिंदवेत्ता पूयं वा सोणियं वा नी-
हरावेत्ता विसोहावेत्ता सीओबगवियडेण वा उसिणोबगवियडेण वा
उच्छोलावेत्ता पधोयावेत्ता अन्नयरेणं आलेवणजाएणं अलिंपावेज्ज वा
विलिंपावेज्ज वा आलिंपावेत्तं वा विलिंपावेत्तं वा सातिज्जति ॥
॥ १५-३४॥

जे भिक्खु अणउत्थएण वा गारत्थएण वा अप्पणो कायंसि
गंडं वा पिलं वा अरइयं वा असियं वा भगंदलं वा अन्नयरेण -
तिक्षेणं सत्थजाएणं अच्छिंदवेत्ता विच्छिंदवेत्ता पूयं वा सोणियं
वा नीहरावेत्ता विसोहावेत्ता सीओदगवियडेण वा उसिणोबगविय-
डेण वा उच्छोलावेत्ता पधोयावेत्ता अन्नयरेणं आलेवणजाएणं अलिं-
पावेत्ता विलिंपावेत्ता तेल्लेण वा घण वा वासाए वा षवणीएण वा -
अङ्गभंगावेज्ज वा मक्त्वावेज्ज अङ्गभंगावेत्तं वा मक्त्वावेत्तं वा सातिज्जति॥
॥ १५-३५॥

जे भिक्खु अणउत्थएण वा गारत्थएण वा अप्पणो कायंसि
गंडं वा पिलं वा अरइयं वा असियं वा भगंदलं वा अन्नयरेण -
तिक्षेणं सत्थजाएणं अच्छिंदवेत्ता विच्छिंदवेत्ता पूयं वा सोणियं
वा नीहरावेत्ता विसोहावेत्ता सीओदगवियडेण वा उसिणोदगविय-
डेण वा उच्छोलावेत्ता पधोयावेत्ता अन्नयरेणं आलेवणजाएणं आलि-
पावेत्ता विलिंपावेत्ता तेल्लेण वा घण वा वासाए वा षवणीएण वा
अङ्गभंगावेत्ता मक्त्वावेत्ता अन्नयरेणं ध्रूवणजाएणं ध्रूवावेज्ज वा पधूवा-
वेज्ज वा ध्रूवावेत्तं वा पधूवावेत्तं वा सातिज्जति ॥ १५-३६॥

जे भिक्खु अणउत्थएण वा गारत्थएण वा पालुकिमियं वा
कुच्छिकिमियं वा अंगुलीए निवेसाविय निवेसाविय नीहरावेइ नी-
हरावेत्तं वा सातिज्जति ॥ १५-३७॥

जे भिक्खु अणउत्थएण वा गारत्थएण वा दीहाओ नह-
सिहाओ कप्पावेज्ज वा संठवावेज्ज वा कप्पावेत्तं वा संठवावेत्तं
वा सातिज्जति ॥ १५-३८॥

जे भिक्खु अणउत्थएण वा गारत्थएण वा दीहाइ जंघ-
रोमाइ कप्पावेज्ज वा संठवावेज्ज वा कप्पावेत्तं वा संठवावेत्तं
वा सातिज्जति ॥ १५-३९॥

जे भिक्खु अणठत्त्वेण वा गारत्त्वेण वा दीहाइ कक्ष-
रोमाइ कप्पावेज्ज वा संठवावेज्ज वा कप्पावेत वा संठवावेत वा
सातिज्जति ॥१५-४०॥

जे भिक्खु अणठत्त्वेण वा गारत्त्वेण वा दीहाइ मन्त्र-
रोमाइ कप्पावेज्ज वा संठवावेज्ज कप्पावेत वा संठवावेत वा -
सातिज्जति ॥१५-४१॥

जे भिक्खु अणठत्त्वेण वा गारत्त्वेण वा दीहाइ चक्षि-
रोमाइ कप्पावेज्ज वा संठवावेज्ज वा कप्पावेत वा संठवावेत -
वा सातिज्जति ॥१५-४२॥

जे भिक्खु अणठत्त्वेण वा गारत्त्वेण वा दीहाइ चक्षि-
रोमाइ कप्पावेज्ज वा संठवावेज्ज वा कप्पावेत वा संठवावेत वा
सातिज्जति ॥१५-४३॥

जे भिक्खु अणठत्त्वेण वा गारत्त्वेण वा अप्पणोदंते -
आधंसावेज्ज वा पधंसावेज्ज वा आधंसावेत वा पधंसावेत वा -
सातिज्जति ॥१५-४४॥

जे भिक्खु अणठत्त्वेण वा गारत्त्वेण वा अप्पणो दंते -
उच्छोलावेज्ज वा पथोयावेज्ज वा उच्छोलावेत वा पथोशावेत वा
सातिज्जति ॥१५-४५॥

जे भिक्खु अणठत्त्वेण वा गारत्त्वेण वा अप्पणो दंते
फुमावेज्ज वा रयावेज्ज वा फुमावेत वा रयावेत वा सातिज्जति ॥
॥१५-४६॥

जे भिक्खु अणठत्त्वेण वा गारत्त्वेण वा अप्पणो उटठे
आमज्जावेज्ज वा पमज्जावेज्ज वा आमज्जावेत वा पमज्जावेत वा
सातिज्जति ॥१५-४७॥

जे भिक्खु अणठत्त्वेण वा गारत्त्वेण वा अप्पणो उटठे
संवाहावेज्ज वा पलिमद्वावेज्ज वा संवाहावेत वा पलिमद्वावेत
वा सातिज्जति ॥१५-४८॥

जे भिक्खु अणठत्त्वेण वा गारत्त्वेण वा अप्पणो उटठे
तेल्लेण वा घण वा वासाए वा जवणीएण वा मक्खावेज्ज वा -
मिलिंगावेज्ज वा मक्खावेत वा मिलिंगावेत वा सातिज्जति ।
॥१५-४९॥

जे भिक्खु अणठत्त्वेण वा गारत्त्वेण वा अप्पणो उटठे
लोद्देण वा कल्लेण वा उल्लोलावेज्ज वा उब्बटावेज्ज वा उल्लोला-
वेत वा उब्बटावेत वा सातिज्जति ॥१५-५०॥

जे भिक्खु अणठत्त्वेण वा गारत्त्वेण वा अप्पणो उटठे
सीओदगवियुडेण वा उसिणोदगवियडेण वा उच्छोलावेज्ज वा -
पथोयावेज्ज वा उच्छोलावेत वा पथोयावेत वा सातिज्जति ॥
॥१५-५१॥

जे भिक्खु अणठत्त्वेण वा गारत्त्वेण वा अप्पणो उटठे
फुमावेज्ज वा रयावेज्ज वा फुमावेत वा रयावेत वा सातिज्जति ॥
॥१५-५२॥

जे भिक्खु अण्णुत्त्विषण वा गारत्त्विषण वा अप्पणो दीहाइं
उत्तरोटठाइं कप्पावेज्ज वा संठवावेज्ज वा कप्पावैतं वा संठवावैतं
वा सातिज्जति ॥ १५-५३॥

जे भिक्खु अण्णुत्त्विषण वा गारत्त्विषण वा अप्पणो दीहाइं
अच्छिपत्ताइं कप्पावेज्ज वा संठवावेज्ज वा कप्पावैतं वा संठवावैतं
वा सातिज्जति ॥ १५-५४॥

जे भिक्खु अण्णुत्त्विषण वा गारत्त्विषण वा अप्पणो अच्छीषि
आमज्जावेज्ज वा पमज्जावेज्ज वा आमज्जावैतं वा पमज्जावैतं वा
सातिज्जति ॥ १५-५५॥

जे भिक्खु अण्णुत्त्विषण वा गारत्त्विषण वा अप्पणो अच्छीषि
संवाहावेज्ज वा पलिमद्वावेज्ज वा संवाहावैतं वा पलिमद्वावैतं वा
सातिज्जति ॥ १५-५६॥

जे भिक्खु अण्णुत्त्विषण वा गारत्त्विषण वा अप्पणो अच्छीषि
तेल्लेण वा घण वा वासार वा णवणीषण वा मक्षावेज्ज वा -
मिलिंगावेज्ज वा मक्षावैतं वा मिलिंगावैतं वा सातिज्जति ॥ ५७॥

जे भिक्खु अण्णुत्त्विषण वा गारत्त्विषण वा अप्पणो अच्छीषि
लोद्धेण वा कक्केण वा उल्लोलावेज्ज वा उच्चवटटावेज्ज वा उल्लो-
लावैतं वा उच्चवटटावैतं वा सातिज्जति ॥ १५-५८॥

जे भिक्खु अण्णुत्त्विषण वा गारत्त्विषण वा अप्पणो अच्छीषि
सीओदगवियडेण वा उसिणोदगवियडेण वा उच्छोलावेज्ज वा पधो-
यावेज्ज वा उच्छोलावैतं वा पधोयावैतंवा सातिज्जति ॥ १५-५९॥

जे भिक्खु अण्णुत्त्विषण वा गारत्त्विषण वा अप्पणो अच्छीषि
फुमावेज्ज वा रयावेज्ज वा फुमावैतं वा रयावैतं वा सातिज्जति॥
॥ १५-६०॥

जे भिक्खु अण्णुत्त्विषण वा गारत्त्विषण वा अप्पणो दीहाइं
भुमगरोमाइं कप्पावेज्ज वा संठवावेज्ज वा कप्पावैतं वा संठवावैतं
वा सातिज्जति ॥ १५-६१॥

जे भिक्खु अण्णुत्त्विषण वा गारत्त्विषण वा अप्पणो दीहाइं
पासरोमाइं कप्पावेज्ज वा संठवावेज्ज वा कप्पावैतं वा संठवावैतं
वा सातिज्जति ॥ १५-६२॥

जे भिक्खु अण्णुत्त्विषण वा गारत्त्विषण अप्पणो अच्छिमलं
वा कण्णमलं वा दंतमलं वा नहमलं वा नीहरावेज्ज वा विसोहा-
वेज्ज वा नीहरावैतं वा विसोहावैतं वा सातिज्जति ॥ १५-६३॥

जे भिक्खु अण्णुत्त्विषण वा गारत्त्विषण अप्पणो कायाओ
सेयं वा जल्लं वा पंकं वा मलं वा नीहरावेज्ज वा विसोहावेज्ज
वा नीहरावैतं वा विसोहावैतं वा सातिज्जति ॥ १५-६४॥

जे भिक्खु अण्णुत्त्विषण वा गारत्त्विषण वा गामाणुगामं
द्वृइज्जमाणे अप्पणो सीसदुवारियं कारवेइ कारवैतं वा सातिज्जति॥
॥ १५-६५॥

मुत्तत्यो जहा ततिउद्देसगे तहा माणियव्यं, यवरं अण्ण-
उत्त्विषण कारवेइ त्ति वत्तव्यं ॥

क्रेति क्रेतं

- भा.४९२६ -- पादप्यमज्जादी, सीसुवारादि जो करेज्जाहि । करेज्जा
गिहिअणतित्थएहि व, सो पावति आणमादीषि ॥२५५॥
तेहिं अण्ठुत्थिएहिं गारत्थएन वा कार्वेतस्स ष्रृं । किं रा/क
कर्जं ? उच्यते --
- भा.४९२७ -- कुज्जा व पच्छकम्मं, सेयमलादीहिं होज्ज व अवण्णो ।
संपातिम वहेज्ज व, उच्छोलप्पावणे व करे ॥२६०॥ व्युज्जाच
ते साहृस्स पादे पमज्जता पच्छाकम्मं करेज्ज, साहृस्स
प्रस्वेद मलं वा दट्टु घाणं वा तेसिं आधाइठुं असुहत्ति अवण्ण - अन्ना
भासेज्जा, अज्ञाणाए वा पमज्जता संपातिम वहेज्ज, वहृणा वा -
दवेण अज्ञाणाए धोवंता उच्छोलणदोसं करेज्ज, भूमिट्ठै वा पाणी
प्लावेज्जा ॥२६०॥ इमो अववादो --
- भा.४९२८ -- वितियपदमण्डपज्जे, करेज्ज अविकोविते व अप्पञ्जे ।
जाणेतो वा वि पुणो, परलिंगे सेहमादीसु ॥२६१॥
व्या अण्ठपज्जो कारवेज्ज, सेठो वा अजाणंतो कारवेज्जा, कारवेण
वा परलिंगमज्जदिठ्ठो कारवेज्जा, सेहो वा उवटिठ्ठो जाव न
विक्स्वज्जति तेण कारवेज्जा, ॥२६१॥ किं चान्यत --
- भा.४९२९ -- पच्छाकडाविएहिं, विस्सामावेड वादिरुव्वाक्तो ॥
पण्वणभावितार्ण सति व दवे हत्यकप्पं दु ॥२६२॥
साधूण अश्वाके पच्छाकडेण, आदिसदातो गिहियायुछवण,
दंसंसावेगेण वा, एतेहिं विस्सामाय, को विस्सामविज्जा? वादी
वा, अद्वाणगतो वा, उच्चातो - श्रान्तः, जे भाविता ते पण्ण-
विज्जंति साधूनां पादरजः अेष्ठः मांगल्यः शिरसि धृष्टयते न अ
दोषः, जे पुण अभाविता तेसिं सति मधुरदवे विथमाने हत्यकप्पो
तेसिं दिज्जति, मा पच्छाकडिरसंति ॥२६२॥ कर्म
- सूत्राणि -- जे भिक्खु आगंतागुरेसु वा आरामागारेसु वा गाहावइ - x
कुलेसु वा परियावसहेसु वा उच्चारपासवणं परिदृष्टवेइ परिदृष्टवेतं
वा सातिज्जति ॥१५-६६॥
- पद्मानुदाण्डप्रतीक्षा: एतावान स्त्रैसम्मुच्छः गार्थै २५७ अनलेख
- जे भिक्खु उज्जाणंसि वा उज्जाणगिहंसि वा उज्जाणसालंसि
वा निज्जाणंसि वा निज्जाणगिहंसि वा निज्जाणसालंसि वा -
उच्चारपासवणं परिदृष्टवेइ परिदृष्टवेतं वा सातिज्जति ॥१५-६७॥
- जे भिक्खु अदुर्लंसि वा अद्टालयेसि वा चरियेसि वा - ६८
पागारंसि वा दारंसि वा गोपुरंसि उच्चारपासणं परिदृष्टवेइ -
परिदृष्टवेतं वा सातिज्जति ॥१५-६८॥
- जे भिक्खु दगंसि वा दगमणंसि वा दगपहंसि वा दगतीरंसि
वा दगटाणं वा उच्चारपासवणं परिदृष्टवेइ परिदृष्टवेतं वा -
सातिज्जति ॥१५-६९॥
- जे भिक्खु चुन्नगिहंसि वा चुन्नसालंसि वा भिन्नगिहंसि
वा भिन्नसालंसि वा कूडागारंसि वां कोट्ठागारंसि वा उच्चा-
रपासवणं परिदृष्टवेइ परिदृष्टवेतं वा सातिज्जति ॥१५-७०॥
- जे भिक्खु तणगिहंसि वा तणसालंसि वा तुसगिहंसि वा -
तुससालंसि वा तुसगिहंसि वा तुससालंसि वा उच्चारपासवणं -
परिदृष्टवेइ परिदृष्टवेतं वा सातिज्जति ॥१५-७१॥

जे भिक्खु जाणसालंसि वा जाणगिहिसि वा ऊगगिहिसि वा
बुगगिहिसि वा उच्चारपासवणं परिदृष्टवेइ परिदृष्टवेतं वा साति-
ज्जति ॥१५-७२॥ जे भिक्खु ब्राह्मणिष्ठिसु वा उच्चारपासवणं परिदृष्टवेइ
वा परियागिहिसि वा कुवियसालंसि वा कुलियगिहिसि वा उच्चार-
पासवणं परिदृष्टवेइ परिदृष्टवेतं वा साति-ज्जति ॥१५-७३॥

जे भिक्खु गोणसालंसि वा गोणगिहिसि वा महाकुलंसि वा
महागिहिसि वा उच्चारपासवणं परिदृष्टवेइ परिदृष्टवेतं वा साति-
ज्जति ॥१५-७४॥

जे भिक्खु आगंतारावीरेषु वा इत्यादि सुत्ता उच्चारेयव्या,
जाव महाकुलेषु वा महागिहेषु वा उच्चारपासवणं परिदृष्टवेति।
सुत्तत्यो जहा अट्ठमठड्सेगे। इह यवरं उच्चारपासवणं ति वत्तव्यं।
एतेषु ठाणेषु उच्चारमादीणि वोसिरंतस्स ० ० ।

भा.४९३० -- आगंतारावी, जत्तियमेत्ता उ आहिया सुते।

तेत्पूच्चारावीणि, आयरमाणिम्म आणावी॥२६३॥

कंठा। एतेषु ठाणेषु आयरंतस्स इमे दोसा --

भा.४९३१ -- अयसो पवयणहाणी, विष्परिणामो तहेव य दुगुंठा।

आगंतारावीरादिसु, उच्चारावीणि अप्यरतो ॥२६४॥ अन्य

“असुइसमायारा लोगायारकाहिरा अ लुगा वसुलगा - अरलसद्गा
भोगोवभोउग्दठाणाणि असुईणि भुंजमाणा विहरंति” एवमादि -
अयसो, लोगाव-वादेष्य य अयसोवहेषु ण कोति पञ्चव्रति ति - अ
पवयणहाणी, डंडिगादि वा णिवारेज्ज, तारिसं वा समायारं
ददरुं अठिणवथम्सद्गादि विष्परिणेज्ज, सेहो वा विष्परि-
णेज्ज, मिछत्तं वा धिरीकरेज्ज, “असुइणो एते” च महाजनमज्जे
दुगुंठेज्ज, दुगुंठाए वा तं काप्तु परिदृष्टवेज्ज, तम्हा ण कप्पति -
आयरिठं ॥२६४॥ इमो अववातो -- द्वे

भा.४९३२ -- वित्तियपदमण्पञ्जे, ओसन्नाइन्नरोहगद्वाणे। ईगडुणो
दुङ्कवलगहणिगिलाणे, वोसरं होति जयणाए ॥२६५॥ रि-
एतीए गाहाए इमा वक्त्वा- णिसिन्दृष्टाणेषु अप्यज्ज्ञो -

आयरेज्जा ॥२६५॥

भा.४९३३ -- ओसन्णाऽपरिभोगा, आइणणा जन्य अणमणेहि।

अद्वाणे छद्विज्जति, महाणिवेसे य सत्यमिम्म ॥२६६॥

लोगापरिभोगं ओसणं भण्णइ, जहिं अणमणणो जणो -
बहिं वोसिरइ तं आइणं, तं वा ठाणं रोधगे अषुण्णातं, अद्वाण-
पवयणा वा वोसिरंति छद्वेति वा। अधवा महल्लसत्येण अद्वाणं -
पवयणा तं सत्यिवेसं जाव वोलिठं जंति एंति य ताव महंतो
कालो गच्छति, अतो सत्येव वोसिरति ॥२६६॥ त

भा.४९३४ -- दुङ्कवलगहणि गिलाणा-तिसारमादी य थंडिल्ल गैरुं।

व न त्रुप्ति द्वं पुण से, दिज्जति अच्छं समतिरेण ॥२६७॥

दुङ्कवलगहणी ण सक्केति थंडिलं गंरुं, गिलाणो वा वोसि-
रेज्जा, अतिसारेण या गहिओ कित्तिप वारे गमिस्सति ? एव- कै

- मादिकारणेहि थंडिलं गंतुं अस्मत्यो बोसिरति जयपाए, एगो -
सागारियं णिरक्लेति एगो बोसिरति। अधवा सागारियं हवेज्ञा
तो से अच्छं वहुं वदं विज्ञति, अवित्रुष्टवीरु हुरुकुयं करेति ॥ २६७॥
- स्त्रिकल्प**
भा.४९३५ -- शून्त्रप् --, उज्जापंसिवा (पृ.९८० शु.६७)
उज्जाण्ठुलापादिषु, उदगपहसुणपहमादिषु च।
जाणासालालावीशु, महालुलेषु च एस गमो ॥ २६॥
- एतदेव व्याख्यानं यत् पूर्वशून्त्रे॥
- शून्त्रप् - जे भिक्षु अण्ठरुत्थियस्स वा गारत्थियस्स असं
वा पाणं वा साइमं वा साइमं वा देह देहं वा सातिज्ञति ॥
॥ १५-७५॥
- जे भिक्षु अण्ठरुत्थियस्स वा गारत्थियस्स वा असं वा पाणं
वा सरहमं वा साइमं वा पदिच्छति पदिच्छतं वा सातिज्ञति ॥
॥ १५-७६॥ वा। केवलं वा यापुच्छुड़ीं वा देह देहं वा। (गुणाल गुणाल गुणाल गुणाल)
- भा.४९३६** -- जे भिक्षु अस्त्रादी, देज्ञा गिहि अहव अण्णतित्थीयं ।
सो आपा अणवत्यं, भिच्छत विराधं पावे ॥ २६९॥
तेसि अण्णतित्थिगिहत्थाणं दितो आपादी पावति चउलहं
च ॥ २६९॥
- भा.४९३७** -- सब्बे वि राणु गिहत्था, परप्पवादी य देसविरता य।
पडिसिद्धदाकरणे, समणे परलोगकंखिम्मा ॥ २७०॥
एतेषु दानं शरीरशुश्चपाकरणं वा, अधवा दानं एव करणं यः
परलोककंखी श्रमणः तस्यैतत्प्रतिषिद्धं। अहवा एतेषु दाणं करणं य
किं पडिसिद्धं ? जेण समणो परलोककंखी ॥ २७०॥ चोदगाह --
- भा.४९३८** -- उत्तमवाणमसीले, कडसामाइजो उ होइ समण इव।
तस्यमधुतमदाणं, चोदग सुण कारणं तत्य ॥ २७१॥
“उत्तं अण्णतित्थियगिहत्थेषु अविरतेषु त्ति कार्त दाणं ण -
दिज्ञति, जो पुण देसविरतो सामाइकडो तस्स जं दाणं पडि-
सिद्धति परमधुतं, जेण सो स्पष्टमूलो लब्धति”। आचार्य आह -
हे चोदक ! एत्थ कारणं धुणसु --
- भा.४९३९** -- रंथणकिसिवापिज्जं, पवतती तस्स पुञ्चविणिरुत्तं ।
सामाइकडजोगि-स्तुवस्त्तर अच्छभाणस्स ॥ २७२॥
- जनज्ञा**
पयण ८
गा
- जति वि सो कयसामाइजो उवस्सेप अच्छति तहावि तस्स
पुञ्चविणिजुता अधिकरणे जोग्ग पवतंति - रंथणज्जोग्गो कृषिकरणजोग्गो गा / गा
वापिज्जनोग्गो य, एतेण कारणेण तस्स दाणमधुतं। चोदकः - “णाँ -
भणियं समणो इव सावजो”, उच्यते “हव” उवम्ये य दु समण एव,
जेण सब्बविरती य लब्धति ॥ २७२॥ जंखो भणति --
- भा.४९४०** -- सामाइय पारेदू- य यिङ्गतो जाव साहुवसतीतो ।
तं करणं सातिज्ञति, उदाहु तं वोसिरति सध्वं ॥ २७३॥
- निग्रात्तो** एव आयरिबो सीसं पुञ्चति - “सायाहयं करेमि” त्ति साधुवस-
हीठितो एततो आरब्ध जाव सामाइयं पारेज्ञ-साधुवसही ओ -
पोसहसालागो वा एयम्म सामाइयकाले जे तस्स अधिकरणजोगा
पुञ्चवपवता कज्जन्ति ते सो किं सातिज्ञति “उत्ताद” - वा -

वोसिरति सव्वेते? उच्यते, य वोसिरति साइज्जति, जति साइज्जति
एवं तस्स सव्वविरती य लब्धति ॥२७३॥

भा.४९४३ -- दुविहतिविहेण रूपति, अयुमन्नातेण सा य पठिसिद्धा ।
तेण उ य सङ्खविरतो, कडसामातिशो वि सो किं च ॥२७४
पाणातिवायादिवायां पंचण्हं अयुठवयाणं सो विरतिं करेति,
“दुविष्यं तिविष्यं”ति - दुविष्यं य करेति य कारवेति, तिविष्यं
मणेण वायाए कारणं ति, एत्य तेण अयुमती य णिरुद्धा, जतो अयु-
मती य णिरुद्धा तेण कारणेण कडसामातितो वि सो सव्वविरतो
य लब्धति ॥२७५॥ किं चान्यत --

भा.४९४२ -- कामी सधरं गणतो, खूलपइण्णा से होइ दट्ठवा । अ
छेयणमेयणकरणे, उद्दिठ्ठकडं च सो मुंजे ॥२७५॥ व
पंचविसया कामेति ति कामी, सहगृहेन सगृहः, अंगना स्त्री
सह अंगनया सांगन, खूलपइण्णा देसविरति ति द्रुतं भवति, साधूण
सव्वविरती, वृक्षादिच्छेदेन पृथिव्यादिमेदेन च प्रवृत्तः सामायिक-
भावावन्यत्र जं च उद्दिठ्ठं कडं तं कडसामाइओ वि भुजति । एवं सो
सव्वविरतो य भवति । एतेण कारणेण तस्स य कप्पति दाउ ॥२७५॥
इमो अववातो --

भा.४९४३ -- वितियपदं परलिंगे, सेहट्ठाणे य वेज्ज साहारे । अ
एहिं कारेणेहिं, जयणाए कप्पती दाउ ॥२७६॥

एवस्स इमा विभासा --

भा.४९४४ -- कारणलिंगे उद्दो-रगतणा देज्ज वा वि णिळवंथे ।
वठविगिही सेहस्स व, तेणुच्छेज्जे व अद्वाणे ॥२७७॥ गौ
परलिंगं कारणेण होज्जा अतो परतित्ययाण मज्जे अच्छंतो
देज्ज । सेहो वा उद्दोरगतणा दिज्ज, गिही अण्णतित्यी वा -
णिंवंथेण मग्गेज्ज तवा सेदिज्जति । सेहो वा गिहिवेसदिठतो भावतो
पठवइओ तस्स देज्जा, सन्त्येण वा पवण्णा अद्वाणं साधू, तत्य
गिहिपंततकरेहिं गिहीणं अच्छिण्णं, तं साधू गिहीण पच्चपिण्णेज्जा ।

अथ अधवा अद्वाणे अतियतियमावियाण देज्जा ॥२७७॥

भा.४९४५ -- वेज्जस्स पुठवभणियं, साहारण णिसिरते व दुलभिम्म ।
पंतेसु अणिच्छेद्यु व, वहुसमयं तेसि परिभाते ॥२७८॥

वेज्जस्स वा गिलाणटना आणियस्स देज्जा, तं च जहा
दिज्जति तहा पुठवभणियं, जत्य गिहीणं अण्णतित्ययाण य
साधूण य अच्चियुक्ताले दुलभे भत्तपाणे दंडियमादिणा साहारणं -
दिष्णं तत्य ते गिही अण्णतित्यया वा विभज्जावेयव्वा । अह ते
अणिच्छा साधुं भेज्जा, अहवा ते पंता, ताहे साधू विभर्ति,
साधुणा विभयंतेण सव्वेति वहुसमागमेव विभइव्वं ॥ एसुवदेसो ॥ म
सूत्राणि -- जे भिक्खु पासत्यस्स असणं वा पाणं वा साइमं
वा देष दंतं वा सातिज्जति ॥१५-७७॥

जे भिक्खु पासत्यस्स असणं वा पाणं वा साइमं वा साइमं
वा पठिच्छइ पठिच्छंतं वा सातिज्जति ॥१५-७८॥

एवं जोसणे वि दो मुत्ता, कुसीले वि दो, संसते वि दो,

मू
दरे | इने

अभैष्टे

अवा

त

सूत्राणि

पितिए वि दोऽे ।

जे भिक्खु ओस-नस्स असणं वा पाणं वा साहमं वा साइमं वा देइ देंतं वा सातिज्जति ॥१५-७६॥

जे भिक्खु ओस-नस्स असणं वा पाणं वा साहमं वा साइमं वा पडिच्छइ पडिच्छेंतं वा सातिज्जति ॥१५-८०॥

जे भिक्खु कुसीलस्स असणं वा पाणं वा साहमं वा साइमं वा देइ देंतं वा सातिज्जति ॥१५-८१॥

जे भिक्खु कुसीलस्स असणं वा पाणं वा साहमं वा साइमं वा पडिच्छइ पडिच्छेंतं वा सातिज्जति ॥१५-८२॥

जे भिक्खु शितियस्स असणं वा पाणं वा साहमं वा साइमं वा देइ देंतं वा सातिज्जति ॥१५-८३॥

जे भिक्खु शितियस्स असणं वा पाणं वा साहमं वा साइमं वा पडिच्छइ पडिच्छेंतं वा सातिज्जति ॥१५-८४॥

जे भिक्खु संसरतस्स असणं वा पाणं वा साहमं वा साइमं वा देइ देंतं वा सातिज्जति ॥१५-८५॥

जे भिक्खु संसरतस्स असणं वा पाणं वा साहमं वा साइमं पडिच्छइ पडिच्छेंतं वा सातिज्जति ॥१५-८६॥

पतेसिं जो देति तेसिं वा हत्थाबो पडिच्छति आजादी कु । अतस्मा ४९४६ -- पासत्थ्योसणाणं , कुसीलसंशरणितियवासीयं ।

जे भिक्खु असणादी , देज्ज पडिच्छेज्ज वाः पादी ॥२९॥

कंठया । “किं कारणं तेहिं समाणं दाणगगहणं पडिसिज्जाइ” ? मण्णति --

भा.४९४७ -- पासत्थ्यादी ठाणा , जत्तियमेता उ आहिया सुते ।

पा.४९४८ -- यथमाणासुविहिया , य होति करणेण समणुण्णा ॥ २८०॥

जम्हा यथमाणां साध्यूणं ते पासत्थ्यादी “करणेण” ति-क्रियार समणुण्णा सद्वृशा न भवंति तम्हा दाणगगहणं पडिसिज्जाइ । अहवा अस्तु जम्हा करणेण तुल्ला य भवंति तम्हा तेहिं सह मुण्णया य भवंति संभोगो न भवतीत्यर्थः ॥२८०॥ किं चान्यत् --

भा.४९४८ -- पासत्थ्य अहाभंदे , कुसील ओसणेमेव संसर्ते ।

उगगमउप्पायणर-सणाए वायालमवराहा ॥२८१॥

ते पासत्थ्यादी उगगमवोसेषु सोलसषु उप्पायणदोसेषु य - सोलसषु दसषु य एसणादोसेषु एतेषु वातालमवराहेषु णिच्च वटदंति ।

अतो देतेण तेसिं ते सातिज्जता अनुपोविता इत्यर्थः , तेसिं हत्थओ त्था गेषंतेण उगगमदोसा पडिसेविया भवंति ॥२८१॥

भा.४९४९ -- उगगमउप्पायणर-सणाए तिणं पि तिकरणविसोही ।

पासत्थ्य अहाभंदे , कुसील णितिए वि पमेव ॥२८२॥

उगगमादियां तिणं पि “तिकरणविसोही” ति स्यं य करेति अणं पि य काश्वेति अणं करेतं य समणुजाणंति , एवकेदं भणवयण-काएहिं ति , “एवं तिकरणे विसोहिं य करेति” वक्तव्येसं कुते एवं के ते य करेति , पासत्थ्यादी चररो अहाभंदं पंचमा , णितियवासी - पुण किरियकलावं जति वि असेलं करेति तहावि णितियवासित्तणो एवं चेत दट्टनाभा ॥२८२॥

- भा.४९५० -- एयाणि सोहंयंतो, चरणं सोहेति संसओ णन्त्व।
एषति अुद्धेति, चरितमेयं वियाणाहि ॥२८३॥
- डैं एते पासत्थादी ठाणा सोहंयंतो, संसग्गं ण करेति ति बुचं
भवति, सो पियमा चरितं विसोहेइ। एतेषु पुण अुद्धेषु नियमा -
चरितभेदो-अुद्धिरित्यर्थः । चरितेण अुद्धेण भ्रोक्खामावो । तेष पडि-
कुठं वाणग्गहणं एतेषु । जो पुण एतेषु तिकरणविसोहं फरेति सो
णियमा चरितविसोहिं करेति। सो पियमा चरितं विसोहेति॥२८३
- भा.४९५१ -- उग्गमदोसादीया, पासत्थादी जतो ण वज्जेति ।
तम्हा उ तच्छिवसुद्धि, इच्छंतो ते वि वज्जेज्जा ॥२८४॥
- अम्हा उग्गमादिदोसे पासत्थादी ण वज्जेति तम्हा लंश्विड्धि
ति - चरितविसुद्धी तं इच्छंतो ते वि पासत्थादी वज्जेज्जा । एस -
णियमो । २८४॥ किं च --
- भा.४९५२ -- सूतिज्जति अषुरागो, वाषेणं पीतितो य गहणं हु ।
संसग्गता य दोसा, गुणा य इति ते परिहरेज्जा ॥२८५॥
- जो पासत्थादियाण देति तस्स पासत्थादिषु रागो लक्ष्मि-
ज्जति, तम्हा तेषु जा वाणग्गहणरागपीतिसंसग्गी सोवज्जेयव्वा॥
कम्हा ३. अम्हा दुदठसंसग्गीतो वहू दोसा गदुठसंसग्गीतो य गुणा वहू
भवंति । "इति"ति - तम्हा ते दुदठसंसिग्गक्ते दोसे परिहरेज्जा॥
॥२८५॥
- भा.४९५३ -- न वि रागो न वि दोसो, सुहसीलजणम्य तह चि द्रु वज्जा॥
वणसुगलद्धोवम्प्या, जेच्छंति बुहा वङ्करं पि ॥२८६॥
- सुहसीलजणो पासत्थादी, तेषु ण वि रागो ण वि दोसो ।
चोदकः - "एवं अत्यावतीषो पञ्जति तेषु संसग्गं पहुच्च णाणुण्णा
णा वि पडिसेहो, जति अहापदतीए संसग्गी भवति भवदु णाम ण
दोसो ?" उच्यते -- जति वि तेहिं ण रागो ण दोसो वा तहावि
उच्यते -- जति वि तेहिं ण रागो ण दोसो वा तहावि
को वणचरेण वा सुग्गो गहितो वणसुको, तेष कयं उवमं उवाहरणं, तं वददू
जाणिणङ बुधा पंडिता, "वतिकरो"- संसग्गी, तं जेच्छंति । "माता-
प्येका पिताप्येको, मम तस्य च पक्षिणः । अहं मुनिभिरानीतः स
च नीतो गवाश्नैः ॥१॥ गवाश्ननानां स गिरः शृणोति, यद्य च
राजन्! मुनिपुंगवानाम् प्रत्यक्षमेतकूभवतापि वृष्टं, संसर्जा दोष-
गुणा भवंति ॥२॥ अद्यं च पडिसिद्धं तित्यकरेहिं, जहा- "अद्य-
सीलेण सदा भवियत्वं ॥२८६॥ पुणो पडिसिज्जति ॥
- भा.४९५४ -- पडिसेहे पडिसेहो, असंविग्गो वाणमादि तिक्ष्वतो । गे
अविसुद्धे चउरुहगा, द्वौ रे साहारणं कारुं ॥२८७॥
- असंविग्गस्स पाहुणस्स तिणिण वारे देति मातिदाठाणविमुक्तो ॥
तस्स आउटटंतस्स एककंसि मासलहु, दो तिणिण य वाराए वि -
मासलहु, ततियवाराजो परं पियमा माइस्स मासगुरुं विसंभोगो य,
जो तं अविसुद्धं संभुजति तस्स चउगुहगा । "द्वौ साधारणं कारुं"ति

के इ अण्णदेसं संभोतिता गता तत्य अणे गंतुमणा पुच्छेज्जा - "ऐ
अस्त्रं किं संभोतिता"। तत्य आयरिथो जति एंगतेण भणति -
ति वा ? ५ "संभोतिता", तो मासलहुं, अह भणति - "असंभोतिता," तो वि x
मासलहुं असंखटावी दोसा, तम्हार आयरिण साधारणं कायव्वं,
"मो सुण, संभोति होइया, इदापिं ण षज्जति, तुम्हे णारं मुंजे-
ज्जह"। जम्हा एवमादि दोसगणो भवति तम्हा तेसि ण दायव्वं,
ज वि तेसि हत्याखो पडिच्छयव्वं ॥२८७॥ इमो अववातो --

मा.४९५५ -- असिवे ओमोयरिर, रायहुटठे भए व गेलणे।

अद्वाण रोहए वा, देज्जा अहवा पडिच्छेज्जा ॥२८८॥
कंठा ॥

मा.४९५६ -- जतिवृण मासिएहिं, उवदेसो पुव्वगमणसंधाडे।

पसा विही तु गहणे, देज्जा व एसि अस्त्यरणे ॥२८९॥

उप्रे

गिरेशु
गिरेशु

जतिवृण मासिएहिं" ति- जे त्रुष्टेदेसियमावी ठाणा तेसु पुव्वं
गेणहति ति बुत्तं भवति, जता तेसु ण लब्मति तदा पासत्यादित्य-
विद्ठेसु, गिरेशु। तहावि अस्ती ताहे पुठवगतो पासत्यो परि-
चियघरेसु दावावेति। तहावि अस्ती पासत्य-संधाडेण हिंहति। एसा
तेसि समीवातो गहणे जयणा ॥ तेसि वा अस्तरे देज्जा ण दोसा॥ अ
॥२९०॥

सूत्रम् -- जे भिक्खु अण्णुत्त्ययस्स वा गारस्त्ययस्स वा वत्यं वा
परिग्रहं वा कंबलं वा पायपुंछं वा देह देतं वा सातिज्जति ॥१५०-८७॥

पाडिहारियं
पाडिहारियं

जे भिक्खु अण्णुत्त्ययमावीण उवहिवत्यमावीण देन्जे देति पाडिहारि
वा देति, अधवा तेसि समीवातो पाडिहारियं गेणहति तस्स -
आणादिया दोसा। क्व ।

मा.४९५७ -- जे भिक्खु वत्याइ, देज्जा गिहि अहव अण्णतित्यीण।
पडिहारियं च तेसि, पडिच्छप आपमावीण ॥२९०॥

मा.४९५८ -- कंठा
महिलं च महिलियं वा, धोविज्जा छप्पदा व उज्जेज्जा।
मलंगंधा वा वण्णं, वदेज्ज तं वा हरेज्जा हि ॥२९१॥

इमे य महिल साधूहिं दिणं तं धोवेति। अधवा तेहिं वेव
महिलियं जति वारे धोवेति तत्त्या पकः। जं साहुहिं विणं तत्तौ

उद्द्वलेकुरी
उद्वलेकुरी

छप्पयातो छिडेज्जा, अधवा तम्म वत्ये वाहिज्जते छप्पयातो
समुच्छंति, ताव छदेज्ज, तेसि घटटणे क्व, परितावणे श्व । अधवा उ
तम्म वत्ये मलिणे मलंगंधे वा अवणे भासेज्जा "असुतिमलिपसमा-
यार" चि। अधवा तं पाडिहारियं विणं तेहिं हरेज्जा ॥२९१॥ x

मा.४९५९ -- सच्चे विखलु गिहत्या, परप्पवादी य देसविरया य।
पडिस्त्रिवाणगहणे, समेये परलोगकंसिम्म ॥२९२॥

कंठा ।

मा.४९६० -- जुतमदाणमसीले, कडसामहिबो उ होइ समण इव। जा
तस्समजुतमदाणं, चोदग सुण कारणं तत्य ॥२९३॥

कंठा ॥

- भा. ४९६१ -- रंधण किसि वपिज्जं, पवत्तती तस्स पुब्वविणियुते । वा
सामाइयकडजोगि, -स्तुवस्सेऽ अच्छमाणस्स ॥ २९४॥
- भा. ४९६२ -- कृष्ण! सामाइय पोरेत्व-ण णिगतो जाव साहुवसहीओ ॥
तं करणं सातिज्जति, उदाहू तं वोसिरति सठवं ॥ २९५॥
- भा. ४९६३ -- दुविहतिविहेण रूभति, अमण्णा तेण सा ण पडिसिद्धा ।
तेण उ ण सठवविरततो, कडसामाइओ वि सो किं च ॥ २९६॥
किं च --
- भा. ४९६४ -- कामी सैधरं गणओ, ध्रुलपइणा से होइ दट्ठनव्वा । मू / पाय
उयणमेयणकरणे, उद्दिदठकडं च सो मुंजे ॥ २९७॥ व
इत्तो एताओ गाहाको पूर्ववत् । तेसि हत्थाओ पाडिहारियं
- अ गेष्हंति इमे दोसा --
- भा. ४९६५ -- णटठे हितविस्सरिते, छिणे वा मइलिए य वोच्छेयं,
पच्छाकम्मेवहणं, ध्रुयावणं वा तदट्ठनस्स ॥ २९८॥
- गिहिअणतित्त्याण हत्थाओ पाडिहारियं वत्यं गहितं,
तेणे वा हरियं, विस्समपदठाणे वा विस्सरियं, मूसगादिणा वा
छिणं, परिमुज्जमाणं वा महळं कतं । एवमादिष्ठिं कारणेहिं तम्म
पाडिहारिए अणप्पज्जिज्जंते वोच्छेदं करेज्ज । तस्स वा अणस्स वा
साहुस्स पाडिहारियं दाढं णटठे वा अप्पणो अणं कारवेति । एयं
पच्छाकम्मं । अहवा अप्पणो पुव्वकयं अच्छंतं पवाहेति, पृथिव्वाति -
कारणेषु वा ध्रुयावणंति- तदटठं ध्रुवावेतीत्यर्थः । जह्ना एवमादि -
दोसा तम्हा पाडिहारियं तेसि हत्थाओ ण घेच्छवं ॥ २९८॥
- भवे कारणं जेण गेणहइ --
- भा. ४९६६ -- वितियपदं परलिंगे, सेहट्ठाणे य वेज्जसाहारे ।
- मद्दाण देस गेल-एण असति पडिहारिते गहणं ॥ २९९॥
- कारणं परलिंगटिठतो देज्ज वा गेष्हेज्ज वा, गिहि-अण-
तित्त्यालो वा सेहोत्ति पव्वइउकामो तस्स दिज्जति, अद्वाणे वा
जहार भत्तं देज्ज, "साहारे"त्ति - एते पुव्वभिण्या, इमेहिं कारणेहिं
पाडिहारियं पडिच्छेज्जा, अद्वाणे अप्पणो असति मुसिशो वा -
पाडिहारियं गेष्हेज्जा, "देसित्ति - अतिसीयदेसे अप्पणो पाडि- असति
हारियं गेष्हेज्जा, गिलाणस्स वा अत्थुरणादि गेष्हेज्जा । "असति"
त्ति - ण देज्ज, अलब्ममाणे, पाडिहारियमवि गेष्हेज्जा ॥
- सूत्रम् -८९ -- जे भिक्खु पासत्थस्स वत्यं वा पडिग्गहं वा कंवलं वा पाय-
पुंछणं वा देइ देतं वा सातिज्जति ॥ १५-८९॥ अके ।
- सूत्रम् -९० -- जे भिक्खु पासत्थस्स वत्यं वा पडिग्गहं वा कंवलं वा पाय-
पुंछणं वा पडिच्छइ पडिच्छंतं वा सातिज्जति ॥ १५-९०॥ अके ।
- सूत्रम् -९१ -- जे भिक्खु ओसन्नस्स वत्यं वा पडिग्गहं वा कंवलं वा पाय-
पुंछणं वा देइ देतं वा सातिज्जति ॥ १५-९१॥
- सूत्रम् -९२ -- जे भिक्खु पासन्नस्स वत्यं वा पडिग्गहं वा कंवलं वा पाय-
पुंछणं वा पडिच्छइ पडिच्छंतं वा सातिज्जति ॥ १५-९२॥
- सूत्रम् -९३ -- जे भिक्खु फुसीलस्स वत्यं वा पडिग्गहं वा कंवलं वा पाय-
पुंछणं वा देइ देतं वा सातिज्जति ॥ १५-९३॥

जे भिक्खु लुसीलस्स वत्थं वा पडिग्गहं वा कंबलं वा पाय-
पुंछणं वा पडिच्छड़ि पडिच्छतं वा सातिज्जति ॥१५-१४॥

जे भिक्खु नितियस्स वत्थं वा पडिग्गहं वा कंबलं वा पाय-
पुंछणं वा देह देतं वा सातिज्जति ॥१५-१५॥

जे भिक्खु नितियस्स वत्थं वा पडिग्गहं वा कंबलं वा पाय-
पुंछणं वा पडिच्छड़ि पडिच्छतं वा सातिज्जति ॥१५-१६॥

जे भिक्खु संसरत्स्स वत्थं वा पडिग्गहं वा कंबलं वा पाय-
पुंछणं वा देह देतं वा सातिज्जति ॥१५-१७॥

जे भिक्खु संसरत्स्स वत्थं वा पडिग्गहं वा कंबलं वा पाय-
पुंछणं वा पडिच्छड़ि पडिच्छतं वा सातिज्जति ॥१५-१८॥

भा.४९६७ -- जे भिक्खु वत्थादी, पासत्थोसण्णनितियवासीयं ।

देज्ञा अडव पडिच्छे, सो पावति आणमादीणि ३००॥

भा.४९६८ -- पासत्थायी पुरिसा, जत्तियमेता उ आहिया सुते ।

जयमाण सुविहियाणं, य होति कारणेण समष्टुणा ॥३०१॥ क
पासत्थमहाठंदे, लुसील ओसण्णेव संसरे ।

उग्गमठप्पायण ए-सणा य वातालमवराहा ॥३०२॥

भा.४९६९ -- उग्गमउप्पायण ए-सणा य तिविहेण तिकरणविसोही ।

पासत्थ अहाठंदे, कुसील नितिए वि एमेव ॥३०३॥

भा.४९७१ -- एयाणि सोहयंतो, चरणं सोहेति संसओ णत्तिय ॥

एरहि असुद्देहि, चरित्येयं वियाणाहि ॥३०४॥

भा.४९७२ -- उग्गमदोसावीया, पासत्थादी जतो न वज्जेति ।

तम्हा उ तटिवसुद्धिं, इच्छंतो ते विवज्जेज्जा ॥३०५॥

भा.४९७३ -- सूतिज्जति अगुरागो, दांगेण पीतितो य गहणं दु ॥

संसग्गता य दोसा, गुणा य इति ते परिहरेज्जा ॥३०६॥

भा.४९७४ -- न वि रागो न वि दोसो, सुहसीलज्जनिम तह वि त्रु वज्जा ।

वणस्पुगलद्वोवम्मा, षेच्छंति बुहा वङ्करं पि ॥३०७॥

भा.४९७५ -- पडिसेहे पडिसेहो, असंवियो दाणमादि तिक्खुतो ॥

अविसुद्धे चउरुगा, द्वूरे साहारणं काढु ॥३०८॥

भा.४९७६ -- असिवे ओमोयरिप, रायहुटठे भए व गेलणे ।

सेहे चरित्त सावय, भए व देज्ञा अधव गेण्हे ॥३०९॥

जत्थं सुलं वत्थं तम्म विसए अंतरे वा असिवादि कारणे
हुज्जा, एवमादिकारणेहिं तं विसयर्मिच्छंतो इह अलंभंतो पासत्था- म
दि वत्थं गेण्हेज्जा देज्ञ वा तेसि ॥३०९॥ अहवा --

भा.४९७७ -- अद्वाणिम विविता, हिमदेसे सिंधुए व ओमस्मि ।

१७केण । गेलणकोटठंक्यल, अटिमाइ पेडेण ओमज्जे ॥३१०॥ उ

अद्वाणे वा विविता; मुसिया, अण्णतो अलंभंता पासत्थादि
वत्थं गेण्हेज्जा, हिमदेसे वा सीतामिषुता पाडिहारियं गेण्हेज्जा ।
एमेव सिंधुमादिविसर ओमस्मि उज्जलवत्थो भिक्खुं लभति, अप्पणो
तम्म उज्जलवत्थे असंते पासत्थादिव्याण गेण्हेज्जा, गेलणे वा -
किमिकुट्ठादिए कंबलरयणं पासत्थादिव्याण देज्ञ गेण्हेज्ज वा,
अहिमादिक्के वा सगलवत्थेण उमज्जणं कायच्चं, अप्पणो असंते -
अस्त्राण रोहे वा, देज्ञा अहवा नउच्छ्वे स्ता । इतिकाठन्तरम् । (ग. १०१)

पासत्थवत्थं गेणहेज्जा देज्ज वा तेसि ॥३१०॥

सूत्रम् - जेभिक्षु जायणवत्थं वा णिमंतणावत्थं वा अजाणिय अपुच्छय अगवेसिय पडिग्गाहेइ पडिग्गाहेत्वं वा सातिज्जति, से य वत्थे चउण्ह अण्हतरे सिया, तं जहा-निच्च-नियसणीए मज्ज्विहए उष्णसविए - यं रायदुवारिए ।

निच्च
व
र्ण
य
भा.

जायणवत्थं, जं मणिगज्जइ "कस्सेयं" ति अपुच्छय, "कस्सटठा कहं" ति अगवेसिय । णिवेसं जं दिया रातो य परिहिज्जेह । "मज्जिठ" ति - एहातो जं परिहेति देवधरपवेसं वा कर्तृतो तं मज्जणीयं । जत्थ एककेण विसेसो कज्जति सो छणो जत्थ सामण्पभतविसेसो कज्जइ सो उस्वो, अहवा छणो चेव ऊस्वो उष्णुस्वो, तम्यं जं परिहिज्जति तं छणुसवियं । रायकुलं पविसंतो जं परिहेति तं रायदारियं, एयं वत्थं जो अपुच्छय अगवेसिय गिणहति तस्स चउलहं, आणादिया य दोसा । एस उत्तर्थो । इमो गिञ्जुतिवित्थरो --

भा.४९७८-- तं पि य दुविहं वत्थं, जायणवत्थं णिमंतणं चेवा ।
णिमंतणमुवरि वोच्छिहिति, जायणवत्थं इमं होइ ॥३११॥
कंठा॥ वस आच्छादणे, ग्रातं आच्छादेति जम्हा तेण वत्थं,
तस्समो निस्लेवो --

भा.४९७९-- नामं ठवणा वत्थं, दवत्थं च भाववत्थं च । अच्च
एसो खलु वत्थस्सा, णिवेसो चउव्विहो होइ ॥३१२॥
कंठा॥ यामनवणाओ गताओ, दवभाववत्थे इमं भण्पति -

भा.४९८०-- एगिंदिविगलंपंचि-दिरहि णिप्फणगं दवियवत्थं ।
सीलंगाइं भावे, दविए पगतं तदटठाए ॥३१३॥
एगिंदिवियणिप्फणं, कप्पासमादि, विगलिंदियणिप्फणं -
कोसेज्जमादि, पंचेदिवियणिप्फणं उणिण्यमादि, एयं दव्वं वत्थं ।
भाववत्थं अठाल्ससीलंगसहस्साइ । दविए पगयं । "तदटठाए" ति -
एत्य दव्ववत्थेण अधिकारो, "तदटठाए" ति - भाववस्त्रार्थ, जम्हा
तेण वत्थेण करणपूत्रेण भाववत्थं साहिज्जति सरीरस्योपग्रहकारित्वात्,
थरीरे ज्ञानादय इति ॥३१३॥

भा.४९८१-- पुणरवि दव्वे तिविहं, जहण्णयं मज्ज्वमं च उक्कोसं ।
एककेकं तत्थ तिहा, अहाकड़प्पं सपरिकम्मं ॥३१४॥
जं तं एगिंदियादि दव्ववत्थं भणियं तं तिविधं भवति-जहण्ण
मज्ज्वमं उक्कोसं च । जहण्णं मुहपोतियादि, मज्ज्वमं चौलपटटादि,
उक्कोसं वालकप्पादि, पुणरवि एककेकं तिविधं । अहाकड़ अप्प-
परिकम्मं बहुपरिकम्मं । एवं मज्ज्वमयं ३ उक्कोसय् ३, तिविधं
भाणियव्वं ॥३१४॥ इमो उक्कोसादियु पच्छितविभागो --

भा.४९८२-- चारम्माशुक्कोसे, मासिय मज्जे य पंच य जहणे ।
घोच्चत्थगहणकरणं, तत्थ वि सटठाणपच्छितं ॥३१५॥
उक्कोसे एका, मज्ज्वमे मासलहु, जहणे पणगं "वोच्चत्थ-
जगहणं" ति-पूछवं अहाकड़ गिणिहयव । तस्सःसति गप्पपरिकम्मं,
तस्स असति बहुपरिकम्मं, एवं कामं मोहुं वोच्चत्था गेणहंतस्स -
पच्छितं । "करण"मिति - परिभोगो, जो विवरीयभोगं करेति

जहुत्त्रं तिभिहं

च

कं

पुङ्गं

- ९९० -

प्रदूषा करणे तत्त्वे विस्तुतागमपत्रितं
जविधिभोगं वा तत्त्वं वि सदठाणपच्छत्तं । कथं छिंदिरं चोलपटटं
करेति, मुहूर्पोत्तियं वा, तत्त्वं जं करेति तत्त्वं सदठाणपच्छत्तं चिं-
तिज्जति ॥ ३१५॥ न्तरं विन्दति

एसेव पायच्छिरः त्वयो छुहतरोभण्णति --

- भा. ४९८३ -- जोगमकाउमहाकडे, जो गेणहति दोण्ण ते-सु वा चरिमं ।
लहुगा रु तिणिं मज्ज-म्म मासिमयं अंतिमे पंच ॥ ३१६॥ वा
उक्कोसवत्त्वस्स अहाकडस्स णिंगतो तस्स जोगं अकाउं -
अप्पपरिकम्मं गेणहति ० ० । अह तस्सेव अहाकडस्स णिंगतो वह-
कम्मं गेणहति ० ० । अह क्कोकडस्सासति अप्पपरिकम्मस्स णिंगतो तस्स
जोगं अकाउं चहुपरिकम्मं गेणहति ० ० । एवं उक्कोसे तिणिं
चउलहुया । मज्जिमस्स अहाकडस्स णिंगतो तस्स जोगं अकाउं अप्प-
परिकम्मं गेणहति तस्स मासलहुं । अह क्कोकडस्स णिंगतो तस्स जोगं
जति अप्पपरिकम्मं गेणहति, पणं । अह चहुपरिकम्मं गेणहति ० । अप्प-
परिकम्मस्स णिंगतो तस्स अजोगं काउं जइ चहुपरिकम्मं गेणहति
० ॥ एयं मज्जिमे तिणिंमासलहुगा । जहण्णस्स अहाकडस्स णिंगतो
जति अप्पपरिकम्मं गेणहति, पणं । अह चहुपरिकम्मं ना । अध - वृ
अप्पपरिकम्मस्स जहण्णस्स णिंगतो तस्स जोगमकाउं चहुपरिकम्मं
जहणं गेणहति ना । एवं जहणे तिणिं पणगा, अत्यंतो परं ।
अहाकडस्स णिंगतो - जोगे कते अलळभमाषे अप्पपरिकम्मं गेणहमाणौ
सुब्रो, अप्पपरिकम्मस्स वा णिंगतो जोगे कए अलळभमाषे सपार-
कम्मं गेणहमाणौ सुब्रो ॥ ३१६॥

- भा. ४९८४ -- एगतरणिंगतो वा, अणं गेणहेज्ज तत्त्वं सदठाणं ।
छेत्रून सिंचिरं वा, जं कुणति तगं ण जं छिवे ॥ ३१७॥
उक्कोसवयस्स णिंगतो मज्जिमयं गेणहति "सदठाणं" ति-मास- ति
लहुं । अध जहण्णं गेणहति तत्त्वं सदठाणं पणं भवति, मज्जिमयस्स
णिंगतो उक्कोसे गेणहति तत्त्वं सदठाणं चउलहुं भवति । जहण्णं
गेणहति ना । जहण्णयस्स णिंगतो उक्कोसयं गेणहति हु । मज्जिमयं
गेणहति ० । आपादिवा दोसा । तं च कज्जं न तेण पारपूरेति अति-
रेगहीणदोसा य भवति । "वोच्चत्यग्नहोये" ति एयं गयं । करणे
तत्त्वं वि सदठाणपच्छत्तं अस्य ठ्याख्या - "छेत्रून" पच्छदं । उक्को-
सयं छिंदेता मज्जिमयं करेति मासलहुं, जहण्णयं करेति ना । मज्जिमयं वृ
सयं छिंदेता जहण्णयं करेति ना । जहण्णए संधारता उक्कोसयं
करेति ० ० । जहण्णयं संधारता मज्जिमयं करेति ० । मज्जिमये -
संधारता उक्कोसे करेति एक । जं छिंदति तिणिपक्षणं ण भवति ।
आपादिवा दोसा, संजमे उप्पतियविराहणा, आताए हत्यो-
वयातो, पलिमयो य सुत्त्वाणं । जम्हा पायच्छिरं परियाणामि
तम्हा । ए वोच्चत्यग्नहणकरणं कायठवं, जहाविहं कायठवं । सऱ्ये
आपादिवा दोसा परिहरिवा भवति । ३१७॥ तं वत्यं इमाहिं -
चउहिं पडिमाहिं गवेसियव्यं --

- भा. ४९८५ -- उद्दिश्यसेहंतर-उज्जिमयपत्रे चउत्त्वए होइ ।
चउपडिमा गच्छ जिणे, दोणहे ग्नगः भिंगगः णितरा ॥ ३१८॥
गच्छवासी चउहिं वि पडिमाहिं गिणहति, जिपकपिया-
दओ दोणहं उग्नहं करेति - अंतर उज्जिमयपत्रे य, पतेसि

दोषहं अण्णतरीप गहणं करेति । ३१८॥ एतेसिं चउहं पडिमाणं इमं
सौवक्ष्माणं --

भा.४९८६ -- अमुं च एरिसं वा, तइया उ णियंसणः त्युरणं वा ।
जं बुज्ज्वे कप्पडिया, सदेसबहुवत्यदेसे वा ॥३१९॥
उद्दिठठं णाम उद्दिठनसौवेण ओभासति, "अमुं च" ति -
जहण्णमज्ज्वमुक्कोसं, अधवा एगिंदियविगलिंदियपंचेदियगिपकण्ण -
गेण्हति । वितियपडिमापेह इमं से सूखं- एरिसं वा किंच वत्थुं
वद्दुं भणाति हे सावग! जारिसं इमं वत्थं एरिसं वा देहि, तं
वा देहि । "अंतरं" तु "ततिया उ" णियंसणः त्युरणं वा । ततिय
ति-पडिमा, तुः स्वरूपावधारणे, णिवसणं "णियुसणं" सो य साडगो, जा
साडगहणातो पाठरणं पि वद्धव्वं, "अन्त्युरणं" ति-प्रस्तरणं प्रच्छ-
दादि, अणं पोतं परिहित्कामो पुव्वणियत्थं वत्थते अवणेउकामो पाठव्वं
एयम्म अंतरे मग्नेति । "उज्ज्वयधम्मा चउत्त्यय" ति- सदेसं गंतु-
कामाकम्मडिया जं उज्ज्वंति तं मग्नेति, वहुवत्यदेसे वा गंतुकामा जं
उज्ज्वंति, वहुवत्यदेसे वा जं उज्ज्वयं लभति । एसा अण्णायरियक्य-
गाहा । ३१९॥ इमा भक्ताद्वक्ता --

भा.४९८७ -- उद्दिठठतिगेतत्रं, पेहा पुण विस्स एरिसं भणति ।
अण णियत्थत्युरियं, ततिएणितरं तु अवर्णेते ॥३२०॥ तो
उद्दिठठं ओभासति - "देहि मे तिणं वत्थाणं अण्णतरं जह-
ण्णादी, अधवा एगिंदियादितिगं । पेहा णाम दटदूणं पूर्ववत् ।
ततिया अंतरिज्जं उत्तरिज्जं वा, अंतरिज्जं णामेऽपाठरणं, अधवा
अंतरिज्जं णाम जं सिज्जाए हेटिठल्लपोतं, उत्तरिल्लं जं उवरिल्लं
पच्छदादि, अणं णियंसेति अणं वा अन्त्युरति, "इयर" मिति-
पुठवणियत्थं अन्त्युरणं वा अवणेति जम्म काले तम्म अंतरे मग्नति ।
अहवा "इयरमि" ति- उज्ज्वयधम्मयं, तं "अवणेति" ति-छडेति,
तं मग्नति ॥३२०॥ तत्थ जा उज्ज्वयधम्मया पडिमा सा चउच्छिवहा-
दठवओ सेत्तओ कालओ भावओ । तत्थ दठवुज्जितं इमं --

भा.४९८८ -- दठवाइउज्जितयं द-ठवओ उ थूलं मए ण घेत्तव्वं ।
कोहि वि भावणिसिटं, तम्मज्ज ओभटणोभटठं ॥३२१॥
जस्स अणगारस्स-एवं पइण्णा भवति - थूलं मए ण घेत्तव्वं य
स्तेउग्र/तेण "परिभोउठवं", तं च से केणती उवणीयं, तं च पडिसेसियं, "अलं हि
मम तेण" ति भावतो चतं, जेण वि आणियं सो णि भणाति - "जति
एस ण गेण्हति तो ममं पि ण एतेण कज्जं" ति, तेण वि भावतो चतं
एयम्म देसकाले जं जति उज्जमति ओभटठं अणोभटठं वा तं गेण्ह-
तस्स दठवुज्जितयं भवति ॥३२१॥ इदाणिं सेतुज्जितयं --

भा.४९८९ -- अमुगिच्चयं ण हुले, उवणीयं तं ण केण यी तस्स ।
जं बुज्ज्वे कप्पडिया, सदेस बहुवत्यदेसे वा ॥३२२॥
जहा लाडविस यज्जयं मए वत्थं ण घेत्तव्वं ण वा परि-
भोउठवं तं च केण ति तस्स उवणीयं तेण पडिसिद्धं । जेण श्रावणियं सो
भणाति जति ण गेण्हति तो मया वि चतं, एयम्म अंतरे साहुस्सो-
वदिठयस्स ओभटणमणोभटठं वा देज्जा बहुवत्यदेसे जहा म हिस्सो-
अणं चोक्सतरयं परिहेति अणं छइडेति । ३२२॥ इमं कालुज्जितयं -

सि
महित्तसारै
हि

- भा.४९९० -- कासातिमाति जं पु-ठवकाले जोग्गं तदणथहिं उज्ज्वे ।
होहिति च एस काले, अजोग्यमणागतं उज्ज्वे ॥ ३२३॥
- रत्नं कासाएष वत्थं कासायं भण्णति, गिम्हे कयं जं हमंते अजोग्गं
कट्टुङ् परिमोगस्सेति काठं छडेडज्ज कोति अहडत्तो, आदिग्गहणेण अकसायं
पि, अधवा अणागए चेव तस्स कालस्स छडेति, अण्णं चोक्ष्तरवं वा
कुसाइमुं लद्धां ति ॥ ३२३॥ इम भादुज्जित्यं --
- भा.४९९१ -- लद्धाण अणवत्ये, पोराणे ते तु देति अणस्स ।
सो वि य येच्छति ताहं, भादुज्जित्यमेवमादीणि ॥ ३२४॥
- गा.३१८ उच्चारियसिद्धा । पयाहिं चर्हिं पडिमाहिं गच्छवासिपो -
गेणहंति, जिणकप्पिया उवरिल्लाहिं दोहिं गिणहंति, "अभिग्गहो"
ति - किमुक्तं भवति ? अभिग्गहो दोणह वि अणतरं अभिग्गज्ञ
तास्स चेव दोणहै एगाए गेणहंति । जा पुण आदिल्लातो दो अण-
मिङ्गहियाओ ताखोण गेणहंति । तं पुण गच्छवासी कहं मण्णति
काए वा विधीए त्ति उच्यते --
- भा.४९९२ -- जं जस्स णत्य वत्थं, सो तु णिवेदेति तं पवत्रिस्स ।
सो य गुरूण साहति, णिवेदे वाकारए वा वि ॥ ३२५॥
जं जस्स साधुपो वासकप्पतरकप्पगादी णत्य सो तं पव्य-
ज्ञिपो साहति, जहा "मम अमुं च वत्थं णत्य", सो यि पावती
गुरूण साहति, गुरूणाम आयरिओ तं भणति - अमुग्स्स साहुस्स
अमुं च वत्थं णत्य, गच्छे य सामाचारी इमा अभिग्गही भवंति-
"मए वत्थापि पाता वा आणेयवाणि", अणेप वा जेण केति
पओयं साहुलंताहे सो आयरिओ तेसि अ-पिङ्गहियाण विवेदेति, नि
जहा- "अज्जो! अमुग्स्स साहुस्स अमुं वत्थं णत्य", अथ पत्त्य -
आभिग्गहिता तो सो चेव साधु भण्णति -- त्रुमं अप्पणो वत्थं
उप्पादेहि, जह सो असतो उप्पापडं तो अण्णो जो साधु सो
आयरिया तं वावारंति, जहा- "अमुं वत्थं मण्गह" चि । जो सो
अभिग्गहितो जो वा सो वावारितो ते काए विधीए उप्पादेति?
उच्यते --
- भा.४९९३ -- भिक्खं चिय हिंडता, उप्पाए असति वितियपडमास्तु ।
एवं पि अलङ्घेते, संयाडेक्केक्क वावारे ॥ ३२६॥
- सुत्तपोरिसि अत्थपोरिसि च करेता भिक्खं चेव हिंडता
उप्पादेति, "असति" चि- जति भिक्खं हिंडता ण लभंति ता -
"वितिय" चि- अत्थपोरिसी वज्जेता वितिया वि पोरिसीप -
मण्गंति, तह वि असतीते "पठबाए" चि - सुत्तपोरिसीप सुरं
वज्जेता मण्गंति, जति एवं पि ण लब्धति ताहे एक्केक्क संघाडयं
आयरिया वावारंति - अज्जो तुनं च भिक्खं चेव हिंडता -
वत्थाणं जोग्गं करेज्जह, ताहे ते वि मण्गंति ॥ ३२६॥
- भा.४९९४ -- एवं तु अलङ्घेते, मोरूण गणि तु सेतागा हिंडे । टी
द्रामगे गुरुणणिम्न गुरुगा, उभावग मिजोगसेहहिला य ॥ ३२७॥
- तह वि अलङ्घेते वहूण वा वत्थाणि उप्पारयवाणि वृद्ध-
साध्याणि च कार्याणीति कृत्वा, ताहे पिंडपणं सव्वे उट्ठैति -

“गणे”ति आयरियो, तं मोत्तुणं; आयरिया जति पुण अप्पणो - हिंडति तो चुगुला, ओभावनदोसा - “आयरियो हौतओ अप्पणा हिंडति, पूणे एवस्स आयरियत् पि एशिसं चेव जोंचीराणं पि ष्ट्रिगारुणि धाति, कमपिज्जूर्वं वा वदठं काइ हृत्थी अभिओगेज्जा, ओभासिए वा अपिच्छमाणे विसं देज्ज गरं वा। अधवा सेहा हीलेज्ज आयरियाणं हिंडते अलङ्क सेहा भणेज्ज - “आयरियाणं विदठं माहप्पं लघ्न वा”, जम्हा एते दोसा तम्हा आयरियो ण हिंडावेयब्बो। तं - मोत्तुणं जे अणे सेसा तेहिं हिंडियब्बं ॥३२७॥ ते पुण इमेरिसा - होज्जा --

भा.४९९५ -- सठ्वे वा गीयत्था, मीसा व जहणे एगो गीयत्थो । एककस्स वि असतीए, करेति ते कपिप्पयं एकं ॥३२८॥ तो

ते पुण सठ्वे गीयत्था, अहवा अद्वा अगीया अद्वा गीता, अधवा एकको गीयत्थो सेसा सठ्वे अगीयत्था, अहवा आयरियं मोत्तुं सेसा सठ्वे अगीयत्था, ताहे एकके कपिप्पयं करेति जो तेसि अगीयाण भज्जे वाग्मी धृष्टतरः लछिसंपन्न, एवस्स आयरिया वत्थेसं उस्सगगाववादेण कथिंति ॥३२८॥ तेसि उवओगकरणे इमा विधी --

भा.४९९६ -- आवाससोहि अललं-त सुलुग उस्सग ढंग ण भूमी । पुच्छा देवत लंभे-ण किं पमाणं धुवं वा वि ॥४२९॥

तेहिं साहूहिं अणागयं चेव काइयसण्णाओ अुणक्सेयब्बा मा - आ चीरुप्पावणगताणं होज्जति, एसा आवासगसोधी, उट्ठेतेहिं उट्ठेतिउट्टिउट्टि, जोंग करेतेहिं ण सलियब्बं णावि पक्खलियब्बं, अहवा अपक्ख-लियं अविकूडं तेहिं उट्ठेयब्बं, सठ्वेहिं य समं उट्ठियब्बं, ण अणे उट्ठिता अच्छंति, अहवा सैमयं चेव उस्सगं, करेति “उस्सगो”-उव-ओगकाउस्सगो, सो य अवस्से कायब्बो, तं करेतेहिं भूमीए छंगो ण पहट्ठवेयब्बो, भूमी य ण छिवियब्बा डंडणं जाव पढमलाभो लझो, ततो परेरें इच्छा, अणे, जाव पढियागयुति । एत्थं जं किं लंगि चि वितह करेति तं करेतस्स सठ्वत्थ्य असभायारिणिपक्षणं मासलहुं । एत्थं सीसो पुच्छति - “काउस्सगं किं णिमितं करेति, किं देवता-राहण-णिमितं जेष आराहिता, समाणि वत्थाणि उप्पादेति उभ जी अणं किं पि कारणं?” आचार्य आह -- ण देवताराहणणिमितं - काउस्सगं करेति, काउस्सगे ठिता उवउंति । किं पमाणं वत्थं - धेत्तब्बं - जहणयं भज्जिस्मयं उद्कोसं, अववा किं अहाकडं अप्प-परिकम्म, अहवा कथं धुवो लाभो भविस्सति, एयं उस्सगदिठतो चिंतेति, को वा पढमं ओभासितो अवस्सं दाहिति, जो नज्जति एसो अवस्सं दाहिति सो पढमं ओभासियब्बो, एयं सव्वं उस्सग-दिठया चिंतेति ॥३२९॥ काउस्सगे कए केण पढमं उस्सारियब्बं? उच्यते --

भा.४९९७ -- रातिणिओ उस्सारे, तस्ससतोमो वि गीओ लघ्निओ । अविगीओ वि सलझी, मग्गति इतरे परिच्छंति ॥३३०॥

तत्थ जो राइणीओ गीयत्थो लद्विजुतो तेणं उस्सारियब्बं, अथ राइणियस्स गीयत्थस्स असति राइणी वा अलद्विजो ताहे

ओमराइणिओ वि गीयत्वो सलद्विथो जोसो उस्सारेति । अध सो वि अलद्वी ताहे जो अगीयत्वो वि सलद्वी सो उस्सारेति, सो चेव ओभासति, सो चेव य पायदिठत्राणं करेति, “हयरे”^{५५१} गीयत्वा अलद्विया ते पदिच्छत्तिं एसणादि सव्वं सोधि ति ते जाव वत्यस्स मेडेति विधी भणिता कप्पति ण व ति ॥३३०॥ इदाणिं पच्छित्तं भणति -

भा.४९९८ -- उस्सग्नाती वितहे, खलंत अणणणओ य लद्वजो य ।

उग्गमविष्परिणामो, ओभावण सावगा ण ततो ॥३३१॥

काउस्सुग्गपदं आदी करेता सव्वेषु पदेषु पच्छित्तं भणति - उस्सग्नं ण करेति आवासायं ण सोधेति खलंति वा समं वा उस्सग्नं ण करेति ढंडएण वा भूमी छिवंति उस्सारेति वा वितहं सव्वत्वं

^१संदिलावेति जुतं ति
“जुतं लंदिलावेति वा,
जुतं तु वा”
संबिक्षह ति प भणिति मासलहुं, आयुरिया लाभोति प भणिति - झेष्टुग्गो
मासलहुं । आवासियं जकरेति न्यौ जस्य नोग्गा” न भणिता सुन्नहुं, कि इगेज्जिस्सामो
त्तिण भणिति मासलहुं, आयरिया जंहा संदिलावेति वा भणिति, मासलहुं ।

एवं करेता गता जति सावयं ओभासं^{५५२} ति तो उग्गम-
दोसा, परे असंते कीतादी करेज्जा, नवाणि वा काऊ अणणिम्म वा
दिणे देज्जा, विष्परिणामो वा से सो य यवधम्मोतिविचेत्ज्जा -
जो एतेसिं सव्वढो भवति तं एते चह्डेति । ओभावणा वा से होज्जा,
तस्स सावगस्स घरे पन्त्य वत्या, ताहे साधु अलद्ववत्या तस्स घरातो
णिगता, ताहे अणतित्यादि भणेज्जा - “एते यस्स ब्रिक्षित् द
गेता, एस एतेसिं पि प देति, अतिसरंटो एस सावगो”^{५५३} ति, एव-
मादी जम्हा दोसा तम्हा ण तं द्व जाएज्जा ॥३३१॥ अहवा -

भा.४९९९ -- दाबुं वा उडुरुस्से, कासुब्दिरियं द्व सो सयं देति ।

भाविन्दुकुलतोभासण, णीणित कस्सेत किं वासी ॥३३२॥

^{५५४} जं स्त्रप्रीडीँ सावगो वा दाबुं पच्छा उडु रुसेज्जा, “किं एतेहिं पत्तिलयं
पि प जायं जहा सावगस्स संज्ञीयं तं अगोभासिपलयं चेव देति” ।
अणं च सावयाणं एसा सामायारी चेव जं फासुयं उछरियं तं साधुणं व्य-
दायठवं, तो सो अप्पणो चेव दाहिति, तम्हा किं तेण ओभासि-
एण, जे अणे भाविशलया कुला तेषु ओभासियठवं, गंतूरं भाणि-
यठवो जो पधु सो - “धम्मलाभो सावग ? साधुणो तव सगासं^{५५५}
आगता, एरिसेहिं चीरेहिं कञ्जं”^{५५६} ति मणिगतो सो भणेज्जा - “अणु-
उग्गहो”, ताहे णीणिए भाणियठवं - “कस्सेयं, किं आसी, किं वा
भविस्सति, कत्य वा आसी; एवमादी पुच्छियठवं, ॥३३२॥ जे -
चत्तारि परियटगा णव पुररणा तेसिं सामणेण इमं भणइ --

भा.५००० -- जायणणिमंतणाप, जे वत्यमपुच्छाप भिग्हेज्जा ।

दुविहतिविहपुच्छाप, सो पावति आगमादीण ॥३३३॥

जायणवत्यं निमंतणावत्यं च एतेषु दोषु वत्येषु जो^{५५७} पुच्छइ,

तं च अपुच्छियं गेहति तस्स आणादिया दोसा । जायणवत्ये दु-
विधा पुच्छा -- कस्सेयं ? किं आसी । णिमंतणावत्ये तिविधा

पुच्छा - कस्सेयं ? किं वासी ? केण कज्जेप दलसि मज्जं ? जति
“कस्सेयं”^{५५८} ति ण भणति तो ००० । ३३३॥ “किं पयं”^{५५९} ति ण भणति झुं

कोंदोषः ? उच्यते --

भा.५००१ -- कस्स ति पुच्छियम्मी, उग्गमपक्षेवगादिणो दोसा।

किं आसि पुच्छियम्मी, पच्छाकम्मं पवहणं वा ॥३३४॥

जति कस्सेयं ति ण पुच्छति तो उग्गमदोसदुटठं वा गेप्हेज्जा,
पक्षेवगदोसदुटठं वा गेप्हेज्जा। अह “किं वा सी”ति ण पुच्छति
तो पच्छाकम्मदोसापवाहणदोसो वा भवे, ॥३३४॥ उग्गमदोसतंवयं
ताव दंसेति। “कस्सेयं”ति पुच्छिभो समाणो भणेज्जा --

भा.५००२ -- कीस ण याहिह बुळ्हे, बुळ्पदठकयं च कीयथोतादी।

अमुण व बुळ्पदठा, ठवितं गेहे ण गेणहह से ॥३३५॥

कीरत
हृष्ट वाक्यं

“भगवं! तुम्हे किं ण याणह? जाणह चेवतुळ्हे, तहवि अम्हे
पुच्छह, पुच्छताण बुळ्हं कहेमो - बुळ्पदठाए एयं कयं, बुळ्पदठाए
वा कीयं, बुळ्पदठाए वा धोतं, सज्जियं, समटुठावियं। अधवा -
भणेज्जा - अमुणामधेज्जेण एयं आणेठं इह बुळ्पदठा ठवियं, जेण व
घरे से ण गेणहह” ॥३३५॥ ते य मूलगुणा उत्तरगुणा वा संजयठा
करेज्जा। के मूलगुणां के वा उत्तरगुणा? अतो भण्णति --

भा.५००३ -- तणविणसंजयठा, मूलगुणा उत्तरा उ पञ्जणता।

युरुगा युरुगा लहाआ, विसेसिता चरिमओ खुद्दो ॥३३६॥

वत्थ-णिप्कावणाणिमिसं जं कीरति जहा तणयं परिकम्मणीया-

पञ्जं गति (पु) ^ करभंश्यं एते मूलगुणा संजयठा करेति, उत्तरगुणा जे णिम्मा तस्स कीरति,
जहा - “पञ्जयं”ति - सज्जयं कलमौङुं उपकोऽसं धोवपादिकिरि-उप्योगेज्जं
याओ य, एते वा संजयठा करेज्जा। एन्य मूलतरेहिं चउभंगो -

वि ^ कायठ्वो - मूलगुणा संजयठा उत्तरगुणा, संजयठा, मूलगुणा, य
उत्तरगुणा। य मूलगुणा, उत्तरगुणा। यावि मूलगुणा यावि उत्तरगुणा।
एतेषु पच्छितं जहासंसं छका, छका, एक^ एते तवकालेषु विसेसि-
यव्वा। चरिमभंगो खुद्दो। उड्हे एवमादी दोसे ण जाणह, इमं च
जाणति जेण ठवियं ॥३३६॥ तं पुण केण ठवियं होज्जा

भा.५००४ -- समणेण समणिं सावग, साविग संवंधि इद्विद्व मामाए।

राया तेणे पक्षे-वर य णिक्सेवणं जाणे ॥३३७॥ गं

ठावितं समणेण वा समणीय वा, सावगेण वा सावियाए वा,
भातादिसंवंधीय वा, इद्विद्वंतेण वा, मामणेण वा, रातीणा वा,
तेणेण वा, “पक्षेवण”ति - एतेहिं तं पक्षिस्तरं होज्जा, एसेव पक्षेवगो
भण्णति। “णिक्सेवणं जाणे”ति णिक्सेवगो वि एतेषु चेव ठाणेषु
भवति, ॥३३७॥ एतेसि-पदाणं इमा विभासा जेण कारणेण अण्णत्य
पक्षिस्तरंति, समणादीष्ठारे एकगाहाए वक्ष्वाणेति --

भा.५००५ -- लिंगत्थेषु अकम्पं, सावगणीते-सु उग्गमासंका।

इद्विद्व अपवेस साविग, इद्विद्वस्व उस्समासंका ॥३३८॥

तत्थ जे ते समणा समणीतो वा ते लिंगत्था य होज्जा,
तेसि-हत्थातो ण कट्पति धेहूण, ते उग्गमादीहिं असुद्राणि वत्थाणि
गेणहंति, सयं च सम्मुच्छावेति, ते लिंगतो वि पवयणो वि -
साहित्यं ति काठं ण वटटति तेसि-हत्थातो धेहुं, ताहे ते अम्हं
ण गेणहंति ति काठं अण्णत्य प्रक्षिस्तरंति ति, इमं च भण्णति --
“एते जाहे साधुणो दुळ्हे चीराणि मग्गेज्जा ताहे दुळ्हे एयाणि

देज्जह"। सावगो साधिगा वा जीतो वा कोति साधुस्स एतेसि तिंह वि उग्गमादि संकाए साधुणो य गेणहंति, ताहे ते "अम्हं न गेणहंति" ति काढ़ अणन्त्य पक्षितवेति। इहिडमंतस्स साधिया भज्जा, तत्थ यं पवेसो य लब्धति, ताहे सा वि अणन्त्य पक्षितवति। अहवा इहिडमंतस्स, जहा-दक्षिणापहयाणं सावयाणं, तेमु घेरेसु वहवे - साहम्मिया पविसंति, ताहे उग्गमदोसा भविस्संति ति काढ़ य - धेष्पंति तेसि, ताहे ते अणन्त्य पक्षितवंति, इहिडमं याम इस्सरो ति ॥३८॥

भा.५००६ -- एमेत मामगस्स वि, भज्जा सद्धी उ अणहिं ठवते।

थ निवेतिपिंडविवज्जी, तेणे मा हू तदाहडां ॥३९॥

चा मामको याम कस्स-इ घरे पवेसं य देति, पंतयाए वा ई- साछुययाए वा, तस्स भज्जा साधिया, सा अणन्त्य पक्षितवेज्जा, अधवा घरे अणन्यरुग्गमदोसा संकाए ति काढ़ य गेणहंति। यिवो याम राया, तस्स पिंडो य कप्पति, सो वि अणन्त्य पक्षितवेज्जा, मम् गेणहंति ति जहा तथा लामं लभामि। तेणगस्स वि य वटटति धेरुं, मा तेणाहडयं होज्जति, सो वि मम् गेणहंति अणन्त्य पक्षितवति। एवं ताव पक्षेवो ॥३९॥

भा.५००७ -- एते उ अधेष्पंते, अणहिं संपक्षितवंति समपदठा। द्वि-

फिक्सेवभी वि एवं, छिणमछिणो व कालेण ॥४०॥

पुठवद्धं सठवायुवादी गतत्यं। यिक्सेवतो पि एवं चेव, यवरं सो छिणो अच्छिणो वा कालतो भवति, ॥४०॥ गिहत्थणि- ग्रं ताव क्सेवतं च भणामि --

भा.५००८ -- अमुं कालमणागते, देज्ज व समणाण कप्पति छिणे।

पुण्णसमकाल कप्पति, ठवितगदोसा अतीतम्म ॥४१॥

यिक्सेवगो याम ते गिहत्था यिक्सितंता जइ भयंति - "अमुं कालं जति अ-हे य रज्जामो ताहे तुझे स्यं समणाणं देज्जह", एवं जइ छिंदति तो कप्पति पुण समकालमेव, अतीते य कप्पति, - ठवियकदोसो ति काढ़, अच्छिणे पुण जाहे दलंति ताहे कप्पति। ॥४१॥ इदापि साधुणिक्सेवगो --

भा.५००९ -- असिवातिकारणेण, पुण्णातीते मयुणणिक्सेवे।

परिमुञ्जति धरेति व, छढेति व ते गते याढ़ ॥४२॥

जे साधु संभोइया तेहिं ज असिवादिकारणेहिं गच्छमाणेहिं यिक्सितं होज्जा तं पुणे वा अतीते वा काले गेणहंति, गिहिता जइ तेसि चीवरासती ताहे परिमुञ्जति। अह तेहिं य कज्जं ताहे - ठवेति, "तेसि वाहामो" ति काढ़, अह जाणति ते अच्छयिसयं गता अप्पणो य तेहिं य कज्जं ताहे छढेति, ॥४२॥ अहवा सो "कस्सेयं" ति पुच्छितो रुठ्ठो भेज्जा --

भा.५०१० -- दमए द्वूभे भट्ठे, समणच्छन्ने य तेणए।

य य याम य यत्वं, पुदठे भट्ठो जहा वयं ॥४३॥ दा.गा.रुद्धे

गा.४४३

दमए ति अस्य ठ्यास्या --

भा.५०११ -- किं दमओ हं भंते, दमगस्स व किं च चीवरा यत्प्य।

दमएण वि कायच्छवो, धम्मो मा शरिसं पावे ॥४४॥

दमगो दरिद्रः, भगवं किं पुच्छसि "कस्सेयं"ति, किमहं दमतो, अहवा सच्चमहं मृदुओ, तहा किं मम दमगास्त चीवरा - दम अन्त्य? अहवा दमण वि दारिद्रदिट्ठदोसेण धम्मो कायब्बो, मा पुणोपरलोपे पुरिसं चेव भविस्सति ॥३४४॥

^२ गा.३४२ इदाणिं दूभी ति --

भा.५०१२ -- जति रणो भज्जए, दूभी दूभगा व जति पतिणो।

किं दूभगो मि तुङ्गम् वि, वत्था वि य दूभगा किं मे॥३४५
अपवकारो मि दूभगामामकम्भेद्यातो परस्म श्रुद्धकरो दूभगो,
सो य रणो भज्जाए वा, इत्थी वा पडणो, जडिरेतिं अहं दूभगो
किमहं भंते तुङ्गम् वि दूभगो, अधवा भणेज्ज - "किं वत्था वि मे
दूभगा?"॥३४५॥ इदाणिं भट्ठे ति --

भा.५०१३ -- जति रज्जातो भट्ठो, किं चीरेहिं पि पेच्छहेताणिं। द्वे ताणिं
अन्त्य महं सामरगा, मा हीरेज्जति पञ्चवहशो॥३४६॥

^३ गा.३४३ द्वये
एहि
इदाणिं दैश्वर्यस्थानात् द्युतो प्रष्टः, जह॑रं रज्जाजो जण्णाराओ इ^{दैश्वर्यस्थानाते}
वा दम्नरठ्ठानातो भट्ठो तो किं जाणह चीराणि वि णो होज्जा,
मेच्छह मै॒ पूर्ण चीरे। इदाणिं "सम्पन्नहणो"ति - पञ्चदं। "सम्पन्नहणो"
ति- असमणो समणवेसधारी अच्छति, सामरगा णाम रूवगा, ते मे
बहु अन्त्य, मा मम ते राङ्कुलादि पूर्हेज्ज, अतो हं पञ्चविषयूवेण ही
पञ्चहणो ज्ञातामि, तं तुङ्गमे मा एव जापह जहा हं पञ्चवहशो,
जेज्जह मन हत्त्वाख्यो वत्थे ति ॥३४६॥

^४ गा.३४३
भा.५०१४ -- इदाणिं "तेणो"ति -- वर्त्याणि स्नाहु चोरेत्ति
अन्त्य मि घरे वि बन्धा, नाह॑ नल्लाणि ताहु चोरेत्ति। मे
सुदृढु मुणितं च तुङ्गे, किं पुच्छह किं वङ्हं तेणो॥३४७॥

अन्त्य घरे चेव मे वत्था, णाहं अप्पणो साहणो वा अठाए
वत्थे चोरेत्ति, तं मा तुङ्गे तेणाहडति काउं ण गेणह। अहवा
भणिज्जह -- "सुदृढु णावं तुङ्गेहिं जहा हं तेणो, को अणो -
णाहिति साधुणो मोरुं, तमहं सच्चं तेणो, ण पुण साधुअठाए
हरामि। अहवा भणेज्ज - "किं तुङ्गे पुच्छह, जस्स होइ तस्स होउ,
तुङ्गे गेणह।" अहवा भणेज्ज -- "किमहं तेणो जेण तुङ्गे पुच्छह -

^५ गा.३४३
यण/ता
किं
भणेज्ज, तम्म एवं भणंते वि "ण य णाम" - ण वत्तवं? वत्तवमेव
जहारुहं वयं, तं च किं जहारुहं वयं? दमओ भण्णति - "ण वि
अन्हे भणामो जहा तुमं दमओ ति, मा एवं तव णीयस्स अहवा तं

परिणीयस्स होज्जा, तेसि च अणं न होज्ज, ताहे ते अणं -
उवकरेज्जा", एवं सठ्वे पि पदा भाणियव्वा। अते अभिहितं
प्रतिपदमुपतिष्ठती ति कृत्वा "समणे समणी" गाहा (३३७) एसा वि-
भावियव्वा। जत्य जहासंभव्व-ति पुट्ठे जहारिहं वयं, अहवा इमं
तं वयं जहारिहं जं वत्तवं --

भा. ५०१५ -- हत्यीपुरिसनपुंसग, धाती सुण्हा य होति वोधव्वा।

बाँले य बुद्धजुयले, तालायर सेवए तेण ॥३४८॥

^६ गा.३४८ इत्यं अस्य ठ्यास्या --

भा.५०३६ -- तिविहित्य तत्य थेरी, भण्णति मा होज्ज तुज्ज जायाणं । ए
मज्जिम मा पतिदेवर, कन्ना मा वेरभातीणं ॥ ३४९॥ मा
दायगा इत्थी तिविधा- थेरी मज्जिमा तरणी । थेरी -
भण्णति -- "एवं वन्त्यं मा होज्ज तुज्ज जायाणं; "जायाणं" ति
पुर्वमंडाणं, तुमं एत्यं अप्यभू" । मज्जिमा इत्थी भण्णति - "मा तुज्ज
पहफो देवरस्त वा एवं वन्त्यं होज्ज" । तरणित्थी - कण्ण, सा
भण्णति - "थेरी-ति भास्त्राभित्तिस्तिवं; भास्त्रीयं मा संतिं होज्जा" । मे
॥ ३४९॥

भा.५०३७ -- एमेव य पुरिसाण वि, पंड पप्पडिसेवि मा ते यीयाणं ।
धाती सामिकुलस्सा, सुण्हा जह मज्जिमा इत्थी ॥ ३५०॥

^{३ गा. ३४८} जहा इत्थी एवं पुरिसा वि भाषियठवा, यारुं पतिठटाणे
^{५ गा. ३४८} भज्ञा भालियठवा, उत्तराणे सुण्हा भालियठवा, एत्यं भुक्तानो ति जो सङ्गा
अप्पडिसेवी, तस्स हत्थाओ धेतव्यं, सो य वतव्यो- मा ते एवं
वन्यं यीवंसंतियं होज्जा । जहा इत्थी पुरिसा भण्णति तहाने अप्पडिसेवी
अप्पडिसेवी भाषियठवो, जो पुण पडिसेवी तस्स हत्थाओ य धेतव्यं व्यं
जो गेहहति ० ०, आणाविया य दोसा । जा धाती सामण्णति दासी
" मा ते साक्षीहुल्लु ल्लु ॥ जा सुण्हा सा दैती मालिन्ना पियव्वा
जहा मज्जिमा इत्थी, ॥ ३५०॥

^{५ गा. ३४८} गेहहति ततो तेसिं, पुच्छासुङ्क अपुण्णातं ॥ ३५१॥ जानो बाली लुड्डो
दो जुवलया - बालजुवलय धेरखुपलयं च, बालो अम्मो लुड्डो उत्तीवत्तय
बुद्धी वा, जे जारीक्कापत्ताना बालो ते इह भण्णति, जे अतीषष्ट-
बुद्धा ते य इह भण्णति, जति ते पम्ह तो धेप्पति, अप्पभू वि
जह परिकणो अणुयाजति लहावि धेप्पति ॥ "पुच्छासुङ्क" तो चं स्पण्णासिं
ग्गुच्छ ॥ ३५१॥ इवाणि "तालायुर्जि" अच्छउ

भा.५०१९ -- द्वूरपति दैति मा ते, कुसील एतेसु द्वूरिष मा ते ।
एमेव भोइ सेवग, तेणो तु चउच्छिवहो इमो ॥ ३५२॥

^{१ टै} व्यादिति; विद्याविद्येषैः ताला व्यादिति । विभक्तिश्चेषैः चरसि-तालाचरा, तेसि
द्वूरपती देज्जा तो सो भण्णति - "एवं वन्त्यं मा कुसीलाष्ट स्पैज्जा,
तेहिं वा सामण्ण होज्ज," अधेते कुसीलया देज्ज ताहे भण्णति - "एवं
वन्त्यं मा द्वूरपतीण होज्ज तेण वा सामण्ण", सेवगो वि एवं चेव
भाषियठवो, भोतितो भण्णति -- "मा सेवगस्स होज्जा," सेवगो
भण्णति - "मा भोइयस्स होज्जा" । तेणें पुण इमो चउच्छिवहो -
विभागो ॥ ३५२॥

भा.५०२० -- सग्गामपरग्गामे, सेवेस परदेस होति उद्दाहो ।
मूलं, छेवो छम्मा-सेव चतारि गुरुगा य ॥ ३५३॥

^{५ गा. ३५१} तेणगस्स हत्थाओ धेप्पमाणे गेहणकद्दणउहडाहमादिया -
दोसा सग्गामादिएसु, मूलादियं पच्छितं जहा संखं दायव्यं, एत्य
छम्मासा वि गुरुगा चेव वदठच्चवा, ॥ ३५३॥ जे बुते "पुच्छासुङ्क" -
अणुष्णायं" --

भा. ५०२१ -- एवं पुच्छासुङ्क, किं आसि इमं तु जं तु परिभुतं ।

किं होहिति ति अह तं, कत्यासि अपुच्छणे लहुगा॥ ३५४॥

पञ्च

समणादिएहि पक्षेवयद्धापेहि सुद्धं, जं जं च दमगादिरुटठ-
वरणेहि पुच्छतरशो सुद्धं, जं च इत्थमादिवेसु य दायेसु परिसुद्धं,
अणेसु य उगमादिवोसेहि सुद्धं तस्स गहणं अण्णायं । "कस्त" ति
गतं । ब्रह्म विपदमपुच्छाठाये छुद्गहणं पतं तहावि य धेत्वंजाव -
वितियपुच्छाए न सुद्धं । अतो वितियपुच्छा "किं वा-सि ति, तं
जीणियं वत्यं परिसुतं अपरिसुतं वा, जति परिसुतं तो पुच्छज्जह-
- "किं एयं णिच्चणियंसणमादियायं आसि ?" अध अपरिसुतं तो
पुच्छज्जह "किं एयं णिच्चणियंसणमादियायं होहिति ति ?" अण्णं
च पुच्छज्जह - एयं वत्यं कल्य मायेण ठाये वा आसि ? एयाओ
पुच्छाओ जह ण पुच्छह तो पक्षेण चउलहुगा ॥३५४॥ जं तं परिसुतं
वत्यं जीणितं दायेण तं पुच्छयं -- "किं एयं आसि ?" ताहे ते
गिहत्या भेषजा --

मा.५०२२ -- णिच्चणियंसणमज्जण-छण्सप रायवारिष चेव ।

सुतत्यजाणगस्सा, उडपरियदटे ततो गहणं ॥३५५॥

णिच्चणियंसणियं एवं आसि, अहवा भेषज - मज्जणयं, अहवा
छण्सपियं, अहवा-रायदारियं । एत्यु सुतजाणेण उडणहं परिय-
दटायं जो अण्णतरो जीणितो तस्स जति अण्णो तत्प्रतिमो अन्त्य
तो गहणं भवति, एवं वोसु परियदटेसु जीणितेसु जति दो तत्प्र-
तिमा अन्त्य, तिसु जीणितेसु जति तिण्ण तत्प्रतिमा अन्त्य,
चउसु परियदटेसु जीणितेसु तत्प्रतिमेसु —————— 'चउसु परियदटेसु
॥३५५॥५ ततो गहणं"ति, जं च तं परिसुतं वायदायणं जीणियं तत्य वि इमे दोसा कर्यं
परिहरियव्यवा --

मा.५०२३ -- णिच्चणियंसणियं ति य, अण्णासति पच्छकम्बवहणादी ।

अन्त्यं वहते धेष्पति, इयरुपकुसधोवपगतादी ॥३५६॥

जति तेण पुच्छएण मणियं - "णिच्चणियंसणियं, जति
तस्स अण्ण णिच्चणियंसणियं णन्त्य तो य धेत्वं । को दोसो ?
उच्यते - पच्छाकम्बं करेज्जा अण्णं सम्मुच्छावेज्जा किपेज्जा वा ।
अधवा अन्त्य से अण्णं य ताव तं परिवाहेह तत्य वि य धेष्पति,
मा सो तं पक्षाहेज्ज । अह अण्णं पच्छुदयं तो धेष्पति । "इयरे" ति- धृष्ट
अवहंते पदमंपवाहेतो आउक्काएण वा उट्कोसेज्जा धोवेज्ज वा
धीयाराय वा प्रगयं करेज्ज, आदिग्नहणातो धूवेज्ज वा अप्पणो
वा छहापेज्जा ॥३५६॥ अधवा जीणियं तं वत्यं अहतं, तं च तेण
गिहणा पुच्छएण कहियं --

मा.५०२४ -- होणहिति वि णियंसणियं, अण्णासति गहण पच्छकम्बादी ।

अन्त्य णवे वि तु गेणहिति, तहि दुस्लपवाहणा दोसा ॥३५७॥

जति तस्स अण्ण णिच्चणियंसणियं पत्य तो य कप्पति,
अध गेणहिति एत्य वि ते वेव पच्छाकम्बादी दोसा, अध अन्त्य
अण्णं से तो कप्पयं, तं अण्णं जति अहंतं तहावि तं गेणहिति, किं - ए
पिणितं ? दुस्ला तत्य पवहणा दोसा, दुस्ला पाम जति वि -
गिहणहिति जति वि य गिहणहिति तहावि सो अप्पणओगेप चेव -
अण्णं पवाहेउकामो काहिति पवाहणावयो दोसा ॥३५७॥

- भा.५०२५ -- एमेव मज्जणादिदु, पुच्छादुङ्कं च सव्वतो भेषे।
मणिमाती दारंति वा, अदिदठ मासेहुवादाणं ॥३५८॥
- ४८ कप्पति ५ जहा णिच्चणियंसणियं कप्पति वा तहा मज्जणछण्णुसवराय- एक
द्वारिया वि भाणियव्वा, जाहे पुच्छादुङ्कं कप्पणिज्जं ति णिज्जंतं ज्ञा
ताहे अंतेसु दोसु घेन्नुण सव्वतो सम्मं जोतेयव्वं, मा तत्य गिहत्याणं समंता
मणी वा हिरण्णे वा सुवण्णे वा तंवे वा रुप्पे वा अण्णे वा के इ
उवणिबद्धे होज्जा। सो गिहत्यो मणणति- “जोएह सव्वतो एयं
वत्यं”, जति तेहिं दिठं हिरण्णादी तो लटठं, अप ण दिठं
ताहे साहुणो दारंति, “इमं किं फेडिहि” ति भण्णति। आह “णु फडे
तं अधिकरणं भण्णति”, उच्यते - घोवतरो सो दोसो, अधिक-
तरा सेहुवादाणे” दोसा, सो सेहो तं घेहुं उप्पव्वशज्जा, गिहत्या
वा उडाहं करेज्जा - “पोतेण समं मम् हहं हिरण्णादी”, जम्हा समणेणं
एवमादी दोसा तम्हा साहेज्जा ॥३५९॥
- भा.५०२६ -- एवं तु गविटदेशुं, आयरिया देति जस्स जं पत्यि ।
समभाएसु कप्पु व, जह रातिणिया भवे वितिओ॥३५९॥
- पतेण विधिणा गवेसिता उप्पणेसु आगता गुरूण अप्पियंति,
ताहे ते गुरू जं जस्स णत्यं तं तस्स साधुस्स वैति, एस यक्को
पगारो। अधवा जावतिताण ते दिजिउकामा वत्या तावतियमाए
समे कञ्जति, ताहे जहारातिणियाए गेण्हंति, एस वितिओपगारो॥
॥३५९॥
- भा.५०२७ -- एवं जायणवत्यं, मणियं एतो णिमंतणं वोच्छं । एवं
१... मा मेरा॥(४) पुच्छादुग्गपस्तिसुद्धं, पुणरवि पुच्छिज्जिमो तु विही ॥३६०॥
- ५ गा.३३३ र्णिमंतणावत्यं पि “कस्तेतं” किं वा-सि ति एताहिं दोहिं
पुच्छाहिं जाहे परिसुद्धं ताहे पुणरवि ततियपुच्छाए पुच्छियव्वं,
तस्स णिमंतणावत्यस्स एस विही वक्समाणो ॥३६०॥
- भा.५०२८ -- विउसग्ग जोग संघा-डए य भोतियकुले तिविहुच्छा ।
कस्स इमं किं च इमं, कस्स व कज्जे लहुग आणा ॥३६१॥
- वि का उत्सर्गं काठं संदिसावेति, तहति भणितो जस्स य जोगे
कते संघादप्प णिगतो, किं च अद्वप्पहेण, “भोतितो”ति-गामसा-
मी, दंडियकुलं वा पविठठो, तत्य एकाए इस्सरीए महता संभेष
भत्तपाणेण पडिलाभेता वत्येण णिमंतिशो, तत्य इमं तिविधं पुच्छं
पुच्छिति - कस्स इमं (किं च इमं) कस्स व कज्जे वलयसि, एत्य
दो पुच्छाभो पुच्छभणियाओ, एतासु दोसु पच्छासु जया परिसुद्धं
भवति तदा इमा अब्धभहिता पुच्छा - “केण कञ्जेण वलयसि”ति,
- उं जह एवं तं ण पुच्छिति तो चउलहुगा, आणादिया य दोसा ॥३६१॥
- व्य दुने यो अन्नै दोसा भा.५०२९ -- मिच्छत सोऽव सका, विराहणा भोतिते तहि गते वा ।
- चउत्यं व वैटलं वा, वैटलदाणं च ववहारो ॥३६२॥
- अत्यसंगह गाठा । एसा “मिच्छत” अस्य व्याख्या --
- भा.५०३० -- मिच्छतं गच्छेज्जा, दिज्जंतं वदु भोयओ तीसे ।
वोच्छेवपदोसं वा, एगमणेगाण सो कुज्जा ॥३६३॥
- तं वत्यं विज्जंतं वदु “भोजगो”ति-तीसे भत्तारो, सो -
मिच्छतं गच्छेज्जा, तस्सेगस्स अणेगाण वा साहूण वोच्छेदं करेज्जा,

१८६. पदोसं वा गच्छेज्जा, आउसेज्ज वा तौलेज्ज वा उहडाहं वा करेज्जा ।
 गा. ३६२ ॥ २६३॥ "सी वा संका" अस्य व्याख्या --
- भा. ५०३१ -- चत्वयम्य यीणितम्भी, किं देसि अपुच्छित्तु जति गेण हे ।
 अणेसि भोयकस्स व, संका घडिता षु किं पुत्रिवं ॥ ३६४॥
 भोइणीए वन्त्यं यीणिये, "किं देसि" ति - केण व कज्जेण
 मञ्जेयं वलयसि" ति एवं अपुच्छित्तु जति गेण हंति, तस्स भोतगो ति-
 भत्ता, तस्स संका जाता, अगेसु वा सासुससुरदेवरादिवाप्य य संका
 जाता - "षूणं एते पुठवधडिया जेण दुष्टिक्का वाणगहं करेति,
 एसा मेहुणटिठता होठं एवस्स वलयति, एसा एतेण सह-^२-संपलग्मा"
 १८६३ करणविद्या, अहवा संकेज्ज - "किं वेट्टलिटिठता होठं दलाति" ॥ ३६४॥ एवं ताव विं
 सा तुमाणिए भोयए । अध से असमाणो भोइओ होज्जा तो इमे दोसा -
- भा. ५०३२ -- एमेव पठत्ये भो-इवम्य दुसिणीय दाणगहणे हु ।
 महयरगादोकिडते, एगतरपदोस वोच्छेदो ॥ ३६५॥
 पुठवदं कंठं । जे तस्स महतरगा कता आसी तेहिं बागयस्स
 भोतियस्स कहियं, आदिसद्धातो महतरिगाए वा अण्णवरीए वा
 दुवकसरियाए कम्नाकारेण वा कहियं । "विर्राहणं" ति अस्य व्याख्या-
 तेहिं कहिए एगतरस्स पदोसं गच्छेज्जा, अगारीए साधुस्स उभयस्स
 वा पदुठठो अगारिं साधुं वा पंतावेज्जा णिच्छुभेज्ज वा वंथेज्ज
 वा रुभेज्ज वा विमाणेज्ज वा, वोच्छेदं वा एगमणेगाप वा कुज्जा ।
 ॥ ३६५॥ एत्यं संकाश णिस्संकित वा ईमं पच्छित्तं --
- भा. ५०३३ -- मेहुणसंकमसंके, गुच्छगा मूलं च वैटले लहुगा । २८
 संकमसंके गुह्णा, स्विसेसतरा पठत्वम्य ॥ ३६६॥
 मेहुणसंकाएङ्गा । णिस्संकिते मूलं । वैटलसंकाप ०८ ।
 णिस्संकिते पका । भोतिगे सपुठत्ये तहिं वर भोतिगे देसंतरगते वा सावित्य
 पच्छागए एवमादी विराहणा भणिता ॥ ३६६॥
- भा. ५०३४ -- एवं ता गेणहंते, गहिते दोसा इमे पुणो हाँति ।
 घरगय उवस्साए वा, ओभासति पुच्छती किं च ॥ ३६७॥
 गा. ३६२ पुठवदं कंठं । तेहिं गते वा चउत्यं वा वैटलं वा वैटलदायं च
 ववहाररो । एतेसि पदाणं इमं वक्षाणं । "तहिं गते व" ति अस्य -
 व्याख्या -- घरगयपच्छदं । तहिं घरे अण्णदिवसे जता साधु गतो
 भवति तदा पुच्छति, अहवा तहिं ति साधुम्य वसहिं गते सा संदेहे
 अविरतिया पच्छा साधुवसहिं गंतु "चउत्यं" ति - मेहुणं ओभासति-
 "तुमं मे अभिरुचितो, उछामगो भवसु ति - वैटलं पुच्छति, किं
 च -- ॥ ३६७॥
- भा. ५०३५ -- पुच्छाहीयं गहियं, आगमनं पुच्छणा णिमित्तस्स ।
 छिण्णं पि हु दाववं, दवहारो लभती तत्य ॥ ३६८॥
 गहणकाले ण पुच्छितं "केण मे कज्जेण वलयसि" ति, एयं पुच्छा-
 हीयं, पुच्छाहीये गहिए सा आगता णिमित्तं पुच्छति, जेण वा मे
 भोयगो वसो भवति तं वा आइस्सु, एवं दुरे साधु भणति - मेहुणं
 ण कप्पति, वैटलं णिमित्तं वा ण जाणामि, साधुणा एवं दुरे जति
 वन्त्यं पदिमग्नेज्जा तो तं वन्त्यं पडिदायठवं । अध तं छेहुं पत्तग-
 बंधादि कयं होज्जा तहावि छिण्णं पि हु तमेव दायठवं जेण -

ववहारो लङ्घमइ । कहं ववहारो लङ्घमइ ? - एगेण रुक्ससामिरण
रुक्सो विकीर्तो, कडप्प मोल्लं वाडं छिंदिता विवर्णिता घरं
णीतो, ततो वेक्कइओ पच्छा तप्पितो मणति - पडिगेण्हेषु मोल्लं उ
रुक्सं मे पच्चपिप्पाहि, दो विवृदता राउलं उवटिता, किं सो वर्दं
कहितो रुक्सं दवाविज्जति ? णो । अहं दवाविज्जति तो वि कठात-
ण दवाविज्जति य रुक्सं पुठ्वावत्यं ति । "दत्त्वा वानंनीश्वरः ॥
इति ॥३६॥ जनि -

भा.५०२६ -- जंति पाहुणतेणः एण व णीयं व हितं व होज्ज दहूं वा ;
तहियं अगुसदठाती, अजं वा मोरु हितदहूं ॥३६॥

अह वत्यं पाहुणरण संमोरण वा णीयं होज्ज, तेण वा -
हरियं, आलीवणेण वा दहूं, पत्यं से सङ्खावो कहिज्जति । जह
तहावि मणति ताहे से अगुसदिठ ति - भम्मकहा कज्जति, विज्ञ-
मेण वा वसीकज्जति । अस्तीएतेसि अजं वा से वत्यं दिज्जइ,
हिते दहूं वा य किं चि दिज्जति, ॥३६॥ अह वाणकाले साधुणा
पुच्छित्तं - "किं णिमित्तं देसि ?" यि । तत्यं तुष्टिकक्षा ठिता, भावो
य दंसितो, कोइ पच्छा गंतुं वेटलं पुच्छति चउत्यं वा ओभासति
तत्यं भण्णइ --

भा.५०२७ -- य वि जाणामो णिमित्तं, य य णे कप्पति पर्हंजिठं गिहिणो ।
परदारदोसकहणं, तं मम माता व भणिणी वा ॥३७॥

णिमित्तं य जाणामो, अहवा भणेज्जा जह वि जाणामो तहा
वि गिहत्याणं य कप्पति पर्हंजिठं । चउत्यं ओभासती भण्णति -
परवारे बहु दोसा, जरगमणं ढंडणं मुंडणं तज्जणं ताडणं लिंगच्छेदादिं
च पावति, परभये य णपुंसताए पच्चायाति, अयस्मेकिती य भवति,
अणं च तुमं मम माता जारिसी भणिणी वा ॥३७॥ तमेव वत्य-
मुप्पणं जाव गुरुसमीयं य गम्मति ताव कस्सं भवइ ॥ आ४

भा.५०२८ -- संधारह पविठे, रातिणिए तह य ओमरातिणिए ।

जं लङ्घति पाउर्णं, रातिणिए उग्गहो होति ॥३८॥

^त भिक्खादि जेठो ओमो य संधारेण पविठा उवओगं
ओमेण वा लङ्घं पादमूलं य गच्छति ताव तं जिद्धज्जस्स, उग्गहो-स्वामी इत्यर्थः ॥ दै
॥३९॥

अथवा इमेण पगारेण देज्जा --

भा.५०३९ -- एककस्स व एककस्स व, कज्जे दिज्जंते गेष्हती जो त्रु ।

ते चेव तत्यं दोसा, बाठिण्य य भावनडिवंधो ॥३१॥

एयस्स इमा विभासा --

भा.५०४० -- अहवं पुढा पुठ्वैः य पञ्चवंधेण वा सरिसनाह ।

दि संकातिया हु तत्यं वि, फडगा य व दू महिलियाणं ॥३१॥

^{गा.}३७२ सा दातारी पुच्छिता सप्राणी भणेज्जा - "एककस्स व -

^च एककस्स" ति, पुठ्वपच्छासंयहस्स, तत्यं पुठ्वसंयवे भाजो वा सरिसओ

सिति तेण ते देमि, अहवा पच्छुसंयेण सहुरस्स देवरस्स य भेणुणो या

^{स्मि} सरिसगो सु तेण ते देमि, एतेसि संवंधाणं अण्णयरं संवंधकज्जेण -

दिज्जंतं जो गेणहति तत्थं ते चेव पुष्पभणियाऽ। संधवे इमो अति-
रिसो बालसंबंधदोसो भवति, जति भायति गहितो तस्स य बालं
अन्त्यं सो य साधू चिंतेति एयं मे भाषेज्जं। अह भेत्तुगहितो तत्थ यथा/ता
वि चिंतेति एयं मे पुत्रभंडं। एवमादी भावसंबंधेण पठिगमणादी -
करेज्जा। किं च पतिभातिगहणे वि कते अप्यणो वि सका उप्यज्जति
एयं सठ्यं मिलियं ति। अधवा जणेण संकिञ्जति जेण वद्य महिलियाणं
कृतकभावा भवति, पुत्रपतिपित्तिकडगभावेण य जारे गेणहति, तस्मा
पुठवपच्छा संधवेसु वि दिज्जमाणं य गेणहेज्जा ॥३७२-३७३॥

भा.५०४१ -- एतद्वोसविमुक्तं, वत्थगगहणं तु होति कायव्यं ।

स्मभो ति दुव्वलो ति च, धम्मो ति व होति णिद्वोसं ।

पुठवद्वं कंठं । सा दातारी पुच्छिया समाणी भणति - स्मभो
सि तुमं तेण ते देमि, अहवा पुव्वलो सि दीससि समगतणेण समावेष
वा तेण ते देमि, अहवा भणेज्ज तुज्जं तवस्त्सिणो देज्जमाणे धम्मो
होहेहि ति अतो देमि, एवमादि णिद्वोसं लब्धमाणं धेप्पति॥
॥३७४॥ किं च --

भा.५०४२ -- आरंभनियताणं, अकिंगंताणं अकारवेत्ताणं ।

धम्मठादा वायव्यं, गिठीहि धम्मे कयमणाणं ॥३७५॥

पुठवद्वं कंठं । दुव्वमे धम्मे कयमणा, गिठीहिं सव्वारंभपवतेहि
तुङ्गं धम्मठादा वायव्यं ॥३७५॥ भणियं जयणा णिमंतणा वत्थं । इमं
कप्यभणियं पसंगतो भणति --

कप्यति से साफारकडं गहाय आयरियपादमूले ठवेता दोच्चं
पि उग्गहं अणुन्नवेता परिहारं परिहरितए ॥ (बृ.क.उ.१.सु.
३९ उत्तरार्धम्) ॥

भा.५०४३ -- दोच्चं पि उग्गहो ति य, केर्ई गिहि एसु वितियमिच्छंति ।

सावग गुरुणो नयमो, अणिच्छ पच्चाहरिस्सामो॥३७६॥

दोच्चं पि उग्गहो अणुणवेयठवो ति जं सुत्पणियं एयं केति
सच्छंदुं आयरियदेसिका भणति - "एस दोच्चोग्गहो गिहीमु भवति ।"
कहं ? उच्यते -- " जो देति सावगो सो वत्तव्वो - हे सावग !
एयं वत्थं अन्हे धेरुं आयरियाणं गेमो, जइ आयरिएहिं इच्छियं ततो
अन्हे पुणो आगंतुं तुझे दोच्चं पि उग्गहं अणुणवेस्सामो; एस -
दोच्चोग्गहो, अह णिच्छहिंति आयरिया धेरुं तो तुङ्गं चेव आणेउं
स्सा पच्चपिण्डस्समो" ॥३७६॥

भा.५०४४ -- इहरा परिदृठवणिया, तस्स वा पच्चपिण्यंते अहिकरणं ।

गिहगहणे अहिकरणं, सो वा वद्युण वोच्छेदं ॥३७७॥

जइ एवं य कप्यति तो "इहर"ति - आयरिए आणहेते
परिदृठवणे दोसा भवंति, अह य परिदृठवेति तो अप्यफिहारिय-
गहिए तस्सेव पच्चपिण्यंते परिभोगधुवणादिसु अधिकरणं भवति,
परिदृठवियमाणेण वा गिहगहियं वा वद्यु तस्स वा वद्यस्स तस्स
वा सरहुस्स अणेसिं वा वोच्छंदं करेज्जा" ॥३७७॥ आचार्य आह -

भा.५०४५ -- चीयग गुरुपडिसिद्धे, तहिं पउत्थे धरेत दिण्यं तु ।

धरणुज्ज्वणे अहिकरणं, गेणहेज्ज सयं च पठिणीयं ॥३७८॥

“चोदक। एवं कञ्जमाणे ते चेव दोसा जे रुमे भणिया, तं वत्थं -
आयरियाणं आणियं, तेण आयरियाण ण कज्जं, पडिसिद्धभित्यर्थः,
तं वत्थं जाव पडिणिज्जति ताव सो गिहत्यो गामंतरं पवेसिओ
होज्जा, जइ तं परिभुंजति तो अदिणादाणं पसिज्जति, तस्स
सतिय हौंतं धरेइ तहावि अधिकरणं अथ अतटिठयं धरेइ तहावि -
अतिरितस्स अपरिभोगत्वात् अधिकरणं, अथ उज्जति तहावि गिहि-
गहियं अधिकरणं परिठुणदोसा य। अहवा पडिणीयं अप्पणो चेव
गेणहेज्जा - “ ण देमि ” ति, तम्हा य एसो दोच्चोग्गहो। इमो
दोच्चोग्गहो - तं वत्थं गिहत्याशो धेँुं आगओ आयरियस्स
पठेच्चटिपणति, आयरिया जइ तस्सेव दलयंति आयरियसमीवातो
दोच्चोग्गहो भवति ॥३७॥

भा.५०४६ -- वहिता व णिंगताणं, जायणवत्थं तहेव जतणाए।

निंमंतणवत्थं तह चेव, शुद्धमुद्धं च समगादी ॥३४॥
मिं/विद्यारथरमि वहिसज्जायभूमीं वा निंगया वत्थं जाएज्जा। तह चेव जय-
णाए जाएज्जा, णिमंतणवत्थं पि तह चेव दटठवं, चउत्थ्वेटलपुव्व-
पच्छासंथवेण वा देतस्स अमुद्धं, समगो ति धम्मो ति वा काउं देतस्स
मुद्धं भवति, ॥३६॥ णिंगंदाणं वत्थंगहणं भणियं। इदाणिं -
णिंगंधीयं भणिति --

भा.५०४७ -- णिंगंधिवत्थगहणे, चउरो मासा हवंतःणुग्धाता।

मिंच्छते संकाढी, पसज्जणा जाव चरिमपदं ॥१८०॥

जह णिंगंधीओ गिहत्याणं सगासाओ वत्थाणि गेणहंति
तो चउगुरुगा। तं दटदूणं कोइ णवसद्ग्रो मिंच्छते गच्छेज्जा, “णिंगं - डू-
धीओ वि भाविं गिणहंती” ति एवं संकेज्ज, अधवा एस एतेण सह
णायारं सेवह ति संकाए चउगुरुं, णिस्संकिते मूलं ॥३८॥ “पसज्जणा
जाव चरिमपदं” ति अस्य व्याख्या --

भा.५०४८ -- पुरिसेहिं तो वत्थं, गेणहंतीं दिस्स संकमादीया।

ओभासणा चउत्थे, पडिसिद्धे करेज्ज उद्डाहं १८१॥

मेहुणदठे संकिते ड्हा, भोतियाते कहिते षु, पाडियस्स षु, क्रि-
णाईयं कथिते डेवो, औरकिलएण सूए मू. बुसेटिठसत्थवाह-पुरोहि-
या. तेहिं दुते अण०। अमच्चवारूदीहिं दुते पारंचियं। सो वा गिहत्यो
वत्थाणिं वाउं चउत्थं ओभासेज्ज। पडिसिद्धे उद्डाहं करेज्ज, एसा
मे वत्थे धेँुं दुते ण करेति ॥३९॥ किं चान्यत --

भा.५०४९ -- लोभे य आभियोगे, विराहणा पटटएण विठंतो।

दायठव गणधरेण, तं पि परिकिततु जयणाए ॥३१॥

“लोभे य” अस्य व्याख्या --

भा.५०५० -- पगती पेलवसत्ता, लोभिज्जति जेण तेण वा इत्थी।

अवि यंहमोहो दिप्पति, तासिं सहरं सरीरेसुं ॥३२॥

“पगह” ति-सभावो, स्वभावेन च इत्थी अल्पसत्त्वा भवति,
सा य अल्पसत्त्वाओ जेण वा तण घा वत्थमा दिणा अप्पेणावि
लोभिज्जति, दाणलोभिया य अकज्जं पि करेति। अवि य ताओ -
यहमोहाओ। तेसिं च पुरिसेहिं सह संलावं करेतीणं घाणं च गेणहं-
तीणं पुरिसंपक्कातो मोहो दिप्पह, सहरं सरीरेसु अभियोगे घोग्या

- इति-कोह उरालसरीं संजतिं दिस्स अभिओएज्जा, अभिओइत्ता
चरित्तविराहणं करेज्जा ॥३८३॥ एत्य पटटप्पण दिठंतो कज्जति -
रगृ भा.५०५१ विच बीचे समीवारा-मसरक्खे पुष्कदाणपदटगया ।
- एगन्त्य गामे "वियरगो"ति - कूविया, सा य आराम-
समीचे, ततो य इत्त्विजणे पाणियं वहइ, तम्म आरामे एक्को
सरक्खो, सो कूवियातडे उरालं अविरइयं दट्ठं तीए विज्जाभि-
मंतिताणि पुष्काणि देति, तीए य घरं गंतुं पिस्सापटटे ताणि ऊस-
माणि ठवियाणि, ततो ते पुष्का पटट्यां आविसिं पिसिन्द्रवरत्वेलाए
घरदारं पिटटंति, ततो अगारो पिण्गओ, ऐछति पटटं -
सपुष्फं, तेण अगारो पुच्छिता किमेयं ति । तीए सळभावो कहिओ,
तेण वि गामस्स कहियं, गामेण सो सरक्खो पिच्छूढो ॥३८४॥ जम्हा
एते दोसा तम्हा पिण्गधीहिं य घेत्तव्वा वत्था अप्पणा गिहत्येहिं-
तोऽतासिं गणधरेण दायठ्यां परिक्षित्ता, इमेण विहिणा --
- भा.५०५२ -- सत्तदिवसे ठवेता, थेरपिरच्छाऽपरिच्छणे युरुगा ।
देति गणी गणिणीए, युरुग सर्य दाण अटठाष्टे ॥३८५॥
- संजतिपाउगं उवहिं उप्पापत्ता सत्तदिवसे परिवसावेइ, तहे
कृप्पं कातूण थेरो थेरी वा धम्मसहढी वा पाउणाविज्जति, जइ रा
णन्त्य विगारो सुंदरं, एवं अपरिक्षित्ता जति देइ तो चउयुरुं ।
एवं परिक्षिप्प "गणि"ति - आयरिओ, सो गणिणीए देइ, सा
गणिणी तासिं देति, पुच्छुरेण विधिणा ॥ अथ अप्पणा देति तो
चउयुरुं । काङ्ग मंदधम्मा भोज्जा - "एतीए चोक्सतरं दिणं, एसा
से इट्ठा जोच्वणट्ठा य", एवं अटठाष्टे ठविज्जति, तम्हा य - ए
अप्पणा दायठं, पवित्रिणीए अप्पेयठवं ॥३८५॥ चोदकाह -- "य
थे वेवं सूत्रस्य नैरथक्यं प्रसञ्ज्यते" । आयरिओ आह --
- भा.५०५३ -- असति समणाण चोदग, जायति पिमंतवत्थ तथ वेव । य
व मीसनगामीलिभे जायंति थेरि असती, विनिस्सिगा मोतिमे ठाणे ॥३८६॥
- हे चोदक ! समणाणं असती थेरियाओ वत्थे जायंति, -
पिमंतणवत्थं वा गेणहंति, जहा साहू तहा ताओ वि । थेरीणं
असती तरुणि वत्तिभिस्साओ जायंति, इमे ठाणे मोरुं - ॥३८६॥
- भा.५०५४ -- कोवालिए पिक्कू, सुतिवादी कुठिट्वए य वेसित्तीय ।
वाणियगत्तैरुसंस्त-दठ मेहुले भेत्ताए चेव । ३८७॥
- भा.५०५५ -- माता पिता य भणिणी, भाऊगसंवंधिए य तह सणी ।
भावितकुलेषु गहणं, असति पडिलोमजयणाए ॥३८८॥
- भा.५०५६ -- अटठी विज्जा कुच्छिय पिक्कु णिल्ला दु लज्जतेऽपत्थ । एण्णं तु
एवं दगसोरिकुठिवय, दुइ ति य बंभचारित्ता ॥३८९॥
- अस
गृह्य अदिठं ति - हड्डैरुसरक्खो ते विज्जाते मंतेण वा अभिओ-
गेज्जा, अण्णं च ते बुँडिता, भिक्कुओ पिल्ला, दुबक्सरिआदिसु
गच्छमाणा लज्जति, अण्णं च ते विपरिणामंति ॥ द्वैति दगसुगरिया ।
कुच्छियरा ची कुच्छियरा कुँडी । एते वि एवं भाणियठवां ते वि दगसोगरिया
जहाभिकरू ।

कुछवी य मण्णंति - जम्हा एयाओ वंभवारिणीओ अप्रसवा य -
१०९ गा.३८७ तम्हा सुनियाओ य ॥३८९॥ वेसिन्त्य भेष्टले पते दो दारे पक्क- न्ति
गाहाए वक्खाणेति --

भा.५०५७ -- अणणदठवणठुरुण्णा, अभियोगे जाव रूविणि गणिया ।
भोइयचोरियदिण्ण, वद्दुं समणीसु उडाहाहो ॥३९०॥
जुण्णा वेसिन्त्यी, अप्पणा असत्ता वि ठवेषु रूववडं समणि विद्येयं
वद्दुं अभियोगेज्जा, गणियाठाणे पट्ठवेज्जा । भेष्टलो - माउलुस्तो,
तेण य अप्पणो भारियाए चोरियण वत्यं दिण्ण, तं समणीए पाउबं
वद्दुं सा से भोतिया उडाहां केज्जा, "एसा मे घरभंग करेति" ।
३९०॥ वर्णियतुँणसंसर्दिभोतिंशो य चउरो दारे एगगाहाए वक्खा-
णेति --

भा.५०५८ -- देसियाणियलोभा, सङ् दि दिण्णेण चिरं च होहितिन्ति । शक्ति
तरुण्डभामगभोयग, सका आतो भयसमुन्त्या ॥३९१॥
वेसिझो वणिझो चिंतेति - एकवारदिण्णेण वाणेण चिरं
मे होहिति अपुर्वधिज्जा । उक्कडमोहतण्णतो तरुणो । संसटठो पुञ्च-
मुञ्चामगो । भोयगो भत्तारो । एतेसि हत्याओ येष्टपंति संकादिया
य दोसा पसञ्जंति । अप्पणो तस्स वा उभयस्स वा पुणरवि सोभा
अणुबंधो भवेज्जा ॥३९०॥ सेसंदारा एकगाहाए वक्खाणेति --

गा.३८८ भा.५०५९ -- दाहामो यं कस्स यि, येयमा सो होहिती सहाओ णे ।

सण्णी वि संजयाणं, दाहिति इति विष्परीणामो ॥३९२॥
मावादिया यं सथणां चिंतेति - एयं उणिणक्लमावेत्ता कस्स
ति दाहामो, सो अस्त्वं इहलोगसहातो भविस्सति । सण्णी वि -
विष्परिणामेत्ता उणिणक्लमावेति । एस मे धम्मसहाती होहिति,
अण्णं च मे घरसवती संजयाणंभत्तादि दाहिति, ममं वा देतस्स चि-
न्धं ण काहिति, ॥३९२॥ एते ठाणे वज्जेत्ता जाणि संजतीसु वत्या-
दिग्गंगहें भाविताणि कुलाणि तेसु गेणहंति । भावितकुलाणं असति
पडिसिद्धाणेषु सणिणमादी काउं परिलोमं गेणहेज्जा, इमाए -
जयणाए --

भा.५०६० -- मर्णति थेरियाओ, लङ्घं पि य थेरिया उ गेणहंति ।

आगार वद्दुं तरुणी-ण व देते तं न गेणहंति ॥३९३॥

जा थेरी धम्मसहादी गोयत्या अविकारी सा वत्ये ओभा-
सति, जाहे य पीणियं दायारेणं ताहे थेरियाओ चेव गेणहंति । अह
सो दाता काणच्छिमादी आगारं करेति, अह थेरीए हत्ये पसारिप
भणति - "ण तुज्ज दलयामि इमाए तरुणीए दलयामि"ति तं ण
गेणहंति । ३९३॥ एवमादि दोसविमुक्तं उप्पाएत्ता वसहिमाणीर -
इमर परिच्छाविधी --

भा.५०६१ -- सत्तदिवसे ठवेत्ता, कप्पकते थेरिका परिच्छंति ।

हीडुं ति छुञ्चस्सूधरं, असुञ्च डेहुं परिटठवणा ॥३९४॥

कंठा॥ चीरुप्पादणविणिगताणं पढमवत्ये इमं णिमित्तं -
गेणहेज्जा -

भा.५०६२ -- जं पुण पढमं वत्यं, चतुकोणा तस्स हौंति लापाए ।

वितिरिच्छंता मज्जे, य गरहिता चतुर्गू आपा ॥३९५॥

पुठवर्ष कंठं । तिरिच्छं जे दो अंतिल्ला विभागा मज्जो य
जो विभागो एए तिज्ञि वि अप्पस्त्था । एतेषु आयविराहण त्रि
कांड चउगुरुं भवति । जे य दो पासंतवसंतमज्जविभागा एते वि-
पस्त्था चैव ॥ ३५६ ॥

भा.५०६३ -- णव मागकए वत्थे, चतुस्त्र वि कोणेसु वत्थस्त्वा।

लाभो विणासमर्पणे, अंते मज्जेसु जाणाहि ॥३९६॥

५ लागे कते वर्चे पठविभागेण पर्वे विभागेषु चरसु, तम्मज्ज्ञेषु य दोसु, एतेषु
की छन् उसु अंतविभागेषु लाभो भवति, "विणासमणे"ति - अप्पे मज्जिल्ला
तिण्ण विभागा तेषु विणासं जाणाहि ॥३९॥ एतेषु विभागेषु इमं
दट्ठु णिमित्तमादिसेज्जा --

भा.५०६४ -- अंजणसंजणकद्दमलिते, मूसगभक्खयअर्जिगविदद्वेऽ।

त्रुष्णितकुटिटयपञ्जवलीठे, होति विवागो सुभो असुभो १३७
 कुटिटयं पत्त्वरादिणा, उद्दीढं पञ्जवलीढं परिपुज्जमाणं वा
 खुसियं सुभेषु विमानेषु सुभो विपाको भवति असुभेषु असुभो ॥ २९७॥
 तेषु णवधिभागेषु इने सामी ।

भा.५०६५ -- चतुरो य दिव्याभागा, दोषिणभागा य माणुसा।

आसुरा य दुवे भागा, मज्जे वत्थस्स रक्खसो ॥३९८॥

व कोणभागा चउरो दिछिवता, तेसि चेवुसंतप्ता संतमज्ज्ञ दो
भागा माणुसा, सञ्चमज्जे जो सो रक्खसो, सेसा दो आसुरा॥२९
पठेस विभागेस इमं फलं --

મા.૫૧૬૬ :- દિહવેસ રજ્જુ લાખો, માણસેસ ય મચ્છિઓ

आसरेस य गेलापां. मन्जे मरणमाइसे ॥३६॥

३८

मा ५२६१९ - ८ अं किंचि भवे वत्थं प्राप्तवं सम हुचिं थिरं निहं ।

ਪੁਨਰਾਵਾਦ ਕਰਿਆਂ ਜਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਂ ਵਿਖੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ।

प्रमाणतो ण हीणं पातिरितं सुचेण समं अकोणं वा कोणेहि
समं, अहवा प्रमाणतो समं प्रमाणयुक्तमित्यर्थः, रुद्धकारंगं रुद्धकरं-
धिरंति ददृं, णिंदं सतेयं - जं रुद्धसं ण मवइ, परदोसा संज्ञादिव्या,
अथवा परदोसा दायगदोसा, तेहि विविजितं “धर्णं”ति- सलक्षणं
लक्षण्युत्ते पाणादीणि आवहति, विवरीते विवज्जतो, तेण लक्ष-
णउत्तं वृत्तं इच्छिज्जड़ ॥४००॥

सूक्ष्माणि -- जे भिक्खु अप्पणों पाद इत्यादि - विष्णुष्ठा_प्रतिस्थाएवं
जावसीसद्वारार्थे करेति --

जे भिक्षु विभूतापडियाए अप्पणो पाए आमज्जेज्ज वा - व

पमज्जेऽज्ज वा आमज्जंतं वा पमज्जंतं वा सातिज्जति ॥१५-१००॥

“ਵਾਡੇ ਦੀ ਸ਼ਹਿਰ ਜੋ ਕਿ ਜੇ ਏਥੇ ਜਾਵ ਸੀਲਦੁਆਰਿਂ ਕੋਈ ਕਰੰਤ ਵਾ ਸਾਤਿਜ਼ਤਿ॥੧੫-੧੫੨
ਸਾਮਾਂਗ ਮੈਂ ਦੂਜੀ ਸ਼ਹਿਰ ਜੇ ਮੈਂ ਪਿਛ੍ਹੇ ਵਿਖੂ ਬਿਖੂ ਪਾਡਿਆਏ ਵਤ੍ਥੇ ਵਾ ਪਹਿਗੁਹ ਵਾ ਕੱਵਲ ਵਾ
ਭਾਪੀਂ ਪਾਏ ਜੇ ਮੈਂ ਪੈਂਦੇ ਹੋਵੋਂ ਹੋਵੋਂ

पायपुष्टिं वा अन्नयरं वा उक्तगरणज्ञाय धरहै धरत वा साग्रतज्जाति ।

(पृष्ठानुसारं प्रत्येकमिति) ॥१५-१६॥
जे भैक्षन्य विभूतापडियाए वत्यं वा पडिग्गहं वा कंबल -

१ अस्यैवोद्देशकस्त्र प. १७५-१८० तमेषु वर्तमानानि ग्रियेचाश्च सूत्राणि यथा-
योगं भण्यितठ्यानि । तत्रान्येन कारयति अत्र तु स्वयेव करोति इमादि वैपरित्यं री
गात्वा गात्वात्याति सूत्राणीति । २ लिखितप्रतौ इदमेवैकमस्ति ।

वा पायुष्मं वा अन्यरं वा इवगरणजायं धोवेह धोवतं चा -
सातिज्ज्ञति ॥५-५६॥

तं सेवमाणे आवज्जहु चाहुम्मासियं परिहारट्ठाणं उग्धाइयं।

॥ द्युते पण्णरसमो पुण्णो ।

वा या जे भिक्खु विभूसाप्ति^१हित्यत्यं इत्यादि, तं विभूसार आसेवंतस्स
चउलहु पचित्तं॥

ਮਾ-੫੦੬੮ -- ਪਾਵਚਪਮਜ਼ਣਾਵੀ, ਸੀਸਦੁਕਾਰਾ ਤ ਜਾਵ ਤਹਿਹਿਂਤਿ।
 ਜੇ ਕੁਜ਼ ਵਿਖੂਸਠਾ, ਵਤਾਵਾਦਿ ਧਰੇਜ਼ ਵਾਡਣਾਵੀ ॥੪੦੯॥
 ਆਣਾਵੀ ਜੇ ਜਹਿਂ ਸੰਬਵਨਤਿ ਤੇ ਤਹਿਂ ਭਾਣਿਧਵਾ ਦੋਸਾ।

भा.५०६९ -- इयरह वि ता ण कप्पति, पादादिपमज्जां किमु विभूता, देहपलोगपसंग्गो, साता उच्छोलगमणादी ॥५०२॥

इयरहति - विणा विभूसाए, जो विभूसाए पादेसु पमज्ज-
णादी करेति सो तेषेव पसंगेण देहपलोयेण करेज्जा, तत्र सायपडि-
याए उच्छोलणादिसु देसे सठ्बे वा पयदटिति, तप्पसंगे य पडिगम-
णादीषि करेज्जा॥४०३॥

भा.५०७० -- एमेव य उवगरणे, अभिक्ष्वाखुवणे विराहणा डुविधा।
संकाय अग्रीरीण, तेणग मुहृषंत्विदृठं तो ॥४०३॥

जहा एस सरीरोवकरणबाउडो दीसति तहा से पूँण कोइ पसंगो वि
अन्त्य, एवं अविरता संकेति। उझ्लोबहिते य तेणगमुहर्णतगविटठंतो-
एगे आयरिया बहुसिस्स-ब्रह्मगमा एण रण्णा कंवलरयण पदिः-
लाभिता भिजिता य - "पाउतेण य षिग्गच्छह"। ते पाठ्यं षिग्ग-
च्छंता तेणगेहिं विटठा, वसहिं गंतुं मुहर्णतगा क्या, तेणा वि
राओ आगता, देह तं कंवलरयणं, वंसिया य तेहिं एतेसु मुहर्णतगा
क्या, तेणगेहिं रुटठेहिं सिव्वादेतुं मुक्का। जम्हा एते दोसा तम्हा
ण विभुसाए धरियच्चं ॥४०३॥ सव्वेसि सुताण हम् वितियपदं जहा-
संभवं भाणियच्चं --

भा.५०७१ -- वित्तियपदमण्डपज्जे, अप्पज्जे वा यि दुविधे ते इच्छे ।
अभिऋग असिव दुष्क्रिम-क्लमादिसु जा जहिं जयणा ॥४०४॥

॥ इति पञ्चरसमे उद्देशे भस्सं समज्ञं ॥

प अपुज्ज्वो सित्तादिगो सेहो वा अजांतो, असेहो^{त्रै} दुविह-
 ४८३७५ खनिनि त्वे वा^१ मोहतिगिच्छाए अणिमित्ते^२ वा मोहोदए, रायतवि^३ अभियोगेण वा, द
 असिवे वा, असिवोवसमणिमित्तं, दुभिलखे^४ कुचेलस्स प लब्धति ति
 सिंधुमालवगादिषु तत्सुज्जलोवधिधरयं करेज्ज, एवमादिपयोवयेषु
 उज्जलोवधिधरयं कर्तस्स जा जहिं जयणा संप्रवति सा कायब्दा॥
 ॥४०४॥

रविकरमभिधाणः क्वरसत्तपवग्नं तथक्षरजुः पूर्णः ।

णामं जस्त्सत्यीए, सुलेज तस्से क्या दुष्णो ॥१॥ तस्सेस क्य

॥ श्री णिसीहपञ्चरसमो उद्देसओ समत्तो॥

सुखदेवयाणु भगवतीए

ब्री॥ यमो बंभीए लीबीए तल्लेहयाणं च ॥

उक्तः पंचदशमोदेशकः । इदानीं षोडशः प्रारम्भ्यते, तत्रायं
संम्बन्धः --

भा. ५०७२ -- देहविभूसा वंभ-स्स अगुर्ती उज्जलोवहितं च ।

सागारिते यं वसतो, बंभस्स विराहणा जोगो ॥१॥

पंचदसमुद्देशगे देहविभूसाकरणं उज्जलोवथिधारणं च णिसिद्धं,
मा बंभवयस्स अगुर्ती पसंगतो मा बंभलयस्स विराहणा भवित्स्ति ।
इहाविं सोलसमुद्देशगे मा अगुर्ती बंभविराहणा वा, अतो सागारिं-
यवसहिणिस्तहो कज्जति । एस संवधो । १॥ एतेण संवधेणागयस्स सोलस-
मुद्देशसास्स इमं पठमं छुतं --

स्त्रम् - १ -- जे भिक्षुं सागारियसेज्जं अणुपविसङ्ग अणुपविसंतं वा साति-
ज्जति ॥१६-१॥

सह आगारीहिं सागारिया, जो तं गेणहति वसहिं तस्स
आणादीदोसा, चरलहुं च से पञ्चितं ॥

भा. ५०७३ -- सन्नामुतं सागारियं ति जहि भेद्युषुभवो होइ ।

जन्त्यत्थी पुरिसा वा, वसंति छुतं च सटापे ॥२॥

जं छुते "सागारियं" ति एसा सामायिकिसंज्ञा, जन्त्य वसहीए
ठियाणं भेद्युषुभवो भवति सा सागारिगा, तत्य चउगुरुगा । अपवा-
जन्त्य इत्यपुरिसा वसंति सा सागारिका, इत्यसागारिगे चउ-
गुरुगा सुतनिकातो, "सटापि"ति - जा पुरिससागारिगा, -
णिगंधीयं पुरिससागारिगे चउगुरुगा सेसं तहेव ॥२॥ एस सुतन्त्यो
इमोंपिज्जुतिवित्थरो --

भा. ५०७४ -- सागारिया उ सेज्जा, ओहे य विभागओ उ दुविहाओ ।

ठाणपडिसेवणाए, दुविहा पुणं ओहओ होति ॥३॥

सागारिया सेज्जा दुविहा - ओहेण विभागओ य, ओहेण
पुण दुविधा - ठाणातो पडिसेवणातो य । एतेसु पञ्चितं भणिन-
हति ॥३॥

भा. ५०७५ -- सागारियणिकसेवो, चउठिवहो होइ आणुपुठीए ।

पामं ठवणा दविप, भावे य चउठिवहो भेदो ॥४॥

सागारिगणिकसेवो णामठवणाविगो चउठिवधो कायव्वो ।
स पश्चापेन कृतश्चतुर्विधः । दव्वे आगमओ णो आगमओय ॥४॥
णो आगमओ जाणगभवियठवइरितं वठवसागारियं इमं --

भा. ५०७६ -- दूवं आभरणविन्ही, बन्ध्यालंकारभोयणे गंधे ।

उ बाब्रोज्ज जटट पाडग, गीए सयणे य दठवम्म ॥५॥

"दूव"ति अस्य ठ्यारव्या --

भा. ५०७७ -- जं कटठकम्मापिसु, दूवं सटापे तं भवे दठवं । गा
जं वा जीवविमुक्तं, विसरिसदूवं च भावम्म ॥६॥

रुवं जाम जं कटठचित्तलेप्पकम्ये वा पुरिसदूरं कथं, जहवा
जीवविवप्पमुक्कं पुरिससरीरं तं "सटठाणे" ति - णिगंधाणं पुरिस-
दूरं दब्बसागारियं, जे इत्थीसरीरा तं भावसागारियं। एतेसु चेव
कटठकम्मा दिसु जं इत्थीरुवं तं निगंधीयं दब्बसागारियं, जे पुण
पुरिसदूरा तं तासिं भावसागारियं। आभरणा कडगावी जे पुरिस-
जोग्गा ते णिगंधाण दब्बे, जे पुण इत्यिजोग्गा ते भावे ॥६॥ वत्यादि अलंकारं चर-
ठिवं, भोयं असणादियं चरठिवं, कोटठगुहगावी गंधा अणेगविहा ।
तं चितं धं द्वुसिं आरज्जं चरठिवं नटटं चरठिवं अंचियं रिभियं
आरभं भस्तोऽत ति । अहवा इमं षट्टं ।

भा.५०७८ -- णटटं होति अगीयं, गीयजुयं जाडयं तु तं होइ ।
आहरणावी पुरिसो- वभोगदब्बं तु सटठाणे ॥७॥

१म्बरसाम्येन गाने ।
५गा.५
गीतेण विरहितं णटटं, गीतेण जुतं जाडगं । गीयं चरठिवं -
तंतिसमं तालसमं गहसमं लयसमं च । सयिप्जं पल्लंकादिबद्धप्पगारं ।
"दब्बे" ति दब्बसागारियमेवमुद्दिद्धं, भोयणं धंधवआओज्जसवाणाणि
उभयपक्षे वि सरिसत्पतो णियमा दब्बसागारियं चेव, सेसाणि -
दब्बभावेषु भाणियठवाणि । सरिसे दब्बसागारियं विसरिसे भाव-
सागारियं ॥८॥ एतेसु इमं पठिछतं --

भा.५०७९ -- एककेककम्म य ठाणे, भोयवज्जाण चरलहू हौंति ।
चरयुग्मभोयमी, तत्य वि आणादिणो दोसा ॥९॥
रुवादिदब्बसागारियप्पगारेसु एककेककम्म ठाणे ठायमाणस्स
भोयं वज्जेत्ता सेसेषु चरलहूगा, भोयणे चरयुरुं । केसिं च आयरियाणं
- "अलंकारवत्थेषु वि चरयुरुगा" आणादिया य दोसा भवंति । चोदकः
स्त्रे ।

१को किरिसो (८) "सध्वे ते साहू, कहं ते दोसे करेज्ज?" उच्यते --
भा.५०८० -- को जाणति केरिसओ, कस्स व माहप्पता समत्यते ।

पिईदुङ्गवला उ केई, डेवेति पुणो अगारिजणं ॥९॥
छउमत्थो को जाणइ जाणादेसियाणं कस्स केरिसो भावो,
इत्यिथपरिस्सहे उविष्णे कस्स व माहप्पता, महंतो बप्पांतं माह-
प्पता, जहवा माहप्पता प्रभावो, तं च माहप्पं पभावं वा समत्यता
चिंतिज्जति, सामत्यं धिती झारीरा सरी, इंदियणिंगहं प्रति ब्रह-
मतपरिपालने वा कस्स किं माहात्म्यमिति । एयम्म वि अपरिणाप
सागारियवसधीए ठियाणं तत्य जे धितिदुङ्गवला ते रुवावीहिं -
अविस्ताता विगयसंजमधुरा आगारियुं "डेवेति" - परिभुंजतीत्यर्थः ।
॥१॥ ते य संजया पुळ्वा-वत्यर इमेरिसा होज्जा --

भा.५०८१ -- केहत्थ भुत्तभोई य केइ निक्खंता ।
रमणिज्जलोइयंति य, अम्ह-पेयारिसं आसी ॥१०॥
भुत्ताभुत्ता दो वि भणंति - रमणिज्जो लोइओ धम्मो ।
जे भुत्तभोगि ते भणंति - अम्हं पि गिहासमे ठियाणं एरिसंसाण-
पाणादिकं आसी ॥१०॥ किं च -- पह

भा.५०८२ -- परिसओ उवभोगो, अम्ह वि आसि ति पणिह उज्जल्ला ।
दुक्काकरे भोभुत्ते, कोउगमितरस्स ते वटदु ॥११॥
"उवभोगो" ति - ज्ञाववत्यामरणंधमलाणुलेणध्वणवास-

तं वोलादियाण पुर्वं आसी, इजिहं-इदाजिं, उज्जल्ला-प्रावल्येन,
मलिणसरीरा लङ्घुहासादा थड्हे सुद्धुक्षरं सहामो, एवं भुत्तभोगी
चित्तयंति । "इतर"ति - अभुत्तभोगी, तै तं दूवादि वट्ठं कोउञ्च -
करेज्जा ॥ ११ ॥

भा.५०८३ -- सति कोउण्ण दोषह वि, परिहेज्ज लएज्ज वा वि आभरणं ।
अणेसिंडवभोगं, करेज्ज वाएज्ज उड्डाहो ॥ १२ ॥

रूपी "सति"ति पुव्वरयादियाण सरणं भुत्तभोगिणो, इयरस्स कोउञ्च,
पते दोषिण वि अभुत्तभाङ्गप्पणा वन्त्ये वा परिहेज्ज, आभरणं वा
"लएज्ज"ति - अप्पणो आभ्रेज्ज, अणेसिं वा वत्यादियाण उक्षभोगं
करेज्ज, वाएज्ज वातोज्जं असंजतो वा संजं आयुरियादि वट्ठं -
उड्डाहं करेज्ज ॥ १२ ॥ किं च --

भा.५०८४ -- तच्छत्ता तल्लेसा, भिक्षासज्जायदुक्षतसीया ।

स्त्री विकहाविसुत्तियथा, गमणुस्तुग डस्सुगञ्ज्ञव्या ॥ १३ ॥

तं इत्थीमादी रूवं वट्ठं दंगावयवसाहुवचितं चितं, तदंग-
परिमोगःज्जवसाओ लेसा सज्जाया दिसंजमजोगकरणमुक्ततसीणिवा-
वारादित्यर्थः । ब्रादिगजोगेण संजमाराहणी कहा, तच्छववक्षभूता
विकहा । कुमलमण्डारणोदीरेण संजमासासविद्धि करेता सो त्रस्त-
मना ततो विगहाविसो तियथा भवंति । एवं इत्थमादिरूपसमा-
गमतो उदिष्णमोहाण त्वीपरिमोहु स्तुयूतावं गमणे औत्तुक्षयं -
भवति, अभिप्रेतार्थ-त्वरितसञ्चारायणं औत्तुक्षयभित्यर्थः ॥ १३ ॥

भा.५०८५ -- सुद्धु कयं आभरणं, विणासियं ण वि य जाणसि तुमं पि ।
मुच्छुइडाहो गंधे, विसोत्तिया गीयसदेषु ॥ १४ ॥

रूवं आभरणं वा वट्ठं एगो भणाति - "सुद्धु"ति लट्ठं कयं ।
वितिओ तं भणाति - "एतं विणासियं, अविसेसण्णु त्वमं, ण जाणसि
किंचि" । एवं उत्तरोत्तरेण अधिकरणं भवति, प्रशंसतो वा रागो पर्सं
इतरस्स दोसो, "मुच्छु"ति- मुच्छुं वा करेज्ज, मुच्छाओ वा स-
परिणगहो होज्जां । नेथे ति चव्यादिया विलिते धूविते वा -
अप्पाणे उड्डाहो भवति । आतोज्ज गीयसद्वादिप्पु विसोत्तिया
भवति ॥ १४ ॥ किं च --

भा.५०८६ -- णिच्चं पि दव्वकरणं, अवहितहियवस्स गीयसदेषु ।

पडिलेहणसज्जाय, आवासायुज्जवेरत्ती ॥ १५ ॥

णिच्चमिति-तीए वसडीए सठवकालगीतादिसदेहिं अवधि-
यमणस्स पाडिलेहणादिकरणं सठवेत्तिं रंलज्जोगाणं दव्वकरणं भवति ॥

॥ १५ ॥

भा.५०८७ -- ते सीदिउमारदा, संजनजोगेति वसहिदोसेणं ।

गलति जरुं तप्पंतं, एवं लरितं सुणेयत्वं ॥ १६ ॥

तेसिं एवं वसहिदोसेणं सीरंतायं चरित्तहाणी । कहं ? उच्यते,
इमो विट्ठंतो --

जहा जठ अग्निणा तप्पंतं गलति एवं जहुत्तसंजमजोगस्स अकरणतातो
चरित्तं गलति, ॥ १६ ॥ वसहिदोसेण जो इत्थमादीविसयोवभोग-
भावो अभुभो उप्पणो --

- १०१२ -
१७५३. (छ.)
- मा.५०८८ -- तैषिणकसंता केर्ह, पुणो वि स्मृतेलणाहूदोसेण । दिसं मैलणाहू
स्त्र वच्चवंति संभ्रंता; भेद्यूण चरित्पत्तगारं ॥१७॥
- तस्मान्निकसंता तं वा परित्यज्व निःक्रान्ततैषिणकसंता
कैविन्न सर्वी । सेसं केठं ॥
- मा.५०८९ -- एगम्य दोसु तीसु व, जोहावंतेसु तत्थ आयरिज्ञो ।
मूलं अणवदठप्पो, पावति परंचियं ठाणं ॥१८॥
- वसिहकएण दोसेण जइ एक्को उषिणकसमति तो आयरियस्स
मूलं दोसु अणवदठो तिसु पारंचियं । जस्त्वा वसेण तत्थ ठिता
तस्त्वा श्येपचिह्नं ॥१९॥
- (उन्हारसचिह्नबंधे)
- मा.५०९० -- दृठवसागारियं गंत । इवाणिं भावसागारियं --
अट्ठाविहम्बंधे, भावतु ओरालियं च दिव्वं च ।
- मणवयणकायगच्छुण, भावम्यम् यूवसंजुतं ॥२०॥
- विं एवं दृठवसागारियं भयंतेष भावसागारियं एत्येव मणियं,
तहावि वित्प्वरतो पुणो भण्णति । तं भावसागारियं अट्ठारस-
विहं अवंभं, तस्त्र मूलभेदा दो - ओरालियं च दिव्वं च । तत्य - या
ओरालियं नवविहं इमं - ओरालियं कामभीगा मणसा गच्छति
गच्छावेति गच्छते अयुजाणति । एवं वायाए वि ३ । काएणं वि ३ ।
गा एते तिष्ण तिया षव । एवं दिव्वेण वि षव । एते दो षवगा -
अट्ठारस । एवं अट्ठारसविहं अवंभं भावसागारियं ॥२१॥ "र्मावम्य
यूवसंजुतं"ति अस्य ठ्यास्या --
- मा.५०९१ -- अन्हव अवंभं जस्तो, भावो रूवातुः सह-गयातो वा ।
- र्गं भूसणजीवजुतं वा, सहग्यतव्यजियं रूवं ॥२०॥
- अवभमावो जस्तो उप्पज्जइ तं च रूवं यूवसंजुतं वा, कारणेकज्जो-
वयाराओ तं चेव भावतो अवंभं । अहवा उदिष्णमावो जं पडिसेवति
- "इत्यीसीरीं" तं च रूवं वा होज्ज यूवसहगतं वा । तत्थ जं सचेयणं भूसणसंजुतं तं-
दूवसहगतं । अहवा अणाभरणं पि जीवजुतं तं यूवसहगतं भण्णति ॥२०॥
- मा.५०९२ -- तं पुण रूवं तिविहं, दिव्वं मायुस्सं च तेरिच्छं ।
तत्थ र दिव्वं तिविहं, जहण्णयं मज्जिष्मुक्कोसं ॥२१॥
- कंठा ॥ दिव्वे इमे मूलभेदा --
- मा.५०९३ -- पडिमेतरं तु दुविहं, सपरिणगह एक्कमेक्कं तिविहं ।
पायगवच्च उहुक्तिय, डंडियपुरिणगहं चेव ॥२२॥ या
म पडिम्युक्तियं तं दुविहं - सणिष्णहितं असणिष्णहितं वा । "इतरं"
ति- देहजुयं तं पि सचेयणं अचेयणं वा । पुणो एक्केक्कं सपरिणगहं
अपरिणगहं वा । जं सपरिणगहं तं तिविधेडं परिणगहितं । पच्छद्दं
कंठं ॥२२॥ दिव्वं जहण्णादिगं तिविधं इम --
- मा.५०९४ -- वार्षतरिय जहण्णं, भवणबतीं जोइसं च मज्जिष्मयं ।
वेमाणियभुवकोसं, पगयं पुण ताण पडिमासु ॥२३॥
- वाणमंतरं जहण्णं, भवणबासि जोइसियं च मज्जिष्मयं, वेमाणियं उक्कोसयं । इह पडिमाजुतेण अधिकारो जेण वसहिविसोही
अधिकया ॥२३॥ अहवा पडिमाजुतेण जहण्णादिया इमे भेदा --
- मा.५०९५ -- कठे पोत्ये चिते, जहण्णयं मज्जिष्मं च दंतम्यम् ।
सेलम्यम् य उक्कोसं, जं वा रूवातो णिष्कण्णं । २४॥

जा विवपडिमा कदे पोत्ये लेप्ये चित्कम्भे वा जा
कीरइ एयं जहण्णयं, अनिष्टस्पृश्यत्वात् । जा पुण हत्यवंते कीरति
सा मज्जमा, जेण सुभतरफरिसा, अब्रःपि हीरसंभवः । मणिसीला-
दिसु जा कीरइ सा उक्कोसा, सुकुमालफरिसत्पतो अहीरत्तणतो
य । अधवा जे विरुवं कयं तं जहण्ण । मज्जमपूर्वं तं मज्जमं, जे पुण
सुरुवं कयं तं उक्कोसवं ॥२४॥ सब्दोहतो पडिमाजुर ठायमाणस्स
चउलहुं, ओहविभागे इमं --

भा.५०९६ -- ठायणपडिसेवणार, तिविहे दुविहं तु होइ पच्छतं ।

लहुगा तिण्ण विसिटठा, अपरिगहे ठायमाणस्स ॥२५॥

“तिविधुति-दिव्यवाणाणुसतेरिच्छे, दुविधं पच्छतं- ठाण-
पच्छतं पडिसेवणापच्छतं च । एयं अत्यनिरूपणं काठं एयं चेव पुञ्चव्यं
अणहा भाणियव्यं - “तिविधुति” जहण्णमज्जमुक्कोसे दुविहं -
पच्छतं - ठाणओ पडिसेवणओ य । तत्यं पडिसेवणओ ताव ठ्यं ।
ठायंतस्स इमं - “लहुगा तिण्ण विसिटठा”, दिव्ये पडिमाजुर -
असणिणहिप् चउलहुया उभयलहु, मज्जमेलहुगा चेव कालहुरू, उक्कोसे
लहुगा चेव तवगुहू । अहवा “तिविधुतिविधुतु” - तिविधं जहण्ण-
गाढी, तं सणिणहियासणिणहितेण दुविहं । अहवा पडिसेवणार तं
चेव जहण्णादिकं तिविधं विटठादिटठेण दुविधं ॥२५॥ विभागे -
ओहपच्छतं इमं --

भा.५०९७ -- चत्तारि य उग्घाया, पढमे वितियम्मि ते अणुग्घाता ।

छम्मासा उग्घाता, उक्कोसे ठायमाणस्स ॥२६॥

पढमे ति जहण्णे, तत्थ उग्घाय ति चउलहु । वितियं मज्जमं
तत्थ अणुग्घाय ति चउगुरुं । उक्कोसे छम्मासा उग्घाय ति छलहु ।

एयस्स ॥ एयं ठायमाणस्स इमा उच्चारणविधि - जहण्णे पायावच्चपरिगहे
ठाति क्षु । मज्जमए पातावच्चपरिगहि ठाति क्षु । उक्कोसे पाता-
वच्चपरिगहि ठाति क्षु ॥२६॥ इदाणिं एते पच्छता विसेक्षिज्जंति -
भा.५०९८ -- पायावच्चपरिगहे दोहि वि लहु होंति एते पच्छता ।

कालहुरू कोडुंवे, डंडियपारिगहे तवसा ॥२७॥

जे एते पायावच्चपरिगहे जहण्णे मज्जमए उक्कोसए
य ठायमाणस्स चउलहुगुरुरुछलहुआ पच्छता भणिता एते काले-
ण वि तवेण वि लहुगा यायव्वा । कोटुवियपरिगहि एते चेव - उ-
तिण्ण पच्छता कालहुरुतवलहुआ । डंडियपरिगहि एते चेव तिण्ण
पच्छता कालहुआ तवगुरुआ । जम्हा जहण्णादिविभागेण कं
सणिणहितासणिणहितेण य विलेसिद्धं तम्हा विभागे ओहो गओ ।
॥२७॥ इदाणिं विभागपच्छतं -- तत्थ एयाणि चेव जहण्णमज्ज-
मुक्कोसाणि असणिणहियसिणहियमिज्जान् छठाणा भवंति, ताहे मित्र
भण्णति -

भा.५०९९ -- चत्तारि य उग्घाया, पढने वितियम्मि ते अणुग्घाया ।

ततियम्मि य एमेवा, चउत्ये छम्मास उग्घाता ॥२८॥

जहण्णेण असणिणहियं पढमं ठाणं, सणिणहियं वितियं

ठाणं, मज्जमे असणिणहियं तहयदठाणं, सणिणहियं चउत्यं,

उक्कोसेण असणिणहियं पंचमं , सणिणहियं छदं । जहणए असणिण-
हिए पायावच्चपरिग्नहिते ठाति चुलहुयं सणिणहिए चुगुरु । मन्ज्ञा-
मए असणिणहिए "ऐवे"ति - चुगुरुगा, सणिणहिए छलहुगा॥ २८

भा.५१०० -- पंचमगम्मि वि एवं, छदे उम्मास हौतःयुग्माया ।

श्रद्धिहिता असन्निहिते सन्निहिते, एस विही ठायमाणस्स ॥२९॥

उक्कोसए असणिणहिए पायावच्चपरिग्नहिते ठाति ऐवे ति
छलहुगा सणिणहिए छग्युरु, एसो ठाणपच्छित्तस्स विधी भणितो ॥
२९॥

भा.५१०१ -- पायावच्चपरिग्नह, दोहि वि लहुं हौति एते पच्छित्ता ।
कालगुरुं कोहुवे, हंडियपारिग्नहे तवसा ॥३०॥

पायावच्चे उभयलहुं, कोट्टविष कालगुरुं, हंडिष तवगुरुं ।

सेसं पूर्ववत् ॥३०॥ ठाणपच्छित्तं चेव वितियादेसतो भणिति --

भा.५१०२ -- अहवा भिक्खुस्सेयं, जहणगाइम्मि ठाणपच्छित्तं ।
गणिणो उवरि छेदो, मूलायरिष हूसति हेट्ठा ॥३१॥ हुं
जं एयं जहणगावी असन्निहियसन्निहियभेदेण चुलहुगादि -
छगुरुगावसाणं एयं भिक्खुस्स भणियं । "गणि"ति-उवज्ञाओ, तस्स
चुलहुगावदो छेदे ठायति । आयरियस्स छलहुगावी मूले ठायति ।
विवेकार्णकप्ये जहा उवरि-पदं वहढति तहा हेट्ठा-पदं हस्सति ।
॥३१॥

भा.५१०३ -- पढभिल्लुगम्मि ठाणे, दोहि वि लहुगात्तेण कालेण ।
वितियम्मि य कालगुरु, तवगुरुगा हौति तइयम्मि ।
इह पढभिल्लुं पागतिं ठाणे, वितियं कोट्टवं, ततिं -
वंडियं, सेसं पूर्ववत् ॥३२॥ एयं ठायंतस्स पच्छित्तं भणियं । इवाणि
पडिसेवंतस्स पच्छित्तं भणिति --

भा.५१०४ -- चत्तारि छच लहु गुरु, उम्मासिय छेलहुगुरुगो च ।

मिम मूलं जहणगम्मी, सेवंते पसज्जणं मोरुं ॥३३॥ ऐडेहुङ्का ।

पायावच्चपरिग्नहे जहणे असणिणहिए अविटठे हुं । सणिणहिते
अविटठे हुं, विटठे ईं । कोट्टविषयपरिग्नहे जहणए असणिणहिए -
अविटठे ईं, विटठे ईं । सणिणहिते अविटठे ईं । विटठे उम्मासितो
लबुतो छेदो । हंडियुपारिग्नहिते जहणए असणिणहिते अविटठे -
उम्मासितो लहच्छेदो; विटठे उम्मासितो गुरु छेदो, सणिणहिए
अविटठे उम्मासितो गुरु छेदो विटठे मूलं । एयं जहणपदं अमुयेत्प
उविष्णमोहत्तनातो पडिमं पडिसेवंतस्स पच्छित्तं भणियं । "पसज्जणं
मोरुं; पसज्जणा याम विटठे संका भोइगावी, अधवा गेणहण-
कहढणावी ॥३३॥

भा.५१०५ -- चुलहुरुग छच लहु गुरु, उम्मासियछेदो लहग गुरुगो च ।

मूलं अणवदठप्पो, मन्ज्ञमए पसज्जणं मोरुं ॥३४॥

चेव मन्ज्ञमे वि एवं चारणविधी, यवरं चुलहुरुगाओ आडते -
अणवदठे ठाति ॥३४॥

भा.५१०६ -- तवछेदो लहु गुरुगो, उम्मासितो मूल सेवमाणस्स ।

अणवदठप्पो पारं-विशो य उक्कोस विष्णवणे ॥३५॥

«चुलहुरुगातो» उक्कोसे वि एवं चेवं चारणविधी, यवरं चुलहुरुगाओ आडते

पारंचिते ठाति । विष्णवण्टि पडिसेवणा पत्वणा वा, ॥३५॥

इमेण कमेग चारणं कर्तेण आलावो कायच्छ्वो --

भा.५१०७ -- पायावच्चपरिगगह, जहण्ण सन्निहित तह असन्निहिते । य
अद्धिठ विद्ठ सेवित, आलावो एस सञ्चत्य ॥३६॥

कंठा॥ अणे चारणियं एवं कर्तेति - जहण्णे पायावच्चपरिगगहे
असन्निहिते सन्निहिते अद्धिठ द्विद्ठ द्विद्ठ ति, एवं पायावच्चं अयंतेण
मज्जिक्षमुकीसा वि चारियच्छ्वा, पद्धित्तं चउलहुगादि मूलावसाणं ते
देव । एवं कोडुंवियं पि चउगुरुगादि अगवट्ठप्पावसाणं । डंडियं पि
छलहुगादि पारंचियावसाणं । एत्यं पायावच्चं जहण्णं कोडुंव -
मज्जिक्षमं डंडियं उक्कोसं भाणियच्छ्वं, उभयहा वि चारिज्जंतं अवि-
रुद्धं । ३६॥ चोदगो भणति --

भा.५१०८ -- जम्हा पठमे मूळं, वितिए अगवट्ठ ततिय पारंची ।
तम्हा ठायंतस्सा, मूळं अगवट्ठ पारंची ॥३७॥

“पठमे”ति - जहण्णे चउलहुगातो आदंते मूळे ठाति, मज्जिमे
चउगुरुगातो आदंते अवृष्टे ठाति, उक्कोसे छलहुगातो आदंते पा-
रंचिय ठाति, जह एवं पडिसेवमाणस्स पायच्छित्तं भवति तम्हा -
ठायंतस्सेव पारंचियं भवतु । अधवा ठाणपच्छित्ते वि मूलाणवट्ठ-
पारंचिया भवतु । किं कारणं ? अवश्यमेव प्रसज्जनां प्रतीत्यं मूला-
नवस्थापारंचिकान् प्राप्स्यन्ति ॥३७॥ आवरिझो भणइ --

भा.५१०९ -- पडिसेवणाए एवं, पसज्जणा होति तत्यं एककेक्के ।
चरिमपदे चरिमपदं, तं पि य आणादिणिप्पण्णं ॥३८॥

“पडिसेवणाए”ति - पडिसेवंतस्स अतियाराषुदूवा मूलाण-
वट्ठपारंचिया एवं संभवंति, - जति पुण ठितो ण चेव पडिसेवति
तो कहं१ते भवतु ? ॥३८॥

भा.५११० -- जति पुण सऱ्बो वि ठितो, सेवेज्जा होज्ज चरिमपच्छित्तं ।
तम्हा पसंगरहितं, जं सेवति तं ण सेसाइ ॥३९॥

जति णियमो होज्ज सऱ्बो ठायंतो पडिसेवेज्जा तो बुज्जइ
जं तुम्म भणसि, जेण पुण ण सऱ्बो ठायंतो पडिसेवति तेण कारणेण
पसंगरहियं जं ठाणं सेवति तत्येव पायच्छित्तं भवति ॥३९॥ “पसंज्ज-
णा तत्यं होति एककेक्के”ति एककेक्कातो पायच्छित्ताणातो -
पसज्जणा भवति । कहं ? उच्यते - तं साधुं तत्यं ठियं दट्ठं -
अविरयझो को वि तस्सेव संकं करेज्ज - “पूणं पडिसेवणाणिमितेण
एस एत्यं ठिझो”, ताहे विद्ठे संका भोतिगावी भेदा भवंति ।
अह पसंगं इच्छिसि तो इयो पसंगो “चरिमपदे चरिमपदं”ति अस्य
ठ्यारब्या --

भा.५१११ -- अद्धिठातो विद्ठं, चरिमं तहि संकमादि जा चरिमं ।

अहवण चरिमारोवण, ततो वि पुण पावती चरिमं ॥४०॥

चारणियाए कज्जमापीए अद्धिठ द्विद्ठेहिं अद्धिठपदातो
जं२ विद्ठपदं तं२ चरिमपदं भण्णति, ततो चरिमपदातो संका भोति-
जाव० गादिपदेहिं विभासाए॒ चरिमं पारंचियं च पावति । स्यान् मति:-

“अथ दृष्टं कथं संका, नतु निःशंकितमेव । उच्यते - द्वूरेण गच्छतो
तिलि॒ विद्ठे वि अविभाविते संका, अहवा आसण्णतो वि । ईसिं झेद-
“अत्ति--

णिरक्षणेण संका भवति । अहवा "चरिमपदेचरिमपदं भण्णति । अस-
णिहितपदातो सण्णिहितपदं चरिमपदंति । तत्य सण्णिहिया -
पठिमा स्त्रिमादी करेज्ञा, परितावणमाविपदेहिं चरिमं पावेज्ञा
अहवण चरिमारोवण त्ति वृतीयः प्रकारः - जहणे चरिमं मूलं,
मज्जिमे चरिमं अणवट्ठो, उक्कोरे चरिमं पारंचियं । ततो एक्केक्क-
तातो चरिमपदातो संका विपदेहिं चरिमं पारंचियं पावइ ॥४०॥

गा.३८

"तं पि य आणादिनिष्टपदं" ति अस्य छ्यास्या --

भा.५११२ -- अहवा आणादिविराहणान्नो एक्केक्कियाओ चरिमपदं ।
पावति तेण उ णियमा, पच्छितधरा अतिपसंगो ॥४१॥

४

अहवा आणादूत्यमिच्छतविराहणां चुप्हं पयाणं विराह-
णापदं चरिमं, सा विराहणा दुविहा आयसंजमेषु । तत्य एक्केक्का-
तौ तं चरिमपदं णिष्टपदं । कहं ? उच्यते -- तस्सामिणा विटठे
पंताविए आयाए परितावणादि चरिमं पावति, संज्मे भग्ने पुणे
संठवणे छक्काय चउसु । गाहाः एवं चरिमं पावति । जम्हा पसंगओ

४ पठिसेवमाणस्स ठायमाणस्स ठाणपच्छर्ते चेव, पठिसेवणापच्छर्ते न प्रसंगमित्यर्थः ॥४१॥

भा.५११३ -- णित्य स्तु अपच्छर्ती, एवं णय दागि कोइ मुच्ज्ञा । मुच्चर्ते
कारिअकारी समता, एवं सति रागदोसाय ॥४२॥

एवं नास्ति कम्भिद्वप्रायिष्विती, न वा कम्भिक्षसेवमानोऽपि
कर्मवन्धान्नुच्यते, जो वि पठिसेवति तस्स वि तं, जो वि य पठि-
सेवति तस्स वि तं, एवं कारिअकारिसमभावता भवति, एवं प्रा- पच्छित्यस्स
यिष्वित्यसंबोधे सति रागदोसंसंभवो य भवति ॥४२॥ "तं पि" य -

गा.३९

आणादिणिष्टपदं" पुनरप्यस्त्यैव पदस्य व्यास्या --

भा.५११४ -- मुरियादी आणाए, अणवत्यपरंपराए धिरुकरणं । दि-
मिछतं संकादी, पसञ्जणा जाव चरिमपदं ॥४३॥

सळवेयं पच्छितं आणादिपदेहिं णिष्टपदं, अवराहपदे
पवर्त्तनो तित्यकराणामंगे करेति तत्य से चउरुणं, आणामंगे मुरिय-
दिट्ठंतो कज्जति, तम्म चेव काले अणवत्यपदे वटटति तत्य से झङ् ।
अणवत्यतो य परंपरेण संजम्बोच्छेदो भवति, तम्म चेव काले देसेण
मिछत्तमासेवति परस्स वा मिछत्तं जपेति धिरं वा करेति तत्य
से हङ् । अवराहपदे पुणे वटटंतो विराहणापदे वटटति चेव तत्य -
परस्स संकं जपेति जहेयं मोसं तहङ्णं पि, अहव संकामोडगादी
पसञ्जणा । चउलहुगादी जाव चरिमं पदं पावति ॥४३॥ एत्य -
चोदकाह --

भा.५११५ -- अवराहे लहुगतरो, किं णु हु आणाए गुरुतरो दंडो ।

आणाए चिच्य चरणं, तळभंगे किं न भग्नं तु ॥४४॥

पच्छित्यस्स चोदगो भणति - "अवराहपदे चउलहुं आणामंगे चउरुणं विटं,
एवं कहं भवति, यणु अवराहपदे गुरुतरेण भवियत्वं ? आयरियो
आह -- " आणाए चिच्य" पच्छं । परमत्यभो आणाए चिच्य
चरण ठियं, आणा दुवालसंगं गणिष्ठिं ति काउं, तव्यतिक्ये -
तळभंगे किं य भग्नं भवति ? किं च - लोड्या वि आणाए गुरुतरं
हुंडं करेति । पत्त्य विटंतो मुरियादि, मुरिय त्ति मोरपोसगावंसो

चंदगुतो, आदिगग्नहणातो अणेरायाणो, ते आणाभंगे गुरुतरं डंडं पवर्तेति । एवं अङ्ग वि आणा बलिया ॥४४॥ इमं षिदरिसं --

भा.५११६ -- भजमदाणमडंते, आणटठवणं च छेहु वंसज्जती! च

गविसं पत्त दरिसिते, पुरिस वति सवालडहं च ॥४५॥

चंदगुतो मोरपोसगो चिं जे अभिजापंति सत्तिया ते तस्स - आणं परिभवंति । चाणवकक्स्स चिंता - आणाहीजो केरिसो राया, कहं आणातिक्खो होज्ज चिं । तस्स य चाणवकक्स्स कप्पडियते अंडतस्स एगिम्म गामे भरं न लळं, तत्य य गामे वहु अंबावंसा य, तस्स य गामस्स पडिणिविठेण आणटठवणणिपितं लिहिये पेसिये इमेरिसं “आप्रान् छित्वा वंशानां वृत्तिः शीघ्रं कार्यं ति, तेहि य गामे-योगेहिं डुलिल्हयं तिकारं वंसे छेहुं अंवाण वती कता । गवेसाविया चाणवक्केण “किं करं ति, आगतो, उवालद्वा, “एते वंसा रोधगा-दिसु उवठज्जंति कीस ऐ छिणा? दंसिये लेहंचीरिये । “अणं दुंदिदुं अणं चेव करेहि? तिं डंडपत्ता, ततो तस्स गामस्स सवाल-उद्घडेहिं पुरिसेहिं अधोसिरेहिं वतिं कारं सो गामो सच्छो दद्वातो, अणे भरंति - सवालसुद्वापुरिसा तीए वतीए छोदूं दद्वातो ॥४५॥

भा.५११७ -- एगमरणं तु लोष, आणति वा उत्तरे अणंताइ ।

अवराहरक्तणट्ठा, तेणाणा उत्तरे बलिया ॥४६॥

लोहयाणाइकमे । लोगुत्तरे पुण आणाइकमे अणेगातिं जम्म-
१ रक्तिवतो । आणाअणतिकमे य अह्याराइकमो चेव भवति ॥४६॥ “अणवत्यंचि अस्य ठ्यारव्या --

भा.५११८ -- अणवत्याए परंगो, मिच्छते संकमादिया दोसा ।

दुविहा विराहणा पुण, तहियं पुण संजमे इणमो ॥४७॥

गतर्थेव ॥ कंठा॥

भा.५११९ -- अणट्ठा-डंडो विकहा, वक्सेव विसोत्तियाए सतिकरणं ।

आलिंगणादिवोसा, असणिणहिए ठायमाणस्स ॥४८॥

अकारणे डंडो अणट्ठा-डंडो सो, दब्बे भावे य । दब्बे - अकारणे अवरद्दं रायकुलं डंडेति, भावडंडो णाणादीयं हाणी ॥४८॥

^१ गा.५८ “विकहाप” वक्त्वाणं --

य

“अन्हूं भा.५१२० -- चुटदुक्कया पडिमा, विणासिया ण वि जाणसि तुमं ति ।

इति विकहादिधिकरणं, आलिंगणे भंग भद्रितरा ॥४९॥

कंठा॥ आलिंगणे कज्जमाणे क्यावि हत्यावियाण मंगो हवेज्जा, तादि हवेज्जा ॥ तत्य सपरिग्नहे भद्रपंतद्वोसाहवेवो तं पेक्खंतस्स उल्लावं च करै-

त्यं तस्स सुतप्रूलिमधो, विसोत्तिया दब्बे भावे य । दब्बे सारणिपाणीयं

वहंतं तृणमादिणा लळं, अणतो कूसारा-दिसु गच्छति, ततो सस्स-

हाणी भवति, भावे णाणादीयं, आगमस्स विसोत्तियाए चरितस्स

विणासो भवति । सतिकरणं ति भुत्तमोगीयं, अभुत्तमोगीय कोउंभं ।

अध कोइ मोहोदपण आलिंगज्ज, आलिंगिता मज्जेज्जा असणिण-चे

हिए, सपरिग्नहे भद्रपंतदोसा, पच्छाकम्भकोसा य, पंतो तत्य -

गेणहणादी फरेज्ज । पते असणिणहिए ठायमाणस्स दोसा ॥५८-५९॥

हमे य सिध्नहिए --

भा. ५१२१ -- वीमंसा पडिणीय, दठया व भोगत्त्वणी व सन्निहिया।

काणच्छी उक्कंपण, आलाविमंतणपलोमे ॥५०॥

(उक्कंपण)५ सिध्नहियार्ति हिं कारणेति साधुं पलोहेज्जा, वीमंसटयाऽ
पडिणीयदठयाए भोगत्त्वणी वा, तत्य वीमंसाए - "किं पस सक्तेति
सोमेठं ण व" चि पडिमार अंगुष्ठविसिता काणऽच्छी करेज्ज, अंगुष्ठं,
वा करेज्ज, आलावं वा करेज्ज, हे अमुगणाम! कुसलं ते सूतणं वा -
करेज्ज - "मए समं सामि! भोगा मुंजसु", एवमादिषहि पलोभेज्जा,
अहवा पलोभेति यथकस्तोरु अद्वपदंसिषहि, कडक्सच्छिविकारण-
रिक्षितेहि ॥५०॥

भा. ५१२२ -- काणच्छिमाइषहि, सोमि प्रातितम्म भदा दु ।

१ अंगंसेनेण (ला) यासति इतरो मोहं, सुवैष्णकारेण चिदठंतो ॥५१॥

जाहे काणच्छिमादिषहि आगारेहि सोमितो ताहे गिणहा-
मि चि उद्भातितो ताहे सा देवता भद्रा यासेति, इतरो याम सो
सोमियसाधु तीए अदंसं गताए सम्मोहं गतो पडितो तं दटदुमि-
च्छति कतो गयासि विलवति, पर्णविज्जंतो वि पर्णवं ण गेणहति।
इगा. ५० जहा अंगंसेण सुवैष्णगारो । एसा भेदविमंसा ॥५१॥ इदार्पि पडिणी-
यदठताए चि --

भा. ५१२३ -- वीमंसा पडिणीता, विद्वरिसण सित्तमाइणो दोसा।

अंगंपत्ती संपत्ती, लग्गस्स य कद्दृ दीणि ॥५२॥

पडिणीया वि काणच्छिमातिषहि वीमंसेह, एत्य वीमंसा
याम केवला, जाहे खुभिबो धातितो गिणहामि चि ताहे सा -
पडिणीया "अंगंपत्ति" चि जाव ण चेव गेणहति हत्थाविणा ताव वि
द्वरिसं यिकु तदूपं दर्शयति । अहवा विद्वरिसं अलग्गमेव लोगों लग्गं
यासति सित्तमादि वा करेज्ज मारेज्ज वा अथवा सा पडिणीया -
पडिभोगसंपत्तिं काउं तत्येव लापज्ज स्वानादिवत्, पडिणीयदेवता-
पशोगओ चेव लेप्पगसामिणा अणेण वा विद्ठे गेणहपक्षदणादिया
दोसा करेज्ज -- ॥५२॥

भा. ५१२४ -- पंता उ अंगंपत्ती तहेव मारेज्ज सित्तमादी वा । दिं

ए संपत्तीकु वि लापत्तु कद्दृणमादीण कारेज्ज ॥५३॥

गतापार्हा । इदार्पि भोगत्त्वणी --

भा. ५१२५ -- भोगत्त्वणी विगते को उद्यम्म तित्तादि वित्तचितं वा ।

दटदूण व सेवंतं, देउलसामी करेज्ज इमं ॥५४॥

भोगत्त्वणी देवता काणच्छिमादिषहि उव्वलोभेत्ता खुभिर्ण अप्प
सह भोगे मुंजिता विगयभोगकोतुका मा ब्रणाए सह भोगे मुंजरत्ति
सित्तादिचितं करेज्जा । अथवा तीए सह सेवं कैंतं वटदूण देउलसामी
अहामावेण इमं करेज्ज ॥५४॥

भा. ५१२६ -- तं चेव णिटठवेंती, वंधणिच्छुभपकडगमद्वो य ।

आयरिए गच्छंमि य, कुलगणसंये य पत्यारो ॥५५॥

तं सेवंतं वटदूं कुद्दो णिटठवेति चि - मारेज्जा, पभु वा संय
बंधिज्जा, अप्पभु वि पभुणा वंधाविज्जा अथवा वसधी गाम नगर

देसरज्जाओ वा णिच्छूभेड्जा । “कडगो”चि-संधावारो, जहा सो परविसयमोहण्यो एगस्त रण्यो अभिनियेसेण अकारिणो वि गामण-गरादि सळ्बे विणासेइ । एवं एगेण क्यमकज्जं सळ्बो वालुविडादी जो जन्त्य दीसइ सो तत्थ मासिर्जन्ति, एस कडगमदो । अधवा इमो (अं.) ॥
गणो आ ॥ कडगमदोसह तेण कारिणा, मोरुं वा तं कारि^४जो आयरिओ गच्छो रि/तस्म वा कुलं वा तं वावादेति, तत्थ वा ठाणे जो संघो तं वावादेति॥ ॥५५॥

अधवा इमं कुञ्जा --

भा. ५१२७ -- गेष्ठणे गुरुगा छ्यामा-स कहडणे छेदो होति ववहारे ।

पच्छा-कडम्म भूलं, उद्दहणविलंगणे णवमं ॥५६॥

पडिसेवंते गहिते झं । हत्थे वन्त्ये वा येचुं कहिडते जीते - रायकुलं झूं । तेण परिकुलिडते झ्रः । ववहारे छेदो । पच्छाकडो चि-जितो मूलं । उड्डाहे कते विलंगिते वा अणवटठो भवति ॥५६॥

भा. ५१२८ -- उद्वावण णिच्वसए, घणमेगे पदोस पारंची ।

अणवटठप्पो वोसु य, वोसु य पारंचिजो होति ॥५७॥

उद्विते णिटिवसए वा कते एगमेगेसु वा पदोसे कते सो ॥ पडिसेवगो पारंचियं पावति । उद्दहणविलंगण एतेसु वोसु अणवटठो भवति, णिच्वसतोद्व-वणेञु वोसु पदेसु पारंचियं ॥५७॥ अधवा - पदुदठो इमं कुञ्जा -

भा. ५१२९ -- एयस्स णत्य दोसो, अपरिक्षितदिक्षसगस्स अह दोसो ।

इति पंतो णिच्वसए, उद्वावण विलंगं व करे ॥५८॥

एयस्स चि पडिसेवगस्स य दोसो, जो अपरिक्षितं दिक्षेति तस्स एस वोसो, इति एवं चितेऽपं पंतो आयरियं णिच्वसयं करेज्जा, आठु उद्वेज्ज वा, कण्णणासण्यापुण्डुखुं वा करेज्ज, एवं विरूवकरं - विरूवरं ॥५८॥ अहवा सणिणहिते इमे दोसा --

भा. ५१३० -- तत्येव य पडिवंधो, अविद्ठ गमणादि वा अणेतीए ।

एते अणेय तहिं, दोसाओ होति सणिणहिए ॥५९/१॥

तत्येव पडिमाए पडिवंधं करेज्जा अविद्ठे चि - लेप्पगसा-मिणा अविद्ठे वि इमे दोसा भवंति । अधवा सा वाणमंतरी विगय-कोडगा णागच्छति, तीए झेंतीए सो पडिगमणादी करेज्ज ॥५९॥ ताओ पुण सणिणहियपडिलाओ इमम्मतीओ होज्जा --

भा. ५१३१ -- कट्ठे पोसे चिते, दंतफ्प्पे य सेलकम्मे य;

दिदिठप्पसे रूवे, सिदचित्तस्स भेसणया ॥५९/२॥

पुठवं झं कंठं । दिदिठ्या पतं रूवं वृष्टमित्यर्थः तेण रूवेण - सितं चितं जस्स सो सितचित्तो, तस्स सितचित्तस्स पमतत्तणओ - वारित्ताओ जीवियाओ वा भ्रंसो भवति ॥५९/२॥ तासिं पुण सणिणहियाएं देवयाएं दिणणद्यं पहुच्च इमो पगारो भावो - होज्जा -

भा. ५१३२ -- सुहविणप्पा उहमो-इया य सुहविणप्पा य होति दुहमोया ।

दुहविणप्पा य सुहा, दुहविणप्पा य दुहमोया ॥६०॥

एतीए गाहाए चुर्पंगो गहितो ॥६०॥ तत्थ पठमभेगे इमं

उद्वाहरणं --

भा. ५१३३ -- सोपारायम्ब यथे, रणा किर मणिज्ञो य णिगमकरो ।

अकरो ति मरणधम्मो, वालत्वे धुत्संजोगो ॥ ६१ ॥

सोपारायम्ब यगरे ऐगमो ति वाणियज्ञो वसति । ताप य पंच कुदुंविवसयाणि वसंति । तत्थ य राया मंतिषा दुग्गाहितो - “एते दूवगकरं मणिगञ्जन्ति”, रणा मणिगता, ते य ‘अकरे’ति - पुत्राणुषुक्तिभ्यो करो भविस्सई ण देमो, रणा मणिया-“जति ण देह तो इमम्ब गिहे अणिगपवेसं कोहे”, ततो तेहि मरणधम्मो वव-सितो, “ ण य णाम अकरपवत्ति करेमो”, सच्चे अग्नं पविट्ठा । ॥ ६१ ॥

भा. ५१३४ -- पंचसयभोगि अगणी, अपरिग्गह सालभंजिसिंद्वरे । सालिमंज तुह मज्ज्ञ धुत्सुक्ता-इ अवण्णे विज्ञ-स्तीलणता ॥ ६२ ॥

ते तेसिं पंच महिलसताइं, तापि वि अग्निं पविट्ठाणि, ताओ य बालत्वेण पंच वि स्वाइ अपरिग्गहिया जाता, तेहि य णिगमेहि तम्भ तम्भ वेव यगरे सिंद्वारं सभाघरं कारियं, तत्थ पंच सालिमंजिता - सता, ते तेहि देवतेहि य परिग्गहिता, ताओ य देवताओ ण - कोहे देवो इच्छइ, ताहे धुतेहि सह संपलग्गाओ, ते धुत्ता तस्संवधे भंडणं काउमादत्ता, एसा ण तुह मज्ज्ञ, इतरो वि भणाति मज्ज्ञ - ण तुहं । जा य जेण धुतेण सह अच्छइ सा तस्स सच्चं पुव्वधबं साहति, ततो ते भणिति - हरे! अमुगणामधेया एस तुज्ज्ञ माता भणिणी वा इदाणिं अमुगेण सह संपलग्गा, ता य एगम्भ पीतिं य वर्धन्ति, जो, पडिहाति तेज सह अच्छंति, तं च सोउं अवसो ति काउं वि-ज्जावातिएं स्तीलावियातो ॥ ६२ ॥

गतो पठम भंगो । इदाणिं तिणिण वि भंगा रग्गाहाए - चक्षापेति --

भा. ५१३५ -- वितियम्भ रयणदेवय, तहए भंगम्भ सुइयविज्ञातो ।

१...गंधाराई ।

गोरीगंधारीया, दुहविणप्पा य दुहमोया ॥ ६३ ॥

वितियम्भे रयणदेवता उदाहरणं, अप्पदिहियतणतो कामा-उरत्तणओ य सा दुहविणप्पणा, सच्चव्युहसंपायत्तणओ य सा दुहमोया । ततियम्भे सुहमा-विज्ञाओ भवंति - ताओ य णिच्चं सुइसमाया-रत्तणओ सच्चव्युहद्वयप्पिसेवणतो महिहियतणओ य दुहविणप्पाओ, तेसिं उग्गतणतो णिच्चं दुरपुवरत्तणओ य छेहे य सावायत्तणओ दुह-मोया । चउत्यम्भे गोरिगंधारीओ मातंगविज्ञाओ साहणकाले - लोगगरहियतणतो दुहविणप्पणाओ, जहिटकामसंपायत्तणओ य - दुहमोया ॥ ६३ ॥ एवं चउत्यम्भं चक्षाओ । इदाणिं तिविधपरि-ग्गहे गुरु लाघवं भृणति --

भा. ५१३६ -- तिछह वि कतरो गुरुओ, पागतियकुदुंविडिए वेव ।

साहस असशिक्षम्भए, इतरे पडिपक्षप्पमुराया ॥ ६४ ॥

सीसो पुच्छति - “पा_यावच्च_कुदुंवियडियपरिग्गहम - कथ्य गुरुतरो दोसो, कथ्य वा गप्पतरो”? पत्थ य भयणा - मण्णति - पागतियं गुरुतरं, कोदुंवियडियं लहुतरं । कहं ? उच्यते -- सो मुङ्क्षत्तणेण साहसकारी असमिक्षयकारी य, अणीसरत्तणओ य भयं ण भवति । एवं सो पागतिओ मारणं पि चवसेज्जा । “इयो”

ते ति - कोडुंवियडंडिया, पागतिस्स पडिपक्षभूता, कहं ? उच्चते -
लि ते साहसकारी य भवंति, असभिक्षियकारी यै भवंति, यै च तेसि
भवंति ॥६४॥ इम् -- लिं पुना भवंति ॥

भा.५१३७ -- ईसरियता रज्जा, च भंसए मंतु_पहरणा रिसओ ।
तेण समिक्षियकारी, अण्णा वि य सिं वहू अन्त्य ॥६५॥

मंतु_कोवो, एते रिसओ कोवपहरणा भवंति, रुठा य
मा मं रज्जाओ ईसरत्तणओ य भेसेहुंति, अतो ते समिक्षियकारी हिं
भवंति, अण्णं च तेसि अण्णाओ वि वहू पडिमाओ अन्त्य अतो
तेसु अणादरा ॥६५॥ (अन्त्रोच्यते) --

उमा.५५ अहर्वा॑ पत्थारे॒ ति अस्य व्याख्या॒ --

भा.५१३८ -- पत्थारदोसकारी, णिवावराधो य वहजणे फुसइ ।
पागतिलोपुण तस्सवृनिवस्स व भया य पडिकुज्जा ॥६६॥

अन्त्यस्स डंडियकोडुंविओ गुरुतरो, पागतितो लहुतरो, राया-पहू,
सो एगस्स रुठो संये पत्थारं करेज्जा, रायावकारो य वहजणे
फुसति, तेण सो उरुतरो । पागतियावराहो पुण वहजणे य फुसइ,
अण्णं च-पागतितो "तस्स" ति - साहुस्स "भया" णिवस्स भया -
पच्छवकारं य करेति; एरोण कारणेण पागतितो लहुतरो ॥६६॥ किं
च --

भा.५१३९ -- अवि य हु कम्मदण्णा, य य गुर्ती तेसि ऐव दारिट्ठा । द्वा
तेण कयं पि य णज्जति, इतरत्थ धुवो भवे दोसो ॥६७॥

सु ते पागतिता खेतो खलाविकूम्मलत्तणिया पडिमाण उदंतं य
वहंति, तेण तत्थ कतो वि अवराहो य णज्जति, य य तेसि -
संतियासु देवदोणीसु रक्खावालो भवंति, य वा दारपालो भवंति,
इतरत्थ ति रायकुडुविएसु धुवो दोसो भवह ॥६७॥

भा.५१४० -- तुल्ले भेहुणभावे, णांगत्तारोवणा य एमेव ।
जेण णिवे पत्थारो, रागो वि य चत्युमासज्ज ॥६८॥
पागतियुकुडुवियडिपसु तुल्ले भेहुणभावे अवराहणाणत्तणओ
चेव पायच्छते णांगत्तां, पायावच्चपरिरङ्गहातो कोडुंवियपरिरङ्गहे
कालगुरुगा, डंडियपरिरङ्गहे तवगुरुगा भणिता, अण्णं च कोडुं-
वियडंडिपसु पत्थारदोसतो अधिकतरं पच्छितं, अधवा वत्युविसेसभो
रागविसेसो, रागविसेसभो पच्छित्तविसेसो भवह ॥६८॥

जतो भणिति --

भा.५१४१ -- जति॒भावया भता, रागादीयं तहा चयो कम्मे । १
रागादिविधुरता वि हु, पायं चत्यूण विद्धूता ॥६९॥ २
जारिसी रागभागमात्रा मंदा मध्या तीक्षा वा तारिसी
मात्रा कर्मवधो भवंति, अहवा जावतिया रागविसेसा तावतिया
कम्मातुभागविसेसा भवंति - तुल्या हत्यर्थः । तेण भणिति - जति
यं भागं गत रागमात्रा, माद्वाशब्दः परिमाणवाचकः, तन्मात्रा
कर्मवधो भवतीत्यर्थः । "रागाविधुरया वि हु" - रागादिविधुरता
नाम विषमत्वं, हुशब्दो यस्मादर्थे, यत्समुत्थो रागः प्रतिमादिके
तस्य यस्मात् प्रतिमादिवस्तुविधुरता तस्माद्रागादिविधुरत्वं भवंति
॥६९॥ अयमन्यप्रकारः विधुरत्वं प्रदशने -

- भा. ५१४२ -- रणो य इत्थिया स्तु, संपर्तीकारणमिम्म पारंची॥
अम च्ची अणवदप्पो, मूळं पुण पागयणमिम्म ॥७०॥
- रणो जा इत्थी तीए सह मेहणसंपर्ती, एतेष मेहणसंपर्ति-
कारणेण पारंचियं पायच्छित्तं, अमच्चिव अणवटठो, पागतिए मूळं,
एयं पच्छिते पाणतं वन्धुणाणताओ चेव मणियं ॥७०॥ दिव्वं गयं।
इदायिं माणुस्सं भण्डह --
- भा. ५१४३ -- माणुस्सं पि तिविहं, जहण्णयं मज्जमं च उक्कोसं।
पायावच्चवुद्धिय, दंडिगपारिग्गहं चेव ॥७१॥
- जहण्णादिगं तिविधं पुणो एकेकं पायावच्चातिपरिग्गहे
भाणियधं ॥
- भा. ५१४४ -- उक्कोस माठमज्जा, मज्जं पुण भइणध्यमादीओ।
स्त्रियादी य जहण्णा, पगयं सचितेतरे देहे ॥७२॥
- माता अप्पणो अगम्मा, अणस्स य तं ण देति, अतो तीए
सह जं भेहे तिठवराग-ज्ञवसाणं उप्पज्जति तं उक्कोसं। भज्जे
(८) अणस्स ण देति अतो तम्मु भुच्छितो उक्कोसं। मिहणकाले भणि-
णगम्मा सेसकाले भणिगीध्या य सव्यकालं अप्पणो अगम्मा अणस्स
तातो देति ति अतो ताहिं सह जं भेहणं तं मज्जमं। स्त्रिगाविसु
सठवजणसामणासु ण तिठवाभिणवेसो अतो तं जहण्णं। इह माणुस्स
देहुएण अधिकारो, ण पढिमासु। तं देहं दुविधं - सवेयणमवेयण वा,
॥७२॥ स्त्रामणतो देहुए ठायंतस्स इमं --
- भा. ५१४५ -- पठमिल्लुगम्म ठाणे, चउरो मासा हवंतःशुग्धाता।
*शुग्धाया (९) उम्मासा उग्धाया, बितिए ततिए भवे छेदो। ७३॥
- पठमिल्लुगति जहण्णं, पायावच्चपरिग्गहो जहण्णे ठाति
हुँ। वितिए त्ति - मज्जमे पायावच्चपरिग्गहे ठाति झुँ। ततियं
त्ति - उक्कोसं पायावच्चपरिग्गहे उक्कोसे ठाति छेदो। ७३॥ ण
भणियं कोविष छेदो, अतस्तज्ज्ञापनार्थमिदमुच्यते --
- भा. ५१४६ -- पठमस्स ततियठाणे, उम्मासुग्धाइओ भवे छेदो।
चउमासो उम्मासो, वितिए ततिए अशुग्धातो ॥७४॥
- एत्य पठमटठाणं पायावच्चपरिग्गहं, तस्स ततियं ठाणं -
उक्कोसं, तथ्य जो सो छेदो सो उम्मासितो उग्धातितो णायव्यो।
उम्मासो^{१०} पच्छिदं अनयोस्तुतीयस्थानानुवर्तनादिवसुच्यते वितिए-
त्ति - कोटुवे, उक्कोसे कोडुवपरिग्गहे चउगुरओ छेदो। ततिए त्ति-
हुँडिहपरिग्गहे गुरुओ उम्मासिजो छेदो, अर्धादापन्न कोटुवे जहण्णए
मज्जमए य जं चेव पायावच्चे, एवं चेव हुँडिह वि जहण्णमज्जमे:
॥७४॥
- भा. ५१४७ -- पठमिल्लुगम्म तवारिह, दोहि वि लहु हौंति एए पच्छित्ता।
बितियम्म य कालयू, तवगुरुणा हौंति ततियम्म ७५॥
- पठमिल्लुं णाम पायावच्चपरिग्गहे दोणिण आदिल्ला -
तवारिहा, ते दो वि लहया, वितिए त्ति - कोडुंबिप जे तवा-
रिहा दोणिण आदिल्ला ते कालयू तवलहु, ततिए त्ति - हुँडिय-
परिग्गहिए जे आदिल्ला दोणिण तवारिहा ते कालयू तवगुरु ॥७५॥
- एयं ठाणपच्छित्तं। मणुस्स गतं। इदायिं पडिसेवणापच्छित्तं --
- ^{११} इत्याम् नम न धन्यं प्रातुष्ट्वं तत्र ब्राजापत्यवरिष्ट्वीत्तो भेदत्रयोऽपि तिष्ठत श्वारोऽनुद्वाता मासः एरव इत्याम् ।
द्वितीयं नम न धन्यं तत्रापि विश्वामि भेदत्रयोऽपि तिष्ठत श्वारोऽनुद्वाता मासः एरव इत्याम् ॥१३५१॥

- भा.५१४८ -- चतुर्युरुगा छग्युरुगा, छेदो मूलं जहणणए होति ।
छग्युरुग छेद. मूलं, अणवटठप्पो य मजिज्जमए ॥७६॥
- भा.५१४९ -- छेदो मूलं च तहा, अणवटठप्पो य होति पारंची
एवं दिटठमदिटठे सेवते पसज्जणं मोरुं । ७७।।
- पायावच्चपरिग्गहे जहणणे अदिटठे ००० । दिटठे ००० ।
कोट्टुंविए परिग्गहे जहणणे अदिटठे ००० । दिट्ठे छेदो । हंडियपरि-
ग्गहे जहणणए अदिटठे छेदो दिटठे मूलं । पायावच्चपरिग्गहे मजिज्जमे
अदिटठे छग्युरुगा दिटठे छेदो । कोट्टुंवियपरिग्गहे मजिज्जमे अदिटठे
छेदो दिटठे मूलं । हंडियपरिग्गहे मजिज्जमे अदिटठे मूलं दिटठे -
अणवटठो । पायावच्चपरिग्गहे उक्कोसए अदिटठे छेदो दिटठे मूलं ।
कुट्टुंवियपरिग्गहे उक्कोसे अदिटठे मूलं दिट्ठे अणवटठो । हंडियपरिग्गहे
उक्कोसए अदिटठे अणवटठो दिटठे पारंचिये । अहवा पायावच्चे -
जहणणमजिज्जमुक्कोसे अचिटठविटठेषु चउयुरुगादि मूले ठायति । कोट्टुं
विए जहणणाविगे छग्युरुगादि अणवटठे ठायति । हंडियपरिग्गहे -
जहणणाविगे छेदादि पारंचिर ठायति ॥७६-७७॥ चोबगाह
- भा.५१५० -- जम्हा पठेमे मूलं, वितिए अणवटठ तत्त्व पारंची ।
तम्हा ठायतस्सा, मूलं अणवटठ पारंची ॥७८॥
- भा.५१५१ -- पठिसेवणाए परं, पसज्जणा होति तत्त्व एककेके ।
चरिमपदे चरिमपदं, तं चिय आणादिणिष्टकणं ॥७९॥
- भा.५१५२ -- ते चेव तत्त्व दोसा, मोरियआणाए जे भणित पुष्ट्वं ।
आलिंगणादि मोरुं, माणुस्से सेवमाणस्स ॥८०॥
- ते चेव पुठभणिता अणवत्थाविगा दोसा भवंति, "तत्त्व"ति
माणुस्से । चोदोण चोवितं - "कीस आणाए युरुतरो हंडो", आय-
रिएण मोरियआणाए । दिटठंतं कारं तित्यकराणा युरुतरी कता ।
एवं जहा पुठ्वं भणियं तहा भाणियठ्वं । दिव्ये लेप्ये आलिंग-
भंगदोसा ते मोरुं सेसा दोसा माणुसं सेवमाणस्स सव्ये ते चेव भाणि-
यठ्वा॥८०॥ इवमेव फुटतरमाह --
- भा.५१५३ -- आलिंगंते हत्प्रा-दिभंणे जे तु पच्छकम्मादी ।
ते इह यत्त्व इमे पुण, यक्खादि-विडेयणेसू-य ॥८१॥
- लेप्यं आलिंगंतस्स जे हत्प्रादिभंणे पच्छकम्मादिया दोसा
भवंति ते इह वेहजुते य भवंति । इमे देहजुए दोसा^{भवंति} इत्थींकामा-
तुरत्थणओ पहेहिं ता छिंदेज्ज, वंतेहिं वा छिंदेज्ज, तेहिं सो -
स्मृइन्जति सपङ्गेण वा परपङ्गेण वा जहा एस सेवगो ति ॥८१॥ माणु-
सीसु वि इमे चउररो विकप्पा --
- भा.५१५४ -- सुहविणप्पा सुहमो-इया य सुहविणप्पा य हाँति दुहमोया ।
दुहविणप्पा य सुहा, दुहविणप्पा य सुहमोया ॥८२॥
- भंगचउक्कं कंठ । चउसु वि भेगेसु जहकम्मं इमे उदाहरणा = कळमं
- भा.५१५५ -- सरिया महिंदिगणिया, अंतेपुरिया य रायमाया य ।
उभय सुहविणप्पे, सुमी येप वोहिं वि य दुहमो ॥८३॥
- सरिया सामण्णं ति सुहविणप्पणा, परिपेलवस्तुहलवासा-

दत्तणतो सुहमोया पढमभंगिल्ला । महिद्विदगणिया वि गणियतणतो
चेव सुहविष्णप्पा जोड्वणूवृविभमद्वादिभावजुतरणतो य भाव-
वक्सेवकारिणि ति दुहमोया वितियमंगिल्ली॥ ततियमंगे अंतेषुरिया
तत्थ दुष्पवेसं भयं च -- अतो दुहविष्णवणा अवायवद्वलत्तणो सुह-
मोया । चउत्थे भंगे रण्णो माता सा सुरक्षित्या भयं च सङ्घस्स य
युठाणे पूर्विण्जन्ति दुहविष्णवणा सङ्घसुहसंपायकारिणी अवाप-
य रक्षति जम्हा तेण दुहमोया । पच्छेप एते चेव जहकम्मं चउरो
भंगा गहिया॥८३॥ चोवगो पुच्छह --

भा.५१५६ -- तिष्ठ वि कतरो युर्जो, पागतियकुहंविडंडिप चेव ।
साहस असमिक्सभर, इतरे पडिपक्स पमु राया ॥८४॥
कंठा पूर्ववत् । गतं माषुस्संगं । इवाणि तेरिच्छं --

भा.५१५७ -- तेरिच्छं पि य तिविहं, जहण्णयं मजिश्मं च उक्कोसं ।
पायावच्चकुहंविय, दंडियपारिग्नं चेव ॥८५॥

जहण्णगाविं तिविधं, एकेकं पायावच्चावितिपरिग्नहियं
भाणियत्वं ॥

भा.५१५८ -- अतिगभमिला जहण्णा, लरिमहिसी मजिश्मा वलवमादी ।
गोणिकणेलक्कोसं, पगतं सजिततेरे देहे ॥८६॥

इह वझावेक्सतो जहण्णमजिश्मुक्षोसगा । अधवा अश्यभमिलाद्य
णिरपायत्रणतो सुहपावणियासु य तिढ्वङ्गज्ञवसाओ अतो जहण्णं ।
लरिमहिसमावियाद्य सावा यासु जो परिखोगङ्गज्ञवसाओ स -
तिढ्वतरो अतो मजिश्मं । गोणिकणेल्लु, कणेरुत्ति हटियापी, लोग-
गरहियसावायासु जो ज्ञवसाओ तिढ्वतमो अतो उक्कोसं । फरि-
सओ वा विसेसो भाणियछबो । तिरियाण वि पडिमासु पाधिकारो,
देहेण अधिकारो । तं वेहं दुविधं -- सचेयणं अचेयणं वा ॥८६॥ साम-
णतो देहुरु इमं पच्छितं ठायमाणस्स --

भा.५१५९ -- चत्तारि य उग्धाया, जहण्णए मजिश्मे अग्न्याया ।
ठम्मासा उग्धाया, उक्कोसे ठायमाणस्स ॥८७॥

पायावच्चपरिग्नहे जहण्णए ठाति ऊं ऊं । मजिश्मए ०० ।
उक्कोसर झुं ॥८७॥ एवं चेव कोहुंविप डंडिप य । इमो विसेसो --

भा.५१६० -- पढमिलुगिन्म ठाणे, दोहि वि लहुगा तवेण कालेणं ।
वितियम्म य कालयुद्ध, तवयुलगा हौति तहयम्म ।
पढमिलुगं ठाणं पागतिं, वितिय ठाणं कोहुंवियं, ततियं
डंडियं, सेसं कंठं ॥८८॥ ठाणपच्छितं गतं तिरिपसु । इवाणि तिरि-
पसु पडिसेवणापच्छितं --

भा.५१६१ -- चउरो लहुगा युर्गा, छेवो मूलं जहण्णए होति ।
चउगुहग छेव मूलं, अणवदठप्पो य मजिश्मए ॥८९॥

भा.५१६२ -- छेवो मूलं च तहा, अणवदठप्पो य होइ पारंची ।
एवं विटठमदिटठे, सेवंते पसज्जणं मोरुं ॥९०॥

पायावच्चपरिग्नहे जहण्णए अदिटठे पडिसेवंतस्स क्ष विटठे
झाँ । कोहुंवियपरिग्नहे जहण्णए पडिसेवंतस्स अदिटठे चउरुं, विटठे
सेवंतस्स छेवो । डंडिप जहण्णए अदिटठे छेवो विटठे मूलं । पायावच्च-
परिग्नहे मजिश्मए अविटठे छक्का, विटठे छेवो । कोहुंविप मजिश्मए य
अदिट्टु छ्लैदी, द्विक्षु मूलं, हुडियपरिग्नहे

मजिश्मसधारिग्नहे X

- अविदठे मूलं विठ्ठे अणवठो । पायावच्चपरिणगहे उक्कोसे -
 (जक्कोसे) अविदठे छेदो विठ्ठे मूलं । कोडुंविएँ अविदठे मूलं विठ्ठे अणवठो ।
 (उक्कोसे) दंहिएँ अविदठे अणवठो पारंचिं । एयं पसंगविरहिं भणिं । १६॥
 चोदगाह -- दिव्यं पन्छितं
- भा.५१६३ -- जम्हा पढमे मूलं, वितिर अणवठ तइय पारंची ।
 तम्हा ठायंतस्सा, मूलं अणवठपारंची ॥११॥
- कंठा पूर्ववत् ॥११॥ आचार्याहं --
- भा.५१६४ -- प डिसेवणाए एवं, पसज्जणा तत्य होइ एकेके ।
 चरिमपदे चरिमपदं, तं पि य आपादिणिष्टकणं ॥१२॥
 पूर्ववत् कंठा ॥१२॥
- भा.५१६५ -- ते चेव तत्य दोसा, मोरियआणाए जे भणितपुढिं ।
 आलवणावी मोरुं, तेरिच्छे सेवमाणस्स ॥१३॥
- पूर्ववत् उठवङ्गं कंठे । माणुसित्थीसु जहा आलवणविभमा -
 भवंति तहा तिरिक्तीसु प्रत्य अतो ते आलवणा दि तिरिक्तीसु
 मोरुं सेसा आयसंजविराहणादिदोसा सव्वे संभवंति ॥१३॥
- भा.५१६६ -- जह हाससेइडआका-रविभमा हौंति मणुयइत्यीसु ।
 आलावा य बहुविहा, ते जन्त्य तिरिक्तीसु ॥१४॥
- कंठा ॥१४॥ विणवणे इमो चउंगंगो --
- भा.५१६७ -- दुहविणप्प्या सुहमो-इसा य दुहविणप्प्या य हौंति दुहमोया ।
 दुहविणप्प्या य सुहा, दुहविणप्प्या य दुहमोया ॥१५॥
- चउंगंगे जहसंवं इमे उदाहरणा-
 अमिलावी उमयसुहा, अरहणगमादि मक्कडिदुहमोया ।
- भा.५१६८ -- गोणादिततियभंगे, उमयदुहा सीहवग्धीओ ॥१६॥
- पढमंगे सुहगहणे निरपायत्वात् सुहविणवणा लोगगरहिय
 अप्पुत्वाच्च सुहमोया । वितियभंगे वाणरिमावी रिठकाले कामा-
 तुरतणतो सुहविणप्प्या ताओ चेव जदा अणुरत्ताओ तदा दुहमोया ।
 एत्य दिठंतो अंरहणगो । ततियभंगे गोणादियाओ सपदसे वि -
 दुवङ्गं समागमं इच्छेति किमग पुण मणुए अतो दुहविणवणा लोग-
 गरहियत्तणतो सुहमोया । चरिमभंगे सीहमादियाओ जीवियंतकरीओ
 तेण दुहविणप्प्याओ ताओ चेव जया अणुरत्ताओ अणुवंधं ण सुंयंति
 ति दुहमोया ॥१६॥ चोदगो पुच्छति - "को एरिसो असुभो भावो
 हुज्जा जो तिरिक्तीओ लोगगरहियाओ आसेवेज्जा"?
 आयरिओ आह --
- भा.५१६९ -- जति ता सणप्तीसु, मेहुणसन्नं तु पावती पुरिसो ।
 जीवितदोच्चा जहियं, किं पुण सेसासु जातीसु ॥१७॥
- सव्वे जे णाहारा ते सणप्फ्या भणिंति, इह सिही घेतव्या ।
 जइ ताव सीहीसु जीवितंतकरीसु पुरिसो मेहुणं पावति किं पुण
 सेसासु अमिलादिजातिसु ति । एत्य दिठंतो - एका सीही -
 शुद्धलिया चेव गहिता, सा वंधणत्वा चेव जोडवं पत्ता, रितुकाले
 मेहुणत्थी, सजातिपुरिसं अलंभंती अहापवर्तीतो एकेहं पुरिसें
 सागारियदाणे छिक्का, सा य चाहुं काउमाढत्ता, सा य तेण
 अप्पसागारिए पडिसेविता । तत्य तेसिं दोणह वि संसाराणुभावतो

अणुरागो जातो । तेण सा वंधणा मुक्का । सा तं पुरिसं घेरुं पलाता
अडविं पविठाऽ । तं पुरिसं युहाए छोडुं आणेडं पोग्गले देति । सो
वि तं पडिसेवति ॥९७॥

एवं पुरिसां भणियं । इवाणिं संजतीणं भण्णइ --

भा.५१७० -- एसेव गमो यियमा, णिगंधीयं पि होति नायच्छ्रो ।

पुरिसपडिमाओ तासिं, साणिन्यं य जं च अणुरागो ॥९८॥

संजतीण वि एमेव सठवं दटठव्यं, यवरं लेप्पगे दिव्य_पुरिस-
पडिमाओ वदठव्याओ । माणुसे मणुयपुरिसा । तेरिच्छे तिरिय-
पुरिसा य वदठव्या । तेरिच्छे साणिविठंठंतो य कायव्यो-पक्षा
अगारी अवाउडा काहयं वोसिरंती विरहे साणेण विठाऽ, सो य
१.न्यालंतो । साणो पुच्छं लौलंतो चाढुं करेतो उच्चासणाए अल्लीणो, सा अगारी
चिंतेह - “पेच्छामि एस किं करेति” चिः । सा तस्स पुरतो सागारियं
अभिमुहं कारं हत्थेहिं जाणुएहि य अधोमुही ठिता । तेण सा पडि-
सेविता । तीए अगारीए तत्थेव साणे अणुरागो जातो । एवं मिग-
छगलाणरादी वि अगारिं अभिलंसति । जम्हा एवमादि दोसा -
तम्हा सागारिए य वसियव्यं ॥९८॥ इमं वितियपदं --

भा.५१७१ -- अद्वाणिणिग्नयादी, तिक्खुतो मणिगङ्गं असतीप ।

गीयत्या जयणाए, वसंति तो दव्यसागरिए ॥९९॥

अद्वाणिणिग्नय त्रि - अद्वाणप्रतिपन्नाः तिक्खुतो तिन्नि
वारा अणं सुङ्गं वसंति मणिग्नं, “असति त्रि - अलंभंता ताहे जाए,
वद्वसागारियवसधीए जयणाए वसंति । का य जयणा ? गीयसदा-
हसु उच्चेण सद्धेण सज्जायं करेति, झाणलङ्घी वा झाणं झायति॥९९॥

इमो भावसागारियस्स अववातो --

भा.५१७२ -- अद्वाणिणिग्नयादी, वासे सावयभए व तेणभए ।

आवरिया तिविहे वी, वसंति जयणाए गीयत्या ॥१००॥

ज्ञतो गामादीण सुखवसहिं अलंभंता वाहिं गामस्स निवसंति ।
इमेहिं कारणेहिं - वासं वासति, अहवा वाहिं सीहमादिसावय-
भयं सरीरोवहितेणगभयं वा ताहे अंतो चेव भावसागारिए वसंति ।
तत्थ तिविधा वि पडिमाओ दिव्यमाणुसतिरिया य वस्यमादि-
एहिं आवरेति, अंतरे वा कडग_चिलिमिलं देति । एवं गीयत्या
जयणाए वसंता सुज्जंति । १००॥ बहुधा वद्वसागारियसंभवे इमं
भण्णति --

भा.५१७३ -- जहि अप्पतरा दोसा, आभरणादीण द्वूरतो य मिगा ।

चिलिमिणिणिसि जागरणं, गीते सज्जाय झाणादी॥१०१॥

अप्पतरदोसे गीयत्या ठायंति, आभरणाउज्जेतादीण य
अगीयत्या द्वूरतो ठविज्जंति, तं दिसुं अप्पणा ठायंति, अंतरे वा सिं
कडगचिलिमिलं देति, रातो य जागरणं करेति, गीयत्या इत्त्य-
मादिगीतादिसद्देशं य सज्जायं करेति, झाणं वा झायंति॥१०१॥

भा. ५१७४ -- एसा खलु ओहेण, वसही सागारिया समक्खाया ।

एत्तो उ विभागेण, दोणह वि वण्णाण वोच्छामि ॥१०२॥

जं पुरिसइत्थीण सामणतो अविभागेण अक्षायं एस

ओहो भण्णइ । सेसं कंठं । इमो कप्पसुते विभागो भणितो --

जो कप्पह णिगंधाणं इत्यसागारिए उवस्सए वत्थए मू०॥२७॥
कप्पह णिगंधाणं पुरिस सागारिए उवस्सए वत्थए ।, जो कप्पति
णिगंधीणं पुरिससागारिए उवस्सए वत्थए ॥२८॥ कप्पह णिगंधीणं -
इत्यसागारिए वत्थए । (बृ. क. ॥२९॥)

- उवस्सए एसेव सुत्तकमो इमो भणितो --
भा. ५१७५ -- समणाणं इत्थीसु, य कप्पती कप्पती य पुरिसेउ ।
समणीणं पुरिसेउ, य कप्पती कप्पती यीसु ॥ १०३॥
कंठा ॥
- भा. ५१७६ -- इत्थीसागारिए उव-स्सयम्म सङ्घेव इत्यगा होति । चै
देवी यथुय तिरिक्षी, सङ्घेव पसज्जना तत्य ॥ १०४॥
जाए इत्थीए सागारिए उव-स्सयम्म य कप्पह वसिउं सा इत्थी
भाणियठवा, अतो भणिति - सङ्घेव इत्यिया होइ जा हेटठा-
यंतरसुते भणिता सा य देवी मयुस्सी तिरिच्छी । यतासु ठियस्स
तं चेव पच्छितं ते चेव आयसंजमविराहणादोसा, सङ्घेव पस-
ज्जनापसज्जनपठितं तं चेव जं पुठवसुते भणियं ॥ १०४॥ चोदगाह -
भा. ५१७७ -- जति सङ्घेव य इत्थी, सोही य पसज्जना य सङ्घेव । चै
सुतं दु किमारद्धं, चोदग! सुण कारणं पत्थं ॥ १०५॥
जइ सङ्घं चेव तं जं पुठवसुते भणियं तो किमहुतुं
गारियसुत्तसमारंभो ? आचार्य आह -- हे चोदग! पत्थं कारणं -
सुणसु --
- भा. ५१७८ -- पुठवभणितं दु जं एत्य भणिती तत्य कारणं अत्थि ।
पडिसेहो अणुण्णा कारणविसेसोवलंभो वा ॥ १०६॥
पुठवद्धं कंठं । जे पुठवं अणुजाणंतेण अत्था भणिता ते चेवऽत्थे
पडिसेधंतो भणह, य दोसो । अहवा जे पुठवं पडिसेधंतेण अत्था -
भणिता ते चेव अणुणं करेतो दंसेति, य दोसो । अहवा "कारणं"
ति हेउं दरिसेतो भणाति, य दोसो । अहवा विसेसोवलंभं वा -
वन्नियं ॥ दरिसंतो पुठवभणियं भणाति, य दोसो ॥ १०६॥ किं च --
- भा. ५१७९ -- ओहे सङ्घवणिसेहो, सरिसाणुण्णा विभागसुतेसु ।
जयणाहेतुं भेदो, तह मज्ज्ञत्थादयो वा वि ॥ १०७॥
ओहसुते सामण्णतो सङ्घं चेव णिसिद्धं, विभागसुते पुण -
सपक्षे अणुण्णा, जहा पुरिसाण पुरिससागारिए कप्पति, इत्थीणं
इत्थीसु कप्पह । अहवा॑ जहा पुरिसेसु वा कता तं दरिसंतेण
विभागसुते भेदो कतो । अहवा पुरिसेसु इत्थीसु य मज्ज्ञत्थादयो
विसेसा दंसेहामि ति विभागसुत्तसमारंभो । अधवा अपंतरसुते -
सागारियं अत्थयो भणियं, इह पुण तं चेव सुतेण णियमेति, विसे-
सोवलंभो वा इमो पुरिसनपुसगइत्थीसु ॥ १०७॥ तत्य पुरिसेसु इमं -
भा. ५१८० -- पुरिससागारिए उवस्सयम्म चौरो मासा हवंति उग्धाया ।
ते वि य पुरिसा दुविहा, सविकारा निविकारा या ॥ १०८॥
जइ पुरिससागारिए उवस्सए ठाति तो चउलहं, ते य -
पुरिसा दुविधा - सविकारा निविकारा य ॥ १०८॥ तत्थ -
सविकारा इमे --
- १चउरो लहुगा य दोस आणाढी। (बृ.)

१. जयणा
२. इत्थीसु

भा.५१८१ -- रूबं आभरणविहिं, वत्थालंकारभोयणे गंधे ।
 आशीज्जनटटणाडग, गोए य मणोरमे सुणिया ॥१०९॥
 तत्थ रूबं उद्भर्तनस्नानजंघास्वेदकरणहंतवालसंठावणादियं,
 आभरणवत्थाणि वा णाणादेसियःणि विविहाणि परिहेति, आभ-
 रणमल्लादिणा वा अलंकरणेष अलंकरेति, भोयणं वा विभवेष विस्तिठं
 मुंजंति, मज्जादि वा पिबंति, चंदपकुंकुमकोठन्पुडादीहिं वा गंधेहिं
 अप्पाणं आलिंपेति, वासेति वा, धूवेति वा, तयादि वा च-
 ठिवहमारुज्जं वा-देति, णच्चंति वा, णाडं णाडेति, मणोहारिं
 वा- - - - - मणोरमं गेयं करेति, रूवादि वा दट्टु गंधे
 य मणोहरे अग्धाएता गीयादिए य सदे सुणिता जत्थ गंधो तत्थ -
 रसो वि । एवमादिशहिं इंदियःत्थेहिं भुत्तमोऽग्णो सतिकरणं अभुत्त-
 भोगिणोऽकोतुलं पठिणमणादयो दोसा ॥१०९॥ एतेषु ठायमाणस्स
 इमं परिच्छते --

भा.५१८२ -- एकेककिस्म य ठाणे, चउरो मासा हवंति उग्घाया ।
 आणाइणो य दोसा, विराहणा संजमाताए ॥११०॥
 एतेषु रूवशाभरणादिसु एकेकके ठायमाणस्स चउलह्या ॥११०॥
 भा.५१८३ -- एवं ता सविगारे, णिवीगारे इमे भवे दोसा ।
 संसदेण विवुद्धे, अहिगरणं सुतपरिहाणी ॥१११॥
 पुठवद्ध कंठं । साधूणं सज्जायसदेण आवस्त्रियणिसी हियसदेण वा
 रातो सुतादि बुज्जेञ्ज्वा ततो अधिकरणं भवति । अह अधिकरणभया
 सुतत्थपोरिसीओ य करेति तो सुतत्थपरिहाणी भवति । अहवा -
 "अधिकरणे"त्ति - साधू काइयादि णिपिक्खंत पविसंता वा आव-
 डेज्ज वा पवडेज्ज वा णिस्तीहियादिसदेण वा गिहत्या विबुद्धा
 द्रोसं करेज्जा ततो अधिकरणं उत्तरतो भवेज्ज । अधिकरणेण वा -
 पिटटापिटिं करेज्ज । ततो आयविराहणा सुतादिपरिहाणी य
 भा. १११ मवति ॥१११॥ अधवा "अधिकरणे"त्ति पदस्य इमा व्यास्त्या --
 भा.५१८४ -- तु आतुऽज्जोविष्वणिए, अग्णिपुङ्कुंचि कुकम्मकुम्मरिए । क
 तेणे मालागारे, उङ्गमामगपंथिए जंते ॥११२॥
 कंठा॥ जम्हा एते दोसा तम्हा पुरिसेषु वि ण ठायव्वं ॥११२
 चोदग्नो भणति -- (एतेषु)

भा.५१८५ -- एवं सुतं अफलं सुतणिवातो उ असति वसहीए ।
 गीयत्था जयणाए, वसंति तो पुरिसांगरिए ॥११३॥
 आयरिओ भणति सुतणिवाथो विखुद्वसहीए असइ पुरिसाण
 जं पुरिसागारियं तं दव्वसागारियं, तत्थ गीयत्था जयणाए -
 वसंति ॥ ११३॥

भा.५१८६ -- ते वि य पुरिसा दुविहा, सन्नी य असन्निणो य बोधव्या ।
 मज्जत्थाभरणपिया, कंपदा काहिया ऐव ॥११४॥
 ते पुरिसा दुविधा - असणिणो सणिणो य । जे सणिणो
 ते चउठिवहा - मज्जत्था आभरणपिया कंदपिया काहिया य ।
 ॥११४॥ इमे आभरणपिया --

भा.५१८७ -- आभरणपिय जाणसु, अलंकरेते उ केसमादीणि ।
 सइरहस्यप्पललिया, सरोरक्षुणो उ कंदप्पा ॥११५॥

पुठवदं कर्ते । इमे कंदपिप्या - "सहर"पच्छदं । सहरं ति -

ये योगे ॥ युरुभिरनिवार्यमाणः स्वेच्छया हसंति, अनेकक्रीडाद्य अंदोलका-
दिवप्पललिपा येहो इव अणेगसरीरकिरियाओ कर्तौं कंदप्या
भवंति ॥१६॥ इमे य काहिया --

भा.५१८८ -- अक्षवातिगा उ अक्षा-णगापि गीयाणि छलियकव्वाणि ।
कहयंता उ कहाओ, ति_समुत्था क।हिया हौंति ॥१६॥

घङ्गुंगुष्टगां गोतागे तरंगवतीमादिवस्तातियाओ अक्षामगा धुतक्षणगा,
पदाणिधुगादियाणि कहिति, जे य तेसि वणणा सेतुमादिया छलिय-
कव्वा, बुद्धेवनरियवेडगादि_कहाओ, धम्मत्थकमेदु अण्णाओ वि
कहाओ कहेता काहिया भवंति ॥१६॥

भा.५१८९ -- एसं तिणं पी, जे उ विगाराण बाहिरा पुरिसा

बेरुगरुई णिहया, णिसगहिरिम तु मज्जत्था ॥१७॥

बेरुगं रुचति जेसि ते बेरुगरुई, करचरणिंदिषु जे -
सत्था अच्छंति ते णिहया, निसगै नाम स्वभावः, हिरिम जे

सलज्जा स्वभावेनैव सलज्जा इत्थर्थः । एवं_विहा मज्जत्था ॥१७॥

पुणो एतेसि इमो भेदो --

भा.५१९० -- एकेकका ते तिविहा, येरा तह मज्जमा य तरुणा य ।

एवं सन्नी बारस, बारस अस्तिणणो हौंति ॥१८॥

मज्जत्था तिविधा येरा मज्जमा तज्जा । एवं आभरणपिप्या
वि कंदपिप्या वि काहिया वि तिविधा । एवं एते बारसविधा
सणिणणो । एवं असिणणो वि बारसविधा कायव्वा ॥१८॥ पुरिस-
सागारियस्स अलंभे कदाति णपुंसगासागारिहुवस्सओ लमेज्जा तत्थ -
वि इमो भेदो --

भा.५१९१ -- एमेव बारस_विहो, पुरिसणपुंसाण सणिणं भेदो ।

अस्तिणीण वि एवं, पडिसेवगअपडिसेवीण ॥१९॥

॥बारस॥ एमेवधारणे जहा पुरिसाण भेदो बारसविहो तहा सणीण
असणीणं च णपुंसगाण बारसभेदा कायव्वा । ते सब्बे वि समासतो
दुविधा वदठब्बा - इत्थिणेवत्तिया पुरिसणेवत्तिया य । जे -
पुरिसणेवत्तिया ते दुविधा पडिसेवी य अपडिसेवी य । जे इत्थिणे-
वत्तिया ते णियमा पडिसेवी ॥१९॥

एवं विभागेसु विभत्ते इमं पच्छितं भण्णति --

भा.५१९२ -- काहिया तरुणुं, चउसु वि चउगुरुग ठायमाणाणं ।

सेसेसु वि चउलहुगा, समणाणं पुरिसवगम्म ॥२०॥

सणीणं एको काहियतरुणो, असणीण वि एको, एते
दोणि । जे पुरिसणपुंसा पुरिसणेवत्थर्थपुडिसेवगा तेसु वि सणिणेदे
एको काहियतरुणो तेसु वेव असिणभेदे वि एको, एते वि दो ।
एते दो दुआ चउरो । एतेसु चउसु काहियतरुणेसु ठायमाणाणं परेयं
चउगुरुगा, सेसेसु चोयालीसाए भेदेसु ठायमाणाण परेयं चउलहुगं,
एयं पच्छितं पुरिसाण पुरिसवगे भणियं णिक्कारणओ ठायमाणाणं ।
कारणे पुण इमाए विधीए सुज्जंति - "जसति वसहीप"ति-
॥२०॥

- भा. ५१९३ -- सण्णीसु पढमवर्गे, असति असण्णीसु पढमवर्गगम्म ।
तेज परं सण्णीसु, कमेज अस्सन्निसु चेव ॥१२१॥
- सण्णीयं पढमवर्गे मञ्जस्त्या ते तिविधा, तत्य पढमं थेरेसु
ठाति, थेरासति मञ्जिष्मेसु ठाति, तेसःसति तर्लेसु ठायंति । सण्णीयं
पढमवर्गगासति ताहे असण्णीयं पढमवर्गे थेरमञ्जिष्मतर्लेसु कमेज -
ठाति । तेसिं असतीए सण्णीयं वितियवर्गे थेरमञ्जिष्मतर्लेसु ठायंति । तेसिं
असह सण्णीसु चेव तहयवर्गे थेरमञ्जिष्मतर्लेसु ठायंति । तेसिं
असह सण्णीसु चेव काहिरसु थेरमञ्जिष्मेसु ठायंति । ताहे असति -
सण्णीयं असण्णीसु वितियवर्गगाओ कमेज एवं चेव जाव काहिय-
मञ्जिष्मायं असतीए ताहे काहियतर्लेसु ठायंति, ते पण्णविज्ञंति
जेण कहाओ ये कहेति । तेसिं असति असण्णीसु वि काहियतर्लेसु
ठायंति, ते वि पण्णविज्ञंति ॥१२१॥ पुरिसेसु एयं पच्छितं, ठायव्य-
जयणा य भणिया । इदायिं यंसगेसु भणिति --
- भा. ५१९४ -- जह चेव य पुरिसेसु, सोही तह चेव पुरिसवेसेसु ।
तेरासिरसु सुविहित, पडिसेवगअपडिसेवीसु ॥११२॥
- जह चेव पुरिसेसु सोही भणिता तह चेव यंसेसु पुरिसवेस- स्त्रे
जेवत्थेसु अपडिसेवेसु पडिसेवेसु वा भाषियव्या, ठायव्ये वि -
जयणावीधी तह चेव भाषियव्या ॥१२२॥
- भा. ५१९५ -- जह कारणम्म पुरिसे, तह कारणे इत्यथासु वि वसंति ।
अद्वाण वास सावय, तेणेसु वि कारणे वसंति ॥१२३॥
- जह पुरिससागारिरे कारणेण ठाह तहेव कारणं अवलंविझ
इत्यसागारिरए वि जयणाए ठायंति वसंतीत्यर्थः । अद्वाणादि-
पिण्यया शुद्धवसहिं अप्पतरदोसवसहिं वा तिक्खुतो मणिगङ्गं अलभंता
इत्यसागारिरए वसंति, इमेहिं कारणेहिं - पटिवद्वं वासं पडइ,
वाहिं वा सावयभयं, उवधिसरीरतेण्यभयं वा । इत्यसागारिरए -
वि वारस : भेदा जहा पुरिसेसु । असणिणत्वीसु वि वारस, इत्य-
वेसणपुंसेसु सण्णीसु वि वारस, तेसु चेव असण्णीसु वि वारस ।
॥१२३॥ इमं पच्छितं --
- भा. ५१९६ -- काहीता तर्लीसु, चउसु वि मूलं तु ठायमाणायं ।
सेसासु वि चउरुलगा, समणायं इत्यवर्गगम्म ॥१२४॥
- सणिणकाहिकितरुणी, असणिणकाहिकितरुणी, इत्यवेसण-
पुंससणिणकाधिकितरुणी, सा चेव असणिणकाहिकितरुणी, एयायु
चउसु वि जह ठायंति तो मूलं, सेसासु सणिणशसणिणसु वा वीसाप
इत्थीसु चउरुलगा । एयं समणायं इत्यवर्गे ठायंतायं पच्छितं ॥१२४॥
- भा. ५१९७ -- जह चेव य इत्थीसु, सोही तह चेव इत्यवेसेसु ।
तेरासिरसु सुविहिय, ते पुण णियमा उ पडिसेवी ॥१२५॥
- जहा समणायं इत्थीसु ठायमाणायं सोही भणिया तह चेव
इत्यवेसेसु यंसगेसु ठायंतायं सोही भाषियव्या, जेण ते णियमा
पडिसेवी ॥१२५॥ इमा तासु ठायव्ये जयणाविधी --
- भा. ५१९८ -- एमेव होइ इत्थी, वारस सण्णी तहेव अस्सण्णी ।
सण्णीसु पढमवर्गे, असति असण्णीसु पढमंमि ॥१२६॥

जहा पुरिसेषु भेदा एवं इत्थीसु वि सण्णीसु बारस भेदा, असण्णीसु वि बारस। एयासु ठायब्बे जयणा "सण्णीसु पठमवर्गे" ति, मञ्जस्त्वीसु धेरमञ्जस्मतरूपीसु, असति तेसि अलण्णोसु। पठमवर्गे असति तेसि सण्णीसु वितियवर्गे। असति तेसि अलण्णीसु वितियवर्गे ॥१२६॥

- भा.५१९९ -- एवं एकेकवतिंगं, बोच्चत्यगमेण होइ विणेयं।
मोच्चूप चरिमसण्णी, एमेव नपुंसएहिं पि ॥१२७॥
आहरणपियाणं असण्णीण असति सण्णीसु कंदपियासु तति-यवर्गे ठाति। तेसि असति असण्णीसु कंदपियासु तेसि असति सण्णीसु काहियासु धेरमञ्जस्मासु। ततो सण्णीसु तरुणीसु। ततो असण्णीसु तरुणीसु। एवमेव इत्यपुंसेषु वि ठायब्बे जयणा भाणियब्बा ॥१२७॥ एस - पुरिसाण पुरिसेषु इत्थीसु य सोधी ठायब्बे जयणा गण्णति ॥ इदाणि इत्थीं पुरिसेषु य सोधी ठायब्बे जयणा गण्णति --

- भा.५२०० -- एसेव गमो णियमा, णिग्गंथीयं पि होइ आयब्बो।
जह तेसि इत्याओ, तह तासि एमा मुणेयब्बा ॥१२८॥
पुठवङ्क कंठे। जहा तेसि पुरिसाणं इत्थीओ गुरुगाओ तहा तेसि इत्याणं पुरिसा गुरुगा मुणेयब्बा ॥१२८॥ इत्याणं इमं सपक्षे पच्छिं --

- भा.५२०१ -- काहीता-तरुणीसु, चउसु वि चउगुरुगा ठायमाणीयं।
सेसासु वि चउगुरुगा, समणीयं इत्यवग्गम्य ॥१२९॥
पूर्ववत् कंठा। जवरं इत्याओ भाणियब्बाओ ॥१२९॥ इमं पुरिसेषु ठायमाणीयं पच्छिं --

- भा.५२०२ -- काहीगा तरुणीसु, चउसु वि गूलं तु ठायमाणीयं।
सेसेषु वि चउगुरुगा, समणीयं पुरिसवग्गम्य ॥१३०॥
पूर्ववत् कंठा। जवरं इत्याओ पुरिसेषु वत्तव्बा ॥१३०॥
अधवा इमो अणो पायच्छित्तादेसो, सण्णीसु बारससु वसण्णीसु य बारससु --

- भा.५२०३ -- धेराति-तिविह अधवा पंचगण्णरस मासलहृशी य।
ठेदो मञ्जस्त्वादिसु, काधिगतरूपेतु चउगुरुगा ॥१३१॥ हि मञ्जस्त्वे धेरे पंच राईदिया ठेदो, मञ्जस्त्वे मञ्जस्मे पण्णरस राईदिया ठेदो, मञ्जस्त्वे तरुणे मासलहू ठेदो। एवं आमरण-कंदप्पेसु वि, काहिप्पु विधेरमञ्जिष्टेषु एवं चेव, जवरं काहिगतरूपेतु चउगुरुठेदो। असण्णीण वि धारस विकाप्पे एवं चेव ॥१३१॥

- भा.५२०४ -- सण्णीसु असण्णीसु, पुरिलण्डुसेषु एव सादूयं।
एवासु चिय धीसु, गुरुगो लग्नीज विकरीओ ॥१३२॥
सतिणबसण्णीण विकाप्पेतु चउपीसा दुरिलण्डुसेषु, एवं चेव रेसु इत्थीसुवि, एयासु चेव चउवीसभेदासु हिस्त्वेषकारीतु य पुण्सेषु चउवीसविकाप्पेसु एस चेव ठेदो एवं चेव धायब्बो, जवरं गुरुओ कायब्बो। "समणीय विवरीओ" ति समणीय समणीपक्षे जहा पुरिसाणं पुरिसपक्षे, तासि पुरिसपक्षे जहा पुरिसाणं इत्यपक्षे ॥१३२॥

दूत्रम् -

जे भिक्षु सहदगं सेज्जं उवागच्छइ उवागच्छंतं वा सातिज्जति ।

॥ १६-२॥

सह उदएण सहदया, उपेत्य गच्छति उपागच्छति, साइज्जणा डुविहा अणुमोयणा कारावणा य, तिशु वि हङ्गै ॥१६॥

भा.५२०५ -- अह सहदगं उ सेज्जा, जत्य दगं जा य दगसमीवम्मि । परासिं पत्तेयं, दोषहं पि परूवण चोच्छं ॥१३३॥

अधेत्यं निपातः, सागारिय अर्णतरभेदप्रदशने वा निपतति । "जत्य दगं"ति - पाणियथरं प्रवादि, जाए वा सेज्जाए उदगं समीवे वस्प्याति । जा उद्गगसमीवे सा चिदठ ताव जत्य उदगं तं ताव ॥ प्रूवेमि ॥ १३३॥ जत्य णाणाविहा उदया अच्छंति इमे --

भा.५२०६ -- सीतोदे उसिणोदे, फासुमक्षासुगे य चउभंगो ।

ठायेते लहु लहुगा, कीस अगीयत्यसुतं दु ॥१३४॥

सीतोदगं फासुयं, सीतोदगं अफासुयं, उसिणोदगं फासुयं, उसिणोदगं अफासुयं । पढमभंगे उसिणोदगं सीतीभूतं चाउलोदगादि वा, वितियमंगे सचिचत्तोदगं चेव, ततियमंगे उसिणोदगं उच्छतडं, चउत्थमंगे त्रावोदगादि । पढमतियमंगे ठायंतस्स मासलहुं । वितिय-चउत्थेसु चउलहुं । एयं कस्स पच्छित्तं ? आयरिझो भणह - एयं अगी-यस्स पच्छित्तं ॥१३४॥ फासुगस्स इमं वक्त्वाणं --

भा.५२०७ -- सीतिरकासु चउहा, दब्बे संसदठभीसंगं सेते ।

कालतो पोरिसि परतो, वण्णादी पुरितं भावे ॥१३५॥

जं सीतोदगं फासुयं, "इयरं"ति - जं उण्होदगं फासुयं, तं चउच्छिवहं - दब्बओ सेतओ कालओ भावओ य । दब्बओ जं गोर-संसंसदठे भावणे छुँदं सीतोदगं तं तेण गोरसेण परिणामितं दब्बतो फासुयं । सेतओ जं छूवतलागाइसु ठियं मधुरं लवणेण मीसिज्जति लवणं वा मधुरेण । कालतो जं इंधेण छुटे पहरमेतेण फासुयं भवति । भावउत्तो जं वण्णंधरसकरिसविष्परिणं भावतो जु फासुयं दुरं ॥१३५॥ "जो

गा.१३४ अगीयत्थो भिक्षु ठाति तस्स एयं पच्छित्तं" एत्य चोदगो चोराति

भा.५२०८ -- एत्य अगीयत्थो वा, सुसे गीधो व कोइ पिण्डिठठो ।

जा पुण एगाणुणा, सा सेच्छा कारणं किं वा ॥१३६॥

"नीतो अनीतो वा सुते ण भणितो भणितो, जं पुण एगस्स

एत्य -- गीयत्थपक्षस्स अणुणं करेह अगीयत्थस्स पडिसेहं करेह, ऐस तुज्जं

वेव स्वेच्छा, ण तित्यगरभणियं । अधवा दिंकारणं जं गीयस्स अणुणा

/ ॥१३६॥ अगीयस्स पडिसेहो ?" / आयरिझो भणिति --

भा.५२०९ -- एतारिसम्म वासो, ण कप्पली जति वि शुतविश्चिटठो ।

अछवोकडो उ भणितो, आयरिझो उवेहती अत्यं ॥१३७॥

पुछवद्दं कंठं ॥ जम्हायं अगीतो फारारणं अफारारणं वा यजयं अजयं वा ण याणति तेण अगीते पच्छित्तं । अजयं च सुसे अत्थो अछवोगडो भणिझो ति, अविसेसितो, तं अविसिद्ध अत्यं आयरिझो "उवेहति" - उत्प्रेक्षते विक्षेपयतीत्यर्थः । जहा एगातो पिंडाझो छुलालो जेगे घटादिवै घडेति एवं आयरिझो एगाझो सुत्ताझो जेगे अत्यविगच्छे दंसेति । अधवा जहा अंधगारे अप्पगासिते संता वि घटादिया ण

दी द्विसंति एवं सुते अत्थविसेसा, ते य आयरियपदीवेण जदि पगासिता
भवंति तदा उवलभंति ॥१३७॥ किं च --

भा.५२१० -- जं जह सुते भणियं, तहेव तं लति वियारणा णन्त्यि ।
किं कालियापुओगो, विदठो दिदिठप्पहाणेहि ॥१३८॥

जति सुताभिष्ठिते विचाशा ण कज्जिति तो कालियसुतस्स -
अणुओगपोरिसीकरणं किं दिठं दिदिठप्पहाणेहि ? दिदिठप्प-
हापा-जिपा गणहरा वा । अतो अणुओगकरण-जो णज्जिति, जहा-
सुते बहु अत्थपदा, ते य आयरिरण निगदिता णप्रंति ॥१३८॥
किं च --

भा.५२११ -- उस्सग्गसुतं किं ची, किंची अववाइयं मुणेयव्यं ।

तदुभयसुतं किंची, सुतस्स गमां मुणेयव्या ॥१३९॥

किं च उस्सग्गसुतं । किं च जववादव्युतं । किं च तदुभयसुतं ।

तं दुविहं, तं जहा -- उस्सग्गववादियं, जववादुस्सग्गियं ॥१३९॥

एते सुतान्मा सूत्रप्रकारा इत्यर्थः । अववा सुतगमा द्विभिहितो गमः,
तं जहा - उस्सग्गुस्सग्गियं अववादाववादियं चेति । एते वि छ सुतप्प-
गारा आयरिष्ण वोधिता णज्जिति ॥१३९॥

इमो वा सुते अत्थपदिव्यं भवति --

५८.१४३ भा.५२१२ -- ऐगेसुं पगगहणं, सलोमणिल्लोमयबलसिये अजिणे ।
नी. द्वृ.जूषो विहिभिणस्स य गहणे, अववादुस्सग्गियं सुतं ॥१४०॥ अहुत्ता ५
इमो आणुपुष्टव्यीष एतेसिं सुताणं अत्थो देसिज्जिति - "विधि-
भिणस्स य" पच्छदं । "कप्पति णिगंधीयं पक्के तालपलंवेभिण्णे
पडिण्णाहितर, से वि य विधिभिण्णे, यो देव पं अविधिभिण्णे,"

११४०॥ अववादेण गहणे पते जं अविधिभिणस्स पडिसेहं करेह एस अववादे
उस्सग्गोऽअववादाणुण्णाय -- -- कहं एुणो पडिसिज्जिति ?

अतो भण्णति --

भा.५२१३ -- उस्सग्गठिईसुदं, जम्हा दव्यं विवज्जयं लहड़ ।

ण य तं होइ विल्लं, एमेव इमं पि पासामो ॥१४१॥

ठाणं ठिती, उस्सग्गस्त ठिई उस्सग्गठिई, उत्सर्गस्थान-
मित्यर्थः । उस्सग्गठाणेसु जं दव्यं लप्पति तं एव दव्यं असंथरणे जम्हा
विवज्जयं लभति, "विवज्जतो"-विवरीयता, अलुष्टमित्यर्थः, तं
असुदं गुणकरति धेप्पतं ण विल्लं भवति । "एमेव इमं पि पासामो"
त्ति - अववातअणुण्णाप् अविधिभिण्णे दोलर्देसं जतो भवति तेण
पुणो पडिसेहो कज्जाइ, ण दोष इत्यर्थः ॥१४१॥

भा.५२१४ -- उस्सग्गे गोयरम्भी, णिगिलुक्ष्याआयजो तिणं ।

मंस दलमा अदिठं, अलवाउस्सग्गियं सुतं ॥१४२॥

इमं उस्सग्गसुतं - "यो कल्पति णिगंधाय वा णिगंधीय
वा अंतरगिहंसि आसइन्नुए वा जाव काउस्सग्गं वा ठाणं ठात्रि- इ-
त्तर वा", अहवा "गोयरगपविठ्ठो एउ णितिरेजज फल्यति ।
कहं व ण पवंधिज्ञा, चिदिठज्ञा य व संज्ञाएः ॥ इनं अववादिकं-
"अंध पुण एवं जागेज्ञा जुणे वालिर तदरिस दुज्जवले किलंते -
मुच्छेज्ञ वा पवडेज्ञ वा एवं एउ कप्पति अंतरगिहंसि आसइतप
वा जाव उस्सग्गठाणं ठातित्तरए", अभवा "तिठंहमणतरागस्स, रुप्तुं

- पि सेज्जा जस्ता कर्पति । जराए अभिभूयस्स वा हियस्स तवस्सिस्सामोदृ॥
 अस्स-अम् ५५२ १ गा. ७३ इमं अववादुस्सिग्गयं - "बहुअदिठ्यं पोगलं अणिमिसं वा बहुकंठयं"
 ते एवं अववादतो गिणहंतो भणाति - "मसं दल मा अदिठ्यं" ति॥ १४२
 अधवा --
- भा. ५२१५ -- जो कर्पति ब्राह्मिणं, अववाएँ तु कर्पती भिणं । ता
 कर्पह पक्कं भिणं, विहीय अववायउस्सग्गं ॥ १४३ ॥
- जो कर्पति णिगंथाण वा णिगंधीण वा आमे तालपलंबे
 अभिष्ठे पडिङ्गाहितए" एयं उस्सिग्गयं । "कर्पति णिगंथाण वा २
 आमे तालपलंबे भिणे पडिङ्गाहितए", एयं अववादिये । पच्छाद्यं
 कठं पूवर्कोक्तं इमं उस्सग्गाववाहयं - "जो कर्पति णिगंथाण
 वा णिगंधीण वा रातो वा वियाले वा सेज्जासंथारए पडिङ्गा- एं
 हितए, यः एण्ट्येगेण पुव्वपिलेहिएण सेज्जासंथारए" इमं उस्स-
 ग्गुस्सिग्गयं "जे भिक्खु असं वा हु, पढमाए पोरिसीए पडिङ्गा-
 हेत्ता पच्छामं पोरिसिं उवातिषावेति उवातिषावेतं वा साति-
 ज्जति; से य आहच्च उवातिषावेति सिया जो तं मुञ्जति मुञ्जता
 वा सातिज्जति" । इमं अववावाववादियं, जेसु अववादो सुतेसु -
 निवद्धो तेसु चेव सुतेसु अन्थतो पुणो अणुण्णा पवरतति ते अववाया-
 ववातिया सुत्ता, जतो सा बितियाशुण्णा सुतत्यापुगता इति ।
 गा. १४० इदाणि वित्तियगाहाए पुव्वबद्धस्स इमं वक्तव्याणं --
 अणेसु सुतत्वेसु घेत्वेसु एगस्स अन्थस्स गहणं करेति, जहा-जन्य
 सुते पाणातिवातविरितिग्गहणं तत्यं सेसा महव्वया अन्थतो -
 ददृठवा । एवं कसायइंदियासेलुविभाणियच्छवं । इमे पतेयसुता - "जो
 कर्पति णिगंथाणं अलोमाङ्गं चम्माङ्गं धारितए वा परिहितए वा;
 कर्पह णिगंथाणं सलोमाङ्गं चम्माङ्गं धारितए वा परिहितए वा"; दुरि
 "जो कर्पति णिगंधीणं सलोमाङ्गं, कर्पति णिगंधीणं अलोमाङ्गं"
 इमं सामण्णसुत्ता, जो कर्पति णिगंथाण वा णिगंधीण वा कसिणाङ्गं
 चम्माङ्गं धारितए वा परिहितए वा, कर्पति णिगंथाणं वा -
 णिगंधीण वा अकसिणाङ्गं चम्माङ्गं धारितए वा परिहितए" ॥ १४३ ॥ हुरि
 किं चान्यत् --
- भा. ५२१६ -- कत्थ-इ देसगगहणं, कत्थ-इ भण्णंति निरवसेसाङ्गं ।
 उवक्मकमजुताङ्गं, कारणवसतो निहत्ताङ्गं ॥ १४४ ॥
- अस्य छ्यास्या --
- भा. ५२१७ -- देसगगहणे बीष-हि सूहया मूलमाझणो हाँति ।
 कोहातिअणिगहिया, सिंचंति भवं निरवसेसं ॥ १४५ ॥
- क्वचित् सूत्रे देशगहणं करेति, जहा कर्पस्स पढमसुते पलंव-
 ग्गहणातो सेसवपस्सइमेदा मूलकंचसंदत्या-साराहपस्साहपतपुष्प-वीया
 य गहिया, बीयगहणातो वा सेसा बटठवा । इमं णिरवसेस-
 ग्गहणं - "कोहो य माणो य अणिगहिया, माया य लोभो य
 वियहडमाणा । चत्तारि एते कसिणा कसाया, सिंचंति मूलाङ्गं
 पुणङ्गभवस्स ॥ ४० ॥"
- क्वचित् सूत्राणि उत्क्रमेण छृतानि क्वचित् ब्रमेण ॥ १४४-१४५ ॥

जहा --

भा. ५२१८ -- सत्यपरिचया उक्कमो, गोवरपिंडेसना क्षेत्रं तु ।
 जं पि य उक्कमकरणं, तं पःहिणवधम्ममायद्वा ॥ १४६ ॥
 सत्यपरिचयःज्ञयेन तेउक्कमायस्तु उवरि वाउक्कायो भवति,
 सो य न तत्य भणितो, तसायुवरिं भणितो दुःश्वेयत्वात् । जं ते
 उक्कमकरणं तं अहिणवस्स सेहस्तु धम्मप्रतिपत्तिकारणा वाउक्काति- यि
 युजीवन्वप्रतिपत्तिकारणाऽवा इत्यर्थः । “गोवरपिंडेसना क्षेत्रं”ति-तत्य
 गोवरातिमे अभिग्नहविसेसतो जाणियठवा भवति, तंजहा- खेला,
 अद्वेला, गोमुत्रिया, पयंगवीहिया, अंतो-संबुक्का वट्टा, वाहिं
 विक्षेत्रचरणा, उक्कित्तचरणा, उक्कित्तपिक्कित्त-
 चरणा । इमाओ सत्त पिंडेसनाओ - असंसद्वा, संसद्वा, उब्ड
 अप्पलेवा, उवग्गहिया, पग्गहिया, उज्जित्यधम्मिया य । दायगो -
 असंसद्ठेहिं हत्यमत्तेहिं देति ति असंसद्ठुदायगो संसद्ठेहिं हत्यमत्तेहिं ह्वा
 देति ति संसद्वा । जत्य उवक्तव्यं भायेत ततो उवरियं छप्पगाचियु- अ
 एस उब्डा । जस्स विज्ञमाणस्स बठवस्स णिफ्कावचणादिगस्स लेवो
 ण भवति सा अप्पलेवा । जं परिवेसेगेप परिवेसणाए परस्स डुच्छुता- ए
 विणा उवग्गहियं - आणियंति दुत्तं भवति, तेण य तं पदिस्त्वं
 तं तहु-वित्तं वेव साधुस्तुदेव एसाउवग्गहिया । जं असणादिगं भोहु-उब्डित्वा
 कामेण कंसा दिभायणे गहियं भुजामि ति असंसद्ठेते वेव साधु आगतो
 तं वेव देति एस पग्गहिया । जं असणादिगं गिही उज्जित्तकमो साहू
 य उवदित्तो तं तस्स देति य य तं को-इ अण्णो दुपदावी अमिल-
 सति एस उज्जित्यधम्मिया ॥ १४६ ॥

भा. ५२१९ -- बोएहि कंदमावी- वि सूझ्या तेहि सञ्चवणकायो ।
 भोमातिका वणेण द्व, समेदमारोवणा भणिता ॥ १४७ ॥

कमिंह-वि सुते बीयग्गहणं कर्तं, तेष बीयग्गहणेण मूल-कंदावि-
 या सूहता, तेहिं सब्बो परिक्षांतो समेदो वणस्सइकाओ सूतितो,
 तेण वणस्सतिणा भोमादिगा पंच काया सूतिता, एवं सप्रभेदा -
 आरोवणा केसु-इ सुतेषु भरणियव्वा ॥ १४७ ॥ किं च --

भा. ५२२० -- जत्य दु देसग्गहणं, तत्य उ सेसापि सूझ्यवसेन ।
 मोद्दूण अहीकारं, अणुओगधरा पभासंति ॥ १४८ ॥

पुठवद्दं गतार्थं । कमिंह-वि सुते, अणुओगधरा अधिगतं अत्यं
 मोद्दूणं सुताशुपायिप्पंसंगागयमत्यं ताव भणिति, एवं विचित्रा सुता
 विचित्रो य सुत्तथो ण णज्जति जाव सूरिणा ण विगडिओ ॥ १४८ ॥

भा. ५२२१ -- उस्सग्गेण भणिता- पि जाणि अववायशो य जाणि भवे ।
 कारणजापण मुणी!, सठवाणि वि जाणियठवाणि ॥ १४९ ॥
 उस्सग्गेण भणिताणि जाणि सुताणि अववायेण य जाणि -
 सुताणि भणिताणि ‘कारणजातेण मुणि’ति-पडिस्त्वस्स आयरणहेऊ
 कारणं ‘जायं’ति-उपर्णं, ‘मुणि’ति - आमंतणे, सठवाणि वि
 जाणियठवाणीति । कहे? उच्यते -- अववायसुतेसुसंगो अत्यथो उ
 भणितो अववायकाले सुरपिवंधो, उस्सग्गसुतेसुस्स उस्सग्गसुते जिवंधो,
 अत्यथौ कारणजाते अण्णा अतो सव्वसुतेसु उस्सग्गो अववायो य
 विंठो, अतो भणित - “कारणजातेण मुणी सठवाणि वि जाणि-
 यठवाणि “ सुत्रा णीत्यर्थः । ते य उस्सग्गववादा मुरुणा वोभिता

- णज्जंति । ते य जाणिरुण अप्पूर्णो ठाणे समायरति । अजाणिएष्ट ते कहं समायरंति ? ॥१५९॥ अववावदठाणे पते --
- मा.५२२२ -- उस्सग्गेण णिसिद्धा-णि जाणि दब्बाणि संथरे मुणिणो ।
कारणजाए जाते, सळ्बाणि वि ताणि कप्पयंति ॥१५०॥
- जाणि संथरमाणस्स उस्सग्गेण दब्बाणि णिसिद्धाणि ताणि चेव दब्बाणि अववावकारणजाते, "जाय"सद्गो प्रकारवाची, वितिझो "जाय"सद्गो उपपणवाची, अन्यतमे कारणप्रकारे उत्पन्ने इत्यर्थः, जाणि उस्सग्गे पडिसिद्धाणि उपपणे कारणे सळ्बाणिद्विताणि कप्पयंति × य दोसो ॥१५०॥ चोवगाह --
- मा.५२२३ -- जं खुच्चं पडिसिद्धं, जति तं तस्सेव कप्पयती भुज्जो ।
होत एवं होयःणवत्था, य य तित्थं ऐव सच्चं दु ॥१५१॥
- "सुत्तल्यस्स अणवत्था भवति, चरणकरणस्स वा अणवत्थं य तित्थं य भवति, पडिसिद्धनयुजाणंतस्स सच्चं य भवति ॥१५१॥
- मा.५२२४ -- उप्मत्तवायसरिसं, खु दंसणं न वि य कप्पयःकप्पयं दु ।
महं ते एवं सिद्धी, न होज्ज सिद्धी उ कस्सेवं ॥१५२॥
- "पुऱ्बावरविस्त्रं सुतं पावइ उप्मत्तवचनवत्, "हमं कप्पयं इमं - अकप्पयं" एयं अणहा पावति ज्ञतो अकप्पयं पि कप्पयं भवति, जह एवं दुज्जं अभिप्पेयत्थसिद्धी भवति तो चरणादिवाण वि अप्पप्पलो - अभिप्पेयत्थसिद्धी भवेज्ज । १५२॥ आचार्य आह सुणेहि पत्थ णि-चिठ्यःत्थं --
- मा.५२२५ -- य वि किं चि अणुण्णायं, पडिसिद्धं वा वि जिणवरिंदेहिं ।
एसा तेसि आणा, कज्जे सच्चेण होयव्वं ॥१५३॥
- णिक्कारणे अकप्पयिज्जं य किं चि अणुण्णायं, अववायकारणे उपपणे अकप्पयिज्जं य किं चि पडिसिद्धं, णिच्छयववहारतो रस - तित्थकराणा, "कज्जे सच्चेण भवियद्वं" - कज्जं ति अववादकारणं, तेष जति अकप्पयं पडिसेवति तहावि सच्चो भवति, सच्चो ति - संजमो ॥१५३॥ अहवा-
- मा.५२२६ -- कज्जं णाणदीयं, उस्सग्गवायओ भवे सच्चं ।
तं तह समायरंतो, तं सफलं होइ सच्चं पि ॥१५४॥ च्चं
कज्जं ति णाणदंसणवरणा, ते जहा जहा उस्सप्पति तहा ज्ज तहा समायरंतस्स संजमो भवति स्यात् ॥१५४॥ कथं संजमो - भवति ? --
- मा.५२२७ -- दोसा जेण निरुभं-ति जेण सिज्जंति पुऱ्बकम्माइ । रुभं सो सो मोक्षोवाशो, रोगावत्थायु समणं व ॥१५५॥
- उस्सग्गे उस्सग्गं अववादे अववादं करेतस्स रागादिवा दोसा णिरुभंति पुऱ्बोवचियकम्मा य । सिज्जंति, एवं जो जो साधुस्स दोसनिरोधकम्मखवणो किरियाजोगो सो सो सळवो मोक्षोवातो । इमो विट्ठंतो - "रोगावत्थासु समणं व", रोगावत्था रोगप्र-कारा, तेसि रोगाणं प्रशमनं अपत्थं पडिसिज्जंति, जेण य प्र-क्षमंति तं तस्स विज्जति । अधवा कस्स-ति रोगिस्स णिसेहो कज्जति, कस्स-वि पुणो तमेव अणुण्णवति, एवं कम्मरोगलवणे वि समत्थस्स अकप्पपडिसेहो कज्जति । असंधरुस्स पुण तमेव अणुण्णवति । हे चोवक! रंत

- १०३७ - गीतों

* गा. ५२६ जं तु तुङ्मे भणियं -- हुते अगीतोऽवा नन्त्य कोह भणितो" तं एयं
सुते गीयादीया पुव्यणातो विणेया ॥ १५५॥ अवा

भा. ५२२८ -- अगीतस्स ण कप्पति, तिविहं जयणं तु सो न जाणाति।

अ अणुष्णवणाहु जयणं, सपक्सपरपक्सजयणं च ॥ १५६॥

एवं चोदको भणति - "अगीयस्स किं काणं ण कप्पति ? आय-
रिओभणह -- "तिविधं जयणं"ति, जेण सो न याणह । पुणो
चोदगो भणति - "कयरा सा तिविधा जयणा "? आयरिओ भणह-
अणुष्णावणजयणा सपक्सजयणा परपक्सजयणा य । चोदको भणति -
"सुते पढिए अगीतो कहं जयणं न जाणति"? आयरिओ भणति -
हे चोदक ! आयरियसहाया सठ्वागमा भवंति . . . जेण पढि-
ज्जति ॥ १५७॥

भा. ५२२९ -- णिठणो खलु सुत्त्व्यो, न हु सक्को अपडिवोहितो नाडं ।
ते सुप्तह तत्य दोसा, जे तेसि तहिं वसंताणं ॥ १५७॥ १॥

११ णिठणो ति सुहुमो सुत्त्व्यो सो च आयरिरण पडिवोहितो
जज्जति अणहा ण यज्जति । जे अगीयत्याणं तहिं वसंताणं दोसा ते
भणमणे सुणसु ॥ १५७॥ १॥

भा. ५२३० -- अगीया खलु साहु, यवरं दोसा युणे अजाणता ।
रमणिज्जभिक्सगामे, ठायंती उदगसालाए ॥ १५७॥ २॥

अ-गीयसाधु साधुकिरियाए जुता यवरं सदोसणिद्वोसवसहि-
अणुष्णवणे दोसगुणे ण याणति, अजयणाए अणुष्णवणे दोसा जयणापु-
णवणाए य युणा । सदोसाए य काररणे ठिया जयणं काडं ण याणति
जे य तत्य दोसा उपज्जंति, ॥ १५७॥ २॥ "रमणिज्ज" पच्छदं अस्य
छ्यास्या --

भा. ५२३१ -- रमणिज्जभिक्सगामो, ठायामो इहेव वसहि झोसेह ।
उदगधरायुणवणा, जति रक्षह देमि तो भेते ॥ १५८॥

अगीयत्यगच्छो द्वृइज्जंतो एगत्य गामे वाहिं ठितो भिक्सा
हिंडिया पभूता इट्ठा य ल्द्वा, ताहे भणति, "एस रमणिज्जो
गामो, भिक्सा य अत्य, अत्येव मासकप्पविहारेण चित्तिहामो, टुं
वसंहि झोसेह "धम्मकहि"ति- तेहिं उदगसाला विट्ठा, तं अण-
णवेत्ता उदगधरसामिणा भणिता - "जति उदगं घरं वा रक्षिस्सह
तो ऐ देमि"ति ॥ १५८॥ किं चेति गिहत्या भणति --

भा. ५२३२ -- वसहीरक्षणवणगा, कम्मं ण करेमो णेव पवसामो ।
हि णिच्चिंता होहु तुमं, अम्हे रतिं पि जग्गामो ॥ १५९॥

"उदयधरादिरक्षवावडा अम्हे किसिमादि कम्मं पि ण -
करेमो, ण य आमंतणादिसु, गामंतरं पि पवेसामो", ताहे अगी-
यत्या भणति - "णिच्चिंतो होहि तुमं, अम्हे रतिं पि जग्गिस्सा-
मो ॥ १५९॥ इमा वि अणुष्णवणे अविधि चेव-

भा. ५२३३ -- जोतिसनिमितमादी, छंदं गणियं च अम्ह साहित्या ।
१गाहिज्जह । अक्सरमादि व डिंभे, गोहेस्सह अजतणा सुणणे ॥ १६०॥ ज्ञ

ति जति अणुष्णविज्जंते वसहिसामी भणति - "जति जोइसं -
डिक्फर्वा निमित्तं छंदं गणियं वा अम्हं कहेस्सह, "डिंभं"ति - डिंभ रुदं तं
अक्सरे गाहिस्सह, आदिसद्वातो अणं वा किं चिपावसुतं वा-

- गरणादि"; एत्य साधु जति पदिषुणेति - "कहेस्तामो सिक्षावे-
स्त्वामो वा" तो अणुष्णवणे अजयणा कया भवति ॥१६०॥
- भा.५२३४ -- अजयणापुष्णवणाए ठियाणं इमे दोसा --
अणुष्णवणअजयणाए, पठत्यसागारिष घरे चेव।
तेसि पि य चीयते, सागारियवज्जयं जाते ॥१६१॥
- भा.५२३५ -- अस्य पूवार्धस्य व्यास्थ्या --
भा.५२३५ -- तेसु ठितेसु पठत्थो, अच्छंतो वा वि ण वहती तत्त्वं।
जह वि य पविसितुकामो, तह वि य ण चपति अतिगंद ॥१६२॥
- ^५गा.३६१ "तेसु" ति * अगीयत्येसु अजयणापुष्णवणाए ठियाणं "उदगा-
विधरं संजतारक्षसंति" ति सागारिगो णिच्चंतो पवसइ, घरे वा -
अच्छंतो उदगादिमायणाणं वावारंण वहति, "तेसि पि" ^५ संजयाणं
"चियते" ५ जं अम्लेष सागारिगो णागच्छंति; अहवा जे संजता च
उदगरसकोउआ तेसि चियते, अधवा सो पविसितुकामो तहावि न
सककेह तत्य पविसित ॥१६१-१६२॥ केण कारणेण ? अतो मण्णति -
- भा.५२३६ -- दि संयारपहि य तहिं, समंततो आतिकिण वितिकिणं।
पु सागारिगो ण इुंती, दोसे य तहिं ण जाणाति ॥१६३॥
अतिकिणं आकीर्णं परिवाडीए, वितिकिणं - विप्रकीर्णं
अणापुव्यव्वीए, अहडवियहड ति दुरो भवति, एतेण कारणेण सो -
सेज्जातरो ण पविसिति। तेसु उदगभायेसु जे सेवणादिदोसा ते ण - अ
^५गा.३५६ याणंति ॥१६२॥ अणुष्णवण ति गता। इदापि संपवसे जयणा -- छा
- भा.५२३७ -- ते तत्य सणिणविठा, गहिता संथारगा जहिच्छाए।
पाणादेसी सादू, कस्ति चिंता समुप्पणा ॥१६४॥
'जहिच्छ' ति.
"सणिणविठ" ति ठिता जहा इच्छंति, जो गणावच्छेषण -
विणा अहारातितियाए, तत्य कस्ति साधुस्स इमा चिंता -
उप्पणा -- ॥१६४॥
- भा.५२३८ -- अणुभूता उदगरसा, यवरं मोत्तूणिमेसि उदगाणं।
काहामि कोउहल्ले, पाश्चेषु समारद्धो ॥१६५॥
"केरिसो उदगरसो" ति कोउबुं, तं कोउआणुझुरं काहामो"
ति सो सुरेसु साधुसु समारद्धो पाऊ ॥१६५॥ इमे उदगे --
- भा.५२३९ -- धारोदेव महासलि-लज्जे संभारिते च दव्वेहिं।
तज्हाइयस्स वं सती, दिया व राशो व उप्पज्जे ॥१६६॥
धारोदेवं जहा सरधारादिसु, महासलिलोदगं गंगासिंधु-
मावीहिं, दव्वेहिं वा संभारियं कप्पूरादिपाणियवासेण वासियं,
एवमादिउदगेसु तण्हाइयस्स अभिलासो भवति, पुञ्चाणुभूतेण वा -
ति सती संभरणा भवति, अणुभूतेण कोउपणं सती भवति, ॥१६६॥ ताहे
सतीए उप्पणाए अप्पणों हियपच्चक्षं मण्णति --
- भा.५२४० -- इहरा कहासु सुणिमो, इमं खु तं विमलसीतिलं तोयं।
विगतस्स वि णत्यरसो, इति सेवति धारतोयादी॥१६७॥
"इहरे" ति - अपच्चक्षं सुतिमेतोवलद्वं, "इमं" ति-पच्चक्षं,
जं पि व्याहे उण्होवगादि विगतजीयं पिवामो तस्स वि सत्थो-
घहस्स अण्हाभूतस्स रसो णत्य, इति एवं चिंतेऽ धारोदगादि
सेवह ॥१६७॥ तम्म पदिसेविते इमे दोसा --

- पा. ५२४१ -- विगयमिम्न कोउहल्ले, छठठवयविराहणं ति पडिगमणं ।
वेधाणसओधाणे, गिलाण सेहेण वा दिटठो ॥१६८॥
- तम्म उदगे आसेविए विगते उदगरसकोउप छठं- रातीभो-
यणविरति वर्यं भग्नं, तम्म भग्ने सेसवयाणविभग्नो, ताहे "भेण्गच्वतो-
मि" ति स गिहे पडिममणं करेज्ज, वेहाणसं वा करेज्ज, विहाराओ
वा ओहाणं करेज्ज, गिलाणेण सेहेण वा अभिनवधम्मेण विटठो
तं पडिसेवंतो ॥१६८॥ ताहे गिलाँणो इमं कुज्जा --
- पा. ५२४२ -- तण्हातिशो गिलाणो, तं दिस्स पिपेज्ज जा विराहणया ।
एमेव सेहमादी, पियंति अपच्चबो वा सिं ॥१६९॥
- तं वटदुं पिवंति गिलाणो वि तिसितो पियेज्ज, अतिसितो
वा कोउएण पियेज्जा, तेण पीएण अपत्येण जा अणागाढादिवि- औडाति
राहणा तचिष्टफ्झणं पच्छितं तस्स साधुस्स भवति, अह उदाति तो
चरिमं, एवं सेहेण वि विटठे सेहो वि पियेज्जा, सेहस्स वा अपच्चबो
भवेज्ज, जहेयं मोसं तहउण्णं पि ॥१६९॥ अहवा --
- पा. ५२४३ -- उहडाहं च करेज्जा, विपरिणामो व होज्ज सेडस्स ।
गेण्हतेण व तेण, संडित भिषणे व पिक्खे वा ॥१७०॥
- सो वा सेहो अण्णमण्णस्स अक्संतो उहडाह करेज्जा, अहवा
सेहो अवाणंतो भणेज्ज - "एस लेणो आहे रेडे" ति उहडाहं करेज्जा, तं हुरति
वा वटदुं सेहो विपरिणमेज्ज, विपरिणतो सम्पतं चरणं लिंगं वा -
छडेज्जन । अगिलाणसाधुणा गिलाणेण सेहेण वा एतेसिं अण्णतेरेण उदगं
गेण्हतेण तं उदगभावयं संडियं शिष्णं वा बेहोसे वा कतो ॥१७०॥
- अधवा --
- पा. ५२४४ -- केडितमुद्धा तेणं, कज्जे सागारियस्स अतिगमणं ।
केण इम तेणेहिं, तेणाणं आगमो कतो ॥१७१॥
- मुद्रियस्स वा मुदा केडिया, अप्पणो य कज्जेण सागारितो
"अहगतो" ति - पविटठो तेण दिटठं । दिटठे भणाति - केण इमं
संडियं ? भिषणं वा ? साहू भणति - तेणेहिं । ताहे सागारितो
भणइ - "तेणाणं आगमो कहं जातो ? जो अम्हेहिं ण णातो" ॥१७१॥
ताहे सागारिगेण विक्षेण अवधारितं - "एतेहिं चेव उवं पीतं भावाणं
वा संडियं भिषणं वा" । तत्थ सो भद्रो हवेज्ज पंतो वा । भद्रो
इमं भणेज्जा --
- पा. ५२४५ -- इहरह वि ताव अम्हं, प्रिक्खं च बलिं च गेणहण किंचि ।
एणिहं खु तारिगो-मि, नेणहड ठेदेण ऐणऽटठो ॥१७२॥
- एयं उदगग्नहणं मोसुं "इहरह" ति - चरगादिसामणं प्रिक्ख-
कुंडेबागकवं, जग्हणकाले जं कुटुंवप्पनं ततो भिक्खं लष्टं दरे ण डिंडह, जं वा आतिगते
॥व्या-- देवताणं बलीकयंततो उद्दैरियं पि ण गेज्हह, हणिहं द्वुण उदगग्नहणेन
अणुग्गहो कतो, संसारातो य तारिता । एत्य लेण भे अण्णेण वि -
अटठो तं पि तुझे ठेदेण अप्पणो इच्छाए पञ्जतियं गेणहड ॥१७२॥
- इमं प्रदपंतेसु पच्छितं --
- पा. ५२४६ -- लहुगा अगुणगहमी, अप्पतिय धम्मकुंडुगे गुरुगा ।
कहुग फरसं भणते, उम्मासो करभरे ऐओ ॥१७३॥
- जति भद्रगो "अणुग्गहं" ति भणेज्ज तो चउलदुं । पंतो अप्पतियं

करेज्जा, अप्पतिथिं वा इमं भेषज्जन - “एते-धुम्मकंहुगपविद्ठा एग- व
लेस्ता लोगं मुसंति”, इत्य से चरणुँ। कटुगवयणं फूसवयणं वा भयंति
छगुरुगा। रायकरभरेहि भग्गाणं समष्करो वोढव्वो ति भयंते छेदो
भवति ॥१७३॥

भा.५२४७ -- मूलं संज्ञापसुं, अणवद्धृप्पो तिए चउच्छेषु ।

१८८ अन्तिया ह्वान्त्रिवेश्मिका) संइज्ञा- समोसियगा, तेहिं उदगं तेपियं ति इत्य मूलं, -

१ सेसरत्यासु८ तिगेचउच्छके वा पस रिते तेणगा वा यते अणवद्ठो, महापहेषु९ य -

१९ गा.१७३ य८ तेणियं ति१८४ पारंचियं ॥१७४॥ “कटुगल्संपच्छद्धस्त् इमं वक्षाणं-

भा.५२४८ -- चोरो ति कंहुव्वो, डिओं चि फूलं हतो सि पव्वावी ।

१८६ गा.१५६ समष्करो वोढव्वो, जाते ऐ करभरहताणं ॥१७५॥

भा.५२४९ -- परपवस्तिम्य य जयगा, दारे पिहितम्नि चउलू हौंति ।

पिहिये वि हौंति लहुगा, जं ते तसपाण्यातो या ॥१७६॥

मणुगगोणादी असंजतो सङ्खो परपवस्तो भाणियव्वो, आव-
त्तण पेढियाप जीकवरोवरेणभया जति वारं न पिहंति तो चउलहुं ।

अह पिहंति तहावि आवत्तणेप डियाजंते संचारयद्याउद्देहिगमादीण
य तसाणं घातो भवति, पत्थ वि चउलहुं तसणिप्पकणं च ॥१७६॥

अपिहिते इमे दोसा --

भा.५२५० -- गोणे य साणमादी, वारणे लहुगा य जं च अहिकरणं ।

सरए य तेणप या, गुला य पदोसतो जं च ॥१७७॥

दुवारे अपिहिते गोणादी पविसेज्जा, ते जति वारेति तो
चउलहुं । सो य वारितो चञ्चतो अधिकरणं जेण हरितावि मलेहि-
ति तपिणपकणं अंतरायं च से कयं । अङ्गवा “सरर”ति-तस्सेव -
संतिथो वासो दासी वा तेणगा वा पविसेज्जा, ते जति वारेति
तो चउगुरुगा, ते वारिया समाजा पडुटठा जं छोभगपरितावणा-
दि काहिंति तपिणपकणं पावति ॥१७७॥

भा.५२५१ -- तेसि अवारणे लहुगा, गोसे सागारियस्त्स सिटुम्मि ।

लहुगा य जं च जतो, असिद्धे संकापदं जं च ॥१७८॥

गोप्ताणसरसरियतेणगा य जति ण वारेति तो पत्थं कङ् । ते

१८९ हरेज्जा८ य अवारिता उदगं पिहज्जाऽवा भाण्यादी वा विणसेज्जा ।

जट८ अनुगीए८ गोसे चि - पच्चुले सागारियस्त्स सहिति “अगुण, वा अगुण वा -
तेणेण राखो उदगं पीतं”तो चउलहुगा । कृत्तिते सो रुद्धो डुवस्त-
रियादीण जं परितावणावि काधिति, “जतो ”चि वंधणघायण-
विसेसा, तो तपिणपकणं स्थं पावह । अह ण काहिंति तो-वि -

चउलहुगा । साध्व य षट्ठे संकेज्जा, संकार चउलहुं । निस्संकिते चउ-
गुरुं । अगुणगहावि वा भद्रपंतदोसा हवेज्ज, “जं च”-पडुटठो पि-
च्छुभणावि करेज्ज ॥१७९॥ गोणावियाय सङ्खेसि वारणे इमे दोसा -

भा.५२५२ -- तिरियनिवारण अभिहण-ण मारणं जीवधातो नासंते ।

सरियाछोभविसागणि, सरए पंतावणादीया ॥१७९॥

सच्चे वि गोणादी तिरिया विवारिज्जंता सिंगादिणा
आहणेज्ज, तत्य परितावणादीजाव मरणं नवे, सौवाणियावितो जीव -

धातं करेतो वच्चेज्जा, सरिया य णिवारिता छोभगं देज्ज- "एस मे समणो दल्लेति", विसारादि वा देज्ज, वसहिं वा अगणिणा -
क्षामेज्ज। सरगो वि पडुठठो पंतावपादि करेज्ज भायणाणि वा -
विणारेज्ज सेज्जातरं वा पंतावेज्ज ॥१७९॥ तेणगा इमेहिं कारणेहिं
उदगं हरेज्जा --

- भा.५२५३ -- आसणणो य छपुस्तवो, कज्जं पि यं तारिसेण उदपण ।
तेणाण य आगमणं, अचछह त्रुणहक्कगा तेज् ॥१८०॥
- जी/जी आसणणे छणे ऊसवे वा, छणे जत्थ विसिटं भत्पाणं उव-
साहिज्जति, ऊसवो जत्थ तं च उवसाधिज्जति, जणो य अळंकिय
विभूसितो उज्जाणाबिलु भित्ताविज अपरिदुडो सज्जपिज्जादिवा
उबललति, तम्म छणे ऊसवे वा तारिसेण उदगेण अवस्तु कज्जं,
तम्म य अप्पणो गिहे अविज्जमाणे उदगतेण ठाए आगता तेणा,
ताहे आगता भणंति - "तेणा आगता, अचछह भेते त्रुणहक्का, य
कप्पति कहेतुं अयं तेणो, अयं उवचरए"ति । अधवा तेणा आगता
संजतेहिं विद्ठा, ते तेणगा भणंति - "त्रुणहक्का अचछह, मा मे
उद्विस्तामो" ॥१८०॥
- भा.५२५४ -- उच्छवछणेषु संभा-रितं दगं ति-सितरोगितटावा ।
दोहलकुत्तुहलेण व, हरंति पडिसेवियादीया ॥१८१॥
- जी तेसु छणपुसवेसु तिसिया पीयणठाए उदगं वासवासियं
कप्परपाड्ल्वासियं वा चउपचमूलसंभारकयं वा रोगियस्सठाए
अवहरंति, युठिवणीए वा डोहलटठाए, कोउगेण वा केरिसो एयस्स
साओ ति, पडिसेविता अणे वा अवहरंति ॥१८१॥
- भा.५२५५ -- गहितं च तेहि उदगं, घेत्तूण गता जतो सि गंतव्यं ।
सागारितो उ भणती, सउणो वि य रक्खती नेहं ॥१८२॥ जी
तेणगा घेरुं उदगं गता जत्थ गंतव्यं । अप्पणो य कज्जेण -
सागारिझो पभाए आगतो, मुद्दामेवं वददुं भणाति - "अज्जो!"
सउणो वि, "नेहं"ति - गिहं, सो वि ताव अप्पणो गिहं रा
रक्खति, दुष्प्रेहिं इमं प रक्खयं" ॥१८२॥
- भा.५२५६ -- दगभाषणे वटदुं, सजलं च हितं दगं च परिसङ्गितं ।
केण हियं? तेणिडि, असिटठ भद्रेतर इमे त्रू ॥१८३॥
- गो अहवा जलेण भरिय भावणं दगं च परिसङ्गियं, तत्थ वटदुं
सागारि पुच्छति - केण हियं, साहू भणंति, तेहिंति, तत्थ जति
तेणं वणणावेण कहेति तो चंधणादिया दोसा, "असिटिठ"ति -
अकहिते भद्रवोसा, "इतरे"ति पंतदोसा य इमे ॥१८३॥
- भा.५२५७ -- लहुगा अपुगगहम्मी, अप्पतियधम्मकुगे गुरुगा ।
कहुगफल्सं भणते, छम्मासो करभरे छेझो ॥१८४॥
- भा.५२५८ -- मूल सपञ्जालसुं, अणवटठप्पो तिय चउक्केसु ।
रच्छमहापहेसु य, पावति पारंचियं ठाए ॥१८५॥
- भा.५२५९ -- एगमणेगे छेदो, दियरातो विपासगरहमादीया ।
जं पाविहिंति वहिणि-गगताविषसहिं अलभमाणा ॥१८६॥

४ - १०४२ - पुगस्स साधुस्त अगोगाणा वा जो छेद करै ज्ञा । अद्यता

पूर्वपत् । इनस्स साधुस्त लगाए वा जो छेद करै ज्ञा । अलंका-

विणासं ॥ ३ ॥ । अण्ण वा वसहिं अलंभता तेषावयः दिशहिं पायिज्जन्ति,

य । लोगेण वा गरहिज्जन्ति एते तेषगत्ति । ततोऽिच्छूढा वि हं पहिदण्णा

जं सीउहसुप्पिवासपरीसहमादी तेषावयादीहिं वा वसहिं अलंभता

जं पार्वेति तणिणक्षणं पार्वेति । अधब्रा तस्स दोसेण अण्णे वि ह-

अनिग्नाहुधा णिणगत् विद्या वसहिं अलंभता जं पार्विहिंति तणिणक्षणं पार्वति ।

एवं अकहिज्जन्ते तेषे दोसा । अथ तेण कहेज्जे ॥ ३ ॥ जं ततो तेषगाण - स्तो

काहिंति तेषाण वा तस्स साधुस्त वा जं काहिंति ॥ १८६ ॥ एते -

अगीयत्यस्त दोसा । इदापि गियत्यस्त विधि भण्णइ --

भा. ५२६० -- गीयत्यस्त वि एवं, णिक्कारण कारणे य जयाण ।

कारणे कहजोगिस्स उ, कप्पति वि तिविडाए जयाण ॥ १८७ ॥

गीयत्यो वि जो निक्कारणे उदगसालाए ठाति, कारणे वा
ठितो जयं ण करेति, कहजोगी - गीयत्यो, तिविधा जयाण - अणु-
चणवणजयणा सपक्षसजयणा परपक्षसजयणा य ॥ १८८ ॥

भा. ५२६१ -- निक्कारणमि दोसा, पडिंधेक्षे कारणम्य पिक्षोसा ।

ते चेव अजयाणाप, पुणो वि सो पावती दोसे ॥ १८८ ॥

जइ निक्कारणे उदगपटिवद्वाए वसहीए ठाति तो ते चेव -
पुठवभणिता दोसा भवंति, कारणे पुण ठितो णिक्षोसो, कारणे
वि जति अजयाणाप ठाति पुणो ते चेव दोसे पावति जे अजयणटिठ-
ताणे ॥ १८९ ॥ किं पुण तं कारणं ? इम --

भा. ५२६२ -- अद्वाण पिण्णगयादी, तिक्षुतो मणिगळण अस्तीए ।

गीयत्या जयाणाप, वसंति तो उदगसालाए ॥ १९० ॥

विचुद्वयसहीए अस्ति सेसं कंठं ॥ १९१ ॥ तत्थ य अणुणवणाए -
जति वसहिसामी भेज्ज - "जति अम्हं किंचिं जोतिसाति कहेस्तस्त
घरादि वा रक्षेस्तह तो मे वसहिं देमो । तत्थ साधुहिं वरत्यं --

भा. ५२६३ -- न द्वि जोतिसं न गणियं, न चृक्षते न वि य फिं चि

रक्षामो ।

अप्पस्तगा अमुणगा, भायणंभोवमा वसिमो ॥ १९० ॥

जोतिसाति ण सिक्खतेमो ण वा जाणामो ति वरत्यं, जहा
भायणंभुद्वादिया रुञ्जे चुत्पुद्वन्येषु वावारं ण वहंति एवं अम्हे
वि वसिमो । जति ते किंचिं कज्जिविरिं पेच्छामो तं पेच्छंता वि
अप्पस्तगा इह अच्छामो । जइ वा कोऽइ भेज्जा इमं सेज्जातरस्स
कहेज्जह अमुणंतं वा मुणावेह तत्थ वि थम्हे अमुणगा ॥ १९० ॥

भा. ५२६४ -- णिक्कारणम्य एवं, कारणदुलभे भजंति म वसभा ।

अम्हे ठियल्लग चिच्य, अडायवतं वहह तुलभे ॥ १९१ ॥

उस्सगेयं एवं ठायंति । वसिवोदादिबुज्जिमफस्तगारपेषु लप्पामो

य । अगच्छंता तत्थ चुद्वयसहीं दुल्लभा ताहे उदगसालाए ठायंता इनं -

मणिति साधारणवयं-वसभा अम्हे ता ठियचिरा, हुम्हे एषा जं

अहापवतं वावारवहणं दिवसदेवयसियं तं वहह चेव । १९१ ॥ गया -

अणुणवणजयणा, इमा सपक्षसजयणा --

- भा.५२६५ -- आमं ति अङ्गुवकाए, मिक्सविवारादिणग्यमिष्टुं ।
भणति गुरु सागरियं, कृत्युदगं जाणणटाठाए १९२॥
- सागारियेण अङ्गुवकायं - "यिल्लगारी होठं अच्छठ चि, अहा-
पवर्त्तवावारं वहिस्सामो"ति, ताहे तत्थ ठिया, इहरां ठायंति ।
तत्थ ठियायं इमा विही - जाहे सब्बे मिगा मिक्सादिणगता
भवंति ताहे गुरु उदगाजाणटाठा अण्णावदेसेण सागारियस्स पुरतो
इमं भणति -- ॥१९२॥
- भा.५२६६ -- चउम्बलपंचमूला, तालोदाणं च ताव तोयाणं ।
विद्युमण सन्निविया, अण्णावदेसे गुड्डवीण ॥१९३॥
चढहिं पंचहिं वा अण्णतेमहिं सुरहिमूलहिं पाणटासंभारकडं
तालोदं तोस्लीए, तावोदवं रायगिहे ॥१९३॥
- भा.५२६७ -- एवं च भणितमेत-स्म कारणे सो भणाति आयरिष ।
त्व अन्त्य मम सन्निलिया, पेच्छह णाणाविहे उदए ॥१९४॥
- जाहे एवं भणितो गुरुणा ताहे कमपसे कहुकारणे सेज्जातरो
पच्छद्वेष भणति - स्मृत्यभोये तावोदगं, एत्य तालोदगं, एवं तेण
सळवे कहिता ॥१९४॥ ते य गुरुणा --
- भा.५२६८ -- उवलकिल्या य उवगा, संथाराणं जहाविहीगहणं ।
जो जस्स उ पाओग्गो, सो तस्स तहिं तु दायव्वो ॥१९५॥
ताहे संथारगाणं अहाराइण्याए विहिगहणे परे वि तं -
सामायारिं भेडुं गुरवो अप्पतियं तत्थ कर्तति, जो जस्स जस्मि -
ठाणे जोगो संथारगो तस्स तहिं ठाणं देति ॥१९५॥ तत्थिमो विही-
- भा.५२६९ -- निक्षमपवेसवज्जण, द्वूरे य अभाविता उ उवगस्स ।
उदयंतेण परिणता, चिलिमिण राईदिय अहुणं ॥१९६॥
सागारियस्स उवगादिगहणटापविसमाणस्स णिक्षमण-
पवेसो वज्जेयठवो, उवगभायणाण य अभाविया अगीया अतिपरि-
णामगा मंदधम्मा य द्वूरतो ठविज्जंति, जे पुण धम्मसद्धिया धिर-
वित्ता ते उवगभायणाणं अंतरे कडगो चिलिली वा दिज्जति, -
गीयत्यपरिणामेहिं य दियुराततो य अहुणं कज्जति ॥१९६॥ ×
- भा.५२७० -- ते तत्थ सन्निविद्ठा, गहिता संथारगा विधीपुष्टवं ।
जागरमाण वसंती, सपक्षजयणाए गीयत्था ॥१९७॥
जहा तत्थ दोसो ण भवति तहा संथारगा धेतव्वा, एसेव
तत्थ विधी, सपक्षं रक्षता तत्थ गीयत्था सदा सजागरा सुवंति
॥१९७॥ अधवा --
- भा.५२७१ -- ठाणं वा ठायंती, णिसेज्ज अहवा सजागरे सुवति ।
बहुसो अभिदवंते, वयणमिण वायणं देमि ॥१९८॥
- जो वा वढसंधयणो अत्थचिंतगो सो ठाणं ठाति, णिसणणो
वा क्षायमाणो चिट्ठइ, अधवा गीयत्थो जुलेन सब्बेसिं पुरतो
भणति -- "संदिसह भेते सठवरायं उस्सगं क्षेरस्सामि" पच्छा चुरेष्टु
सुवति, अण्णदियं अण्णो संदिसावेति । एवं रक्षति । वसमा वा
सजागरा सुवंति, जति तत्थ दगापिलासी दगभायणंतेण आगच्छति
तत्थ तहा गुरवो वसभा वा संजीहारं कर्तति, जहा सो पडिणी-

यत्त चिः । अध सो पुणोऽभिष्ववति ताहे युरु सामण्णतो वयं -
मणाति - "उद्ठेन भेते । वायं देमि" तं वा भणाह । अज्जो!
वायं वा ते देमि ॥ १९८ ॥ फुडं रुक्खं णं भण्ति, मा तं अणो
सोऽु अणेसिं कहेस्सति, पच्छा सब्बेहिं णाते युरुणा वा फुडं भणिते
णित्यको पिल्लज्जो भवति, पच्छा पिल्लज्जीभूतो अकञ्जं पि करेति,
णातो पि ति लज्जितो वा पडिगमणादीपि करेज्जा ॥ १९९ ॥

गा. १९९

"जयणाए चारेति" ति अस्य व्याख्या --

भा. ५२७२ -- किडितं च दगदिठं वा, जतणा वारेति य हु फुडं भेति । वा
[इत्यागामा उभयि त्] [मा तं सोचिति अणो, णित्यको अकञ्ज गमणं वा ॥ १९९ ॥] अज्जो
भा. ५२७३ -- न होति एतो निदा, मंताणि पुच्छ अच्छिपि ।

गा. १८७

भण जं च संकितं ते, गेणहह वेरतियुं भेते ॥ २०० ॥

कंठा । सपवक्षजयणा गता । इमा परपदवजयणा --

भा. ५२७४ -- परपक्षस्त्रिमि वि वारं, ठयंति जयणाए दो वि वारेति ।

तहवि य अठायमाणे, उवेह पुट्ठा व साहंति ॥ २१ ॥

परपदसेषु वारं ठयंति इमाए जयणाए --

भा. ५२७५ -- पेहमज्जलशियं, उवओंगं काठ वारे घटटेति ।

रुद्रस्त्र तिरियणर दोणिष्यते, सूरसरित्यपुणिसिद्धिठतरे ॥ २०२ ॥ स

चक्कुणा पेहिठं रयोहरणेण पमजंति, अचक्कुविसए वा उव-
ओंगं काठं । अधवा सचक्कुविसए वि उवओंगकरणं ण विरुज्जति ।
एवं च सणियं जहा जीवविराधणा य भवति तहा जयणाए वारं -
ठयंति । अहवा" जयणाए दो वि वारेति "तिरिया गरा य एते
दोणिष्य, अहवा दोणिष्य वासो वासी य, अधवा दोणिष्य इत्थी
पुरिसो य, अहवा दोणिष्य "निलिटिठर" चिं-जेसिं पवेसोऽपुण्णातो स
ते निसिद्धां, णायुण्णातो पवेसो जेसिं ते इतर चि, अहवा -
अवकंतियतेणा पिसिद्धां इतरे अपिसिद्धां उवेरि वक्षाणिज्जमाणा, ण-
जयणाए । तहा य अद्वायमाणेषु "उवेह" चिं-तुषिहको अच्छति,
सागारिणा वा पुद्ठो "केणुदगं गीयं" ति ताहे साहंति अमुणे अमु-
गीय वा ॥ २०१ ॥ २०२ ॥

गा/व भा. ५२७६ -- गेणहंतेषु य दोखु वि, वयणमिणं तत्थ देति गीयत्था ।

बहुगं च जेसिं उदगं, किं पगयं होहिती फुलं ॥ २०३ ॥ क
इत्यपुरिसादिषु दोखु वि गेणहंतेषु युरुमादी गीयत्था इमं
वयणं (भण्ति) पच्छदं कंठं ॥ २०३ ॥ तेजोषु इमा विही --

भा. ५२७७ -- नीसदेषु उवेहं, सत्थेयं तासिता हु तुसिणीया ।

बहुसो य भणति महिलं, जहं तं वयणं सुणति अन्नो ॥ २०४ ॥

तेषा दुविधा - पिसिद्धतेणा अपिसिद्धतेणा य । पिसिद्धा अकं-
तिया चला अवहरंति जहा पमवो, तेषु आगतेषु उवेहं करेह तुषिह-

को अच्छह, अहवा सग्नादिणा सत्थेण तासिता- तुषिहको अच्छह
मा मे मारेस्सं । अह महिला उदगं ऐति तत्थ इमं वयणं - "बहुसो
य पच्छदं" ॥ २०४ ॥ अस्य व्याख्या --

भा. ५२७८ -- सादृषं वसहीय, रत्ति महिला य कप्पती एंती ।

बहुगं च जेसिं उदगं, किं पाहुणगा वियाले य ॥ २०५ ॥

फँठा:

- भा. ५२७९ - तेषे सु णिसदेषु, पुच्छावररत्तिमल्लयंतेषु ।
तेषु दयरक्षणठाता, वयणमिमं वैति गीयत्था ॥२०६॥
- “तेषे”ति - उदानं जे तेषेति, तेसि रक्षणठागीयत्था -
उच्चसद्देष हमं भयंति -- ॥२०६॥
- भा. ५२८० -- जागरह एरा णिच्चं, जागरमाणस्स बहुदती बुद्धी ।
जो सुवति य सो सुहितो, जो जगति सो सया सुहितो ।
कंठा ॥
- भा. ५२८१ -- सुवति सुवंतस्स सुयं, संकियस्लियं भवे पमतस्स ।
जागरमाणस्स सुयं, पिरपरिक्यमप्यमतस्स ॥२०८॥ निग्रप्रस्तस्य सुन्त-
“सुवति”ति - प्रचतीत्यवृत्तः । अलंका निग्रापमतस्य हुतस्था- दैरा-
- ता संकितस् भयंति खलंति वा, यो दरदरस्स आगच्छंति संभरणेण आग-
च्छंति नागच्छंति वेत्यर्थः । विगहादीहिं वा पमतस्स सुयं अयिरं
भवति ॥२०८॥
- भा. ५२८२ -- सुवह य अजगरभूतो, सुयं पि से णासती अमयभूयं ।
होहिति गोणभूयो, सुयं पि षट्ठे अमयभूये ॥२०९॥
अयगरस्स किल महंनी निक्षा सवति, जेन जहा णिच्चंतो
सुवह । किं चान्यत् -- चान्यत् ॥
- भा. ५२८३ -- जागरिता धम्मी-ं, आधम्मी-ं च सुतगा सेया ।
वच्छाहिवभिगणीए, अकहिंसु जिणो जयंतीए ॥२१०॥
वच्छज्ञणवय कोसंवो णगरी, तस्स अहिवो सताणितो राथा,
तस्स भिगणी जयंती, तीए भगवं वद्माणो पुच्छिखो - “धम्मियाणं
किं सुतयांसेया, जागरिया सेया ? भगवया वागरियं- “धम्मियाणं
जागरिया सेया, यो सुतया; अधम्मियाणं सुतवा सेवा ष्टो ।
जागरिया ” । “अकहिंसु”ति अमैति एवं कहियवान् ॥२१०॥ उत्तराते
किं चान्यत् --
- भा. ५२८४ -- जालसेण समं सोइसं, णा विज्ञा सह णिदया । ८
य वेरगं भमतेण, जारंभेण दयाल्या ॥२११॥
- कंठा ॥
- भा. ५२८५ -- त्रासेतुण अवहिते, अवेदृशुहि व गोसु साहेति । ति ल / स
ता जायंते वि य तेण, साहेति न वण्णरूपेहिं ॥२१२॥
- अवकंतियतेषेहिं सत्येण तासेउ, अणकंतिएहिं वा अवेइपहिं य,
ते एवं अण्णयरक्षणगारेण हरिते, “गोसि”ति - पच्छूसे सेज्जातरस्स - स
कहेति, जति विणामगोषेणं जायंति तहावि तं य कहेति, अक-
हिङ्गते वा जति पच्चंगिरा भवति तो कहेति, ॥२०२॥ “सुउद-
ग”ति सेज्जा गता, इदाणिं उद्समीवे सा भण्णइ --
- भा. ५२८६ -- इति सउदगा तु एसा, उदगसमीवम्मि तिणिषमे भेदा ।
रिदा एकेदक चिट्ठणादी, आहारच्चारक्षाणादी ॥२१३॥
- जा सा उदगसमीवे तस्स तिणिष भेदा, तेसु तिसु भेदेसु -
एकेदके चिट्ठणादिया किरियविसेसा करेज्ज ॥२१३॥ ते य इमे
तिणिष भेदा --
- भा. ५२८७ -- दगतीरचिट्ठणादी, शूवगाआतावणा य बोधव्वा ।
लहुगो लहुगा लहुगा, तत्थ वि आपादिपो दोस्ता ॥२१४॥

५ अगस्त २२९

चिंटणाविद्या दस वि पदवा एक्कं पदं । जूवं ति विसिन्ये । आया-
वं ति ततियं । चिंटणाविद् दस वि उदगसमीवं करेतत्स्स पतेयं -
मासलहुं । जूवगे वसहिं गेणहिति हुँ । आत्त्वेति हुँ । जूवं वा संक्षेपेन ता-
गच्छुति हु । तिसु वि ठाणेखु पतेयं आणादिद्या दोसा भवते । २१४॥

四

મા.૫૨૮૮ -- જદ્યે પૂરે દિવઠે, તૈડિસિંચણવી હેખે પુદ્ધે ય।

आगच्छंते आर-ण्ण गामपद्मपुवहृत्थीओ ॥ २१५॥

पुष्टा य, एत णियम दगतार ससा नदायज्ञा। इन ज्वालाम
दगतीरे गत - आरण्णा गायेयगा वा तिरिया वा मणुस्सा वा दग-
टिठ्पो ओयरिउमणा पाठं वा उत्तरिउमणा जलचरा वा जहि -
ठियं साधु बदूणं चिट्ठंति त्रसंति वा तं दगतीरं भवति॥ २१ ६॥
दगतीरे चिट्ठाविषु इमे दोसा --

भा.५२९० -- अहिकरपमंतराए, छेदण उस्सास अणहियासे य।

आणा सिंचण जलधल-खहचरपाणाण विचासो ॥२१७॥

य५ दगतीरे चिट्ठंतस्य अधिकरणं भवति, वहूप य अंतरायं -
करेति, 'ठेदं' ति - साधुस्स चलणा जो उत्तिरुओ सो जले पिष्व- उत्तिरुओ
हनि, 'उस्सासे' ति - उस्सासविमुक्तपोगणा जले निवडंति, जलं
वा स्त्रैमैति, दगतीरे ठितो वा तिसितो धितिउछलो अणधि-
यासो जलं पिवेज्जा, तित्यकराणा-मंगो य, दगतीरे ठियं वा
अणुक्पपडिणीयाप कोऽति सिवेज्जा, दगतीरटिठ्यो य जलयल-
स्त्रैचराणं वित्तासं करेति ॥२३७। 'अधिकरणं' ति अस्य व्यास्या -

भा.५३९।-- दट्टण वा पियत्तण, अभिहणजं वा वि अषणदूहेणं।

ग्रामान्पणपसंगं जा जहि आरोवणा भणिया ॥३४॥

S. ~~III~~ 38

प्रहिप्रभियज्ञसामन्ति अंतराणं च त्रिसुरेण चरिष्टं ।

३१९

“सिंधगात्रान्वयत्त, आमधाता काप जाताइ ॥८८॥
—तेषां तात्पर्यादिको एव गम्भेयाः द्वादश संस्कारः ।

गामियगा अरण्णवासणा वा, गामियगा तवि ठप्पा। आ-

प घिपहेण गच्छते सु अधिकरणं, उद्धकाए व वहेति, उद्योगवार्ता जटि
ते प घिपहेण गच्छति तो अंतरायं भवति, चस्त्रातो परितावनादी
दोसा, एवम् परिताविते छेदो दोषु मूलं तिसु अवदठो। अह
पृक्षं तिसाप मरइ तो मूलं, दोषु अवदठो, तिसु पारंचियं। “अभि-
यणं वा वि” अस्य व्याख्या - “सिंघगति” पच्छद्वं, “तण्णिमितं”
ति - तं साधुं बद्धं भीता सिंघगती अण्णं अण्णोण्णं वा अभिधा-
यंति, छक्काए वा धार्यति, साहुस्त्वं वा दिता वाधातं करेज्जा,
तिसिया वा अण्धिधासत्तणतो साहु षोलेउं अभिहणेउं गच्छेज्जा॥ २१९

“अर्णणद्वेषं” ति अस्य व्याख्या --

^५ गा. २१८

भा. ५२९३

-- जतङ् पवातो सो च्वे-व य मग्नो अपरिमुक्तहरितादी ।
ओवढ़ूडे मगरा जदि, ओटटे तसा य दुहतो वि ॥ २२० ॥ अंतेण
तत्थ ठिंतं साधुं बद्धं “अतं” ति - अतित्यं अणोतारं तेण
ओयरेज्जा । तत्थ ठिण्टेके प्रपाते आयविराहणा से हेवेज्ज ॥ अहवा
सो चेव अहिणदो मग्नो प्रयदेत्ज्ज, तत्थ अपरिमुक्त अपाणुपुवीप -
छक्काया विराहिज्जेज्ज । ओवढ़ूडं “ति- सद्गातीते पडेज्ज, अतित्ये -
वा द्वेषं घेप्पेज्ज, अतित्ये वा जलमोहण्णो मगरातिणा सावयेण
सज्जेज्ज । साधुनिमितं तित्येण अतित्येण वा ओयरित्ता अतसे आउ- घेप्पे
क्काए जति, घोटटे करेइ ततिया चरलहुगा, अविरो आउक्काए जइ
त्रुचिये युसति तो छल्लहुरं, तेइंदियए छग्गुरुं, चउरिंदिर छेदो,
पर्वेविए पदकम्मि मूलं, दोषु अवदठो, तिसु पारंचियं। “दुहतो
वि” ति - जत्थ आउक्काथो सचितो सतसो य तत्थ दो वि -
पच्छत्ता भवति, चउरिंदिरसु चउसु पारंचियं, तेइंदिरसु पंचसु -
पारंचियं, वैविपसु छसु पारंचियं ॥ २२० ॥ ऐते ताव आरण्णगाणं -
दोसा भणिता । इदाणिं गैमेयगाणं दोसा भण्णंति --

^५ गा. २१८

भा. ५२९४

-- गामेय कुच्छियमकु-चित्ते य एककेक्क दुटठुटठा य ।
दुटठा जह आरण्णा, दुरुंछिता दुंछिता णेया॥ २२१ ॥
ते गामेयगा तिरिया दुविधा- दुरुंछिता अदुरुंछिता य ।
दुरुंछिता गद्माती अदुरुंछिता गवादी । दुरुंछिता दुटठा अदुटठा
य । अदुरुंछिया वि एवं । जे दुरुंछिता अदुरुंछिता वा दुटठा ते दोवि
जहा (आरण्ण) भणिता तहा भाणियव्वा, जे ते दुरुंछिया अदुद्दा तेसु इसे रोसा-

भा. ५२९५

-- मुत्तेयर दोस कुचित्ते, पठिणीर डोम गैण्णादीया कुच्छियद्वय
आरण्णमणुयवीतु वि, ते चेव णियत्तावीया ॥ २२२ ॥

तिरियंची महासद्विता दुरुंछिता, जेण गिहिकाले भुता तस्स
तं बद्धं सत्तिकरणं, “इतरे” ति - जेण भुता तस्स-बद्धं कोठउं भवति,
कुचित्तयासु वा आसण्णियासु पठिणीतो कोइ छोमं देज्ज - “एप
एस समणगो महासद्वियं पठिसेवंतो विठठो,” तत्थ गैण्णादीया
दोसा, एवं गामारण्णतिरिरसु दोसा भणिता । जा य जत्थ -
काहुयोरोवव्वा भणिता सा स्ववा उवउंजितूप भाणियव्वा । ऐते
तिरियायं दोसा भणिता । इदाणिं मणुस्त्वायं “आरण्णमणुय”
पच्छद्वं । मणुया दुविधा -- आरण्णगा गामेयगा य, तत्थ आरण्ण-
यायं पुरिसाण य इत्यियाण य ते चेव णियत्तावीया दोसा जे -

५

वि.

तिरियां परिया । २२२॥ इमे अणे दोसा --

भा. ५२९६ -- परं अवाडातो, सद्वादीतो तहेव णित्यका ।

आरियपुरिस कुत्तल, आधुमय पुलिं आषु वधो २२३॥

पुलव्हं कंठं । पित्र का पिलज्जा । तातो सांख ददूरं आ -
रियपुरिसो चि काठं पुलिंदिया दिग्गणारिया कोडणं साधुसमीवं -
एज्जताभो वदूरं आयपरउभवसुत्या दोसा भवेज्ज । मेहुपुलिंदो वा
समा० ते इत्यर्थं साधुलगास् गतं वदूरं ईशांतो उठो "आषु" सित्यं मारेज्ज॥
॥२२३॥

भा. ५२९७-- वीपुरिसअनाचारे, सोभो सागारियं ति वा पहणे ।

गामित्युपुरिसेषु वि, ते वित्य दोसा इमे च॒णे । २२४॥

अधवा सो पुलिंपुरिसो पुलिंदियाए सह अनाचारं आदरेज्ज
तत्यु पुत्रामुत्ताण सतिकरणकोरपहिं चित्तलोहो हवेज्ज । छुभिष य -
चित्ते पठिगन्नाचिदा दोसा । अलवा सो पुलिंदितो अनाचारमाय-
रिठकामो सागारियं ति काठं सांखं पहेज्जा मारेज्ज वा । एते
आरण्यं दोसा । गामेयकुपुरिसइत्येण वि एते वेव दोसा, इमे य अणे
दोसा॥ २२४॥

भा. ५२९८ -- चंकमणं णिलेवण, चिदिठता वेव तम्म दृहम्म ।

अच्छंते संकापद, मज्जन वदूरं सतीकरणं ॥२२५॥

५ गा. २२५
१ आयत

भा. ५२९९ -- अण्णत्य व चंकमती, मज्जन अण्णत्य वा वि वोसिरती ।

ता कोनालीचंकमणे, परकूलातो वि तत्येति ॥२२६॥

तत्र एति ~ को इ अण्णत्य चंकमतो सांखं दगतीरे वदूरं तत्येति । - एत्यु

चेन्व

साधुसमीये चंकमणं करेस्सामि, किं चि पुच्छिस्सामिद्वा बो ह्त्रा लाव-

बा०

संकहल अच्छिस्सामि, सांखं दगतीरे चंकमतं वदूरं गिही अण्णपाभा-

* समीवे०

ओ तत्येह अहं पि एत्येव चंकमिस्सं, सो य अयोगेलसमो वि-

भासा । अहवा तत्यु दगतीरे चंकमणं करेस्सामी ति आगतो तत्य -

सांखं ददूरं चिंतेति - "जामि हतो ठाणातो अण्णत्य चंकमणं -

५ गा. २२५
१ आयत

करेस्सामी" ति गच्छति, गच्छंते अधिकरणं । "पिलेवणं" ति अस्य - ३८

५ गा. २२६
५ सादुसमीये एते निष्ठेऽपि अण्णत्य वा वि वोसिरती । सणं वोसिरिलं

५ गा. २२७
५ सादुसमीये एते निष्ठेऽपि अण्णत्य वा वि वोसिरती । सणं वोसिरिलं
एवं मज्जनाणि, मज्जनाणि एवं मज्जनाणि अण्णत्य अवत्य अण्णत्य गंदं णिलेवेति ह्वै
एवं मज्जनाणि अण्णत्य वा वि वोसिरती ।

५ गा. २२८

"चिदिठता वेव तम्म दृहम्म" अस्य व्याख्या - "कोनाली - ता

पच्छं । गंतुकामो सागारिगो सांखं दगतीरे वदूरं तम्म वेव दृहम्म" चैते

ता ति तित्ये चिदिठति, अहवा परकूलातो वि साधुसमीवं पति, -

"कोनालि" ति गोटठी, गोटठी र साधुणा सह वोलालाव-

संकहेज चंकमणं करेतो अच्छिस्सं, तत्यु साधुसमीवणिमित्तं अच्छंतो

छक्काए वधतिः ॥२२६॥ "अच्छंते संकापवं" ति अस्य व्याख्या --

५ गा. २२५

भा. ५२०० -- वगमेहुणसंकार, लहुगा गुरुगा द्यू मूल णीसंके ।

वगदूरु ऊँवीरग, पथंस केसावलंकारे ॥२२७॥

सा अच्छंते अहं तं वदूरं कोइ संकेज्जा-किं उवगदठा -

अच्छंति अहं किं सुगारदिष्पतो । तत्यु दगासंकार उडलहं, णिसंके

कुच्च

चरुगुरुं । मेहुणसंकाए चरुगुरुं, णिस्संकिते भूलं । "मज्जण् सतीकरणं" ति अस्य व्याख्या -- "वगदूरं" पच्छां । को—ति सविगारं मज्जति, वगदूरं कर्त्तो एरिसं जलं अप्कालेति जेण मुरवलद्धो भवति । एवं पठहपणवभेरिमादिया सदा कर्त्ति । अहवा कुंबवीरगेण जलं आहिं- कुच्च डति, कुंचवीरगो सगडपक्षसारिच्छं जलजाणं कज्जति, सुगंधदव्वेति य आर्यसमाणं केसवत्थमलआभरणालंकारेण य आभरेते ददुं भुत्त- भोगिसतिकरणं, इयराण कोउं भवह, पठिगमणादी दोसा॥ २२७॥

एते पुरिसेषु दोसा । इमे इत्थीषु --

भा. ५३०१ -- ऐं मज्जणणहाणठारू-सु अच्छती इत्थिणं ति गहणादी ।

पमेव कुच्छित्तेतत-इत्थीसविसेस मिहणेषु ॥ २२८॥

वथि

इत्थीओ दुविहा - अदुगुंछिता दुगुंछिता य । तत्य अदुगुं- छिता बंप यी सतिया वेसिसु धीय, दुगुंछिताअसंभोइयदुगवसरिया ओ, अहवा पठवडादियाओ असंभोइयइत्थियाओ । एताओ वि दुविधाओ - सपरिग्नहा अपरिग्नहाओ य । एत्य सपरिग्नहित्थियाणं अवसंताङ्गु अण्णत्य ऊसे विमवेण जा जलझीडा तै मज्जणं मलडाहोवसम- करणमेतत् र्घाणं, जलहणपहेषु वा अणेषु वा णिल्लेवणटाठोषु इत्थीणं अच्छतस्स आयपरोभयसयुत्या दोसा । अथवा तासिं पाययो पासिच्चा दड जत्यःस्त्वं इत्थीओ मज्जणादी कर्त्ति तत्य सो समनो परिभवं - काभेमाणो अच्छति, दुरठो चिं काठं नेणहणादयो दोसा । जाओ पुण अपरिग्नहाओ कुच्छित्या इक्करं ति अलुच्छित्याओ वा इत्थीओ तासु वि पवं वेव आयपरोभयसयुत्या दोसा ॥ भिहृणं ति जे सह- त्थिया पुरिसा तेषु मिहणक्रीडाषु क्रीडतेषु सविसेसतरा दोसा भवति । ॥ २२८॥ जम्हा दगसमीवे एवमादिया दोसा तम्हा चिठ्ठणादिया

पदा इमे तत्य यो कुज्जा --

भा. ५३०२ -- चिंदूणियेसियुत्तुयदटे, निंदा प्रयला तहेव सज्जीप ।

श्वार्हारवियोरे, कौउस्सग्ने य मासलहुं ॥ २२९॥

॥ अन्त्य ॥

उद्दिठ्ठतो चिठ्ठइ, णिसीयं उवविठ्ठो चिंठइ, द्वयटो गच्छति णिठ्वणो अच्छति । २२९॥ पयलिपिद्वाणं इषं वक्षाणं --

भा. ५३०३ -- मुहपडिबोहो णिदा, डुहपडिबोहो य णिदा य ।

पयला होति ठियसा, पयला पयला उ चंकमतो ॥ २३०॥

५ गा. २२९

कंठा॥ वायणादि पंचविठ्ठो सञ्ज्ञाओ श्वार्हं ति धम्मसुक्के श्वार्हति, आहारं वा आहारेति, "विवारे" ति-उच्चारपासवणं करेति, अभिभवस्स "कौउस्सग्नं वा करेति । एतेषु ताव वससु -

पदेषु अविसिद्धं असामादारिभिष्ठणं भासलहुं ॥ २२९-२३०॥ इदाणिं विभागओ पच्छितं वणेहळामो लणापुसुडवीचारणियपदसंगं चार-

॥ ति -- णियविकप्पेषु च जं पच्छितं तं भणायि --

भा. ५३०४ -- संपराइमे असंपा-इमे य अपिठ्ठे तहेव विद्ठे य ।

पणं लहु युरु लहगा, युरु लडालंद पोरिसी अधिका ॥ २३१॥

तं दगतीरं दुविहं संपातिभमसंपातिमं वा, एतेसि इमा -

विमासा --

भा. ५३०५ -- जलजाओ असंपातिम, संपाइम सेसगा उ पंचेदी ।

अहवा विहंवज्जा, हौंति असंपाइमा सेसा ॥ २३२॥

अण्ठातातो आनंदु जे जले जलचरा वा थलचरा वा पंच-
विद्या संपत्तंति ते संपाद्यमा, जे पुण जलचरा खहचरा वा तत्रस्था
एव ते असंपातिमा। अहवा सहचरा आगत्य जले संपत्तंति संपाद्यमा
सेसा विहावज्जा थलचरा जलचरा वा सब्बे असंपाद्यमा। पतेहिं
संपाद्यम् संपातिमेहिं भुतं दुविधं दगतीरं। यद्यन्म दुविधे दगतीरे
तेहिं संपातिमेहिं विटठो अच्छति अदिटठो वा। जं तं अच्छति
कालं तस्त्वम् विभागा - अधालंदं पोरिसिः, अधिं च पोरिसि
लंदभिति कालूस्य छारव्या— तरुणित्यीष उदउल्लो करो जावति-

स्तु-

स्तु-

एव सुकृति जहण्यो लंदकालो। उक्कोसेण पुछवकोडी। सेसो
मज्जो। अहवा जहण्यो सो चेव, उक्कोसो "अहा-लंदैत्ति जहालंदं,
जहा जस्ते भुतं, जहा-पदिमापडिवण्याणं अहालंदियाण य पंचराइ-
दिया, परिहारविभुद्धियाणं विणङ्गपियाणं पिक्कारणयो य गच्छ-
वासीन वा उद्वद्वे मासं, वासाञ्च उत्तमासं, अज्जाणं उद्वद्वे दुमासं,
मज्जिमाणं पुछवकोडी॥ एत्य जहण्येण अहालंदकालेण अथिकारो॥

॥२३१॥ २३२॥ इदाणि संपातिअसंपातिअधालंदिया-दिवादिष्ट अदि-
दठविटठेषु य पच्छितं भण्ति --

भा.५३०६ -- असंपाति अहालंदे, अदिदठे पंच विटठ मासो उ।
पोरिसि अदिदठ विटठे, लहु गुरु लहि गुरु लहगा च॥ २३३॥
असंपातिमे अहालंदं अदिदठे अच्छति पंच राइ-दिया, विटठे
अच्छइ मासलहुं। असंपाद्यमेषु पोरिसि अदिदठे अच्छइ मासलहु विटठे
मासगुरु। अधियं पोरिसि अदिदठे अच्छति नासगुरु, दिंठे उत-
लहुं। संपाद्यमेषु अहालंदं अदिदठे मासलहु, विटठे मासगुरु। पोरिसि
अदिदठे मासगुरु, दिदठे चरलहुं। अधियं पोरिसि अदिदठे चर-
लहु विटठे चरगुरु॥ २३३॥

भा.५३०७ -- संपातिमे वि एवं, भासादी जवरि ठाति चरगुरु।
भिक्खु वसहामिसेगे, आयरिए विसेसिता थहवा॥ २३४॥
पुछवङ्गं गतार्थं। एवं ओहियं गयं। अधवा एवं चेव भिक्खुस्स
वसभस्स अभिसेगस्स आयरियस्स य विसेसियं दिज्जति। भिक्खुस्स
उभयलहुं, वसभस्स कालगुरु, अभिसेगस्स तवगुरुं, आयरियस्स उभयगुरुं।
एस वितिअो शादेसो॥ २३४॥

भा.५३०८ -- अहवा भिक्खुस्सेवं, वसमि लहुगाति ठाति उलहुगो।
अभिसेगे गुणादी, उग्गुरु लहगादि उदेतं॥ २३५॥
एवं विहीते, पोरिसि-अधियंअदिदठविटठेषु पुछवचारपियमासलहुगाजो आडतं
उलहुप ठायति। उवज्ज्वायस्स असंपाद्यमेषु भासुलगाजो आडतं
उलहुप ठायति संपातिमेषु उलहुगातो आडतं उग्गुरुप ठायति।
आयरियस्स उलहुगाजो आडतं उदेते ठायति एस स्तिअो पगारो॥ त
॥२३५॥

भा.५३०९ -- अहवा पंचहं सं-जतीय समणाथ चेव पंचहं।
पणगादी आरक्षा, घेयव्वा जाव चरिमं तु॥ २३६॥
पंच संजतीओइमा-छुइडी, थेरी, भिक्खुणी, अभिसेगि, पवतिणी गा
चेव। समणाण वि एते चेव पंच भेदा। "पणगादि जाव चरिमं ता॥ २३६॥
इने पञ्चेत्त ठा णा —

भा. ५३१० -- प्रथादसप्तरीसा वीसा, १०५१ - प्रथादीसा प्राप्त चतुर छ्यच्चेव।
लङ्काहुक्षां स्वेतं प्रणगदिः असंवत्सर लङ्काहुक्षां ॥२३६॥
प्रणगदिः जाव छ्यमासो, स्वेतं एते लहुरु-
भेदभिष्णा सोलस भवन्ति, छेतो श्वलं अवदठो पारंचिं च एते -
चउरो, सव्वे वीसं ठाणा। अहालंदादिया तिज्ञ पदा, असंपा-
इमा दो पदा, अविदठदिठा य दो पदा, चिटठादिया य -
वस्पदा ॥ २३७॥ इदापि चारिया कञ्जति —

भा. ५३१ -- प्रणगदिः असंपादिसं, संकातिमदिदृमेकं दिद्वे य ॥ २३८॥
चउरुगुले ठाति खुड्ही, मेसाणं वड्हु एके चक्षं ॥ २३९॥

खुड्ही चिटठति असंपाइमे अहालंदं कालं अविदठे पंचराइंदिया
लहुया, विदठे पंच राइंदिया गुरुया। खुड्ही चिटठति असंपातिमे
पोरिसं अविदठे पंच राइंदिया गुरुया, विदठे दस राइंदिया -
लहुया। खुड्ही चिटठह असंपाइमे अधिये पोरिसं अविदठे दस-
राइंदिया लहुया विदठे दस राइंदिया गुरुया। एवं असंपातिमे
भणियं। संपाइमे पुण पंचराइंदियहिं गुरुर्णहिं आढतं पण्णरस्तेहिं राइंदियै
लहुए ठाति। एवं चिटठतीए भणियं फिसीयंतीए पंचराइंदियहिं
गुरुर्णहिं आढतं पण्णरस्तेहिं गुरूहिं ठाति। हुआटतीए असंपातिमसं-
पुतिमेहिं दसछु राइंदियसु लहुरशु आढतं वीसाए राइंदियिहिं लह-
एहिं ठाति। फिसायंतीए वीसाए गुरुहिं ठाति। पैयलायंतीए पषु-
प्लहुएहिं ठाति, स-
भीसाएराइंदियहिं ठाति। वीसाए गुरुहिं ठाति। आहारं
ज्ञाय कर्तृतीए पषु-
भीसाएराइंदियहिं ठाति। आहारंतीए मासलुरहिं ठाति। आहारं
काउस्सगं कर्तृतीए चउरुगुलहिं ठाति। एवं खुड्हीए भणियं। ऐरमा-
दियाण हेदठा एकं पदं हुलेज्जा उवरिं एकं वड्हेज्जा ॥ २३८॥

भा. ५३१२ -- छ्यद्रुहुगो ठाति थेरी, मिक्कुमिल्लगुरु रुग्गे छेदो गणियोए।
मूलं पंचितिमी उण, जहुभिमुक्तुमि खुहुए, एवं ॥ २३९॥

थेरीए गुरु पणगातो आढतं छ्यद्रुहुगे
ठाति। मिक्कुमीए दसणह राइंदियाण लहुयाण आढतं छ्यगुरुए ठाति।
अभिसेयाए दसणह राइंदियाण गुरुबाण आढतं ऐदे ठाति। पवि-
त्रिणीए पण्णरस लहगाजाढतं मूले ठायति। एवं संजतीण मणियं।
इवापि संजयाण मणिति तत्त्वं जटिकेसो कोइति, जहा मिक्कुमी
खुहुहो भाजियबो, भणिता तहा, मिक्कुभापियबो; उवजसापस्स सुरूपहिं पण्णरसहिं
जहा गलिणी भित्ति, आढतं अणवदठे ठाति। लार्मिरिजो वीसाए लहुएहिं राइंदियहिं -
अद्योजारो चर्याणी आढतं पारंचिए ठाति ॥ २३९॥

भा. ५३१३ -- गणिणीलरिजो उ थेरो, यवलिजीसरिसलो भवे भिक्खु।

अहृदोकंकंती एवं, सवयं तपयं गणितुरूण ॥ २४०॥

गतार्था! गणित्स्स सप्तदं दण्डठठ, गुरुस्स सपदं पारंचियं।

॥ २४०॥

भा. ५३१४ -- एमेव चिटठाविषु, स्वेतु पडेतु जाव उस्सग्गो।

पचिठते आपसा, एकेकूपवद्विन चतारि ॥ २४१॥

चिटठादियवे असंपातिमसंपातिमे य अविदठ विटठेतु चउरो

पचिठता भवन्ति। एवं फिसीयाण विषु यि एकेक्षे चउरो पचिठता

मवंति । अहवा चित्ठणा विसाएकेके आदेसा इमे - एकं ओहियं,
१८४० कालविसे सिंतं, ततिये छेदं पच्छातं, चउत्थं मैहल्लं
गा. २१४ पच्छातं । २४१। सम्मते दगतीरं ति दारं । अधुना ज्ञावकस्यावसरः य्
प्राप्तः । तत्य ग्रहा —

भा. ५३१५ -- संकम्भूते अचले, चले य लद्गाय हाँति लहगा य ।

तम्मि वि सो चेव गमो, नवरि गिलाये इमं होति॥ २४२॥

= बीडं चर्दं ज्ञावयं जाम चिट्ठं, पाणियपरिक्षितं, तत्य पुण देलिया

घरं वा होज्ज, तत्य वसति गेहहति चउलहुगा, एयं वसहिगण-
णिपक्षणं । तं ज्ञावयं संकेण जेण वा गम्मइ । संकभो दुविहो - चलो

अचलो य । अवलेप जाति मासलद् । चलो दुविहो -- सपच्चवाओ

अपच्चवाओ य । णिपच्चवाएयं जह जाति तो चउलहुं सपच्चवाएय
जाति चउयू जेण दि सपच्चवाएयं गच्छति चउयुरं । णिपच्चवाए
चउलहुं । "तम्मि वि सच्चेद" पच्छां - तम्मि वि ज्ञवते सच्चेव वत-

५ गा. २१७ घवया जा उदगतीरए भणिता, " औधिकरणं अंतराए" ति एतओ -

५ गा. २४१ आढतं जाव "एकलेकै-पदम्मि चरारि" ति, नवरि इमे दोसा
अठभाहिता गिलायं पदुच्च -- २४२॥

भा. ५३१६ -- ददूण द सतिकरणं, ओमासपविरहिते व आतियणं ।

परितावण चउगुरुगा, अकप्पपडिसेव मूलुगं । २४३॥ स्तृतिकरणं
गिलाणस्स उदां ददूं "सतिकरणं" ति - परिसी

मती उपज्जति - पियानि ति । ताहे ओमासह । जह दिज्जति

तो संजमविराहणा । अह ण दिज्जति तो गिलायो परिच्चतो -

विरहियं साहूहिं अणेहि य ताहे आदिष्ज्ज जति सलिंयें आदि-

यति तो चउलहुं, अहाऽकप्पपडिसेवति "हुं" ति गिहिलिंयें

अण्णितित्थयिलिंय वा तो शूलं । अहवा आदिए आउक्कायणिपक्षणं

चउलहुं । तसेहु य तसणिपक्षणं भणियब्बं । पंचिंदिपशु तिसु चरिमं

तेण वा अपत्थेणं परितावणादिणिपक्षणं । शह बोभासेतस्स प -

देति असंज्मो ति काऊ नत्य अणागाडिविणिपक्षणं, अह उद्धाति-

तो चरिमं, जगो य भणह - "अहो णिरखुलं पाभगंतस्स वि ण देति",

अहवा अकप्पं पडिसेवंतो ओहावेज्ज एगो मूलं, दोखु अणवटं, तिसु कै

चरिमं ॥ २४३॥

भा. ५२१७ -- आउक्काए लद्गाय, पूतरगादी-तसेहु जा चरिमं ।

जे गेलेहो दोसा, धितिहुड्जल देहे ते चेव ॥ २४४/१॥

पद्मामूर्द्धप्रत्येके एत्य हायणिपक्षणं पञ्जितो भाणियब्बं ॥
प्रासित | ह्यकाय चरसु लहगा, परिस लहगा य गुरुगसाहरणे ॥ २४४/२॥

संध्यवृष्ट परितावण, लहुगुरुगति चायले मूर्टने ॥ २४४/२॥

कठा॥ जे गिलायदोसा भणिता ते धितिहुड्जले वि दोसा,

५ गा. २१४ सहेवि तझेव दोसा । २४५॥ ज्ञवनेति नय । इदायिं औयावणा --

भा. ५३१८ -- आतावण तह चेव तु, पदवरि इलं तत्य होति नाजरं ।

मज्जण-सिंचण-परिणा-नविति तह देवता पंता ॥ २४६॥

जवि दगसभीवे आयावेति तत्य तह चेव अधिकरणादि दोसा ।

जे उवगतीरे भणिया जे ज्ञयगे भणिया संबंधेति ते सब्बे अविसेसेण

भाणियब्बा, दगसभीवे आयावेतस्स चउलहुं, आयावणाए इमे -

अठभिहिया "मज्जण-सिंचण-परिणामवित्तिदेवतापंति" ॥ २४६॥ मज्जण -

सिंचणपरिणामा एते तिथिण पदा जुगं एककगाहाए वक्षवागेऽन्ति-

भा.५३१९ -- मज्जंति व सिंचंति व, पठिणीयऽशुक्पयाऽब्रुणं कोईः ॥ व

तथृष्णपरिणतस्स व, परिणामो श्वाणपियणेषु ॥ २४७॥

१५५तापकं तं दगतीरायांवागं मज्जंति एवंति पठिणीयत्ततो, घम्मितो

पयावगेणं सिंचति त्रैच्छडाहिं अंजलीहिंवं, तं पि अशुक्पया पठिणीय-
ऽत्तया वा कम्भित् अहम्ब्रदः प्रत्यनीको वा एवं करेति। अहवा हृ
तस्स दगतीरायावगस्स “तण्हपरिणतोमि”ति तिसिखो उष्णपरिणतो
घम्मितो, एयावत्थ्वयस्स घम्मित्यस्स श्वाणपरिणामो उष्णज्जति,
त्रिसियस्स पियणपरिणामो त्रि ॥ २४७॥ दारा तिन्न गता ।

* गा.२४६ “चित्ति”अस्य व्याख्या -

भा.५३२० -- आउटटजे मर्लाण अदाणे सरि तिरिक्षिष्ठोभादी ।

पच्चक्षदेवपूर्यण, सरियाचरणं च सित्तादी ॥ २४८॥

पुठवद्वस्स इमा विभासा --

भा.५३२१ -- आतावण साहुस्सा, अशुक्पंतस्स कुणति गामो हु ।

मरुगाणं च पदोसा, पठिणीयाणं च संका उ ॥ २४९॥

तस्स साहुस्स दगतीरो आयवैतस्स आउटटो सो गामजणो
अशुक्पंतो य पारणगदिये भस्तादियं सविसेलं देति, “इमो पच्चक्षदेवो
त्रि किं अस्मं अन्तेसि मरुगादीणं दिनेणं होहिति, एयस्स दिणं
महफळं”त्रि । ताहे मरुगादि अदिज्जंते पदोसं गता “संरि”त्रि ।

* गा.२४८

दुवक्सरिता, “तिरिक्ती” महासद्धियादि, एयाषु “होभगो”
त्रि - अयसं देति, “एस संजतो दुवक्सरियं परिमुञ्जति तिरिक्तियं
वा”, अहवा दुवक्सरियं दायसंगहियं काउं महाजणमज्जे बोल्लावैति,
महासद्धियं वा तत्य संजतसमीके नेउं संजयवेसेण जिहंति संजयं च

वील्लं - हङ्गे -- अप्पसागारियं ठवैति, अन्ते य बोलं करेति - “एस संजतो परिसो”
त्रि । तत्य जे पठिणीया तेसिं संका भवति हेउं । निसंसंकिए मूलं । कुं
अधवा जे पठिणीया ते संकंति कीस एसो तित्यठाणे आयावैति,

* गा.२४६ यु

* गा.२४८

किंतेण्टटेण किं ताक भेहुण्टटेण । “वित्ति”त्रि गत । इदाणि “तैह
देवता पंता” अस्य व्याख्या - “पर्चक्षदेव”पच्छद्वं । जत्य आयावैति
तस्स समीके देवता जत्य जणो पुठवं पूर्यापररो आसीत्, साहुं आया-
वैतं दट्ठं इमो पच्चक्षदेवो त्रि साहुस्स पूर्यं काउमारद्वो न देवताप,
सा देवया जहा मरुगा पदुठां तहा दुवक्सरिगतिरिक्षिसु करेज्ज,
अहवा सा देवता साहुरूं आवेरेता अन्नं च तस्स पडिरूं करेता
दुवक्सरिगं तिरिक्तीं वा परिमुञ्जंतं लोगस्स दंसेति, अहवा सित-
चित्तादिगं करेज्ज । अन्नाओ वा अकायपदिसेवणं किरियाओ -

वरिसेज्ज । अन्हा तत्य एतिया दोसा तम्हा तत्य दगतीरे न
ठाएज्जां ॥ २४८-२४९॥ बीयपए ठाएज्ज वि दगतीरे --

भा.५३२२ -- पढमे गिलाणकारण, वितिए वसही य असति ठाएज्जा ।

रातिणियकज्जकारण, ततिए वितियपयज्यणाए ॥ २५०॥

“पढमं”ति-दगतीरं, तत्य गिलाणकारणेप ठाएज्जा । “वितिय”

त्रि जुवगं, तत्य ठाएज्जा वसधिनिमितं । “ततियं”ति - आयावणा,
“रोहिण”ति - कुलगणसंधकज्जं तेण राइणो कज्जं हवेज्ज, एते -

या
१०५२कंति

तिन्निवित्तियपदा । २५०॥ कहं पुज गिलाणदठा दगतीराए -

ठाएज्जा ? --

- भा.५३२३ -- विज्जदविषयदठयाए, णिजंतो गिलाणो असति वसतीए ।
जोग्गाए वा असती, चिठ्ठे दगतीरणोतारे ॥ २५१॥
वेज्जस्स सगासं निजंतो, ओसहटठा वा झ्रुझसतीँ अन्नत्य -
निजंतो, अन्नत्य नन्त्य वसधी दगतीरे य अन्त्य ताहे तत्य ठाएज्ज,
गिलाणजोगा वा वसही अन्नत्य नन्त्य, अहवा वीसमणदठा दग-
तीरए मुहुरमें शोयारिज्जइ, तत्य वि मधुयतिरियाण ओयरणमग्ने
नोतारिज्जति । २५१॥ तत्य ठियाण इमा जयण --

- भा.५३२४ -- उदगंतेणचिलिमणी, पडिचरए मोहु सेस अणन्त्य ।
पडिचर पडिसंलीणा, करेज्ज सव्वापि वि पदाणि ॥ २५२॥
उदगंतेण चिलिमणी कडगो वा दिज्जइ, जे गिलाणपडियरगा
ते परं तत्य अच्छंति सेसा अन्नत्य अच्छंति । पडियरगा वि पडि�-
संलीणा अच्छंति जहा असंपातिलंपातिमाणं सत्ताण संत्रासो न -
भविति । एवं ठिया सव्वापि वि चिट्ठाणविपदाणि करेज्जा ॥ २५२॥

*गा.२५०

- भा.५३२५ -- अद्भाण-णिग्गयादी, संकम अप्पावहुङ्गुणं त्रु ।

- दोसा गेलण सेहभावे, संसद्गुलिं वि निलूवियं ॥ २५३॥ व्य
अद्भाणनिग्गयादी, साहुणो अन्नाए दसहीए सति ज्ञवो ठायंति,
तत्य जति संकेण गमणं, तेसु संक्लेश्व अप्पावहुङ्गं -- जो एंगिजो
अचलो अपरिसाडी णिप्पच्चवातो य तेण गंतव्यं, अणेम्बु वि जो
बहुगुणो तेण गंतव्यं, दिया राशो य वसही झुण्णा कायच्चा, तत्य य
ठियाण जति गिलाणस्स सेहस्स वा पाणियं पियामो त्रि असुभो
मावो उप्पज्जति ताहे ते पण्णविज्जंति, तहावि अदित्ते भावे ताहे
संसटठाणगं, उपरिसोवं वा "मुण्डियवितं" ति सुसीयलं काढं दिज्जति,
अणं वा कासुं ॥ २५३॥ ज्ञवगजयणा गता । इवाणि रैतिणिय-
कज्जंति --

उदगं

*गा.२५०

- भा.५३२६ -- उल्लोयण णिग्गमणे, ससहातो दगसधीव आतावे ।

- उभयवढो जोगज्जे, कज्जे आउटट पुञ्जुणया ॥ २५४॥

- चेतियाण वा तदव्वविष्यासे वा संजतिकारये वा अणन्मि-
वा कम्हियं कज्जे रायाहीये, सो य राया तं कज्जं ण -
करेति, सं बुग्गाहितो वा, तल्लाउटट्याणिमितं दगतीरे आता-
वेज्ज, तं च दगतीरं तस्स रण्णोलोलोवर्णेतियं णिग्गमणपहे वा, पर्वेसे
तत्य य आतावैतो सलजाथो आतायेति उभयवढो - धितिसंघय-
षेहिं, तिरियाणं जो अवतरपदहो मुञ्जाण य एहाणादिज्जोगदठाणं
तं च वज्जेठं आतावेह, कज्जे तं मउत्तजहुर्तं दद्दुं अस्त्रेज्ज, राया
आउटटो य पुच्छेज्जा - "किं कृच्छं थायादेलि अठं ते कज्जं करेमि
भोगे वा पयच्छामि वरेहि द्वं लेप देस अट्ठो", ताहे भपाति -
साहु "ण मे कज्जं वरेहि, हमं संकृज्जं करेहि" । २५४॥ इनेसिसो
सो य सहाओ --

- भा.५३२७ -- मावितकरण सहायो, उत्तर सिंचण-पहे य मोज्जां ।

- मञ्जणगाइ णियारण, य डिहसी पुञ्क वारेति ॥ २५५॥

प्रति भावितो, इसल्ये अगुवेदापिए कृपकरणे संजय-
करणे वा कृपकरणे, सरस्वत्यरसमयगहियः त्वयित्वां उत्तरसमत्वे,
अप्पणो वि एरिसो देव। सो य सहायो जनि कोऽग्निकूल-
पदिष्टत्वेण सिंचति वा मज्जति वा पुष्काणि वा आलपति तो तं
वारेति, तत्स्म गामे पागे वा सो बायावगो भिक्षुं य हिंडि,
मा मणादि पदुठा विसगरादि देज्ज ॥ २५५॥

सूत्रम् --

जे भिक्षु सभगपिसेज्जं अणुप्पविसइ अणुप्पविसंसं वा सातिज्जति ।

॥ १६-३॥

सह अगणिया सागणिया ।

भा.५३२८ -- सागणिया शु सेज्जा, होति सजोती य सप्यदीवा य ।

एतेसि दोष्णं पी, पत्तेयपूर्वं वोच्छ ॥ २५६॥

सागणिसेज्जा दुविधा - जोती दीवो वा । पुणो एकेक्का

* असव्वराती॒८ दुविधा असव्वराती॒८ दीवे मासलहूं सेसेषु तिष्ठ विकल्पे॒८ चउलहुगा पतेयं ।

भा.५३२९ -- दुविधा य होति जोई, असव्वराई य सव्वरादी य ।

० ८८८०(४५७) अर्द्धां जाव
'अनीवत्ता' गाहा (२८०) । "जोइ" ति उद्धियंतं । सेसं कंठं॑ चोदगाह -- व्यवं॑
भा.५३३० -- ऐतिय अगीयत्वयो वा, सुते॑ गीयो य कोति णिक्षिठठो ॥ व/व
जा पुण एगाणुष्णा, सा सेच्छा कारण किं वा ॥ २५८॥

आयरियाह --

एयारिसम्म वासो, य कप्पती जनि वि सुतणिक्षिठठो ।

अब्द्योकहो उ मणितो, आयरियो उवेहति अत्यं ॥ २५९॥

भा.५३३२ -- जं जह सुते॑ भणियं, तहेव तं जनि वियारणा णत्य ।

किं कालियापुञ्जोगो, दिट्ठो विट्ठिप्पहाणेहि ॥ २६०॥

भा.५३३३ -- उस्सग्गुतं किंची, किंची अववाइयं सुणेयच्चं ।

तसुभ्युतं किंची, सुत्स्स गमा मुण्यच्चा ॥ २६१॥

भा.५३३४ -- ऐगेसु एगगहणं, सलोमणिल्लोम अकसिये अजिये ।

विहिभिण्णस्य य गहणे, अववाउस्सुन्नियं सुतं ॥ २६२॥

भा.५३३५ -- उस्सग्गिठी॑ सुद्धं, जम्हा दृच्चं विविज्जयं लहइ ।

न य तं होइ विरुद्धं, एमेव इमं॑ पि पासामो ॥ २६३॥

भा.५३३६ -- उस्सग्गे गोयरम्भी, णिसिज्जूक्ष्याववायओ तिष्ठं ।

मंसं दल मा अटिठं, अववाउस्सग्गयं सुतं ॥ २६४॥

भा.५३३७ -- पो कप्पति वाऽभिणं, अववाइयं तु कप्पती भिणं ।

कप्प्यह पक्कं भिणं विही॑य अववायउस्सग्गं ॥ २६५॥

भा.५३३८ -- कत्य॑ति देसग्गहणं, कत्य॑इ भणिणंति निरवसेसाई॑ ।

उक्कमक्मधुत्ताई॑, कारणवस्तो णिरत्ताई॑ ॥ २६६॥

भा.५३३९ -- वेसग्गहणे बीए, -हि सूद्या मूलमाइणो हौंति ।

कोहाति अणिग्गहिया, सिंचति भवं निरवसेसं ॥ २६७॥

भा.५३४० -- सत्यपरिण्णा उक्कमे, गोयरपिंडेसेणा क्षेयं द्व ।

जं पि य उक्कमकरणं, तं युभिनवयम्भं तदठा ॥ २६८॥

मा.

- मा. ५३४१ -- वीषहि कंदमादी,- विसूइवा तेहि सब्बवणकायो ।
भोमातिका वयेण तु, समेवमारोवणा भणिता ॥२६९॥
- मा. ५३४२ -- जन्त्य उ देसग्नहर्णं, तत्प्य उ सेसाणि सूइवसेपं ।
मोद्ग्रुष्म अहीकारं, अषुओगधरा प_भासेति ॥२७०॥
- मा. ५३४३ -- उस्त्सग्नेणं भणिता,-णि जाणि अववादओ य जाणि भवे ।
कारणजाएण मुणी, सब्बाणि^१जाणिणवाणि॥२७१॥
- मा. ५३४४ -- उस्त्सग्नेण णिसिद्धा-णि जाणि बड्वाणि संघरे मुणिणो ।
कारणजाए जाते, सब्बाणि वि ताणि कप्पंति ॥२७२॥
- चोदयाह --
- भा. ५३४५ -- जं पुछ्वं पडिसिद्धं, जति तं तस्सेव कप्पती भुज्जो ।
एवं होयणवत्या, य य तित्प्य जेव सच्चं तु ॥२७३॥
- मा. ५३४६ -- उम्मत्तवायपरिसं, खु दंसं न वि य कप्पःकप्पं तु ।
अह ते एवं सिद्धी, न होज्ज सिद्धी उ कस्सेवं ॥२७४॥
- आयरिओ --
- मा. ५३४७ -- ण वि किं चि अणुण्णायं, पडिसिद्धं वा वि जिणवोरि-देहिं ।
एसा तेसि आणा, कज्जे सच्चेण होयव्वं ॥२७५॥--
- मा. ५३४८ -- कज्जं णाणादीयं, उस्त्सग्नववायओ भवे सच्चं ।
तं तह समायरंतो, तं सफलं होइ सच्चं पि ॥२७६॥
- मा. ५३४९ -- दोसा जेण णिहंभंति जेण सिज्जंति एुवकम्माइं ।
सो सो मोक्षोवाओ; रोगावत्याशु समयं व ॥२७७॥
- मा. ५३५० -- अगीतस्स ण कप्पति, तिविहं जयण तु सो ण जाणाति ।
अणुण्णवणाइजयं, सपक्षलपरपक्षलजयं च ॥२७८॥
- मा. ५३५१ -- णिरुणो रुलु सुत्तत्यो, न हु सद्को अपडिवोहितो नारं ।
ते सुणहत्तत्य दोसा, जे तेसि तहिं चस्ताणं ॥२७९॥
- मा. ५३५२ -- अगीयत्या रुलु साहू, जवरं दोसा गुणे अजाणता ।
रमणिज्जभिक्षगामे, ठायंती जोहसालाए ॥२८०॥
- ^{मृत्तं तो आटं जावं अगीयत्या} एयाओ सब्बाओ गाहाओ जहा उदगसालाए भणिताए तहा
भाणियव्वा । सजो इक्षसधीए ठियाणं इमे दोसा --
- मा. ५३५३ -- पडिमाए ज्ञामियाए, उडाहो तणाणि वा तहिं होज्जा ।
त्त साणा दिंवालणालाली, मूसर संभत्ता इं पलिप्पेज्जा ॥२८१॥
- तेण जोतिणा पडिमा ज्ञामिज्जेज्जा, तत्प्य उडाहो-
एतेहिं पडिणीयताएणारायणादिपडिमा ज्ञामिता, तत्प्य गेणहणादी
दोसा, संयारगादिक्या वा तपा पलिप्पेज्ज, साणेण वा उम्मुरे चालिए
पलीवर्ण होज्जा, जन्त्य पदीवो तत्प्य मूसगो^२लालौरि - वटटी तं -
- कटुवि नि । कटटति, तत्प्य लंभो पलिप्पइ णिवेसणा, वांपलिप्पंति, ॥२८३॥ X
- इसा वित्तिमपद्याए सजो तिवसहीए बद्वतो ठायतस्स इमे दोसा पच्छित्त च --
- मा. ५३५४ -- उवकरणोपडिलेहा, पमज्जणावासपौरिसिमणे य । ^३ वे
णिक्षमणे य पवेसो, आवडणे वेष पढणे य ॥२८४॥
- चउण्हं दाराणं इमं वक्षाणं --
- X बिनिय गाहा, अख्ता णनिगग्या गाहा कंठा रुव्ववत्। (इनि श्व. ताडमत्रादैर्झस्ति, अनेन
झायते-अन्न गाथा दुल्लेन भाव्यमिति ।

- भा. ५३५५ -- पेहमज्जप वास्तु अग्नी ताणि अकुछतो जा परिहाणी ।
पोरिसिमेंगे अमेंगे सजोती होति मणे तु रति अरति वा॥८४॥
- जति उवगरणं य पडिलेहेइ, "मा डेदेहिं अगणिसंघटटो
भविस्साह" ति तो मासलहुं उवधिष्ठिकण्यं वा । ते य अपडिलेहंतस्स
संजमपरिहाणी भवति । अब पडिलेहेति तो डेदेहिं अगणिकायसंघटटो
भवति, तत्प चउलहुं । सुतपोरिसिं य करेति मासलहुं अन्वपोरिसिं
य करेति तात्पुरुं तुर्त चउलहुं अत्प चउतिप चउगुरुं । मणेण य
जइ जोइसालाए रती भवति जोतीए सुहुं अचिष्ठन्नव" तो चुरु-चउ
गुरुं, अह अरती उपज्जद जोतीए दोसे खण्डह तो चउलहुं ॥८५॥ स्त्री
६ गा. २८२ आवासर ति अस्य व्यास्त्वा - जतिउपस्त्रो गुणतितिमासा स्वलभर-
भा. ५३५६ -- डेन्ह छर्स्तो य चुरति, तत्तिमासा स्वलभर्ते लहरा । गै लहुगा
वंदणधुती अकरणे, मासो संडासादिषु य ॥८६॥
- "जोति"ति काठं जतिया काउस्तग्ना य करेति ततिया
मासलहुं । सठ्वं आवस्तयं य करेति चउलहुगा । अह सजोइयाए -
अव्यवस्थरो चरेते इति
जतिया उरुरेहा ॥८७॥ रेतेआवस्तयं करेति ज्ञानिन नतिया उरुरेहा करेति ज्ञानिविराहण-
अगणिविराहण ॥८८॥
- ति काठं ततिया चउलहुया सव्यात्मिं चउलहुगे चेव । अगणि ति -
काठं वंदणयं न देति द्युतीतो य देति संडासयं य पमज्जंति उवसंता,
तिषु वि पत्तेयं मासलहुं, अह करेति तह वि मासलहुं, डेवणेहिं य
७ गा. २८३ अगणिविराहणाए चउलहुं ॥८९॥ खिर्दस्मणे य पच्छां अस्य व्यास्त्वा -
- भा. ५३५७ -- आवस्तिया जिसीहिय, पमज्ज आसज्ज अकरणे हमं तु ।
पणगं पणगं लहु लहु आवडणे लहु जं चउण्यं ॥९०॥
- णिक्स्तमंता आवासियं य करेति तो पणगं, पचितंता जिसी-
हियं य करेति तो पणगं चेव, अहवा पवितंता णिंता वा य पम-
ज्जंति वसहिं वा य पमज्जंति तो मासलहुं, अह पमज्जंति तो -
मासलहुं, पमज्जंतस्य य डेवणेहिं अगणिविराहणे चउलहुं, आसज्जं पण
करेति चासलहुं, आवडण ति - उम्मुआविषु पत्तलभा तत्प चउलहुं, अगणि संच-
"जं चउन्नं"ति - जगानादविरितावकाणिष्ठकण्यं ॥९१॥ अध्यया
८ गा. २८४ "जं चउण्यं"ति -- अव्यवस्थरो चउलहुया स्वलभर्ते लहुगा
- भा. ५३५८ -- रेहस्त विसीयनता, ओसक्कहिसक्कबण्णहिं नयं ।
विज्ञविठुण तुयटटण, अहवा वि खेप पलीवणता ॥९२॥
- रेहो कोइ सीर्यतो विसीष्टज्ज तेण वा उज्जालिते जइ - रसमे
अणणो तप्पह तो चउलहुं, जतिया वारा हत्था परावरोइ तावेइ
वा अण्यं वा गायं ततिया चउलहुगा, "ओसक्केइ"ति - उस्सारेइ
उम्मुय, "अहिसक्केइ"ति - अगणिं तेण उद्यति, सुयंतो जगंतो
वा तं अगणिं अण्यत्प येति, सुयतो जति विज्ञावति, सव्येषु पत्तेयं
चउलहुआ, पयावमाणस्स पमावेण पलिप्पेज्जा ॥९३॥ तत्पयं -
पच्छित्तं --
- भा. ५३५९ -- गाउय दुगुणा दुगुणं, वर्तीसं जोयणाइ चरिमपदं ।
चत्तारि छच्च लहु गुरुं, डेवो श्रूलं तह दुर्गं च ॥९४॥
- उ १५ जह गाउय उज्ज्वति तो ० ० ०, अद्वजोयणं उज्ज्वति ० ० ०, चउहिं जोयणेहिं
जोयणं ० ० ०, दोहिं जोयणेहिं ० ० ०, चउहिं जोयणेहिं

ठेदो । अटठहिं मूलं, सोलसहिं अणवदठो वतीसाए चरिम् ॥ २८७॥

भा. ५३६० -- गोणे य साणमादी, वारणे लहुगा य जं च अहिकरणं ।

लहुगा अवारणम्म, संभतणाइं पलीवेज्जा ॥ २८८॥

अह गोणसाये वारेति मा पलीबां करेहि त्ति तो चउलहुगा,
वास्त्रिया य हरितादि विराहेत्ता वच्चंति अधिकरणं तत्य वि -
चउलहुं, कायणिष्पणं वा । अह य वारेति तत्य संभं तणादि वा तै
पलीवेज्जा ॥ २८९॥ तत्य वि --

भा. ५३६१ -- गाउयदुगुणादुगुणं, वतीसं जोयणाइ चरिमपदं ।

चत्तारि ठच्च लहु गुरु, ठेदो मूलं तह डुंगं च ॥ २९०॥

* भा. २८७ पूर्ववत् । जम्हा ऐते दोसा तम्हा णो जोतिसालाए ठाकेज्जा, ये
कारणे_य ठायंति --

भा. ५३६२ -- अद्वाणिणगतादी, तिक्खुतो मणिगङ्ग असतीए ।

गीयत्था जयणाए, वसंति तो जोतिसालाए ॥ २९१॥

कंठा! पूर्ववत् पूर्ववर्णितो अववातो गाममज्जे जा जोतिसाला
देवकुलं वा । इमो कुंकारसालाए अववादो, जेण कुंकारस्स पंचसाला-
ओ भणिया, इमाओ --

भा. ५३६३ -- पणिया य भेंडसाला, कम्भे पयणे य वग्धरणसाला ।

इंधणसाला गुरुगा, सेसासु वि हौंति चउलहुगा ॥ २९२॥

ऐतेसं इमा विभासा --

भा. ५३६४ -- कोलालियावणा खलु, पणिसाला भेंडसाल जहि भेंड ।

कुंभारसालकम्भे, पयणे वासाखु आवातो ॥ २९३॥ १॥

भा. ५३६५ -- तोसलिए वग्धरणा, अग्नीकुंडं तहिं जलति णिच्चं ।

तत्य सयवरेहु, वेडा वेडी य छुभेति ॥ २९३॥ २॥

पणियसाला जत्य भायणाणि विक्केति वाणियुकुंकारो वा ^तो
एसा पणियसाला । भेंडसाला जहिं भायणाणि संगोवियाणि अच्छंति ।
कम्भसाला जत्य कम्भं करेति कुंभकारो । पयणसाला जहिं पच्चंति
भायणाणि । इंधणसाला जत्य तण_करिसमौरा अच्छंति । वग्धा-
रणसाला तोसलिविसए गाममज्जे साला कीरह, तत्य अगणिकुंडं
णिच्चमेव अच्छिति सयंवरणिमित्तं, तत्य य वहवे चेहा एक्काय ।
सयवरा वेडी पविसिज्जति, जो से वेडीर भावति तं वरेति । एयासु
सठ्वाखु इमं पच्छितं ह्न ॥ २९३॥ २॥ यवरं --

भा. ५३६६ -- इंधणसाला गुरुगा, आलिरे तत्य णासिउं डुक्सं ।

दुविहविराहण छुसिरे_सेसा अग्नी उ सागरियं ॥ २९३॥ य

पुठवङ्गं कंठं । अर्जं च इंधणसालाए छुसिरं, तत्य दुविधा

विराधणा - आयविराहणाए चउगुरुगा, संजमविराधणाए तत्य
संघटटादिकं जं आवज्जति तं पावति । सेसासु पणियसालाविसु -
सागारिय, पयणसालाए पुण आणिदोसो ॥ २९३॥ एयासु अववादेण
ठायंतस्स इमो कमो --

भा. ५३६७ -- पढमं तु भेंडसाला, तहिं सागारि णत्य उमयकाले वि ।

कम्भा पणि णिसि णत्यी, सेसकमेणिधनं जाव ॥ २९४॥ जी

अण्णाए वसहीए असति पढमं भेंडसालाए ठाति, तत्य उभय-

काले वि सागारियं नत्यि । उभयकालो दिया रातो य । ततो
पच्छांकम्मसालाए । ततो पच्छांपणियसालाए । अहवा कम्मपणिय-
सालाण कमो नत्यि , तुल्लदोसत्तणतो ॥ रेसेसु पयणवर्घरणइधाइसु
असति कमेण ठाएज्जा ॥ २९४॥

भा.५३६८ -- ते तत्य सन्निविटा गहिता संवारगा विही पुष्ट्वं ।
जागरमाणवसंती , सपक्षजयणारे गीयत्था ॥ २९५॥

कं ल्या पूर्वत्वा ॥ तत्य चंसताण इमा जयणा --

भा.५३६९ -- पासे तणाण सोहण , ओसकङ्गहिसदक अन्नहिं नयणं ।
संवरणा लिपण्या , लुक्कारणिवारणोकहठी ॥ २९६॥

“ अर्थ “ तु
पुरातना गाया । अगणिकायस्स पासे तणाणि विसोहिज्जंति,
अङ्ककंतियतेषु वा ओसकिकज्जंति, पलीवणमण वा अङ्ककंतियतेषु
वा उस्सकिकज्जंति, गिलाणटा सावयभएण्वा अद्वाणे वा विवितांसीयं
च तेण अहसदकानेज्जा वि, अणहिं वा सोउमणो नेज्जा वाहिं वा
ठवेज्जा, कते वा कज्जे छारेण संवरिज्जंति, अङ्कमइ ति वुतं मवति ।
मल्लगेण वा अहारञ्च पालेता विज्जाहिति । संभो छग्गादिणा वा ज्ञा/x

दि) प
“ (उद्गेत) “ लिप्पति । लुलीदण्पया साणे गेणो रेणो वा तत्य हुत्ति हडि त्ति
वा भन्नइ, तड वि अटटंता वारिज्जंति, सहसा वा पलिते तत्थो
उक्कहिडज्जंति घेव्वंताणायि वा, कडगो वा उवग_धूलीहिं वा -
विज्जाविज्जंति पालं वा कज्जंति ॥ २९६॥ सजोतिवसहीए उवकरण-
पडिलेहणादिवारेषु इमं जयणं करेति --

भा.५३७० -- कडओ व चिलिमिली वा, असती समए व वाहियं अंतं ।
ठागासति समयग्निं व, विज्जायगणिम्म पेहंति ॥ २९७॥

(न) ~ निजोतीए अंतरे कडओकज्जंति, चिलिमिली वा, असति कडग-
चिलिमिलीए वा जति य उवहितेणगमयं अृत्य ताहे अंतोवही वाहि
पडिलेहिज्जंति, अहवा वाहिं पि तेणगमयं ठागो वा नत्य ताहे
विज्जाए अगणिम्म पेहिंति ॥ २९७॥

भा.५३७१ -- यिंता ण पमज्जंती, धूगा वा संतु वंदणगहीणं ।
पोरिसिवाहि मधेण व, सेहाप व देंति अणुसदिठं ॥ २९८॥
यिंता पविसंता वा ण पमज्जंति, आवासग्नं वाह्यजोग-
विरहियं मुञ्ज करेति, वारसावत्तवंदणं ण दिंति, पोरिसिसुरत्थाणं
वाहिं करिंति । अह वाहिं ठंगो नत्य ताहे “मे”ति - मण्सा
अणुपेहिंति, जत्य सेहो गउणो ता उट्रिते । रानं गच्छति तत्य -
अणुसदिठं देंति गीयत्प्य ॥ २९८॥

भा.५३७२ -- आवास वाहिं असती, ठित्वंदनविगडजतप्रशुत्तिहीणं ।
सुत्तत्य वाहिं-पंतो, चिलिनिणि काळण व सरंति ॥ २९९॥
गतार्था । वाहिं असति ठागस्स जो जहिं ठिओ सो तहिं
वेव ठिओ पडिकक्षति वंदणीयं विगल्गा-आलोयणा, तं जयणाते
करेति, धूईतो मण्सा कडंति, दुर्वलं वहिं गयत्यं जोतिअंतरे_वि
चिलिमिलिं कारुं अंतो वेव सुत्तत्ये सरंति ॥ २९९॥ इमा अणुसदठी
सेहानीणं -

भा.५३७३ -- नाणुज्जोया साहू, वङ्गुज्जोयम्म मा हु सज्जित्था ।
अणिमत्रिउ जस्तावेन एति निधा, सपाठधा पिनीलियं गिम्हे ॥ ३००॥

सञ्जति चित् - रज्जते, जस्ता वि सजोति^{२५} पिण्डा य एव
सो^{२६} वि पाठशो सुवति। अह गिम्हे घम्मोतो अच्छीपि पिसिल्लेति
जाव सुवति ॥३००॥

भा.५३७४ -- मूगा विसंति पिंति व, उम्मुगमादी कताइ अठिवंता।
सेहा य जोइ द्वेरे, जगंती जा धरति जोती ॥३०१॥

“आवडण”^{२७} पिंतो आवद्दियं ण करेति, आवटणादिमया अगणिसंघटणमया -
उम्मुआदि ण चिछुवेति, सेहे अगीता अपरिणता पिण्डम्मा य जोतीए
द्वेरे ठिविज्जंति, जे य गीता वसभा ते जगंति जाव सो जोति ती
धरति ॥३०१॥ अहवा --

भा.५३७५ -- विहिणिगतादि अतिनि-इपेल्लतो गीओसक्किठुं सुवति।
२८-३०३.गाल्यामि सावयभय उस्सकण, तेणभए होति भयणा उ ॥३०२॥

अच्छ आव्यामि विहिणिगतो आन्तः अतीवनिधातितो वा ताहे ओसक्किठुं
सुवति, गीयत्थो सीहसावयादिभए वा ओसक्कति, तेणभए य -
भयणा, अकंतिएसु विज्ञावेति, इवरेसु ण विज्ञावेति॥३०२॥ अद्वापे-
विविता: मुसितासीतिण वा अभिभूता ताहे जो परकडो अणी तत्थ
वि-सीतंति, परकडस्स असति सयं जालेति, सूलादिसु कज्जं काउं
छारेण अकडमंति णिव्वर्वेति वा ॥३०३॥

भा.५३७६ -- {अद्विविचित्रा वा, परकड असती सयं तु जालेति।
इथं गा.२०२.गाल्या अभो वा च्या } सूलादी व तवेउ, कयकज्जे छांशक्कमण ॥३०३॥

भा.५३७७ -- सावयभए आणिंति व, सोउमणा वा वि वाहि यीणिंति।
वाहिं पलीवणभया, छारे तस्सासति णिव्वावे ॥३०४॥
अणितो वि आणेति, वसहीतो बाँयेति, सेंसं कंठ ॥३०४॥

^{२९}गा.२५६ जोति चित्त गते। इदापि दीर्घो -- (दि.)

भा.५३७८ -- दुविहो य होति दीवो, असळवराती य सळवराती य।
ठायंते लहु लहुगा, कीस अगीतत्थसुतंतु ॥३०५॥

पत्ततो आढते सळवे भाणियव्वे ॥

^{३०}भाष्ये “र्णत्थ अगीतत्थो वा” गाहा (२५८) “एयारिसम्म”गाहा
गृहीतत्वात् (२५९) “जं जह गाहा (२६०) “उस्सगसुयं” गाहा (२६१)
..... जाव “ ते तत्थ सन्निविदठा” गाहा (२९५)

भा.५३७९ -- पडिमा आमण उरुभण, लिंपणा दीवगस्स उरुभण।

उठवत्तण परियत्तण, ऊक्कारण वैरणोक्कद्दी ॥३०६॥ उ गंगातो
जत्थ पडिमाआमण भयं होज्जा तत्थ तशो ओगासाझो पडिमा

~ (तु)“ केडिज्जति, जति सक्कति केडेतो। अह ण सक्केति दीवतो केडिज्जति,
य॑ संभक्कडणकुद्दाणि लिप्पंति। अहवा संकलदीवगो ण सक्कति उत्तारेउं

ताहे वत्ती उवत्तिज्जति णिपीलिज्जति वा, साणगोणादी वारिज्जंति, तेणेसु वा -
ज्जति, उस्सक्किज्जति, सप्पादिभए वा ॥३०६॥

भा.५३८० -- संकलदीवे वत्ती, उठवते पीलए य मा उज्ज्ञे।
दूतेण व तं तेल्ल, घेज्जण विया विगिंचंति ॥३०७॥

कंठा ॥

भा. ५३८१ - पासे तथाण सोहण, अहिसक्को अण्णहिं जयमं । स्तकुं
आगाडकारणमिम्, ओसदकः हिसदकण कुज्जा ॥ ३०८ ॥

तीवरगस्स जे पासे तथा दीवर्ग वा अहिसदकेति "ओसदक्ति" ति
उस्सककेति वा अण्णहिं वा ऐति, जंतं उस्सदकण कर्तैति तं आगाडे
कर्तैति, यो जगागाडे ॥ ३०८ ॥

भा. ५३८२ -- मज्जे व देउलादी, वाहिं व ठियाण होति गतिगमनं ।
जे तत्प सेह दोसा, ते इह आगाडजतणाप ॥ ३०९ ॥

अधवा ते स्ताष्ट्र वियाले आगता देउले ठातेज्ज, मज्जे वा
गामदेउलं तद्विसतो सागारियाउलं, पर वि आगता तत्प विसतो
ण ठार्यंति, वाहिं अच्छंति, विसरिष्टु सागारिरसु संक्षार पविसंति,
वाहिं वसितेत्ताष्टाष्टाविभयं जाणिण तत्प सजोतियाप सालाप -
सदीवए वा जे सेहादिदोसा पुष्टुता ते इह कारणे आगाडे जयणाप
कायठ्वा ॥ ३०९ ॥ तत्प जति कहिं वि पलिपेज्जा तो इमा जयणा -

भा. ५३८३ -- अण्णाते तुसिणीया, जाते बदूण करण सविठलं ।
वाहिं च देउलादी, संसदा आगय लरंटो ॥ ३१० ॥

जति केणइ य याता "तत्प संज्या ठिय" ति तो तुसिणीया
णासंति, अध णाया लोगेज तो पलिलं ददूं महता सदेण सविठलं
बोलं कर्तैति ताव जाव जत्प बहुजणो मिलिओ, ताहे बहुजणस्स -
पुरओ भण्णति, "केणति पावेण पलीवणं कतं, तुम्भेहिं चेव पलीवितं
"समणा, दुज्जंतु ति, "अम्हं च सठवं उवकरणं एत्प उद्दं", एवं ते -
सरंटिया य किंचित उल्लर्वेति "अम्हेहिं पलीवितं" ति । जत्प वि-
वाहिं गामस्स देउलं तत्प वि एवं चेव । अधवा देउलातो वाहिं -
णिगंतुं ससद्वं कज्जति ॥ ३१० ॥

सूत्रम् -- इत्परं

जे भिक्खु सचितं उच्छुं भुजइ भुजंतं वा सातिज्जति ॥ १६-४ ॥
X इत्पादि अन्ने दो सक्तिहति द्वितीया ॥ जे भिक्खु सचितं उच्छुं विदसह विदसंतं वा सातिज्जइ ॥ १६-५ ॥ X
सक्तिहति द्वितीया ॥ जे भिक्खु सचितपश्चिदिठयं उच्छुं भुजइ भुजंतं वा सातिज्जइ ॥ १६-६ ॥

॥ १६-६ ॥

जे भिक्खु सचितपश्चिदिठयं उच्छुं विदसह विदसंतं वा साति-
ज्जइ ॥ १६-७ ॥

"भुजति जं भुक्त्वतो, लीला पुण विदसण ति णायव्वा । जीद-
भुतं सचिचतं भुचिचतं सचेयण-पतिदठं ॥ पतेसिं चेव चरणं सुताणं
इमो अतिदेसो ॥"

भा. ५३८४ -- सचिचतं फ्लेहिं, पठणरसे जो गमो समन्वतातो ।

सो चेव पिरवसेसो, सोलसमे होति इक्खुमिम् ॥ ३११ ॥

कठा ॥ आणादिया दोसा चउलहुं पच्छितं । इमे उच्छुपि-

भागसुत्ता ॥

सूत्राणि --

जे भिक्खु सचितं अंतरुच्छुयं वा उच्छुसंडियं वा उच्छुचोयं वा
वा उच्छुमेरं वा उच्छुसालं वा उच्छुडालं वा भुजइ भुजंतं वा
सातिज्जति ॥ १६-८ ॥

जे भिक्खु सचित्तं अंतरुच्छुयं (जहा --८) उच्छुडालं वा
विडसइ विडसंतं वा सातिज्जति ॥ १६-९॥

जे भिक्खु सचितपइटिठयं (जहा ---८) उच्छुडालं वा चुंजइ
भुंजतं वा सातिज्जति ॥ १६-१०॥

जे भिक्खु सचितपंहिटिठयं (जहा ---८) उच्छुडालं वा -
विडसइ विडसंतं वा सातिज्जइ ॥ १६-११॥

भा. ५३८५ -- पठवसहितं तु संदं, तवविज्जय अंतरुच्छुयं होइ ।

डगलं चक्कलिष्टेदो, मोयं पुण छलिलपरिहीण ॥ ३१२॥

दा पेरु उभयो पठवदेसहित्संदं, पठवं उभयो पेहरहियं, अंत- य
रुच्छुयं, चक्कलिष्टेदिष्टिणं डगलं भण्णति, मोयं अङ्गंतरो गीरो ॥

॥ ३१२॥

भा. ५३८६ -- चोयंति होति हीरो, सगलं पुण तस्स वाहिरा छली ।
काणं पुण मुक्कं वा, इतरज्ञतं तप्पइटठं तु ॥ ३१३॥

(७) श्रुति वंसहीरसहितो चोयं भण्णति, सगलं वाहिरी छली भण्णति, सालं
मुणकाणियं अगारइयं वा, बुत्तयं सिथालादीहिं वा सइयं, "उवरि लुचरि"
मुक्कं ड्यरं"ति - सज्जितं तम्मि सचितविभागे पतिटिठयं सचितपति-
टिठतं भण्णति ॥ ३१३॥

सूत्राणि --

प्रत्यक्षया जे भिक्खु आरण्णायाणं वण्णधाणं अडविजत्ता संपइटिठताणं
असं वा पाणं वा साइमं वा साइमं वा पडिग्गाहेइ पडिग्गाहेतं
वा सातिज्जति ॥ १६-१२॥ अन् ॥

प्रत्यक्षया जे भिक्खु आरण्णायाणं वण्णधाणं अडविजत्ताओ पडिनियत्ताणं
असं वा पाणं वा साइमं वा साइमं वा पडिग्गाहेइ पडिग्गाहेतं
वा साइज्जति ॥ १६-१२॥ अन् ॥

वस्त्रा अरण्णं गच्छतीति आरण्णा, यं धावंतीति वण्णधा,
आरण्णं वर्णार्थाय धावंतीत्यर्थः, तेसि जत्तापटिठयाणं जो असणादी
गेहति जत्तापटिनियत्ताणं असणादिसेसं तुरादि वा जो गेहति
तस्स आणादी दोसा, चहलहु च पचिछते ।

भा. ५३८७ -- तणकट्ठ हारगादी, आरण्ण वण्णधा उ विण्णेया ।
अडविं पविसंतायं, णियत्तनाणाय तरो य ॥ ३१४॥

मूल्य आदिसदातो पुण्कफलरुंबादीयं, तेसि वण्णधाणं अडविं - यां
पविसंतायं जं संवलं पकतं, तरो णियत्तायं जं लिचि चुं-ण्णादि,
सेसं कंठे ॥ ३१४॥

भा. ५३८८ -- तणकट्ठ पुण्कफलम्बु-ललंपत्ता पिजारगा ऐय ।

स्त्री पत्पूर्यं वच्चता, करैति पविसंति तस्सेत ॥ ३१५॥

तणादिहारगा अडविपविसंता ध-ण्णगो पत्पूर्यं करैति, सेसं स्त्री
उच्छुरियंसिद्धं ॥

भा. ५३८९ -- अडवी पविसंतायं, अहया तरो य पडिनियत्तायं ।

जे भिक्खु असणादी, पडिच्छते लाणमादीयि ॥ ३१६॥
कंठा। इमे दोसा --

भा. ५३९० -- पच्छाकम्मतिं, णियटमागे वि वंधवा तेसि ।

अचिह्न्या शुतदोसा, तद्धवे अणदवे य ॥ ३१७॥

अहविपविसंसेण जं संवलं कयं तं साधूण दारुं पच्छा अप्पणो
अणं करेति, सिणयटटाण वि य धेत्तव्यं, तेसि वंधवा तदव्ये - द
अणवठेव वा कतासा अच्छेज्जा, तदव्यं चेव घरातो पीतं, अणदव्यं
एव जं अहविकुंवदुण्णादि उप्पञ्जति ॥३१७॥

८५ पत्थयणं दारुं हमं करेति --
भा.५३९१ -- कम्मं कीतं पामि-च्चयं च अच्छेज्ज अगहण दिगिंछा।
कंदावीण व धातं, करेति पंचिंवियाणं च ॥३१८॥
अप्पणो "कम्मं"ति - अणं करेति, अप्पणो वा किणाति,
"पामिच्च"ति - उच्छिणं गेणहति, अणेसि वा अच्छिंदति, अह
ण नेहति पत्थयणं तो विगिंछति, छुहाए जं अणागाढादि परि-
ताविज्जति, अहवा भुक्षितो कंदावि गेणहति, तत्य परित्ताण-
दण्णिङ्कण्णं। अधवा भुक्षितो जं लावग-तितिरादि धातिस्सति - रवाण
परितावणापूर्णिकण्णं तिसु चरिमं ॥३१८॥ अरण्णातो णिणगच्छमाणो
जो गेणहति तस्स इमे दोसा --

भा.५३९२ -- उण्णलउरादि दारुं, कप्पटठग देहु कोव जह गोबो । भोइ
चहडण अणे व बुए, खररादि वःसंलड भोयी ॥३१९॥
उत्ते उण्णां बवरावियाण, लोरखविरमावियाण खररो, भक्सेसं
वा साधूण दारुं कप्पटिठपहिं पुत्तणहुभितजगादिपहिं अणेहिं य -
तदासाए अच्छमाणेहिं जातिज्जमाणा "देह जे कंदे वा
झुले उण्णलउरभत्सेसं वा", ते पण्णति - विणाहुहेहिं साधूण, एवं
भण्णते पैरुण्णालण्णं करेता णिंताणिं वटदण्णं पदोसं गच्छेज्ज, जहा
गोबो पिंडिणिज्जुतीप, पतेसु वा चहडतेसु अहवीसु अणं वा आणेति यु
खररादि "भोइ"ति - भारिया तीए सह असंलड भवति, अंतराय-
दोसा य । जम्हा एवमादि दोसा तम्हा वण पविसताणं पिताण
वा य धेत्तव्यं ॥३१९॥ भवे कारणं --

भा.५३९३ -- असिवे ओमोयरिए, रायहुठे भए व गेलणे ।
अद्वाण रोहाए वा, जयणागहणं तु गौयन्त्ये ॥३२०॥
जयण त्ति पणगपरिहाणीए जाहे चहलहुं पत्तो ताहे सावेसें वि

९५ गेणहंति ॥३२०॥

सूत्रम् -

उत्तिउत्ति जे भिन्नु बुसुराइयं अवसुराइयं वयह वयंतवा सातिज्जति॥

॥१६-१३॥

रा तो ५ वसुणि रयणाणि तेसु बुसुराती, अधवा राती दीप्तिमा -
इ५ प्राजते वा शोभतूर्यथः, तं विवरीयं जो भणति तस्स चउलहुं । तै
इमा णिज्जुती --

भा.५३९४ -- वसुमं ति व वसिमं ति व, वसति व दुसिमं व पज्जया चरणे ।
तेसु तो दुसिराती, अवुसिम्म रतो अवुसिराती ॥३२१॥ निरजा
वसु त्ति रयणा, ते दुविधा-वव्ये भावे य । दव्ये मणिरय-

इह० जादिया, भावे णाणादिया । भाववसुहिं अधिकारो । ताणि जस्स
भत्त्य सो वसुमं ति भणति । अधवा इंदियाणि जस्स वसे वदटंति

निति सो वसिमं भणति । अधवा णाणदंसचरितेसु जो वसति पिच्चकालं
(खुसिमं) सो वस्रेति रातिनिओ भणति । अहया व्युत्सुति पामं अन्य-

पदार्थार्थ्यानं चारित्रं वा बुसिमं ति बुच्चति । वसति वा चारिते
वसुराती मण्णति । अहवा "पञ्जया चरणे" ति - एते चारित-
ठियस्स पञ्जता एगटिठता इत्यर्थः । एस बुसिरादी मण्णति । पडि-
पक्षे अबुसिराती ॥ ३२१॥ अहवा --

भा.५३९५ -- बुसि संविग्गो भणितो, अबुसि असंविग्ग ते तु बोच्चत्यं ।
जे भिक्खु वपञ्जा ही, सो पावति आणमादीणि ॥ ३२२॥

^{अबुसिराती अबुसिराती} कंठा ॥ बोच्चत्यं ति बुसिरातियं अबुसिरातितं मण्णति छाक्
॥ ३२२॥ पत्थ पढमे बुसिरातियं अबुसिरातियं भण्णति इमेहिं - ५
कारणेहिं --

भा.५३९६ -- रोसेप पडिणवेसे-ण वा वि अक्यन्तु मिच्छभावेण ।
संतयुणे छाएत्ता, भासंति युणे ^असंते उ ॥ ३२३॥

कोइ कस्सति कारणे ज्ञारणे वा रुठठो, पडिनिवेसुण-एसो र्ने
पूतिज्जङ्ग अहं य पुइज्जामि, एवमादिविमासा । अक्यण्णयाए एतेण
तस्स उवयारो कओ ताहे मा एयस्स पडिउवयारो कायळवो होहिड
ति, मिच्छभावेण मिच्छतेण उद्दिष्टेण । सेसं कंठं ॥ ३२३॥ असंविग्गा
संविग्गजणं इमेण आलैवणेण हीलंति --

भा.५३९७ -- धीरपुरिसपरिहाणी, नाऊणं ^मंदधम्मया केई ।
हीलंति विहरमाणं, संविग्गजणं अबुद्वीतो ॥ ३२४॥

कंठा ॥ के पुण धीरपुरिसा ? इमे --
भा.५३९८ -- केवलमणोहिचोद्दस- दसणवयुळवीहि विराटिए पणिं ।

सुखमसुद्धं चरणं, को जापति कस्स मावं च ॥ ३२५॥
एते संपत्यं पत्त्यं, जतिं एते हौंतो तो जाणंता असीदंताणं
चरणं सुद्धं इयरेसि असुद्धं, केवलिमादियो णारुं पडिचोयंता पच्छित्तं
च जहारुहं ^देता चिंतंति अज्जंतरगो वि एरिसो चेव भावो, य य
एगंतेण बाहिरकरणयुक्तो अज्जंतरकरणयुक्तो भवति । कहं ? उच्यते जेण
विवज्जतो दीसति, जहा उदायिमारयस्स पसण्णवंदस्स य । बाहिर-
भविसुद्धो वि भरहो विसुद्धो चेव ॥ ३२५॥

भा.५३९९ -- बाहिरकरणे समं, अज्जंतरयं करेति विसुर्जेता ।
ऐगंता तं च भवे, विवज्जतो दिस्सते जेण ॥ ३२६॥

भा.५४०० -- जति वा पिरतीचारा, हवेज्ज तव्वज्जिया य सुज्जेज्जा ।
य य हौंति पिरतीचारा, संघयणधितीण दोब्बल्ला॥ ३२७॥

संघयकालं जति पिरतीचारा हूळेज्ज अहवा तव्वज्जिया णाम हूळे
द्वैमंत्र्य विसुद्धकरणा औहिणाणादीहिं चज्जिते जह चरित्तुझी हवेज्ज तो जुतं यसुं - इमे
१०४० (१०५) विसुद्धकरणा इमे अविसुद्धवरपा, संघयणधितीण दुळकलत्तणतो यै - शोभा या
पच्छित्तं करेति ॥ ३२७॥ संघयणधितिसुद्धलत्तणतो चेव इमं च औसण्णा
भण्णति --

भा.५४०१ -- को वा तहा समत्थो, जह तेहि कुं तु धीरपुरिसेहिं । कहुवं
॥ ददाप्त्रु ॥ जहसरी पुण कीरति, जहा पडण्णा हवङ एय ॥ ३२८॥

अनन्तिनियं च भवति जे एवं भण्णति । जो पुण अण्णहा वदति अण्णहा य करेति
ददा पडण्णा भवति । जो पुण अण्णहा वदति अण्णहा य करेति
तम्ह सच्चपडण्णा य भवति ॥ ३२८॥ आयरिजो भण्णति --

- मा.५४०२ -- सव्वेसि एगचरणं, सरणं मोर्युकिं डुहसयाणं। या
मा रागदोससंगाम, अप्यणो सरणं पलीदेह ॥३२९॥
- न्व. सव्वेसिं भवसिद्धियाणं चरणं सुरीरमापासाणं दुक्षाण् विमो- सा
क्षण्करं, तं दुधे सयं सीयमाणा अप्यणो चरितेण रागाणुगता - भाट्य
उज्जयन्त्रणाणं चरणदोसमावणा मा भणह -- "चरणं णत्य", मा
जन्त्येव वस्तह तं चेव सरणं पलीवेह णासहेत्यर्थः । ३२९॥ किं च --
- मा.५४०३ -- संतगुणणासाणा खलु, परपरिवाशो य होति अलियं च।
धमे य अवहुमाणो, साहुपदोसे य संसारो ॥३३०॥
- ९साधूतं । चरणं णत्य त्ति एवं भणतेहिं सौधूर्हिं संतगुणणासो कृतो भवति,
पवयनस्त्व परिभवो कृतो भवति, अलियवयं च भवति, चरणधमे
पलोविज्जंते चरणधमे य अवहुमाणो कृतो भवति, साधूष्ण य पदोसो
कृतो भवति, साधुपदोसे णियमा संसारो विविदतो भवति ॥३३०॥
किं च --
- मा.५४०४ -- सय उवसम मीसं पि य, जिणकाले वि तिविहं भवे चरणं।
मिस्सातो चिच्य पावति, सयउवसमं च णःणपतो ॥३३१॥
- तित्यकरकाले वि तिविहं चारितं - सतियं उवसमियं स्थोव-
समियं च । तस्मि वि तित्यकरकाले मिस्सातो चेव चरितातो -
सतियं उवसमियं वा चरितं पावति, नान्यस्मात् । वहतरा य -
चरितविसेसा सभोवसमभावे भवंति ॥३३१॥ किं च तीर्थकाले वि -
- मा.५४०५ -- अहयारो वि हु चरणे, ठितस्स मिस्से ण दोसु इत्तरेषु ।
वत्थातुरदिठंता, पचिछेसं स हु विचुज्ज्ञो ॥३३२॥
- “इयरेसुं हि सतिए उवसमिय य । जहा वत्थं सारादीहिं सुज्ज्ञति
चवणा / आतुरस्स वा रोगो विरेण्यभोसहपशोगेहिं सोहिज्जति तथा साधुस्स
अझ० मिस्सावरणादियारो पचिछेसं सुज्जति ॥३३२॥ जं च भणियं-“अति-
सयरहिएहिं सुखासुद्धचरणं ण जज्जति भावो”; तत्थं भण्णति - ऊं
मा.५४०६ -- दुविहं चेव पमाणं, पच्चक्षं चेव तह परोक्षं च।
ओधाति तिहा पढं, अणुमाणोवम्मसुचितरं ॥३३३॥
- ओहिमणपञ्जवकेवलं च एवं तिविधं पच्चक्षं । धूमादिग्नशान-
मनुमानं । यथा गौस्तथा गयय औपम्यं । सुतमिति आगमः । इयरंति
एवं तिविधं परोक्षं ॥३३३॥
- मा.५४०७ -- सुखमसुद्धं चरणं, जहा उ जाणति ओहिणाणादी ।
आगारेहि मणं पि व, जाणति तहतरा भावं ॥३३४॥
- १८सुगाणां (तड) पुठवद्धं कंठं । जहा परस्स भसुहेत्ति वाहिरागारेहिं अंतर-
० (भानुहाणां) गतो मणो जज्जति तहा “इयर”ति - परोक्षणाणी आलोयण-
विहाणं सोऽुं पुठवावरवा छेदाहिं गिराहिं आचरणेहिं य जाणति
चरितं सुखासुद्धं भावं च सुद्धेतरं ॥३३४॥ चोदगाह -- “जइ आगारेण
दिनं ॥ भावो जज्जति तो उदातिमारगाजे किं य णातो ?” आचावार्याह -
- मा.५४०८ -- कामं जिणपच्चक्षो, यूढापाराणं दुम्मणो भावो ।
तहःवि य परोक्षसुद्धो, युरस्स व पण्णवीसास ॥३३५॥ यु
काममिति अनुभतार्थै । जइ वि जे उदायिमारगा-दि यूढा-
यारा तेसि छठमत्येणं दुक्षलं उवलङ्घति भावो, सो जिणाणं उण

पच्छमस्तो, तहावि परोक्षणाणी आगमायुसारेण चरितसुलिं कर्त्तव्ये। कहे ? उच्यते -- "ब्रुतस्स व" त्ति जहा भुतोवठतो "मीसजाय-ज्ञानोयरो एगो" त्ति पण्णरस उग्गमदोसा वस पस्णादोसा एते प्पवींसं जहायुसारेण सोहंतो चरणं सोहेति तहा युतायुसारेण पच्छिमं देतो कर्त्तो य चरितं सोधेति ॥३५॥ अपुज्जतचरणो इमेहिं कज्जेहि होज्ज --

भा.५४०९ -- होज्ज हु वसणप्पतो, सरीरदोब्बलताए असमत्यो ।

१ तेण । चरणकरणे अुद्देह, सुद्दं मग्गं परूवेज्जा ॥३६॥

वसणं - आवती मज्जगीतादितं वा, तैम्म ण उज्जमति, च। अहवा सरीरदुब्बलत्तंतो असमत्यो सज्जायपडिलेहणादिकिरियं काठं। अकप्पियादिपिडिसेहुणं च। अधवा सरीरदोब्बला असमत्या अदढधम्मा एवमादिकारणेहिं चरणकरणं से अविसुद्धं, तहावि अप्पाणं गरिहंतो सुद्दं साहुमग्गं परूवेतो आराधगो भवति ॥३६॥ इमी चेव अथो भण्णति --

भा.५४१० -- ओसण्णो वि विहारे, कम्मं सिदिलेति सुलभवोही य।

चरणकरणं विसुद्धं, उवद्वृहेतो परूवेतो ॥३७॥

कंठथा । जो पुण ओसण्णो होउं ओसण्णमग्गं उवद्वृहइ सुद्दं चरणकरणमग्गं गूहति ॥ इमेहिं कारणेहिं, इमं च से दुल्लभवोहिजतं फलं --

भा.५४११ -- परियायपूयहेतुं, ओसंण्णाणं च आयुवत्तीए ।

चरणकरणं णिगूहति, तं दुल्लभवोहियं जाणे ॥३८॥

कंठथा ॥ अहवा --

भा.५४१२ -- गुणसयसहस्रकलियं, गुणतरतरं च अभिलसंताणं ।

चरणकरणाभिलासी, गुणतरतरं हु सो लहति ॥३९॥

य । गुणाणं सत्तं गुणसतं, गुणसयाणं सहस्रा गुणसयसहस्रा, उंदो-
भया सकारस्स हुस्ताता कता, ते अटठारस्स-सीलंगंसहस्रा, तेहिं कलियं जुत्रं संसियं वा । किंतं? चारिरतं जो तं पसंसति । किं च - गुणश्चासौ उत्तरं च गुणोत्तरं, अधवा अन्येऽपि गुणः सन्ति छमादयस्तेषां उत्तरं तं च गुणोत्तरं सरागचारितं, गुणतरतरं पुण अहंकसायं चारितं भण्णति, तं च जे अभिलसंति, ते उज्जयवरणा इत्यर्थः, ते य उवद्वृहते जो ओसण्णो अप्पणा य उज्जयवरणो होहंति चरणकरणाभिलाष्टी भण्णति स एवंवादी गुणतरतरं लभति - अहक्षाय-चारित्रभित्यर्थः । अहवा गुणतरं भवत्यकेवलिसुहं, गुणतरतरं पुण - मोक्षसुहं भण्णति, तं लभति ॥४१॥ जो पुणोसण्णो --

भा.५४१३ -- जिणवयणभासितेण, गुणतरतरं हु सो वियाणिता ।

चरणकरणाभिघाती, गुणतरतरं हु सो हणति ॥४०॥

तं गुणतरतरं चारित्रं साधु वा वप्पणा य चरणकरणोवधाते - वटटति अहवा चरणकरणस्स ज्ञाताण वा निंदा-परोवधायं करेइ, स एवंवादी गुणतरं वा चारित्रं मोक्षसुहं वा हणति - ण लब्धहि - ति, जेण सो दीहसंसारितं णिठवतेति, ॥४०॥ जो ओसण्ण - x ओसण्णमग्गं वा उवद्वृहति --

- भा. ५४१५ -- सो होती पठिणीतो, पंचर्घं अप्पने नहितिजो य।
सुहसीलवियत्तां, नाणे चरणे य मोक्षे य ॥३४३॥
पंच पासत्यादि सुहसीला विहारलिंगात्मेधाविठाकामो
अवियत्ता अगीयत्ता याणधरणमोक्षस्स य पतेति सत्त्वे सिं पठिणीतो
मवति ॥३४३॥ इमेहिं पुण कारणेहिं ओसण्णं ओसण्णमर्गं वा उवद्वै-
क्षेमा --
- भा. ५४१६ -- वितियपदमण्पञ्चे, वरज्ज अविकोविए वि अप्पञ्चे।
जाणते वा वि पुणो, भयसा तब्बाति गच्छठां ॥३४२॥
- ॥ स्त्री ॥ कल्पित्वादी राया सिय ओसण्णापुवतिलो भया भेज्जा। तब्बादि ति
कल्पित्वादी श्वात् -- "तपस्त्विवनं अतपस्त्विवनं श्वतः पापं भवतीति
तः शुप्रतितां" तत्प्रतिधातकरणे दुसिरातिं दुसिरातिं य भेज्जा, -
दुष्टिभवत्वादिसु वा ओसण्णमाविरसु सेद्देषु श्वर्णतो ओसण्णापुवतिलो
गच्छपरिपालणठां भेज्ज ॥३४२॥
- सूत्रम् -- जे भिक्षु बुसिराइयं बुसिराइयं वयह वयंतं वा
सातिज्जति ॥१६-१४॥
- भा. ५४१७ -- एमेव वितियसुते, अबुसीरातिं वरज्ज बुसिरातिं।
कह पुण वरज्ज सोरु-ण दुसिरातिं दु दुसिरातिं ॥३४३॥ उग
कंठथा ॥
- भा. ५४१८ -- एगचारिं मन्त्रता, सयं च तेतु य पवेतु वटटंता ।
लगदोसठायणठां, केह पसंसंति णिछम्मे ॥३४४॥
- कोइ यासत्यादीं एगचारियं मण्णति - "पस सुंदरो पवस्स
एगागिणो ण केण्ट-इ सह रागचोसा उप्पञ्जन्ति सो वि अप्पणा
न्नचउपंजरमण्गो तम्म चेव ठाणे वटटति, सो य अप्पणिज्जदोसे
छाएदेलु छाएकुकामो तं पासत्यादिं एगचारिं णिछम्मं पसंसंति ॥३४४॥ इम
च भण्णति --
- भा. ५४१९ -- दुक्करयं खुजहतं, जहुत्त-वा-दुटिठया-विसीदंति। द
एस नितिजो हु मण्गो, जहसरीर चरणसुडी ॥३४५॥
- कंठथा॥ एवं भण्णते इमे वोसा --
- भा. ५४२० -- अव्यवत्साणं णिस्सं-क्या य अस्संजमंसि य धिरतं ।
अप्प्या सो अवि चत्तो, अवण्णवातो य तित्वस्स ॥३४६॥
- सीततो ॥ भण्णति, सो य पसंसिज्जमापे जिस्संको भवति, मंदधम्माय वि -
रुउम्मायसंसंज्ञाते असंज्ञमे धिरीकरणं करेति, दण्डं च उप्पण्डीठितो चत्तो, तित्वस्स य ५७
अप्प्लो य ॥ अन्यपदार्थेन वृष्णवादः कुतो स्त्रदि ॥३४६॥ किं च च
भा. ५४२० -- जो जन्य होइ मण्गो, योवासं सो परस्स अविवंतो । किं
गंतुं तत्थईचरंतो, हमं पहाणं ति घोसेति ॥३४७॥
- ज्ञाणागणविदठंतेष ओस-णो उवसंधारेयव्वो, सेसं कंठं४४७॥
- किं च --
- भा. ५४२१ -- पुठवगयकालियसुप, संतासंतेहि केह सोभेति । तं
ओसण्णवरणकरणा, इमं पहाणं ति घोसेति ॥३४८॥
- पुठवगयकालियसुयनिवंधपच्चव्यतो सीदंति, तत्य कालियसुते
इमेतिसो आलावगो - "वहुपोहो वि य यं पुठ्यं विहरेता पच्छा-

- संबुद्धे कालं करेज्जा किं आराहप विराहप ? गोयमा ! आराहप
णो विराहप ”। एवं पुव्वगए वि जे के वि आलावगा ते उच्चरिता १
परं सोभंति अप्पणा सोभंति सीदंतीत्यर्थः । ते य शोसण्णचरणकरणा
“इमं”ति-अप्पणो चरिय पहाणं घोर्सेति ॥ ३४८॥ इमेतिं पुरतो -
भा.५४२२ -- अवहुस्तुर अगीयत्ये, तर्णे मंदथम्मेष ।
परियारपूयहेऊ, सम्मोहेऊ निहंति ॥ ३४९॥
जेण जायारपगाप्यो ज ज्ञातितो एस जवद्वस्तुतो, जेण आवस्स-
गावियाणं अत्यो ज सुतो सो अगीयत्यो, सोलसवरिसाप आडवेतु
जाव द्रुत्तालीसवरिसो एस तर्णो, असंविग्नी-मंदधम्मो, एते भुरिसे एस
विपरिणामेति, अप्पणो परिवारहेठं, एतेहि य परिवारितो -
लोयस्स धूयलिज्जो होहं, कालिविदिट्वारु भणितेहि जलवा अंग- अ
पिएहिं वा सम्मोहेऊ अप्पणो पासे णिरुंहति - धरतीत्यर्थः । अहव-
जो एवं पण्णवेति सो चेव अवहुस्तुजो अगीयत्यो वा तर्णो मंद-
धम्मो वा सेसं कंठं ॥ ३५०॥
- भा.५४२३ -- जतो चुतो विहारा, तं चेव पल्संस छुलभवोही ।
ओसण्णविहारं पुण, पल्संस दीहसंसारी ॥ ३५०॥
- चुउतो/गाह/ “जतो चुतो विहारा”, संविग्नविहारातो चुओ तं पल्संसति
जो सो छुलभवोधी, जो पुण ओसण्णविहारं पल्संसति सो दीहसंसारी
भन्ति ॥ ३५०॥
- भा.५४२४ -- वित्तियपदमण्पञ्जे, वएज्ज अविकोविए व अप्पञ्जे ।
जाण्ते वा वि पुणो, भयसा तव्वादिगच्छटठा ॥ ३५१॥
पूर्ववत्॥
सूक्त्रम् - जे भिक्षु बुसिरातित्रुणातो अदुसिराहयं गणं संकमइ आतो
संकमतं वा सांसारिज्जाइ ॥ १६-१५॥
- भा.५४२५ -- बुसिरातियागणातो, जे भिक्षु संकमे अदुसिरातिं ।
बुसिरातिया बुसिं वा, सो पावति आपमादीणि ॥ ३५२॥
- या च बुसिरातिहो बुसिराहयं चउभंगो कायच्छ्वो -
अवत्यु । तत्तियभंगे अणुण्णा । पठमवितिरसु संकमो पठिसिद्धो । पठमे
संकमतस्स मासलहुं । वितिए चउलहुं । चोदगाह -- “चुरं वितिप
पठिसेहो, पठमभंगे किं पठिसेहो”? आचार्याह - - तत्य णि-
क्कारणे पठिसेहो, झारणे पुणो पठमभंगे उवसंपदं करेति, ॥ ३५२॥ सा
य उवसंपयाकालं पद्धच तिविहा इमा --
- भा.५४२६ -- छम्मासे उवसंपद, जहण्ण वारससमा उ मज्जिन्निया ।
जाजीवं च आवकहा उक्कोसे, पठिच्छसीसे तु जंजीवं ॥ ३५३॥
- उवसंपदा तिविहा - जहण्ण मज्जिमा उक्कोसा । जहण्णा
छम्मासे, मज्जिमा वारवरिसे, उक्कोसा जावज्जीवं । एवं पठि-
च्छगस्स सीसस्स एगविहो चेव जावज्जीवं आयरिजो ज मोत्रव्वो ॥
॥ ३५३॥
- भा.५४२७ -- छम्मासे अप्परंतो, गुणा वारससमा उ चउलहुगा । रेता
तेप परं मासियं त्र, भणितं पुण आरतो कज्जे ॥ ३५४॥ दृयं
केण पठिच्छुगेणं छम्मासिया उवसंपया क्या सो जति छम्मासे

(सो जाइ) अपूरिता जाति तस्स चउगुरुगा, जेण वारसवरिसा कया ते अपूरिता
जाइ चउलहुं, जेण जावज्जीवं उवसंपदा कना, तस्स मासलहुं। छम्मा-
सार्ण परेण णिक्कारणे गच्छतस्स मासलहुं, जेण वारससमा उवसंपदा
कया तस्स वि छम्मासे अपूरेतस्स चउगुरुगा चेव वारससमातो परेण
णिक्कारणे मासलहुं चेव। जेण जावज्जीबोवसंपदा कया तस्स छम्मासे
अपूरेतस्स चउगुरुगा चेव, तस्सेव वारससमाओ अपूरेतस्स चउलहुगा॥
॥३५४॥ एस सोही गच्छतो णिंतस्स भणितो, गच्छेवसंतस्स इमे
गुणा -- उपुं।

भा. ५४२८ -- भीतावासो रैतीधम्मे, अणायतपञ्चज्ञं।
X १०.३५५ पिण्डगहो य क्सायाणं, एयं भीराण सासणं ॥३५५॥ वारगाहा
भा. ५४२९ -- "भीतावासो" ति अस्य ठ्यारब्या --
रूगा. ३५५ आयरियादीण भया, पच्छितभया य सेवति अकज्जं।
पुठवद्धं कंठं ॥ रैतीधम्मे अस्य ठ्यारब्या --
वेयावच्चवच्चज्ञयणे-सु सज्जते तदुययोगेण ॥३५६॥

५३ गा. ३५५ वेयावच्चपच्छद्धं । आयरियादीण वेयावच्चं करेति अज्ञयणं
ति सज्जायं करेति, तदुवशोगो दुत्तत्वोवशोगो, तेण दुत्तत्वोवओगो
वेयावच्चज्ञयणे-सु रज्जति - रत्तिं करेइ ति बुतं भवइ। अहवा तदु-
वशोगो - अप्पणो आयरियादीहिं य मण्णमाणो वेयावच्चज्ञयण-
दिसु रज्जति ॥३५६॥ "अणायूणवज्जण" ति अस्य ठ्यारब्या --

भा. ५४३० -- एगो इन्द्रीगम्मो, तेणादिभया य अैत्तिल्यपारे।
१७ विज्ञयगाम (सा.) कोहादी व उदिष्टे, परिणिवावेति से अणे । ३५७॥

५४ गा. ३५५ पुठवद्धं कंठं । "कस्यायणिणगहो" अस्य ठ्यारब्या -- कोहादी
पच्छद्धं । गच्छवासे वसंतस्स अणे य आयरियादी परिणिवावेति व्व
स्मै सक्सार । गच्छवासे वसंतेण एयं वीरसासणे धीररक्षासणे वा जं भणिण
आराहियं भवति ॥३५७॥ इमे य अणे गच्छवासे वसंतस्स गुणा -

भा. ५४३१ -- णाणस्स होइ भागी, घिरयरतो दंसणे चरिते य।
कृष्णा आवकहाए, गुरुकुलवासं न मुचंति ॥३५८॥

५५ संविग्गोण ७ गच्छवासे वसंतस्स एवमादी गुणा तम्हा -
णिक्कारणे संविग्गेसु वि संकमो ण कायठ्वो ॥३५९॥ काणे पुण करेज्ज
ते य इमे कारणे --

भा. ५४३२ -- णाणटठ वसंणदठा, चरितदठा एवमाइसंकमं।
संभोगदठा व पुणो, आयरियटठा व णातब्यं ॥३५९॥

भा. ५४३३ -- णाणटठ चि अस्य ठ्यारब्या --
सुत्तस्स व अत्यस्स, व, उभयस्स व कारणा द्व संकमं।
वीसज्जियस्स गमण, भीओ य णियतई कोइ ॥३६०॥
पुठवद्धं कंठं । तेण अप्पणो आयरियाणं जं सुतं अत्त्य तं गहियं,
अत्त्य य से सती अणं पि धेचुं, ताहे जन्य अत्त्य अधिगसुतं -
संविग्गेसु तत्य संकमइ विसज्जितो आयरियं, अविसज्जियण -
ण गंतठवं, अह गच्छति तोचउलहुगा । विसज्जितो य इमे पदे -
आयरेज्जा-जह तेसिं आयरियाणं कस्तडवरियं सोउं कोति भीओ
णियतेज्ज तो पणं ॥३६०॥

भा. ५४३४ -- चिंतेतो वडगादी, गामे वा संलडी अपडिसेहो ।

सीसपडिच्छग परिसा, पिलुगादायरियपेसविओ ॥२६१॥

भा. ५४३५ -- पणं च भिण्णमासो, मासो लहुगो य सेसए इमं तु ।

^{८ स्तु} संखडि^८ सेह युरुगा, पेसविओ मि ति मासयुरु ॥२६२॥

भा. ५४३६ -- पडिसेहगस्स लहुगा, परिसिल्ले छ तु चरिमओ सुद्धो ॥

तेसिं पि हौंति लहुगा, जं वाऽऽमध्यं तु य लभंति ॥२६३॥

पतेसिं तिथं वि गाहाणं अत्थो तह पच्छितेण मण्णति -

चिंतेति किं वच्चामि य वच्चामि तित्य अण्णत्य वा चिंतेति मिण्ण- ल
^(लुग्गो)

भा. ५४३७ भासो^८ कच्चक्षो^८ क्षियाचिसु पडिवज्जति दधिलीरठाउ उडवत्तति वा
मासलहुं, आ विसद्धातो सण्णीसु वा दाण्णसहेडु भद्देसु वा दीहं, वा वा
गोयरं करेज्ज अप्पतं वा देसकालं पडिच्छेज्ज सद्वादापियगामे वा

ब्रह्म स्तु युरुगा, पडिवज्जति सहवेसेहेसु परेयं मासलहुं । संखडीए वा पडिवज्जति चउ- लाङ्गो
युरुगा, पडिसेहेसु^८ वा पासे अंतरा चिठ्ठेज्ज तत्थ य तेसिं पविसंताणं
चउलहुगा, रेहेण सह चउयुरुगा, गहिथोवकरणउवधिणिटक्कणं, पडिसेहगस्स पडिसेहत्तरं करेतस्स चउलहुं, सेहटाउ करेतस्स चउयुरुगा ।

१सुत्तत्यं करे-
अठ^८ त्ते^८ तेसिं तत्थ चउलहुगा, सह सेहेण चउयुरुगा, उवकरणे उवहिणिटक्कणं ।
परिसिल्लत्तं करेतस्स अप्पणो छलहुगा । पिलुया भंकुणाण वा भया
णियत्तति अण्णतो वा गच्छति मासलहुं । अहं तत्थ संपत्तो भणाइ -

“आयरिणाहं तुज्ज समीवं अमुग्युत्तत्यापिभितं ऐसविओ, ” एवं भण-
तस्स चउयुरुं । “चरिमो” ति - जो भणति “अहं आयरियविसज्जितो
तुज्जसमीवमागतो” सो सुद्धो । “तेसिं पि हौंति लहुगो” ति-अणं

अभिधारेठं अणं वंतस्स चउलहुं, पडिच्छंतस्स वि चउलहुं, जं च -

१उवंमभिधारिओ, सच्चित्ताचित्तं किं चि तं ते ण लभंति, जत्थ पटठवितो जो पुछ्वन्नभिधा-
भारिठ^८ तस्स तं आभवं ॥२६१-२६३॥ एयं चेव अत्थं सिद्धलेखमासमणो
वक्साणेति । “भीओ णियत्तइ” ति अस्य व्याख्या --

भा. ५४३७ -- संसाहगस्स सोतुं, पडिपंथियमाहयस्स वा भीओ ।

आचरणा तत्थ सरा, संयं च नाउं पडिनियतो ॥२६४॥

५ गा. ३६१ संसाहगो-अगुवच्चगो, सेसं कंठयं । “चिंतेत्तो” ति अस्य व्याख्या-

भा. ५४३८ -- पुछ्वं चिंतेयवं, णिगतो चिंतेति किं यु ह करेमि ।

वच्चामि णियत्तामि व, तहिं व अण्णत्य वा गच्छे ॥२६५॥

जाव ण णिग्गच्छंति आयरियं वा ण पुछ्छंति ताव सुचिंतियं

५ गा. ३६१ कायच्वं, सेसं कठं ॥२६५॥ “वइयग्गं मसंत्तिडिमादिसु” इमा व्याख्या -

भा. ५४३९ -- प उठवत्तस्पृच्चे, लहुगो- सद्वे भुत्तिम्म हौंति चउलहुगा ।

निसठ चुवण्ण लहुगो, संखडि युरुगा य जं चइणं ॥२६६॥

पंथातो वहयमादिओ उडवत्तति अप्पतं वा वेलं पडिउक्तति ए

दो
उ^८ “जं चइणं” ति - संखडीए हत्तेण हत्तेय संघटियपुछ्वे पापणं वा पाए

अम्भंतपुछ्वे सीरेण वा सीरे आडियपुछ्वे संजपयिराहणा वा मायण-

५ गा. ३६१ भंगो वा भवति, सेसं गतार्थं, कंठयं ॥२६६॥ इदाणिं “पंडिसेहसी-
पडिच्छग” अस्य व्याख्या --

भा. ५४४० -- अमुग्यात्यःमुओ वच्चति, मेहावी तस्स कहृष्टपटठाए ।

अप्पणगामे पंथे, उवस्सए वा वि वावारे ॥२६७॥

- मा. ५४४१ -- अभिलावसुद्धपुच्छा, रोलेण मांहृज्ञे विषासेज्जा। तै
इति कहंदते लहुगा, जति सेहठाए तो गुरुणा ॥३६८॥
- मा. ५४४२ -- अक्सरवंजणसुद्ध, मं पुच्छह तम्म आगप संते।
घोसेहि य परिसुद्ध, पुच्छह णिठणे य सुतत्ये ॥३६९॥
- कोति आयरिओ विलुप्तुतत्थो फुडवियडवंजणाभिलावी -
अपडिसेधितो विपडिसेहगो चेव भावतो लभति, तेण य सुयं जहा-
अमुगत्य अमुगो साहू मेधावी, अमुगसुत्तणिमित्ते गच्छति, तेणविचितियं
१४३कर्विं(क) मा मं अतिक्कमेहुँ, तस्स कहडणटठाए उद्दावक करेति, उवरिएण गच्छउ
अणणगामेण गच्छतस्स पंथे वा अप्पणो वा उवस्सए सीसे पडिच्छए य
वावारेति, जणिणमित्ते सो वच्चति तम्म आगते - "तं तुझे परि-
अट्टेह, अहिलावसुद्धं युणेज्जक, अत्यं च से पुच्छज्जह, ते एवं णिक्का- ह / का
एति पुणो पुणो मा ते रोलेण विषासेज्जह ति, अणं पि सुयं अक्ष-
रवंजणयोसुद्धं पठेज्जह, तम्म आगते अणं पि णिठणे सुतत्ये पुच्छेज्जह"
एवं कहिडए चउलहुं, सेहठा कहिडए चउगुरु ॥३६७-३६८-३६९॥ पवि-
- ^१गा. ३६३ संतस्स एवं चेव । इदाणिं परिसिलस्स व्याख्या --
- मा. ५४४३ -- पाउतमपाउता घ-टठमटलो यखुरविवहवेसधरा ।
परिसिलस्स तु परिसा, थलिए व य किंचि वारेति ॥३७०
- मा. ५४४४ -- तत्यं पवेसे लहुगा, सच्चिते चउगुरुं च नायच्यं।
उवहिणिट्कर्विं पि य, अचित्तदेति य गिणहंते ॥३७१॥
परिसिलो सठवस्स संविग्नासंविग्नस्स परिसिलमित्ते संगहं
करेति, घटठोक्षेणाविषा जंधाओ, तेलेण केसे सरीरं वा मटठेति,
यलि त्रि देवदोणीं से सं कंठं ॥३७०॥३७१॥
- ^१गा. ३६१ इदाणिं "पैसुत गुरुहिं पेसितो मि"ति एतेसि व्याख्या -
- मा. ५४४५ -- दिंक्षणपिसुगावि तहिं, सोउं नारु व सन्नियतंते ।
अमुगसुत्तयनिमित्ते, तुज्जंति गुरुहि पेसवितो ॥३७२॥ कं रुगा ॥ पट्ट
चोदगाह -- "गुरूहिं पेसिओ मि ति भणंतस्स को दोसो"?
- आचायर्ह --
- मा. ५४४६ -- आणाए जिषवराणं, न ह वलियतरा उ आयरिय_आणा ।
जिषवाणाए परिभवो, एवं गब्बो अविणओ य ॥३७३॥ व्यो
जिणिंदेहिं चेव भणियं पिहोसो विधिमागतो पडिच्छयव्वो
त्ति, यो आयरियापुक्तीए पडिच्छयव्वो, जिणाणा य परापविता
भवति, ऐसंतस्स उवसंपज्जंतस्स पडिच्छितस्स वितुपि वि गठवो तिम्म
भवति, तित्थकराणं सुयस्स य अविणशो लजो भवति, ॥३७४॥ जो
जं अभिधारेउं पटिठतो तत्यं जो अच्छासंगेण गतो सो सुद्धो -- व्या
- मा. ५४४७ -- अणं अभिधारेउं, पडिसेह परिसिल अणं वा ।
पविसेते कुलातिहुदू, सच्चितादिं च से हारुं ॥३७५॥
- ^१अपडिसेहगस्स ५ जो पुण अणं अभिधारेउं पडिसेहगस्स परिसिलस्स अणस्स
वा पासे पविसित सो पच्छा कुलगणसंधयेरेहिं णातो तो जं तेण
सचित्ताचित्तावि उवणीयं तं से हरेति ॥३७४॥
- मा. ५४४८ -- ते दोवुवालभिता, अभिधारिज्जंति देति तं थेरा । उ
घटटण यिषार्णं ति य, पुच्छा विष्फालणेगटठा ॥३७५॥
कीस त्रुमं अणं अभिधारेता एत्यठिंतो जेण य पडिच्छितो

१कीम) सो वि भण्णति - "किं ते एस पटिछितो, तं सचिच्चादिं थेरा
जो पुठ्वभेदियारितो तस्स विसञ्जन्ति, सेरं कठं ॥३७५॥

मा.५४४९ - पटदेउं सचिच्चं, एसा आरोवणा य अविहीए।

वितियपदमसंविग्गे, जयणाए क्यमिम तो मुद्दो । ३७६॥

"घटटण"ति पुछ्छा, जह निक्कारणे तत्य ठितो तो सचि-
त्तादी हरेज्ज, पचिछतं च से अविधिपदे दिज्जति, णिक्कारणे ति
बुंतं भवति, पटिसेहगस्स अववाओ भण्णति - "वितियपद"पच्छां ।

^{अस्तित्वारेति} जं सो अभिधारेति सो ज्ञानित्वां ताहे जयणाए पटिसेहं कर्तैति, असेतिगो/
का जयणा? पढमं स्थवेहिं भण्णतेति, मा तत्य वच्छाहि, पच्छा
अप्पणो वि भणावेज्ज, पुठ्वुतेण वा सीसपडिच्छन्नाकावाराम्भोगो गवावारणा
^{प्रदोगेण} पुरेज्जा, य दोसो, एवंकर्तैतो कारणे मुज्जति, यवरं जं तत्य सचि-
त्ताचिं सळ्यं पुछ्छाभिधारियस्स पयदटेयवं, ३७६॥ इदमेवत्यं -
भण्णति --

मा.५४५० -- अभिधारेता पास-न्त्रिनादिणो तं च जह सुं अत्यि ।

(किं) .. जे अम्भिसेहबोसा, ते छुव्वलाहि णिखोसो ॥३७७॥

जं सोंसुत अभिलसति जह सुं अत्यि तो पटिसेहत्तं कर्तैतस्स
वि जे दोसा भणिया ते ण भवंति ॥३७७॥

मा.५४५१ -- जं पुण सचिच्चतादी, तं तेसिं देति ण वि सं गेण्हे ।

^{किंतु} वितियं घित्तूष पेसे, जावतियं वा असंथरणे ॥३७८॥

^{अस्तित्वादित्वारेति} पुठ्वन्दं कठं । ज बत्ताचिं ज्ञित्वं कारणे अप्पणा विसूर्तेतो
जासिकम्भिक्कासेहिं अण्णं अलभंतो य पेसेति जावतियं उपउज्जति,
जेष असंधरणं वा तापतियं गेण्हति, सेसं विसञ्जेति, बहवा सळ्यं
पि ण विसञ्जेति ॥३७९॥ कारणे इमो सचितस्स अववातो --

मा.५४५२ -- याक्षय य बोच्छेयं, पुठ्वगण कालियाखुओगे य ।

सयमेव विसावंधं, करेज्ज तेसिं ण पेसेज्जा ॥३७९॥

जो तेण सेहो आणितो सो परममेहादी, अप्पणो गच्छे -
णत्यि को वि आयरिय पदजोग्गो, जं च से पुठ्वगतं कालियसुयं
च तस्स गाहगो णत्यि, ताहे तेसिं बोच्छेयं जाणिझं तं सेहं अप्पणो
सीसं णिवंपइ, य पुव्वाभिधारियस्स पटठवेइ ॥३७९॥

इदायिं परिसिल्ले अववादो भण्णति --

मा.५४५३ -- असहायो परिसि-ल्लतं पि कुज्जा उ मंदधम्मेचु ।

पप्प य कालद्वाणे, सचिच्चतादी वि गिण्हेज्ज ॥३८०॥

^{दि} असहायो आयरियो पलिसिल्लतं पि करेह, तं संविग्गं

असंविग्गं वा सहायं गेण्हति, सिस्सा वा मंदधम्मा युरुस्स वावारं
ण वहंति ताहे अण्णं सहायं गेण्हति, सइदा वा मंदधम्मा युरुणो
जोग्गं ण देति ताहे लक्षिसंपणं परिगेण्हति, दुष्मिक्षदिकाले वा
अद्वायं वा पविसंतो पवमादिकारणेहिं परिसिल्लतं करेतो मुद्दो
सचिच्चाचितं पुण पेसेति ण पेसेति वा, पुठ्वभणियकारणेहिं ॥३८०॥

जो सो अभिधारेतो वच्चति तस्स अववादो भण्णति --

मा.५४५४ -- असित्वादिकारणेहिं, कालगतं वा वि सो छ इतरो दु ।
पटिसेहे परिसिल्ले, अण्णं व विसिज्ज वितियपदे ॥३८१॥

जन्य गंतुकामो तत्य अस्ति अन्तरा वा अहवा जो अभिधा-
रितो आयरिषो सो कालगतो "इयरो"ति - जो सो पहावितो
वा साधु पडिसेहुगपरिसिल्ले अण्णस्स वा जादिरियस्स पासं पविसेज्ज,
वितियपदेय य दोसो, ॥३८॥ एवं अविसेसितं भणियं। हमे आँ-
व्वापाभवं विसेसियं भणिति --

भा.५४५५ -- वच्चंतो वि य दुविहो, वत्तमवत्तस्स मण्णणा होति।

वत्तमिम् सेतवज्जं, अव्ववेत्तें पि तं जाव ॥३८॥

पुठवद्वस्स इमा विभासा --

भा.५४५६ -- सुअ अव्ववं अगीओ, वरण जो सोलसण्ह आरेण।

तत्तिववरीतो वत्तो, वत्तमवत्ते च चउभंगो ॥३८॥

सुएण वि अव्वत्तो वरणविभवत्तो चउभंगो कायव्वो, सुएण
अगीयो अव्ववत्तो, वरण जो सोलसण्ह वासां गारतो, तत्तिववरीतो
वत्तो जाणियव्वो, सो पुण वच्चंतो ससहाओ वच्चति असहाओ वा।
॥३८॥

भा.५४५७ -- वत्तस्स वि दायव्वो, प्रहृष्पमाणे सहाओ किसु इत्तरे। अ
सेतविवज्जं अव्ववं-तिप्पेत्तु जं लभ्मति पुरिल्ले ॥३८॥

आयरिषण प्रहृष्पमाणेत्तु साहुसु वत्तस्स वि सहाओ दायव्वो

भा.५४५८ -- अवस्सं किम्पु पुण अवत्ते, "वैत्तमिम् सेतवज्जमिम्" अस्य छ्यात्या -
"सेतविवज्जं" पच्छान्न, वत्तो अव्वत्तो वा अव्ववेत्तिया से सहाया तेषेव चं
सह गंतुकामो परखेत्तं मोरुं जं सो य लभ्मति तं सव्वं पुरिमस्स भं
अभिधारेत्तस्स आभवति, परखेत्ते जं पुण लद्धं तं सेतियस्स आभवति।
॥३८॥

भा.५४५९ -- जति गेत्तु एतुमुणा, जं ते मण्गिल्ल वत्तपुरिसुस्स । गा/न
नियमा॑वत्त-सहाओ, गेत्तु णियर्त्ते जं सो य ॥३८॥

अह ते सहाया तं गेत्तु पराजेत्ता पडियागंतुकामा जं ते -
अन्यप्पिण्डित्ताय सहाया लभ्मति तं मण्गिल्लस्स॑ आभवति, सो पुण वच्चंतो अप्पणा
जति वत्तो तो जं सो लभ्मति तं पुरिमस्स अभिधारिज्जंत्तस्स देति,

भा.५४६० -- "जीवत्तें पि जाव" जि अस्य छ्यात्या -- अव्वत्तो पुण नियमा -
ससहायो भवति, सत्त्व सहाया जे ते य गेत्तु णियत्तिउकामो जं सो
ते य लभ्मति तं सव्वं पुठिल्लायरियस्स आभवति ॥३८॥

भा.५४६१ -- वितियं अपहृष्पते ण देज्ज वत्तस्स सो सहाओ दु।

वइयाइ अपडिवज्जं-तगस्स उवही विहुद्दो॑गा ॥३८॥

वितिय ति - अववादतो, आयरिलो अपहृष्पतेत्तु, सहायं न सहायेत्तु
देज्जा, सो य अप्पणा सुववरेत्तु वत्तो, तत्त्व वइगादित्तु अप्पडि-
वज्जंत्तस्स उवहीए वाघातो ण भवति, अल वइयादित्तु पडिवज्जाइ लाज्जर-
तो तत्तिष्पक्षणं, उवकरणोवयावटापेत्तु व वट्टंत्तस्स उवही उवह-
म्पति ॥३८॥

भा.५४६२ -- एगे त्रु वच्चंते, उग्गहवज्जं त्रु लभ्मति सच्चितं।

वच्चंतो उ गिलाणो, अंतरा उवहीमण्णणा होति ॥३८॥

जो वत्तो एगागी गच्छति सो जति अण्णस्स आयरियस्स
जो उग्गहो तं वज्जेठं अणोग्गह॑-सेते किंचि लभ्मति॑ सव्वं अभिधा-
रिज्जंते देति। अहवा एगागी वच्चंतो दो तिणिण वा आयरिए

जमिधारेज्ज, तस्य य अंतरा गेलच्छं होज्ज, जे अभिधारिता सेहि
आयरिएहि सुयं जहा अम्हे धारेतो साधू यंतो गिलाणो जाओ॥
॥२८७॥

भा.५४६१ -- आयरिय दोषिण आगत, एकके एकके व यागए युरुगा।

न य लमती सच्चितं, कालगए विष्परिणए य ॥३८८॥

जे ते अभिधारिता ते जति सब्बे आगता तो लेण जं अंतराले
लङ्कं तं तेसिं सब्बेसिं साधारणं, अह तत्य एगो आगतो अवरोसा
आगता, जे नागया तेसि चतुरुं, तं सचित्सुचितं य लङ्कंति, जो चा
गतो गवेलगो तस्स तं सब्बं आमठवति, कालगते वि पवं चेव। अह ज्ञ
गिलाणो वि विष्परिणओ जस्त सो ण लमति, जं पुण अभिधारि-
ज्जंते लङ्कं पच्छा विष्परिणतो जं अविष्परिणते भावे लङ्कं तं लमति, अं
विष्परिणए भावे जं लङ्कं तं य लमति ॥३८९॥ एसा सुअभिधारणे अं
आधिकंतमगणा भजिया। इमा अण्णा वाताहउमगणा भण्णति -

भा.५४६२ -- पंथसहायमसहडो, धम्मंसोऽुण पठवयामि ति।

सेते य वाहि परिणत, तहियं पुण मगणा इणमो ॥३९०॥

एकको कारणितो विहरति, तस्स पैथे असडो वाताहडो - इन्हो
सहाओ मिलितो, सो य तस्स साहुस्स पासे धम्मं उणेका अमुणेता
वा पठवयामिति परिणामो जातो “दिक्षेह मं”ति, सो परिणामो
जति साधुपरिणग्नहियेतरस्स अंतो जातो तो सो सेहो लित्यस्स -
आमवति, अह वाहिं सेतस्स अपरिणग्ने सेते परिणामो होज्ज तो
तस्सेव साहुस्स आमव्वो । ॥३९१॥

भा.५४६३ -- लित्यस्स सेत्यस्सा, सेत्वहिं परिणते पुरिल्लस्स।

अंतरपरिणयविष्परिण-य य कायव्व मगणता ॥३९०॥

पुठवङ्गं गतोर्थे ॥ एवं “पुरिल्लस्स”ति साधोः पूर्वाचार्य-
स्येत्यर्थः, एवं अंतरा पठवज्जापरिणामो पुण विष्परिणामो, एवं
जन्य अवटिठतो, परिणामो जाओ सो पमाणं-सेते लित्यस्स, असेते
तस्सेव। जो पुण सम्मदिठठी तस्स जइ वंसणपञ्जातो यत्प्य तो
इच्छा, दंसणपञ्जायश्चिठणे जेण सम्पर्तं गाहितो तस्स मवति॥ इन्हो

भा.५४६४ -- एस विही हु विसज्जिते, अविसज्जि लहुगमासऽणापुच्छा। इन्हो

तेसि पि हौंति लहुगा, जं वाऽऽभव्वं च य लमति ॥३९१॥

अविसज्जितो जइ सीसो गच्छइ हु, पठिच्छगो जइ जाइ तो इन्हो
चउलहुगा, अह विसज्जितो दोच्चं वारं अणापुच्छाए गच्छइ सीसो पुच्छजि
पठिच्छाओ वा तो भासलहुं, तेसि पि पाडिच्छंताणं चउलहुगा, ए
जं च सचिचादिगं तं ते पठिच्छंतगा ण लमति, ॥३९१॥ आयरिजो
पुण इमेहिं कारणेहि ण विसज्जेति --

भा.५४६५ -- र परियायपूयहेतु, अविसज्जिते नमतदोसा वा।

अहुलोमेण गमेज्जा, दुख्यं छु विसज्जिठं युरुणो ॥३९२॥

अप्यणो परिवारपिभितं, वृद्धहि वा परिवारितो पूयणि-
ज्जो भविस्सं, मम सीसो अण्णस्स पासं गच्छति ति गेहममते ण चाण
विसज्जेति। पच्छाँ कंठं। जम्हा अविसज्जिते सोही ण मवति ण य
सो युद्ध पठिच्छइ तम्हा पुच्छियठवं ॥३९२॥ सा य आपुच्छा दुविहा
अद्धधी विधि य। अविधिगापुच्छणे तं चेत् पठिच्छतं जं अपुच्छित्

विविषुच्छार पुण सुधो । सा इमा विधी --

- भा.५४६६ -- नाणणिम तिणि पक्षा, आयरिय उवज्ज्वाय सेसगाणं द्व ।
पक्षेकके पंच दिवसा, अहवा पक्षेण पक्षेकर्क ॥ ३९३ ॥
- पाणणिमित्तेण जंतो तिणि पक्षे आपुच्छं करेति, तत्य -
आयरियं आपुच्छति पंच दिणा, जति ण विसज्जेति तो उवज्ज्वायं
पंचदिणे जति सो वि य विसज्जेति तो गच्छं पंचदिणे, पुणो आय-
रियउवज्ज्वायच्छं च पंच पंच दिणे, पुणो एते चेव पंच पंच दिणे,
एवं एकेकके पक्षो भवति, एवं तिणि पक्षा, अहवा अशुब्दं -
आयरियपक्षं, पच्छा उवज्ज्वाय, पच्छा गच्छपक्षं, एवं वा तिणि
पक्षा, एवं जति ण विसज्जितो तो अविसज्जितो चेव नच्छति ॥ ३९३ ॥
- भा.५४६७ -- एत विहिमागतं द्व, पडिछ्छ अपडिच्छांणिमि भवे लहगा ।
अहवा इनेहि आगत, एगादि पडिच्छए गुरुणा ॥ ३९४ ॥
- पुठवद्वं कंठं । अह एगादिकारणेहि आगयं पडिच्छति तो चउ-
गुरुणा ॥ ३९५ ॥
- भा.५४६८ -- एगे अपरिणए या, अप्पाहारे य थेरए ।
गिलाणे बहरोगे य, मंदधन्मे य पाहुडे ॥ ३९५ ॥
- एगागिं आयरियं छहडेता आगतो, अपरिणता वा सेहा,
आहारवत्यपावाबियाण जकपिपवा तेसिं सहियं आयरियं छहडेता द्वे
आगतो, अप्पाहारो आयरितो तं चेव पुच्छिता सुरन्मे नायर्ण त्रेति, नायर्ण
तं मोरुमागतो, थेरं गिलाणं आयरियं छहडेता आगतो, बहरोगी
जाम जो चिरकालं बहहिं वा रोगेहि अभिभूतो तं छहडेता आगतो,
अहवा सीसो गुरु वा मंदधन्मा, तस्स गुणेण सामायारी पडिपू-रि
रेति तं छहडेता आगतो "पाहुडे"ति आयरिण सह कलहेता -
आगतो ॥ ३९६ ॥
- भा.५४६९ -- एतारिसं विषु सज्ज, विष्पवासो ण कप्पती ।
सीसपडिच्छायरिए, पायच्छतं विहिज्जति ॥ ३९६ ॥
- पुठवद्वं कंठं । सिस्सस्स पडिच्छगस्त आयरियस्स य तिणह चउन
वि पच्छिरं भणति --
- भा.५४७० -- एगे गिलाणपाहुड, तिणह वि गुरुणा द्व सीसमादीणं ।
सेते सीसे गुरुणा, लहगपडिच्छे य गुरुसरि-सं ॥ ३९७ ॥
- एगे गिलाणे पाहुडे य तिसु वि दारेसु तिणह वि सीसपडि-
च्छगायरियाणं परेयं गुरुणा भवति, सेसा जे अपरिणयादी दारा
तेसु सीसस्स चउगुरुणा, तेसु चेव पडिच्छयस्स चउलहगा, गुरुसरि-
ति - जइ सीसं पडिच्छह तो चउगुरुणा, अह पडिच्छं तो चउ-
लहगा ॥ ३९७ ॥ णाणाठा तिणि पक्षे आपुच्छियवद्वं, तस्स इमो
अववातो --
- भा.५४७१ -- वित्तियपवमसंविग्गे, संविग्गे वा वि कारणागाडे ।
कप्पति नाऱण तस्स भावं, गमणं चःणापुच्छा ॥ ३९८ ॥
- आयरियादीसु असंविग्गीपूतेसु णापुच्छिज्जा वि । अहवा -
संविग्गेसु आयरियादिसु अप्पणो से किंचिच्च इत्यमादियं चरित-
विषासकारणं आगाढं उप्पणं ताहे अणापुच्छा वि गच्छति । मा

इति नच्छति (त्ति) गुरुसाधिवाण वा भावे णार्ते अनाते अणापुच्छार
वि गच्छति, ॥ ३९८॥ अविसज्जितण गंतव्यं ति पयस्स अववादो -

भा. ५४७२-- अज्ञयणं बोचिल्लज्जति, तस्स य गहणम्म अन्त्य सामन्त्यं।

ण य वितरंति चिरेण वि, णार्तु अविसज्जितो गच्छते ॥ ३९९॥

कंठया॥ ३९९॥ एवं अविसज्जितो गच्छति ण दोसो। अविधि-
मागतो आयरिणण पठिल्लियव्यवो ति, पयस्स अववादो --

भा. ५४७३-- णार्तण य बोचेयं, पुठवगए कालियापुओगे य।

सुतन्य_जापतोसलु, अविहीय वियागतं वा ॥ ५००॥

ज्ञापुच्छुविसज्जियं वइयाविपदिवज्जंतं वा अविधिमागयं ज्ञं
पोच्छेदाविकारे अवलंचिक्षण पठिल्लियव्यवो ति वा ४०० वाहुर्
'जो तेण आगंतुगेप सेहो आणितो तस्स अभिधारियस्स अणापव्यवो, अग्रीतस्स
सो तेण ण गेल्लियव्यवो' ति पयस्स अववादो इमो --

भा. ५४७४-- णार्तण य बोचेयं, पुठवगए कालियापुओगे य।

सुतन्यजापतोसलु, कारणजाते दिसावंधो ॥ ५०१॥

बोचक आह -- "अणिवद्वो किं ण वाहिज्जति?" आचार्य

आह -- अणिवद्वो स गुरुहिं वातिज्जह, कालसमावदोसेण वा - इ
ममतीकं वापति, अतो दिसावंधो अणुण्णातो, जो य सो णिवज्जह
सो इमो --

भा. ५४७५-- सलहायशवतेण, सेते वि उवटिथं तु सच्चिचरं।

बलयंतु नानुवंधति, उभयमपत्तद्या तं वा ॥ ५०२॥

अठवतेण ससहायेण वतेण वा असहायण परखेते उवटिथतो -
सच्चिचत्तो सो सेत्तियाण आभवो तहावि तं बलयंति परममेहाविणं
गुरुपदजोग्यं च, अप्यणो य सो गच्छो आयरियजोग्णो णन्त्य ति स्ते ॥ ५०३॥
ताहे तस्स अप्यणो दिसावंधे करेति, "उमयं ति-संजता - - -
संजतीबो य, अहवा तस्स सगच्छिल्लगाण य परोप्पर ममीकार-
करणं भवति, अम्हं सज्जंतिठ ति, "तं व" ति - जो सो पठिल्लियां
आगतो तं वा णिवंधह, जो सो सेहो पठिल्लियां आगतो तं वा
णिवंधह, ॥ ५०२॥ जो सो सेते पठिल्लियां वा णिवद्वो सो तत्य
णिम्मातो --

भा. ५४७६-- आयरिए कालगते, परियटटति सो गणं सयं चेव।

चोवेति व अपढंते, इमा तु तहि मगणा होति ॥ ५०३॥

॥ एत्य ॥ आयरिए कालगए सो तं गच्छं ण मुयह, तेस्स गच्छस्स -
णिवद्वायरियस्स ववहारो भण्णति, सो तं सयमेव गणं परियट्टेह,
सो य गच्छो ण पढति, अपढतो य तेण चोदेयव्यवो, जति चोदिया
वि. य पढंति तो इमो आभेवंतमगणा ॥ ५०३॥

भा. ५४७७-- साहारणं तु पढमे, वितिए सेतम्म ततिए सुहुदुक्षं।

अहिज्जंते सेसे, हवंति पक्कारस विभागा ॥ ५०४॥

कालगयस्स जाव पठमवरिसं ताव गच्छस्स जो सो ठितो य

आयरिजो पतेसिं दोणह वि साधारणं सचितादि सामान्यमित्यर्थः।

वितिए वरिसे जं सेतोवसंपणतो लभति तं ते अपढंता लभंति,

ततिए वरिसे जं सुहुदुक्षसोवसंपणतो लभति तं ते लभंति, चत्त्ये

ग वरिसे कालगतायरियसीसा अणाहिज्जंता ण किं वि लभंति, सत्यं

पठिंच्छगायरियस्स भवति । ४०४॥ सीसो पुच्छइ - "किं सेतोव-
संपच्छणओ सुहुक्षित्वां वा लभते ?" तिं उच्यते --

- भा.५४७८** -- यातीवगं दुविहं, मित्रा य वद्यसगा य सेतम्मि ।
पुरपच्छसंशुता वा, सुहुक्ष्व चउत्त्वए सब्बं ॥४०५॥
दुविधं यातीवगं - पुष्टवसंशुता पच्छासंशुता य, सहजाय-
गादि मित्रा, पुष्टवृप्पणा वयसगा, एते सब्बे सेतोवसंपण्णतो लभति,
सुहुक्ष्वती, पुष्ट पुरपच्छसंशुता एव केवला भवति । जे पुण अहिंजन्ति
तेसिं, एक्कारस विभागा । तस्स य कालगायायरियस्स चउच्छित्वधो
गणो-पठिंच्छया सिस्सा सिस्सणीओ पठिंच्छणीओ य, एतेसिं
जं तेण आयरिण जीवेतेण उद्धिदं तं सुव्युक्षिदं भण्णति, जं पुण तेण
पठिंच्छगायरिण उद्धिदं तं पच्छुक्षिदं भण्णति ॥४०५॥

- भा.५४७९** -- सेतोव-संपयाए, वावीसं लंशुया य मित्रा य ।
सुहुक्ष्वसंप्रित्वज्ञा, चउत्त्वए पालवद्वा य ॥४०६॥

- भा.५४८०** -- पुष्टव्युक्षिदं तस्स उ, पच्छुक्षिदं पवाततंतस्स । य
संवच्छरम्म पढमे, पठिंच्छए जं तु सच्चिच्चरं ॥४०७॥
जं जीवेतेण आयरिण पठिंच्छगस्स उद्धिदं तं चेव पठंतस्स
पठमवरिसे जं सच्चित्ताचितं लभति तं सब्बं "तस्स"ति-जेण -
उद्धिदं तस्स आभव्य, एस एक्को विभागो । अह इमेण उद्धिदं
पठिंच्छगस्स पठमवरिसे तो जं सच्चित्ताचितं लभति तं सब्बं वा-
इं देतस्स एस वितिजो विभागो ॥४०७॥ पितियवरिसे --

- भा.५४८१** -- पुष्टं पच्छुक्षिदं, पठिंच्छए जं तु होइ सच्चिच्चरं ।
संवच्छरम्म वितिए, तं सब्बं पवाययतंतस्स ॥४०८॥
पठिंच्छगो वितियवरिसे पुष्टव्युक्षिदं वा पच्छुक्षिदं वा -
पठर जं तस्स सच्चित्ताचितं सब्बं वापेतस्स एस ततिओ विभागो ।
॥४०८॥ इदायिं सीसस्स भण्णति --

- भा.५४८२** -- पुष्टं पच्छुक्षिदं, सीसम्मी जं तु होइ सच्चिच्चरं ।
संवच्छरम्म पढमे, तं सब्बं गुरुस्स आभवति ॥४०९॥
सीसस्स पठमवरिसे कालगतायरिण च उद्धिदं इमेण वा -
पठिंच्छगायरिण उद्धिदं पठंतस्स जं सच्चित्ताचितं-सब्बं कालगतस्स
गुरुस्स आभवति, एस चउत्त्वो विभागो ॥४०९॥ सीसस्स वितिए
वरिसे --

- भा.५४८३** -- पुष्टव्युक्षिदं तस्स उ, पच्छुक्षिदं पवाययतंतस्स ।
संवच्छरम्म इवितिए, सीसम्मी जं तु सच्चिच्चरं ॥४१०॥
जहा पठिंच्छगस्स एडमवरिसे दो आदेसा तहा सीसस्स -
वितियवरिसे दो आपेसा भागियव्वा, एत्य पंचुक्षिदं विभागा ८
सीसस्स वितियवरिसे ॥४१०॥

- भा.५४८४** -- पुष्टं पच्छुक्षिदं, सीसम्मी जं तु होति सच्चिच्चरं ।
संवच्छरम्म तड्ड, तं सब्बं पद्मययतंतस्स ॥४११॥ (एक) ×
जहा पठिंच्छगस्स वितियवरिसे तहा सीसस्स ततियवरिसे
एस सत्तमो विभागो ॥४११॥ इदायिं सिस्सणी पठमवितियसंवच्छरेषु
भागियव्वा पठिंच्छगतुर्ला -

- भा.५४८५** -- पुष्टव्युक्षिदंतस्सा, पच्छुक्षिदं पवाययतंतस्स ।

संवच्छरम्य पदमे, सीसिणिए जं तु सच्चिवत् ॥४१२॥

पा. ५४८६ -- चुव्वं पच्छुद्धिठं, सीसिणिए जं तु होति सच्चिवत् ।

संवच्छरम्य वितिए, तं सब्बं पवाययंतस्स ॥४१३॥

तत्य तिणिण विभागा पुष्टिवल्लेषु बुता दस विभागा ।

इदाणिं पडिच्छगा

पा. ५४८७ -- पुष्वं पच्छुद्धिठं, पडिच्छए जं तु होति सच्चिवत् ।

संवच्छरम्य पदमे, तं सब्बं पवाययंतस्स ॥४१४॥

पडिच्छगार पढमे चेव संवच्छरे आयरिषण वा उद्धिठं इमेण
चा उद्धिठं पढउ जं से सचित्तादि तं सब्बं वाएंतो गेणहति, एते
एकाकारस विभागा ॥४१५॥ एसो विभागे ओहो, इमो विभागेण
पुणो अण्णो आदेसो भण्णइ, अहवा एसो विधि जो सो सेहो
अप्यणो णिवङ्गो तस्स भणितो, जोः पुण सो पडिच्छगो णिवङ्गो
तस्समो विधी -- सो तिविहारो रौज्ज, कुलिच्चो, गणिच्चो,
संविच्चन्नो वा होज्ज ।

पा. ५४८८ -- संवच्छराणि तिणिउ, सीसिण्म पडिच्छए उ तदिवसं ।

एवं कुले गणे या, संवच्छर संधे छम्मासा ॥४१५॥

सो ० जह, एगकुलिच्चो तो तिणिण चरिसे सचित्तादि-सिस्साण य
गेणहति, पडिच्छगाण पुण जदिवसं चेव आयरिषो कालगओ तद्धिक्सं
चेव गेणहति, एवं कुलिच्चप भणियं । अह सो एगगणिच्चो तो संव-
त्सरं सिस्साण सचित्तादि य गेणहति, जो य कुलगणिच्चो [ए] भवति

मो अंगिच्चो ० सो णियमा संविच्चन्नो, छम्मासे सिस्साण सचित्तादि य गेणहति,
तेष पटिच्छगायरिषण तत्य गच्छे तिणिण वरिसा अवसं अच्छद्यच्छं,
परेण इच्छा ॥४१६॥

पा. ५४८९ -- तत्येव य निम्माए, अणिगते णिगते इमा भेरा ।

सकुले तिणिण तिगाइ, गणे दुर्ग वच्छरं संधे ॥४१७॥

तत्येव पडिच्छगायरिष्यस्स समीके तम्म अणिगणए जति
कोति तम्म गच्छे णिम्मातो तो सुंदरं, अह य णिम्माओ सो सो
य तिल्ल वरिसाण परतो णिगतो अहवा एस अन्ड सचित्तादि
हरति ति ते वा णिगतो तेसिं इमा भेरा - सकुले समवायं काउं
कुले थेरेसु वा उवठायंति ताहे तेसिं कुलं वायणायरियं देति,
वाररण वा वाएति कुलं, तिणिण तिया षववरिसे वाएति य य
सचित्तादि गेणहति, जह णिम्मातो विहरइ ततो सुंदरं, अह एकको
वि य णिम्मातो ततो परं सचित्तादि गेणहति, ताहे सगणे उवठाति,
गणो वायणायरियं देति, सो वि दोणिण वरिसे वातेति, य य
सचित्तादि गेणहति, जति णिम्मातो एकको वि तो विहरंतु, अणि-
म्माते संधे उवठायंति, संधो वायणायरियं देति, सो य वरिसं
वाएति य य सचित्तादि गेणहति णिम्माए विहरंतु, एते वाररण
वरिसा ॥४१८॥ अह एतेसिं एकको वि य णिम्मातो कहं पुण एवति
कालेण णिम्माति ? उच्यते --

पा. ५४९० -- ओमादिकारणेहि व, दुम्मेहत्रेण वा य णिम्माओ ।

सं काउण कुलसमायं, कुलथेरे वा उवठंति ॥४१९॥

ओमास्तिव दुष्टिभक्तमाइएहि अडंतो न निष्पातो हुम्मेह-
कमेण वा, ताहे पुणो कुलादिषु कुलादिथेरेषु वा उवटठायंति तेषेव
कमेण, एते वि बारस वरिसे। दो बारस चउच्चीसं। जति एकको
वि णिष्पातो विहरंतु, अह न निष्पातो तो पुणो कुलादिषु तेषेव
कमेण उवटठायंति, एते वि बारस वरिसे, सब्बे उत्तीसं जाता,
एवं जति उत्तीसाए वरिसेहि णिष्पातो तो सुंदरं, अह न निष्पातो
ताहे अण्णं परममेहाविषयं परं उवादाय पव्वावेता उवसंपञ्जति॥४१७
सा य उवसंपदा पतावेता ठाणे --

भा.५४९१ -- पठवज्ज रगपक्ष्यय, उवसंपद पंचहार सर ठाणे।

उत्तीसातिकंते, उवसंपद परमादाय ॥४१८॥ त्रुवा
पच्छद्धं गतार्थं। पुववद्वस्तु इमा विभासा, "पव्वज्ज रग-
पक्षी" इमे --

भा.५४९२ -- गुरुसज्जिलए सज्जं-तिए य गुरु गुरुगुरस्स वा नहूं।

अहवा कुलिच्छबो ऊ, पठवज्जा रगपक्षी उ ॥४१९॥

• व्य • पितृवैकः भ्राता पितामहः पौत्रकः भ्रातुज-क हन्त्यर्थः ।

अहवा रगकुलिच्छब तेसिं एकका स्थवो सामाचारी, सुतेप रग-
पद्धिततो जस्त सगवायथियं सुतं ॥

भा.५४९३ -- पठवज्जाए सुएण य, चउमंगुवसंपया कमेण तु।

पुछवाहियविस्तरिए, पठमासति तइयमंगो उ ॥४२०॥

पद्धति पुछवद्वभिण्यकमेण उवसंपदा पढमततियमंगेषु ति, जम्हा तेषु
पुछवाहितं विस्तरियं पुणो उज्ज्यारे ओसक्कइ । चोदकाह - ज्ञ
"साहम्म्यवक्ष्यत्तलयाए सधवस्सेव कायच्चं, किं कुलातिविभागेष
उवटठवर्णं करं?" उच्यते --

भा.५४९४ -- सठवस्तु वि कातच्चं, निच्छयओ किं कुलं व अजुलं वा।

कालसभावमर्ते, गारवलज्जाए काहिं-ति ॥४२१॥

५गा.४१८ कंथ्या ! "उर्द्दसंपदं पंचविध"ति अस्य व्याख्या --

भा.५४९५ -- सुतमुहुदुक्षे सेते, मणे विषए य होति दोधव्ये ।

उवसंपया उ एसा, पंचविहा देसिता सुते ॥४२२॥

उवसंपदासु इमो आभवंतववहारो --

भा. ५४९६ -- सुतमिम पालवद्वा, पातीवद्वा व दुविहमितादी ।

॥४२३॥ सेते सुहुदुक्षे पुण, पुरेसंधुय मण्ड-विद्यादी ॥

सुतोवसंपदा दुविधा - पढं-ते अधिधार्ते य। दुविधाए वि
सुतोवसंपदाए उ जालवद्वा हमे-माता पिता भ्राता भगिणी पुत्रो
धूता, एतेसिं पराविसोलस इमे-माउम्पाता पिता भ्राता भगिणी,
एवं पितृणो वि चउरो, भाउत्तो धूया य, एवं भगिणी पुत्र-धूयाण
वि दो दो, एते सोलस, उ सलेलस य वावीसं, एते पालवद्वा,
सुतोवसंपणो लभति । सेतोवसंपणो वावीसं पुछवपच्छसंधुया य
मिता य लभति । सुहुदुक्षी पुण वावीस पुछवपच्छसंधुया य लभेति ।

भग्गोवसंपणतो एते सध्ये लभेति विद्यापूर्भदठा य लभति । विषओव-
संपदाते । सध्यं लभति यवरं विणयागरिहस्त य वंदणाविषयं पठंजति ।

५गा.४१८ "सगे ठाण"ति - पठवज्जाए सुतेन य जो एगपक्षी पढमं तत्य य
उवसंपञ्जति, पच्छाकुलेण सुएण य जो एगपक्षी, पच्छा सुपण य जो सु-

एगपक्षी, पच्छातुरेण गणेण य जो एगपक्षी, तस्स वि पच्छात्प्रिति-
यमेषु, पच्छा चउत्थमंगे, एवं उवलंपदाते ठाण्डति। अहवा "सदठाणे"
ति - सुतत्थिः स्त जस्तु सुयं अत्थ तं सठाणं, एवं सुहुक्षित्यस्त
जन्य वेयावच्चकरा अत्थ, लेत्तोवसंपदत्यिः स्त वत्थभत्तादियं अत्थ, जन्य
मण्गोवसंपदत्यिः स्त जन्य मण्गेण्युं अत्थ, विणयोवसंपदत्यिः स्त
जन्य विणयकरणं जुञ्जति, एते सदठाणा पतेषु उवलंपदा ॥४२३॥

पाणदठोवलंपदा गता। इदापि दर्शणदठा भण्णति। कहं वा
दंसणदठा गम्मति? उच्यते --

भा.५४९७ -- कालियुष्टवगते वा, णिम्माओ जदि य अत्थ से सती।
दंसणदीवगेहं, गच्छइ अहवा इमेहिं द्रु ॥४२४॥

कालियुष्टे पुष्टवगते वा जं वा जम्मि काले पतरति सुतं
तम्मि सुतत्थं उत्तरुषु णिम्मातो ताहे जह से दंसणदीवगेषु गहणधारण-
स ती अत्थ ताढे अप्पणो परस्स य वर्तिसं दीवगति- दीप्तं करोति
हेतुः कारणं तानि दर्शनविशेषधनानीत्यर्थः। अहवा इमेहिं कारणेहिं
गच्छति ॥४२५॥

भा.५४९८ -- भिक्खुगा जहि देसे, दोडियथलि निणहएहि संसग्नी।
तेसि पण्णवणं अस्-हमाणे वीसज्जिते गमणं ॥४२५॥

जन्य नामे णगेरे देसे वा भिक्खुबोडियनिणहगण वा थली
तत्थ ते आयरिया ठिठा, तेहिं सद्धि आयरियसंसग्नी प्रीतिरि-
त्यर्थः, ते य भिक्खुभादी अप्पणो सिक्कते पण्णवेति, सो य आयरियो
तेसि दक्षिणेण तुष्टिहकको अच्छति ॥४२५॥

भा.५४९९ -- लोगे वि य परिवाओ, भिक्खुयमादी य गाढं चम्देति।
विप्परिणमंति सेहा, ओभामिज्जंति सहडा य ॥४२६॥ स्ति

एते भिक्खुमादी जाणगा, इमे पुण ओबणमुंडा, ते य भिक्खु-
मादी अम्हं पदखं गाढं चम्देति, सेह सहडा य विपरिणमंति, भयंति
य - एते सेयभिक्खुधूधम्भवादिणो, जह सामत्थं अत्थं पं तो अम्हं -
उत्तरं हेतु, एवं सपवरेषु सहडा ओहा विज्जंति, ॥४२६॥ अह तेहिं वि
भिक्खुग्राहाई अली॑ दंदगो यिक्कद्दो ---

भा.५५०० -- रसगिङ्गो य थलीए, परतित्थियतज्जणं असहमाणो।
गमणं बहुस्तुयर्थं, आगमणं वादिपरिसाओ ॥४२७॥

य १ अध्य. सो आयरियो रसगिङ्गो गोठलपिंडहतो, सति वि सामत्थे
भण्णमाणो वि ण किं चिं उत्तरं देति, एवमादि तेसि परतित्थियाणं
पण्णवणतज्जणं असहमाणो तिस्तसो आयरिय विधीए पुञ्छति, जाहे
विसज्जितो ताहे विहिणा गक्को, सो य सुपेरा चुडुस्तुओ जाओ,

आगमणं, आगतेण पुञ्च आयरिया लट्ठवा, अण्णवसहीए सो ठाइ,
जे तत्थ पंडिया वादिपरिसं च गेझहेति ते परिजिया-युत्तेकरेति, अ
ते रण्णो महाजणस्त वा पुरतो गिरुतरे करेति ॥४२७॥

भा.५५०१ -- वावपरायणकुविया, जति पडिसेहेति साह लट्ठं च।
अह चिरणगतो अम्हं, मा से पवरं परिहवेह ॥४२८॥

वावक रणे जिता कुविया जह ते तं आयरियस्त निवंधं -
पडिसेहेति तो सुंदरं, अहवा तत्थ कोइ तुठठो भणिज्ज - "एयस्स तुड्डो

को दोसो ? एस अम्हं चिरपुणगतो, पुञ्चवृत्तं वटटयं मा परिहवेह॥ ८४

॥४२८॥

भा. ५५०२ -- जोहे वत अवसे, आभष्टवे जो गमो तु णाणठा।

सो चेव दंसणठा, पच्चागते हो इमो वैष्णो॥ ४२९॥

ओहविभागे नाणटा संजयस्स वतस्स अवतस्स य जो सचिता-
दियाप आभष्टवाणा भववगमो भणिबो सो चेव असेसो दंसणठा गच्छं ×
तस्स भवति, पच्चागते कते वाते जितेसु भिक्खुगादिसु आयरिप -
भणति पीह एततो तुब्बे, ॥४२९॥ जह एवं भण्णमाणो जनीति तो
इमा विधी --

भा. ५५०३ -- कात्पूण या पणाम, छेदसुतस्स ददाहि पडिपुच्छं।

अणन्त्य वसहि जग्गण, तेसिं च निवेयणं कारुं ॥४३०॥

आयरियस्स पादे पणमिता भणति "छेदसुयस्स ददाहि पडि-
पुच्छं" ति अस्य ठ्यारव्या -

भा. ५५०४ -- सदं च हेउस्तन्यं, चःहिज्जाओ छेदसुताणटं भे।

एत्य य मा असुयत्था, शुणेज्ज तो अणहिं वसिमो ॥४३१॥

सदेति ठ्याकरणं, हेउस्तन्यं अक्खपादादिं, एवमादि अहिज्जंतो
छेदसुतं पिसीहादि जटठं सुताओ अत्थओ तुम्भओ वा, तस्स मे पडि-
पुच्छं वेह, "अङ्गन्त्य वसहि" ति अस्य ठ्यारव्या -- "एत्य य पच्छं।
"एत्य बहुवसहीए असुयत्थासेहा अगीता अपरिणामेणा य, माते
शुणेज्जातो अणवसहीए ठामो, "एवं ववैसेण पीणेति, ॥४३१॥ अहवा - त्वात्
वसहीओ लेताशो वा षो इच्छाइ पिणगंतु, "जग्गण तेसिं णिवेदण"
ति अस्य ठ्यारव्या --

भा. ५५०५ -- सेतारक्षिल_निवेयण, इतरे पुञ्चं तु गाहिता समणा।

जग्गविभो सो य चिरं, जह णिज्जंतो ण वेतेति ॥४३२॥

आरक्षिकगो ति दंडवासिगो, तस्स णिवेदिज्जति - "अम्हं

मेद पभु अन्त्य, तं अम्हे रयीप वेज्जमूलं नेहामो ति तुब्बे मा किं-
चि भणेज्जह", इतरे अगीता समणा ते गमिया - "अम्हे आयरियं
एवं गेहामो तुम्हे मा वोलं करेज्जह, " "जग्गण ति- सो य आय-
रिभो राओ किंचि अक्खा इगादिकहा विज्जति सुचिरं जेण पिणसहु-
मुत्तो णिज्जंतो ण किंचि वेदति, ताहे संयारणे छोद्वाणं णेति, अह -
वेतेति विलवति वा ताहे "खितवितो" ति लोगस्स कहेयव्वं ॥४३२॥

भा. ५५०६ -- णिष्हयसंसंगगीए, बहुसो भण्णतुवेह सो भणति।

तुह किं ति वत्ति वच्चव्यु, गतागते णीणितो विहिणा॥ ४३३

अह वोडियाणं णि एहयाणं वा संसंगगी देण ण गच्छति, वहुसो
वि भणतो उवेहति - तुषिहक्को अच्छति, अहवा भणेज्ज - "जति
हं णिष्हयसंसंगगीए अच्छामि तो तुब्बं किं दुक्खतिः वच्चव्यु तुब्बे
जतो मे गंतव्यं, अठं ण गच्छामि", एत्य यि सिस्सेण सिक्खणगतामा-
तेण णिष्हगादि जेउं आयरिभो विहिणा णीणियव्वो ॥४३३॥

भा. ५५०७ -- एसा विही विसज्जते, अविसज्जजेर लहुग गुरुग-मासो य।

लहुरुगपडिच्छंते, आगतमविही इमो तु विही ॥४३४॥ य

पडिच्छगस्स चउलहुं, सीसास्स चउरुगा, दोच्च आपुच्छे -
मासो, अणापुच्छे आगयं जह पडिच्छं पडिच्छइ तो चउलहुं, अह

सीं सं तो चरुगुलामा, एवं अविहिमागयस्स पच्छितं, इमा विही-
भण्णति-॥४३४॥ —

भा.५५०८ -- दंसपक्षे आयरिजो, वज्ञाए चेव सेसगाणं च ।
एकक्रेक्ते पंचदिणे, अहवा पक्षेष स्थवे वि ॥४३५॥

स्त्री
से-सा ५ दंसपभावगाण सत्याण सिक्षणस्स गच्छतस्स पक्षं आपुच्छण-
कालो, तत्य आयरियं पंचदिणे उवज्ञायं पंचदिणे, पंचदिणे, "अहवा जी
पक्षेष स्थवे" त्ति वितियादेतो, दिणे विणे स्थवे पुच्छति जायं पक्षो
पुण्णो ॥४३६॥

भा.५५०९ -- एतविहिमागतं तु, पढिच्छ अपडिच्छणे भवे लहुगा ।
अहवा इमेहि आगत, एगाविपडिच्छप गुलामा ॥४३६॥

कंठया । पूर्ववत् ।
भा.५५१० -- एगे अपरिणय या, अप्पाहारे य ऐरप ।
गिलाणे बहुरोगे य, मंदधन्मे य पाहुडे ॥४३७॥

पूर्ववत् ।
भा.५५११ -- एतारिसे विजोसञ्ज, विष्पवासो न कप्पती ।
सीं से आयरिय या, पायच्छितं विहिज्जती ॥४३८॥ च

पूर्ववत् ।
भा.५५१२ -- वितियपदमसंविग्ने, संविग्ने चेव कारणागाडे ।
णाठण तस्स भावं, होति तु गमणं अणापुच्छा ॥४३९॥

*गा.३५९ घंसण्टठा गयं । इवाणि॑ वैरित्तदठा --

भा.५५१३ -- चरितदठ देस दुविहा, एसणदोसा य इत्यिदोसा य । श्रि
गच्छिम॑ विसीयंते, आतसमुत्थेहि दोसेहि॑ ॥३४०॥

चरितदठगमणं दुविहं - देसोदेसेहि॑ आयसमुत्थदोसेहि॑, केत्त॒ सि॑/सि॑
दोसा दुविधा एसणदोसा इत्यिदोसा य, आयसमुत्था दुविहा -
गुरुदोसा गच्छदोसा य, तत्य गच्छे जति आयसमुत्थेहि॑ चक्कवाल-
साभायारिवितहकरणेहि॑ सीएज्ज तत्य पक्षं आपुच्छतो अच्छति,
परतो गच्छइ, ॥४४०॥ इमे संजमोवधायदोसा, पतेषु उवदेसो न -
गंतङ्घं -

भा.५५१४ -- जहियं एसणदोसा, पुरकम्भादी ण तत्य गंतङ्घं ।
उवयपुररो व देसो, जहि तं चरियाविसंकिण्णो ॥४४१॥

उदयप्रबुरः सिंधुविषयवत्, परिन्नाजिका कापालिका तःच्छ-
णगी भगवी च एवमादिवरगादीहि॑ जो आहण्णो विसओ तं पि
ण गंतङ्घं ॥४४१॥ अह संजमविसए असिवादी कारणा होज्ज ताहे -
असंजमलेतं पविटठा,

भा.५५१५ -- असिवादीहि॑ गया पुण, तक्कज्जसमाणिया ततो पिंति ।
आयरिय अणिंते पुण, आपुच्छितु अप्पणा णेति ॥४४२॥

आविसद्धातो दुष्ठिमक्षपरचक्काविया, तक्कज्जसमाणिय ति -
तस्म॑ संजमसेते जया ते असिवाविया किटटा ताहे ततो असंजम-
सित्ताजो णिण्णतङ्घं, जइ आयरिजो केण॑इ पडिवंधेण सीयंतो वा
ण णिण्णगच्छति तो जो एगो दो बहु वा असींदंता ते आयरिय -

विधीए पुच्छित्ता अप्पणा यिग्गच्छंति ॥५४२॥ यिग्गच्छपे इमा
विधी --

भा.५५५६ -- दो मासे एसणार, इत्यं वज्रेज्ज अठ दिवसाणि।
आतसप्तुत्ये दौसे, आगाढे एगदिवसं त्रृ ॥५४३॥

५०-४६२० -- सेत्तनामादि सर-जिह्वा व अस्थयोदेश उभए था । सेत्तनामादि बापुच्छति सहिणहिं, सप्तनामादि गत्तो व तत्तो उ ॥४४॥

अहं अप्याणा सेषातात्रीरं सरजिक्षणाप्य वा अतीव अज्ञोवव-
तो । एषोऽुभये वैति परोप्यपरं जो जति सो आपरितो सिद्धिनितो ॥ स्पृणादिभूमि
पठिस्सयनां उनापुष्टहिति, असिद्धिनिते पठिस्सयनां जो सम्बन्धित्वात् अन्तर्गतां तो या अद्भुत-
रसिद्धिहितं साधु ॥ अर्थु तु वैति जन्मो तेज नवहिति ॥ ४४॥ ॥ चृच्छिता ततो चेत्

प्रा.५५८ -- य पितृमार्गं तु, पठिष्ठ अपठिष्ठते वये लहुगा।
उपरात अहवा इमेहि आसन, रात्रिष्ठिष्ठते तुलगा ॥५५८॥ एगदिष्ठिष्ठते
तुलगा

पां.५५१९ -- यें अपरिणते था, अप्पाहारे य थेरप ।
गिलाई बहरोंगी थ, मंदपन्ते य पाहडे ॥ ५५६॥

पूर्ववत्
एवं इति उक्तो सम्बन्धः चित्प्रवापासौ य वस्तुतः । एतारेत्यं विभ्राम्यत्तज्ज्ञ
सीसे आयत्तैऽच्छु, एवं विभ्राम्यत्तज्ज्ञ ॥ ५५७ ॥ पत्यविद्युत्तं विहित्तज्ज्ञ
पूर्ववत् । मध्ये कारणं य प्रचिन्त्या वि --

भा.५५२१ -- वित्तियपदमसंविग्गे, संविग्गे चेव कारणागाढे।

नाडण तस्स भावं, अप्पणो भावं चःणापुच्छा ॥४४॥

आयरियादी असंविग्ना होज्ज, संविग्ना वा कारण -

आगाढ़ अहिंकारिति अवलंबिता पुरुषोज्ज, तस्य वा भावं जागै-
ति-सुचिरेण विण विसञ्जेति, अप्पणो वा भावं जापति=अम्हं
अच्छंतो अवस्थं सिवामि", एवमादिकारपैहि अणापुच्छित्ता वच्चेज्जा
॥५४॥ अह गुरु इत्यिवोसेहि सीरुज्जा -- ~चरित्त हा~

भा.५५२२ -- सेज्जायरकप्पटठी, चरितठवणाए अभिग्रहा सरिया।

सारूपिशो गिहत्यो, सो वि उवाएष हरियब्बे ॥४४९॥

व सेज्जायरस्स मुणिगां जोळवपक्ष्ये ठिया, कप्पिटिठं पदुच्चव
आयरिएष चरित्तं ठवियं- तं प्रदिसेवतीत्यर्थः, अहवा दुवक्त्तरिगा
अभिगता- सम्भिठी तं वा पठिसेवेति, अहवा अभिगते ति -
आसक्ता, सो पुण आयरिषो चरितवज्जितो वेसधारी वा वाहि-
करणभुत्तो होज्जा, लिंगी वा सातूविंगो वा सिद्धपुत्तो वा गि-
हत्तमो वा होज्ज। लिंगभारी लिंगी, बाहिरक्खंतरकरणवज्जितो
सातूरी, मुंडो सुम्भिकलवासभारी कठ्ठं य वंभति अवंभवारी ॥
अमज्जगो भिक्षं हिंडइ, जो पुण मुंडो ससिलो सुम्भन्वर्तो सभज्जगो

विवरण सो सिद्धपुत्रो, एल्यूण्यरकृप्ये ठितो। 'हवाएण हरियव्यो'-पुछ्वं गुरुं अग्रकूलं भण्णति - इमाओ सेताओ वच्चामो, जदा ऐच्छति ताहे जत्य सो पढिवदो सा भासी पष्णविज्ञति "एसो वधूपं आहारो, एवं विसज्जेहि तुमं, किंच प्रभु महामोहकम्यं पगरेहि", जति सा - ठिया तो सुंवरं, अह ण ठाति तो सा विज्ञमंतणिभितेहि आर- दिटज्ञति वसीकञ्जति वा, असति विज्ञादियाण अत्यं दाढं मो- षंति, युद्ध य पगंते व भण्णमाणो सठवहा अणिच्छतो पुछ्वक_मेण - राओ हरियव्यो ४४९। सठवहा आवरिष अजिंते सूप्यणा ततो - ३७ अंति अणेगा पगो वा, जा एगस्त विधी सा अणेगाण वि बटठव्या,

३०

भा.५५३३ -- एगे व वच्चंते, हुङ्गहवज्जं व लघुति सुच्चतं।

चरित्रदृढं जो व ऐति सुच्चिर्तं प्रप्तिष्ठाने जाव ॥४५०॥

जो साइ वसीं रुग्णापित्रो दृच्छति स्तो परोवर्गहवज्जं -

१ सेससि स्स स्स। जो साकू पता दणाविता दणवात सा चरित्य-नहपणे -
 १ चित्तावि जं लभत तं अप्पणे समर्पिगल्लस्स वा गुरुस्स, चरित्स्स
 १ लक्षणस्स अडा वा स्वपौ स्वलंबण-चरित्तद॑ पुण जो स्हाआ ऐति तत्य सचित्तावि
 चरित्तद॑।

गेतस्संजिज्ञानाशरणं द्या- जे सवितादि ते जाव य समप्पेति ताव
द्वूर्वार्चार्यस्य अवत्सहाए वि य लभति पुरिल्लो, जदा मुण उव-
संपण्णो समप्पितो वा तदा लभति, उवरंपञ्जणारिष्टे : . .

तक्काल्जो वा चरित्परिचालणा ॥४५०॥ पा

प्रा.५५२४ -- एमेव गणावच्छे, तिविहो उ गमो उ होति पाणादी।

आयरियुवज्ज्वाए, एसेव य ण-वरि ते वत्ता ॥४५०॥ २॥

जहा साधुस्स भणियं तहा गणावच्छेइयस्स तिविधो गमो - ४
पाणदंसनचरितदठा गच्छतस्स, एवं आयरिउवज्ञायाण वि, जवरं
ते णियमा वत्ता भवंति ॥४५०॥२॥

भा.५५३५ -- एसेव गमो नियमा, निर्गंथीणं पि होइ नायछ्वो ।

पाण्डु जो तु पेती, सच्चितं नप्यणिज्जा वा ॥४५०॥३॥ एप्पिणै जाव

णवरं ताओः पियमा ससहायाओः जो पुण तातो ऐति

सचितादी तत्स, समध्ययाम् वा रंतत्स ॥४५०॥३॥ को पुण तातो
पेति ? --

ਮਾ.੫੫੨੬ -- ਪੰਚਣਹੁੰ ਏਗਤਰੇ, ਊਝਗਹਵਜ਼ੁੰ ਤੁ ਲਭਤਿ ਸਚਿਚਤੁੰ।

आपुच्छ अदृष्ट पक्षे, इत्यीवग्गेण संविग्गे ॥४५१॥

संज्ञीतो णाणटठा ऐति आयरिय उवज्ज्ञायो वा पथिती
गणी वा थेरो वा, एसिं पंचपूँ अण्टतरो पिंतो उग्गहउज्जं स-
चित्तादि लमति, इत्थी पुण णाणटठा वच्चंती अठपक्षे आळ्ठिति
आयरियं । उवज्ज्ञायं वसमं गच्छं वा, एवं संज्ञीते वगे वि चउरो
इत्थीओ सत्थेण गेयड्वाओ, संविग्गो-गीयत्वो परिणवयो
ऐति । चरित्तटठा गं ॥४५॥

मा.५५२७ -- तिणहट्ठा संक्रमण, एवं संभोइएसु जं भणितं।

तेसः सति अण्णसंभो,- इए वि वच्चेज्ज तिणहट्ठा ॥४५२॥

०८ पाणातितिगस्सद्धा एवं संकम्, संभोइप्पु भणियं, संभोइयाप् च
असती अप्पसंभोइरप्पु वि पाणातितिगस्सद्धा संकमति ॥४५२॥
अहया संभोगद्धा संकमति—

भा. ५५२८ -- संभोगा अवि हु तिहिं, कारणेहिं तत्य चरणे इमो भेदो ।
संकमचउक्कमंगो, पढमे गच्छम्म सीदंते ॥४५३॥

संभोगो वि तिष्ठठा इच्छिज्जह, तं जहा - णामस्स -
दंसप्तस्स चरित्तस्स, णामदंस्प्त
दंठा जस्स उवसंपण्णो तम्म सीदंते
ततो णिंगमो भाणियव्वो, जहा अप्पणो गच्छाओ; चरित्तठा पुण
जस्स उवसंपण्णो तस्स चरणं प्रति सीदंते इमो चउव्वहो विगप्पो ।
कहं पुण संकमति ? चउभंगे, इमो चउभंगो -- गच्छो सीदंति यो
आयरिओ, यो गच्छो आयरिओ, गच्छो वि आयरिओ वि, यो
गच्छो यो आयरिओ, पढमे गच्छो सीदंति, ॥४५३॥ सो पुण इमेहिं
सीदंति -- य्

भा. ५५२९ -- पडिलेह दियतुरुटण, णिक्खवणायाणविणयसज्जाते ।

आलोयठवण भत्त-दठभासपडलग्गेज्जातरादीसु ॥४५४॥

पा. पडिलेह, काले ण पडिलेहेति, [एन] पडिलेहेति वा, विवच्चासेण,
[विरुद्ध] ऊणा-निरित्तमा विदोसेहिं वा पडिलेहेति। गुस्परिणगिलाण-
सेहाण वा न पडिलेहेति। निक्कारणे वा विया तुयटर्तंति। णिक्खवणे
आदाणे वा ण पडिलेहेति, ण पमज्जंति। सत्तमंगा; विणयं अहारिहं
ण पयुंजंति। सज्जाए उत्तम्पोरिसीओ अ ण करेति, अकाले असज्जाए
वा करेति। पक्खियाविसु आलोयणं ण पयुंजंति, भत्तादि वा ण
आलोयेति। दोसेहिं वा आलोयेति, संखडिए वा भत्त आलोयेति
णिरक्सेतीत्यर्थः। ठवणकुलाणि वा ण ठवति, ठविएसु अणापुच्छाप
विसंति भत्तदं। मंडलीय ण भुंजंति, वीर्यु भुंजंति, दोसेहिं वा भुंजंति,
गुरुणो वा अणालोयेण भुंजंति। अ-गारभासाहिं भासंति, सावज्जं
मासंति। पडलेहें आणियं अभिहडं भुंजंति। सेज्जायरपिंडं वा भुंजंति।
आदिगहेयेण डुर्गमठप्पावणेसणादोसेहिं य गेहंति, ॥४५४॥ एव-
मादिरहिं गच्छं सीदंतं --

भा. ५५३० -- चोदावेति युण व, सीदंतं गणं सयं व चोदेति।

आयरियं सीदंतं, सयं गणेण व चोदावे ॥४५५॥

(गा-४९३) तत्त्वात् गच्छो सीयंतोगुरुण चोइज्जति, अप्पणा वा चोपति - ***
भा. ५५३१ -- चोणिण वि विसीयमाणे, सयं व जे वा तहिं ण सीदंति।
ठाणं ठाणासज्जतु, अगुलोमादीहि चोदावे ॥४५६॥ *****

जे वा तहिं ण सीयंति तेहिं चोयावेति, "ठाणं ठाणासज्जं"
ति - आयरिय-उवज्जाय-पयति-येर्गणिवच्छ-भिक्षु-सुहाडा य
उक्करा भ अहवा खरमुज्जम्पयकूरा, वा जस्स जारिसी अरुहा चोदणा जो वा त्ये

जहा चोदणं गेहति सो तहा चोदेयव्वो ॥४५६॥

भा. ५५३२ -- भणमाणमाणवेतो, अयाणमाणस्स पक्ख उक्कोसो ।

लज्जाए पंच तिणिण व, तुह किं ति व परिणते विवेगो ।

॥४५७॥

गच्छं सीदंतं आयरियं वा उभयं वा सीदंतं सयं चोदेतो -
अणेहिं वा चोयावेतो अच्छति, जत्य ण जाणति जहा एते भण्ण-
माणा वि यो उज्जमित्तुमा तत्य उक्कोसेण पक्खं अच्छति गुरुं
पुण सीदंतं लज्जाए गारवेण वा जाणतो वि पंच तिणिण वा दिवसे

अभिहंत्रे-वि सुहो, अह द्वोदिज्जन्तो गच्छो गुरुं वा उभयं वा

++ जे वा तहिं ण सीदंतं वा धारेति। चोयमग आयरिय सीदंतः सत्त वा चोपति, सत्त
गणो वा तं आयरियं चोपति, ततियभंगे ॥४५८॥ फिरबो य सीदंति तत्य य सयं चापति ।

पणेज्जा- “तुम्हं किं दुक्षति जद अङ्गे सोदामो अन्हे चेव -
दोगतिं जाईहामो;” एवं प्रावधपरिण विवेगो, गच्छस्तु गुरुस्स -
उभयस्तु व कज्जति, अन्नं गणं गच्छइ, सो पुण एगो अणेगा वा - गच्छति
असंविग्गगणातो संविग्गगणं संक्षेपेति। एवं चठभंगो॥४५७॥

- भा.५५३३ -- गीयत्थविहारातो, संविग्गा दोषिण एज्ज अण्णते।
आलोहियन्म सुद्धा, तिविहुवधीभगणा यवरिं ॥४५८॥
गीयत्थगहणातो उज्जयविहारी गहितो, ततो उज्जयविहा-
रातो संविग्गा. दोषिण एज्ज, अण्णते “ति अस्य व्याख्यात्या --
भा.५५३४ -- गीयम गीतागीते, अप्पडिवंथे य होति उवधातो ।
अग्नीयस्तु वि एवं, जेण सुया ओहणिज्जुत्ती॥४५९॥
जइ एगो सो गीओ अगीओ वा, अह दुगावी होज्ज ते
गीता अगीता वा मिस्सा वा, जति एगो गीतो वइयादिद्धु -
तो १ अप्पडिवज्जंतो वच्छति, उवधिउवधातो य भवति, जो वि अगीतो
जहचेण जेण सुता ओहणिज्जुत्ती तस्स वि अप्पडिवज्जंतस्स उवही
य उवहम्मति ॥४५९॥

- भा.५५३५ -- गीयाण व मीसाण व, दोज्ह वयंताण वडगमादीसु ।
पदिवज्जंताणं पि हु, उवहि य हम्मे य वारुवणा ॥४६०॥ यारु
दोणहं गीताण विमिस्साण वा दोणहं जइ वतियादिद्धु पडि-
उव १ बज्जंति सेस्सामायारी करेति तेसिं उवही य हम्मति य वा -
पच्छंतं भवति । भणियविवज्जते उवधिउवधातो चिंतणिज्जो । एवं
संविग्गविहारातो एगो अणेगा वा विहीए आगता, जप्पमिति -
गणातो फिडिया ततो आढवेतु आलोयणा दायब्बा, ततो सुद्धा ।
॥४६०॥ “तिविधुवहीभगणा यवरि” ति अस्य व्याख्या --

- भा.५५३६ -- आगंतु अहाकडवं, वत्थव्यज्जाकडस्स असती य ।
मेलेति मज्जिमेहिं, मा गारबकारणमगीए ॥४६१॥
“तिविहो” ति - अहाकडो अप्परिकम्मो वहपरिकम्मो य,
एवं वत्थव्याण वि तिविधो, अडाकडं अहाकडेहिं मेलिज्जति, इतरे
वि दो एवं, वत्थव्याण अहाकडा यन्त्य ताहे आगंतु अधाकडा -
वत्थव्यगमज्जिमेहिं मेलिज्जंति, मा सो आगंतु अगियत्थो गारवं
भ करेस्सति - “म्भेव उवधी उवक्कोसतरो” ति ॥४६१॥

- भा.५५३७ -- गीयत्थेण मेलिज्जति, जो पुण गीओ वि गारवं कुणह ।
तस्युवही मेलिज्जड, अहिगरण अपच्छओ इहरा ॥४६२॥
गीयत्थो जइ आगारवी वत्थव्यज्जाकडअसतीते तहावि अहा-
कडपरिम्भोगेव भुजति, अह सेध्याणं अण्णाण वा पुरओ भणति - “द्वा
ममोवही उवक्कोसो हुड्डम उवडी असुझो,” एवं भणतो वारिज्जति,
जइ ठितो तो सुदरं, अह य ठाति, “ताढे अण्णोवहिस्सो कज्जति,
“इहरे” ति - अयेलिज्जंतो अगीचेडान अप्पच्छयो - “किं अहेहिं - तो
एस उज्जमंतररो जेण उवक्किउद्दोसपरिमोगेय भुजति।”ममोवही -
उवक्कोसो “ति इतरे असहमाणा अधिकरणं करेज्जा, तस्मा मेलि -
ज्जति ॥४६२॥

- भा.५५३८ -- एवं सुहु संविग्गे, संविग्गे संलभं करेमाणे । रगा
संविग्गमसंविग्गे, संविग्गे वा ति संविग्गे ॥४६३॥

- पुढ़वदे पठमभंगो गतो, पचछें . वितियत्तियभंगा, तत्य -
वितियभंगसंक्षेपे इमे द्वै से ।
- भा.५५३९ -- सीहुयुहं वग्युहं, उदहिं व पलित्तं व जो पविसे ।
असिवं जोमोयरियं, धुवं से अप्या परिच्छत्तो ॥४६५॥
- जो संविग्नगो असंविग्नेषु संकमति तस्त द्व, आणादिया य
दोसा, सेसं कंठं ॥४६६॥
- भा.५५४० -- चरकरणपरिहीणे, पासत्ये जो उ पविसए समणो ।
जयमाणए य जहितुं, सो ठाणे परिच्छव तिथिण ॥४६७॥
- उम्भेस्त्रशादी सीहुलुहाक्षिंठाला, सीहुलुहादिपवेसे एगुम्बियं-भ ।
मरणं पावति, जो पुण पासत्यादी अतीति सो अणगाइं जाइव्यव्य-
मरियठवाइं पावति ॥४६८॥
- भा.५५४१ -- एमेव अहाठंडे, कुसील ओसणेम संसते ।
जं तिथिण परिच्छयती, पाणं तह दंसणचरितं ॥४६९॥
- कंठया ॥ गतो वितियभंगो ।
- भा.५५४२ -- पंचपहं मगतरे, संविन्ने रंकमं करेमाणे ।
आलोइए विवेगो, दोषु जसंविग्ने सच्छंदो ॥४७०॥
- पंचविहो जसंविग्नो- पासत्यो जोसणो कुसीलो संसतो -
अहाठंदो, एतेसि अण्यरो रंविग्नेषु संकमेज्जा, सो संविग्नमज्जागतो
संतो आलोयणे देति, अविसुद्धोवधिस्संविवेगं करेति, अणो से विसुद्धोवधी
दिज्जति, “दोषु” ति -- असंविग्नगो असंविग्नेषु संकमं करेति एस
चउत्यभंगो, एस “सच्छंदो” - इच्छासे “अविवि”ति काढं अवन्त्यु चेव ।
॥४७१॥
- भा.५५४३ -- पंचेगतरे गीर, आरुभिय वदे जतं युमाणे । ते तमिमाणे
जं उवहिं उप्याए, संभोइय सेसमुज्जिति ॥४७२॥
- पंचहं पासत्यादि यार्ण पग्नतो रंतो जह गीयत्यो - अणा/तो
आयरियं अभिधारेठं तहीं वेव महात्वयुठ्वारणं काढं आगंतव्यं विधीय
अपडिबज्जंतो आगच्छमाणो पंथे जं उवकरणं उप्यारंतो एति तं सव्यं
संभोतितं । “सेसो” ति जो पासत्योवधी अविसुद्धो तं परिटठवेति,
जो पुण अगीयत्यो तस्त वते आयरितो देति, उवधी से सुरणो चि
अहिणदुप्पातितो वा से सठवो परिठविज्जति, आलोइए जं आवणो
तं से पठिडतं देज्जति । पासत्यादि सु इमं आलोयणाविधायं --
- भा.५५४४ -- पासत्यादी मुंडिते, आलोयण होति दिक्षपरिति तु ।
संविग्न पुराणे पुण, जप्पिभिति वेव ओसणो ॥४७३॥
- अच्छंतपासत्यो जो तस्त पठवज्जादी आलोयणा, जो पुण
पच्छा पासत्यो जातो सो जतो पासत्यो जातो ततो कालतो -
आडवेरु आलोयणं देति । एवं अहाठंवज्जारण, अहाठंदो जाहे पडि-
कमति ताहे तस्त द्व, अवसेसं तहेव ॥४७४॥ एवं संभोगट्ठा गयं । कं
इमो आयरियदठा जियमो मणिति --
- भा.५५४५ -- आयरिजो वि हु का-रणेहि पाणठठ दंसणचरिते । ति हिं
णाणे महकप्यसुतं, दंसणबुता इमं चरणे ॥४७५॥
- आयरियादि पाणिभिति उवसंपञ्जति, अहवा “णाणे महा-

कर्पसुद्धं ति --

- मा.५५४६ -- नाणे महाकर्पसुद्धं, सीराता रेष्टु उवगते देह । अं
तस्तद्ध उद्दिसिज्जा सेव्वरुणं जिणआपा ॥४७१॥
- केसि च आयरियां लु गणे वा महाकर्पसुद्धं धन्त्य,
तेहिं गणेसंठिती कया - "जो अष्टं आवकहियसीसत्ताए उवदाह तस्स
विज्ञामे" महाकर्पसुद्धं द्वायाठवं, जो अणपस्स अणपतो गणे अविज्जमाणे वा
उत्तु श्वानरुहे, महाकर्पसुद्धं उद्दिते आयरिए तम्म गहिप देवण वा एतत्स जेण
क्षेत्रिक्षु तेसिसो सेच्छा य जिणगहरेहिं भियं "आवकहियसीसत्ताए उवगदस्सेव
क्षेत्रिति सुयं देवभिति ॥४७१॥ दंसणठाठा -
- मा.५५४७ -- विज्ञामंतिमितो, हेत्तु दंसणठाठा ।
सत्याद्दुःखे चरितठाठा पुञ्चवगमो, अहव इमे होंति आपसा ॥४७२॥
हेतुसत्थगो विंदफिज्जुतावियद्धा उदसंपञ्जति । चरितठाठा इनो न
आवेदो --
- मा.५५४८ -- आयरिय उवज्ञाए, ओसण्णोडाविते वा कालगते ।
ओसण्णछिवहे सलु वर्णमध्यतस्स मण्गणता ॥४७३॥
आयरियो ओसण्णो जातो, ओधातितो वा गिहत्यो जातो,
कालगतो वा, जति जोसण्णो तो उहं अण्गतरो पासत्थो ओस-
ण्णो कुसीलो संसत्तो णीतितो अहाळ्ढंदो य, जो य तस्स सीसो -
आयरियपदे जोगगो सो वत्तो अवर्तो वा ॥४७३॥
- मा.५५४९ -- वत्ते खलु गीयत्थे, अचवरुवण अहवागीयत्थे ।
वितिच्छ सार पेसण, अउवासाड्ये संयं नदण ॥४७४॥
वत्तो वण सुएण वत्तो गीयत्थो एस पढमधंगो, वत्तो वण
सुएण अवत्तो एस अत्थतो वितियद्धगो, अम्बत्तो वण सुएण वत्तो एस
अत्थतो तत्तियमंगो, अचवत्तो वण अहवा आगीयत्थ तित एस चउत्थो
मंगो । पढमधंगिलो जो वत्तो तस्स इच्छा गणं सारेति वा य वा,
अहवा तस्स इच्छा अणं आयरियं उद्दिसइ वा य वा, जाव य - जो
उद्दिसति ताव गणं सारवेति, अहवा तं आयरियं द्वूरत्थं "सारेति"
चोदेति ति साधुसंघाडगपेसणे, अह आसण्णे सो य आयरितो तो सदभेव
गंतु चोदेति ॥४७५॥ चोदणे इमे कालपरिमाणं --
- मा.५५५० -- एगाह पणग पक्षे, चउमासे वरिरस जत्य वा मिलती ।
चोयति चोयावेति य, अणिच्छे वट्टावय संयं तु ॥४७५॥
अण्णा चोदेति, सणच्छपरनच्छच्छेहिं वा चोतावेति, लज्जहा
अणिच्छे समत्थो सदभेव गणं वट्टावेति ॥४७६॥ अहवा --
- मा.५५५१ -- अणं च उद्दिसावे, पुञ्जापद्धठाठो लंगउठाठार । ए
जति णाम गारवेण वि, कुरुज्जापित्ते लयं ठाति ॥४७६॥ अव
- ए गच्छस्स संगहोवग्गहपित्ते आयरियं उद्दिसति, आतावणद्धा
उद्दिसति, तथ गतो भयति - "कहु अणं वा आयरियं उद्दिसात्ते
जहु तुझे पत्ततो ठाणातो य उवरुह", सो दिति "मण जीवो
अणं आयरियं पडिवज्जति, मुयाभि पत्तत्पत्तये", जहु उवरतो तो
सुंदरं, सठवहा तम्म अणिच्छे जहु समत्थो तो धन्यणा गच्छाधियो
ठाति ॥४७६॥ गतो पढमधंगो । इमो वितियमंगो --

- मा. ५५५२ -- बुलपत्रो वद चत्तो, भपति गर्ण ते ण सारिं सत्तो।
सगण सारेहे तं, अर्ण व वयामो आयरियं ॥४७७॥
- असमत्थो अप्पणो गच्छ वटावेठं सो तं आयरियं ताव -
भपति - "अहं असमत्थो गच्छ वटावेठं बुझ्ने वेव इमे सीसा, अहं औं
च अणेसिं सिस्सो होहामि", अहवा - "एते य अहं च आयरियं
वयामो उद्धिसाम " इत्यर्थः ॥४७७॥
- मा. ५५५३ -- आयरिय उवज्ज्ञाए, अप्पिंते अप्पणा य असमत्थो।
तिमसंवच्छरमद्दं, कुलगणसंये दिसावंधो ॥४७८॥
- एवंपैभणिजो आयरिजो उवज्ज्ञाजो वा जाहे य इच्छति संजमे
ठाडं गणाहिवते वा अप्पणो य असमत्थो य ताहे कुलिच्चं आयरियं
उद्धिसति तिणिप वासे, ताहे तहिं ठितो तं परिसारेति चोदेति यि
य, तिणहं चरिसाणं परओ जं सचित्ताचित्तं सो कुलिच्चायरिजो -
हरति ताहे गणिच्चं उद्धिसावेति चरिसं, ततो संधिच्चं छम्मासे
उद्धिसावेति, ४७८॥ कुलातो गर्ण गणातो वा संयं संकमंतो आयरियं
इमे भणाति --
- मा. ५५५४ -- सचिच्चत्तादि हरति णे, कुलं पि जेच्छामो जं कुलं तुञ्चं।
वच्चामो अणगणं, संयं च हुमं जति ण ठासि ॥४७९॥
- एवं भणंते जति अबुदिठतो तो चुंवरं ॥४७९॥
- मा. ५५५५ -- एवं पि अठायंते, तावेहुं अद्धपंचेव चरिसे।
सयमेव धरेति गर्ण, अयुलोमेण व यं सारे ॥४८०॥
- अद्धपंचमवरिसोवर वरण वर्तीभूतो समत्थो सयमेव गर्ण धारेति,
ठिओ वि तं आयरियं अयुलोमेहिं सारेति ॥४८०॥ अहवा वितिय-
मंगिल्लो कुलगणसंधेसु नो उवसंपञ्जति । कहं ? उच्यते --
- मा. ५५५६ -- अहव जीव अन्त्य थेरा, सत्ता परिद्विटण तं गच्छं।
दुहओ वत्सरिसओ, तस्स उ गमजो मुणेयब्बो ॥४८१॥
- सुयवत्तो अप्पणा सुत्तत्पथोरिसीतो देति, गीयत्या थेरा
॥गच्छति॥ गच्छं परियद्टंति, एस पढमभंगतुल्लो चेव भवति, "गमो"ति-पढम-
भंगप्रकार एव, एसो वि आयरियं सारेति तावेति ॥४८१॥ गतो
वितियभंगोः इमो ततियभंगो --
- मा. ५५५७ -- वत्तवज्जो उ अगीजो, जति थेरा तत्प केहि गीयत्या।
तेसंतिए पठंतो, चोदे तेसऽसति अणत्या। ॥४८२॥
- अ
वत्तवयत्तणेण गर्ण रक्षेति चोदयति, असति थेराणं गीयत्याणं
अणमायरियं पूर्वज्जुरेण एगपकिलयं सउ गेण उवसंपञ्जति, अहवा
ततियभंगिल्लो जह अगीयत्यत्तग्नो गर्ण परिद्विटठं असमत्थो थेरा
य से गीयत्या तेसंति(ए) पठंति, अणे च थेरा गच्छपरियद्टणे
कुलला ते गर्ण परियद्टंति, एरिसो वि घो अणस्स उवसंपञ्जति,
असति थेराण उवसंपञ्जति, ॥४८२॥ गतो ततियभंगो इमो चरन्त्य-
भंगो --
- मा. ५५५८ -- जो पुण उभयावत्तो, वटावग असति तोउ उद्धिसति ; स्ते
सद्वे वि उद्धिसंता, मोज्जूणभिमे तु उद्धिसती ॥४८३॥
- जति थेरा पार्देत्या अन्त्य गर्ण च वटावेत्या तो एसी वि
ष उद्धिसति, अणं च वटावगथेराणं पुण असति उद्धिसति, ॥४८३॥

सठके वि आयरियं उद्दिसंता इमेरिसे आयरियं मोहुं उद्दिसंति -

भा.५५५९ -- संविग्नगमगीतत्यं, असंविग्नं सलु तत्रैव गीयत्यं।

असंविग्नगमगीतत्यं, उद्दिसमाणस्स चउगुरुा ॥४८४॥

गां तिविधं पि उद्दिसंतस्स चउगुरुा, अहवा कालतवडमपहिं

युनु कायच्वा, ॥४८४॥ एतेषु उद्दिठेषु य अपाउटटंतस्स हमं कालगतं
पचिछत्तं --

भा. ५५६० -- सत्तरत्तं तबो होति, ततो छेतो पहावती ।

छेदेण छिणपरिभाप, ततो मूलं तओ दुगं ॥४८५॥ व्या

सत्तरदिवसे चउगुरुा । अणे सत्तरदिवसे छल्लहुं, अणे सत्तर दिवे -

छगुरुं (अणे सत्तरदिवे) छेवो, मूलं एमं चिणं, अणवटं (एम्कदिणं)

एककतीसइमे दिवे मारंचियं । अहवा चितितो हमो आवेसो एककदिणं
अन्नले सत्तरदिवसे दिवसे तबो पूर्ववत्, तबोवरि सत्तरदिवसे चउगुरु छेवो । अणे सत्तरदिवसे
बृद्धघु देवे छुरुठेदो, ततो मूलणवट्टपारंचिया पण्यालीसइमे दिवसे । अहवा -

छेवे ततितो आवेसो - पण्यादिव सत्तर दिवे छिणेहेयच्वावो, एत्य उत्ती-
'च' सुत्तरसत्तरदिवसे पारंचियं पावति, जम्हा एते दोसा तम्हा संविग्नो
मीक्ष्यथो उद्दिसियच्वावो ॥४८५॥

भा.५५६१ -- छट्ठाणविरहियं वा, संविग्नं वा वि वयति गीयत्यं ।

चउरो वि अगुणधाया, तत्य वि आणादिनो दोसा ॥४८६

एवं पि रुंबिगमयीत्यं छट्ठाणविरहियं, जति मामकं -

काहियं पासकियं संपसारियं उद्दिसावेति ततो चउगुरुा आणादिया
दोसा ॥४८६॥

भा.५५६२ -- छट्ठाण जा यितिथो तद्विरहियकाहिगादिया चउरो ।

ते वि य उद्दिसमाणो, छट्ठाणगताण जे दोसा ॥४८७॥

गतार्था । एत्य वि सत्तरतादितवच्छेदविसेहा य सब्बे भाणि-

यच्वा । एतत्स्स इमो अववातो - गीयत्यस्स संविग्नस्स असति -

गीयत्यं अहंविग्नं पठवज्जसुतेप एगपकिस्यं उद्दिसति, एवं कुलगण-

वंपि ॥ संघिच्चयं पि, एता शोसण्णो गतो ॥४८७॥

भा.५५६३ -- शोहावितकालगते, जाविच्छा ताँतह उद्दिसावेति ।

अठवते तिविहे वी, नियमा पुण संगहट्टाए ॥४८८॥

जो शोहावितो सो सादूवितो लिंगत्यो गिहत्यो वा, सो

विः एणें यवेलियच्वावो, अप्पसागारियं च विण्पवियच्वावो, जाहे -

गेच्छति अच्यणा य अणं आयरियं इच्छति ताहे उद्दिसावेति,

"अठवतो तिविहो" पठमंगवज्ज्ञा ततो भंगा, अहवा तिविहो -

अववतो तिविहे वि कुले गणे संये य उद्दिसावेति, एतेसिं दोण वि

पगारायं उद्दिसावेतो णियमा संगहणिमितं उद्दिसावेति, कालगण

वि "एस चेव विही, जवरं चोदणतावया पत्त्यी ॥४८८॥

भा.५५६४ -- वत्तम्भ जो गमो सलु, गणवच्छे सो गमो उ आयरिप ।

णिक्षिसवणे तम्भ चत्ता, जमुद्दिसे तम्भ ते पच्छा ॥४८९॥

जो वत्तस्स पिभुस्स गमो सो गमो गणवच्छेइप आय-
रियाणं, हमं णाणतं - जड पाणवंसणणिमितं गच्छति अप्पणो य से

तो आयरिओ संविग्नो, तस्स पासे णिक्षिसविठं गच्छं अप्पवितितो

अप्पततितो वा गच्छति, अह से अप्पणो आयरिओ असंविग्नो तो ते

साधु जति तस्य पासि णिक्सिविं गच्छति तो तेण ते चक्षा भवंति, तम्हा प॑ णिक्सियव्वा, तेण ते लेण तेण पगारेण ते य धेहुं जत्य गतो तत्य पढमं अप्याणं णिक्सिवति, पच्छा भणति - "ज हा ऐ अहं तहा मै हमे वि" "तम्म ते पच्छा" तस्य सिस्सा भवंति ॥४८९॥

मा.५६६ -- निक्षिलवणा अर्पणो, परे य संतेषु तत्सु ते देति। अप्पाणो
संधाडगं, असंते, सो विष वावारः पापुच्छा ॥८७॥

जदा अप्पा परो य णिकित्सो तदा तस्य वि आयरियस्य
किं वा जाया ? जति से संति ति अप्पणो य सहाया पहुँचन्ति
ताहे तेण तस्य चेव दायब्बा, असंतेषु संघाडगं एगं देति, अवरोहा
अप्पणा गेण्हति, अह सध्वहा असहातो सध्वे वि गेण्हति तेण वि
से कायब्बं तस्य गुरुस्य अणापुछडाए -सो तेण वावारेति, ॥४९०॥

आयरियं गिहभूयं ओसण्यं वा जत्थ पेच्छति तत्थिमं भणति -

ओहावितउस्सणे, भयति अणाहो विणा वयं तु ब

कम्पसांसमसागारे, दुष्प्रदिवरग जतो तिष्ठ ॥४९॥
 पुठवद्धं कंठं । ओसण्णस्स पुठवगुरुस्स कमा पावा सिरेण तेषु-
 णिवडति असागारिष्य । सीसो मणति - "तस्स अंजयस्स कहं चलणेषु
 णिवडिज्जइ" । आयरिभो मणति - "दुष्प्रदिवरयं जतो तिष्ठन्"-
 दुश्सं उवकारिस्स पच्चुवकारो किज्जति, तं जहा - माता_पितृणो,
 सामिस्स, धम्मायरियस्स, अतो तस्स पादेषु वि पदिज्जति, प
 दोसो ॥४९॥ किं च --

भा.५५६७ -- जो जेण जम्म ठाण-म्म ठाविओ दंसणे व चरणे वा।

सो तं तओ चुयं त-म्म वेव कातुं भवे निरिणो ॥४९२॥

सो सीसो तेण आयरिरण णाणादिसु ठिविथो, इवाणि सो
आयरिजो तत्तो खावाओ चुतो, तं चुं सो सीसो तेषु चेव णाणा-
दिसु य. ठर्वेतो णिरिल्पो मवति ॥४९२॥ यो

सूत्राणि — जे भिक्खु दुःखगवकंताणं असरं वा पारं वा साइमं वा साइमं वा देह दैतं वा साइज्जह ॥१६-१७॥

जे भिक्खु बुग्गह (जहा - १६... जाव) साइमं वा पडिच्छइ
पडिच्छतं वा सातिज्जह ॥ १६-१७ ॥

जे भिक्षु बुद्धगत्वा कर्त्ताणं वस्त्यं वा पदिग्गं वा कंवलं वा -
पादपुङ्क्षणं वा देहं देत्तं वा साइज्जइ ॥६-१॥

जे भिक्षु दुर्गह(जहा १८... जाव) पायपुंछणं वा पडि-
चक्षुं पहिचान्तं वा साहज्ञइ ॥ १६-१९॥

जे भिक्खु वृग्गहवक्ताणं वसहिं देह देतं वा साइज्जइ ॥१६-२०॥

जे भिक्षु बुगहवकंताणं वसिहि पठिच्छइ पठिच्छतं वा -
उवागार्थहि उपासनहिं
साहज्यह ॥६-२१॥

जे भिक्षु तु गहवकंताणं वसहि अणुपविसह अणुपविसंतं वा
माहृत्यङ् ॥१६-२२॥

जे भिक्षु बुग्गहवक्ताणं सज्जायं देवै वेतं वा सा इज्जहि ॥२३॥
जे भिक्षु बुग्गहवक्ताणं सज्जाय पदिच्छु पदिच्छत वा दाहुं वा वापंते वा कन्पुञ्ज
सा इज्जहि ॥२५-२४॥

जे एक सुनाइवकं देहि सचिं परिवहेऽपरिवहेतं वा साईग्राम

^ जे मिक्खु चुग्गहवक्ताणे इत्यादि पूर्वे जाव प्रसिद्धेति

- १०९२ -

अन्न बाल्या । ^ सधे सुता भाणियठवा) ^ चुग्गहो कलहो, तं काउं अवक्कमति,
एकगणहो तजातीयग्गहणमिति वचनात् अठहिं^ गणाओ अवक्कमये
पण्ठे -- ठाणोहि^

भा. ५५६८ -- बुग्गहवक्कंताणं, जे भिक्खु असणमादि ^ देज्जाहि ।
ठु^ चृलहुण अहा पुण, यियमा हि हमं अवक्कमणं ॥४९३॥

भा. ५५६९ -- अङ्गभुज्जत ओहाणे, एककेकडुभेद होज्जःवक्कमणं ।
याणादिकारण वा, बुग्गहो वा इहं पगतं ॥४९४॥

अङ्गभुज्जयं दुविधं -- अङ्गभुज्जतमरणे अङ्गभुज्जविक्षारै वा,
ओहाणं दुविधं चिह्नौपावक्तेण लिंगोधावणेण वा, याणदृष्टा आपि
महायात्रे दंसपरितटा य, बुग्गहेण वा । एते रच्चारितसरिस
ति काउं इह बुग्गहेण पगतं, बुग्गहेण बुक्कंता, बुग्गहो चि कलहो
ति वा भंडणं ति वा विदादो ति वा पगठं ॥४९४॥

भा. ५५७० -- के पुण ते बुग्गहवक्कंता ? इमे सत्त -- अवादिधया
चहुरुदप्रेस अङ्गत्तमत्तसमुन्दा दुग तिग अङ्गविक्षिप्ता भेष ;
सत्ते पिण्डहां सलु, बुग्गहो हौत वक्कंता ॥४९५॥(भा.५५५)

भा. ५५७१ -- जेठंडा बुदंसं जमा- लिणोज्ज सावत्थिते बुग्गज्जाणे । तेंदु
पंच सया य सहस्रं, ढंकेण जमालि मोद्दूणं ॥४९६॥(भा.१२५)

भा. ५५७२ -- रायगिहे युग्गसिलप, चुप्त चोद्दसपुद्धि तीसगुङ्गाओ । त्तो अं
आमलकप्पा णारी, मितसिरी कूडपिठडाई ॥४९७॥(भा.१२८)

भा. ५५७३ -- देव्यविपोलासाढे, जीगे तदिवसहियव्यसूले य ।

सोक्ष्मणलिपिगुम्मे, रायगिहे मुरियवलभद्रः ॥४९८॥(भा.१३०)

भा. ५५७४ -- मिहिलाप लिंगधरे, महगिरि कोडिण्ण आसविद्ये य ।
नेत्रिण्यु-युप्पवाप, रायगिहे संदरक्षा य ॥४९९॥(भा.१३२)

भा. ५५७५ -- किरिया दो रायगिहे, महातवो तीरमणिणाप ।५००॥(भा.१३४)

भा. ५५७६ -- पुरिमतरं जिसुहुह, बलसिरिसिरियुत रोहयुते य ।

परिवायपोटसाले घोसणपडिसेहणा वावे ॥५०१॥(भा.१३८)

विछुगा विक्खुय ॥ गाहा ॥ (भा.१३७) ॥ मोरीणउली ॥ गाहा गो/निकाई
(भा.१२८) ॥ सिरिगुतेणउवि गाहा (भा.१२९) वावे

पराजिझो ॥ गाहा (भा.१४०) ॥ वस्तुपुरे ॥ गाहा (भा.१४२)

पुङ्कुजडा पुढो जहा ॥ गाहा (मू.भा.१४३) रहवीरपुरं गाहा ॥ (मू.भा.१४४)
बोडियसिक्क-गाठुहाए पण्ठतं गाहा ॥ (भा.१४७) चोद्दसवास-पिंतया ॥ गाहा
(मू.भा.१२५) ॥ सोल्लासाहं तया ॥ गाहा (भा.१२७)

चोद्दा दो वाससया ॥ गाहा (भा.१२९) ॥ वीसा दो -

वाससया ॥ गाहा (भा.१२१) ॥ (अठावीसा दो - वास-

सया) ॥ गाहा (भा.१३३) ॥ पंचसया चोयाला ॥ गाहा ॥

पंचसया तुलसिया ॥ (भा.१२५), छडवीस सया गाहा ॥ (भा.१४५) चोद्दस चुच्चेवस
सोलस गाहा (७८२) ॥ पंचसया तुलसिया ॥ गाहा ॥

* पंचसया ॥ (भा.१४१) बोडियसिव गाहा (मू.भा.१४८) ॥ छडवीव सया
गाहा ॥ (७८३) सावत्त्वी .. गाहा ॥ (७८१)

सत्तेया दिठीओगाहा (७८६) मोरुण मेचिमिक्कंगा ॥ पट्टे
(७८५)

बहुरयादी जाव चोडिया॥

मा.५५७७ -- एतेसि तु पदूवण, पुठिं जा वन्निया उ विलिष्टुते।

स चेव णिरवसेसा, इहमुद्देसिम्म नायछदा॥ ५०२॥

एतेसि पदूवणा कायठवा “विधिषुते” ति-जहा आवस्त्वगे

सामा दुव णिज्ञुतीए॥ ५०२॥

मा.५५७८ -- एतेसि असणादी, वत्थादी वसहिवायणादीणि।

जे देज्ज पढिंच्छेज्ज वा, सो पावति आणमादीणि॥ ५०३॥

तेसि असणादि देते पचिंत संवपदेसु चउलहुं, अन्ये चउगुरुं,
आणादिया य दोसा, अणवत्थपसंगा अणो वि दाहिति, सहढाप
वि मिच्छित जणेति॥ ५०३॥

मा.५५७९ -- दोणग्नहें संवा-सजों य वायण पंडिच्छणादी य।

संसिरसं पभासमाणा, शुचिपुष्टेण ववहरंति॥ ५०४॥ ×

गा.५०४

मा.५५८० -- गव्वेण ते उदिष्टणा, अणे वा देते दट्ठ भासंति।

त्रूण एते पहाणा, विसादि संसिंग्गु गच्छे॥ ५०५॥ ते

अम्हं एते असणादि देति गच्चं करेज्ज, तेण गव्वेण उदिष्टेण
पलावा भवेज्ज, अणो वा दिज्जंत दट्ठं भणेज्ज - “पूणे एते चेव
पहाणा”, तेसि वा किंचि अहाभावेण गेलण्ण होज्ज, ते भणेज्ज - ×
“एतेहिं किं पि विसादि दिण्ण”, एत्थ गेण्हणकदण्णादिया दोसा,
एवं वाणसंसमग्रीए अगीयेसहाविया चोदिता तेसु “चेव वरज्जा॥

२ गा.५०४ ॥ ५०५॥ “गेहणे”ति अस्य व्याख्या --

मा.५५८१ -- तेसि पढिच्छणे आणा, उग्गममविसुद्ध आभिओगं वा।

पचिणीयया व देज्जा, बहुआगमियस्स विसमादी॥ ५०६॥

तेसि हत्थातो भत्तादि पंडिच्छिंतस्स तित्थकराणातिकमो,
उग्गमादि अमुळं परिमुंजति, वसीकरण वा देज्ज “अम्हं एते पंडि-

वक्ष्यो”ति पढिणीयतेण, अहवा एस वहु आगमिठ ति विसादि -
देज्ज। एगवसहिसंवासेण सेहाणिद्वय्या सीदंति, तेसि वा चरियं -

गेणहंति। सुयेवायणपिच्छेज्जाविसु वि संसिंगमादिदोसा। शुचि-
मुष्टेणविदूर्तेग वा संसिरसं चरणकरणं कहेतो सेहावी हौरेति। जम्हा
एवमादि दोसा तम्हा यो किंचि तेसि देज्जा पंडिच्छेज्ज वा य
वा संवेसेज्जा। एवं संकरेतेण पुठवमणिया दोसा परिहरिया भवति॥

॥ ५०६॥ भवे कारणं --

मा.५५८२ -- असिवे ओमोयरिए, रायहुदठे भए व गेलणे।

अद्वाण रोहेवा, अयाणमाणे वि वितियपदं॥ ५०७॥

असिवा दिकारणेहिं तेसि दिज्जति पंडिच्छति वा॥ ५०७॥

इमं गेलणे --

मा.५५८३ -- गेलणे मे कीरति, न कीरती एव तुळ्य भणियम्म।

एस गिलाणो एत्यं, गवेसणा गिणहजो सो य॥ ५०८॥

एगत्थमामे साधु गच्छता भणिता - “तुळ्यं गिलाणस्स किं
वेयावच्चं कीरह न कीरह वा”, साधु भणति - “किं वाते”। गिही
मणह - “एस गिलाणो तुळ्यसंतिज्जो,” एत्य गामे साहुणा पविसितं

दिष्टे गविठ्ठो जाव णिणहतो सो॥ ५०८॥

- मा.५५८४ -- जनपुरतो फासुण्डं, अप्कासुयमग्नेऽसमणो उ ।
पण्ठवणपिद्वकामण, अविसेसित णिणहए वा वि ॥५०९॥
- जग्समक्सं उग्गमुप्पादपेसणं सुद्धच्छेण करेति, जाहे सुद्धं प
लभति सो य बुद्धं मग्नति ताहे लोगस्स पुरओ उस्सांगं पण्ठवेति
भर्णति य "प्रस असमणो", तं पि मणति - "जति तुमं णिणहुदिठीबो
पडिकमसि पासत्यादित्तणो वा तो ते संव्वहा करेनो", तहा य
पण्ठवेति जहा सो तटठाजाजो पडिकमति । अहवा जन्त्य साध्वं
णिणहगाण य विसेसो ण यज्जह किंचि ॥५०९॥ च
- मा.५५८५ -- दुक्सं बु निरुक्षुंपा, लोए अदेते य होति उहडाहो ।
सारूपविष्म य विस्सति, दिज्जति तेणवमादीसु ॥५१०॥
- जह वि सो ओसण्णो निणहओ वा तहावि अकज्जंते पिर-
युक्षप्या भवति, सा य दुक्सं कज्जइ, लोगो य तत्य उडाहं करेति
- "जह वि पठवज्जाए परिसं अपाहत्तणं ण परोप्परं कतोवकारियाजो द्वौ
अलं पठवज्जाए", सारूप्यं-सरिसं लिंगं दीसति, एवमादि कारणेहिं
करेतो उद्धो ॥
- सूत्रम् - जे भिक्खु विहं अणेगाहगमणिज्जं सति लाडे विहाराए
संधरमाणेसु जग्ननसु विहारपुडियाए अभिसंधारेइ अभिसंधारेतं वा य
स्ताहज्जनइ ॥१६-२५॥
- "जे"ति - पिण्डेसे, भिक्खु पुठववणितो, विहं णाम अद्वाणं
अणेगेहिं अहेहिं जं गम्मति तं अणेगाहगमणिज्जं, अहो णाम दिवसो,
अहवा अणेगेहिं अहेहिं गमणिज्जं अणेगाहगमणिज्जं, अकारणेण गमणं न गमणिज्जं
पडिसिद्धं, किं कारपं गमणं पडिसेहेति ? जम्हा एत्य गम्ममाणे
अणेगा संजमाताए दोसा पसज्जंति, जिष्म विसए गुणा तवणिय-संतोतेविज्ञाति
मसंजमसज्ज्वायमादीया तं विसयं "लाडे" ति - साहू, जम्हा उग्गमु-
प्पादणेसणासुद्धेण आहारोवधिणा संजमभरवहणटठ्याए अप्पणो सरी-
रंगं लाडेतीति लाडो, विहारायेति, दप्पेण देसदंसणाए विहरति,
"संधरमाणेसु जग्नवरसु"ति-आहारोवहिवसहिमादिरहिं सुलभेहिं -
संधरंतस्स तप्तिम जणवए, तं जणवयं विहाय पठवज्जाए तस्स पठवज्जतो
सुद्धं सुद्धेण वि गच्छमाणस्स चउलहुं । एस सुरन्त्यरे, इमो णिज्जुति-
वित्यरो --
- मा.५५८६ -- विहमद्वाणं भणितं, णेगा य अहा अणेगदिवसा तु ।
सति पुण विज्जंतम्मी, लाडे पुण साहूणो अक्सा ॥५११॥
- गयन्त्या॥ विहं णाम अद्वा॥
- मा.५५८७ -- अद्वाणं पि य दुविहं, पंथो मग्नो य होइ नायब्दो ।
पंथमिष्म णित्य किंचि, मग्न सगामो तु गुरु आणा ॥५१२॥
- तं दुविधं - पंथो मग्नो य । पुणो पंथो दुविहो - छिणणो
अछिणणो य, छिणे णित्य किंचि, सुणं सळवं, अचिणणे पल्लि-
वहता वा अत्यि । गामाणुगामि मग्नो । पंथे चउगुरुणा,
मग्ने चउलहुं आणादिवा य दोसा ॥५१२॥
- मा.५५८८ -- तं पुण गमेज्ज दिवा, रत्ति वा पंथ गमणमग्ने वा ।
रत्ति आदेसदुर्बं, दोसु वि गुरुणा य आणादी ॥५१३॥
- तं पंथं मग्नं वा दिवसओ वा राओ गच्छति, राहसे

- आदेसदुगंसंक्षाराती संक्षावगमो वा राती । कहं ? उच्चते संक्षा जेण
रायति सोभति दिप्पति तेण संक्षाराती, संक्षावगमो वियालो ।
अहवा संक्षावगमो राती, कहं ? उच्चते - जम्हा संक्षावगमे चोर-
पारद्वारिया रमंति तेण संक्षावगमो राती । संक्षाए जम्हा पते -
विरमंति तेण संक्षा विकालो । पंथं मणं वा जह रातीए विगाले
वा गच्छइ तो चउरुगा ॥५१३॥ तत्यं मणे ताव इमे दोसा --
- भा.५५८९ -- मिच्छते उड्डाहो, विराहणं होति संजमाताप । या
ईरियातिसंजमम्मी, छक्कायअचक्खुविसयम्मी॥५१४॥ दारगा.
“मिच्छते उड्डाहो” दोषहं विभासा --
- भा.५५९० -- किं मणे णिस्तिगमं, जाती य सोहैति वा कहं इरियं ।
जतिवेसेण व तेणा, अहंति गहणादि उड्डाहो ॥५१५॥
- अ॒ मणे इहलोयचतकज्ञायं परलोयकञ्जुतायं किं रातो गमं, किं
दुट्ठचित्ता पते होज्ञा, कहं वा इरियं सोहैति, इरिरव-
रता वा जंति, जहा एयं असच्चं तहा अणं पि मिच्छते जेन्ज्ञा,
बहवेसेण वा तेण त्ति काउं रातो अउंता गहिया कुदण्ववहृस्त्राचिन्दु डं/दिनु
गा.५१४ पदेशु उड्डाहो॥५१५॥ “विर्वाहणं संजमाताप” एसा विभासा -- या
- भा.५५९१ -- संजमविराहणाप, महठवया तत्यं पठर्म छन्काया ।
वितिए अतेण तेणे, तइए अदिन्नं तु कंदादी ॥५१६॥
संजमविराहणा दुविधा मूलगुणे उत्तरयुणे य, मूलगुणे पंचम-
हत्वया, पढमे य महठवए छक्कायविराहणं करेति, वितिए महठवए
अतेण तेणभिति भासेज्ञा, ततिए महठवए कंदादि अदिण्णा गैहेज्ञ ।
५१६॥ अहवा --
- भा.५५९२ -- दिवदिन्ने वि सचिते, जिणतेणं किमुत सठवरीविसए ।
जेसिं च ते सरीरा, अविदिणा तेहि जीवेहिं ॥५१७॥
सचितं जिणेहिं जाणुण्णायं तेण दिवसतो वि तेणं रात्री -
रातो वा अदिण्ण, अहवा जेसिं ते कंदादिया सरीरा जीवायं
तेहिं वा अदिण्णं ति तेणं ॥५१७॥
- भा.५५९३ -- पंचमे अणेसणादो, छटे कप्पो व पढमवितिया वा ।
भगवशो त्ति पि जाओ, अपरिणशो मेहुणं पि वर ॥५१८॥
पंचमे त्ति वते अणेसणिज्जं गेहंतस्स परिणगहो भवति, छटे
त्ति राती_भोयणे अद्वाणैकप्पं भुंजतस्स राती_भोयणभंगो भवति,
पढमो त्ति - खुहापरीसहो वितिशो- पिवासापरीसशो तेहिं - डो
आतुरो रातिं भुंजेज्ञ वा पिशज्ञ वा, एगवतभंगे सठववयमंगो
त्ति काउं मेहुणं पि सेवेज्ञा, अहवा अपरिणतो अवुद्धध्ममत्तणशो - उड्ड
दिया रातो_सत्ये वच्चमाणे काइयानिमित्तं उसक्को अगारी वि द्वि
करह उसक्का, अप्पसागारिए तं प डिसेवेज्ञ ॥५१८॥ ईरिया इति
अस्य छ्याव्या --
- भा.५५९४ -- रीयाद्वसोधि रत्ति, भासाए उच्चसद्वाहरणं ।
य य आदाणुस्तर्गे, सोहेह काया य ठाणादि ॥५१९॥
राजो ईरियासमिहं न सोहेह, भासासमिहए वि असमिशो
पंथाइविप्पणिठे उच्चसद्वेष वाहरेज्ञा, एसणा-
समिति य संभवति, रातो विवसतो वा अद्वाणे पढमवितियाउरो

एसं पेलेज्ञा, आदाणपिक्सेवसमितीष ठाणपिसीदणा यि वा कर्तौ रातो य सोहेति, काइयादिपरिठवयं पि कर्तो यंडिल्लं पि य सोहेति, ॥५१९॥ एसा सव्या संजमविराहणा। इमा आयविराहणा-

भा.५५९५ -- वाले तेण तह सा-वर य विसमे य सापुक्टे य।

अक्षम्हा भय आतसमुत्यं रत्ति मग्ने भवे दोसा ॥५२०॥

सप्यावी वाला, तेसु डस्त्यज्जति, उवकरपसरीरतेपा, ते -
उवकरणं संजतं वा हरेज्ञा, सीहादिसावण खज्जति, विसमे पठि-
ग्रात पस्स अण्णतरगा-य विराहणा हवेज्ञा, लाशुकंटे वा वि संप्यो
हवेज्ञा, अक्षम्हाद भयं अतुक् भवति, मग्ने वि एते दोसा, किसुत
पंथे ॥५२०॥ इमं वितियपदं -- राजे-

भा.५५९६ -- कप्पति तु गिलाणद्ठा, रत्ति मग्नो तहेव संक्षाप।

पंथो य पुद्विद्ठो, आरक्षितो पुद्वभिण्टो य ॥५२१॥

॥ (प्य) -- या आरक्षितो चि - दंडवासिगो लोपुद्वामवं मण्टि - अहे -
गिलाणादिकारणेण रातो गमिस्तामो मा किंचि छलं काहिसि,
अणुण्णाते गच्छेति, सेलं कंठं ॥५२१॥ मग्न ति गतं, इवाणि पंथो
भयमति --

भा.५५९७ -- दुविहो य होइ पंथो, छिणण्णांतरं अछिण्णं च।

छिणे य होइ किंची, अछिणे पल्लीहि बझाहिं ॥५२२॥
कंठया। इमो विधि -- इमा स्तोही

भा.५५९८ -- उद्धरे पवज्जन, शुद्धपदे सेवती जं च ॥५२३॥

उद्धरे जह अद्वाणं पठवजति तत्यु शुद्धुद्वेष वि गच्छमाणस्स
पयं पच्छितं, जं च अकप्पादि किं चि सेवति तं सव्यं पावति।

॥५२३॥

आय-त

इमा विराहणा --

भा.५५९९ -- वातांसलु वातकंटा, आवडणं विसमसापुकंटेषु। रुलुङ्क

वाले सावय तेण, एमाह होति आयाप ॥५२४॥

रुलुङ्क

सलुङ्गाणुगादिसंधापा वातेष धेयंति, चम्मकंटगो वातकंटगो

१कृत्प॒भो भाग-
बही संधि वादुः अहवा गृद्धि-सीहृद्धि-सीविकायकंटगोंवा, सेसं कंठयं ॥५२४॥ डुः

एसा संजमविराहणा। इमा संजमविराहणा --

दुः

छक्कायाण विराहण, उवगरणं वालुद्वेषेण य।

पढ्मेण व वितिएष च, सावय तेण य भेजेहि य ॥५२५॥

अयंडिलेसु पुड्डिमादिउल्लिहं कायाणं संघटणादिविराहणं
कर्तौति, वालुद्वेषेण पढ्मवितियपरीसहेहि परिताविज्जंति, सा-

ध्यु उज्जित्वो सावजो सावपण वा सज्जेज्ञा तेणगेहि भेजेहि वा
उवकरणं शुद्धिगादि वा हीरेज्ञा ॥५२५॥ उवकरण ति एयस्स इमं
वक्त्वाणं --

भा.५६०० -- उवगरण गेहणे भारवेद्ये तेणगम्य अधिकरणं। या

रीयादि अणुवज्जोगो, गोम्यम्य भरवाह उद्डाहो ॥५२६॥

गुलि नंदिपहिन्गह अद्वाणकप्पलिंगमादिपंथोवकरणं च जह गिणहंति

१व्याकुला। तो मारेण वेयणा भवति, विहृष्टकायतेषेणगम्मा भवति, तेणहि
वा उवकरणे गहिए अधिकरणं, भारक्षंता य इरियोवरता य भवति,

बहुवकरणा वा गोभिएहि धेष्पंति, गौमिया य चिंतेति उल्लासेति
१६वं उड्हाहे भवेऽय - "अहो ! बहुलोभा भारवहा य" अहवा एतद्वेसभ्या उवकरणं
उज्ज्ञेति तो जं तेण उवकरणेण विषा विराहणं पार्वेति तमावज्ज्ञेति
॥५२६॥ इमं पंथोवकरणं --

भा.५६०१ -- चम्पकरग सत्यादी, दुलिंगकप्ये य चिलिमिलःग्गहणे । न्त
तसविपरिणमुद्भाहो, कंदादिवहो य कुच्छा य ॥५२७॥
जह चम्पकरगो ण धेष्पंति सत्यकोसं वा "दुलिंगं" वा -
मिहन्तेलियेवकरणं अज्ञासांडियलिंगोवकरणं वा "कप्य" स्ति- अद्वाण-
कप्यं, चिलिमिलि ति, एतेसि अग्गहणे इमे दोसा जहासंसं पच्छ-
द्वभणिया । चम्पकरगअग्गहणे तसविराहणा, पिप्पलगुलियुगोरस- वा
पोत्तगादि अग्गहणे सेहमादियाप विप्परिणामो भवति, पिप्पल-
गाविसत्थेण पुण पलंवे विकरणे काउं आणिज्जेति, दुलिंगेण विषा
रातो गेणहंताण पिसियादि वा उद्भाहो भवति, अद्वाणकप्येण
विषा कंदादिवियाप छण्हं वा कायाप विराहणा भवति, चिलिमि-
लियं विषा मंडलीए मुंजंताजं जोगो दुःङ्घति, ॥५२७॥ पंथजोगोव-
अउगाहणे ।

भा.५६०२ -- करुणाप्रज्ञानमग्गमरणं, अतिपरिणामा य होंति णित्यकक्षा ।

णिग्रन्त गहणे चोदित, भण्ति तह्या कहं कप्ये ॥५२८॥

"अकप्यं" ति जाउं अपरिणामगो ण गेणहति, अगेणहणे -
मरति, अद्वाणे अकप्ययगहणं दट्ठुं अतिपरिणामा "णित्यकका-
णिलज्जा भवंति, अद्वाणातो णिग्रन्ता अकप्यं गेणहंता चोदिता
"मा गेणहह ति, य वटटति" ते पढिभणंति - "ततिया अद्वाणे कहं
कप्ये" ॥५२८॥ काउडीए विषा इमे दोसा --

भा.५६०३ -- तेणभयोदककज्जे, रत्ति सिंघगति-द्वूरगमणे य ।

वहणावहणे दोसा, बालादीसल्लविद्धे य ॥५२९॥

तेणभया रातो सिंघं मंतव्यं, उदगणिमितं जहा मरुविसप
रातो सिंघं द्वूरं च गंतव्यं, तत्य कावोडीए बालबुद्धां असहु -
सल्लविद्धा उवकरणं च वोढव्यं, अह ण वहंति तो एते परिचसा
भवंति, उवकरणं पि छडेयव्यं, अहवा "तेण" ति - तेणभए ढं-
विलिमिली धेष्पंति, अकप्यणिज्जकज्जे परतित्यियउवकरणं, उदग-
कज्जे चम्पकरगो, उदगकज्जे वेव गुलिगगहणं, उदगगणपठ्या दति-
ग्गहणं, रातो सिंघगतिगमणे तलियगगहणं, द्वूरं गंधुं सत्यो ठाइ-
स्सति तत्य बालाविसल्लविद्धवहणद्धा कावोडी, सल्लुब्दरणादि-
णिमितं सत्यकोसो धेष्पइ, एवमादिउवकरणं वहतो भारमाविया
दोसा, अवहंतस्स आयसंजमविराधणादिया दोसा, तम्हा णिकका-
रणे अद्वाणं जो पवज्जेज्ज ॥५२९॥ कारणे पवज्जति तत्य इमो कमो -

भा.५६०४ -- वितियपद गम्ममाणे, मग्गे असतीए पंथजयापाए ।

पढिपुच्छुरुण गमणं अछिण्णपल्लीहि वतियाहिं ॥५३०॥ रुग्ग

पढमं मग्गेण गंतव्यं । असतीमग्गस्स जणवयं पुच्छुरुण अठि-
णपंथेण पल्लिवतिगावीहिं गंतव्यं, ततो डिणेण ॥५३०॥ इमेहिं
कारणेहिं पंथेण गम्मति --

- मा. ५६०६ -- असिवे ओमोयरिष, रायहुटठे भए व आगाढे।
गेलण उत्तिमठठे, पाणे तह दंसण चरिते ॥५३१॥
- अष्टपत्रे वा आगाढे, जहा - सुधम्पसामिगणहरस्स मासकप्ये
असंपुण्ये रायगिहे णगरे तणकटठधारगो दमगो पञ्चवङ्गो, तं भिक्ष्व
हिंडं लोगो भणति "तणकटठहारगो" ति, तस्स असहं, सुधम्पस्स
अभयापुच्छणे, अभयस्स पुच्छा, कहणे - "सेहैंसागारियं" ति, तिको-
दिपरिच्छागो विभासा -- ^{स्तु} x
- मा. ५६०७ -- एहि कारणेहिं, आगाढे हिं तु गम्ममणेहिं।
उवगरणपुठवपडिले-हिएण सत्थेण गंतव्यं ॥५३२॥
- पंथजोगेग्गोवकरणपडिलेहा गहणं, अह पुच्छं सत्थं पडिलेहेऽ - हुञ्चा
दुद्देण तेण सह गमणं ॥५३२॥
- मा. ५६०७ -- असिवे अगम्ममाणे, गुरुगा दुविहा विराहणा नियमा।
तम्हा सहु गंतव्यं, विहिणा जो वणिणो हेटठा ॥५३३॥
- दुविहा विराहणा - आयसंजमेसु, अहवा अप्पणो परस्स
य। हेटठा ओहिणज्जुतीए जो गमो भणितो, सेला वि ओमोदरि-
यावओ जहेव ओहिणज्जुतीए तहा भाणियठवा ॥५३३॥
- मा. ५६०८ -- उवगरण पुच्छवभणिं, अप्पडिलेहेऽते चउगुरू आणा।
ओमाण पंथ सत्थिय, अतियत्तु अप्पपत्थयणे ॥५३४॥
- उवगरणं चम्करनादी, जं वा वक्खमाणं तं अणेहमाणस्स
सत्थं वाऽपडिलेहंतस्स चउगुरुगा, अपडिलेहीयदोसा भवंति, ओमाण -
चेलिल्लाको व होज्जा, सत्थवाहो अतियत्ती पासत्थो वा पंतो होज्ज,
प्पं त्तो सत्थी वा अप्पत्थयणो-अप्पसंवलो होज्ज, अणे वा पंथिया तत्थ -
पंता होज्ज, तम्हा एयदोसपरिहरपत्थं पडिलेहियठवो सत्थो॥५३४
सो केरिसो सत्थपडिलेहगो ?
- मा. ५६०९ -- रागदोसविमुक्को, सत्थं पडिलेहे सो उ पंचविहो।
भंडी बहिलग भरवह, ओदरिय कप्पडिय सत्थो ॥५३५॥
- सो सत्थो पंचविहो - भंडि ति गंडी, बहिलगा, उटट- गडु
बद्दुङ्गादी, वलिल्लादी, भारवहा पोदटलिया वाहगा, उदरिया णाम जहिं य
गता तहिं वेव दूवगादी छोडुं समुद्दिसंति पच्छा गम्मति, अहवा
गहियसंवला उदरिया, कप्पडिया भिक्खायरा ॥५३५॥ रागदोसिए
इमे दोसा --
- मा. ५६१० -- गंतव्यदेसरागी, असत्थ सत्थं करेति जे दोसा।
इयरो सत्थमसत्थं, करेति अचंत्ति जे दोसा ॥५३६॥
- जस्स गंतव्ये रागो सो जति सत्थपडिलेहगो सो असत्थं -
पि सत्थं करेज्जा, "तेण कुसत्थेण गच्छताता जे दोसा तमावज्जति।
"इयरो" ति - जो गंतव्यो वोसी सो सुज्जमाणसत्थं पि असत्थं च्ये
करेति, तत्थ असिवाविषु अचंत्ताता जे दोसा ते पावति ॥५३६॥
- मा. ५६११ -- उपरिवाडी गुरुगा, तिषु कंजिमादि संभवो होज्जा।
व परिकृहणं दोसु भवे, बालादिसल्ल-गेलझे ॥५३७॥
- भंडीतु विज्जमाणासु जह बहिलगेसु गच्छति तो चउगुरुगा,
एवं सेसेसु वि। आविल्लेसु तिषु कंजिमादिपाणगसंभवो होज्ज,
दोसु भंडिबहिलगेसु परिवहणं होज्ज, कैसिं परिवहणं? उच्यते -

- हृ वालादीं, आदिसद्ग्रहणेण बुद्धाणं दुर्बलाणं सर्वक्रियाण य सल्ल- य
विद्वाण गिलापाण य ॥५३७॥ सत्यं पठिलेहंति तम्हा सत्यो पठि-
लेहियव्वो । सत्ये इमं पठिलेहियव्वं --
- मा.५६१२ -- सत्यं च सत्यवाहं, सत्यविहाणं च आदियतं च ।
दब्बं सेत्तं कालं, मावोभाणं च पठिलेहे ॥५३८॥
पुष्टवद्वस्त्वं हमा वक्त्वा --
- मा.५६१३ -- ए सत्ये त्ति पंचभेदा, सत्याहा अट्ठ आतियतीया । य
सत्यस्त्वं विहाणं पुण, गणिमातिचउच्चिवहेक्केदक्कं ॥५३९॥
सत्यस्त्वं पंच भेदा - भंडीभादि, सत्यवाहो अट्ठविहो,
आइयतीया वि अट्ठविहा उवरि पठिणहिंति, सत्यविहाणं पुण
गणिमादि चउच्चिवधं, गणिमं पूगफलादि, धरिमं जं तुलाप दिज्जति
संदसकरादि, भेज्जं घृतं तुलादि, पारिच्छं रक्षमोर्जियादि,
“रक्षकेदके”त्ति - वहिलोभु वि एवं चउच्चिवहं, भारवहेभु वि एवं
चउच्चिवहं, उदरियकप्पडिएभु तं भंडं चउच्चिवहं भाणियव्वं ॥५३९॥ एवं
हिंति वक्त्वावि चउच्चिवहं च पठिलेहेज्ज, तत्य वव्वे --
- मा.५६१४ -- अपुर्णगादी जापे, गुंठावी वाहणे अपुणणवणे ।
धम्मो त्ति व भर्ती य व, वालादि अणिच्छे पठिकुटं ॥५४०॥
अपुर्णगा णाम धंसिशो जापा सगडिगातो वा, वाहणा,
गुंठादी, गुंठो घोडगो, आदिसद्गातो जस्तो उटटो हन्थी वा,
ते अपुणविज्जंति - जइ अम्हं कोइ बालो आदिसद्गाओ बुद्धो
बुद्भवलो गिलाणो वा गंतु ण सक्केज्जा सो तुल्पेहिं चढावेयव्वो,
जइ अपुजायंति धम्मेन तो तेहिं समं सुद्धं गम्मं, अह मुल्लेण विणा
पेच्छंति तो तं पि अभ्युवगच्छज्जति, अह मुल्लेण वि पेच्छंति तो
तेहिं समं पठिकुटं गम्मं, ए तेहिं समं गम्मति, ॥५४०॥ किं च
इमेरिसभंडभरितो हिंच्छज्जंति सत्यो --
- मा.५६१५ -- दंतिकगोरतेल्ले, गुलसप्पिएमातिभंडभुरिताषु । भ
अंतरवाधातम्मि उ, द्वैतेतिधरा उ किं देउ ॥५४१॥ ईं देति
अवस्ते मोदग सागवदिटमादी दंतसज्जयं वहृविहं दंतिकं, अहवा
तं बुलादंतिकका सत्यं वा दंतसज्जयं दंतिकं, गोर त्ति गोधूमा,
तहा तेल्लगुलसप्पिण्णाणाविधाण य धुण्णाप भंडीओ जइ भरियातो व
तो सो दछवतो सुद्धो । किं कारणं ? अंतरा वाधाप उप्पणे तं
अप्पणा संति अम्हायं वि देति, “इहरह”त्ति - जइ कुंकुमकृष्णरिय-
तगरपत्तचोयहिंगुसंखलोभादी असज्जदवभरिए अंतरा वाधाते संवले
पिण्डिठए किं दिन्तु, तम्हा एरिसभरिएणं गंतव्वं ॥५४१॥ अंतरा-
वाधातो इमो --
- मा.५६१६ -- वासेण यदीपुरे - ए वा वि तेणमय हन्त्यरोहे वा ।
सोभो जत्य व गम्मति, असिं एमादि वाधातो ॥५४२॥
अंतरा गाढं वासमारम्बं, चउमासवाहिणी वा महानदी पूरेण
आगता, अग्नतो वा चोरम्बं, दुटठहत्यिणा वा पंथो रुद्धो, जत्य
वा सत्यो गंतुकामो तत्य रोहगो, रज्जतोभो वा तत्य, असिं
वा तत्य, ... : एवमादिकज्जेषु अंतरा सणिवेसं काउं सत्यो
- ^१गा.५३८ अच्छति ॥५४२॥ एवं दछवतो पठिलेहा, इमा सेत्तकालभावेषु -

पठिलेहा --

- मा.५६१७ -- सेतं जं वालादी, अपरिस्तंता वतंति अद्वाणं ।
काले जो पुठवण्हे, भावे सपकस्परपकस्णादिष्णो ॥५४३॥
- जतियं सेतं वालवुद्धाकिंच्छो अपरिश्रांतो गच्छति ततियं
जति सत्थो जाति तो सेतशो सुद्धो, कालो जो उवयवेलाए -
ओ पतिथते पुठवण्हे ठाति सो कालतो सुद्धो, भावे जो सपकस्परपकस्त-
भिक्षयरे हिं अणाइष्णो सो भावधो सुद्धो ॥५४३॥
- मा.५६१८ -- एककेक्को सो दुविहो, सुद्धो ओमाणपेल्लितो चेव ।
मिच्छतपरिणगहितो, गमणाइयो य ठाणे य ॥५४४॥
- “एककेक्को”ति भंडिक्खिलगादिसत्थो दुविहो, सुद्धो असुद्धो
य, सुद्धो अणोमाणो, ओमाणपेल्लिओ असुद्धो, सत्थवाहो आतियती इ-
उ वा जे वा तत्थ अधुप्पहाणा पते निच्छिक्षिट्ठी, एतेहिं सो सत्थो
परिणगहितो होज्ज ॥५४४॥ ओमाणपेल्लिओ इमेहिं होज्ज --
- मा.५६१९ -- समणा समणि सपकस्तो, परपकस्तो लिंगिणो गिहत्था य ।
आता संजमदोसा असती य सपकस्वज्जेण ॥५४५॥
- पुठव्यं कंठं । वहसु सपकस्परपकस्तभिक्षयरेसु अप्कठवंताणं आय- ण / त-
विराहणा, कंदादिग्गहये वा संजमविराहणा, अणोमाणस्स असतीते
सपकस्तोमाणं वज्जिता परपकस्तोमाणेण गंतव्यं, तत्थ जणो भिक्ष-
गा.५४४ र्गगहे विसेसं जाणति ॥५४५॥ “गमणे अस्य ठ्यारव्या --
- मा.५६२० -- गमणे जो भुतगती, वहगापल्लीहि वा अछिणेण ।
थंडिल्लं तत्थ भवे, भिक्षन्नगहये य वसही य ॥५४६॥
- भुतगती णाम मिदुगती, न शीघ्रं गच्छतीत्यर्थं, अछिण-
पहेण वहगपल्लीमादीहिं वा गच्छति, तत्थ थंडिल्लं भवति, वहय- रत्थे ति
- गा.५४४ पल्लीहिं य भिक्षं लभइ, वसही य लभति, ॥५४६॥ “आँदिवणे”ति
अस्य ठ्यारव्या --
- भा. ५६२१ -- दि आतियणे मोद्दूणं, य चलति अवरण्हे तेण गंतव्यं ।
तेण परं भयणा उ, ठाणे ठंडिल्लथायीसु ॥५४७॥
- दि आतियणे ति जो झुंजणवेलाए ठाति मोद्दूण य अवरण्हे जे
य चलति तेण गंतव्यं, तेपं परं भयणे ति - भयणा णाम जइ अवरण्हे
भोरुं चलए तत्थ जइ सठ्वे समत्था गंतुं तो सुद्धो, अह य सदर्केति
तो असुद्धो, य तेण गंतव्यं, ठाणे ति - जो सत्थ सणिणवेसंथंडि-
लेसु ठाति सो सुद्धो, अंडिले ठाति असुद्धो, ॥५४७॥ जं युतं -
संत्थहा गठु आयियती य अस्य ठ्यारव्या -- रत्थे हृदू।
- मा.५६२२ -- पुराणसावगसम्भ- द्विदिठ अहामदाणलहडे य ।
अभिग्नहिते मिच्छे, अभिग्नहिते अणतित्थी य ॥५४८॥
- पुराणो, गहितायुवतो सावगो, अविरयसम्भक्षिट्ठी,
अहामदगो, दाणसद्गो, अणियिणगहियमिच्छो, अभिग्नहियमिच्छ-
क्षिट्ठी, अणतित्थी य, एते संत्थाहिवा अटठ । आतियतिया
वि एते चेव अटठ ॥५४८॥ अडाणं पहुच्च भंगदंसणत्थं भण्णति --
- मा.५६२३ -- सत्थपणए य सुद्धे, य पेल्लिते कालङ्कालगमभोजी । री
कालमकालदठाई, संत्थाहृठाऽदिवयती वा ॥५४९॥ य

- सत्यपणं ति - पञ्च सत्या, एवं गुणकारपयं, ते य सत्या
सुद्धा, कहं ? उच्यते -- सप्तश्सपरपक्षतोमायापेत्तिल्य ति, काल-ओं
अकाले गमणं, कालअकाले भोयणं, कालमकालणिवेसो, ठाइ ति -
त्वं धिन्दिश्चधिलठाई, एते चठरो सपडिपक्षा सोलसभंगकरणपया, अटठ
सत्यवाहा अतियति ते दो वि गुणकारपया। एत्थ काले गच्छइ,
काले मुंजइ, काले निवेसइ, धिन्दिले ठाइ, एष सुद्धपया, पडिपक्षे
असुद्धा, सत्यवाहा, पढमा चठरो नियमा भद्रा, पच्छिमा चठरो
भयणिज्ञा भवंति, अइती वि ॥५४३॥ एसा भद्रवाहुक्या गाहा,
एहप अत्यंगो सोलसभंगा उत्तरभंगविगच्छा य सब्बे सूतिया, जतो
भण्णति -- उत्तरभंगा! *
- मा. ५६२४ -- एतेसिं च पदाणं, भयणाए सायाइ एगपणं तु।
वीसं च गमा येया, एतो सव्यंगसो जतणा ॥५५०॥
- सत्यपणगपदं, चठरो य सोलसभंगपदा, अटठ सत्यवाहा,
आदियति, अटठ पदा य, एतेसिं पदाणं संजोगे भयण त्ति-भंगा,
एतेसिं एक्कावण्णसया भवंति वीसं च भंगा, एत्थ सत्येषु सुद्धासुद्धेषु
सत्यवाहा इयतेषु य भद्रपतेषु अप्पवहुचिंताए सयोर्हिं जयणा भवति । ॥५५०॥ एतेवत्थो मुडो कज्जति --
- मा. ५६२५ -- काछुदठाई कालनिवेसी, ठाणटठाई कालभोई य ।
उग्गयणत्यवियथंडिल मज्जाणधरं सुरे वा ॥५५१॥
- काछुदठाती उग्गए आइच्छे दिवसतो जो गच्छति, काल-
निवेसी जे अण्ट्यमिर आदिच्छे धक्कति, ठाणटठाती धिन्दिल्ले -
यक्कइ, कालभोती जो मज्जणहे मुंजइ, अण्ट्यमिर वा ॥५५१॥
- मा. ५६२६ -- एतेसिं तु पदाणं, भयणा सोलसविहा तु पायव्या ।
सत्यपणए गुणिता, असीति भंगा उ नाउव्या ॥५५२॥
- कालुडी कालुडी निवेसी एतेसिं चठणह पदाणं इमेण विहिणा सोलस भंगा कायव्या,
ठाणटठाई नाउव्या एतेसिं चठणह पदाणं इमेण विहिणा सोलस भंगा^(१) एवं सपडिप-
क्षेषु सोलस भंगा कायव्या, एते सोलस भंगा सत्यपणए गुणिता
असीति भंगा भवंति ॥५५२॥
- मा. ५६२७ -- सत्यवाहु-गुणिता, असीति चत्ताल छस्सया होंति । उं
ते आह्यति गुणिता, सत एक्कावण्णवीस झडि या ॥५५२॥
- * यो छ * असीतिअदठेहिं सत्याहिवेहिं गुणिता सत्यस्सता चत्ताला^(५५३) भवंति,
ते अटठहिं अतिअतिएहिं गुणिता एक्कावण्ण-सता वीसा^(५५३) भवंति, एवं
पत्थ अण्णये सत्ये भंगविगच्छे वा उडे आगंधुं आयरियाण आ-
लौरंति सत्यपडिलेहगा ॥५५२॥ इदाहिं अण्णज्ञणा भज्ञति -
- मा. ५६२८ -- दोणह वि चियते गमणं, एगस्स चियते होति भयणा उ ।
अप्पत्ताण णिमिं, पते सत्यन्निम परिसाओ ॥५५३॥
- हिंदो जत्य एगो सत्यवाहो तत्य तं अगुणवेति, जे य अहप्प-
भाणा पुरिसा ते वि अगुणवेति, ज-त्य वो सत्याधिवा तत्य
दो वि अगुणवेति, दोणह वि चियते गमणं, अह एगस्स अचियतं
तो भयणा, जति पेत्तुगस्स चियतं तो गम्मति, अह पेत्तुगस्स -
परिसा अचियतं तो ण गम्मति, पंथिता वा जाव ण मिलंति सत्ये ताव

सठ्णादिणिमितं गेष्ठति, सत्ये पुणं पत्ता सत्वस्स चेव सउगेष -
गच्छति, अष्टं च सत्यपत्ता तिणिण परिसा कौरैति- पुरतो -
मिगपरिसा, मज्जे सीहपरिसा, पिटठतो वसम् परिसा ॥५५३॥
दोष्ठ वि त्ति अस्य ठ्यास्या --

भा. ५६२९ -- दोष्ठ वि समागता स-त्वयो व जस्ता व वसेण गम्पति ऊ।
अणुण्ठयणे युरुगा, एमेव य एगतरपते ॥५५४॥

^{ान्ति} "दोष्ठ" वि-सत्यो सत्यवाहो य एते दो वि समागत
समग्रं अणुन्नवैति, अहवा सत्यवाहं जस्त य वसेण गम्पह एते दो
वि समागते समग्रं अणुन्नवैति, अहवा सत्याहिव चेव एकं अणुण्ठवे,
एवं जह जो अणुन्नवैति तो चउगुरुगा, जति दोणिण ब्रह्मिता ते
दो वि पेल्लगा तत्य एकं अणुण्ठवैति एत्य वि चउगुरुगा, एगतरे
वा पंते पेल्लगे जह गच्छति तत्य एमेव चउगुरुगं ॥५५४॥

भा. ५६२० -- जो वा वि पेल्लिभो ते, भण्ति तुह वाहुषायसंगहिया।
वच्चामपुणगहो त्ति य, गम्पं इहरा युद्ध आणा ॥५५५॥

^{ान्ति} सत्याहिवं सत्यं वा जो वा तम्म सत्ये पेल्लगो तं भण्पति- जं
जति अुजायह ^{अहं तो} तुभ्येहिं समं तुह वाहुच्छायटिठता समं -
वच्चामो। जह सो योज्ज - "अणुगगहो" ततो गम्पति, अह दुष्पिहक्को
[ा] अच्छति भण्ह वा - "मा गच्छह", जह गच्छति तो चउगुरुगं, आणा-
सत्यस्स अन्वियेऽ दिया य दोसा, ॥५५५॥ जति^१ सत्याहिवस्स वा अन्नस्स वा -
पेल्लगस्स अचियते गम्पति तो द्येव दोसा -

भा. ५६२१ -- पडिसेहण पिण्ठुभयं, उवकरणं वालमाति वा हारे।

"उहुङ्गते(उपदुक्तानु)" अतियतिगोम्पिएहि व, उङ्डिङ्गंते ण वारैति ॥५५६॥
^{दु} अडिविमज्जे गयाणं भत्पाणं पडिसेहेज्ज, सत्यातो वा पिच्छ-

गो "ज्ञने" "गोपिय" त्ति - योणइलया तेहिं ^{दु}हुङ्गते न वारैति ॥५५६॥ ते दु
पंता भदगा वा

भा. ५६२२ -- भदगवयणे गम्पं, भिक्षे भत्तदण्ठाए वसहीए। ^२

यंडिल्लासति भत्तग, वसभा य पदेस-बोसिरं ॥५५७॥

अणुण्ठविए भदगवयणे गम्पति, इमं भदगवयणं - जं तुभ्येहिं ^३
संविसह तं भे सत्वं पडिपावेस्सं सिद्धत्यपुष्टाविव सिरटिठता
मे पीढं ण करेह, एवं भण्ते गंतव्यं ॥५५७॥

भा. ५६२३ -- पुठवभपिति व जयणा, भिक्षे भत्तदण्ठवसहियंडिल्ले।

सच्चेव य होति इहं, णाणतं यवरि कप्पम्म ॥५५८॥

पुठवं भणिता संवदटुस्ते यंडिल्लस्स असति भत्तगेसु बोसिरिहु
वहंति जाव यंडिलं, एवं वसभा जयंति, यंडिलमत्तगासति धम्मा-
धम्मागासप्पवेसेसु बोसिरंति, इह कप्पे णाणतं ॥५५८॥ तस्समे
विही: --

भा. ५६२४ -- अगहणे कप्पस्स ऊ, युरुगा दुविहा विराहणा नियमा।

^{६४} पुरिसद्गायं सत्यं, णाऊण ण वा वि गिहेज्जा ॥५५९॥
जति डिणे अच्छिणे वा ^४पंथे अद्वापकप्पं ष गेष्ठंति तो
चउगुरुगा, भत्तादिज्जलंभे दुविहस्स आयविराहणा, छुहत्तो वा
कंदावी गेष्ठेज्ज संजमविराहणा, अहवा सत्ये जह संघयणधिति-

बलियापुरिसा अद्वाणं वा जति पगदेवसियं दो देवसियं वा, सत्यं
ति - जति सत्ये अन्तिप्र भिक्षुं पशुं धुवलभो, मद्गो सत्थगो काल-
भोईयकाल् ठाती य एवमादिषां उिष्णद्वाणे वि य गेष्हेज्ज ॥५५८॥ सो पुण द्वाणे
अद्वाणपक्षपो केरिसो धेत्तव्वो चातुं ॥

भा.५६३५ -- सक्तरथयुग्मीसा, सज्जूर अंगिथमा य तम्मीसा ।

सहुअ पिण्णाओ वा, धयुग्लमिस्से सरेण वा ॥५५९॥

सक्तराए धएष्य य, सक्तराभावे गुलेण वा धएष्य चा एतेहि
मिस्सिया अंगिथमा धेष्पंति, अंगिथमा जाम कयल्या, अणे भवंति
मरहटठविलए फलाण कल्कमिस्साओ धेष्पीओ एकमिम्म ढाले -
बहुकिङ्गो मवंति, ताणि फलाण लंडासौभिक्यापि धेष्पंति, खंडवेडगि
एतेसि असति सज्जूरा धयुग्लमिस्सा धिष्पंति, एतेसि असतीए सहुआ
धयुग्लमिस्सा धेष्पंति, असति धयस्स श्वरसणहगुलमिस्सो पिण्णाओ
धेत्तव्वो । ५५९॥ एतेसि इमो गुणो --

भा.५६३६ -- धेवा वि हण्णति शुहं, ण य तण्ण कर्णति एते सज्जंता ।

सुक्त्सोक्षोक्षलंभे, समितिमवंतिक्तक्तुणं चा ॥५६०॥

पुठवद्वं कंठ । एरिस अद्वाणपक्षपस्स जलंभे "सुक्त्सोक्षो" - सुक्त्स-
कूरो "समितिमं सुक्त्समंगगा, "दंतिक्कं"- अणेगागारं सज्जां, अहवा
दंतिक्कं तुण्णो तंडुलोटटो दंतिक्कगहेषेण तंडुलतुण्णो, तुण्णन्नहभत्तो
सज्जगद्वूरी, एस दंतिक्कतुण्णो सज्जगद्वूरी वा धयुग्लेण मिस्सिज्जति,
मा संसज्जहिति, जति सुद्धं लभंति तो अद्वाणप्पं ण भुंजति, जति-
एण वा ऊं सुद्धं तक्षियं अद्वाणप्पं भुंजति, अयुवटठावियाप वा
दिज्जंति अद्वाणप्पो । ५६०॥ इमं च गिण्णहंति

भा.५६३८ -- तिविहामयभेसज्जे, वणभेसज्जे य समिप्महृपदटे ।

कम्मं चुष्णासति तिपरिरप, जा. नाउमद्वाणं ॥५६१॥

वातपितरसिंभृष्टटतोसेषिष्पश्चन्नियाण वा रोगातकाणं -
भेसज्जा ओसहा व्रणओसहाणि य गेष्हंति, वणभंगटठा य घतमह,
व्रणबंधटठा य लीरपटटं गेष्हंति, सत्वं पेयं सुद्धं मणिगयव्वं, असति
सुद्धस्स तिपरिरयजयापाए पणगपारिहाणीए जाव अहाकाम्म वि -
गेष्हंति, पमाणतो अद्वाणप्पं दोवं बहुं वा अद्वाणं पारुं गेष्हंति
गङ्गछप्रमाणं वा नाठं ॥५६१॥ तुरी

भा.५६३९ -- सभए सरभेवादी, लिंगविवें च कारूतत्प्या ।

सरकम्मिया व होठं, कर्णति गुति उभयवग्ने ॥५६३॥

जन्त्य समेयं तत्य वसभा सरभेयवण्णभेयकारिगुलियाहिं अप्पणो
अण्णारिसं सर-वण्णभेदं काठं, अहवा रयोहरणादि वच्वलिंगं मोइं
गिहिलिंगं काठं जहा ण जन्जंति एते संजय त्ति सरकम्मिया वसन्न-
द्वपरियरा जहासंभवगहियाउधा होठं सादुसादुणीउभयंगुतिरक्षं
कर्णति ॥५६३॥ किं च -- वग्ने

भा.५६४० -- जे पुठवं उवगरणा, गहिता अद्वाणपविसमापेहिं ।

जं जं जोऽग्नं जन्त्य ठ, अद्वाणे तस्स परिमोगो ॥५६४॥

द्व व पुठवद्वं कंठ । जं जोऽग्नं - जन्त्य उदेगलणकाले चम्पकरग्ने,
का.कोडी वहप्पकाले कौउहडा, भिक्तायरियकाले सिक्कगा, विकरप्रकाले -
पिष्पलग्ने, एवमादि ॥५६४॥

भा. ५६४१ -- शुक्लोदणो समितिमा, कंचुसिणोदेहि उण्हे_विच्य मुंजे ।

मूलुतरे विभासा, जतित्रयं णिगगते विवेगो ॥५६५॥

गा.हेता०
“भिन्नकर”
“मुंजउ०

जो शुक्लोदणो गहितो जे य समितिमादी सरा एते उण्हो-
वयेण कंजिएण वा उण्हे_सूईकरेता भोत्तव्या, “मूलुतरे विभासं” ति
अद्वाणकप्पो मूलगुणोवधातो अहाकम्मं उत्तरगुणोवधाओ किं अद्वाण-
कप्पं भुंजठ वह अहाकम्मं लब्धमाणं? अत्रोच्यते - “एत्यंदो आदेसा,
जम्हा कप्पो मूलगुणधाती, अहाकम्मं उत्तरगुणधाती, तम्हा कम्मं लहु-
तरं भोत्तव्यं, जम्हा आहाकम्मे उण्हवयातो, कप्पो पुण फालुओ, -
पन्थ वरं कप्पो ण कम्मं ॥५६५॥ चोदगाह --- “जो कप्पो आहा-
कम्मओ तत्थ कहं दुवोसडुठो”? आचार्य आह ---

भा. ५६४२ -- कानं कम्मं पि सो कप्पो, णिसिं व परिवासितो ।

‘एव तहावि सळु सो सेयो ण य कम्मं दिये दिणे ॥५६६॥

सर्वथा वरं अद्वाणकप्प, न चाहाकम्मं दिने दिने. वहुसत्त्वो-
वधातित्वात् ॥५६६॥

भा. ५६४३ -- आहाकम्मं सहं घातो, संयं पुढवहते सिया ।

जे ते हु कम्मणिच्छुंति, निर्णधीणा ते ण मे मता ॥५६७॥

अद्वाणकप्पे जं आहाकम्मं तत्रं पूर्वहते सळुदेव जीवोवधातः, जीवोवधातः

“(१) जे पुण अद्वाणकप्पं मूलगुणा ण भुंजंति उत्तरगुणो ति” अधाकम्मं भुंजंति
दिने दिने ते अत्यंतनिर्धृणा स्त्वेषु, न ते मम सम्मता. संयामयतनं
प्रति । “जतिरूणं णिगगप विवेगो” ति - एवं अद्वाणे जतिता जाहे
अद्वाणातो णिगगता ताहे अभुतं भुविरियं वा अद्वाणकप्पं विवेगो
ति - परिठर्वेति ॥५६७॥ मदगवयणे ति गयं । इदाणि “भिंकित”
ति दारस्स को_ति विसेलो भणिति --

भा. ५६४४ -- कालुठठातीभादिसु, भंगेषु जयंति वितियमंगादी ।

लिंगविवेगो कंते, डुडलीओ भंगओ अभए ॥५६८॥ ते

कालुठठाती करलनिवेसी, ठाणठाती कालभोती । एत्थं -

पठमभंगो उद्भो । एत्थंभंगजयणा णात्थ । वितियमंगादिसु जयंति-तत्थ
वितियमंगे अकालभोती, तत्थ सलिंगविवेगं काउं राओ परलिंगेण
गिणहंति । ततियवउत्थभंगेसु औं ठाणठाती तत्थ जयंति, जं गोणा- अ
दीहि अकंकंटदठाणं आसि तहिं ठायंति । चरत्थभंगे लिंगविवेगेण -
भचादि गेणहंति, गोणादिअक्षते य ठाणे ठायंति । पंचमादिभंगेसु भं
चरसु “अकालनिवेसि” ति - अंधकारे ठायंतो “डुडली” संयारभूमा-
य विसु विलादि जोडुं ठायंति, णवमादिसेलसंतेसु अटठभंगेसु अकाल-
ठातीसु रातो गमणमग्नतो “अभए” ति जति वच्चंताणं “मग्नतो”
ति - पच्छतो अभयं तो पच्छतो ठिता - जयंति । एसा भंगजयणा ॥
॥५६८॥

भा. ५६४५ -- पुञ्चं भणिता जतणा, भिक्षे भत्तट वसहि धंडिले ।

सच्चेव य होति इहं, जयणा ततियम्मि भंग_म्मि ॥५६९॥

संवदटसुत्तमादिसु वहुसो भणिया जयणा, अहवा णवगणियेसे

जहा भिक्षमग्नहं तहा कायच्चं भत्तटाणं, अकालठातिस्स -

निन्दभए पुरतो गंतुं समुद्दिसंति, जेण समुद्दिट्ठे सत्यो अम्भेति वस- म्भे

दु० तिंमज्जे सत्यस्स गिणहंति, अंधिले भत्तएसु जयंति, मत्तासति पदेसे सु

विं अहता ततियमें अर्थादिलठाइमि सच्चेव जयणा जा संवट-
हुते सवित्यरा भणिया ॥५६९॥

भा. ५६४६ -- सावय अण्टटकडे, अठा सवयमेव जोतिजतणाप ।

उ गोडलिङ्ग. ड्वणाए, आसासपरंपरा सुद्धो ॥५७०॥

सावय चि - अद्वाणे जति सावयमें होज्ज तो अणेहिं
सत्यित्यल्लरहिं जा अप्पणटाका कपा अगाणी तपसिलयंति, तस्य य ।
असति अण्टट्यकडं अगाणि पृथृष्ठ फारुमन्नात्रहिं जालंति, जटठे चि-
जा सत्यित्यल्लरहिं संजपठाप कठा तं सेवंति, परक्कलजतति चि - परक्कडअसति
अरमिकाल्ले २०८८ना लेवे सम्मेव अगाणि शहरतरेप जयेति जौ उज्जहनाए ति, कते कञ्जे जोह - औद्गद्याए
सालाल्लक्ष्मननार किल्लकेतीत्यर्थः श्रावणामिगिवज्यणाएु चित्तद्वेतीत्यर्थः

* भा. ५७० "गोडल" पृथ्वार्थ, अस्य ठ्यास्या --

भा. ५६४७ -- सावयतेणपरदे, सत्ये फिडिता ततो जति हवेज्ज ।

अंतिमवहया वैठिय, नियदण्ठ्युगोडलं कहणा ॥५७१॥ अ

अंतरा महाढवीए सिंधादिसावयतेणेहि वा सत्यो पारद्धो,

सठ्वो दिसौदिसि षट्ठो, साधु वि एकक्तो षट्ठा, सत्याओ - गणितुरेहा
फिडिया ण किं चि सत्यित्यल्लयं पस्संति, पंथं च अगाणमाणा भी-स्वत्यत्वामिण
माठविं पवज्जेज्जा, तत्य वसभा यमित्तुरेहा, माठविं पवज्जेज्जा, तत्य वसभा

माठविं पवज्जेज्जा, ताहे चित्ताम्ममुंतो सवालबुद्धगच्छस्स रक्षण मुण्णता
दृष्टा चित्ताम्ममुंतो कर्तृति, , सा अगंपिया दिसिमागं पंथं

“अण्णो” चा कहेज्ज, सम्मद्विठ्ठदेवता वा अण्पाववेसो वड्याओ विठ्ठव-
ति, ते साधु तं वड्यं पासिता आसासिया, ते साधु ताए देवताप

गोडलपरंपरण ताव तीया जाव जणवयं पता, ताहे सा देवता -
गोडलं न पैठ्ठति, वैठियं पैदु पडिगया, गुरुणो कहेति - नन्ति

सा वश्यति, नायं जहा वेयाए कयं ति, एत्य सुद्धा वेव । नन्ति
पच्छिमं ॥५७१॥ श्रवा

भा. ५६४८ -- मैंठी वहिलगभूसा- हिपसु एसा व विष्णया जतणा । उ
ओदरियविविसुं, जयप इमा तत्य नायवा ॥५७२॥

विचिता कप्पहिया, अहवाविचिता-मुसिता, सेसं कठं॥

भा. ५६४९ -- ओदरिय पच्छयणा, इस्ति पच्छयं तेसि कंदमूलफला ।

अग्नाहणमि य रज्जा, वर्तीति गहं तु जयणा ए ॥५७३॥

मंडिवहिलगभरवहाण असति आगाडे रामदुट्ठादिकज्जे -
उवरिगादिसु वि सह गम्मेज्ज, तत्य उवरिगेहिं सह गम्मामणे

मद्धाणकप्पादि उवरिगावीप वि पत्त्ययासति जाहे ते उवरिया उवरिया

पत्त्ययण-तीया ताहे तेसि पत्त्ययं कंदमूलफलादि, साहं ते च्छेव उवरिया

होज्ज ॥५७३॥ “अग्नाहणमि” पच्छां, अस्य ठ्यास्या --

भा. ५६५० -- कंदादि अमुंजते, अपरिणते सत्ययाण कहयंति ।

पुछ्ठा वेहासे उप दुमिलहरा साइरुं पुरतो ॥५७४॥

तत्य जे अपरिणया ते वैठ्ठति कंदादि मुंजिं, ताहे वसभा

तेसि सत्यइल्लायं रहेति, ते वसभा सत्यित्यल्लया रज्जूभी वर्तीति, अपरिणता उ

उखंति अपरिणयाण वा पुरहो साहु पुछ्ठेति - किं एयाहि रज्जूहिं काहिं ।

ताहे ते सत्तिथल्लया मण्णति - अम्हे पद्क-णावारूडा, अम्हं कंदादि
य खाइत अम्हे एताहि वेहाणुसे उल्लवेहायो, इहरा तेसि पुरजो ×
“रवामनि” दुक्षं सामो ॥५७४॥

भा.५६५१ - इहरा वि मरति एसो, अम्हे सायामो सो वि हु मण्ण।
कंदादि कज्जगहणे, इमा उ जतणा तर्हि होति ॥५७५॥

सो कंदादि असायंतो इह अडवीए अवस्थं चेव मरह तम्हा
तं मारेता अम्हे सुहं चेव सायामो, सो य अपरिणओ एयं सोच्चा
भया सायति, एवमादिकज्जे कंदादिग्गहणे इमा जयणा ॥५७५॥

भा.५६५२ -- काशुगजोणि ॥५७६॥

भा.५६५३ -- बद्धदिठप वि एवं ॥५७७॥

भा.५६५४ -- एमेव होइ ॥५७८॥

भा.५६५५ -- स्ताहारण ॥५७९॥

भा.५६५६ -- तु बुवरे ॥५८०॥

भा.५६५७ -- पासंदण ॥५८१॥

एवं छ गाहाजो माणियवाजो ।

एयाजो जहा पलंबद्धत्रे, पूर्ववत् । असिवे ति गतं ? इदायिं

*गा.५३१ ओमे ति - -

भा.५६५८ -- ओमे एसण सोही, पङ्जहति परितावितो विगिंठाए ।
अलभंते चि य मरयं, असमाही तित्यवोच्छेदो ॥५८२॥

* बुमुझा तु ओमेवद्धाणं पवज्जियठवं, ओमे अच्छुंतो चिंगिंठाए पैरिता-
विक्षुंएसण पजहति, अहवा अलभंतो भत्पाणं मरति, असमाही वा
भवति, असमाहिमरपेण वा णाराधह, अणपोणमरतेत्यु य तित्य-
वोच्छेजो भवति, एते अगमणे दोसा, ॥५८२॥ गमणे इमा पंथजयणा-

भा.५६५९ -- ओमोयरियागमणे, मग्गे असती य पंथजयपाए ।

पत्त्व्यवि तु ब्रह्मज्ञिणोऽपतिपुच्छिठण गमण, चतुष्ठिवहं रायद्वदठं हु ॥५८३॥

पच्छा क्षिणोऽपत्त्व्यवि जया ओमे गम्मति तदा पुठवं मग्गेष गंतव्यं, असति मग्ग-

स्स पंथेणेगमणे विही स चेव जो असिवे । ओमे ति गतं । इदायिं

*गा.५३२ “रायद्वदठे” तं चतुष्ठिवहं वक्ष्यमाणं, ॥५८३॥ सो पुण राया कहं
पदुठठो ? अत उच्यते --

भा.५६६० -- ओरोहधरिसणाए, अळभरहियसेहविक्खणाए य ।

अहिमरअणिठदरिसण, दुग्गाहण वा अणायारे ॥५८४॥

ओरोहुओ - अंतेपुरं, तं लिंगत्यमादिपा केण-इ आधरिसियं,
अहवा तस्स रण्णो अळभरहियो ति आसण्णो कोइ सेहो दिक्खितो,
अहवा साधुवेसेज अहिमरा पविटठा । अहवा स्वभावेण कोइ साधु
अणिठो, अणिठं वा साधुकंसं मण्णति, मंतिमादीप वा दुग्गा-

हितो वाए वा जितो, संज्ञो वा अगारीप समं अनायारं पडिसेवं-
तो विद्ठो । ५८४॥ एवमादिकारणेहि पञ्चदठो इमं कुज्जा -

भा. ५६६१ -- पिण्डिवसओति य पढमो, वितिओ मा देह भत्तपाणं से ।

वित्य तत्तिओ उवकरणहरो, जीतचरित्सस्त्र वा भेदो ॥५८५॥ अ

जेण रणा पिण्डिवसया आपत्ता तत्य जति प गच्छति तो
चउगुरुणां, अथं च आपाइक्कमे कज्जमापे राया गाढयं रुस्तति एते
पढमभेदे दोसा ॥५८५॥

भा. ५६६२ -- गुणा आपालोवे, बलियतरं कुप्ये पढमए दोसा ।

गेणहंतवेतदोसा, वितिप चरिमे दुविधमेतो ॥५८६॥

जेण रणा रुदठेयं ग्राममगराचिषु भत्तपाणं वारितं तत्य देताप्य
गेणहंताण वि दोसा, एते वितिते बोसा । ततिएउवकरणहरो तत्य
वि एते चेव । चरिमो ति चउत्थो तत्य दुविधमेददोसो जीवियेमेदं
वा करेज्ज चरणमेयं वा । जम्हा अच्छताण एवमादी बोसा तम्हा -
गंतङ्गं ॥५८६॥ पिण्डिवसयाणतोण तिविहं गमणं इमं -

भा. ५६६३ -- सच्छंदेष य गमणं, भिक्षे भत्तटणा य बसहीर । व सोहीर
दारे व॑ठिओ रुंपति, एगन्थ ठिओ व आणवे ॥५८७॥

॥उ गमणं "सच्छंदेष य गमणं भिक्षे" अस्य व्याख्या --

भा. ५६६४ -- सच्छंदेष संयं वा, स्तंषेव वा वि पुञ्जुतं ॥५८८॥

ग्रा तत्पुग्नामातिसुइं, असंधरे वा पणगहाणी ॥५८८॥

सच्छंदंगमणं अप्पणो इच्छाप, संयं ति विणा स्तंषेव वा -

गच्छति, तं च गमणं पुञ्जुतं इहेव असिवद्वारे ओहणिज्जुतीप वा,

तत्य सच्छंदंगमणे उग्गमादिसुइं भत्तपाणं गेणहंतो गेणहंतु, सुद्धासति

वा असंधरे पणगपरिहाणीर जयंता गेणहंति । "दारे व ठिऽति

पथस्त विभासा - पिण्डिवसयमापत्तेषु मा एत्येव जणवे पिण्डका झुं

अचित्तिहंति, ताहे पुरिसे साहजे देति, ते पुरिसा पिक्सुग्गण-

काले भण्ति - "तुम्हे पविसह गामं णगरं वा भिक्षं हिंहिता ततो उंता

वेव भोगुं वह चेव दारटिठ्ठा उद्दिक्षामो", ते तत्य ठिया जो

जहा साधु पति ते त्रुंरुंभंति जाव सठवे भिलिया, अहवा ते राय-

पुरिसा एगन्थ समाप देऱले वा ठिता भण्ति - दुङ्गे भिक्षं -

हिंहिता इहं आणेह अम्हं सभीवे भुंजह ति ॥५८८॥

भा. ५६६५ -- तिष्ठेगतरे गमणं, एसणमादीसु होइ जइतव्यं ।

भत्तटं य थंडिल्ले, असति सोही व जा जत्य ॥५८९॥ अ

"तिष्ठेगयर"ति - सच्छंदंगमणं, पक्को दारे रुंपति,

वितिओ इह आणेह ति, ततिओ एयणवरप्पगारेण । गच्छमाणा

एसणा, आदिसद्वातो उग्गमुप्पायणा य, तेषु विसुइं भत्तपाणं -

गेणहंति, भत्तदं दोषु विहिणा कर्त्तति रायपुरिससमीवटिठतेषु -

भयणा, थंडिल्लसामायार्ण य हावेति, रायपुरिससमीवटिठतेषु

वा कुरुक्यं कर्त्तति । सच्छंदं वसमाणा वसहिसामायार्ण न परि-

हावेति । अह रायपुरिसा भणेज्ज - "अम्ह सभीवे वसियव्यं, तत्य

वि जहा विरोहतो य हावेति, भत्तादिसुइस्त्र असति पणगपरि-

हाणीप विसोधि अविसोधीप जयंतस्त जा जत्य अप्पतरदोसकोडी

तं गेणहंति ॥५८९॥ जे भणिया भद्रवाहुक्याप गाहाप सच्छंद-

गमणाइया तिणिं पगारा ते चेव सिद्धसेणतमासमणेहि फुटरा -
कर्त्तेहि इमे भणिता ---

भा. ५६६६ -- सच्छेदेण उ एकं, वितियं अणन्त्य भोत्तिहि मिलह । उं
ततिओ घेँ भिक्खं, हह भुज ह तीसु विवृजतणा ॥५९०॥ वा
तिसु वि पगारेसु गच्छंता तिसु वि उग्गमुप्पायणेणासु
जतंति, ससत्तिं ण हावेति । शेषं गतार्थं ५९०॥ अहवा कोऽ कम्म-
घणकक्षठो स्वचित्तनिष्ठतिवंचनारुमानपरमविजृभादिवं कुर्यात् ॥ म्मी

भा. ५६६७ -- सवितिज्जए व मुञ्चति, आणावेतुं च चोल्प्र देति । उं
उं अगुरगमाव सुद्धं, अएउसद्धि अणिक्क जं अंतं ॥५९१॥

साधूण भिक्खं हिंडताण रायपुरिसवितिज्जते जह उत्तसंता देति ते
अणेसणिज्जं पि गिणहावेति तत्थ ते पणणवेयव्वा - अन्हं उग्गमाति-
सुद्धं घेप्पति, अहवा रागत्थ णिर्भिरं चोल्प्र आणावेत्तु देति "एवं
भुंजह"ति, ताहे सो रायपुरिसो भणणति - "अन्हं उग्गमाव सुद्धं
मुंजेमो ण कप्पवह एवं", एवं भणिजो जह उस्त्वेकलह ताहे भिक्खं -
हिंडति, अणिच्छे अणुसद्धो, धम्मकहालक्षी तो धम्मं कहेति, णि-
मितेण वा आउटिटज्जति मंतजोएण वसीकज्जति, असति अणिच्छे

(तं) य जं चोल्प्रेसु आपीयं तत्थ जं अंतपंतं मुञ्चति ॥५९१॥ अहवा -

भा. ५६६८ -- पुछवं व उवश्वलहिं, सीरादी वा अणिच्छे जं देति ।

कमढगभुरो सन्ना, कुरुकुयुदुविहेण वि दवेण ॥५९२॥

सो रायपुरिसो भणणति - "जं पुछवरद्धं तं अन्हं चोल्प्रेसु आणिकेसु
आणिज्जउ, वधिसीरादि वा आणाविज्जउ", अहवा चोल्प्रेसु आणिकेसु
जं पुछवरद्धं दहिसीरादि वा आणावेतुं ताहे सुद्धमसुद्धं वा जं सो देति तं मुञ्चति । इमा
नेच्छति आणावेतुं ताहे सुद्धमसुद्धं वा जं सो देति तं मुञ्चति । इमा
भत्तदठजयणा - कमढगेसुं संतरं मुञ्चति, गिहिभायणेसु वा सणं च
वोसिसिरित्ता फासुयमटिट्याए वहुदवेण्युकुरुकुर्युति, दुविक्षेण वि दवेण
अचित्तेण य सचितेण वि, पुछवं मीसेण पच्छा ववहारसचित्तेण ।

गा. ५८९ (अ) असति सोधी य जा जत्थ" ति एवं पवं अणहा भणणति - जटि

जयणा संमवे ज्ययं ण करेति, विबुद्धाहारे वा लब्धंते असुद्धं मर्तठं, भं
थंडिल्लविहिं वा ण करेति तो जा जत्थ सोही तमावज्जति ॥५९२

गा. ५८५ णिठिवसय ति गयं । इदायिं वितिजो "मा देह मत्तपाण"

ति अत्रोच्यते विं

भा. ५६६९ -- वितिए होति जयणा, भते पाये अलक्ष्ममाणे वि । णास्मि
दोसीण तक्षपिंडी, एसणमादिभु जइव्वं ॥५९३॥

क्क पुछवद्धं कंठं । जाव जपो ण संचरति ताव साणुवेलाए दोसीण
तवकं वा गेणहंति, भिक्खवेलाए वा वायसर्पिंडीओ गेणहंति, ततो
एसणाए जे अप्पतरा दोसा ततो उप्पायणाए ततो उग्गमेण अप्प-
तरवोसेसु जयंति ॥५९३॥ अहवा हमा जयणा --

भा. ५६७० -- पुराणा दिपणवेरुं, णिसि पि गीयत्तेहि होइ गहणं तु ।

अग्नीते दिवा गहणं, सुषणयरे ओमुरादीसु ॥५९४॥ त्रुम्म

पुराणो सावगो वा गहियाऊव्वतो स्तेयणो पणणविज्जति,
सो पणणविजो देवकुले बलिलक्षेण ठावेइ, तं दिवा घेप्पइ, तारिस-

असह गीयन्तेषु रातो वि धेष्पति, अगीष्मु दिवा गहणं देवकुले

^{८ ना} चुण्णधरे ब्रह्मतये वा अच्छवक्षेण ओमराईषु ठिविं ॥५९४॥ उम्म
भा.५६७१ -- उम्मरकोदिट्टंबेषु य, देवकुले वा पिवेकं रण्णो ।

क्यकरणे करणं वा, अस्ती षंदी दुविधदव्ये ॥५९५॥

“कोटिट्वे”ति - जत्य गोभत्तं दिज्जति तत्यं गोपत्तलद्वेष
ठिविं गेषहति, जाव उवसामिज्जति राया ताव एवं जम्भुज्ञा पा
अच्छंति, जति सत्वहा उवसामिज्जतो पोवसमति ताहे जो संजतो
क्यकरणो इस्तन्त्ये सो तं वंभेठं सासेति, विज्ञावलेण वा सासेति,
विठ्डिविष्टिद्विद्वेषणो वा सासेति, जाहे क्यकरणादियाण असति
ताहे “नंदि”ति - षंदी हरिसो, एजो हुठी, जेण दुविधदव्येण पम्मेदो
भवति तंगेषहंति, दुविधदव्यंकालुगमकालुगं वा, परित्तमंतं वा अस-
चिष्णहिं सच्छितिं वा, इस्त्वा निजं जगेसनिजं वा, एवमादित्तपात्रं -

^{९ मा देह भृत्य वानं त्वि} गा.५८५ पठिसेवति ॥५९५॥ गयं । इदापि उवकरणहरे ति --

भा.५६७२ -- ततिए वि होति जयणा, वत्ये पावे अलङ्घमाणम्मि ।

^{८ र्य} उच्छुद्विष्टपिष्टिणे, एसणमावीसु जतियव्यं ॥५९६॥
रणा पठिसिद्धं मा एतेसि कोइ देज्ज, एवं वत्यपावेषु -
अलङ्घमाणेषु इमा जयणा - जं देवकुलादिषु कप्पिष्टिएषु उच्छुद्धं तं - द्यु
गिष्णहंति, विष्टपिष्टणं जं उक्कुरुदियादिषु एसणादिषु वा जतंति
पूर्ववत् ॥५९६॥

^{१० श्वरपाठा} भा.५६७३ -- हित सेसगाण अस्ती, तण अगणी सिङ्कना य वागा य ।
पेष्टुणवम्मगहणे, भत्तं च पलासपाणिषु वा ॥५९७॥

रणा रुटेण साधूण उवकरणं हरितं, सेसं ति - अणं जत्यं,
^{११ कंडगादिसु} ताहे सीतामिष्मूता तणाण गेषहेज्जा, अगणी गेषहेज्जा, पलासपत्ति-
^{१२ गेषहेज्जा ज्ञ} मादिषु भत्तं गेषहेज्जा, अहवा भत्तं हुड चाविषु पलासपत्तेषु वा मुजेज्जा,
पाणीसु वा गहणं मुजेज्जा वा ॥५९७॥

भा.५६७४ -- अस्ती य लिंगकरणं, पणणवणदठा सयं व गहणदठा ।
आगाढ़कारणम्मि, जहेव हंसादिवं गहणं ॥५९८॥

असति रण्णोवसमस्स उवकरणस्स वा असति ताहे परलिंगं
करेति, जं रण्णो अणुमतं तेण लिंगेण ठिता ससमयपरसमयविद्व वसभा
रायाणं पण्णवेति उवसामैतीत्यर्थः ॥ तेन वा परलिंगेन ठिता -
उवकरणं स्वयमेव गृष्णहिन्त, एवं चेव आगाढ़, अणम्मि वा आगाढ़े
जहेव हंसमादितेल्लाण गहवं विद्धं तहा इहं पि आगाढ़े कारणे वत्यं
पत्तादियाण गहणं कायठं, ओसोवपतालुग्धाडमादिरहिं अन्तेन - उ
बाहिं संप्रयोगेनेत्यर्थः ॥५९८॥

उवकरणहडे ति गयं । इदापि र्मैदे ति -

भा.५६७५ -- दुविहम्मि भेरवम्मि, विज्ञणिमिते य चुण वेवीए ।
सेटिठम्मि अमच्छम्मि य, एसणमावीसु जइव्यं ॥५९९॥

भेरवं भयानकं, तं दुविहं - जीवियाओ चारित्ताओ वा -
ववरोवेति तं रायाणं पदुटं विज्ञादीहिं वसीकरेज्जा, पिमिसेण
वा आउटिटज्जति, दुष्णेहिं वा अंगसमावीहिं वसीकज्जति । वेवी अंग
यंति - जा य तस्स महावेवी इट्ठा सा वा विज्ञादीहिं आउ-

दिट्जन्ति, अहवा संतगो संतिगा वा जोक्युणो अबुक्कमणिज्जो अ-
जह तेहि भणिं ठितो तो सुबद्ध, बड ण ठाति ताहे सेटिं भणिति,
अमच्चं वा, जह ते उवसमेज्जा, अववा जाव उवलम्ब ताव सेटिं-
अमच्चां अवग्नहे अच्छंति, जो वा रघ्णो थवुक्कमणिज्जो तस्स वा
घरे अच्छंति, एसणादिसु जयंति पूर्ववत्, पोऽसङ्गणं वा उवठावेज्जा,
जह याम ते उवसमेज्जा अप्पणिज्जाडिं अुसासणादीहि ॥५९९॥

भा.५६७६ -- आगाढे अणलिंगं, कालक्षेवो वहि निगमणं वा।

कतकरये करणं वा, पच्छायण थावरादीसु ॥६००॥

अणुवसमंते एरिसे आगाढकारणे अणलिंगं करेति, तेण पर-
लिंगेन तत्येव कालक्षेव करेति, अणज्जपाणाविसयंतरं वा गच्छंति,
जाहे सऱ्वहा उवसमेउं ण तीरइ ताहे "कवकरये करणं व"ति - सह-
स्सजोही तं सासेज्जा, अहं तं पि पत्तिथ ताहे "पच्छावणथावरादीसु"
ति - जाव परादिज्जति ताव रुक्मिंगडेसु अण्याणं पच्छावेति,
पठमसरादिसु वा लिंकिया अच्छंति, रात्तो वच्चंति, एवं रादुट्टे
जयंति ॥६००॥

अनहवा दिया एतेसु निउक्ता अच्छंति

गा.५३१

हवाणिं भवाविवारा --

भा.५६७७ -- बोैहगमेच्छाविपर, एतेव व गम्भयाणजयणाए।

दोैहदठा य गिलापे, पाणावदठा व गम्भंते ॥६०१॥

"भयं"ति- बोैहियं-भयं, बोैहिना मालवादिमेच्छा, ते
पठवयमलेसु ठिया माणुसाणि हरंति, तेसि भया गम्भमाणे एवं
वेव गमणं, जयणा य जहा असिवादिसु। भयमेवागाढं अहवा किंचि मेयगाढं
उप्पत्तियमागाढं, जहा माता चित्तिसज्जावेण संपिठडे इमं छुलं
पठवज्जमधुवगच्छंति जति दुमं आगच्छसि अहया पाणच्छसि तो -
विप्परिशिंति अणमित्य वा सासपे पठवंति एरिसे वा गंतव्यं।
गेलणवेज्जस्स वा ओसहाण य। उत्तिष्ठठेैपडियरनो विसोडिकाधो
वा। प्राणदंसेसु सुत्तणिमितं अहवा अत्यरस्स अहवा उभवस्स। चरिर-
दठा पुछ्वभणियं एवमादिकारयेसु पुछ्वं भग्नेण पच्छा अच्छणपंथेण
ततो छिण्पयेण ॥६०१॥ एत्य एकक्षेक्षे असिवादिकारये

भा.५६७८ -- एगापणं व सता, वीसं व ठाण षिण्गमा जेवा।

एतो एकक्षेक्षमित्यं, सयम्भगसो होइ जयणा उ ॥६०२॥

पूर्ववत्। अग्नातदर्दृ पठमंत्रियादृ

मुमण दुप्पञ्चविष्णां सूक्ष्म - जे भिक्षु विवूर्वादां बस्याद्याइं अग्नारियाइ - गा.८८
मकान्परिमेशी परि- मिलक्ष्मुइं पच्चंतियाइं सर्ति लाढे विडाराए संथरमापेसु जणश्चइसु × / मे
जोधीणि विहारपठियाए अभिसंधारेइ अभिसंधारेतं वा सातिज्जति ॥१६-२६

इमो सुत्तथो --

“...हृत्रं”

भा.५६७९ -- सगजवणादिविवूर्वा, उव्वीसुजुवासि पच्चंता।

कम्माणज्जमारिय, दसपेहि दसंति सेत्य दसू ॥६०३॥

सगजवणादिष्णण्णयेसमासादिटिता विविधवूर्वा विवूर्वा
मगहावियाणं अबुक्कवीसाए आयरियजयववायं, तेसि यणतरं ठिया
जे अग्नारिया ते पच्चंतिया, आलठा वंतेहि दसंति तेण क्षु तेसि सुन्ते
आयतपा- विसओ पत्तिलमादि वा, उंसादिमरुज्जकम्भकारिणो दोसरदि
अग्नारिया ॥६०३॥

“आयुरियनि वासउनो वित्तिगादी वा”

- पा. ५६८० -- मिलक्षुद्वात्तपासी, संधरणिज्ञा उ जणवया सगुणा ।
आहारोवहिसेज्ञा, संथारुच्चारसज्जाप ॥६०४॥
- मिलक्षु जे अद्वत्तं अफुडं भासंति ते मिलक्षु, जदा रुट्ठा तदा
दुक्खं सण्णविज्जंति दुस्सण्णप्पा, दुक्खं चरणकरणजात—मातांउत्तिः
भन्मे पण्णविज्जंति दुप्पण्णवपिज्ञा, रातो सव्यादरेण मुंजंति -
अकालपरिभोगिणो, रातो वेव पदिदुज्जंति अकालपठिवोही, सद्भन्मे
दुक्खं बुज्जंति ति दुप्पडिवोहीण । सति विज्ञापे “लाढे”ति-
साकुणो अक्षा, सगुणा जणवया संधरणिज्ञा भवंति, ते पुण गुण आहा-
रो उवही सेज्ञा संधरणो अण्णो य वहुविहो । उवधी सतं अविल्लो
लङ्घंति, उच्चारपासवभूमीओ य संति, सज्जायो सुज्जंति । “वि-
हारा ए”ति-वप्पेण यो असिवाविकारणे, तस्स चउलङ्घं आणादिया
य दोसा ॥६०५॥ इमो णिज्जुतिवित्त्वारो --
- पा. ५६८१ -- आरियमणारिप्पमुं, चरक्कभयणा तु संकमे होति ।
पठमततिः अणुण्णा, वित्तियच्छत्त्वाऽणुण्णावा ॥६०५॥
- आरितातो जणवयाओ आरियं जणवयं संकमह, एवं चउभंगो
कायळवो, सेसं कंठं ॥६०५॥
- पा. ५६८२ -- आरिय आरियं संकम अछु_बीसं हवंति सेसा तु ।
आरियमणारिसंकम, बोधिगमादी मुणेतळवा ॥६०६॥
- अछुठवीसाए जणवयार्ण अण्णतराओ अण्णतरं चेव आरियं -
संकमति तस्स पठमभंगो, आरियातो अण्णवरवोहिगविसयं संकमतस्स
वित्तिओ ॥६०६॥
- पा. ५६८३ -- अणारियारियसंकम, अंधादमिला य हौति णायळवा ।
अपारियअणारियसंकम, सगजवणादी मुणेतळवा ॥६०७॥
- अधदमिलादिविसयाओ आरियविसयं संकमतस्स तहशो,
अणारियातो सगविसयाओ अणारियं चेव जवणविसयं संकमतस्स जणवयं
चउत्त्वो । एस सिंतं पहुच्च चउभंगो भणितो ॥६०७॥ इमं लिंगं पहुच्च
भण्णति --
- पा. ५६८४ -- मिक्खुसरखे तावस, चर्यो कावाल गारलिंगं च । यो
यते अणारिया सहु, अजं आयारभंडेण ॥६०८॥
- आरियलिंगं भिक्खुमादी अणारिया लिंगा, अजं ति-आरियं, तं पुण
गेणं आयारभंडयं रयोहरणमुहपोचियाचोलपटकप्पा य पदिग्गहो -
समत्तो य । आयारभंडंग पत्त्व वि चउभंगो कायळवो । आरिय-
लिंगाओ आरियलिंगं एस पठमभंगो, एत्य थेरकप्पातो जिण-
कप्पातिसु संकमं करेति, वितिओ कारणिओ, ततिः भिक्खुमादिद
उवसंतो, चउत्त्वे भिक्खुमादी सरक्षादीसु, अहवा चउभंगो - आयारिओ
आत्रियलिंगं संकमति भावणा कायळवा । अहवा चउभंगो आरिप्पण
लिंगेण आरियविसयं संकमति, भावणा कायळवा । जो आरिप्पण-
विलिंगेण अणारियविसयं संकमति, एत्य सुरणिवातो, सेसं विको-
चण्ठाभणियं ॥६०८॥ को पुण कारिजो को वा अणारिजो?
अतो भण्णति --
- पा. ५६८५ -- मगहाकोसंदीया, धूणाविसजोऽकुणीलविसजो य ।
एसा विहारभूमी, पक्षइ वा आरियं सेतं ॥६०९॥ चुता

- पुठवेष मगहविसओ दक्षिणेष कोसंवी अवरेण थूणाविसओ
उत्तरेणकुणालाविसओ । एतेसि भज्ज्ञं आरियं परतो ब्राह्मणं १६९॥
- भा.५६८६ -- समणगुणविद्वन्त्यज्ञानो, खुलभो उवधी संतत अविस्त्रो ।
आरियविसयम् गुणा, पाणचरणगच्छवद्धी य ॥६१०॥
- समणां गुणा समणगुणा, के गुणा ? मूलगुणउत्तरगुणा, ध्वमह-
ध्ववा मूलगुणा उग्गमुपपादेसणा अद्वारससीलंगसहस्राणि य उत्तर-
गुणा, "विद-शाने" अमणगुणविदुः, कव्यासौ ? उच्यते - जनुसुलभो नः
उवधी ओहीओ उवग्गहिजो य, अस्मिन् तंत्रे - "अविस्त्रो-एसणि-
गुणा" ज्ञो लङभति, एवमादि आरिपु, कि च पाणचरिताणैविद्धी, देसल्ल
नास्ति ठायापातः, गच्छवद्धी य-तत्थपञ्चज्ञंति सिक्षापदाणि
य गिष्ठंति ॥६१०॥ इमं च आरिप जगे भवति --
- भा.५६८७ -- जम्मणिक्षमणेषु य, तित्यकराणं करेति महिमाओ ।
भवणवित्वाणमंतर- जोतिस्त्वेमाणिया देवा ॥६११॥
तं ददृं भव्या विबुज्जंति यद्वयंति य, विरपञ्चवङ्या वि
थिरतरा भवंति, ॥६११॥ तित्यकरा इमं आरिप जगे करेति --
- भा.५६८८ -- उप्पणे णाणवरे, तत्प्यं लंगते पर्याणकम्माणो ।
तो उविसंति धम्मं, जगजीवहियाय तित्थगरा ॥६१२॥
- कंथा॥ इमो समोसरणाविसओ --
- भा.५६८९ -- लोगच्छेरयभूयं, उप्प्यवं निवयं च देवाणं ।
संसयवागरणाणि य, पुच्छंति तहिं जिणवरिंदे । ६१३॥
- लहि नि
ते हि सणी बहु जुगवं संसए पुच्छंति, लेसि चेव जिणो जुगवं चेव
बोगरणं करेति, आ रियजनवए जिणवरिंदे पुच्छंति ॥६१३॥
- भा.५६९० -- एत्य किर सन्निसावग, जाणंति अभिग्नहे सुविहिताणं ।
एषहिं कारणेहिं, वहि गमणे होत्तेषुण्घाता ॥६१४॥
- एत्य किर आरियजनवए, "किर" ति परोक्षवयं, अविस्त्य-
सम्पद्दिठी सणी गहियागुच्छतो सावगो एते जाणंति "अभिग्नहे"
ति - आहारोवधिसेज्जागहणविहाणं तं जाणंता तहा दैति । अहवा
अभिग्नहो दक्षवसेत्तकालमावेहिं तं जाणंता तहेव पडिपूर्वेति । जम्मा
एते गुणा उन्नरियजनवए तम्हा "ज्ञिंति गणारियविसयं गच्छंताण
चउगुरुगा ॥६१४॥ चोदगाह --
- भा.५६९१ -- सुत्स्स विसंवादो, सुत्तनिवातो इहं तु संकप्ये ।
चत्तारि छच्च लहुरु, सद्ठाणं चेव आवण्णे ॥६१५॥
- इह सोल्समुद्देसगे चउलहुगा०-धिक्कारो, तुमं च गणारियविसय-
संकमे चउगुरु देसि, अतो सुत्तनिवातो । आयरिझो भणह - तुमं चुरा-
गुरु, पंथमोहणेसु छल्लहु, गणारियविसयपत्रेषु छउगुरु, संजमाय-
विराहणाए सद्ठाणं, तत्य संजमविराहणाए "छक्काय चउसु लहु"
गाहा () भावणिज्जा । आयविराहणाए चउगुरुगं
परितावणाई वा ॥६१५॥
- भा.५६९२ -- आणाविष्णो य दोसा, विराहणा संदर्शन दिदृंतो ।
एवं ततियविरोहो, पहुच्चकालं तु पण्णवण ॥६१६॥

आयविराहणाप संदगो दिदंतो--

पा. ५६९२ -- दोच्चेण आगतो सं-दरण वाए पराजिभो कुवितो ।

संदग विक्षा पुच्छा णिवारणाऽराध नवज्ञा ॥ ६१७॥

१५ भावरपाड़ल वरजसा उत्तरापथे कुम्भाकारकडे पारे ढंगिस्स रणो दिण्णा ।
“वाल को” तस्स पुराहिभो मरगो पालगो सो य अकिरियविदठी, अण्णया -

सो द्वूशो आगतो थंप । संदगस्स पुरतो जिणसाहुअवण्ण करेति ।

संदगेण वादेजिणो कुविभो गओ सणगारे संदबस्स वहं चिंतेतो अच्छइ ।

संदगो वि पुस्त रजे ठवित्ता मुणिसुव्वयसा मि-अंतिए पंचसयपरिवारो पठवितितो अधीयसुयस्त गच्छो अुण्णाओ । अण्णया भणिणी द्विच्छा- हि दि
मि ति जिं पुच्छति, सोवसगं से कहियं, पुणो पुच्छति आराहगो य वृत्ति, कहियं जिणेण - तुमं मोचुं आराहगा सेसा, गतो णि- वारिज्जंतो, ॥ ६१७॥ छुतो पालोण आगच्छमाणो --

३/१८६,

पा. ५६९४ -- उज्जाणाउहणुभेण, णिवकहण कोव जंतमं पुठवं ।

बंध चिरिक्क णिवाणे, कंबलदाणे रजोहरणं ॥ ६१८॥

पालगेण अग्नुज्जाणे पंचसया आ_युहाण ठविया, साहवो आगया तत्य ठिता, पुरंदरजसाऽदिट्ठा, संदगो क्वरयेण पट्ठि- लाभितो । तत्य णिसिज्जाओ कभाओ । पालगेण राया बुग्गाहितो । एस परिसहपराजिभो आगओ तुमं मारेठं, अहिठेहिति । कहं जज्ज- ति ? आदुधा दंसिया । कुविभो राया, पालगो भणितो - मा- रेहि ति । तेण इक्खुंजंत कं । संदगेण भणियं - मं पुठवं मारेहि ।

“साधुपीलियरु” जंतसमीक्षे खंभे बंधिं ठविभो, साधु पीलिठु रुहिरचिरिक्काहिं आ संदगो भरितो । उद्डगो आयरितो विलवंती सो वि आराहगो ।

तत्य संदगेण णियाणं कतं ॥ ६१९॥ “अग्निगुमारुवातो, चिंता देवीप सिठं रयहरण । तिज्ज्ञा सपरिसदिक्षा, जिणसाहर_नात_डाहो झ्झा ण/वाम

य ॥ ६१९॥” अग्निगुमारेषु उववण्णो । पुरंदरजसाप देवीप चिंता -

उठवण्णा वटटि” सग्धुणो पाणगपदमालियाणिमितं णागच्छंति कि होज्ज् ।” एत्यंतरे संदगेण “सुण” ति - सकुलिकादूबं काडं रय- सेणू

हरणं रुहिरालित्तं पुरंदरजसापुरतो पाडियं दिट्ठं, सहसा अक्षंदं

कर्तैती उटिठाया, भणिभो राया - पाव ! विणट्ठो सि विणट्ठो

सि, सा तेण संदगेण सपरिवारा मुणिसुव्वयस्स समीक्षं पीया -

दिक्षिया । संदगेण संवटटगवायं विठ्ठिवत्ता रायाणं सवलवाहण

पुरं च संकोहावि-ट्ठो वारसजोयणं सेत्तं णिहडहिति । अज्ज वि ढं-

गाराणं ति भणति । ६१९॥ जम्हा एवमादी दोसा तम्हा आ-

रियातो अ_णा रियं य गंतव्वं । बोधगाह - “ऐंवं ततिय_विरोहो

ति - एवं वक्षाणिज्जंते जं गाहाङुते ततियमंगो अुण्णाओ तं -

विरुज्ज्ञति । जइ अणारिपु गमो यन्त्य धम्मो वा तो भिन्नुस्स

अणारियाओ आरिपु आगमो कहं ? आयरिभो मणइ - सुर्त-

चंप्यणकालं पहुच्च पठमंगो, पुष अणागमो मोसियुहुत्त्येण संपङ्ग- सामि,

रायकुलं पहुच्च पञ्चपिज्जति । एत्यं संपङ्गस्स उप्पत्ती --

कोसंवाहारकप, अज्जमुहन्त्यीण दमगपव्वज्जा । अठवत्तेण -

सामाइप रणो घरे जातो ॥ ६२०॥

*गा. ६१६

१...रयण... X
^ ततिय भेंगो

कोसंबीए पागरीए अज्जमहानिरी अज्जमुहुत्त्वी य दोषि -

प्रथा समोसढा। तया य अनीयकले साधूजणो य हिंडमाणो कठवंति। तत्त्व एगेण दमणे ते विटठा। ताहे सो भरं जायति। तेहिं भणिं अम्हं आयरिया जाणति। ताहे सो आगलो आयरियसगासं। आयरिया उवउत्ता, तेहिं पातं एस पवयणउवग्गहे वटिटहिति ति ताहे भणिझो - जति पव्ववयक्षि तो दिज्जतै भरं। सो भणह - पव्ववयामि ति। ताहे आहारकते सो दवगो पव्वावितो। सामाइयं से कयं।

तेण अतिसमुद्दिठ्ठां। सो य तेण कालगओ। सो य तस्स अव्ववत्सामा-इयस्स, कुणालकुमारस्स अंधस्स रणो पुत्तो जातो। को कुणालो ? काहं वा अंधो ? ति - पाडलिपुत्रे असोगसिरी राया, तस्स पुत्तो कुणालो, तस्स कुमारस्तुत्तीए उज्जेणी विणा, सो य अट्ठवरिसो, रणा लेहो विसज्जितो - बीघमधीयतां छुमारः। अस्वनियलहे - रणोउठितस्स माइसवतीए कतं अंधीयतां कुमारः। अस्वमेव तत्त-सलागाए अच्छी। अंजिया, सुतं रणा, गामो से दिणो गंध-ठवकला सिक्कपं। पुत्तस्स ! रज्जत्ती आगओ पाडलिपुत्रं। असोगसिरिणो जवणियंतरितो गंधठव करेति, बाउटटो राया, मग्गु जं ते अभिच्छितं। तेण भणियं --

भा. ५६९५ -- चंदगुत्तपुत्तो य, विंदुसारस्स णदुझो।

असोगसिरिणो पुत्तो, अंधो जायति कागिणि ॥६२३॥

उवउत्तो राया, णातो किं ते अंधस्स कागिणोए, कागिणी— रञ्जं, तेण भणियं - पुत्तस्स मे कञ्जं, संपति पुत्तो वि ति, आणेहि तं पेच्छामो, आणिझो, संवहिंडो, दिणं रञ्जं, सच्चे पच्छिंता च्यंत विसया तेणुवित्तियांविकंकंतो रञ्जं खुंड ॥६२०॥६२१॥ अण्णया—

भा. ५६९६ -- अज्जमुहुत्त्वागमं, ददृं सरणं च पुच्छयांकहं।

पावयणमिम य भरी, तो जाया संपत्ती रणो ॥६२२॥

उज्जेणीए समोसरणेऽपुणजाणे रहमुरतो रायंगणे बहुस्सपरि- वारो ओलोयणदिठतेण रणा अज्जमुहुत्त्वो ओलोइओ, तं वटदू जाती संभरिया, आगतो गुरुस्वीवं, धम्मं सोडं पुच्छति - अहं भे कहिं चि विटपुठवो ? पुच्छति य - इमस्स धम्मस्स किं फलं?

इमस्स -- गुरुणां भिहितं सगगो मोक्षो वा। पुणो पुच्छइ न सामाइयस्स किं फलं? गुदू भणह -- अव्ववत्स्स सानाडयस्स रुजं फलं। सो संभंतो भणाति सच्चं। ताहे खुहुत्ती उवउच्जज्ज्ञ भणति - विटिठ- घवो सि ति, सच्चं से परिकहिये। ताडे लो भवयणभत्तो परम- सावगो जातो ॥६२२॥

भा. ५६९७ -- जवमज्जमुरियवंसो, चारे विजिविभिदासंगोगो।

तसपाणपडिक्कमओ, पमापदो समासंवस्स ॥६२३॥

चंदगुत्तातो विंदुसारो नहेत्तरो, ततो असोगसिरी महंततरो, ततो संपत्ती सधवमहत्तो, ततो हाणति, एव मुरियंसो जवागारो, गा. ६२३ मज्जे संपड -- आसी। "द्वारे" दि उस्य ठवारव्या --

भा. ५६९८ -- उदरियमओ चुम्हुवि, वारेषु महालसे स कारेति। णिंताणिंते भोयण, पुच्छा सेसे अमुरोम ॥६२४॥

- पुच्छभवे ओदरिरओऽति पिंडो_ल_गो आसि, तं संभरिता
यगरस्स चठसु वि दारेषु सत्ताकारमहाणसे कारवेति, भिंतो पवि-
संतो वा जो इच्छिष्ठ सों सठवों युंजति, जं सेसं उद्धरति तं महा_उच्चरित्यं
पसियाण आभवति, ताहे राया_महाणस्सै पुच्छति जं सेसं तेण
तुच्छे किं करेह ? ते भयंति - घरे_उवठज्जति ॥६२४॥ ताहे राया
भयंति - जं सेसं_भयंते तं तुच्छे -
- भा.५६९९ -- स्त्रादृष्ट वेह एयं, अह भे दाहेमि तत्तियं मोल्लं।
घेच्छंति घरे धेहुं, समया सम रायपिंडो त्ति ॥६२५॥
- गा.६२३ एवं महाणसिता भणिता वैति साधूण ॥ “विणविविणिवाणि”
त्ति अस्य ठ्याख्या -
- भा.५७०० -- एमेव तेल्ल गोलिय, पूविय मोरंड द्वासिए वेव।
जं देह तस्स मोल्लं, दलामि पुच्छा य महिगिरिणो ॥६२६॥
- विपिति - जे णिच्छिठता ववहरंति, “विवणी”त्ति-जे
विणा आवणेण उच्चटिठता वाणिज्जं करेति, अहवा विवणि त्ति-
अवाणियगा, रणा भणिया तेल्लविकिणा-साधूण तेल्लं देज्जह
अहं भै मोल्लं दाहामि, एवं गोलि गृत्ति - मैहियविक्षया, क्षिगिया
पूविलिगादिं पूविगा, तिलमोदग्नो_मोरंडविक्षया, वत्त्याणि_दोसि-
या। पच्छलं कंठं ॥ “संभोगो” त्ति - एवं पभूते किम्बिष्ठए लब्धभाणे
महागिरी बज्जसुहत्थीं पुच्छति - अज्जो ! जाणसु मा अपेसणा
होज्जा, ॥६२६॥ ताहे --
- भा.५७०१ -- अज्जसुहत्थि ममते, अणुरायाऽध्मस्तो जणो देति।
संभोगदीसुकरणं, तक्षण आउटणियत्ती ॥६२७॥
- अज्जसुहत्थी जाणतो वि अपेसणं अप्यणो सीसममतेणं भणइ-
“अणुराया ध्म्माओ जणो देति त्ति - रायाणमणुवरेण जणो, जहा
राया भद्रओ तहा जणो वि, राजाऽनुवर्तितो धर्मस्त्वं भविष्यती-
त्व्यतो जनो ददाति”, एवं भयंतो माहाणगिरिणा अज्जसुहत्थीण
सह संभोगो बीमुंकओ विसंभोगकरणभित्यर्थः, ताहे अज्जसुहत्थी
चिंतेह - “मए अणेमणा भुत्त”त्ति, तक्षणमेव आउटटो संमुत्तो,
अकप्पुसेवणाओ य णियत्ती ॥६२७॥
- भा.५७०२ -- सो रायाऽवंतिवती, समयाणं सावओ सुविहियाणं।
पच्चंतियरायाणो, सठवे सद्वाविता तेण ॥६२८॥
- कंठथा ॥ अवंतीजणवए उज्जेणीणगरी -
- भा.५७०३ -- कहितो तेसिं धम्मो, वित्यरतो गाहिता च सम्मतं।
अप्याहियाय वहुसो, समयाणं सावगा होह ॥६२९॥
- भा.५७०४ -- कंठथा॥
अणुयाणे अणुयाती, पुष्पकारुण्णाइ उक्सरणगाइ । क्षि
पूयं च चेतियाणं, ते वि सरज्जेसु कारेति ॥६३०॥
- अुण्ड अुण्डाणं रहजता, तेसु सो राया अुण्डाणति, महचदग्रस्ति-५/८, र
तो रहेण सह हिंडति, रहेषु पुष्पकारुण्णं करेति, रहग्गतो य वि-
विधुफले सज्जगे य कवहुणवत्थमादी य उक्सरणे करेति, अन्नेसि१० अन्नेसिं च
चैइया॑ चैहयपरदित्याणं पूयं करेति, ते वि रायाणो एवं सरज्जेसु कारवेण्येति।
चैव०

॥६२०॥ इमं च ते पच्चंतिपरायनां भैरवीति -

- भा. ५७०५ -- जति मं जाणह सामिं, समणां प्रमधा सुविहियां । ढा
दठवेण मे ण कज्जं, एयं सु पियं कुणह मञ्चं ॥६३१॥
- गच्छह सरज्जेषु, एवं करेह ति ॥६३१॥
- भा. ५७०६ -- वीसज्जिता य तेण, गमनं घोसावनं सरज्जेषु ।
साइण सुहविहारा, जाया पच्चंतिया देसा ॥६३२॥

१८८५ ॥ तेण संपद्धाणा रच्छा विसज्जिता, सरज्जाणि गंतु अमाधातं
घोसंति, चेत्यपरे य करंति, रहनाणे य, अंधूवियेकुडकमरहटूता अंधूमिद
एते पच्चंतिया, संपत्तिकालातौ आरम्भ सुहविहारा जाता, संप-
त्तिणा साधू भणिया - गच्छह एते पच्चंतियविसप विवोहेता हिंडह,
ततो साधूहिं भणियं -- एते ण किंचिं साधूण कप्पाकप्यं एसणं वा
जाणंति, कहं विहरामो ? ॥६३२॥ ताहे तेण संपत्तिणा -

- भा. ५७०७ -- समणभभभावितेषु, तेसु रज्जेषु एसणावीहिं ।
साहू सुहपविहरिता, तेण विय भद्रगा ते झ ॥६३३॥
- तं
दं
भा. ५७०८ -- समणवेलधारी भडा विसज्जिया, वहू ते जहा साधूण कप्पा-
कप्यं तहा दरिसंतेहिं एसणसुद्धं च भिक्खरग्नहणं करेतेहिं जाहे सो
जणो भावितो ताहे साधू पविटठा, तेसि सुहविहारंजात, ते य यि
भद्रया तप्पभिह जाया ॥६३३॥

भा. ५७०९ -- उदिष्णजोहाउलसिद्धेणो, स पत्तिथवो णिज्जितसुसेणो ।
समंततो साहुसुहप्पदारे, अकासि अंधे दमिले य घोरे ॥६३४॥

उदिष्णा संजायबला, के ते जोहा, तेहिं आउलो बहवस्ते ।

इन्यर्थः, तेण उदिष्णाउलेणे सिद्धा सेणा जस्त्स सो उदिष्णजोहाउल-
सिद्धेणो, उदिष्णजोहाउलसिद्धेणत्तपतो चेव विपक्ष्मवृत्ता जे सुहेणा
ते निज्जिया जेण स पत्तिथवो णिज्जियसुसेणो सो अंधविडाईसु द्र
अकासि कृतवान् सुहविहारभित्यर्थः ॥६३४॥

रि
सूत्रम् - जे भिक्खु दुगुंछियकुलेषु असणं वा पाणं वा साइमं वा साइमं
वा पडिग्गाहेह पडिग्गाहेतं वा सातिज्जिति ॥१६-२७॥

जे भिक्खु दुगुंछियकुलेषु वत्यं वा पडिग्गाहेतं वा कंबलं वा पाय-
पुंछणं वा पडिग्गाहेह पडिग्गाहेतं वा सातिज्जिति ॥१६-२८॥

जे भिक्खु दुगुंछियकुलेषु वसहिं पडिग्गाहेह पडिग्गाहेतं वा
सातिज्जिति ॥१६-२९॥

जे भिक्खु दुगुंछियकुलेषु सज्जायं उद्दिसह उद्दिसतं वा साति-
ज्जिति ॥१६-३०॥

जे भिक्खु दुगुंछियकुलेषु सज्जायं वाएह वाएतं वा सातिज्जिति ॥१६-३१॥

जे भिक्खु दुगुंछियकुलेषु सज्जायं पडिच्छुह पडिच्छतं वा साति-
ज्जिति ॥१६-३२॥

- भा. ५७०९ -- चढलहू, तेसि इमो भेदो सरूबं च --
दुविहा दुगुंछिया सहु, इतिरिया हौति आवकहिया य ।
एरसिं णाणतं बोच्छामि, अहाणुपुष्टीप ॥६३५॥
- “इतिरिय”ति --
- भा. ५७१० -- सूयगमतगुलाहं, इत्तरिया जे य हौति निज्जूदा ।

जे जन्थ उंशिता लालु, ते होति आवकहिया त्र ॥ ६३६॥

इन्निरियति सुत्तुणिज्जूदा - जे ठुप्पा कया, सलागपडियति आवकहिगा,

जे जन्थविसए जात्यादिजुंगिता जहा दमिक्षणावहे लोहकारकलाला,
लाडेसु णडवरुहचम्मकारादि। एते आवकहिया ॥ ६३६॥ इन्ने य दोसा-

पा.५७११ -- तेतु असणवत्थादी, वसही वा अहव वायणादीणि ।

जे मिक्कु गैणहेज्जा, विसेज्ज कुज्जा व आणादी ॥ ६३७॥

असणवत्थादियां गहं, वसहीए वा विसेज्ज-पविसति, ✗/ यि सेज्जं
वायणादिसज्जायं कुज्जा, तस्स आणादिया दोसा ॥ ६३७॥

पा.५७१२ -- अयसो पवयणहाणी, विष्परिणामो तहेव कुंच्छाय ।

तेसिं वि होति संका, सब्बे एयारिसा मणे ॥ ६३८॥

न्ने जतीति एवं परिहाणी, अभोज्जेतु भक्तादिग्गहं द्वष्टवा धर्माभि-
मुखा पूर्वप्रतिपन्नमालवा विपरिणमंते, श्वपाकादिसमाना इति
भुग्पत्ता, जेसु वि गैणहइ तेसु वि संका - सब्बे एयलिंगधारिणो एते
“एतारिस”ति - अङ्गहस्तरिसा ॥ ६३८॥ इमो अववादो --

पा.५७१३ -- असिवे ओमोयिरिप, रायउद्दू भए व गैलणे ।

अद्वापरोहए वा, अयाणमाणि वि वितियपदं ॥ ६३९॥

एतेहिं असिवाविषहिं कारगेहिं जया धेष्पति तदा पणग-
परिहाणीए ॥ ६३९॥ जाहे चठलहुं पत्तो ताहे इमाए जयणाए गेणहंति-

पा.५७१४ -- अण्णत्थ ठवावेठ, लिंगविवेगं च काढ पविसेज्जा ।

काळण व उवयोगं, अविटठे मत्ताति संवरितो ॥ ६४०॥

सो दुगुंडितो असणवत्थादी अप्पसागारियं अण्णत्थ सुण्णय-

गतेव रादिसु ठवाविज्जति तस्मि पच्छा गेणहंति, अहवा रओहरणा-

काउण व उवयोगं, अविटठे मत्ताति संवरितो ॥ ६४०॥

सो दुगुंडितो असणवत्थादी अप्पसागारियं अण्णत्थ सुण्णय-

रादिसु ठवाविज्जति तस्मि पच्छा गेणहंति, अहवा रओहरणा-

दिउवकरणं अण्णत्थ ठवेतु सरक्षाविपरलिंगं जहा अयसादिदोसा

ण भवंति तहा पविसिं गेणहंति, अहवा मज्जणहादी विअणकाले

दिगावलोयणं कांड अणेण अविस्तंतो मत्यं पत्तं वा वासकप्पमा-

दिणा सुदृढ आवरेता पविसिं गेणहइ य, वत्थादियं पि जहा -

अविसुद्धं तहा गेणहंति, वसहिं अण्णत्थ अलंभंतो वाहिं सावयतेण-

मणसु वसहिं गेणहेज्ज, जहा ण णज्जति। सज्जायं ण करेति। राय-

दुठठाविसु अनिग्नामो अप्पसागारिसुज्जायक्षायक्षायपद्म्मकहादी-वि

करेज्ज ॥ ६४०॥

सूत्रम् -- जे मिक्कु असणं वा पाणं वा साइमं वा साइमं वा पुढवीए

पिक्षिवह णिक्षिवंतं वा सातिज्जति ॥ १६-३३॥

सुंदरय (प्र.)
सुच्छरए (प्र.)

जे मिक्कु असणं वा पाणं वा साइमं वा साइमं वा पिक्षि-

वह, पिक्षिवंतं वा सातिज्जति ॥ १६-३४॥

जे मिक्कु असणं वा पाणं वा साइमं वा साइमं वा वेहासे

पिक्षिवह णिक्षिवंतं वा सातिज्जति ॥ १६-३५॥

पा.५७१५ -- पुढवितणवत्थमातिसु, संथारे तह य होइ वेहासे ।

व. जे मिक्कु पिक्षिवती, सो पावति आणमादीणि ॥ ६४१॥

पुढविग्गणहणातो उछवटगादिभेदा दटठवा, दब्भावितण-

संथारए वा, वत्थे, वत्थसंथारए वा, वेहासे वा वोरेण उल्लंबेह,

कं वेनादिकलहसंथारए वा, वेहासे वा वोरेण उल्लंबेह,

एवमादिपगाराण अण्यरेष जो णिक्सिवइ तस्य चउलहुं, तस्य -

आणादिया य दोसा, संजपायविराहणांय। तत्य संज्ञे -

भा.५७१६ -- तदक्षेतपरोप्परओ, पलोटटिछिणे य भेद कायवहो।

अहिमूसलालविच्छय, संचयदोसा पसंगो वा ॥६४२॥

“गिरजाना” मञ्जारा, एवं तदक्षेतपरप्परो ड्यैप्पतं बातादिवसेण वा पलोटटिठु उक्कायविराहणा, आयपरिहाणीम् वेहासदिठतं मूसगादिछिणे भायणभेदो उक्कायवहो था आयपरिहाणी य। एसा संजपमविराहणा। इमा आयपिराहणा ॥२८

अहिम्स मूसलस्स वा उस्सिंघमाणस्स लाला पडेज्ज पीसंतो स्सास वा विसं मुचेज्ज विच्छुगाइवा पडेज्ज विसं वा मुचेज्ज, जे वा - सण्णिहिसंचय दोसा तत्य वि णिक्सिते ते चेव दोसा, पसंगतो सण्णिपहिं पि ठठेवेज्जा ॥६४२॥ किं च जो भत्तपाणि णिक्सिवइ -

भा.५७१७ -- सो समप्रसुविहियाणि, कप्पाओ अवचितो ति पायब्बो, दसरातम्म य पुण्णे, सो उवही उवहतो होतिः ॥६४३॥

समपकप्पो तम्म अवगजो - अपगतः समणकप्पातो वा - अवचिभो, एवं णिक्सेवंतस्स दसराते गते जम्म पादे जं मत्तादि णिक्सिवइ तं उवहतं होइ, जो उवही णिक्सिष्टो अछड़ दसराह अपडिलेहिं सो_वि उवहतो भवति ॥६४३॥

भा.५७१८ -- ओबद्धपीढफलय, दु संजयं ठिविय भत्तपाणि तु।

सुविहियकप्पावचितं, सेयत्य विवज्जए सादृ ॥६४४॥

संधारगादियाणि बंधे जो पक्खस्स य मुचति सो बब्दो णिक्सतभतपाणो य जो सो सुविहियकप्पातो जवगतो, जो सेयत्थी साधू तेण वज्जेयब्बो, य तेण सह संभोगो कायब्बो ॥६४४॥ इमो - अववाओ --

भा.५७१९ -- वितियपयं गेलण्णे, रोहग अद्वाण उत्तिमटठे वा।

एतेहि कारणेहिं, जयणाए णिक्सिवे भिक्खु ॥६४५॥

गिलाणकज्जवावहो णिक्सिवति, रोहगे वा संकुडवसहीए - वेहासे करेति, अद्वाणे वा सागारिए भुंजमाणो उत्तिमठपवण्णस्स वा करणिज्जं कर्ततो णिक्सिवति ॥६४५॥ एवमादिकारणेहिं णिक्सिवतो इमाए जयणाए णिक्सिवति --

भा.५७२० -- द्वूरगमणे णिसिं वा, वेहासे इहरहा दु संथारे।

भूमीए ठवेज्ज व यं, घण्यन्ध अभिक्त उवजोगो ॥६४६॥

द्वूरं गंतुकामो णिसिं वा जं परिवासिज्जति तं वेहासे - दोरेष णिक्सिवति, “इहरह”ति - आसणे गंतुकाभो आसणे वा किंचिलोयमाविकाउकामो तत्य संथारे भूमीए वा ठवेति, वकारो विगप्ते, यकारो पावप्रारेण, तं पि ठवेतो घणं चीरेण वंधइ, पि-परोलिगभया उगणादीहि वा लिंपइ, अभिक्संउवयोगं करेति ॥

॥६४६॥

अन्तर्दियुगा जा गारन्तियुग

सूत्राणि -- जे भिक्खु अण्णतित्थीहि वा गारन्त्थीहि वा, सद्बि भुजइ भुजंतं वा सुइज्जह ॥१५-३६॥ रु

जे भिष्मद्वय जगत्तिथीहि वा गारत्यीहि वा सद्दिं आवे-
ठिपपत्वेदिष्ट मुंजड मुंजंत वा सा तिज्जति ॥१६-३७॥

अण्ठर्त्यया तच्चन्नियादिवभणा, सत्तिया गारत्या, तेहि
सद्दिं एगभायणे भोयणे एगदुतिविसिदिठतेषु आवेदिठं, सब्बविसि-

दिठतेषु परिवेदिठं, अहवा आद् मर्यादियावेष्टिः । दिसिविवि-
आवेदिट् परिवेदिट् सात्त्वा विच्छिष्ठन्दिठतेषु परिवेष्टिः । अहवा एगपतीए समंता -
ठिरसु आवेष्टिः । दुगातिसु पंतीसु समंता परिदिठयासु परिवेष्टिः

भा. ५७२१ -- गिहिअणतित्पिरहि व, सद्दिं परिवेदिष्ट व तम्मज्जे ।
जे भिक्षु असपादी, मुंजेज्जा आणमादीण ॥६४७॥

अण्ठर्त्येहि समं मुंजति अण्ठर्त्ययाण वा मज्जे ठितो -
परिवेदितो मुंजति आणादिया दोसा, ओहओ चउलहुं पच्छितं,
॥६४८॥ विभागतो हमं --

भा. ५७२२ -- पुठवं पच्छा संसुय, असोयवाई य सोयवादी य ।
लहगा चउ जमलपदे, चरिमपदे दोहि ची युहगा ॥६४८॥

विवि एतेषु चउसु पवेषु लहगा चउरो त्ति, जमलपदं कालतवेहि विसेसिज्जं-
ति, जाव चरिमपदं, पच्छासंधुतो सोयवादी तत्य चउलहुं तं -
कालतवेहि दोहि वि युरुं भवति ॥६४८॥

भा. ५७२३ :- धीसुं ते चिक्य युरुा, छलहुगा हौंति अणतित्पिसु ।
परउत्त्यणि डग्युरुा, पुठवावरसमणि सत्तदठ ॥६४९॥
एयासु चेव इत्थीसु पुरपच्छअसोयसोयासु चउगुरुा कालतवेहि
विसेसिता । एतेषु चेव अणतित्पियपुरिसेषु चउसु छलहुगा कालतव-
विसिद्ठा । एयासु चेव मरतित्यणीसु डग्युरुा । पुठवसंधुयासु -
समणीसु छेदो अवर त्ति पच्छासंधुयासु अटठमं ति मूळं ॥६५०॥

अयमपरः करुप । -- समणीसु ।

भा. ५७२४ -- अहवा वि यालवद्दे, अणुठवीवासए व चउलहुगा ।

एयासुं चिय धीसुं, यालसम्ये य चउगुरुा ॥६५०॥

विवि एतेषु दोसु चउलहुगा, एयासुं चिय दोसुं इत्थीसुं यालवद्दे य अविरय अ-
सम्पद्धिठिट्टम् एतेषु वि चउगुरुा ॥६५०॥ चउसु

भा. ५७२५ -- अणालवद्दणित्पिसु, छलहु पुरिसे य विदठाभापटठे ।

विदिठत्य पुम अदिटठे, मेहृणि भोती य डग्युरुा ॥६५१॥ गी
इत्थीसु अणालवद्दासु अविरयसम्पद्धिठठीसु विदठाभापटठे

पुरिसेषु एतेषु दोसु वि छलहुगा, इत्थीसु विदठाभापटठासु पुरिसेषु
अ अदिटठाभापटठे मेहृणि त्ति माउलपिठत्यसंज्ञाता, भोइय त्ति गी
पुठवभज्जा, एतेषु चउसु वि डग्युरुा ॥६५१॥

भा. ५७२६ -- अदिटठाभापटठासु, धीसुं संभोगसंजती छेदो ।

अमणुष्णसंजतीए, मूळं धीफाससंवंधो ॥६५२॥

इत्थीसु अविदठाभापटठासु संभोइयसंजतीसु य एयासु दोसु वि
ठेबो, अमणुष्ण त्ति असंभीइयसंजतीसु मूळं, इत्थीहि सह मुंजंतस्सा
कासै संवंधो, आयपरोभयदोसा, विदठे संकातिया य दोसा

१ नहुणि - मासा की तथा ईर्झी की नड़की तथा स्थाती (स्त्री की बहिन) इन अव्यंग्योंमें है

- जति संज्ञितसंनितितो सुनुदेसो तो चउलहुं अधिकरणं वा ॥ ६५२॥
 भा. ५७२७ -- पुठवं पच्छाकाम्ये, एगतद्वयुठ उद्गुडाहो ।
 अणीणामयगहयं सङ्घगहये य अचियतं ॥ ६५३॥
- पुरेकम्पं-संजतेण सह भोयव्यं हत्यपादाविलुइ करेइ, संजतो
 ति^४ मुंजिस्सह् अधिकतरं रंधावेति । पच्छाकाम्ये कोवि- यसो”ति सञ्जेल-
 यहाणं करेज्ज, पच्छित्ते वा पडिवज्जेज्ज, संजतेण वा भुते अपहृप्ते
 अणं पि रंधिज्जा, संजतो गिही वा एगतरोंजुगुंडे करेज्ज, विलिग- चि
 भावेण वा उद्गंडे करेज्जा, अणेण विट्ठे उद्गुडाहो भवति, कासादि-
 वा^५ रोमो वा संक्षेमज्ज, अधिकतरसद्वेष्य, अचियतं भवेज्ज ॥ ६५३॥
- भा. ५७२८ -- एवं तु मुंजमाणे, तेहिं सद्विं तु विण्णता दोसा ।
 परिवारितमञ्जगते, मुंजंते लहुग दोस इमे ॥ ६५४॥
 परिवारितो जति मुंजह तो चउलहुं ॥ ६५४॥ इमे य दोसा -
- भा. ५७२९ -- परिवारियमञ्जगते, मुंजंते सठव हाँति चउलहुगा ।
 गिहिमतवहुगा विसु, छुरुकुयदोसा य उद्गाहो ॥ ६५५॥
 जहु^६ मञ्जे ठितो जणस्स परिवारिथो मुंजह, अहवा समंता परि-
 “सद्व... वारिथो द्रीणहं तिप्पहं वा जह मञ्जगथो मुंजह, पुठवप्पगारेहिं
 चउलहुं, गिहिभायणे य यमुंजियठवं तत्य मुंजंतो आयाराओ भस्सह
 “कंसेसु कंसपापसु -- “सिलोगो (दशै० ३२८ गा. ५१)
- ग. य. मत्तव्युहुगा विसु, मुंजंतस्स उद्गाहो भवति, कंजियवेण य उद्गाहो,
 इयरेण आउक्कायविराहणा, वहुवेण छुरुकुयकरणे उप्पिलावणा-
 वि दोसा, जम्हा एवमादिदोसा तम्हा एतेहिं सद्विं परिवेदिषण
 वा य मुंजियठवं ॥ ६५५॥
- भा. ५७३० -- वितियपद सेहसाहा - रणे य गेलण रायबुट्ठे य ।
 आहार तेण अद्वा-परोहप भयलंभे तत्थेव ॥ ६५६॥
- “सेहस्स... पञ्चा” पुठवसंयुतो पच्छासंयुतो वा पुठवं एगभायणो आसी, से तस्स
 जेहेण आगतो जति य मुंजति तो विपरिणमति, अतो सेहेण सम-
 मुंजति, परिवेदितो_वि तेसागरसु माएतेसिं संका भविस्सति -
 “किं एस अप्पसागारियं समुद्दिसति ति अम्हे बाहिं करेति” चाहिर- ८३
 भावं गच्छे अतो परिवेदितो मुंजति । साहारणं वा लङ्घं तं ण चेव
 मुंजियठवं, अह कक्षसं ओमं ताहे येहुं वीसुं मुंजति, अह दाया न
 देह ते वा न देति ताहे तेहिं चेव सद्विं परिबुहो वा मुंजति ।
 गिलाजो वा वेज्जस्स पुरतो समुद्दिसेज्जा, जयणाए छुरुखं करेज्जा ।
 रायबु_दठे रायपुरिसेहिं यिजंतो तेहिं परिवेदितो मुंजेज्जा ।
 आहारतेपणेसु तेसिं पुरभो मुंजेज्जा । अद्वार्थेणसावयभया सत्थस्स मञ्जे
 चेव मुंजति । रोहगे सञ्चेसिं एक्का वसही होज्जा, बोहिगादिभप
 जेणे सह कंवराहसु अच्छति तत्य तेसिं पुरतो समुद्दिसेज्जा । ओमे
 कहिंचि सत्तागारे तत्थेव मुंजंताण लङ्घति, भायणेसु य लङ्घति -
 तत्थेव मुंजेज्जा । सगारिए एक्को परिवेसण करे चहुडगाइसु संसरं -
 संमुंजति, पाठं दुविहववेण छुरुखं करेइ सञ्चेसु “जहासंभवं, एसा
 जयणा ॥ ६५६॥
- सञ्चम - ले भिक्खु आयरियउवज्ज्ञायाणं सेज्जासंधारणं पापणं संघ-
 द्देत्तर हत्येण अणुष्णणवेता धारयमाणो गच्छति गच्छते वा साति-
 ज्जह ॥ १६-३८॥

- आचार्य एव उपाध्याय आयरियउवज्ञाओ भण्णति, केसिंचि
आयरिजो केसिंचि आयरियउवज्ञाओ, अहवा जहा आयरियस्स -
तहा उवज्ञायस्स वि न संघटेज्जति, पातो सब्बाऽफरिसि चि दे/व्य
अविष्टो । हन्त्येण अणुषुण्णवति - न हस्तेन स्पृशित्वा नमस्कार-
यति मिद्यादुष्कृतं च न भाषते तस्स चठलहुं ॥ सेज्जा संथारग्गह-
पातो इमे वि गहिया --
- भा.५७३१ -- आहारउवहि देहं, गुणो संघटित्वाण पादेहि ।
जे पिक्खु य सामेति, सो पावति आणमादीणि ॥६५७॥
- आहारे ति - जन्थ मतो भरं धारित, उवहि ति - कप्पादी, इच्छियं
सेसं कंठं ॥६५७॥ कहं पुण संघटेति ? भण्णति --
- भा.५७३२ -- पविसंते णिक्लमंते, य चंकमंते व वावरंते वा । चंक
चेद्ठणिगवण्णाऽठंण, पस्तारयंते व संघटते ॥६५८॥
- पये वा चंकमंतो विस्तामणादिवावारं करेतो, सेसं कंठ ॥६५९॥
- चोदगाह -- "बुत्तं आहारउवधिदेहस्स य अघटणं, संथारग्गभूमी किं
ण संघटित्वाण, को वा उवकरणातिसंघटित्व दोसो ? आचार्य
आह --
- भा.५७३३ -- कमरेणु अवहुमाणो, अविष्णयपरितावणा य हन्त्यादी ।
संथारग्गहणमर्गी, उच्छुवणस्सेव वति रक्षा ॥६५९॥
- कमेशु ति-पदेशु जा रेषु सा संथारग्गभूमीए परिसडति, उव-
करणे वा लग्नति, अवहुमाणो अविष्णओ य संघटित्व काओ, अणं दुर्लभं
च उच्छुवणे रक्षित्यावे वित्तिरक्षवति - ण भंजणं देति, तस्स रक्ष-
णे ॥ उच्छुवणं रक्षित्वं वेव, एवं संथारग्गस्स असंघटणे गुरुस्स देहा-
तिया द्वारातो वेव परिहरिता । संजमायविराहणा य, आयरियं
च अवमण्णतेण संजमो विराहिजो, कहं ? जेण तम्म वेव णापदंसं-
चरित्ताणि अहीणाणि --
- “जे चाविमं देति गुरुं वृत्तं (दक्षवैरु.१३.२) तं या विमन्तं द्वि गुरु वृत्तं
आयविराहणा- जाप देवयाए आयरिया परिग्गहिता ला
विराहेज्ज, अणो वा कोऽह आयरियपक्षितो साधु उटेज्जा,
तत्य असंखडादी दोसा ॥६५९॥
- भा.५७३४ -- वित्तियपदमण्णप्यज्जे, ण सुमे अविकोविते व अप्पज्जे । कर्ता
सित्तादोसणं वा, सामे आउटित्या वा वि ॥६६०॥ ए
सेहो वा । अणप्पज्जोऽजायंतो ण सामेति, आयरियं वा तित्तादि-
वित्तं सारवंतो दिवचित्तं वा उवेच्च संघटेज्जा, ओसणं वा “म चो
त्ति ॥ एष ओसणणमिति परिमवंति, उज्जमेज्जा “एवं आउटित्याए वि -
संघटेज्जा पच्छा लमावेइ ॥६६०॥ ग्रामापमाचारादिरेदो वा पमापमाचारादिरित्तं
- सूत्रम् - जे पिक्खु पमाणाइरितं गणणाइरितं वा उवहिं धरेह धरेतं
वा सातित्यज्जति ॥१६-३९॥
- भा.५७३५ -- गणणाए पमाणेण य, हीणतिरितं व जो धरेज्जाहि ।
ओहोवर्गह उवही, सो पावति आणमादीणि ॥६६१॥
- उवधी दुविहो - ओहोवहो उवगगहितो य, एककेक्को
तिविहो -- जहणो मज्जिसमो उक्कोसोब्य तत्य एककेक्के गणणा-
पमाणं पमाणपमाणं च, तं हीणं अधिकं वा जो धरेति । तत्थं सुत-
पमाणं पमाणपमाणं च, तं हीणं अधिकं वा जो धरेति ।

भणियं चुलहुं, विभागतो, जालः अत्येज उवधिणिटकर्णं भारमय-
परितावणां दोसा, जम्हा एते दोसा तम्हा य हीणातिरिच्च -
धरेयठवं ॥६६१॥

जिणयेरां गणणातिपमाणुजाणपत्थं भण्णति --

भा.५७३६ -- दछप्पमाणगणणाइरेग परिकम्म विभूसणा य मुच्छा य ।
उवहिस्स य प्पमाणं, जिणयेर अधवकमं वोच्छं ॥६६२॥ दा.गा.

भा.५७३७ -- पतं पत्तावंधो पाशद्वां, च पाय के सरिया । उड्डाइ रयहां, च गुज्जओ
कंठयाा । इमं जिणकप्पियाणं सरीरोवहिप्पमाणं - -

भा.५७३८ -- तिणेव य पच्चागा रयहरणं चेव होइ सुहयोत्ती ।
एसो दुवाल्सविहो, उवही जिणकप्पियाणं तु ॥६६४॥

भा.५७३९ -- य चत्तारि तु उक्कोसा, मञ्जिक्षमगा जहणगा वि, चत्तारि । डैति
कप्पाणं तु पमाणं, संडासो दो य रयणीओ ॥६६५॥

कुरुन्तो संडासो त्रि कुडंडो, रयणि त्रि दो हत्था, एवं दीहत्थेण,
वित्थरेण दिवद्वं रयणि । अहवा जिणकप्पियाणं कप्पपरिमाणं दीह-
त्थेण संडासो वित्थारेण दोणिं रयणीओ, एस आदेसो चक्षमाणो ॥
॥६६६॥ इमं पत्तावंधस्स पमाणाण्पमाणं - -

भा.५७४० -- पत्तावंधपमाणं, भाणपमाणो य होइ काव्यच्चं ।
जह गंठित्रि कथम्भी, कोणा चउरंखुता होति ॥६६७॥

जं च समवउरंसं तस्स जा वाहिरतो परिही तेण भाणप्प-
माणेण पत्तावंधो कायठवो, जं पुण विसमं तस्स जा परिही महंत-
तरी तेणप्पमाणेण पत्तावंधो कायठवो, अहवा गंठीए कयाए जहा
पत्तावंधकणा चउरंगुला भवंति -- गंठीए अतिरिच्चा भवंतीत्यर्थः ।
॥६६८॥ इमं रयताणपत्तस पमाणाण्पमाणं - -

५१) भा.५७४१ -- रयताणपमाणं भाणपमाणो य होइ निप्पनं ।
पाव्याहित्तं कुडंते, मञ्ज्जे चउरंखुतं कमइ ॥६६९॥

मञ्ज्जे मञ्ज्जे त्रि - मुहत्ताओ मुहाओ जहा दो वि अंता चउरंगुलं
कमंति एवं रयताणपमाणं ॥६६१॥ अहवा जिणकप्पियस्स कप्पप्प-
माणं इमं - -

भा.५७४२ -- अवरो वि य आपसो, संडासो सोत्तियप निवण्णे य ।
जं संडियं वढं तं, छम्मासे दुब्बलं इयरं ॥६६८॥
आदेसो त्रि - प्रकारः संडासो त्रि कप्पाण दीहप्पमाणं,
एवं जाणुसंडासगातो आडते पुरते पडिच्छादेतो जाव चंधं एवं
दीहत्थं, सोत्तियप त्रि - दो वि वोधव्यकण्णे दोहिं वि हत्थेहिं देहं
दो वि बाहुसीसे पावति, कहं ? उच्यते - वाहिणेणं वामं बाहु-
सीसं वामेणं बाहिणं बाहुसीसं, एवं दोणह वि कलादीण हवयपदेसे
सोत्तियागारो भवति । एवं कप्पाण बोधयवं ॥६६९॥ पत्थ आपसेण
इमं कारणं - -

भा.५७४३ -- संडासचिह्नहेण हिमाइ एति, गुत्ता गुत्ता वि य तस्स सेज्जा ।
हत्थेहि तो गेठिय दो वि कण्णे, काऊण संधे सुवर्द्द व आइ ॥६६१॥

अ४ जिणकप्पियाण गुत्तागुत्ता वा सेज्जा होज्जा, ताप्सेज्जाए ॥४

उक्तुद्वयिणिविठस्त संहातिष्ठदेषु अही हिमवातो वा आगच्छेज्ज
तस्स रक्षणठाते, तेण कारणेण एस पाउरणविही, कप्याण एयं श्र
पमाणं भिण्यं “दो वि कण्णे” ति द्वैविवत्यस्सकण्णे धेरु णिवण्णो त्रिव्यार
ज्ञा पिण्णणो वा सुवति श्वायति वा”。 सो पुण उक्तुहुतो वेव अच्छइ-
पायो जग्गति य। कैव भण्णति उक्तुडभो वेव णिदाइओ सुवइ,

^१ गा. ६६८ इसिति द्वैसिभेतं ततियामे। सो पुण केरिसे वत्यं गेणहति ? “जं सहियं” ति
छिण्णं जं एक्कांतो पासाउ, तं च जं छम्मासं धरति जहण्णेणं तं दढं
^२ गा. ६६८ गेणहति, “ईयरं” ति जं छम्मासं य धरति तं दुङ्कलं य गेणहति॥ ६६९
एयं गच्छणिण्याणं पमाणं गतं। इदायिं गच्छवासीणं प्रमाणं प्रमाण-
पमाणं च पण्णति --

भा. ५७४४ -- कप्या आतपमाणा, अहडाइज्जा उ वित्थडा हत्ये।
एवं मञ्ज्जममाणं, उक्कोसं हौंति चत्तारि॥ ६७०॥

उक्कोसेण चत्तारि हत्या दीहतेणं एयं पमाणं अणुग्गहत्यं -
येराणं भवति, पुहते वि छ अंगुला समधिया कज्जंति, ॥ ६७०॥
मञ्ज्जमुक्कोसासु दोसु वि पमाणेषु इमं कारणं --

भा. ५७४५ -- संकुचिततरुणआत-प्पमाणुखणे य सीतसंफासो।
दुहतो पेल्लण थेरे, अणुचियपाणादिरक्सा य ॥ ६७१॥

ज्ञं तरुणभिक्खु वलवंतो, सो संकुचियपाणो सुवति, जेण कारणेणं
तस्स य सीतस्पर्शो भवति तेण तस्स कप्या आयप्पमाणा, जो पुण
थेरो सो सीणबलो य सक्केति संकुचियपाणो सुविरुं तेण तस्स अहिय-
प्पमाणा कप्या कप्पुन्ति, “पेल्लणं” ति अवक्कमणं “दुहओ” ति - सिर-
पादांतेषु दोसु अ पासेषु एवं तस्स सीतं य भवति, सेहस्स वि अणु-
चिच्चपंसु - व-प-विहंसि एवं वेव कप्याणं पमाणं कज्जति, अवि य
पाण्यवया कया भवति, न मंडूक्षूतिः कीडाती पविसंती तिता॥ ६७१॥ दि

इमं पहलाण गणणप्पमाणं --

भा. ५७४६ -- तिविधिम्म कालछेते, तिविधा पहलाओ हौंति पादस्स।
गि भ-सिसिरवासासु, उक्कोसा मञ्ज्जम जहण्णा॥ ६७२॥
जे बडा ते उक्कोसा, दढुब्बला मञ्ज्जमा, दुब्बला जहण्णा,
सेसं कंठं॥

भा. ५७४७ -- गिम्हासु तिण्णण पडला, चउरो हैमंत वंच वासासु।
उक्कोसगा उ एए, एत्तो उण मञ्ज्जिप्रे वोच्छं॥ ६७३॥

भा. ५७४८ -- गिम्हासु चउरो पडला, वंच य हैमंति छ्वच वासासु।
एए रवतु मञ्ज्जिमा य, एत्तो उ जहनउओ लुच्छं॥ ६७४॥

भा. ५७४९ -- गिम्हासु वंच पडला, छ्वसुण हैमंति सत्त वासासु।
तिविहंसि कालछेए, पायावरण भवे पडत्ता॥ ६७५॥

(भा. ५७५० --) तिविवि ग्गाहो अो कंठाउओ काव्यघाउओ॥

इमं रयोहरणं --

भा. ५७५१ -- घणं मूले घिरं मज्जे, उग्गो मद्वज्जुत्तयं।
एंगिणीयं अज्जुसिरं, नोरायामेनि लासियं॥ ६७६॥
हत्यग्गहपदेसो मूलं भण्णति, तत्य घणं वेदिज्जति, मञ्ज्जंति
रयहरणपटगो सो य बढो, गङ्गगो वा मञ्ज्जं सो बढो, अग्गा

कसाओ ताओ मध्वाओ कायच्चाको, रगंगियं दुगादिसंडं न भवति,
अज्ञुसिरं ति रोमवहुलं न भवति, वेदियं अंगुठपञ्चमेतं तिभागे -
तज्जायदोरेण बद्धं तिपासियं ॥ ६७७ ॥ भण्णिति --

भा. ५७५२ -- अप्पोलं मिउयेम्हं, पहिउण्णं हत्यपूरिमं।

‘अन्योग्नियोरुत्तरार्थं × तिपायत्यमणिस्मिष्टं, उत्त्वहरां धारएए ॥ ६७८ ॥

कृष्णनु सारेण विश्विते
मया, किंतु न त्वेव
तुद्रित यत्रे × बत्तीसंगुलं सह णिसेज्जाए, हत्यपूरिमणिसेज्जाए तिपरियलं वेदि-
डं ज्ञति, ‘अणिसहं’ ति - उग्नेहातु अफिटंतिपरिज्जति ॥ ६७८ ॥

भा. ५७५३ -- उणियं उदिटयं वावि, कंबलं पायसुच्छाणं।

× रवणियप्य लाणमित्तं, कुञ्जा कोरमरिग्गहं ॥ ६७९ ॥

उणियय_कंबलं उदिटयं_कंबलं वा पायपूष्ठणं भवति, रयणि चि-
प्य हत्यो, तस्माणो पटटगो ॥ ६७९ ॥

भा. ५७५४ -- संथास्तरपटटो अज्ञाइज्ञा य आयया हत्या ।

दोप्हंपि य विक्षारो, हृत्यो चउरंगुतं चैव ॥ ६८० ॥

× पद्म उणियओ संथारगो, सोमियो तप्यमाणो उत्तरपटटगो, सेसं
कंठयं ॥ ६८० ॥

इमो चोलपटटगो —

भा. ५७५५ -- दुगुणो चउगुणो वा, हृत्यो चउरंस चोत्पद्धो ल ।
श्रेरज्जुवाणाणाहा, सम्हे धूत्नमि य विभासा ॥ ६८१ ॥

दढो जो सो दीहत्तणेण दो हत्यो वित्पारेण हत्यो दुगुणो सो,
कतो समचउरंसो भवति, जो दढुड़बलो सो दीहत्तणेण चठरो हत्या,
सो वि चउगुणो कओ हत्येतो चउरंसो भवति, एगुणं ति गणण-
पमाणप्यमाणेन, उणियय एगा णिसेज्जा प्रेमाणेन हस्तप्रमाणा तप्यमाणा
चैव तस्स अंतो पच्छादणा सोमिया णिसेज्जा ॥ ६८१ ॥

भा. ५७५६ -- चउरंगुलं वित्पन्ती, एवं तुहंगंतगस्स उपमाणं ।
क्वीओवि य आएसि, तुहंप्यमाणेण निफ्कन्ने ॥ ६८२ ॥

वितियप्यमाणं विकण्णकोणगहियं_न्सिगमुहं पच्छादेति जहा

एग किकाडियाप्य गंठी भवति ॥ ६८२ ॥

भा. ५७५७ -- गोच्छगपादठवर्णं, पठिलेहणिया य होइ णायव्यां ।
तिणहं पि रुप्यमाणं, वित्पन्त्य चउरंगुलं चैव ॥ ६८३ ॥

कंठय ॥ ६८३ ॥

भा. ५७५८ -- जोविः दुव्वेत्प्रवत्यो, एगेण अवेलतो व संथरती ।

ण हु ते सिंसति परं, सव्वेण_वि तिणिध धेतव्वा ॥ ६८४ ॥

जिणकप्ययाण गहणं धेरकप्ययाण परिभोगं प्रति जो एगेण
संथरति सो एं गेणहति परिमुंजति वा, जो दोहिं संथरति सो
दो गेणहति परिमुंजति वा, एवं ततिओ वि, जिणकप्यओ वा -
अचेलो जो संथरति सो अवेलो चैव अच्छति, एस अभिग्नहविसेसो
मणिथो । एतेण अभिग्नहविसेसटिठएण अधिकतरवत्यो ण हीलियब्बो,
किं कारणं ? जम्हा जिणाण एसा आणा, सव्वेण_वि तिणिध कप्या
धेतव्वा, धेरकप्ययाण जइ वि अपाउण संथरति तहा_वि तिणिध
कप्या णियमा धेतव्वा ॥ ६८४ ॥ कप्याण इमो युणो --

- मा. ५७५९ -- अस्पा असंथरंतो, निवारिओ होति तिहि उवत्थेहि ।
गिणहति गुरु विदिषे पगासपहिलेहणे सत् ॥ ६८५॥
- सीतादिणा असंथरंतस्स तं असंथरणं वत्यपरिभोगेषं पिवा-
रितं भवति, ते य वत्थे गुरुणा आयरिएण दिषे गेणहति, पगा-
सपडिलेहणे ति अबोरहरिज्जे, उक्कोसेण सत् गेणहति ॥ ६८५॥
- इमं उस्सगतो, अवादियं च प्रमाणं --
- मा. ५७६० -- तिष्ण कसिषे जहण्णे, पंच य वढ़दुब्बला य गेणहेज्जा ।
सत् य परिजुण्णाइ, एयं उक्कोसयं गहणं ॥ ६८६॥
- कसिष ति वण्णातो जुतप्पमाणा घणमसिणा जिहं सविदा
अंतरितो न दीसह तारिसा जहणेण तिष्ण गेणहति, पंच वढ़- ढा
दुब्बले, परिजुषे सत् गेणह ॥ ६८६॥
- मा. ५७६१ -- भिष्णं गणणाजुतं, पमाण-इन्गालधूमपरिचुद्दं ।
उवहिं धारए भिद्दू, जो गणचिंत न चिंतेह ॥ ६८७॥
- सद्दं रस्कर्दं दा भिष्णं ति -अदसं सगलं न भवति, गणणप्पमाणेषपमाणप्पमा-
णेण य जुतं गेणह, इंगालो ति - रागो, धूमो ति - दोसो,
तेहिं परिचुद्दं - न तेहिं परिमुजतीत्यर्थः । ॥ ६८७॥ जो सामण्ण-
भिक्खु तस्सेयं वत्थप्पमाणं भणियं । जो पुण गणचिंतगो गणावच्छेद-
गावि तस्समं पमाणं --
- मा. ५७६२ - गणचिंतस्स उत्तो, उक्कोसीये मज्जिमो जहण्णो य ।
सङ्खो वि होइ उवही, उवग्गहकरो महास्सस्त्त ॥ ६८८॥
- गणचिंतगो गणावच्छेइगो तस्स जहण्णमज्जिमुक्कोसो सङ्खो
वि ओहितो उवग्गहितो वा, महाजपो- गच्छरे ॥ ६८८॥
- मा. ५७६३ -- आलंबणे विसुद्दे, दुगुणो तिगुणो चउगुणो वा वि ।
सङ्खो वि होइ उवही, उवग्गहकरो महाणस्स ॥ ६८९॥
- आलंबणि जं तं आलंबणं, 'तं' दुविधं -- दव्वे रज्जुमादी,
मावे जाणादी, इह पुण मावे डुल्लभवत्यादिदेसे तत्थ जो गण- दी दोसा
व-चउणं वा, चिंतगो सो दुगुणं पठोयारं तिगुणं वा, अहवा जो अतिरितो -
ओहितो उवग्गहितो सो सङ्खो गणचिंतगस्स परिग्गहो भवति,
महाजपो ति गच्छो तस्स आवतिकाले उवग्गहकरो मविस्साः ॥ ६९०॥
- गणणप्पमाणे ति गयं । इवापि अइरेगहीणे ति --
- मा. ५७६४ -- पेहायेहकता बोसा भारो अहिकरणमेव जतिरिते ।
एते हवंति दोसा, कज्जविवत्ती य हीणमिम् ॥ ६९०॥
- अतिरेगं पडिलेहंतस्स सुत्ताविपलिमंथो, अपेहंतस्स उवहिपि-
चक्षणं, अपरिभोगे अनुभोगत्वात् अधिकरणं भवति, हीणे पुण -
कुज्जविवत्ति विणासो भवति ॥ ६९०॥ हीणइरिते ति गयं । इवापि
- गा. ५६२ परिकम्पणे ति --
- मा. ५७६५ -- परिकम्पणे चउभंगो, कारण विही वितिशो कारणे अविही ।
अ- णिक्कारणमिम् य विही, चउथ्यो निक्कारणे अविही ॥ ६९१॥
- मा. ५७६६ -- कारण अपुण्णविहिणा, सुद्धो सेसेषु मासिया तिष्ण ।
तवकालेहि विसिद्धा, अंते गुरुणा य दोहिं पि ॥ ६९२॥
- सुद्धो कारणे विहीए एस पठमभंगो, एत्थ अपुण्णे ति परि-
कम्पे ति सुद्धो चिं य पच्छितं । सेसेषु तीसु भंगेषु पत्तेयं मासलहं ।

वित्तियमंगे कालगुरुं । तत्तियमंगे तवगुरुं । अंतिल्लो चउत्थापंगो तत्थ
तवकालेहिं दोहि वि गुरुं । परिकम्पयं ति वा सिवपंगवा एगटं ।
गा. ६६२ एगसरा ढंडी उच्छवटपि घुगरसिठवणि य एसा अविही, संस्कृत-
गुदुसरिगा य विही ॥६९१॥६९२॥ इवापि “विभूस”ति -- इस्तकंठादुसलिगा
भा. ५७६७ -- उदाहडा जे हरिया हडीए, परेहि धोतादिपवा उ वत्ये ।

भूसाणिमित्तं सङ्गु ते कर्त्ते, उग्घातिता वत्य सवित्थरा उ ।
“उदाहड”ति भणिया “हरिया”हडियासुते, परेहिं ति -तेन-
गेहिं जे धोताती पदा कन्ता ते जति अप्पणा विभूसावडियाए करेति
तं जहा- धोवति वा, रयति वा, घटटेति वा, मटठं वा करेति, विवृ- चि ।
रित्तरंगेहिं वा रयति तस्स चउलहुं, सवित्थरग्गहणातो धोतादिपदे
करेतस्स जा आयविराहणा : तासु जं पच्छित्तं तं च भवति ॥६९३॥

विभूसं करेतस्स इमो अभिष्पाओ --

भा. ५७६८ -- भलेण घत्यं बहुणा उ वत्यं, उज्ज्ञाइओ हं चिमिणा भवामि ।
हं तस्स धोवमिं करेमि तत्ति, वरं ण जोगो मलिणाण
जोगो ॥६९४॥

मलिनं वस्त्रं तेन वाऽहं विरूपो दृश्ये, यस्माद्विरूपोऽहं दृश्ये
तस्मात्तस्य वस्त्रस्य धौतव्ये “तत्ति”ति - जेण तं धोवति, गोमुत्ता-
तिणा तं उदाहरामि, “वरं ण जोगो”ति - वरं मे अवत्थस्स कप्प-
ति अच्छिरुं ण य मलिणेहिं वत्येहिं सह - - - - - सजोगो ।
॥६९५॥ कारणे पुणो धोवंतो सुद्धो । चोदगो भणाति - णयु धोवंतस्स
“विभूसा इत्थी-संस मो ” सिलोगो (दशवै. उन० ८ गा. ५७)

आयरिओ भणइ --

भा. ५७६९ -- कामं विभूसा सङ्गु लोभदोसो, तहरवि तं पाहृणतो ण दोसो ।
मा हीलणिज्जो इमिणा भविस्सं, पुच्छिदिडमादी इय
संजती वि ॥६९५॥

मुतिमृतं
१स्त्रैभूतं ॥
कुण्डं पुष्टगतौ
१किमणो ॥

कामं चोदगाभिष्पायस्स अणुमयत्थे, सङ्गु अवधारणे, जा एषा
विभूसा एस लोभ एवेत्थर्यः, तहावि तं वत्यं सुविभूसितं कारणे -
काझण पाउरणे ण दोसो भवति, रायाइइदिडमे जो इदिं विहाय
पञ्चवड्डो सो चिंतेति । मा इमस्स अबुहजणस्स इहलोकपडिवद्धस्स
इमेहिं मलिणवत्थेहिं हीलणिज्जो भविस्सामि ति “एस सावसूतो
जेण तं तारिसं विभूति परिच्छुज्ज इमं अवत्यं पत्तो ॥ ५७५ (किमणं)
तवेण पाविहिति”ति, एवं संजती वि हिंडइ अच्छति वा पिच्च
पंचरपडपाउआ ॥६९५॥

भा. ५७७० -- ण तस्स वत्यादियु कोट्टे संगो, रज्जं तं चेव जहाय तेण ।
जो सो उवाज्ज्ञाइयवत्यसंगो, तं गारवा सो ण चएइ
एवं मोर्हु ॥६९६॥

जो सो इदिडमं पञ्चवतितो तस्स वत्थादियु कोट्टे संगो त्ति रागो
त्ति वा वंधणं ति वा एगटं, कहं णज्जति जहा संगो णत्य ?
उच्यते - जतो तेण रज्जं बहुगुणं तुणिय जढं । सेसं कंठं ॥६९६॥ यि-
भूसत्ति गयं । इवापि मुच्छ ति --

पत्.५७७९ -- महार्षे अप्यधर्मे व वर्त्थे, मुक्तिजज्ञती जो अविद्यतभावो ।
सङ् पि नो भुंजइ मा हु द्विजते, वारेति वर्णं कसिपा
द्वगा दो ॥ ६७७॥

यहुमुल्लं अप्यमोल्लं वा अविवित्तभावो, अविवित्तो लोहिल्लमित्यर्थः । तं पहागवत्थं ण सवं भुञ्जिते जो अण्णं वा वारेह परिभुञ्जं तस्स पच्छिंतं, "कसिणा दुगा दै" चिक्रिसिण ति - संपुण्णा, दुगा दो चठरो चउगुरुमित्यर्थः । ६९७॥ वत्ये इमाणि - मुच्छाकारणाणि --

भा.५७७२ -- देसिलगं पम्बुजुयं मणुण्णं, चिरायणं दाङ सिपेहतो वा।
लब्धं च अण्णं पि इमप्पमावा, उचित्तज्जती एव भिसं -
कस्त्तो ॥ ६९८ ॥

देसिल्लगं जहा पौँड्रवर्धनकं, पम्हुजुणं जहा पूरुड्यावारागो, पुड्ड
सणहं थूलं सदेस परदेसं वा; मगरसं जं रुच्छइ तं ममुण्णं, चिरायणं
आयरियपरंपरागयं, दाइति विकरार्थे जेण वा तं दिणं तस्स -
सिखेहतो ण परिमुंजति, इमेण वा अल्छेतेण एव्यप्यभावाजो अणं पि
लब्भामो एवं मुच्छाए ण परिमुंजति, एधं चिए एवं “भिसं” अत्यर्थ
कुन्त्स्तं सत्वं यस्य भवति स कुन्त्स्त्व बल्पसत्वं इत्यर्थः, एवं भिसं
कुन्त्स्त्वो लोमं करोतीत्यर्थः ।६९॥। वत्ये छिं गतं । इदाणिं पायं
भणामि; तस्स इमाणि दाराणि --

भा. ५७७३ -- दृढव्यप्तमाणअतिरे-ग. हैण्डोसा तहेव अवाके।

लक्षणमलक्षणं तिवि-ह उपहि वौचत्य आणादी॥६९॥
को प्रेतिसी काळे अकार चिन्ह जग्यप-जग्या य।

पा.५७७४ -- को पौरीसिए काले, आकर चारु जग्याजयना य। ८३
१९४५ चौदग असती असिव, एवमाण-उवागठेदगुडे य ॥७०॥

मा.५७७५ -- पमाणाहिरेगधरणे, चहरो मासा हवंति उग्घाया।
आपातिपो य होसा तिरुक्कणा संजनायाप ॥१०॥

ब्रह्मपात्रं, तस्य दुविष्वं प्रमाणं -- गङ्गणप्यप्रमाणं प्रमाणप्य-
प्रमाणं च, दुविहस्सं वि प्रमाणस्तु अतिरेगधरये चलुहुगा। सेसं कंठय-

મા.૫૭૭૬ -- ગણાતે પમાળેણ વ, ગણાતે સમતબો પડિંગહાંઓ ।

पलिमयभरुडुङ्ग, अतिप्रमाणे ह्ये दोसा ॥७०२॥
देविं प्राप्तं तद्य गमयन्ति त्वयोऽतो प्राप्ताः - प्रहिरण्डो

दुवाह पमाण, तत्यं गणगपत्नयाणुदा पादा - पाद६७४॥
मत्तगो य। अह एतो तिगाविभतिरिं धरेति तो परिकन्धनंग-
पडिलेहणाविद्यु सुत्तथपलिमंधो अङ्गापे वदतो भारो उद्दंडकच्च
जनहास्यो भवति - अहो भारवाहिता हमे ॥७०२॥ डुप्पमाणा-
हिरते वि इमे दोसा --

મા.૫૭૭૭ -- મારેણ વેયણાતે, અભિહંમાદી ણ એહણ દોસા।

रीयादि संज्ञमित्र य, छत्कात्था भाग्यमेवमित्र॥७०३॥

भारो भवति, भारकंतस्स च देयना भवति, वेयनाए य
अद्वितीय गोप्यहत्यमाह ण पस्सति, ते अद्वितयेज्ञा, बडसालक्ष्मा-
युमाह वा न पेहङ, इरिहुवत्तो वा न भवइ, अगुलहत्तो वा - औ
छक्काए विराहेज्ज, अगुवउत्तो वा भायज्ञभेयं करेज्जा, ॥७०३॥ इमे
अहंरेगदोसा । “अहंरेगं” ति प्रमुणिप्रभाणातो ॥ इता

५ अट्टा • ६९९

- भा. ५७७८ -- भाणप्पमाणगहणे, भुंजण गेलण्डभुंज उज्ज्वलिया । जिज्ञ
एसणपेल्लणभेदो, हाणि अडंते दुविधदोसा ॥७०४॥
- भा. ५७७९ भाजनं अप्रमाणं - भाणप्पमाणं तित्तं, अतिवद्वृंदं गेणहति, तस्मि
भरिए जइ सठ्वं भुंजति तो हादेज्ज वा मारेज्ज वा गेलन्नं वा - वे
कुञ्जा, अह य भुंजति तो उज्ज्वलिया अहिकरणादी दोसा, भायणं
भरेति ति अलङ्घमाणं एसणं पेलिरा भरेति, भरिए अतिभारेण पच्चु- पक्षे
प्पिपडित्ता भज्जति, भायणेण विषा अप्पणो कज्जपरिहाणी, भाय-
गद्ठा अडंतस्स भायणभूमीजंतस्स दुविह ति - आयसंजमविराहणा- मिं
- गा. ६९९ दोसा भवंति ७०४॥ हीणदोसि ति अस्य व्याख्या --
- भा. ५७७९ -- हीणप्पमाणधरणे, चढरो मासा हवंति उग्धाता ।
आणादिया य दोसा, विराहणा संजमायाए ॥७०५॥
- जं पडिग्गहणमत्तगप्पमाणं भणियं ततो जति हीणं भरेति ततो
पडिग्गहणे चउलहुं, मत्तगे मासलहुं ॥७०५॥ किं चान्यतु --
- भा. ५७८० -- ऊणेण य पूरिस्सं, आकंठा तेण गेणहती उभयं ।
मा लेवकडंति ततो, तत्त्वुवओं न भूमीए ॥७०६॥
- ऊणेणं ति प्रमाणातो एतेण भरिएण वि य पूरेस्संति य संथ-
रिस्संति ताहे कणाकरणः भरेति, उभयं ति कूरं कुसाणं च, अहवा
मत्तं पाणं वा, तस्मि अतिभरिए मा पत्तवंधे लेवाडिस्संति ति -
तदुवओगेण भूमीए उवओं न करेति ॥७०६॥ अणुवरतस्स य हमे -
दोसा --
- भा. ५७८१ -- साणू कंटग विस्मे, अभिहणमादी य पेहती दोसा ।
रीयापगलिततेण, भायणेदे य छक्काया ॥७०७॥
- अणुवउत्तो साणुणा दुक्ष्माविज्जति, कंटगेण वा विज्जति, वि-
तमें वा पछुति, गवादिया वा अभिहणन्ति । एसा भायविराहणा ।
- कंठ्या रीयादी संजमविराधणा ॥७०७॥ अहवा इमे दोसा --
- भा. ५७८२ -- हीणप्पमाण धरणे, चढरो मासा हवंति उग्धाया ।
आणादिया य दोसा, विराहणा संजमायाए ॥७०८॥
- कंठ्या युरुमाईयाण अवणे इमं पच्छितं --
- भा. ५७८३ -- गुरु.. पाहुणे दुब्बल, वाळे बुँदे गिलाणे सहे य ।
लाभालापांद्वाणे, अणुक्पांलाभवोच्छेदो ॥७०९॥
- भा. ५७८४ -- गुरुगा य गुरु-गिलाणे, पाहुण खमए य चउलहु हाँति ।
सेहस्मि य मासगुदू, दुब्बलजुवले य मासलहु ॥७१०॥
- कंठ्या भाणियव्वा । गुरुमादियाण इमा विभासा --
- भा. ५७८५ -- अप्पपरपरिच्छाओ, गुरुमादीण द्व अद्यतदेतरस्स ।
अपरिच्छेदे य दोसा, वोच्छेदो णिज्जरांलामो ॥७११॥
- रजाहिं
रोगतो गुरुमादियाण जति केति तो अप्पांवत्तो,
अह य देति तो गुरुमातिया परिच्छा । दुब्बलो सभावतो वा न
- गा. ७०९ तरति हिंडिं तस्स दायठवं । "लांभलोंभं" ति अस्य व्याख्या - सामान्यं
भायणं
पयटिठतो, स तेण खुदलेण भाणेण किह लामं परिक्षर, ताहे जे
अपरिक्षिते सेते दोसा ते, मंदपरिक्षिए वि गच्छस्स य आगवस्स
अलभेते जं असंयरणं जा य परिहाणी सा सठ्वा खुदलभाणगाहिणो

व्य

गा. ५०९

भवति । निजराए य से अलाभो मवति, अद्वाये वा पवण्याण सं
सङ्गी होज्जा तत्प्रपञ्चित्युलामे लब्धमाणे कहिं गेण्हठ तं मायण
पेवेण चेव भरियं । अहवा “अयुक्तपलाभवोच्छेतो”ति - छिणद्वाये शुद्ध
वा कोइ अयुक्तपाए वा जं जं अदिज्जति तं मायणं भरेति, तत्प्र
गच्छसाधारणकरं मायणं उद्देयवं, हीणभायणे पुण अदिज्जते लाभस्स
वोच्छेदो णिजराए य अलाभो मवति, अहवा सद्वापेऽविश्वायादि-न
दव्ये लब्धमाणे शुद्धलभायणे लाभवोच्छेदं करेज्ज निजराए वा -
बलामं पावेज्ज । ७११॥ इमे युद्धर-मायणे दोसा -- ॥ अन्ते

भा. ५७८६ -- लेवकडे वोसटठे, सुक्ष्मे लगेज्जन कोडिए सिहरे ।

एते हवंति दोसा, डहरे भाणे य उद्धाहो ७१२॥

पट्टा
१८०.
न्द्रियं

तेण अतीव पाहुदियं ताहे तेण वोसटठं, तेण ति पलोटट- हुंतेण
माणेण लेवाडिज्जति, अहवा^{माणे} थेवं भत्तं होहिति, ताहे सुक्ष्मस्स चप्पा- ति
यिं चप्पं भरेइ, तं च सुक्कं भत्तं लगेज्ज अजिण्ण हवेज्ज, कोडियं ति भे
चप्पयं चप्पयं चप्पिज्जतं वा मज्जेज्ज, सुक्ष्मभत्तस्स वा सिहरं करेतो भरेज्ज
तं जणो ददृं भणति अहो असंहुटठा । पच्छद्वं कंठं ॥७१२॥

भा. ५७८७ -- धुवणाधुवणे दोसा, वोसटठंते य कायभारुस्ति । अरुस्तिण
- १८१.
हुं

सुक्ष्मे लग्गाजीरग कोडित सिह भेद उद्धाहो ७१३॥

वोसटठंतेण जे लेवाडितं तं जति धोवति तोभावणादी - तो प्ला
दोसा, अह ज धोवति तो रातीभोयणमंगो, अहवा वोसटठे पगालते हुं
पुढवादी छक्कायविराधणा, अहवा वोसटठंते उसिणेण वडडे ॥ हुं
आयविराहणा, पच्छद्वं गतार्थे । चप्पिज्जते उस्सहरभरिगे य बहि-
फोड ति उद्धाहो, जम्हा एवमादी दोसा तम्हा जुत्प्यमाणं पादे
देवतवं ॥७१३॥ केतिसं पुण तं जुत्प्यमाणं ? अत उच्यते --

भा. ५७८८ -- तिच्छ विहत्वी चउरं-गुलं च भाण मज्जिमप्यमाणं ।

एतो हीणजहणं, अतिरेगतरं तु उक्कोस ७१४॥

भा. ५७८९ -- उक्कोस तिसामासे, दुगारउद्धाणमागजो साहू ।

चउरंगुलज्जं भा-यं तु पज्जित्यं हेदठा ॥७१५॥

भा. ५७९० -- एयं चेव पमाणं, सविसेसतं अयुग्गहपवतं ।

कंतारे दुब्बिपक्से, रोहगमादीसु भतियवं ॥७१६॥

^५ गा. ६९९द्वा.४ एयाओ जहा पठुमुद्देसो तहेव ॥७१६॥ “अर्ववाय”ति अस्य पुच्छन्त-

ठ्याख्या -

भा. ५७९१ -- अष्णाणे गौरवे लुडे, असंपत्तीय जाणए । हुं

लहुशो लहुया गुरुगा, चउत्प्र सुद्धो ठ जाणझो ॥७१७॥

हुंति पच्छां अववायं भणीहानि, जइ इमेहिं धरेति तो हमं -

पच्छितं पच्छद्वग्नहियं जहसंसे । अण्णाणेण मासलहं, गारवेण चउलहं,

द्वा.१ छुद्धस्स चउगुरुगा, असंपत्तीजाणगे दो वि सुब्बा । ७१७॥ तत्प्र अण्णा- ति
पास्स चक्कायाणं --

भा. ५७९२ -- हीणातिरेगदोसे, अयाणमाणो ठ धरति हीणऽहियं ।

पगतीए थोवभोई, सति लामे वा करेतोमं ॥७१८॥

पुछवद्वं कंठं । हमं गारवस्स चक्कायाणं -- पगतीए पच्छद्वं,

सा | सा पगती स्वभावो युस्वभावतो चेव थोव-भोई, अहवा लङ्गमंते यि

- ओमं करेति, वरं मे योवासि ति जणवातो भविस्सह ॥७१८॥ वा
पा.५७९३ -- इस्सरनिकरंतो वा, आयरिजो वा वि एस डहरेण।
अतिगारवेण ओमं, अतिप्पमाणं इमेहिं तु ॥७१९॥
- नेण ॥ ईसरो को वि एस डहरेण भायणेण भिक्खं हिंडइ, आयरियते न
गारवेण वा डहरभायणं गेषहति ॥७२०॥ अतिप्पमाणं इमेष - , ति
गारवेण धरेइ --
- पा.५७९४ -- अणिगृहियबलविरशो, वेयावच्चं करेइ अह समपो ।
बाहुबलं च अती से, पसंसकामी महल्लेण ॥७२०॥
- महल्लभायणेण वेयावच्चं करेइ - एतु मे साधु पसंसिस्संति, वरं
अहवा साहुजणो वा भणिस्सह - "एयस्स विसिठं बाहुबलं जेष -
गा.७१७द्वा.२ महल्लेण भायणेण भिक्खं हिंडइ" ॥७२०॥ उँस्स भ्यास्वा --
- पा.५७९५ -- अंतं न होइ देयं, योवासी एस देह से सुदं।
उक्कोसस्त व लैमे, कहि धेछ्छ महल्लोभेण ॥७२१॥
- खुडलगमायणे गहिए घरंगणे वि ठिं दट्टु घरसामी भणति - गादि
यं "एयस्स अंतपंतमतं ण देतु" अहवा भणेज्ज - "एस योवासी जेण एस
खुडलगणे गेषहति" अहवा भणेज्ज - "एयस्स सुबं देह" "सुबं" ति
उक्कोसं, शाल्योदनपदमदो च्वंगादी दुक्को चेव। महल्लं इमेण उँस्सो चेव
कारणेण गेषहति -- "उक्कोसं लब्धमाणं पभूतं सामण्णं वा समुदायिणं
लब्धमाणं, कत्थं गेषिहस्सामि" ति एवं लब्धतेण महल्लं गेषहति ॥७२१॥
- गा.७१७द्वा.४ अंसंपत्ति" वारं चउत्त्वं, तस्स इमं वक्त्वाणं --
- पा.५७९६ -- जुतपमायस्सःसती, हिण्ठिरितं चउत्त्वो धारेति। दी
लक्खणजुतहीणःहियं, नंदी गच्छदठता चरिमो ॥७२२॥(१)
- गा.७१७द्वा.५ पुठवङ्गं कंठं। "जर्णगे" ति अस्य भ्यास्वा -- लक्खणपच्छाद्धं,
वा । जं लक्खणजुतं तं जाणगो हीणं अहियं वा धरेति, पाणादि-गच्छदृष्टि-
निपितं, अहवा गच्छस्स उवग्नहकरं यंदीभायणं, "चरिमो" ति -
जाणगो सो धरेति न दोसो ॥७२२॥(२) अववाप ति गयं। इवाणि -
- गा.६९९द्वा.५ "लक्खणमलक्खणे" ति वारं --
- पा.५७९७ -- वदं समवउरंसं, होति धिरं धावरं च वधं च ॥
हुँडं वायाइँ भिन्नं च अधारणिज्ञाइ ॥७२२॥(२)
- १३न्द्वयेण इथुत्वेन च वृत्ताकृति उच्चित्रतु शिपिरिधितुत्यं चतुरसंस्थावरं "हुँडं"
उत्त्वं (नायनित- कल्पवृक्षे) अप्रतिहारिक एतेहिं युणेहि जुते बुण्णं, अहवा अणेहिं वि वणादि- ई
गुणेहिं जं जुतं तं धण्णं, एवं लक्खणजुतं। इमं अलक्खणं -- विसमसंठियं
- तू प हुँडं अणिपक्षणं तुप्पदयं वाताइँ जं च पिण्णं, एते अलक्खणा ॥७२२॥(२)
- पा.५७९८ -- संठियम्म भवे लाभो, पित्तिहा सुपति द्विते ।
निव्वणे किञ्चित्मारोग्यं वण्णहृणाणासंपया ॥७२३॥
- पा.५७९९ -- हुँडे चरित्त-भेदो, सब्बलंभिव चित्तविभ्यमं जागे ।
दुष्युत्ते त्वीत्वंठाणे गणे य चरणे य नो दाणं ॥७२४॥
- पा.५८०० -- सवले

॥७२५॥

बुस्ठाणसंठिए भत्तादि-लाभो भवति, जं पुल्लगवंभेण सुप्पद्विठयं
तेण चरणे गणे आयरियादि-पदे वा सुप्पतिटिठतो भवति जस्स
नायि । पात्तस्स बुण्णो, तेण पात्तेण ण-छवणो भवति, कित्ति जसो य भवति,

आरोग्यं च से भवति, पवालसिष्मेष वर्णणे जं अद्दं ति- जुतं
हुँडे चरित्मेषे तेज याणं भवति, जं हुँडे तेज चरित्विराहणा भवति, मूलतरचरि-
ताह्यारा भवति, सबलं-चित्तविवितं तेज चित्तविक्षमो सित्तादि-
चित्तो भवति, पुष्पगंगूलेण नृसुप्रादिठयं दुप्पुतं कोप्परागारं सील-
संठियं एरिसे गणे चरणे वा य धिरो भवति, अहवा हिंडंतो चेय
अच्छति ।

भा.५८०१ -- अंतो वहिं च वहिं, पुष्करंभिणे य चउगूरु हौंति ।
हयरंभिणे लहुगा, हुँडादिसु सत्तसु लहुओ ॥७२६॥

भा.५८०१-- हुँडे सबले सठवण, दुप्पुत वातिद्ववण्ण हीणे य ।
कीलगंसंठाणे वि य हुँडाई हौंति सत्तेते ॥७२७॥

जं अंतो वहिं वा वहिं तत्य मरणं गेलणंचातं गेणहते चउगुरु,
पुष्पगमज्ज्वे याभिभिणे एवंचव, हयरं ति - जं अण्णकुशिमादिष्टु त्वे
भिण्णंतत्य चउलहुं, हुँडे वाताह्ये दुप्पुते सीलसंठाणे अवण्णद्वे सबले नद्वे
सठवणे एतेसु मासलहु ॥७२६॥ [७२७॥] लक्षणमलक्षणं ति गतं । इदाणि

गा.६९९द्वा.८

भा.५८०३ -- तिविहं च होति परदं, अहाकडं अप्पसपरिकम्मं च ।
पुठवमहाकडग्हणे, तस्सःसति कमेण दोषिणतरे ॥७२७॥
तिविहं पादं - लाउयं दारुयं मदिट्यापायं च ॥ पुणो एकेकरं
तिविहं - अहाकडं अप्पपरिकम्मं वहुपरिकम्मं च ॥ गहणकाले पुर्वं
अहरकडं गेछिहयठवं, तस्स असति अप्पपरिकम्मं, तस्स असति वहु-
परिकम्मं ॥७२८॥

इदाणि "बोच्चवत्थं" ति --

गा.६९९ द्वा.७

भा.५८०४ -- तिविहे पदूवितम्म, बोच्चत्ये गहण लहुग आणादी ।
छेवणभेदणकरणे, जा जहि आरोवणा भणिया ॥७२८॥

जो एस अहाकडाह्यगो गहणकमो भणिओ एयाओ जं बोच्चत्यं
विवरीयं गेणहति, अहाकडस्स जोग्यं अकाऊं जो अप्पपरिकम्मं वहु-
परिकम्मं वा गेणहति तस्स चउलहुं, अन्नं च जं सपरिकम्मे पादे -
वि छेयणभेयं तं करेतस्स जा य छेयणभेयणादिगा आयविराहणा -
संजमविराधणा वा पढमुद्देसे भणिया सच्चेव इहं अपरिसेता सहा- सा
रोवणाए भापियठवा ॥७२८॥

गा.७०० द्वा.८

वितियद्वाराहा आदिकारे कोति अस्य व्यास्या --

भा.५८०५ -- को गेणहति गीयत्थो, असतीए पादकप्पिओ जो ठ ।
उस्सग्नवतोहि, कहिज्जती पादगहणं से ॥७३०॥
को पादं गेणहति । जो गीयत्थो सो गेणहति, गीयत्थस्स
असति जेण पादेसणाखुत्थो गडिओ सो पायकप्पितो गेणहति,
तस्स वि असति जो मेहावो तस्स पादेसणा उस्सग्नवतोहि -

गा.७००द्वा.९ कुञ्जति ॥७३०॥ इदाणि "पोरिसि" ति -- ४ सो वा गेणहति ॥

भा.५८०६ -- हुँडादिएवंधे, शुत्तथे करेतो मग्णं कुञ्जा ।
दुगतिगवंधेसुतं, तिणहुवरि दो वि वज्जेज्जा ॥७३१॥
जं हुँडे आदिसद्वातो दुप्पुतं सीलसंठियं सबलं पगवंधं च -
सताणि परिभुंजतो सुतत्यं करेतो अहाकडादि मग्गेज्ज, जइ पुण

दुग्धवंधनं तिगचंधनं वा पादं से तो सुतपोरिसि काठं अत्यपोरिसि
यज्जेता मण्गति । अह पादं से तिगचंधनाभो उवरि चरसु ठाणेषु

^५ गा. ५०० द्वा १० बहं, एरिसे पादे वो वि सुतत्पयोरिसीओ'जजेता आदिच्छुदयाभो
वैव आडवेता मण्गति ॥७३१॥ पौरिसि ति गयं । इदापि "काले" ति
दारं । अहाकडादियापि कं केतियं मणिगयवं ? -- कालं

भा. ५८०६ -- चतारि अहाकडए, दो मासा हुंति अप्पपरिकम्भे ।
तेण परि मणिगङ्गं, असती गहणं सपरिकम्भे ॥७३२॥

८ मणियवं ॥ चतारि मासा अहाकडं, चरहिं मासेहिं पुणेहिं तस्स अलामे
अणे दो मासा अप्पपरिकम्भं मण्गति, तेण परि मणिगङ्गं ति अहा-
कडकालाभो परतः अप्पपरिकम्भं एतियं कालं मण्गति, एते छम्मासे
वितियस्त वि अलंभे ताहे सपरिकम्भं मणिगयवं ॥७३२॥ केच्छिवरं कालं?
अत उच्यते --

भा. ५८०७ -- पणयालीसं दिवसे, मणिगता जा ण लब्धते ततियं । स्ता-
तेण परेण ण गैहति, मा पद्धेण न सज्जेज्जा ॥७३३॥

पणयालीसं दिवसे वहुपरिकम्भं गैहति, ततो परं न गैहति ।
जेण पण्णरसेहिं दिवसेहिं वरिसाकालो भविस्सति, मा तेण पद्धत-
कालेण परिकम्भं रंगणं रोहूवं च न परिवारिज्जति ॥७३३॥ हृ

^५ गा. ५०० द्वा ११ काले ति गतं । इदापि "आँकरे" ति । अरहाकडं कहिं -
मणिगयवं ? अत उच्यते --

भा. ५८०८ -- कुत्रीयसिद्धणिहग, पवज्जुवासादिसु अहाकडयं । दंचु

हुत्तियवज्जं वितियं, आगरमादीसु वा दो वि ॥७३४॥

लब्धति कुत्रीयावधे मण्गति, सिद्ध ति - सिद्धुतो जो पठवतिउकामो
पद्धत्यस्तास्त कते उवकरणे वाधाभो उपपणो ताहे तं पडिगहनादि साधूणं देज्जा,
वा पडिमं करेउ घरं पञ्चागभो पडिगहं साधूणं देज्ज, अहाकडं वं
एतेषु स्थानेषु प्राप्यते । अप्पपरिकम्भं कतरेषु प्राप्यते? अत्रीच्यते -
"कुत्रीयवज्जं वितियं"-कुत्रीया वं वज्जेठ सिद्धुतादिसु अप्पपरि-
कम्भं लब्धति, अहवा "आगरमादीसु वा दो वि" ति - अप्पपरि-
कम्भं बहुपरिकम्भं, कानि च तानि आगरमादीनि स्थानानि अत-
स्तेषां प्रदर्शनार्थं उच्यते --

भा. ५८०९ -- आगरणदीकुङ्गे, ताहे तेण य भिक्षजं विही ।

कत कारितं व कीतं, जति कप्पति घिप्पति तु अज्जो ॥७३५
आगराइताण इमं वक्त्वाणं --

भा. ५८१० -- आगरपल्लीमादी, पिच्छुदगणदीकुङ्गे ओसरणं ।

वाहे तेण भिक्खे, जंते परिमोगः संसरं ॥७३६॥

आगरो भिल्लपल्ली भिल्लकोटटं वा, "नदीत्तिजेषु गामनगरं-
रेषु नदीओ लाउरसु संतरिज्जंति णिच्छोदगातो, तासि वैव णदीयं
झौसु जे वच्छुकुडंगा तेषु वा विजंति तुंबीशो, वाहतेण पल्लीसु वा
अहवा वाहतेणा अहविंगच्छंता लाउर उदगं धेषु गच्छंति, भिक्षस्तथा
पिक्खयरो लाउरं गैहेज्ज, गुलंतसाला दिसु वा उस्सिंचण्टठा भत-
तेल्ला वि-डावण्डठा वा लाउरं गैहेज्जा । एतेषु आगरादिसु जं
लब्धति तं विधीए गैहंति, अणं च जं एतेषु वैव परिमुज्जमाणं

तं ऐच्छिति जेष तं असंसतं भवति ॥७३६॥ आगरादिसु ओभट्टं पुच्छियं च

^५गा.७३५ वा ८ "कस्सेप्रं, कस्सदठा_१ क्यं_२ति, स पुच्छित्तो भणाति - "क्यंकारिपच्छं

पा.५८१३ -- वक्ष्यद्वार कतमिणं अन्तस्तद्वार अहव सद्वाप ।

जो धेष्ठुति व तदन्ता, एमेव य कीयपामिष्ठे ॥४३॥

तुङ्गभट्ठाए कयं, तुङ्गभट्ठाए वा कारितं, अणपस्स वा सादृस्स
पिक्षतरस्स वा अट्ठाए कयं, अहवा सद्ठाए ति अप्पणो अट्ठाए,
अहवा जो चैक गैणहति तस्सद्ठाए कयं जावंतिगमित्यर्थः । एवं अहा-
कर्मे भणिर्य । एवं कीयगडपामिच्छाविसु वि भाणियछवं, अणे चि
उग्गमदोसा जहासंपर्वं सोहेयब्बवा, एसणावोसा य जं छुं तं धेप्पइ ५५
७००दो१२ असुद्दं तं वज्जेयष्ठवं । ३३। आगर-ति गयं । इदापि “चारुल” ति

મા.૫૮૧૨ -- ચારલ્સ રુણ્ણોવગ તુબ-ર કૂર ફુસપે તહેવ તવકે ય।

^५गा. ७३८ जं हौति भावितं क-प्पती दु महव्यव तं सेसं ॥ ७३८ ॥
चाडलसोधं दुवरो कुम्भगोद्वादी महव्यव ॥ ७३८ ॥ सेर्वति

भा. ५८३ -- सीतोष्णभावितं अविगते त सीतोष्णपूर्ण गेषहंति।

महावीर वैष्णव अपनी महामाती भावित्यं भृतं ॥३९॥

मज्ज वस तल्ल लाया, महनारा-नामिय नरा ॥४॥
परिषष पुण सीतोदगे गैहिति; मज्जाविष्ट जति निस्सारेवं
सधकति तो देप्पइ इयरहा न देप्पइ, सस भयणा। अहवा वियद-
भावितं जन्य दुःखिय तत्य न देप्पइ, अदुःखिए वेप्पिति ॥७.३॥

भा.५८१४ -- ओमोसाण्य पुच्छा, विट्ठे रिक्के मुहे बहते य।
विट्ठे दिलित्ते दिलित्ते य सारां ददक्षां ॥५५॥

बोभासण तिं जहा वन्यस्स "कस्सेयं किं वासी किं वा मधि-
स्सति कल्य वा वासी एवं पुच्छसुद्धे गण्हं। पुणो सीसो पुच्छइ --
पुणो सीसो पुच्छइ --

दाया कहे ? उच्चये - अविदठे क्वैये कि काए संघटटेतो गेणहति म था, जहवा कायापं उवरि ठवियल्लयं होज्जा, अहवा बीजाती छुडा होज्ज, उपठे पुज सत्वं दीसइ, एरण कारणेण विठ्ठं चरं प्रो अविदठं किं रिकं अणरिकं तं घेष्पतु ? जं दहिसीरादीहिं अणरिकं तं घेष्पठ, इयरं आउक्कायादीहिं अपरिकं तत्प्य कायपहो होज्ज, रिकं वि छुमुआती भवंति । “किं कयमुहं घेष्प्यहु अकयमुहं ?” कय- उ मुहं घेष्पह । “वहंतयं अवहंतयं ?” जं तक्कमादि फासुरण वहंतयं तं

येष्पति, पावि जः आउक्कायावाह। “क ससठं अससठं गणह॑ ?
जं छासुदव्येण संसठं तं धेष्पठ। “उक्कितं पिक्कितं ?”उक्कितं “एव
कप्पति; “सुक्सं उल्लं ?”छासुण उल्लं पस्त्यं। “पगासमुं अपगासमुं ?”
पगासमिठ्यं अपगासमिठ्यं ?”पगासटिठ्यं

पगासमुहं कृष्णति, अहवा 'पगासदित्यं अप्यगासदित्यं ?' पगासदित्यं कृष्णति, 'ददूर्णं' ति - जदा छुद्दं तदा चमकुणा पडिलेहेति, जदि न पडिलेहेह ताहे : तत्पत्र तसवीरियादी होज्ज । ७५०॥ जब -

त्रिसवीयादी होज्ज ताहे इमं पुणो ज्यं करेह -

भा. ४८४ :- ओमंयपापमादी, पुच्छा मूलगुण उत्तरगुणेषु ।

तिठाये तिक्खुतरे, सुछो ससणिदमादीसु ॥७४१॥

"ओमन्त्य"ति पर्यस्स विभासा --

भा. ५८१६ -- दाहिणकरेण कणे, घेरुत्ताणे य वाममणिवंथे । जं

पटटेति तिण्ण वारा, तिण्ण तले तिण्ण भूमीए ७४२॥
कोऽन्नमुहकणां तत्त्वं तु कुछणी कणे तस्स मुहं, कणे घेरु हन्त्यं उर्णयं काठं तं पायं कणे- न्नाण

गहियं, वामवाहुमणिवंध्यदेसं संघटेति ति तिण्ण वारा आहण-
ति, तत्यं जइ चीयं तसा वा विठाता तो ण कप्पति, अह विठाता न
ताहे हन्त्यतेत ततो वारा आहणति, तत्यं वि तस्त्वीए विटठे
ण कप्पति, अविटठेसु पुणो ओमंथं भूमीए तिण्ण वारा पफ्फोडेति॥ भर्व्यं
५ गा. ७४१ ॥७४२॥ पर्णमादी, एयस्स विभासा तिठाणे तिक्षुतो सोडि ए-
समाये --

भा. ५८१७ -- तसवीयमिम वि विटठे, ण गेणहती गेणहती उ अद्धिटठे ।

गहणमिम उ परिसुद्धे, कप्पति विटठेहि वि वहूहिं ॥७४३॥

गहणकाले परिसुद्धे जइ पच्छा तसवीयं वा पासति ससणिद्वाणि सा
वा पासति तहावि तं सुद्धं चेव न परिदठवेति । अन्ने पुण भणिति-
जइ तज्जाए चीए जीवसंरकुणी ताव न परिदठवेइ, अह बहतरे -
पासइ तज्जाए तो गहणकाले सुद्धंपि सपडिण्गहमाताते परिदठवेति,
अतज्जापसु वहसु वि विटठेसु ण परिदठवेइ, ते अतज्जाए सणियं

५ गा. ७४१ ॥ जयणाए केडेति । ७४३॥ "पुंछास मूलगुणउत्तरगुणेसु" ति सीसो पुच्छति
तस्स के मूलगुणा के वा उत्तरगुणा ? मुहकरण मूलगुणा मोयकरण
उत्तरगुणा, एत्य मूलगुणउत्तरगुणेहिं चउभंगो कायब्बो, पठमभेगे -

चउगुरुं तवकालगुरुं, वितियभेगे चउगुरुं चेव तवगुरुं, ततियभेगे चउलहं
५ गा. ७००द्वा. १३ कालगुरुं । चउत्यो सुद्धो । "चाऊ ल" ति गयं । इदाधिं "जर्हण्णजय" ति
वारं --

भा. ५८१८ -- पच्छित्त पण जहणे, तेहे उ तर्वैहिडप उ जयणाए । द्वि
जहणा उ सरिसवादी, तेहि तु जयोतरकलादी ॥७४४॥

पच्छित्तं पणगं जहणं असंतासति तवविद्विजयणाए गिणहति,
अहवा सरिसवाती वीया जहणा, तहिं छब्बागकरवविद्विजयणाए
गेणहति, इयरे ति वावरा कलादी, कलति - चणगा ॥७४५॥

इयाधिं एसेवत्यो विवरिज्जति हन्त्यपमाणं काठं

भा. ५८१९ -- छब्बागकए हत्ये, सुहुमेसु पठमपव्वपंचविद्या ।

दस वितिते रातिदिणा, अंगुलिमूलेसु पणरस ॥७४५॥

युहन्त्यो छब्बाग कीरइ, पठमपव्वा एको भागो, वितियपव्वा
वितिभागो अंगुलिमूले ततिभागो, आउरेहा चउत्यो, पंचमो अंगुठब्बंधे, त्रुव-तुंष्ये
सेसो छटठो । एस पठमपव्वमेत्ते सुहमवीएसु पंचराहंविद्या, वितिय-
पव्वमेते वसराहंविद्या, अंगुलिमूलमेत्ते पणरस ॥७४५॥

भा. ५८२० -- वीसं तु आउलेहा, अंगुठयमूले हौंति पणुवीस ।

पसतिमिम होति मासो, चाउम्मासो भवे चउसु ॥७४६॥

आयुरेहमेत्ते सु वीसं राहंविद्या, अंगुठयमूलमेत्ते पुणवीसं, पसतीए
मासलहं चउसु पसतीसु चउलहं ॥७४६॥

भा. ५८२१ -- एसेव नमो धियमा, ध्वलेसु वि वितियपव्वमारद्वो ।

अंजलिचरक्कलहुगा, ते चिच्य युर्गा अंतेसु ॥७४७॥

मासमादिसु यूलेषु वितियपव्वमेतेषु पणां, अंगुलिद्वये दस,
आमुरोहाप पणरस, अगुटद्वये वीसा, पसतीए मिण्णमासो, अंजलीए
मासलहुं, चरसु अंजलीषु चरलहुं। एते चेव पच्छिता सुहमद्वयेषु अर्जनेषु
गुरुगा कायठवा ॥७४७॥

भा.५८२२ -- शिककारणम्मि एते, पच्छिता विण्णया उ वितिषु।

पायठव्युपुव्यीप, एसेव य कारणे जयणा ॥७४८॥

(गिककारणे)५ जा एसा पच्छितवद्वयी भण्णया कारणे पुणगेषेहंतस्त्व सेव जयणा
पणगादिगा भवति, जड पुण अहाकडे पठमपव्यप्पमाणा वीया -
अप्पपरिकम्मं च सुबं लङभति इत्थ अप्पवहुचिताए कतरं घेत्तव्य ?
भण्णति -- अहाकडे द्ये तक्ते णो अप्पपरिकम्मं, एवं वितियपव्वा-
द्ये दिषु वि वत्त्वं ॥७४९॥ जाव

भा.५८२३ -- बोसदं पि हु कप्पति, वीयादीयं अहाकडे पायं।

य य अप्पसपरिकम्मा, तहेव अप्पं सपरिकम्मा ॥७४९॥

बोसदं ति - भरियं, झाहाकडे आगंतुगाण भरियं पि -
कप्पति, य य अप्पपरिकम्मं वहुपरिकम्मं वा, एवं अप्पपरिकम्मं
पि आगंतुगाण भरियं कप्पति य य वहुपरिकम्मं सुबं। ७४९॥ इमं
जयणाए शिछतो छडेति -- घोडाडणे

भा. ५८२४ -- धूले वा सुहुमे वा, अवहंते वा असंथरंतम्मि।

आगंतुगासंकामिय, अप्पवहुअसंथरंतम्मि ॥७५०॥

धूलाण वा चणगादियाण वीयाण सुहुवाण वा सरिसवादियाण
भरियं होज्जा तस्स य जति पुठवभायं, यवरं तं ण वहति "असंथरं-
ति - अपञ्जतियं वा भायं भायणस्स वा अभावो ताहे तम्मि -
असंथरे अप्पवहुअं तुलेचा वहुगुणकरं ति काऱे अहाकडे, आगंतुगाण -
वीयाण भरियंति आगंतुगे संकामेता जयणाए अण्णत्य, अहाकडे चेव

"मि" ति"

गा.७०० द्वा.५४ गेणहति य दोसो ॥७५०॥ जयण त्ति गता, इदायिं "घोदैगो" त्ति

भा. ५८२५ -- धूलहुमेषु योचुं, पच्छितं तेषु चेव भरितेषु।

जं कप्पति त्ति भणियं, य जुज्जते पुठवभवरेण ॥७५१॥

गा.७०० द्वा.५५ कंठया ॥ आचार्य आह -- "असैति असिव" ति --

घोदग दुविधा असती, संतासंता य संत असिवादो।

इयरी उ ज्ञामियादी, कप्पति दोचुं पि जा भरिते ॥७५२॥

संतासंती - जत्थ गामे णगरे विसए वा भायये अत्थ तत्थ-
तरा वा असिवं सग्गामे वा जेषु छुलेषु अत्थ लेषु वा असिवं, ओ-
मोयरियादीण वा तत्थंतरा वा एसा संतासंती। अहवा संतासंती
अत्थ भायं, यवरं तं वहति। अहवा संतासंती असंथरम्मि त्ति
अत्थ भायं, डहरं ण संधरंति। तेण इयर त्ति - असंतासंती सा
इमा -- "झामियं" ति, पलीवण वद्दं पातं तेणेहिं वा हडं, राय-
छुटेण वा हडं, भगं वा, सव्वहा अभावो पातस्स एवमादि-
कारणेहिं कप्पति दोसु वि असंतीःसु अहाकडे पादं आगंतुगीयाण
भरियं घेचुं, य य सुबं अप्पपरिकम्मं। जं पुण मर भणियं पच्छितं
तं दुविहाप असतीए अन्नाये जो गेणहति तस्स तं भवति। अहाकडे

वीय जह यिधीए बोसा तहावि तं वहुगुणकरं, अप्पपरिकम्मं पुण सुबं

पि वहुदोसकरं, ॥७५२॥ कहं ? उच्यते --

भा.५८२७ -- जो हु गुणो दोसकरो, य सो गुणो दोस एव सो होति।

अगुणो वि य होति गुणो; जो सुंवरणिष्ठओ होति ॥७५३॥

✓ सुदेवि ✎ एवं हहं पि अप्पपरिकम्मे दोसा, अहाकडे वीवस्स सुङ्कुप वीवस्सहित

उद्धठे वि गुणो वेवु, कहं ? उच्यते - अहाकडे जति वि तापि आ-
गंतुगबीयाणि जयणाए अण्णत्य संकामेतस्स अप्पो संघटणादोसो

तहावि य य सुत्तन्पलिमंथो य य छेवणादिभातोवधायदोसा, अणो
य इमोनवरं गुणो तक्षणादेव धेरुं हिंडियठवं एवं तं सदोसं पि वह-

गा. ७००
द्वा. १६८-१८

युं। अप्पपरिकम्मे पुण एवं वेव विवरीय भाणियव्यवं, अतो तं सगुणं
पि सदोसं ॥७५३॥ असति असिव त्ति गयं। इदापि “पमाँपठवओग-
ठेच्यं” तितिशिण वि पदे जुगवं भण्णति -- पादं सामण्णेण वा उव-
करणं जहं अहाकडं पमाणजुतं वा य लङ्घति तो तं पमाणजुतं कायव्यं,
उवठउत्तेष ठेढुं इण्णेव, जतो भण्णति --

भा.५८२८ -- असति तिगे पुण जुत-जो-ग जोहोवधी उवगगहिते। त्री
छेवणमेवपकरणे, सुद्धो, तं निज्जरा विरला ॥७५४॥

असति ति अहाकडस्स “तिगे” तित्तिक्त्रारा “जुतो” जोगो”
अहाकडं तयो वारा मार्गितमित्यर्थः, पुण ति अवधारणे, किं -
अवधारेति ? उच्यते - तिहं वाराण परज्ञो अप्पपरिकम्ममेव -
गेणहति, एस औहिए उवगगहिए वा पादे वन्ये अणन्मिम वा -
उवहिट्टिम विही गेणिहयठवो। एवं क्रमागते अप्पपरिकम्मे उवठउत्तो
ठेवणमेवणं करें तो विसुद्धो, य तत्य पच्छितं : तं तित्तिव्यहं अवे-
उवठउत्तेष, पत्त्वुत निर्जरा विपुला भवति ॥७५४॥ चोदगाह - “णु
अप्पपरिकम्ममाविसु धेप्पमाणेसु छेवणादिकरणे आयसंजमविराहणा
भवति।” आचार्याह --

भा.५८२९ -- चोदग! एताए छिवय, असती य अहाकडस्स दो इतरे।

कर्पंते छेवणे पुण, उवओगं मा दुवे दोसा। ७५५॥

✓ भगिया ✎ हे चोदग! जा एसा दुविहा संताऽसंतासती, तारो अहाकडस्स असतीते
दो इतर ति अप्पपरिकम्मं बहुपरिकम्मं च कम्पते धेरुं, तेसु पुण -
ठेवणादिकरेतो सुटदुवउत्तो करेति, मा दुवे दोसा भविस्तंति -
आयसंजमविराहणादोसा इत्यर्थः ॥७५५॥

अस्त्वेवार्थस्य अपरः कल्पः --

भा.५८३० -- अहवा वि कओ षेण, उवओगो ण वि य लङ्घति पढमं।
हीणःधियं वा लङ्घइ, पमाणओ तेण दो इवरे ॥७५६॥

उवओगो ति भगणजोगे पढमं ति अहाकडयं अहवा लङ्घ-
ई अहाकडं तं पमाणतो हीणः अहियं वा लङ्घइ तेण कारणेण ‘दो
इतरे’ ति, ‘हतरं’ ति - अप्पपरिकम्मं सुङ्कं पमाणजुतं गेणहति त-
स्सासति हीणपमाणाङ्गेलम्भे वा बहुपरिकम्मं सुङ्कं जुत्पमाण - ता
धेप्पति॥७५६॥ इमं च अप्पपरिकम्मं पहुच्च भण्णह --

भा.५८३१ -- जह सपरिकम्मलम्भे, मर्गंते अहाकडं भवे विपुला।

णिजरमेवमलम्भे, वितियस्सतरे भवे विपुला ॥७५७॥

जह सपरिकम्मे ति अप्पपरिकम्मे सुङ्कं जुत्पमाणे लङ्घमाणे
वि अहाकडं मर्गंतस्स णिज्जरा विपुला भवति तहा पढमस्सति

अहाकाटस्स अलंभे इयरं ति । अप्यपरिकम्मं मग्नंतस्स विपुला -
पिंजरा भवति, अहवा एतीए गाहाए चउत्त्यं पादं पठंति “वीय-
स्सितरे भवे विउल”ति । वितियं अप्यपरिकम्मं तस्स अलामे इयरं
ति बहुपरिकम्मं तं मग्नंतस्स षिज्जरा विउला भवति, पढमविति-
याप अलंभे संतासंतासतीए वा, ॥७५७॥ अहवा जत्य ते लङ्घन्ति -
तत्प्रियमे कारणा --

भा.५८३२ -- असिये ओमोयरिए, रायहुटठे भए व गेलणे ।

सेहे चरित्तावय-भए व ततियं पि गेणहेज्जा ॥७५८॥

जत्य अहाकडं पादं अप्यपरिकम्मं वा लङ्घन्ति तत्य असियं,
अंतरे वा परिरथगमणं व जन्त्य, एवं ओमरायहुटठं वोहिगादीय
वा भयं गिलाणपडिवंधेण वा तत्य न मम्मइ, सेहस्स वा तत्य -
सागारियं चारित्तमेवो ति, तत्यंतरा वा चरित्ताशो उवसग्नंति,
सीहा दिसावयमयं तत्य अंतरा वा, एवमादिकारणैहिं अगच्छतो
ततियं, ततियं ति - बहुपरिकम्मं सत्थाणे वेव गेणहति ॥७५८॥

ग्रयमत्यं सीहावलोक्येण भणति --

भा.५८३३ -- आगंतुगाणि ताणि य, सपरिक्कम्मे य सुत्तपरिहाणी ।

एएण कारणेण, अहाकडे होति गहणं तु ॥७५९॥

चिरं ति चरिमं परिकम्मैतस्स सुत्तपरिहाणी । शेँ गतार्थ ॥७५९॥

^१गा.५०० द्वा.१९

पमाण उवशीगडेयर्णं ति गतं । इदाणि “मुहे”ति - दारं।

भा.५८३४ -- चितियततिरसु नियमा मुहकरणं होज्ज तस्सिमं माणे ।

तं पि य तिविहं पादं, करंडयं दीह वटटं च ॥७६०॥

१(ततियं बहुपरिकम्मं) चितियं अप्यपरिकम्मं, एतेसु णियमा मुहकरणं, तं च मुहं
तिविहं - करंडाकृति, दीहं ति ओलंगं, वटटं ति समचउरंसं
॥७६०॥

१०० उहुं ॥ तेसि मुहस्स हमं माणं -- दृ

भा.५८३५ -- अकरंडगम्म भाणे, हत्थो ^{१-}उहुं जहा य घटटेति ।

एयं जहणयमुहं, वत्युं पप्पा ततो विसालं ॥७६१॥

१ वाजहा उहुं ॥ फक्कं अकरंड ओलेवाशो समचउरस्सं वा, एतेसु मुहप्पमाणं हत्थो -
पविसंतो पिट्फक्कंतो, अह य प घटटेति - य स्पृशतीत्यर्थः, एयं
सङ्खजहणयमुहप्पमाणं, अतो परं वत्युं ति-महंततरे चिसालतरं
मुहं कज्जति, जं मुष करंडगाकृति तस्स विसालमेय मुहं कज्जति,
अण्णहा तं दुकप्पयं भवति ॥७६१॥ एस पहिणगहो भणितो, इदाणि
मत्तगो भणति -- अब्राह चोदकः + -- न तित्यकरेहिं मत्तगो

^१गा.५०२ अण्णणातो, कहं ? यस्मादुक्तं --

भा.५८३६ -- वढवे एगं पावं, बुत्तं तरुणो य एगपादो ठ ।

अप्योवही पसत्यो, चोदेति न मत्तगो तम्हा ॥७६२॥

उवकरणवढवोमोयरियाए भणियं - “एगे वत्ये एगे पाए -

साद्

चित्यतोवगरसज्जणया” तथा चोक्तं -- “जे भिक्खु तरुणे बलवंजुलाणे
से एगं पादं धरेज्ज” तथा चोक्तं -- “अप्योवही कलहविवज्जणा

य, विहारचरिता इतियं पसत्पा”, चोक्तं भणति - जम्हा -

एवं बहुसुयं अणेसु वि सुत्तपवेषु भणियं तम्हा य मत्तगो धेतव्यो ॥७६२

आयरियाह --

- भा. ५८३७ -- जिज्ञकप्ये सुनेते, सपदिग्नगहकस्स तस्स तं एन् ।
 शुत्त्रांजे पियमा थेराणं पुण, वितिज्जओ मत्तओ भणिओ ॥७६३॥
- एगवत्प्यपादादिव्या जे सुत्तपदा चोदेसि एते सपदिग्नगहस्स -
 सपाठरणस्स य जिणकप्पियस्स सुता, थेराणं पुण पियमा पडिग्न-
 हस्स वितितो मत्तांगे भवति, स तित्प्ययेहिं चेव अणुण्णाओ, अप्पो-
 व हिग्नहणातो दुपत्तो अप्पोवही चेव, जतो तिप्पमिति बहुतं, तम्हा
 दिठं मत्तगगहणं । ७६३॥ तं अणेहंते पच्छित्तं । इमे य दोसा --
 भा. ५८३८ -- अग्नगहणे वैरारत्तग, पैमाणहीर्ण सोहि अँवाए । ७६४॥
 परिभोग्नगहण वितियप-द लक्षणां दी मुहं जाव ॥७६४॥
- अग्नगहणे ति अस्य ठ्यास्या --
 भा. ५८३९ -- मत्तग्रोहणहेण गुण्णा, मिछ्छितं अप्पयपरपरिच्छाओ ।
 संसत्तगहणट्टम य, संजमदोसा मुणेयव्वा ॥७६५॥
 मत्तं अणेहंते चउगुण्णा पच्छित्तं, यवसइडादि मिछ्छितं गच्छे,
 कहं ? उच्यते -- तेण चेव पडिग्नहेण पिल्लेवंते दट्टुं डुष्टिठधम्मे
 ति, जति पडिग्नहेण आयरियातीं गेणहति अप्पा चतो, अह - त्रै
 अप्पणो गेणहति तो आयरियाकी पवा चतो, मत्तगभावे संसत्त- परि
 मत्तपाणं रहिं गेणहठ, अहा अप्पमिलेहिं पडिग्नहेण चेव गेणहति
 तो संजमविराहणा सवित्परा भाणियव्वा । उव्वकाय व.गाहा ॥
 ॥७६५॥
- भा. ५८४० -- "पारत्त" ति वास्तव ठ्यास्या -- वास्तवगपत्यज्ञा तुत्ते तप्पडिम्मेवर्धम्मिसाहु
 वास्तवगपत्यज्ञा, तुत्ते तप्पडिम्मेवर्धम्मिसाहु ।
 पडिघरणपडिग्नह, आयमपुच्छालणा डेवो ॥७६७॥
- वारत्तुरं नगरं, तत्प्य य औग्नगेसो राया, तस्स अमच्छो
 वारत्तगौ जाम, सो घरसारं पुतस्स पिसिरुं पठ्वहितो, तस्स पुतेज ॥
 पिभत्तीप देवकुलं करिरु रयहरणमुहपोतियपडिग्नहधारी पिर-
 पडिमा तत्प्य ठादिया, तत्प्य यलीए सत्तागारो पवत्तितो, तत्प्य
 इगो साधु एगपडिग्नहधारी तत्प्य यलीए पडिग्नहए पिक्सं धेहुं तं
 भोहुं तत्प्येव पडिग्नहेण पुणो पाणगं धेहुं सणं वोसिरिं तेणेव पडि-
 ग्नहेण पिल्लेवेति । तेसिं सत्ताकारणित्तराणं चिंता - कहं पिल्लेवेह
 ति, पडियरतो दिठ्ठो, तेहिं चिच्छुठो । तेहिं य ताणि भाय-
 याणिंगणिकाह्याणि अण्णाणि छिद्याणि, तस्स अणेसिं च
 साधुपं वोच्छेओ तत्प्य जतो, उद्डाहो य ॥७६७॥ इमं मत्तगस्स -
 ७८४८ पैमाणं --
- भा. ५८४१ -- जो मागहओ पत्थो, सविसेततरं तु मत्तगपमाणं ।
 दोसु वि वठवग्नहणं, वासावासेसु अहिगारो ॥७६८॥
- भैं मगहाविसए पत्थो ति कुल्वो, दोसु वि ति रहुबडे वासासु
 य, कारपे असं पाणगदव्वं वा गेणहति, अणे पुण भणंति, - दोसु
 वि ति - पडिग्नहेण भत्तं मत्तगे पाणगं, इहं पुण मत्तगेन वासा खुसा सु
 अधिकारो, वासासु पढमं चेव जत्प्य धम्मलाभोति तत्प्य पाणगस्स
 जोगो कायव्वो, किं कारणं ? कवाति वग्धारियवासं पहेज्ज, जेण
 पराश्रो धरं न सक्केति संचरिठं ताहे विणा वठवेण लेवाडो भवति, ते
 तम्हा पदमपिक्सातो चेव पाणगं मिण्गयव्वं, अहवा वासासु -

संसज्जति तिं तेण सोहिज्जइ तिं जतो तेज अधिकारो ॥७६८॥ अधवा
हमं पमाणं --

मा. ५८४२ -- सुक्ष्मोल्ल.

अप्येण उल्लिखो सुक्ष्मोयणो, अहवा सुक्ष्मो वेव ओयणो अण-

भायणगहितेष तिम्मणेण जो पञ्जतिझो भवइ पयं मत्तगस्स पमाणं ।७६९॥

मा. ५८४३ -- अप्यगहितेष व पराणस्स व, एगतरागस्स जो भवे भरिझो ।

पञ्जतो साहुस्सा, एतं किर भरगपमाणं ॥७७०॥

कंठश्चा॥ मत्तगो जुत्तप्पमाणे धेत्तव्वो, हीणप्पमाणे अतिरिते

^१ गा. ७६४ वा वदू दोसा ॥७७०॥ एत्य हीणे ति दारं । तस्समे दोसा -

मा. ५८४४ -- डहरस्स एते दोसा, ओभावण लिंसणा गलंते य ।

मुक्ष्मोक्ष्मा एत्रम्भा अभावण औभावण-चप्पाचिप्प भरेमाणं दट्टुं भणाति - इमे दरिद्रा
दुक्ष्मभग्गा पठवहत ति । अहवा चप्पाचिप्प भरेमाणं दट्टुं भणाति-

हमं अस्तु दृढ़त ति, स्सीसंति अतिलोभिणिष्वे ति दा भणाति, अति-
भरियगलंते य पुढवाचिठक्कायविराहणा लेवादिज्जन्ति^२ तत्य ध्व-
णाधुवणे दोसा, अहवा लेवाडणमया तत्त्वव्वोगेण साखुमादी ण पेहति
अतो भायणविराहणा, चप्पाचिप्प वा करेत्स्स भायणविराहणा,
गिलाणमादियाय वा अपञ्जते भवति तेण तेसि विराहणा ॥७७१॥

अहवा इमे छहेरे दोसा --

मा. ५८४५ -- पडणं अवंगुतम्म, पुढवी तस्पाणतलगणादीणं ।

आणिज्जंते गामं - तरातो गलणे य छक्काया ॥७७२॥

दा घट्टेज्जा काया तसा तलपुष्पाइया पठेज्ज, अहवा गामंतरातो अतिभरिप
आणिज्जंते परिगल्लाणे छक्कादा विराहिज्जंति ॥७७२॥

हीणे ति गतं । इदायिं आधिशे ति दारं --

मा. ५८४६ -- अहियस्स इमे दोसा, एगतरस्सोर्गहम्म भरियम्म ।

सहसा मत्तगमरणे, भारो वि विगिंचियमादी ॥७७३॥

प्रमाणाधिके इमे दोसा - एगतरस्स ति भरस्स पाणस्स वा
पटिङ्गहे भरिते पच्छा मत्तगे गहणं क्षेत्रज्ज, सहसा तम्म मत्तगे
भरिए अतिभारेण सरुखुमादिए दोसे ण पेहेइ, अणं च दोसुवि
भरितेसु विगिंचिया दोसा, जह ण विगिंचिति तो अतिलद्देण
गेलण्णादिया दोसा ॥७७३॥ आधिशे ति गयं । जम्हा एते दोसा तम्हा
हीणः इरिते वज्जेरं पमायपदोः पेत्तप्पदो । तं च अप्पणठा ण परि-
मुंजति । आयरियादीणिदठा परियुंजति । अठ णिक्कारणे अप्पणठा जं

मा. ५८४८ परिमुंजति तो इमं पंचितुः --

मा. ५८४७ -- जति भोयणप्रावहती, दिवसेण तस्सा चउम्मासा ।

दिवसे दिवसे तस्स उ, वितिएणारोवणा भणिता ॥७७४॥

एगविवसेण जतिए वारे दस्येण मत्तगाणं आणेति तत्तिया -

चउलहुगा भवंति, दिवसे दिवसे ति बीप्सायां, वितियादिदिवसेसु
पच्छित्तबुद्धी वरिसेति - जस्तियवारा आणेति ततो से वितिएण

आरोवणा कञ्जसि, चठलहुस्स अ वितियं चउगुरुं ब्रितिवारे
दिज्जति, एवं उवरिं पि गेयठवुं अठमे दिवसे पारंचियं पावतिः

गा.७६४

॥७७४॥ सोही गया। इवाणिं अववादे त्ति --

भा.५८४८

-- अण्णापे गारवे लुद्दे, असंपत्ती य जाणओ ॥७७५॥

उगा.७९७

लहुओ लहुओ गुरुगा, चठत्यो सुद्दो य जाणओ ॥७७५॥

एरिसा जहा पडिङ्गहे भणिया तहेव मत्तगे वि भाणियव्वा॥

गा.७६४

॥७७५॥ इवाणिं परिभोगे त्ति दारं। मत्तगे जो अप्पणटा परि-

दी

भुङइ आयरियाण्डठा परिमुङइ -- जं

भा.५८४९

-- आयरियवालुहुडा, समग गिलाणा य सेह आपसा ।

रेता

बुल्लमसंसत्ते असं-धरम्म अद्वाणकप्पम्म॥७७६॥

आयरियस्स य गिलाणस्स य मत्तगे पाउगं धेप्पह, सेहवाला-
दियाण अणहिंडताण मत्तगे भर्त धेप्पति, पाउगं वा, अहवा वाला-
दिया पडिङ्गहवं ज स्कर्केति वट्टावेठं ताहे मत्तगे गेणहेज्जा; जन्थ वा - जादं
संसज्जति मत्तपाणं तत्थ मत्तगे गेणहेज्जा तत्थ मत्तरे धेरुं
सोहेति, पच्छा पडिङ्गहे छुभम्ह, जोवादि असंथरणे वा असंथरणे ×

डि

पडिङ्गहे भरिए अण्णिम्म य लढमेते यत्तगे गेणहेज्जा। अद्वाणे कप्पो

अद्वाणे विधिरित्यर्थः, कप्पगहवं कारणे विधीए

अद्वाणं पडिवण्णेति दंसेति, तत्थ असंथरणे पडिङ्गहे भरिए मत्तगे -

गेणहति ॥७७६॥ परिभोगिति गतं । "गैहण्नब्रितियपवलक्षणादि -

मुहं जाव" त्ति एतेसिं पदाणं अन्थो जहा पडिङ्गहे, तहावि अक्स-

रन्थो भण्णति - गहणे, मत्तगे को गेणहति ? वितियपदं असिवा-

पिकारणेहिं सत्थाये चेव अप्पवहुपरिक्ष्वा गेणहति, लक्षणादि-

दारा जहा पडिङ्गहे तहा मत्तगे वि वलज्वा, तुहकरणं च, अप्प-

परिक्ष्वं सपरिक्ष्वं च लेवेयठवं। तत्थ लेवगहणे इमा विही -

भा.५८५०

-- हरिए खीए चले जुसे, वत्थे साणे जलदिठते ।

पुढबीसंपातिमा सामा, महावाते महितामिते ॥७७७॥ गा

ओहणिज्जुतिमा दीमु अणेगसो गतत्था । एस उवही अठवोक-

डो भणिओ । विमागतो पुण उवही दुविहो - ओहिओ उवण्गहि-

तो य । जिणाणं परिहारविसुद्धियाणं शहालंदियाणं पडिमापिडिवण्ण-

गाणं एतेसिं ओहितो चेव उवही । जिणळपिप्या दुविहा - पाणि-

पडिङ्गही पडिङ्गहधारी य । पाणिपडिङ्गही दुविहा पाउरण-

वज्जिया सहिया य । पाउरणवज्जियाणं दुविहो - रयहरणं मुह-

पोस्त्तिया य, पाउरणसहियाणं तिविहं च्छठिवडं चं चंविहं । पडि-

गंगधारी वि पाउरणवज्जियो, पाउरणवज्जियस्स नवविहो पाउ-

रणसहियस्स दसविहो एक्कारसविहो वारसविहो य । परिहारवि-

सुद्धिगादी गियमा पडिङ्गहधारी पाउरणं धितिसंघयणभिगह-

विसेसओ भयणिज्जं । शहालंदियाणविसेसो गच्छे अप्पटिवद्वा वा -

होज्ज। इमं धेरकप्पियाणं -- पडिवद्वा ॥

भा.५८५१

-- जोहोवधुवग्गहो य गेगविहो ।

संयारपदटमादी, उभयो पक्षे वि नायव्वो ॥७७८॥

थेरकप्पियाणं ओहोवही चोहसविहो । संजतीण ओहोवही
पण्वीसविहो । उभयपक्षे त्ति साधुसाधुणीयं उवग्गहिओ उवही -
संथारगपदटादिअणेविहो भवति ॥७७॥

सूत्रम् -४० -- जे भिक्खु अण्टरहियाए पुढवीए जीवपइटिठएसज्जें सपाणे
सवीप सहरिए सओस्से सउदर सउतिंगपणगदगमटिटयमकडासंताण-
गंसि चलाचले उच्चारपासवणं परिटठवेइ परिटठवेंतं वा सातिज्जति
॥१६-४०॥

स्तिर्स्तेताश्चै

सूत्रम् -४१ -- जे भिक्खु ससणिक्काए पुढवीए जीवपइटिठए ज्ञंडे सपाणे सवीप
सहरिए सओस्से सउदर सउतिंगपणगदगमटिटयमकडासंताणंसि
चलाचले उच्चारपासवणं परिटठवेइ परिटठवेंतं वा साइज्जह ॥१६-४१॥

सूत्रम् -४२ -- जे भिक्खु सरक्काए पुढवीए (जाव ---) सातिज्जति ॥४२॥ जे रुग्णंते
सूत्रम् -४३ -- जे भिक्खु मटिटयमकडाए पुढवीए (जाव ---) सातिज्जति ॥ दुर्बल्लभे ३
सूत्रम् -४४ -- जे भिक्खु चितमंताए पुढवीए (जाव ---) सातिज्जति ॥४४॥ उच्चर च२

सूत्रम् -४५ -- जे भिक्खु सिलाए जीवपइटिठए (जाव ---) सातिज्जति ॥
सूत्रम् -४६ -- जे भिक्खु लेलुए जीवपइटिठए (जाव --) सातिज्जति ॥४६॥
सूत्रम् -४७ -- जे भिक्खु कोलावासंसि वा दाहुए जीवपइटिठए (जाव --
साइज्जह ॥१६-४७॥

सूत्रम् -४८ -- जे भिक्खु थूणंसि वा गिहेलुयंसि वा उभयालंसि वा झामवलंसि
वा चलाचले उच्चारपासवणं परिटठवेइ परिटठवेंतं वा सातिज्जति ॥

सूत्रम् -४९ -- जे भिक्खु कुलियंसि वा भित्तिंसि वा सिलंसि वा लेलुसि वा स्तरणिक्का-
ञ्चतलिक्खजामंसि वा चलाचले उच्चारपासवणं परिटठवेइ परिटठवेंतं
वा साइज्जह ॥१६-४९॥ आवृत्तंदि दावप्राप्यनंदि सै दंतिद्वजासंसि दुर्बल्लभे ३

सूत्रम् -५० -- जे भिक्खु संधंसि वा फलहंसि वा मंवंसि वा मंडवंसि वा -
मालंसि वा पासायंसि वा, उच्चारपासवणं परिटठवेइ परिटठवेंतं
वा सातिज्जति ॥१६-५०॥

तं सेवमाणे आवज्जह चाउम्मासियं परिहारटाणं उग्धातियं ॥

* सुते क्लोलसमो पुण्णो ॥ उद्देश्ये स्तम्भते

पा.५८५२ -- पुहयीमादी कुलिमा-दिएछु थूणादिवसंधमादीसु ।

तेमुच्चारादीयि, परिटठवे आणमादीयि ॥७७॥

आविसद्वातो ससणिद्वसरक्कादी जे सुतपदा भणिता तेसु -
उच्चारपासवणं परिटठवेंतस्त्र आयसंजमविराहणा भवति, आणा-
दिया य दोसा । चरलहुं पचिछतं । एतेपुढवादी पदा जहा तेरसमे
उद्देशगे वक्काया तहा भाणियठवा । यवरं तत्य ठाणाति भणिया,
इहं उच्चारपासवणं भाणियळ्वं ॥७७॥ इमो अववातो --

पा.५८५३ -- वित्तियपदमणप्पज्ज्वे, औसणणा इण्णरोहगद्वाणे ।

दुब्बलाहणि गिलाणे, वोसिरणं होति जयणाए ॥७८॥

अणप्पज्ज्वो-सित्तचित्तादि औसणणं ति विरायतणं अपरिमोगं

“आइणं” जणो यि तत्य वोसिरति, रोहगे वा तं अणुण्णायं,

दुब्बलो वा साधु, गहणिदुब्बलो वा, धंडिलं गंतुमसमत्यो वा -

गिलाणो वा असमत्यो एते वोसिरंति, जयणाए वोसिरंति, जहा

आयसंजमविराहणा य भवतीत्यर्थः ॥७८॥ देहडो सीह पोरा य,

ततो जेट्ठा सहोयरा। कणिद्वाता देहलो य-ण्णो, सतमो य तिज्जगो ॥१

पतेसि मजिसमो जो उमं-देवी तेण वित्तिता ॥

P. P. Ac. Gunraipasri Muni's Jivisihavisesabhuṇṇīyē सोलसमो उद्देशगाये | Gun Aaradhak Trust

नमो शुद्धेत्वायाऽ मत्तमातिष्ठ

॥ पामो वंभीषणे चौर तळवोहयाणं अप्ततित्यगराइणाणीं च ॥
उक्तः पोडशमः । इदानीं सप्तवशेषेषकः । तस्मिमो

संबंधो --

भा. ५८५४ -- आतपरे पावसी, खंधादीपसु वोसिरेतस्स । वा
मा सच्चिय कोहुला, वंधांताऽरंभो सत्तरसे ॥ १॥

^{प्रत्याग} संधादिष्ठु उच्चारपासप्तवं करेतस्स आयविराहणा पठंतस्स
हवेज्ज, उभपण पहंतेण कुंभमादिविराहिज्जंति, मा सच्चेव आय-
परविराहणा कोउआदीहिं त् गादिवंधतस्स पविस्सति । अतो भेदवति
सत्तरसमस्स आरंभो ॥ २॥

सूत्रम् - १ -- जे भिक्षु कोउहल्लपडियाए अन्नयरं तसपाणजायं तणपासएण
वा मुंजपासएण वा कटठपासएण वा चम्पपासएण वा वेतपासएण वा
रज्जुपासएण वा सुतपासएण वा वंधइ वंधतं वा सातिज्जति ॥ १७-१

सूत्रम् - २ -- जे भिक्षु कोउहल्लपडियाए अन्नयरं तसपाणजायं
तणपासएण वा मुंजपासएण वा कटठपासएण वा चम्पपासएण वा
वेतपासएण वा रज्जुपासएण वा सुतपासएण वा वंधेल्लां मुयइ मुयंतं
वा सातिज्जति ॥ १७-२॥

भा. ५८५५ -- तसपाणतणणादी, कोहुलपडियाए जो उ वंधेज्जा ।
तणपासगमादीहिं, सो पावति आणमादीण ॥ २॥

(८ ने दुरुं) तसपाणगो वङ्घमादि सेद्गुरं, आणादी चउलहुं च

भा. ५८५६ -- तणणगवाणवरहिण, चगोरहस्युमाइणो पक्सी । ३॥
गामारण्ण चउप्पद, विटठमदिट्ठा य परिसप्पा । ३॥
तणणगवाणगहणातो इमे वि पक्खिणो गहिता-वरिहणो ति -
मोरो, रक्षपादो दीघीवो जलचरो पक्सी चकोरो अणं वा
किं चि किसोरादि गामेयग मृगादि वा आरण्ण विटपुव्वं वा -
अविटपुव्वं वा, णगुलादि वा मुयपरिसप्पं, सप्पादि वा उर-
परिसप्पं, एवमाति वंधति भुत्तिवा ॥ ३॥ वंधुयो वा इमे कारणं -

भा. ५८५७ -- दिस्सिहिति चिरं बद्धो, णणादि चउप्पहंत दुप्पस्स ।
१ चउप्पहंत तुदु

भा. ५८५८ -- गमणपुत्राविजुहुल, मुयति व जे बारसे दोसा ॥ ४॥

वितियपदमणपञ्ज्जे, वंधे अविकोविते य अप्पञ्ज्जे ।

जाणते वा वि पुणो, कज्जेतु वदुप्पगारेतु ॥ ५॥

भा. ५८५९ -- वितियपदमणपञ्ज्जे मुचे अविकोविते व अप्पञ्ज्जे ।

जाणते वा वि पुणो, कज्जेतु वदुप्पगारेतु ॥ ६॥

य ७ उस्सग्गो अववातो जहा वारसमे उद्देसे तहा भाणियव्वो ॥

सूत्राणि -- जे भिक्षु कोउहल्लपडियाए तणमालियं वा मुंजमालियं वा
भेडमालियं वा मयणमालियं वा पिंछमालियं वा दंतमालियं वा
सिंगमालियं वा संसमालियं वा हइडमालियं वा कटठमालियं वा
पत्तमालियं वा पुष्कमालियं वा फलमालियं वा वीयमालियं वा
हरियमालियं वा करेह करेतं वा सातिज्जति ॥ १७-३॥

जे भिक्षु कोउहल्लपडियाए तणमालियं वा सुंजनालियं वा
मेडमालियं वा मयमालियं वा लिंछमालियं वा कंतमालियं वा -
सिंगमालियं वा संसमालियं वा हङ्गमालियं वा कट्ठमालियं वा -
पत्तमालियं वा पुष्टमालियं वा फलमालियं वा बीयमालियं वा -
हरियमालियं वा धेरै धरेतं वा सातिज्जति ॥ १७-४॥

जे भिक्षु कोउहल्लपडियाए तणमालियं वा

हरियमालियं वा पिण्डइ पिण्डंतं वा सरतिज्जति ॥ १७-५॥ ऊंच / ऊंच

मा.५८६० -- तणमादिमालियाओ जरियमेता उ आहियासुते ।

ताओ कुत्रहलेण धारेते आणमादीणि ॥७॥

मा.५८६१ -- वितियपदमणप्पज्जे करेज्ज अविकोविते व अप्पज्जे ।

जाप्तंते वा वि पुणो, कज्जेसु वहृप्पगारेसु ॥८॥

सूत्रम् -६ -- जे भिक्षु कोउहल्लपडियाए अलोहाणि वा तंवलोहाणि वा
तठयलोहाणि वा सीसलोहाणि वा लघ्यलोहाणि वा सुवण्णलोहाणि
वा करेति करेतं वा सातिज्जति ॥ १७-६॥

मा.५८६२ -- अयमादी औगरा खलु, जरियमेता उ आहियासुते । ९लोहा
ताहं कुत्रहलेण, मौलेते आणमादीणि ॥९॥ ९कु वैते

मा.५८६३ -- वितियपदमणप्पज्जे करेज्ज अविकोविते व अप्पज्जे ।
जाप्तंते वा वि पुणो कज्जेसु वहृप्पगारेसु ॥१०॥

सूत्रम् -७ -- जे भिक्षु कोउहल्लपडियाए अलोहाणि (जाव).....सुवण्ण
लोहाणि धेरै धरेतं वा सातिज्जड ॥ १७-७॥

सूत्रम् -८ -- जे भिक्षु कोउहल्लपडियाए अलोहाणि (जाव) सुवण्णलो-
हाणि पिण्डइ पिण्डंतं वा सातिज्जड ॥ १७-८॥

सूत्रम् -९ -- जे भिक्षु कोउहल्लपडियाए हाराणि वा अळहाराणि वा
जे कुत्रहलेण त्रुभारु इत्तमस्तगवलिं वा मुत्तावलिं वा कण्णावलिं वा रय्णावलिं वा कडगाणि
प्रणविच्छिताणि वा करेति वा तुडियाणि वा केराणि वा कुँडलाणि वा पटटाणि वा
स्त्रेति परीत्तु त्रुभारु इत्तमस्तगवलिं वा वरुडाणि वा पलंबसुत्ताणि वा सुवण्णसुत्ताणि वा करेति करेतं वा
सातिज्जते (त्रुभारु) ॥ १७-९॥

. सूत्रम् -१० -- जे भिक्षु कोउहल्लपडियाए हाराणि वा (जाव)

सुवण्णसुत्ताणि वा धेरै धरेतं वा सातिज्जति ॥ १७-१०॥

सूत्रम् -११ -- जे भिक्षु कोउहल्लपडियाए हाराणि (जाव).....सुवण्ण-
सुत्ताणि वा पिण्डइ पिण्डंतं वा सातिज्जति ॥ १७-११॥ त्रिमुंजद्

मा.५८६४ -- कडगादी आभरणा, जस्तियमेता उ आहियासुते ।

१ परिहंते ~ ताहं कुत्रहलेण मौलेते आणमादीणि ॥११॥

मा.५८६५ -- वितियपदमणप्पज्जे माले धूपितोविते व अप्पज्जे ।
जाप्तंते या वि पुणो कज्जेसु वहृप्पगारेसु ॥१२॥

सूत्रम् -१२ -- जे भिक्षु कोउहल्लपडियाए लाईगाणि वा आईणपायराणि दुणा
या कंवलाणि वा कंवलपायराणि वा कोयराणि वा कोयरपाय-

राणि वा कालभियाणि वा नीलभियाणि वा सामाणि वा मि-

हासामाणि वा उटटाणि वा उटटलेस्साणि वा वग्धाणि वा -

विवग्धाणि वा परवंगाणि वा सउणाणि वा सहिणकल्लाणि वा

खोमाणि वा दुग्गूलाणि वा पञ्जलाणि वा शावरंताणि वा चीणाणि

सु ~ या झंयाणि वा कणगकंताणि या कणगसंसियाणि वा कणगचित्ताणि

चावी दोसा । अहवा कासओ जो मुत्तभोगी सो पुब्वरयादि संभ-
रिज्जा । अहवा चिंतिज्ज एरिसो मम भोइयाए कासो एरिसी वा
मम भोइया आसि । अभुत्तभोइस्स इत्यकासेण कोउयादि विभासा
॥४७॥

भा.५८७१ -- दीहं च णीससेज्जा, पुच्छा किं परिसेण कहिएँ ।
मम भोइयाए सरिसी, सा वा चलणे वदे एवं ॥१६॥
सो वा संजओ संजतीए^{२३} पमज्जमाणीए^{२४} दीहं णीससेज्जा,
ताहे सा पुच्छति-किमेयं दीहं ते नौससियं ? सो भणाति किं -
एरिसेण कहिएँ ति, निष्क्रमेह कहेह, मम भोइयाए चुरिसी तुमं ति, सु
सा वा चलणे पमज्जती दीहं णीससेज्जा । पुच्छा, कहणं च एवं वेव । एते
संजतीहिं दोसा ॥१७॥

भा.५८७२ -- एते वेव य दोसा, अस्संजतियाहि पच्छकम्मं च ।
आतपरमोहुदीरण, बाउस तह सुत्त-परिहाणी ॥१८॥
गिहत्थीसु अतिरित्तदोसा - पच्छाकम्मं हत्थे सीतोदकेण
पवस्त्रालेज्जा, पादामज्जणादीहिं य उज्जलवेसस्स अप्पणो मोहो
उदीज्जेज्जा-सों मासि [वर्ग] जहं, को मे एरिसंक्रामेति गव्वो
हवेज्ज, तं वा उज्जलवेसं दंठु अणेसि इत्ययाणं मोहो उदिज्जेज्ज,
सरीखचाउसरं च कतं भवति, जाव तं करेति ताव सुत्तत्य-पलिमधो
भवेज्ज ॥१९॥

भा.५८७३ -- संपातिमापिधातो, विवज्जओ वेव लोगपरियाओ ।
गिहिएहि पच्छकम्मं, तम्हा समणेहि कायठवं ॥२०॥
पमज्जमा णी संपातिमे अभिधाएज्जा अजयत्तेण, "विवज्जतो"
ति - साधुणा विभूसापरिवज्जएण होयठवं, भणियं च- "विभूसा
इत्यस्तंगो" सिलोगे, एयस्स विवरीयकरणं विवज्जतो भःवूलोग-ति
परिवादो ह्वि, जारिसं सेवेसगगहणं एरिसेण अनिवृत्तेन भवितव्यां ॥२१॥
एवमादि इत्यीसु दोसा । गिहत्थपुरिसेसु वि इत्यकासादिव्या
मोहुं एते वेव दोसा पच्छुकम्मं च, इमे य दोसा -- च्छा

भा.५८७४ -- अयुते पप्फोडेत्तो पाणा उप्पीलणं च संपादी ।
अतिपेल्लम्मि आता, कोडण सय अटिठंगादी ॥२२॥
संजओ अजयणाए पप्फोडेत्तो पाणे अभिधेज्ज, बहुण वा दवेण
धोवेतो पाणे उप्पिलावेज्ज, सिल्लबूथे वा संपातिमा पेडेज्ज । एस
संजमविराधणा । आयविराधणा इमा - तेण गिहिणा अतीवयेल्लिथो
पादो ताहे संधी विकरेज्ज, कोडणं ति- णित्यरभल्लेप णहादिणा नित्यरहुईज्ज
वा त्यं करेज्ज, अटिठं वा भंजेज्ज ॥२३॥

भा.५८७५ -- एते वेव य दोसा, अस्संजतियाहि पच्छकम्मं च ।
गिहिएहि पच्छकम्मं, कुच्छा तम्हा हु समणेहिं ॥२४॥

^{लिया}
गतार्था । किं चि विसेसो - पुब्वद्वेष गिहत्थी भणिता -
पच्छेष गिहत्था, दो चि पाए पप्फोडेत्तो कुच्छं करेज्ज, कुच्छंतोय
पच्छाकम्मसंभवो, जम्हा एते दोसा तम्हा समणाण समणेहिं कायठवं,

^{समणीयं समणीहि}
कायठवं ॥२५॥ णो गिहत्थाऽण्णतित्यया वा छेयठवा ॥२६॥

भा.५८७६ -- वित्यपदमणप्पज्जे, अद्वाणुच्चाते अप्पणा उ करे ।
मज्जणमादी तु पदे, जयणाए समायरे भिन्नू ॥२७॥

अणप्पज्जो कारवेज्जा, अणप्पज्जस्स वा कारविज्जति, अद्वाणे पडिवण्णो वा अतीव उच्चाशो पमज्जगादिपदे अप्पणो वैव जयपाए करेज्ज, अप्पणो असत्तो संजतेहिं कारवेज्जा ॥२३॥

भा.५८७७ -- असती य संजयाणं, पच्छाकडमादिरहि कारेज्जा ।

गिहअण्णतित्थिषहिं, गिहत्थिपरतित्थितिविहाहिं ॥२४॥

असति संजयाणं पच्छाकडेहिं कारवेति । तजो साभिण्गहेहिं,

^{प्राप्तिगतिविहि ततो} ततो णिरभिण्गहेहिं । ततो अहामद्वएहिं ततो णियल्लपहिं मिछ्छ-
दिठीहिं ततो अभिण्गहियमिछ्छदिठीहिं, ततो अण्णतित्थिरहिं
मिछ्छदिठभविषहिं, पुच्चं असोयवादीहिं पच्छा सीयवादीहिं,
ततो पच्छा “गिहत्थिपरतित्थितिविहाहिं” ति ततो गिहत्थीहिं
णालबद्धाहिं अणालबद्धाहिं, तिविधाहिं थेरमज्जस्मतरुणीहिं, एवं -
परतित्थिषीहिं वि संजतीहिं वि, एवं वैव । एसो वैव अत्यो
वित्थरतो भण्णति, ततो पच्छा “गिहत्थिपरतित्थितिविहाहिं” ति,
गिहत्थी दुविहा-णालबद्धाय, ततो इमाहिं गिहत्थीहिं णालबद्धा-
हिं — ^{उनणालबद्धा}

भा.५८७८ -- माता भगिणी धूया, अज्जयणीयल्लयाण असतीष ।

अणियत्थिल्लयेहीहिं, मज्जस्तरुणअण्णतित्थीहिं ॥२५॥

माता भगिणी धूता अज्जया णरुणी य । एतेसि असतीते ता
एयाहिं वैव अण्णतित्थिषीहिं, एतेसि असतीएणालबद्धाहिं गिहत्थी-
हिं तिविधाहिं क्षेणयेथेरमज्जस्मतरुणीहिं, तजो एयाहिं वैव अण्ण-
तित्थिषाहिं तिविधाहिं ॥२५॥

भा.५८७९ -- तिविहाण वि एयासि, असतीए संजतमातभगिणीहिं ।

अज्जयभगिणीपःसती, तप्पच्छाऽविसेसतिविहाहिं ॥२६॥

अणालबद्धाण थेरमज्जस्मतरुणीपः असति संजतीतो माताभगि-

णीधूया य अज्जयणुभामा दितातो कर्तेति, ततो पच्छा अक्षेसातो का
अणालबद्धातो तिविहाशो थेरमज्जस्मतरुणीओ करावेति कर्तेति वा ।

२६॥ एयमिम वैव अत्ये अण्णायरियक्या इमा गाहा --

भा.५८८० -- माता भगिणी धूया, अज्जयणतीय सेसतिविहा उ ।

एतासि असतीए, तिविहा वि कर्तेति जयपाए ॥२७॥

१ (अस)८ एयासि असतीए च्च मायभगिणिमादियाणूति सेसतिविहाउ

(उतो)८ ति अणालबद्धातो संजतीतो तिविधातो थेरमज्जस्मतरुणी य, जयणा

^{१ सेवदाली न भवति} जहा काससेवद्धाणादि ण भवति तहा कारवेति कर्तेति वा ॥२८॥

सूत्रम् -- जे निगंथे निगंथीए पाए अन्नतित्थण वा गार-

त्थिरण वा (जहा -- १५-६७) जाव सीसुवारियं कारवेहा ॥१५-१२०

सुता पक्कतालीसं तत्तिओद्देसगग्मेण जाव सीसुवारेति दुतं ।

अत्यो पूर्वत् ।

भा.५८८१ -- एसेव गमो णियमा, णिगंथीए पि होइ णायच्चो ।

कारावण संजतेहिं, पुच्चे अवरमिम्य य पदमिम्य ॥२८॥

संजतो गारत्थिमादिरहिं संजतीए पादपमज्जणाती कारवेति,

उत्तरोट्ठसुतं प संभवति, ^{कुलक्षणाए} वा ^{संभवति} ॥२८॥

सूत्रम् -- जे निगंथे निगंथस्स सरिसगस्स संते ओवासे अंते

ओवासे न वेद् वैतं वा सातिज्जति ॥१५-१२१॥

२८ठुप्पे भासिरा

पिण्डगांधे अंतो वसहीए व्रतसंजमगुणादीहि दुल्लो सरिसो
संतमिति विज्ञमाणं ओवासो ति - अवगासो स्थानमित्यर्थः,
अदेतस्स चउलहू। इमो सरिसो --

भा.५८८२ -- ठितकप्पित्य दसविहे, ठवणाकप्पे य दुविहमण्टतरे।
उत्तरगुणकप्पित्य य, जो सरिसकप्पो स सरिसो उ ॥२१॥

भा.५८८३ -- आचेलकुद्देसिय, सेज्जायररायपिंडिकिङ्गम्पे।

यवजेठठपिंडिकमणे, मासं पञ्जोसालपूकप्पे ॥३०॥
इमस्स वि अचेलको घट्मो, इमस्स वि उद्देसियं ण कप्पद्वृद्धमस्स विन
पचं सेज्जायरपिंडो रायपिंडो य, कितिकम्मं दुविखं अब्दुटठाणं वंदणं
च तं दुविहं पि इमोविज्ञहारुहं करेति इमो वि जहारुहं, अववा -
कितिकम्मं सठवाहिं संजतीहिं अज्जिविक्षियस्स वि संजतस्स कायव्यं
दो वि तुल्लभिच्छन्ति, इमस्स वि पचं महब्बवाणि, जो पठमं पचं
महब्बवारूढो सी जिठो सामाइ वा ठविथो, इमस्स वि इमस्स
वि, अह्यारो होठं मा वा उमयसंज्ञं इमस्स वि इमस्स वि पडि-
कमति, उदुव्वेद मासं मासं एगत्थं अच्छुति इमस्स वि इमस्स वि,
चत्तारि मासा वासातु पञ्जोसवणकप्पे ण विहरंति इमस्स वि - प्पौ
इमस्स वि। एसो वसविहो ठियकप्पो रिण॥ ठवणाकप्पो दुविहो -
अकप्पठवणाकप्पो सेहठवणाकप्पो य:

भा.५८८४ -- आहार उवहिसेज्जा, अकप्पित्य तु जो ण गिणहावे।
य य दिवसेति अणटाठा, अडयालीसं पि पडिकुटठे॥३१॥

आहारउवहिसेज्जं अकप्पित्य ण मिणहति। यस अकप्पठवणा : मि
सेहठवणा कप्पो-- अटाठारस पुरिसेहुं, वीसं हत्थीसु, दस. णुपुरेसु,
गा.२४ एते अडयालीसं ण दिवसेह णिक्कारणे॥३२॥ सो वि इमो उत्तरगुण-
कप्पो --

भा.५८८५ -- उग्गमविसुद्धिमादिखु, सीलंगेसु तु समणधम्मेषु।

उत्तरगुणसरिसकप्पो, विलिसयम्मो विसरिसो उ ॥३२॥

॥ पिंडस्स जा विसोही॥ गाहा॥

तत्थ उग्गमसुद्धं गेणहति, आदिसद्धाओ उप्पायणएसणातो,
समितीओ पंच, भावणा वारस, तवो दुविहो, पडिमा वारस,
अभिग्गहा दव्वादिया, एते सीलंगगहणेण गहिया, अहवा सीलंग-
गहणाओ अटाठारससीलंगसहस्ता, एयम्मि ठितकप्पे उत्तरगुणकप्पे
गणाक्षे वा जो सरिसकप्पो सो सरिसो भवति, जो पुण एतेसिं अण्णयेरे

॥ ठाणांगं ॥ ठिक्काक्षे ॥ विठाणे सीदिति सो विलिसयम्मो भवति। अहवा दसविहे ठवणा-
कप्पे य दुविहे णियमा सरिसो। उत्तरगुणे पुण केसु-विसरिसो चेव
जहा तवपडिमाभिग्गेषु ॥३३॥ अहवा सरिसो इमो --

भा.५८८६ -- अणो वि य आएसो, संविग्गो अहवा एसुंभोगी। ग
दोसु वि य अधीगारो, कररणे इतरे वि सरिसाओ॥३४॥

सो ॥ जो संविग्गो, सठवो चेव सरिसो, अहवा जो संभोइओ सो
सरिसो, अहवा कारणं पप्प इयरे ति - पासत्थ-असंभोतिता ते
वि सरिसा भवति॥३५॥

भा.५८८७ -- जो तस्स सरिसगस्तु तु, संतो वा से ण देति ओवासं।

संतमोवासं निक्कारणियमागयस्स जह ण देति तो चउलहुं,
संतमोवासं कारणियमागयस्स जह न देह तो चउगुरुं, आणादियाय
दोसा ॥२९॥ इमे कारणा जेहिं आगओ --

भा.५८८८ -- उवगागणितेणोमे, अद्वाण गिलाण सावगपउठठे ।

पतेहिं कारणिओ, णिक्कारणिओ य विवरीओ ॥३४॥

अण्णगामे संगामे वा अण्णवसधीए साधु ठिता, तेसि सा
वसती उदकेन प्लाविता अणिणा वा वदढा ते आगता, तेषावय-
पडुटरेहिं वा उवद्विज्जमाणा सरणमागया, अद्वाणपडिवण्णाएं । एन
वा, वेज्जोसहकजेसु वा गिलाणपठमागयस्स एवमादिरहिं पयोयेहिं
जो आगतो सो कारणिओ ।

अतो विवरीओ दप्पतो आगतो णिक्कारणिओ ॥३५॥ वसहि-

(मसो) ॥ अमावे बहिं वसतस्स इमे दोसा --

भा.५८८९ -- कूर्यादंससतोऽससीता, सावयवालसतकरगा वा ।

दोसब्द्व वसतो बहितो जे, ते सविसेस । उविंति अदेतो ॥३६॥

॥ दोषकवि रो ॥

कुचिछियवरा कुचरा पारदारिकादि तेहिं उवद्विज्जति, दस-
मसगादीहिं वा लज्जति, उस्सादि वा जलं सीतं वा पहति, सीहा-
वा । दिसावण सप्यादिवालेण, सज्जइ, तकरे ति चोरा तेहिं वा मुस्सं-
झेतस्स माधुस्स ति हरिज्जंति । एवमादि बहिं वसंते बहुदोसा, ते सव्ये उवेंति
ब्रह्मवसतो दोसा । ति - भवंति, अदेतस्स, जं तेसु पच्छितं तं सव्यं अदेतस्स भवतीत्यर्थः ॥
॥३६॥ किं चान्यत् --

भा.५८९० -- एगटां संभोगो, जा काल्वकारिता परोप्परओ ।

अविविताऽवच्छल्लता, हवंति एवं तु छेदो या ॥३७॥

अविवितभावा अदेतस्स अवच्छलता य भवति, संभोगबोच्छि-
ती, साहमिम्यवच्छल्लवोच्छिती वा, अहवा पवयणबुच्छिती वा, तम्हा
साहुणा साहुस्स बदसोहिए होयव्यवं ।

भा.५८९१ -- जति एकमाणजिमिता, गिहिणो वि हु वीहसोहिया
होंति ।

स्त्रियि

जिणवयणबाहिमूया, धम्मं पुण्यं अयांता ॥३८॥

कंठयता ॥

भा.५८९२॥ किं पुण जगजीविमुहा-वहेण संमुंजिण समणेण । रक्षित्यउ झरु भृष्ट्यां
सक्काहु एकमेके, नियं पि व रक्षितो देहो ॥३९॥

आवतीए जहा अप्पं रक्षति तहा अणो वि आवतीए

रक्षित्यठवो ॥३१॥ एं क्षेत्रे ज्ञानशीत वासो दातवो । असं घरें खेत्तेवि ठाडो

भा.५८९३ -- अन्नगच्छ स्तु अन्नगालो दातवो । जने भणाति ।

अत्यं हु वसभग्गामो, कुदेसणगरोवमा सुहियहारा ।

वहुगच्छुग्गहकरा, सीमाठेदेण वसियव्यव ॥४०॥

अत्यं तिविज्जर वसभग्गामो णाम जत्य उहुवद्दे आय-
रिओ अप्पवितिओ गर्विच्छेओ अप्पतितिओ एते पञ्च, एतेण पमाणेण णा।
जत्य तितिण गच्छा परिवसंति एवं वसभेत्त, वासासु आयरिओ
अप्पतितिओ गणावच्छेत्तिओ अप्पवहृत्यो एते सत्र, एतेण पमाणेण जत्य
तितिण गच्छा परिवसंति एवं वसभेत्त, एते एकवीसुं एवं वसभेत्त ।

कुच्छिओ देसो कुदेसो उभमिज्जति जो गामों कुदेसणगरोवमो, सो
य सुहविहारो खुलमपत्तपाणे वस्थीवत्यं णिरुवद्वं च नुप्रभुतिवहृत्यं
पुञ्चभणियं सन्त्यप्पमाणेण उवग्गहे बटटति, ते य वहगच्छा जति
समं ठिया तो साधारणं लेतं, तत्य सीमच्छेदेण वसियत्वं, इमो
सीमच्छेदो - रुम्ह सचितं अम्ह अचितं, अहवा रुम्ह वाहिं अम्ह अंतो,
रुम्ह इत्थी अन्ह पुरिसाख अहवा रुम्ह सगगामो अम्ह वाताहाडा । अहवा
क्लेहिं वा वाडगसाहाहिं वा उळभासगेहिं, अहवा जं लब्धति तं - य
सठवं सामण्ये, अहवा जो जं लाही तस्तु तं, एवं सीमच्छेदेण वहिं- अहवा
यठवं, जो अधिकरणं कायवं । परसेते वि खेतियवेषण सीमच्छेदो -
कायठवो । लित्पण वि अमायाविणा भवियत्वं ॥४०॥ भवे कारणं य
देज्जावि--

भा.५८९४ -- वितियपदं पारंचिय, असिव गिलाजे य उत्तमदठे य ।
अल्वोचित्तोवासे, असति णिक्कारणे जंतणा ॥४१॥

पारंचियअसिवस्स इमा विभासा --

भा.५८९५ -- पारंचिब्रो ण दिज्ज व, दिज्जति व य तस्युवस्सए ठाओ ।
दुविहं असिवे वाहिं, ठितपडियरणं च ते वा वी ॥४२॥

पारंचिब्रो अणेणि अप्पणो ठायं ण देज्जा, पारंचियस्स वा
ठाओ न दिज्जति, असिवगहियस्स ण दिज्जति, असिवग्गहिओ
वा वसहीए ठायं ण देज्ज, असिवगहियस्स अणवसहिठियस्स वेया-
वच्चं कायवं, अणवसहिठितो वा असिवगहियाण वेयाकच्चं करेइ
दुविहं पुण असिवं, चउमें पच्छमा वो पंगा साहु अमद्धा ॥४३॥

गा.३६ इयाणिं गिलाणउत्तिमदठाण विभासा --

भा.५८९६ -- अतरंतमिगावण्णिहि, मिगपरिसा वा तरंतो अणन्त्य ।
एमेव उत्तिमदठे, समाहि पाणादि उभयमिम् ॥४३॥

जेसिं अतरंतो अतिथि सो य आगंदुगो मिगो अगीयत्थो होज्ज
अपरिणामगो वा ताहे सो अणवसहीए ठिविज्जति, अहवा गिलाजो
आगओ बल्यठवाण य भिगपरिसा ताहे सो गिलाणो अणन्त्य -
ठिविज्जति, एवं उत्तिमदठपडिवणे वि समाहिणिमितं पाणगादि
दायवं तत्य उभयमिम्" त्ति जति आगंदुगो मिगो तो अणवसहीए
ठिविज्जति । अह वत्यठवग-परिसमिगा तो उत्तिमदठपडिवणे अण-
वसहीए ठिविज्जति ॥४३॥ अर्थमोचित्तिविभासा इमा --

भा.५८९७ -- छेदसुतिणिसीहादी, अत्यो य गतो य छेदसुतादी ।
मंतनिमितोसहिपाहुडे य गाहेति अणन्त्य ॥४४॥

णिसीहमादियस्स छेदसुतस्स जो अत्यो आगतो सुतं वा घोक्क- जे
लाणि वा पच्छित्तविहाणाणि मंता णि ता जोणिपाहुडं वा गाहंतो
अणन्त्य वा गाहेति अणन्त्य ता ते मिगा ठिविज्जति, जत्य वसहीए
वा दिज्जति तत्य मिगाण ओवासो ण दिज्जते ॥४५॥ इमो अववादे अववादो - पुणो
इमं कारणमविक्षित्तुण असिवादिकं पारंचियादोण वि ओवासो
दिज्जति --

सूत्रम् - जा निगंधी निगंधीए सरिसियाए अन्ते ओवासे मं
सन्ते ओवासे न देह न देतं वा सातिज्जति ॥ १७-१२२॥

- मा.५८९८ -- एसेव गमो णियमा, णिगंधीयं पि होइ नायव्वो ।
पुठवे अवरे य पदे, एन पारंचियं मोचु ॥४५॥
कंथया । वर्व अववावपदे संजतीय पारंचियं पत्त्व ।
- सूत्रम्** - जे भिक्षु मालोहडं असं वा इ उच्चभंविय देज्जमाणं पडि- आहुं
ग्नाहेइ पडिग्नाहेतं वा सातिज्जति ॥१७-१२३॥
- मा.५८९९ -- मालोहडं पि तिविहं, उड्डमहो उभयझी य पायव्वं ।
एकेकं पि य दुविहं, जहण्णुवकोसंय वेव ॥४६॥
उड्डमालोहडं विश्वासितु अहोमालोहडं भूमियादिसु अभय- सिद्धरा
मालोहडं मंचितु समेणित्यतः, अहवा कुठित्वाविचु भूमिदित्तो
कहुति । अधोसिरो जं अग्नतलेहिं ठाडं जं उत्तारेह तं जहण्ण, पीडगाविचु
जं आरोहुं उत्तारेह तं सठवं उक्कोसं ॥४६॥
- मा.५९०० -- भिक्षु जहण्णयमी, गेस्त उक्कोसयम्म नायव्वो ।
अहिदसणमालपडणे, एवमादी तहिं दोसा ॥४७॥
सिक्कताओ उआरिरुकामा साहुणा पडिसिद्धा तच्चन्नियटठा
गैंहुंती गिणहइ अहिणा डक्का मंवा, मालाओ उआरिरुकामा साहुणा -
ग पडिसिद्धा परिच्छावृद्धां उत्तारेती पडिया जंतसीलेण पोटटं फाडियं
मया ॥४७॥इसे उक्कोसे उदाहरणा --
- मा.५९०१ -- आसंदपीढमंचं, जंतो डुक्कलपडंत उभयवहो ।
बोच्छेयपदोसादी, उड्डाहमणा णिवातो य ॥४८॥
सेसं पिंडिण्णुति ज्ञुतसरेण भाणियव्वं । इमा सोठी --
- मा.५९०२ -- सुत्तणिवातो उक्को-सयम्म तं संधमादिसु हवेज्जा ।
एतेसामण्णतर, तं सेवंतम्म आणादी ॥४९॥
उक्कोसे चउलहुं, जहण्णे मासलहुं, सेसं कंठ ॥ इमं वितियपदं
- मा.५९०३ -- असिवे ओमोयरिए, रायहुठे भए व गेलणे ।
अद्वाणरोहए वा, जयणागहण तु गोयत्ये ॥ ५०॥
अणेगसो गतत्या, वर्व गीयत्वो पणगपरिहाणीए जयणाए
गेणहइ ॥ ५०॥
- अवकुञ्जित्य गेणहिय** सूत्रम् - जे भिक्षु कोटिं, उरं असं वा पाणं वा साइमं वा
आहुं उक्कुञ्जिय निकुञ्जिय देज्जमाणं पडिग्नाहेइ पडिग्ना-
हेतं वा सातिज्जति ॥१७-१२४॥ { नहरियुं }
- पुरिसप्पमाणा हीणापिया वा चिक्कल्लमती कोटिंआ
मवति, कलिंजो जाम वंसमयो कडवल्लो सटती वि भण्णति, अणे इ
भण्णति उटिट्या-उवरि-हाईतकरणं उक्कुञ्जियं, उड्डाए तिरियहुतकरणं इ
अवकुञ्जियं, उहरिय ति - पेडियमाविचु आरुभिं ओआरेति, र
अधवा कायं उच्चं करेज्जा उक्कुञ्जियडायतं तद्वगृणहाति, कायं
ओण उहुं कृत्वा गुणाति उण्णमित्यर्थः । यहुं
- मा.५९०४ -- कोटियमादीएसु, उभयो मालोहडं तु णायव्वं ।
ते वेव तत्य दोसा, तं चेव य होति वितियपदं ॥५१॥
एवं उभयमालोहडं दंसियं इ, ते वेव दोसा वितियपदं च ।
- सूत्रम्** - जे भिक्षु मदिटांलितं असं वा पाणं वा साइमं
वा साइमं वा उच्चभंविय निउभंविय देज्जमाणं पडिग्नाहेइ -

पदिङ्गाहेतं वा सातिज्जति ॥१७-१२५॥

यथकागियादिभायणे शुद्धं तं पिहितं सरावणादिणा मदित्याप

उल्लिखं तं उठिंभंदियं देतस्स जो गेणहइ तस्स चउलहुं ।

भा.५९०५ -- पिहितुक्षिभणकवाडे, कासुग अफासुगे य बोधव्ये ।

अफकासु युढविमावी, कासुगागणादित्वदरए ॥५२॥ अठल

उठिंभणं दुविधं - पिहितुक्षिभणं वा कवाहुभिणं च । पिहितुक्षिभणं

दुविधं फासुयं अफासुयं च । जं तं फासुयं तं अचितं वा मीसं वा,

अफासुयं युढविमादिस्तु कापसु जहासंभवं भाणियव्यं । जं फाहुञ्ज़ छगें- तं

प : अहवा वत्थेण चम्पेण वा दधरियं, दधरपिहितुक्षिभणे मास-

लहुं सेसपिहितुक्षिभणे चउलहुं, अणतेसु चउगुरुं, परितमीसेसु मासलहुं,

अणतमीसेसु मासगुरुं, साहुणिमितं उठिंभणे कयविक्कतेसु अधिलरणं

कवाहुपिहितुक्षिभणे कुचियवे धेतालए वा आवत्तणपेडियाए वा तस्स-

मादिविरा धणा । सेस जहा पिंडणिजुरुसीष ॥५२॥

भा.५९०६ -- एतेलामणतरं, पिहितुक्षिभणं तु गेणहइ जो तु ।

सो आणा अणवत्थं, मिच्छत्तविराहणं पावे ॥५३॥

कंठव्या॥

भा.५९०७ -- असिवे ओमोयरिप, रायहुटे भर व गेलणे ।

अद्वाण रोहए वा, जवणा गहणं तु गीयत्थेः ॥५४॥

पूर्ववत्॥

जे भिक्षु पुढविपतिटियं पदिङ्गाहेति पदिङ्गाहेतं

वा सातिज्जति ॥१७-१२६॥ (युद्धं असुउगागिवात्तनामसद्)

जे भिक्षु आडपतिटियं पदिङ्गाहेति पदिङ्गाहेतं वा साति-

ज्जति ॥१७-१२७॥

जे भिक्षु तेत्पतिटियं पदिङ्गाहेति पदिङ्गाहेतं वा साति-

ज्जति ॥१७-१२८॥

जे भिक्षु वणस्सतिकायपतिटियं पदिङ्गाहेति पदिङ्गाहेतं

वा सातिज्जति ॥१७-१२९॥

भा.५९०८ -- सच्चिच्चामीसपसुं, कापसु य होति दुविहनिक्षितं ।

अणंतरपरंपरे वि य, विभासियव्यं जहा सुते ॥५५॥

पुढवावी कावा ते दुविधा -- सच्चिच्चामीसा वा, सच्चितेसु

अणंतरपिक्षितं परंपरणिक्षितं वा, मीसेसु वि अणंतरपिक्षितं -

परंपरणिक्षितं वा, पिंडणिज्जतिगाहासुरे जहा तहा सवित्थरं -

भाणियव्यं, आयारवितियसुक्षमव्ये वा जहा स त्तमेपिंडसपासुरे तहा

भाणियव्यं ॥५५॥

भा.५९०९ -- सुत्तणिवातो सच्चि-सांपतरे तं तु गेणहती जो उ ।

सो आणा अणवत्थं, मिच्छत्त विराधणं पावे ॥५६॥

परित्तसच्चितेसु अणंतरपिक्षितते चउलहुं, एत्थ सुतं पिवयति ।

सच्चितपरंपरे मासलहुं, मीसअणंतरे मासलहुं, परंपरे पणां, अणंते एते

चेव गुरुणा पच्छिता ॥५६॥ चोदगाह - -

भा.५९१० -- तत्थ मधे यापु एवं, उक्षिलप्पत्तमि तेलि आसासो ।

संजतिपिमिते पटटण, ऐरवमाए य तं जुतं ॥५७॥

पुढवादिकायाण उवरि ठियं जं तम्म उक्तिप्पते जयुतेसिं
आसासो भवति । आचार्याह - तम्म उक्तिप्पते जा संघटणा
सा संजयनिषितं, ताप्य य अप्पसंघयणाण संघटणाए महती वेदणा
भवति । एत्य वेरुवमा ॥५७॥

भा.५९११ -- जरजरो उ थेरो, तरुणे जमलपाणिमुद्धृतो । क्रं
जारिसवेदण देहे, एगिंवियषटिटते तह उ ॥५८॥

जहा जराचुणदेहो थेरो बलवता तरुणे जमलपाणिणा मुद्धे ढ्वे हैं
ते० आहते जारिसं वेयणं वेयति ततो अधिकतरं संघटितता वेयणं अणु-
हवंति तम्हा य जुतं जं तुमं भणसि । ५८॥ इमं वित्तियपदं -

भा.५९१२ -- असिवे ओमोयरिप, रायहुटठे भए व गेलणे ।
अद्याण रोहए वा, जयणा गहणं तु नीयन्ये ॥५९॥
पूर्ववत् । गीयत्यो इमाए जयणाए गहणं करेति- पुव्वं मीसे -
परंपरादिठतो गेणहति, ततो मीसे अणंतरो, ततो सचित्ते परंपरे, ते-
ततो सचित्ते अणंतरे, एवं अणंतकाए वि, एस परित्तापतेतु कमो -
दरिसिओ ॥५९॥ गहणे पुण इमा जयणा --

भा.५९१३ -- पुव्वं मीसपरंपर, मीसे ततो अणंतरे गहण ।

^{१ ततो परित्तापतेतु कंठये} सचित्त परंपराणं-तरे य एमेव य अणंते ॥६०॥
पुव्वं परित्त मीसे परंपरादिठतो गेणहति, ततो मीसे अणंतरो अं
परंपरं, ततो सचित्तपरिच्छ परंपरं, ततो अणंतमीसेअणंतरं, ततो अणंत-
सचित्तपरंपरं, ततो परित्तसचित्तअणंतरं ततो अणंतसचित्तअणंतरं आहारे
मणिये ॥६०॥

भा.५९१४ -- आहारे जो उ गमो, णियमा सो वेव होइ उवहिम्म ।
पायडवो तु मतिमता, पुव्वे अवरम्म य पदम्म । ६१॥
कंठथा ।

स्त्रमू-
कुलोग
उग्गे

जे भिक्खु अच्छुसिणं असणं वा पाणं वा साइमं वा
साइमं वा सुन्प्येण वा विहुणेण वा तालियेण वा पत्रेण वा पत्तम्भेण
वा साहाए वा साहापेण वा पेहुणेण वा पेहुणहत्येण वा वेलेण
वा वेलकप्पेण वा हत्येण वा मुहेण वा फुमिता वीइत्ता आहटद
देज्जमाणं पदिङ्गाहेइ पदिङ्गाहेतं वा सातिज्जति ॥१७-१३॥

जे^१भिक्खु असणं वा पाणं वा साइमं वा साइमं वा उसियु-
सिणं पदिङ्गाहेइ पदिङ्गाहेतं वा सातिज्जति ॥१७-१३॥ स्त्रमदं कंठये ॥

भा.५९१५ -- जे भिक्खु असणादी, उसिणं णिववियसंजयदठाए ।
विहुणमाईहिं, पदिच्छए आणमादीणि ॥६२॥

"णिवविय"ति उल्लेखेत्त, सेलं कंठये । उसिणे धेप्पते इमे ए०
दोसा --

भा.५९१६ -- दायगगाहगडाहो, परिसहणे काळेवणासो य ।

डज्जति करोति पाद-स्स छडणे हाणि उद्डाहो ॥६३॥

परिसहंते वा भूमीते छक्कायवहो, अच्छुसिणेण वा भाणस्स -

लेवो डज्जति, उसिणे दिज्जमाणे वा करे डज्जमाणो पायंतं छडेज्ज, दं
तम्म भग्ने असति भायणस्स अप्पणो हाणी, वहु असणादी परि-
दठवियं वटदं "बहि फोड"ति उद्डाहो, जणो वा पुच्छति - "क हं किं
उ शुद्धोऽति, संजयस्स भिक्खं देज्जमाणो जणे फुस्ते उद्डाहो ति ॥६३॥

इमो अववादो --

- भा.५९१७ -- असिवे ओमोयरिए, रायहुठे भए व गेलणे।
अद्वाण रोहए वा, काले व अतिच्छमाणमिमा॥६४॥ पूर्ववन्॥
काले अतिच्छमापे ति जाव तं परिकमेण सीतीभवति ताव क
आइच्छो उवत्थ्यं गच्छति। अतो सूपावीहिं त्रुरियं सीयलिज्जति
य दोसो॥६५॥ उसिणे पुण कारणे घेप्पते इमा जयणा --

- भा.५९१८ -- गिणहति पिसीतिवुं वा, सज्जाए महीय वा ठवेझं।
पत्तावंधगते वा, घोलपगहिते व जतणाए॥६५॥

- वा।
वा। विः। उव॒उसिता पव॑संधियं जहा ण डञ्चति तहा गेहति, अहवा
मंवे मंचिकाए वा मञ्ज्ञेभूमीए वा पादं ठवेता गेहति, पत्तगवंध-
गतोऽगेहति, अच्छुसिं च पादहृतं घोलेङ मा लेवो डञ्चिहिति।
एयाए जयणाए कारणे गेहंतो अदोसो॥६६।

- स्त्रम् --
जुओ चूर्णि
गा.६७
- मूः -- जे भिक्षु उस्सेइमं वा संसेइमं वा चाउलोदगं वा
वालोदगं वा तिलोदगं वा तुसोदगं वा जवोदगं वा आयामं वा
सोवीरं वा अंकंजियं वा सुद्वियडं वा अहुणाधोयं अणंविलं अपरिणयं
अवकंतजीवं अविद्वत्यं पडिण्गाहेङ पडिण्गाहेतं वा सातिज्जति॥३३॥

- भा.५९१९ -- उस्सेतिमादीया, पाणा बुत्ता उ जतिया सुते।
तेसिं अण्णतरायं, गेहंते आणमादीण॥६७॥

- उं उसिणं सीतोको छुबमति तं उस्सेइम-पाणयं, जं पुण उसिणं
२८ संसेइमं चेव उवरि सीतोकोण चेव सिंचि यं, अहवा संसेतिमं तिला उण्ह-
सित्ता।
३१ पाणिणए सिणणा जति सीतोवगा धोवंति तो संसेतिमं भण्णति, जं
चाउलाणं धोवणं चाउलोदगं, अधुणा-धोतं अचिरकालधोतं, रसतो -
अणंवीभूय, जं जीवेण विष्पमुक्तं तं वक्कंतं, य वक्कंतं अवक्कंतं, सवेतनं
४१ न परिणयं
४२ यथं उन्नेग धा वा वर्णमित्यर्थः, जमवर्णसंजातं तं परिणयं, अपरिणय स्वभाव- जं अन्न
४३ धस्ते विधस्ते, द्वन्धं अविद्वत्यं, सर्वया स्वभावस्यमित्यर्थः। अहवा एएण्टिठया॥३३॥
अपरिणयं गेहंतस्स चरुलहुं, आणाइया य दोसा॥६८॥

उस्सेइमस्स हमं वक्साणं --

- भा.५९२० -- सीतोवगमिम्म छुबमति, दीवगमादी उसेइमं पिटठं।
संसेइमं पुण तिला, सिणणा छुबमति जत्युदए॥६९॥
मरहटठविसप उस्सेइया दीवगा सीओदो छुबमति। उस्सेइमे
उदाहरणं, जहा-पिटठं, अहवा पिटठस्स उस्सेज्जमाणस्स हेठां जं ति
पाणियं तं उस्सेइमं। पच्छां गतार्थं॥७०॥

- भा.५९२१ -- पढभुस्सेतिमधुयं, अकप्पकप्पं च होति केसिं-चि।
तं तु ण चुज्जति जम्हा, उसिणं मीसं ति जा दंडो॥७५॥
ते दीवगादी उस्सेतिमा, एकमिम्म पाणिए दोसु तिसु वा -
णिच्छलिज्जति तत्यं वितियततिज्जा य सव्वेसिं चेव अकप्पा, पढमं
पाणियं तं पि अकप्पं चेव, केसिं चि आयरियाणं कप्पं, तं ण घडति।
कप्पा ? जम्हा उसिणोवगमवि अणुवते ढंडे मीसं भवति, तं पुण -
कहिं उस्सेतिमेसु छुडेसु अचितं भविष्यतीत्यर्थः॥७६॥ इमो चाउलोदे
विही --

भा. ५९२२ -- पठमं वित्तियं ततियं, चाउलूदगं तु होति सम्भवसं।
तेण परं तु चर्त्ये, सुरणिवातो इहं भणितो ॥६१॥
पठमं वित्तियं ततियं चाउलूदगं एते णियमा मिस्सा मवंति, गं
तेण परं चर्त्यादि सचिचा। एत्यु सुरणिवातो चउलहुगभित्यर्थः ।
आडिल्लेखु तिसु वि मासलहुं। अणे पुण- ततिए वा चाउलसोधे
सुरणिवायमिच्छंति, जेण तत्यु वहुं अपरिणयं थोवं परिणयमिति,
॥६२॥ जं उस्सेतिमादि मिस्सं तस्समो गहण-विही --

भा. ५९२३ -- कालेण पुण कप्यति, अंवरसं वणणंधयपरिणामं।

वणणा तिविगतलिंगं, णज्जति दुक्कंतजीवं ति ॥७०..

तं उस्सेतिमं चिरकालं अच्छंतं जया रसतो अंवरसं वणणतो -

^{ताहै} विवरणं गंधओ अणणंधं कासतो चिद्विक्तलं एवं तं उदगं वणणादि- क्लिफि
^{उद्गु} विगतलिंगं दट्टुं णज्जति जहा विगयजीवं ति। चोदगाह -- "जेसिं
कुटुं गमणादिकं जीवलिंगं ते णज्जंति जहा विगयजीव ति, पुढवादी
पुण अठवतजीवलिंगे कहं णाता जहा विगतजीवं" ति ॥७०॥

आचार्यार्ह --

भा. ५९२४ -- कामं खलु चेत्पणं, सब्बेसेगिंदियाण अव्वतं।

परिणामो पुण तेसिं, वणणादी इंधणासज्ज ॥७१॥

पुढवद्वं कंठं। पच्छद्दे इमो अन्थो-वहुमज्जत्यो चिंधणेण जहा-
संखं अप्पमज्जा चिरकालोवलक्षिता जहा वणणादी तहा तेसिं अव्व-
भिचारी अजीवसे परिणामो लक्षित्यज्जति ॥७१॥

भा. ५९२५ -- एमेव चाउलोदे, पठमं वित्तियतिय तिशिण आपसा।

तेण परं चिरधोतं, जहि सुरं भीसयं सेसं ॥७२॥

चाउलोदगे वि जे पठमं वित्तियतिया चाउलोदगा ते अहुणा-
धोता भीसा "तेण परं चिर धोयं जहिं सुरं" ति - तेण परं चर्त्यादि
चाउलोदगं तं चिरधोयं पि सचिरं, जहिं सुरं णिवयति तस्याग्रहण-
मेव। जं पुण "भीसयं सेसं" ति -- तम्म इमे तिशिण अणागमिगा
आदेसा। तथेगो भणाति - चाउला धोविता जत्य तं चाउलोदगं
छुब्भति तत्यु जातो कण्ठेकुसिताओ लग्गाओ ताओ ण जाव सुक्कंति
ताव तं भीसं, "तेण परं" ति - तासु सुक्कासु तं अचिरं भवतीत्यर्थः ।
अवरो भणति - चाउला जाव सिज्जंति ताव तं भीसं, रेण परं -
अचिरं पूर्ववत् अवरो भणाति - तम्म चाउलोदगे जे बुब्बुआ ते -
जाव अच्छंति ताव भीसं तेण परं, पूर्ववत् आचार्यार्ह - "तेण परं -
चिरधोयं" ति एते अक्तरा पुणो चारिज्जंति, जेण कुसिताओ सिय-
काले चिरं पि अच्छंति गिम्हकारे लहुं सुसं-ति चाउला वि लहुं -
चिरे-ए वा सिज्जंति बुब्बुआ वि चिरं नीवाए अच्छंति, पहाए -
लहुं विणस्संति, "तेण"-ति-तेण कारणेण एते अणावेसा, "परं"-ति-
एतेसिं आपसाण इमं वरं प्रधानं आग मितं आदेसं-तरं-जं जाणेज्ज -

चिराधौतं"सिलोगो", वहुप्पसण्णं च मतीए दंसणेण य अचिरं -
जाणे ता गेझहति। जत्यु "वालधोवं" ति आलावेगो चमरिवाला
धोवंति तक्कादीहिं, पच्छा ते चमरा सुद्धोदगेण धोवंति, तत्यु चि
पठमं वित्तियतिया भीसा, जं च पच्छिमं तं सचिरं, तत्यु सुतनिवातो ।

×दशा वै.

जुओ सूत्र

अहवा वालधोवणं सुरा गालिज्जति जाए कंवलीए सा पच्छा - अन्न व्य
उदपण धोवइ, तत्य वि पढमाति धोवणा मीसा, पच्छिमा - दी
सवित्रा, तस्मि सुत्तिण्यातो । अहवा वालधोवणं रलयोरेकत्वात्
वारागागडगो सो तक्कवियडादिभावितो धोवइ, तत्य वि -
पठमादी मीसा पच्छिमा सवित्रा तस्मि सुत्तिण्यातो । सव्येषु मीसं
कालेण परिणयं गेजङ्ग ॥६७२॥ इमं वितियपदं --

भा.५९२६ -- असिंवे ओमोयरिए, रायहुदठे भए व गेलणे ।

अद्वाणरोहेह वा, जयणा गहणं तु गीयत्ये ॥६३.
पूर्ववत्॥

सूत्रम् -- जे भिक्षु अप्पणो आयरियताए लक्षणाइं वागरेह
वागरेतं वा सातिज्जति ॥१७-१३३॥

क्षेत्रहीन वर्तित्या जहा मे करपादेसु लेहाणिवत्तिता, चंद्रजस्कं कुसादी दीसं-
एति, सुसंठाणे सुपमाणता य देहस्स तहा मे अवस्से आयरिएण
भवियठव, जो एवं वागरेह तस्स चउलहुं आणादिया य । ते लक्षणा
इमे --

भा.५९२७ -- माणुस्माणपमाणं, लेहसत्त्वपुञ्जनमंगाइं । तुं स्तनुं,
जे भिक्षु वागरेती, आयरियतादि आणादी ॥७४॥

माणस्स उम्माणस्स य इमा विभासा --

भा.५९२८ -- छडेति तो य दोणं, छूटो दोणीए जो तु पुण्याए ।
सो माणजुतो पुरिसो, शेमाणे अद्भारगुरू ॥७५॥ उम्मा

माणं नाम पुरिस्पमाणातो ईसिं-अतिरिता उटिटया कीरह
सा पाणियस्स सम-शिवद्वा भरिज्जति, पच्छा तत्थ पुरिसो पक्षिस-
प्पति, जति द्रोणो पाणियस्स छडेति तो माणजुतो पुरिसो, अहवा
पुरिसं छोदूण पच्छा पाणियस्स भरिज्जति तस्मि पुरिसे शोसिते उस्सिते
एति जह सा कुंडी द्रोणं पाणियस्स पडिच्छइ तो माणजुतो । उम्माणे ति
जति तुलाए आरोविझो अद्भारां तुलिति तो उम्माणजुतो भवति ॥७५

भा.५९२९ -- अठ सतमंगुलुच्छो, समुहाइं वा समुस्सितो यवओ । समुस्सिक्षुण वज्ञे
सो होति पमाणजुतो, संपुण्णंगी व जो होति ॥७६॥

उगा.७४

लेह ति अस्य व्याख्या --

भा.५९३० -- मणिवंधाशो पवत्ता, अंगुदठे जस्स परिगता लेहा ।
सा कुणति धपसिमिढं, लोगपहाणं च आयरियं ॥७६॥ कंठया ॥

सत्त-वपु-अंगमगाणं इमा विभासा --

भा.५९३१ -- सतं अदीणता खलु, वपुतेजो जस्स ऊ भवइ देहे ।

अंगा वा सुपट्ठा, लक्षणसिरिवच्छमा इतरे ॥७७॥

वि१ सत्त्वं प्रधानं महंतीए आवदीए जो अदीणो भवति सो सत्त्व- नी/ न्त

मंतो, वप्पु णाम तेयो सो जस्स अत्य देहो सो वपुमंतो, अठ - है

उगा.७४गणि अंगा ताणि जस्स सुपतिटठसुस्तियाणि, अणाणि य सिरिवच्छमादीणि
ताणि वि जस्स सुपट्ठसुस्तियाणि, अणाणि य सिरिवच्छमादीणि

लक्षणाणि, "इवरे" ति - वंजणा ते य मसतिलगादी । अहवा सह

जायं लक्षणं पच्छा जायं वंजणं ॥७८॥ अहवा भणेज्ज --

भा.५९३२ -- अमुगायरियसरिच्छा-ह लक्षणाइं य पासहमहं ति । णाणी

परिसलक्षणजुत्तो, य होति अचिरेप आयरिओ ॥७३॥

* सु।

अमुगस्स आयरियस्स जारिसा हत्यपादादिलक्षणा जारिस-

पि वा देहं ममं पि तारिसं चेव। पच्छद्दं कंठं ॥७३॥ इमे दोसा --

भा.५९३३ -- गारवकारणसेत्ता-इणो य सच्चसच्चमलियं च होज्जा हि।

विवरीयं एंति जदो, के ति पिमिरा य सच्चे उ ॥७४॥

अहंआयरिओ भविस्त्तामि ति गारवकारये तितादिचित्तो क
मवेज्जा, सायवाहणो इव। अहवा छउमत्थोवलक्षिया लक्षणा

सच्चा वा हवेज्जा अलिता व होज्जा। पच्छद्दं कंठं - अहवा आ

इमो आयरिओ होहिह ति कोइ पडिणीओ जीविताओ वर्वरो-
विज्ज ॥७५॥ एयस्स इमो अववातो --

भा.५९३४ -- वितियपदमण्डपज्जे, वागरे अविकोविते य अप्पज्जे।

कैजे अणेपभावण, वियाणणठाय जाणमवि ॥७६॥

पडिणीयपुच्छणे को, गुरु मे किं सो हं ति पेच्छ मे अंगं।

गिहअणतित्यपुट्टे, व ऊंगिते जो अणोतप्ये ॥७७॥ प्यो

कोइ पडिणीतो पुच्छेज्जा - कतमो मै गुरु ? ताहे जो -

आरोहपरिणाहजुत्तो सो भणति - किं तेण ? अहं सो। पडिणीओ
भणति -- कहं णायं ? साहू भणति -- पिच्छ मं अंगं लक्षणजुत्ते।

“अण्डप्यभावणं” ति अस्य ठ्याख्या -- गिहअणतित्यपुण वा
पुच्छयं - को मे गुरु ? ति, आयरिओ जति सरीरबुंगितो ताहे,
जो अण्णो साहू अणोतर देहो अलज्जणिज्जो आगमेसु य क्यागमो
एवं सो अण्णो पभाविज्जति, अप्पणा वा पमावेति ॥७९-८०॥

वियाणणठाए ति अस्य ठ्याख्या --

भट्ठवित्तणहरे वा, कालगते गुरुम्यं भणतः हं जोग्गो।

देहस्स संपदं मे, आरोहादी पलोष्ट ॥८१॥

अटठविते गणधरे आयरिया कालगया तत्य जे वसमा अण्णं

अलक्षणजुत्तो ठविरुकामा ताहे सो लक्षणजुत्तो अणेहिं भणावेति -
अप्पणो वा भणति - अहंआयरियपदजोग्गो देहसंपदं मे पेच्छह। अह
आयरिओ वि अलक्षणजुत्ते ठवेउकामो तत्य वि एवं चेव अप्पायं
पगासेति, लमासमणो जारिसो सुते भणिओ तारिसं ठवेह, सरीर-
संपदाते आरोहादिजुत्तो ठवेयब्बो। एवं जांतंतो वि भाणेज्जा ॥८२॥

सूत्रम् - जे भिक्षु गाएज्ज वा, वाएज्ज वा णच्छेज्ज वा - वे

अभिषवेज्ज वा हयहेसियं हत्यिगुलगुलाइयं उक्कुटसीहनायं वा करेइ
करेतं वा सातिज्जति ॥८३-८४॥

सरकरणं सरसंचारो वा गेयं, मुहं विप्फालिय सविकारकह-
कहं हस्सं, संत्तमादि आओज्जं वा वाएज्ज, पादंजघाऽलकडि :-
उवरवाहुंगुलिवदण-यणणभमुहादिविकारकरणं नुत्यं, पुक्कारकरणं,
उक्कुटिठसंपथपासतिसंपन्नो रुद्धो रुद्धो वा भूमी अफ्कालेत्ता सीह- मिं
स्तेव णायं करेति, हयस्स सरिसं णायं करेइ, हयहेसियं, वाणरस्स
सरिसं किलिकिलितं करेति, अण्णं वा गयगज्जियादिजिवरुतं करें-
तस्स चहुलहु आणादिया य दोसा।

भा.५९३७ -- जे भिक्षु गाएज्जा, घच्चे वाएज्ज अभिषवेज्जा वा।

उक्किठहेसियं वा, कुज्जा वग्गेज्ज वाणादी ॥८५॥

अहिंश्चो परस्स स्त्रिक्षत्वावपा, वृत्त्यविकार एव वल्लिनं -

दिंडिकवत्, जावतिया मुह विपकालेता गीयठक्कुडिमादिया

करेति ॥८४॥ तेसु इमे दोसा --

मा.५९३८ -- पुठवामयप्पक्कोवो, अभिष्णवस्तुलं व अणगहणं वा।

अस्संपुडं च भवे, गायणउदिक्कृठमादीसु ॥८५॥

आमयो ति रोगो सो उवसंतो पञ्चप्पति, अहिणवं वा श्लं

^{३.४ श्लं} उच्चज्जइ, "अन्नगहण" ति गलगस्स उभओ कण्ठबुधेसुरपीतो मतातो तुवे/उमन्ना

तासु वातसेंगहितासु य अपायतं मुहन्तं हवेज्ज, अहवा अणगहणं तं/

गंधिव्वठ ति काउं रायादिया धेप्पेज्जा, मुहं वा अस्संपुडं वात- श्ल

सिंभदोसेण अच्छेज्जा ॥८६॥

मा.५९३९ -- एते चेव य दोसा, अस्संपुडं मुहसु सेसेसु।

अणतरहंदिवयस्स व, विराहणा कायमुहडाहो॥८७॥

सेसा जे यच्छणादिता पदा तेसु वि एते चेव दोसा। मुहस्सवि

असंपुडं एकं अणतरं वा हत्थपादादि सोतादि वा युएफँडंतो चडक

लुरेज्जा, एवमादिया आयविराहणा। गायणादिसु वा पाणजाति-

मुहच्छ्वयेसे संजमविराहणा। यच्छणादिसु उपिफँडंतो पाण्यविराहणं -

करेज्ज अभिहेज्ज वा। एवं कायविराहणा। यवासु आयसंजमविरा-

हणासु सद्ठाणपच्छत्तं, गेयच्छणादिसु सविगारो अणहुतो वा सं-

जतो ति जणो मणेज्जा उडडाहं वा करेज्जा ॥८८॥

मा.५९४० -- वित्तियपदमण्पप्पदे, पसत्प्यजोगे य अतिसयम्यत्ते। ज्ञै

अद्वाण यस्य अभियो-ग वोहिप तेणमादिसु वा ॥८९॥

खितादिअणप्पद्वज्जा सेहो वा अजांतो गीतादि करेज्जा ॥९०॥

"पसत्थजोर" ति अस्य व्याख्या --

मा.५९४१ -- एस पसत्थो जोगो, सद्धप्पडिवद्वे वाए गाए वा।

अणो वि य आएसो, धम्मकहं पवत्तयंतो उ ॥९१॥

कारणटिद्वया सद्धपडिवद्वाए वसहीए तत्थ गेयं करेति, आओज्जं

वा वरंति, मा अप्पणो अणेसिं मोहुब्बवेण विसोत्रि हवेज्ज, अहवा ॥९२॥

^१गा.८७ समोसरणादिसु पुछउवायायं करेतो गंधव्वेण कज्जंति ॥९३॥ *अंतिसय

पते"ति अस्य व्याख्या --

मा.५९४२ -- केवलवज्जेसु तु अति-सएसु हरिसेण सीहणावादी।

रुक्किटनेलणविहे, पुब्बव्वसणं व गीतादि ॥९४॥

वीतरागत्वात् न करोति तेन केवलातिसउपतिं थज्जेता

^{१-२}पडिल्यत्तलेणा रेसेसु अवधिलंभादिसु अतिसएसु उप्पणेसु हरिसिउं सीहणावं करेज्ज। और

सावया इसु आरूढो, अणत्य वा पैडिणियरेण सेवेइयासु आरूढो सीहणायं करिज्जा, तेणासारणसावयासु

^१गा.८७ इत्यात् अर्कापदिवण्णा महूल्यस्थे, परोप्परं फिडिता मिलणद्वा उक्किट-महूल्यलो

^१गा.८७ कुकुडि अर्कापदिवण्णा सद्धं संकरिज्जा, "वसण" ति कस्स ति पुछवं गिहिकाले गीतादिगं

आसि तं स पवत्तितो_वि वसणाओ करिज्जा रायादिशभिओगेण

वा ॥९५॥ अहवा --

मा.५९४३ -- अभिओगे कविलज्जो, उज्जेणीए उ रोधसीसो तु। रट्टा

बोहियतेगे महुरा, समपं सीहणावादी ॥९६॥

संगारअभिजोगाओ जहा कविलेण कयं तहा करिज्ज। अहवा

जहा रोहसीसेण उज्जेणीए रायपुरोहियसुयाभिओगं कयं वोहिग-

तेणेसु जहा महुराए खमएण सीहणौदो कओ तहा कइज्ज ॥८॥

सूत्राणि -- जे पितृक्षु भेरिसद्धारणि वा पठहसद्धारणि वा मुरवसद्धारणि वा
 मुङ्गसद्धारणि वा नंदिसद्धारणि वा झल्लरिसद्धारणि वा वल्लुरिसद्धारणि उरुरेपि
 वा डमुगसद्धारणि वा महडयसद्धारणि वा सदुयसद्धारणि वा पपससद्धारणि
 वा गोलुइसद्धारणि वा अन्यरारणि वा तहप्पगारारणि वित्यारणि तस्मै
सदौर्णि कण्णसोयपडियाए अभिसंधारेइ अभिसंधारेतं वा सातिज्जति॥
 ॥१५-१३५॥ ब्राह्मणउत्तरेण नियत्यं

जे भिक्षु वीणासद्धारणि वा विंचिसद्धारणि वा त्रुणसद्धारणि प॑
वा वट्टीसरगसद्धारणि वा वीणाइयसद्धारणि वा तुंवीणासद्धारणि वा
झोड्यसद्धारणि वा ढङ्कुसद्धारणि वा अन्यराणि वा तहप्यगाराणि
तयाणि सद्धारणि कण्ठसोयपठियाए अभिसंधारेइ अभिसंधारेत वा -
सातिज्जति ॥१९-२३६॥

जे भिक्खु तालसद्धारण वा कंसतालसद्धारण वा लित्तियसद्धारण
वा गैहियसद्धारण वा मकरियसद्धारण वा कच्छभिसद्धारण वा मह-इ-
सद्धारण वा सुणालियासद्धारण वा वालियासद्धारण वा अन्नयाराणि
वा तहप्पगाराणि वा बुसिराणि कण्णसोलेपडियाए अभिसंधारे इ -
भिसंधारेतं वा सातिज्जति ॥१७-१३॥

जित्य जे भिक्षुं संसद्धार्थं वा वंसदक्षार्थं वा वेणुसद्धार्थं वा -
सरमुहिसद्धार्थं वा परिलिंसद्धार्थं वा वेवासद्धार्थं वा अन्यवरार्थं प
वा तहपगारार्थं बुसिरार्थं कण्ठसोयपद्धियाए अभिसंधारेऽ अभि-
संधारेत् वा सातिज्जति ॥१७-१३॥

शंखं शृंगं, वृत्तः शंखः, दीर्घार्कृतिः स्वल्प्या च संतिंगा, सर-
द्वयो न लक्ष्यते, मुखी काहला, तस्सु मुहन्त्याणे सरमुहाकुर्वन् कदठमयं मुहं कज्जति, का-
(वा) पिरिपिरिता तत्तो णेषलागातो सुसिराओ जमलाओ संपादितिज्जन्मति छाउ-
मुहधूले एगमुहा सा संखागारेण वा इज्जमाणी भुगवं तिणिण सदे -
पिरिपिरितं करेति । अण्णे भर्णति - गुंजापण् वौमठाण भवति, भेंडा
भंभा मावंगाण भवति, भेरि_आगारुसंकुडमुर्टी डुडंभी, महत्प्रमाणो रा ! हा-
यो मुरजो सेसा पसिद्धा ।

भा.५९४४ -- तत्_वित्ते घण्ट्वसिरे, तव्विवरीते य वहुविहे सदे।

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪਦਮਵਿ, ਅਮਿਧਾਰੇ ਆਣਸਾਦੀਣ ॥੮੭॥

लायिति : आलविणीयमादि ततं, वीणातिसरित्सुवहुतंती हिं विततं, य

“अुं” अहवा तंतोहिमितं प्रभुमुदादि विततं, घण्ठे उज्जठललुकुटा, छुसिरं
तुरन्तमुद्दिप्ति वंडादिया, तच्चिवरायुक्त कंसिग्नि^{गृही} कंसालगभलतालूवादित्रा, जीव-तास्तुकमयिति
उतादयश्व वहवो तद्विरीया ॥७॥

भा.५९४५ -- वित्तयपदमण्पज्जे, अभिधार, विकोविते य अप्पज्जे।

जाण्टे वा वि पुणो, कज्जेसु वहृष्पगारेसु ॥८॥

कज्जेसु बहुप्पगारेसु ति जहा जे असिवोत्समणपयुत्ता संखस-

ਧਾਰਿਤਾ ਤੇਂਦਿ ਸਵਣਠਾ ਤੇ ਅਮਿਸ਼ਾਰੇਜ਼ਾ ਗਮਣਾਏ ਵਾਰਪਤੀਏ ਜਹਾਂ
ਮੇਰਿਸਦੁਸ਼ਾਸ਼ ॥੮॥

सुत्रम् -- जे भिक्खु यप्पाणि वा फलोहाणि वा उष्टकलाणि
वा पल्ललाणि वा उज्जस्राणि वा निज्जस्राणि वा वावीणि वा
पोक्तराणि वा दीहियाणि वा सराणि वा सरपंतियाणि वा -

सरसरपंतियाणि वा कण्णसोयपडियाए अभिसंधारेइ अभिसंधारेतं
वा सातिज्जित ॥१७-१३९॥

जे भिक्खु कछाणि वा गहणाणि वा नूमाणि वा वणाणि
वा वणविदुग्गाणि वा पञ्चवाणि वा पञ्चविदुग्गाणि वा कण्ण-
सोयपडियाए अभिसंधारेइ अभिसंधारेतं वा सातिज्जित ॥१७-१४०॥

जे भिक्खु गामाणि वा नगराणि वा लेडाणि वा कल्याणि
वा मङ्गाणि वा दोषमुहाणि वा पटटाणि वा आगाराणि वा
संबाहाणि वा सन्निवेसाणि वा कण्णसोयपडियाए अभिसंधारेइ -
अभिसंधारेतं वा सातिज्जित ॥१७-१४१॥

जे भिक्खु गाममहाणि वा नगरमहाणि वा लेडमहाणि वा -
कल्बडमहाणि वा मङ्गमहाणि वा दोषमुहमहाणि वा पटटणमहाणि
वा आगारमहाणि वा संबाहमहाणि वा सन्निवेसमहाणि वा कण्ण-
सोयपडियाए अभिसंधारेइ अभिसंधारेतं वा सातिज्जित ॥१७-१४२॥

जे भिक्खु गामवहाणि वा नगरवहाणि वा लेडवहाणि वा -
कल्बडवहाणि (जाव) सन्निवेसवहाणि वा कण्णसोयपडियाए
अभिसंधारेइ अभिसंधारेतं वा सातिज्जित ॥१७-१४३॥

जे भिक्खु गामपहाणि वा नगरपहाणि वा (जाव)
सन्निवेसपहाणि वा कण्णसोयपडियाए अभिसंधारेइ अभिसंधारेतं वा
सातिज्जित ॥११-१४४॥

जे भिक्खु आसकरणाणि वा हत्तिकरणाणि वा उटटकरणाणि
वा गोणकरणाणि वा महिसकरणाणि वा मद्वूकरणाणि वा कण्ण-
सोयपडियाए अभिसंधारेइ अभिसंधारेतं वा सातिज्जित ॥१७-१४५॥

जे भिक्खु आसबुद्धाणि वा हत्तिबुद्धाणि वा उटटबुद्धाणि
वा गोणबुद्धाणि वा महिसबुद्धाणि वा कण्णसोयपडियाए अभिसंधारेइ
अभिसंधारेतं वा सातिज्जित ॥१७-१४६॥

जे भिक्खु उज्जुहियटठाणि वा हयज्जुहियटठाणाणि वा गय-
ज्जुहियटठाणाणि वा कण्णसोयपडियाए अभिसंधारेइ अभिसंधारेतं
वा सातिज्जित ॥१७-१४७॥

जे भिक्खु अभिसेयटठाणाणि वा अक्साइयटठाणाणि वा -
माणुस्माणटठाणाणि वा महया हयनटटीयवाइयतंतीतालतुडिय-
पहुचवाइयटठाणाणि वा कण्णसोयपडियाए अभिसंधारेइ अभिसंधा-
रेतं वा सातिज्जित ॥१७-१४८॥

जे भिक्खु दिंवराणि वा हमराणि वा साराणि वा देराणि
वा महाजुद्धाणि वा महासंगमाणि वा कलहाणि वा बोलाणि
वा कण्णसोयपडियाए अभिसंधारेइ अभिसंधारेतं वा सातिज्जितः
॥१७-१४९॥

जे भिक्खु विरूवूद्वेषु महस्सवेषु इन्थीणि वा पुरिसाणि वा
थेराणि वा मञ्जिस्माणि वा डहराणि वा अलंकियाणि वा सुरुलं-
कियाणि वा गायंताणि वा वायंताणि वा नच्चंताणि वा हसंताणि
वा रमंताणि वा मोहंताणि वा विरुलं असं वा पाणं वा साइमं
वा साइमं वा परिभायंताणि वा परिमुंजंताणि वा कण्णसोयपडि-
याए अभिसंधारेइ अभिसंधारेतं वा सातिज्जित ॥१७-१५०॥

जे भिक्षु इहलोऽप्यु वा रूपेषु परलोऽप्यु वा रूपेषु दिदठेषु
वा रूपेषु अदिदठेषु वा रूपेषु सुप्यु वा रूपेषु अस्यु वा रूपेषु -
विनाप्तयु वा रूपेषु सज्जइ रज्जइ गिज्जइ अज्जोवदज्जइ सज्जतं -
रज्जतं गिज्जतं अज्जरेववज्जतं वा सातिज्जति १५७-१५८॥

॥ तं सेवमापे आवज्जइ चाउम्मासियं परिहारट्ठां उग्धाइयं।
एते चोद्दसुन्ना जहा चारसमे उद्देसगे भणिता तहा इहं पि

सत्तरसमे उद्देसगे भाणियव्या ॥

पा.५९४६ -- वप्पादी जा विहळो-इयादि सद्धादि जो तु अभिधारे ।
ते वेव तत्य दोसा, तं वेव य होति वित्तियपदं ॥१३॥

कंथ्या॥ विसेसो तत्य चक्षुदंसप्रति शाया, इहं पुष्ट् सवप- कण-
पडियाए गच्छति, वप्पाविप्यु ठाणेषु जे सद्धा ते अभिधारेत -
गच्छति ॥१३॥

॥ इति विसेसपिसीह-बुध्णीप सत्तरसमे उद्देसओ सम्मतो ॥ श्रीः॥

-----x0x-----